

MUNICIPIUL ZALĂU

CONSILIUL LOCAL

450016 - Zalău, Piața Iuliu Maniu nr.3, Județul Sălaj
Telefon: (40)/260/610550 Fax: (40)/260/661869
http://www.zalausj.ro e-mail: primaria@zalausj.ro

HOTĂRÂREA NR. 251

din 24 august 2017

privind aprobarea actualizării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană Zalău 2016 - 2030

Consiliul Local al municipiului Zalău,

Având în vedere: - Referatul de necesitate al Direcției tehnice nr. **50785/ 11.08.2017** și **Rapoartele comisiilor de specialitate ale Consiliului Local;**

În conformitate cu dispozițiile art. 7, alin. 13 din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică;

Văzând dispozițiile art.36 alin. 2 lit. b), alin. 4 lit. e) și alin. 6 pc. 11, art.115 alin.1 lit.b din Legea nr.215/2001 privind administrația publică locală, republicată;

În temeiul art. 45 alin. 2 din Legea 215/2001 privind administrația publică locală, republicată;

HOTĂRĂȘTE:

Art.1. Se aprobă actualizarea *Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană Zalău 2016-2030*, ce constituie **Anexa 1** la prezenta hotărâre.

Art.2. În consecință, se modifică HCL 196/ 18 august 2016 în sensul modificării denumirii Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană Zalău 2016 – 2030.

Art.3. Cu ducerea la îndeplinire se încredințează Direcția Tehnică - Serviciul Managementul Proiectelor.

Art.4 . Prezenta hotărâre se comunică cu:

- Instituția Prefectului județului Sălaj,
- Primarul municipiului Zalău,
- Consiliul Județean Sălaj,
- Direcția Economică, Direcția Patrimoniu, Direcția Urbanism, Direcția Resurse Umane
- Directia administrație publică locală, Direcția Corp Control, Direcția Tehnică
- Societăți din subordinea Consiliului Local
- DGADP, Asociația Zona Metropolitană Zalău
- aducere la cunoștință publică

PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ,

Balajel Teodor

CONTRASEMNEAZĂ,

SECRETAR

Potroviță Stelian

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A MUNICIPIULUI ZALĂU

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ZALĂU
PIAȚA IULIU MANIU NR. 3
ZALĂU 450016

Cuprins

Sumar	4
Analiza principalilor indicatori locali.....	10
Demografie	11
Evoluția demografică	11
Îmbătrânirea populației	13
Natalitate și mortalitate	15
Religie, etnie și limbă maternă	19
Perspective strategice privind demografia	21
Educație	22
Nivelul de educație al populației	22
Evoluția populației școlare	22
Infrastructură școlară	24
Rezultate școlare - Promovabilitate BAC.....	25
Perspective strategice privind educația	27
Social	28
Sănătate	28
Asistență socială.....	30
Locuințe sociale.....	38
Comunități marginalizate	38
Infrafracționalitate.....	39
Probleme identificate în urma consultărilor publice.....	40
Indexul Local de Dezvoltare Umană.....	41
SWOT	42
Dezvoltare urbană și comunitară	44
Context european și național	44
Accesibilitate și conectivitate.....	44
Rolul municipiului Zalău la nivelul rețelei urbane regionale și județene	51
Planul Urbanistic General și evoluția intravilanului	61
Locuire	68
Infrastructură tehnico-edilitară.....	72
SWOT	87
Mediu și schimbări climatice	90
Spații verzi.....	90
Calitatea și poluarea aerului.....	93
Poluare apă	96
Poluare sol/terenuri.....	100
Utilizare terenuri	102
Deșeurile	103
Poluare fonică	107
Riscuri de mediu	110

Climă și schimbări climatice	115
SWOT	116
Analiza economiei locale	117
Produs Intern Brut – context județean.....	118
Salariați, ocupare, șomaj.....	118
Structura economiei locale.....	122
Evoluția sectorului privat local	124
Întreprinderi mici și mijlocii	126
Turism.....	130
Evoluția sectoarelor economiei locale	133
Industria prelucrătoare.....	133
Local vs Metropolitan.....	139
Analiza performanțelor economiei locale.....	141
Factori strategici cheie	156
Probleme strategice cheie	156
SWOT	158
Analiza cadrului strategic	159
Rezumat	160
Documente la nivel european.....	161
EUROPA 2020	161
Pactul de stabilitate și creștere	168
Pactul euro plus.....	169
Documente la nivel național	173
Programul Național de Reformă 2016	173
Acord de parteneriat România-Comisia Europeană pentru perioada de programare 2014-2020	180
Sectoare cu importanță deosebită	181
Dezvoltare Economică Inteligentă	181
Educație	186
Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030	189
Documente la nivel regional	192
Planul de Dezvoltare a Regiunii Nord Vest 2014-2020 (PDR NV)	192
Documente la nivel județean	195
Strategia județului Sălaj 2015-2020.....	195
Documente la nivel local	197
Strategia de Dezvoltare a Durabilă a Municipiului Zalău 2008-2013	197
Analiza de compatibilitate a cadrului strategic	208
Perspective strategice privind dezvoltarea municipiului Zalău	212
Calitatea vieții în Zalău	214
Viziunea	216
Obiective strategice/generale și obiective cheie-specifice	219
Logica intervenției	241
Plan de acțiune	255
Managementul și implementarea SIDU Zalău 2016 -2030	293

Riscuri în implementarea SIDU Zalău 2016- 2030 i măsuri de atenuare a acestora.....	297
Localizarea unora dintre proiectele propuse.....	313
Anexe.....	325
Componența grupurilor de lucru implicate în realizarea SIDU Zalău 2016 – 2030.....	326
Programul întâlnirilor consultantului cu membrii grupurilor de lucru și reprezentanții Primăriei municipiului Zalău în realizarea SIDU Zalău 2016 – 2030.....	328
Chestionar	329
Calitatea vieții în municipiul Zalău.....	329
Ghid de interviu privind problemele, provocările, nevoile și direcțiile de dezvoltare ale municipiului Zalău	337
Sinteza interviuri semi-structurate de profunzime	338
Lista persoanelor intervievate pentru identificarea problemelor, provocărilor, nevoilor și direcțiilor de dezvoltare ale municipiului Zalău	340
Lista lucrărilor privind rețelele de alimentare cu apă potabilă și cele de colectare și epurare a apelor uzate propuse a fi finanțate prin Programul Operațional Infrastructură Mare, Axa Prioritară 3 - Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor	341
Lista proiectelor de investiție prevăzute în Planul de Mobilitate Urbană Durabilă a municipiului Zalău pentru perioada 2016 - 2030	350
Poze de la întâlnirile organizate cu grupurile de lucru în vederea realizării SIDU Zalău 2016 – 2030.....	354
Raport sondaj calitatea vieții.....	359

Sumar

Documentul de față, intitulat *Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană (SIDU) a municipiului Zalău pentru perioada 2016 – 2030* a fost realizat în baza prevederilor *Regulamentului (UE) nr. 1301/2013*¹ privind Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR) și dispozițiile specifice aplicabile obiectivului referitor la investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă. Specificul dezvoltării urbane durabile constă în susținerea acțiunilor integrate pentru a aborda provocările economice, sociale, climatice, demografice și de mediu care afectează zonele urbane, inclusiv zonele urbane funcționale, ținând cont în același timp de necesitatea promovării legăturilor dintre mediul urban și cel rural. Conform art. 7 din *Regulamentul (UE) nr. 1301/2013*, FEDR sprijină dezvoltarea urbană durabilă prin **strategii care stabilesc acțiuni integrate/investiții teritoriale integrate** pentru a aborda provocări economice, sociale, climatice, demografice și de mediu care afectează zonele urbane, ținând seama de nevoia de a promova legăturile dintre zonele urbane și cele rurale. În realizarea documentului au fost avute în vedere și *Orientările pentru statele membre cu privire la dezvoltarea urbană durabilă integrată (articolul 7 din Regulamentul FEDR)*, respectiv prevederile Anexei 1 (*Componentele recomandate ale unei strategii urbane integrate*) a acestui document de lucru.

Având în vedere aceste reglementări și recomandări ale Comisiei Europene, **elementul central** în jurul căruia a fost realizat SIDU este conceptul de **dezvoltare urbană integrată**, respectiv stabilirea planului demăsuri pentru perioada 2016 – 2030 care într-o manieră integrată, vin în întâmpinarea problemelor economice, sociale, climatice, demografice și de mediu care afectează municipiul Zalău. Așa cum se arată în documentele Comisiei Europene, este tot mai evident că diversele provocări cu care se confruntă zonele urbane – economice, climatice, sociale, demografice și de mediu sunt strâns legate între ele, iar succesul în materie de dezvoltare urbană poate fi atins numai prin intermediul unei abordări integrate. În cadrul unei astfel de abordări, măsurile privind modernizarea fizică a zonelor urbane trebuie combinate cu măsuri care promovează educația, dezvoltarea economică, incluziunea socială și protecția mediului. Trebuie avute de asemenea în vedere aspecte care țin de guvernanță - dezvoltarea unor parteneriate puternice care să implice cetățenii de la nivel local, societatea civilă, economia locală și diversele niveluri de guvernanță².

SIDU Zalău 2014 a fost realizat la inițiativa Primăriei municipiului Zalău în perioada 31.03.2016 – 12.07.2016 cu participarea actorilor vizați/afecțați de la nivel local - reprezentanți ai agenților economici, ai instituțiilor publice și ai ONG-urilor - toți aceștia constituiți în **trei grupuri de lucru: Economie și Urbanism** (alcătuit din 13 persoane), **Social și Demografie** (alcătuit din 14 persoane), **Mediu și Schimbări Climatice** (alcătuit din 12 persoane - a se vedea Anexa 1 – *Componenta grupurilor de lucru*). Pe toată durata elaborării documentului, echipa de experți implicată a beneficiat de suportul angajaților Primăriei Municipiului Zalău.

Consensul locuitorilor municipiului Zalău atât în privința situației existente, a principalelor probleme de la nivel local, cât și a modalității de rezolvare a acestora fost asigurat prin **participarea și implicarea constantă a membrilor grupurilor de lucru** în cele 9 întâlniri (focus-grupuri, brainstorming, prezentări

etc.), prin **sondarea** (sondaj de opinie reprezentativ la nivelul municipiului – 700 de persoane chestionate) opiniei locuitorilor și prin **interviuearea** a 10 experți locali în domeniile relevante.

Ca urmare a prelucrării datelor statistice, dar și a rezultatelor sondajului de opinie și a interviurilor, **contextul urban al municipiului Zalău** s-a conturat foarte clar, existând un **grad foarte mare de convergență** a celor trei demersuri (prelucrare date statistice, sondaj de opinie și interviuri) în ceea ce privește principalele probleme, provocări și nevoi ale municipiului Zalău.

În cea ce privește **dezvoltarea urbană a municipiului Zalău**, accesibilitatea acestuia, din perspectivă europeană și națională este relativ limitată, situație similară cu cea a întregii regiuni de Nord-Vest, care nu este străbătută de culoarele pan-europene de transport. Cu toate acestea, municipiul Zalău se află la confluența a 2 rețele transeuropene de transport rutier, una pe axa Oradea – Cluj Napoca (DN 1H/DN 19B), cealaltă pe axa Satu Mare – Cluj Napoca (drumul european E81), fiind singurul oraș din Regiunea de Nord-Vest care prezintă o astfel de caracteristică. Ea poate constitui un avantaj competitiv pentru Zalău, dată fiind și poziționarea geografică în centrul Regiunii de Nord-Vest. Municipiul Zalău se află în aria de polarizare a două centre urbane mari, Cluj-Napoca și Oradea. Această poziționare poate reprezenta un avantaj dacă prin intermediul unor efecte de *spill over* (propagare) se generează creștere economică sau un dezavantaj, atunci când populația educată migrează spre aceste centre urbane sau activitățile de consum și petrecere a timpului liber au loc în aceste centre urbane și nu în Zalău.

Dezvoltarea urbană a municipiului Zalău în ultimii 10 ani a presupus o extindere a intravilanului, în special pentru acomodarea noilor zone rezidențiale. Această expansiunea rezidențială reprezintă o problemă din perspectiva imposibilității autorităților locale de a furniza infrastructură tehnico-edilitară în aceste zone. Locuirea la nivelul municipiului Zalău se realizează atât în blocuri de apartamente construite în perioada comunistă cât și în case unifamiliale, care par să reprezinte opțiunea populației din prezent. Fondul locativ este relativ vechi, fiind nevoie de modernizarea fațadelor a numeroase clădiri. Investițiile municipalității în creșterea eficienței energetice a acestor clădiri este importantă și reprezintă o opțiune strategică și pentru viitor.

Infrastructura tehnico-edilitară este relativ bine dezvoltată, importante investiții fiind făcute în ultimii ani pentru reabilitarea rețelei de alimentare cu apă precum și a celei de canalizare. Se remarcă două domenii în care evoluțiile din municipiul Zalău sunt relativ similare cu cele din alte orașe din România dar contrare obiectivelor stabilite la nivel european: a) menținerea sistemelor de încălzire centralizată și încurajarea cogenerării – în municipiul Zalău sistemul centralizat a fost abandonat, datorită costurilor, în favoarea centralelor termice individuale; b) transportul în comun, ca modalitate de reducere a traficului rutier și a poluării – în municipiul Zalău acesta este calitativ slab dezvoltat, acest lucru datorându-se însă și distanțelor reduse. În ceea ce privește infrastructura rutieră, deși rețeaua de străzi a crescut semnificativ ca lungime și este modernizată în proporție de peste 60%, există probleme legate de aglomerație. Cea de a doua fază a realizării centurii ocolitoare reprezintă în acest context un proiect strategic semnificativ.

¹ Regulamentul (UE) nr. 1301/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind Fondul european de dezvoltare regională și dispozițiile specifice aplicabile obiectivului referitor la investițiile pentru creștere economică și locuri de muncă și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1080/2006.

² http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/urban_ro.pdf

Bazată pe o tradiție industrială, **economia municipiului Zalău**, puternic afectată de criza economică de după 2008, se află într-un proces de revenire caracterizat de evoluții pozitive ale firmelor industriale, microîntreprinderilor și întreprinderilor mici. Principalele probleme identificate în analizele efectuate sunt legate de scăderea numărului de angajați, dar mai ales, un nivel general redus al veniturilor salariale (sub media de la nivel național), care, coroborat cu concentrarea unui număr mare de angajați în sectoare cu salarii mici, are un efect direct asupra puterii de cumpărare, implicit asupra activităților comerciale și a altor activități de servicii (inclusiv cele financiare).

La nivelul municipiului Zalău, starea **factorilor de mediu** este relativ bună. Pentru evaluarea calității aerului, ne confruntăm cu date limitate în ultimii ani în contextul unor defecțiuni de durată a aparatelor care realizează aceste măsurători în mod automat și continuu.

Suprafața de spații verzi la nivelul municipiului este în creștere, fiind atinsă recent (2015) norma europeană de 26m² spațiu verde/cap de locuitor, iar în ultimii ani s-a realizat amenajarea și modernizarea celor două parcuri importante din Zalău. Cu toate acestea se remarcă lipsa amenajării peisajere pentru anumite spații verzi și distribuția lor inechitabilă la nivelul cartierelor. Din perspectivă strategică se remarcă existența unor presiuni semnificative asupra spațiilor verzi în contextul unor locuri de parcare insuficiente și a expansiunii rezidențiale.

Proiecte de investiții majore ale municipalității au contribuit la îmbunătățirea calității factorilor de mediu. Astfel, investițiile în sistemul de alimentare și canalizare al municipiului au dus la creșterea calității apei. De asemenea, sistemul integrat de gestiune a deșeurilor, care presupune inclusiv închiderea și sigilarea depozitelor de deșeuri neconforme, reprezintă un impact pozitiv asupra mediului

Din punct de vedere **social și demografic**, municipiul Zalău se confruntă cu o serie de probleme, printre care: îmbătrânirea populației, migrația populației, scăderea populației școlare, calitatea scăzută a serviciilor medicale, insuficiența serviciilor de asistență socială și îngrijire, lipsa asistenței medicale de urgență, deficitul de cadre medicale de specialitate, număr insuficient de consilieri școlari, insuficiența creșelor, numărul mare al copiilor ai căror părinți sunt plecați în străinătate, integrarea în învățământ a copiilor de etnie romă, creșterea comunităților marginalizate (de ex. comunitățile de romi) și acutizarea problemelor confruntate de acestea (abandon școlar, analfabetism grad scăzut de ocupare, dependența de ajutoare sociale, infraționalitate etc), acutizarea problemelor grupurilor vulnerabile (persoane cu handicap, persoane fără adăpost, copii cu cerințe speciale, victime ale violenței, tineri, familii tinere etc.), gradul redus de dezvoltare a sectorului neguvernamental, gradul redus al acțiunilor de voluntariat etc. Pe termen lung, lipsa intervenției asupra cauzelor acestor probleme va genera un efect de cerc vicios și bulgăre de zăpadă, tradus prin scăderea calității vieții, migrația persoanelor tinere și calificate, scăderea atractivității orașului pentru investitori și antreprenori, declin economic, îmbătrânirea populației etc., respectiv probleme sociale amplificate.

Viziunea de dezvoltare și obiectivele strategice

Odată creionat contextul urban al municipiului Zalău, precum și cadrul strategic european, național, regional și județean, respectiv atuurile municipiului Zalău, a fost definită **viziunea de dezvoltare municipiului Zalău cu orizont 2030**. Aceasta stabilește viitorul dezirabil al municipiului Zalău, oferind o proiecție mentală despre cum *ar trebui* să arate municipiul până în 2030: *Municipiul Zalău va fi un oraș prietenos și verde, care valorifică participarea comunității în luarea deciziilor publice, cu o conectivitate*

crescută la nivel regional, cu o calitate a vieții superioară, o economie diversificată, un pol de dezvoltare capabil să integreze într-o manieră coerentă evoluția ruralului adiacent și avantajele competitive ale județului, un oraș cu un sistem de educație performant, o comunitate incluzivă și promotoare a egalității de șanse, cu o identitate comunitară bine definită. Astfel, **tema centrală** a viziunii de dezvoltare a municipiului Zalău pentru orizontul 2030 este dezvoltarea urbană durabilă axată pe calitatea crescută a vieții, într-un municipiu care dorește să devină pol de dezvoltare metropolitan și județean.

În vederea atingerii acestei viziuni, au fost stabilite **opt (8) obiective strategice**, ținte înspre care vor fi concentrate eforturile pe termen mediu și lung și care, odată atinse în integralitatea lor, certifică atingerea viziunii. Cele opt obiective strategice ale municipiului Zalău pentru perioada 2016-2030 sunt:

- economie locală diversificată și performantă,
- calitatea ridicată a vieții,
- educație de calitate,
- dezvoltare urbană coerentă,
- Zalău oraș verde,
- pol de dezvoltare metropolitan și județean,
- comunitate urbană integrată și incluzivă,
- identitate comunitară conturată, asumată și consolidată

Având aceste ținte stabilite, în cadrul SIDU Zalău 2016 – 2030 au fost apoi stabilite obiectivele cheie specifice (definite SMART), respectiv acțiunile și proiectele (pașii mici) ce trebuie realizate de o manieră integrată în vederea atingerii viziunii de dezvoltare.

Etapele realizării SIDU Zalău 2016 - 2030

În realizarea SIDU Zalău 2016 – 2030 au fost parcurse **patru etape**:

Prima etapă (analiza preliminară) a constat în evaluarea contextului urban și identificarea principalelor probleme și provocări de la nivel local. În acest demers, pe baza prelucrării și analizei datelor statistice existente la nivelul diverselor organizații și a informațiilor furnizate de către Primăria Municipiului Zalău a fost realizată o diagnoză a situației economice, sociale, climatice, demografice și de mediu la nivelul municipiului Zalău, inclusiv o analiză SWOT pe fiecare domeniu de analiză. Diagnoza/analiza preliminară a fost completată cu informațiile adiționale și feedback-ul obținut în cadrul întâlnirilor celor trei grupuri de lucru (cinci întâlniri în această etapă), întâlniri găzduite de Primăria Municipiului Zalău.

Pentru a corela rezultatele analizei cu tendințele existente la nivelul comunității și pentru a oferi explicații locale pentru fenomenele observate, analiza a fost completată cu un sondaj de opinie realizat în perioada 27 aprilie – 6 mai 2016 (Anexa 3– Chestionar privind calitatea vieții). Eșantionul multistadial cluster, cu selecția probabilistică a persoanelor a cuprins populația adultă, neinstituționalizată, iar pentru realizarea sondajului a fost utilizată metoda CATI (Computer Assisted Telephone Interview). Au fost chestionate 700 de persoane. Eșantionul a fost validat pe baza datelor INSSE 2009 și recensământul populației 2002. Eroarea tolerată este de 3,7%, la un nivel de probabilitate de 95%. Din sondaj se desprind aprecieri/percepții mai degrabă pozitive în ceea ce privește calitatea vieții și locuirii în municipiul Zalău. Aceleași ponderi le regăsim și la aprecierea direcției în care se îndreaptă municipiul. Cei

care apreciază pozitiv și anticipează creșteri ale calității vieții sunt persoanele tinere, educate și cu venituri peste medie. Chiar dacă se înregistrează evaluări majoritar pozitive la nivelul calității vieții, aproape o treime dintre cei care locuiesc în Zalău își pun problema mutării în altă localitate. Motivația plecării din Zalău este dată de următoarea configurație: venituri mai mari, locuri de muncă, aspecte de natură familială, modalitățile de petrecere a timpului liber, servicii medicale și educaționale mai bune.

Sondajul de opinie a fost dublat de o metodă calitativă de evaluare și anume realizarea unor interviuri cu experți locali în domeniile relevante pentru SIDU (Anexa 5 – Ghid de interviu). În baza unui ghid de interviu semi-structurat, au fost intervievate 10 persoane considerate experți în domeniu sau persoane reprezentative (unele dintre ele membri ai grupurilor de lucru altele, nu).

Atât din prelucrarea și analiza datelor statistice, cât și din sondajul de opinie și interviurile realizate reies **principalele probleme ale municipiului Zalău**: îmbătrânirea populației, scăderea populației școlare, calitatea scăzută a serviciilor medicale (în special a celor de urgență), insuficiența serviciilor de asistență socială și îngrijire, accesibilitatea limitată a municipiului, capacitatea limitată de polarizare a municipiului, dezvoltarea urbană haotică, transportul în comun ineficient și de slabă calitate, arhitectura peisagistică precară, calitatea scăzută a spațiilor verzi și a celor de joacă, colectarea defectuoasă a deșeurilor, poluarea fonică, lipsa alternativelor de petrecere a timpului liber, lipsa transparenței administrației publice locale, diminuarea numărului de angajați la nivelul municipiului, rata scăzută a ocupării forței de muncă, veniturile salariale reduse, concentrarea salariaților în sectoare cu venituri salariale reduse, reducerea ponderii IMM-urilor în economia locală, lipsa infrastructurii pentru petrecerea timpului liber.

Prezentarea cadrului strategic european, național, regional, județean și local completează analiza preliminară, oferind astfel o imagine de ansamblu asupra obiectivelor, priorităților și oportunităților de finanțare pentru perioada următoare.

În cea de **a doua etapă** a realizării SIDU, pe baza diagnozei contextului urban, a principalelor probleme și provocări de la nivel local și a analizei SWOT, împreună cu reprezentanții aleși (câte trei persoane) ai celor trei grupuri de lucru a fost definită **viziunea de dezvoltare a municipiului Zalău pentru perioada 2016 – 2030**. Tot în această etapă au fost identificate și dezbătute trei **opțiuni strategice** de dezvoltare a municipiului Zalău în vederea atingerii viziunii alese. În urma dezbaterilor a fost aleasă o opțiune strategică și au fost stabilite **opt obiective strategice** necesare a fi îndeplinite în vederea atingerii viziunii asumate. Pentru fiecare obiectiv strategic au fost stabilite apoi **obiectivele-cheie specifice** (27), care odată atinse în integralitatea lor, certifică îndeplinirea obiectivului strategic. În parcurgerea acestei etape au fost organizate la sediul Primăriei Municipiului Zalău două întâlniri ale reprezentanților aleși ai celor trei grupuri de lucru.

A treia etapă a constat în realizarea calendarului de activități pentru implementarea SIDU Zalău 2016 – 2030. Astfel, pentru fiecare obiectiv specific definit, au fost identificate acțiunile/măsurile orientative ce trebuie întreprinse în vederea atingerii obiectivului. Pentru cele 27 de obiective cheie-specifice au fost stabilite **139 de acțiuni/măsură**. Pentru fiecare acțiune au fost apoi identificate și detaliate proiectele concrete ce vor fi implementate în perioada 2016-2030. Au fost astfel identificate **247 de proiecte** ce vizează: renovarea fizică a zonei urbane, educația, dezvoltarea economică, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, îmbunătățirea mediului urban prin măsuri de revitalizare, reducerea poluării aerului și a zgomotului, regenerarea fizică, economică și socială a comunităților defavorizate, alinierea calificărilor

educaționale cu nevoile pieței forței de muncă și oferirea de învățare pe tot parcursul vieții, incluziunea socială și combaterea sărăciei, reducerea fenomenului de migrație etc. De asemenea, au fost realizate hărți de localizare a proiectelor din portofoliul SIDU Zalău 2016-2030. În vederea parcurgerii acestei etape au fost organizate atât întâlniri cu grupurile de lucru, cât și întâlniri cu reprezentanții Primăriei Municipiului Zalău.

În cea de a **patra etapă (ultima)** a fost realizat **planul de acțiune** în vederea implementării SIDU Zalău 2016 – 2030. Acesta include, pentru fiecare proiect în parte, perioada prevăzută pentru implementare, grupul țintă vizat, obiectivele cheie-specifice vizate, stadiul documentației proiectului, perioada de implementare, costul, sursele de finanțare, direcțiile/serviciile/birourile si/sau alte organizații decât Primăria responsabile pentru implementare. Demersul de planificare strategică este incomplet și lipsit de șanse de reușită în lipsa unor mecanisme coerente de implementare, monitorizare și evaluare a strategiei. Astfel, la finalul acestei etape a fost stabilit **cadrul de implementare și monitorizare** a SIDU Zalău 2016 – 2030, fiind stabiliți **indicatori cuantificabili relevanți pentru monitorizarea și evaluarea implementării**. În vederea parcurgerii acestei etape au fost organizate întâlniri cu grupurile de lucru și cu reprezentanții Primăriei Municipiului Zalău.

Procesul de consultare a comunității locale în demersul de realizare SIDU nu s-a limitat la participarea celor trei grupuri de lucru, la sondajul de opinie și la interviuri. Acesta a fost completat de supunerea spre **consultare publică** a formei finale a SIDU Zalău 2016 – 2030, conform prevederilor Legii 52/2003. Astfel, forma finală a documentului a fost postată pe site-ul Primăriei municipiului Zalău, pe parcursul celor 45 de zile, toți cei interesați având posibilitatea de a face observații, propuneri de completare și/sau modificare a documentului. Sugestiile și sesizările au fost analizate și incluse în forma finală a SIDU Zalău.

Implicarea actorilor locali nu trebuie să se limiteze însă doar la procesul de elaborare a SIDU. Astfel, pentru asigurarea unui management riguros și eficient al implementării SIDU Zalău 2016 – 2030 Unitatea de Management a SIDU Zalău va trebui să aducă periodic la cunoștința membrilor de grupurilor de lucru și să dezbată împreună cu aceștia stadiul implementării SIDU. Raportul anual de monitorizare a SIDU, dar și planul anual de implementare trebuie adus la cunoștință și dezbătut împreună cu membrii grupurilor de lucru. Astfel, implementarea, monitorizarea și evaluarea implementării SIDU Zalău rămâne la dispoziția municipalității, dar mai ales a Unității de Management a SIDU Zalău, a grupurilor de lucru și a Autorității Urbane Zalău. **Gradul de reușită** în atingerea viziunii asumate **depinde** în primul rând **de implicarea și colaborarea tuturor actorilor de la nivel local, metropolitan și județean în implementarea SIDU Zalău.**

Analiza principalilor indicatori locali

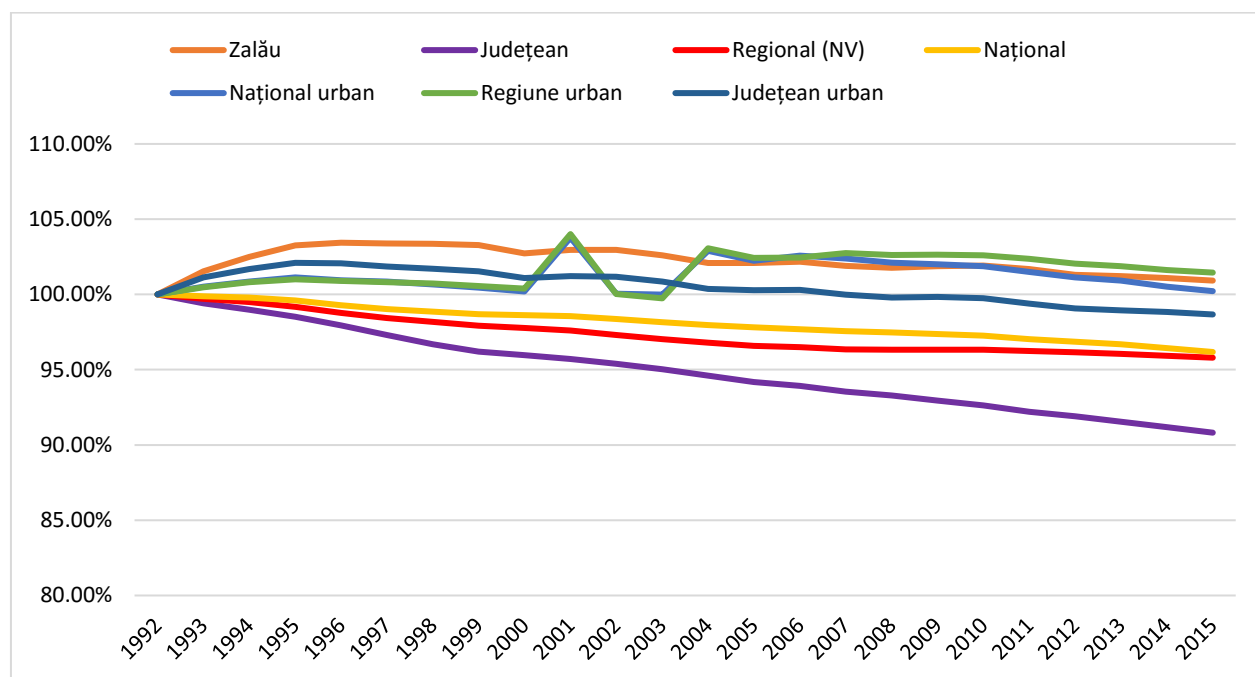
Demografie

Evoluția demografică

Evoluția demografică a unei comunități este produsul condițiilor din comunitatea respectivă și din mediul imediat proxim, dar și al evoluției mediului mai larg, inclusiv al nivelului național. Înțelegerea impactului fiecăruia dintre acești factori necesită o analiză comparativă a evoluției demografice de la nivelul comunității, de la nivel regional și de la nivel național.

Precizăm că datele folosite sunt cele de la Institutul Național de Statistică (INS) referitoare la populația după domiciliu, la data de 1 iulie a fiecărui an. Populația după domiciliu la data de 1 iulie a anului de referință reprezintă numărul persoanelor cu cetățenie română și domiciliu pe teritoriul României, delimitat după criteriile administrativ-teritoriale. Domiciliul persoanei este adresa la care aceasta declară că are locuința principală, trecută în actul de identitate (CI, BI), așa cum este luată în evidența organelor administrative ale statului. În stabilirea valorii acestui indicator nu se ține cont de reședința obișnuită, de perioada și/sau motivul absenței de la domiciliu.

Figura 1: Evoluție demografică 1992-2015

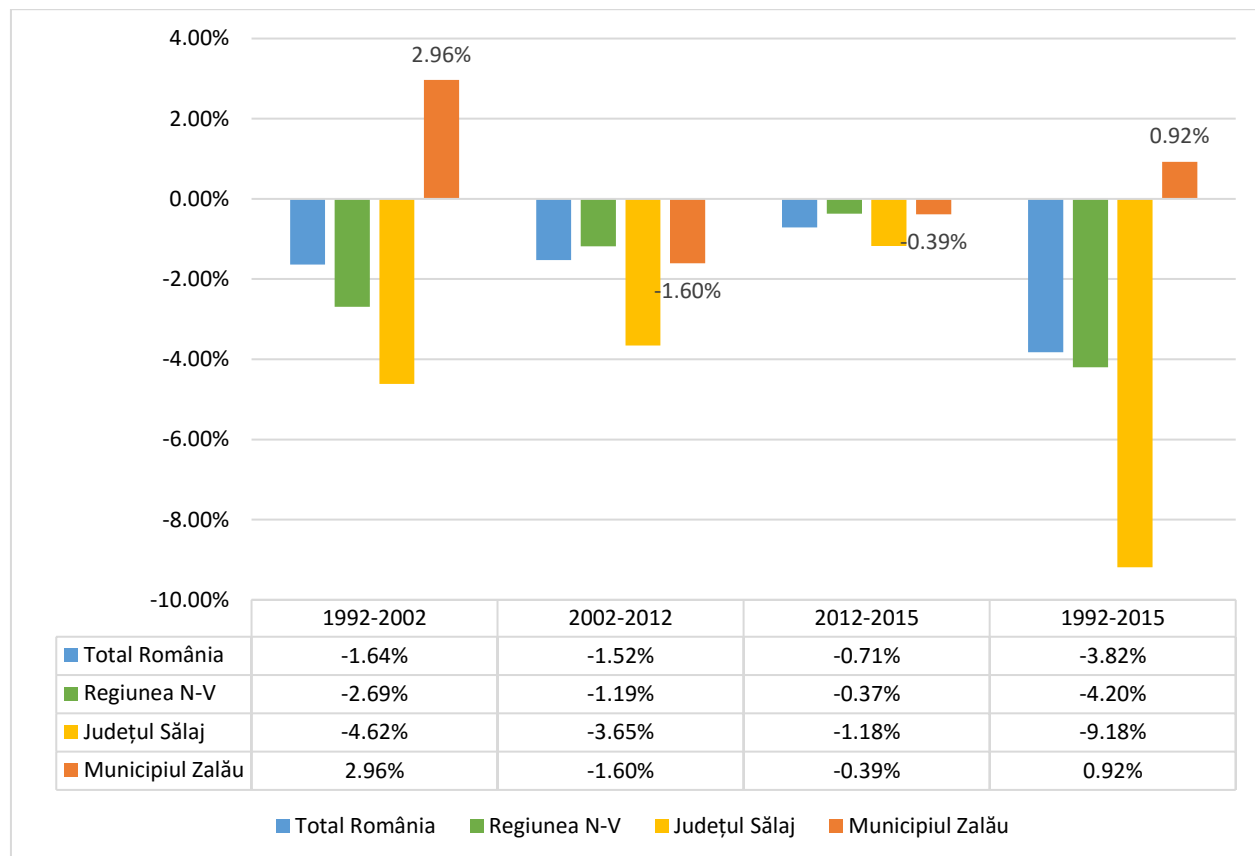

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS

Între 1992 și 2015, populația municipiului Zalău s-a menținut relativ constantă (Figura 1), situându-se mai întâi pe o pantă ușor ascendentă (până în 1997), iar apoi pe o pantă ușor descendentă, ajungând în 2015 la un nivel similar cu 1992 (creștere de aproximativ 1%).

Comparativ, la toate celelalte niveluri (național, regional, județean) trendul este doar descendent (Figura 2). La nivelul județului, spre exemplu, se constată o scădere de aproape 10 procente (1992-2015).

Figura 2: Evoluția populației (1992-2015) la nivel național, regional, județean și local

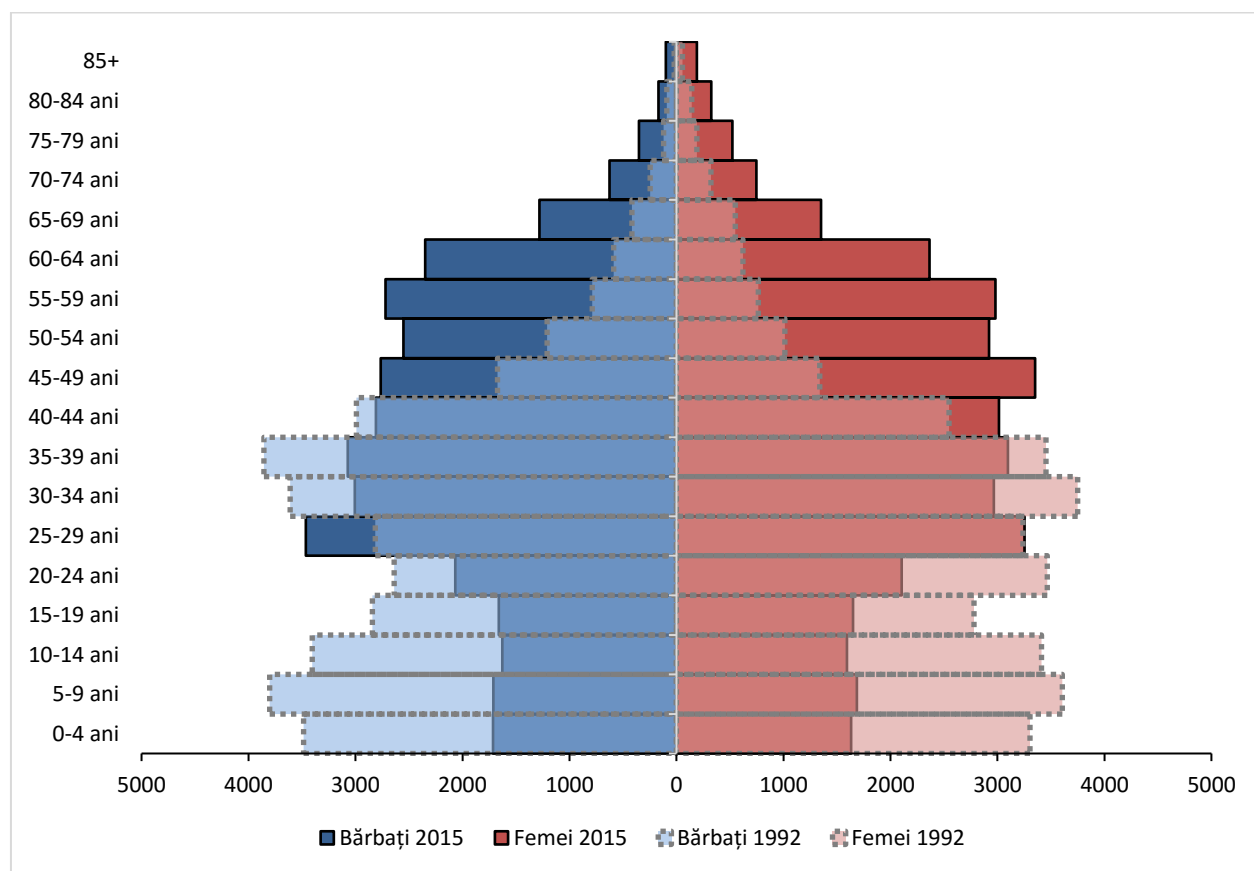

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS

Îmbătrânirea populației

Situația demografică a orașului Zalău este evidențiată și de piramida populației de mai jos. Tendința de îngustare accentuată a bazei sugerează un proces accentuat de îmbătrânire a populației. Pe termen mediu și lung, evoluția va însemna o creștere a cererii pentru servicii pentru persoane în vârstă, dar și o scădere a competitivității, atât pentru investitorii în căutare de piețe de consum – o populație îmbătrânită având tendința de a consuma mai puțin –, cât și pentru cei în căutare de forță de muncă.

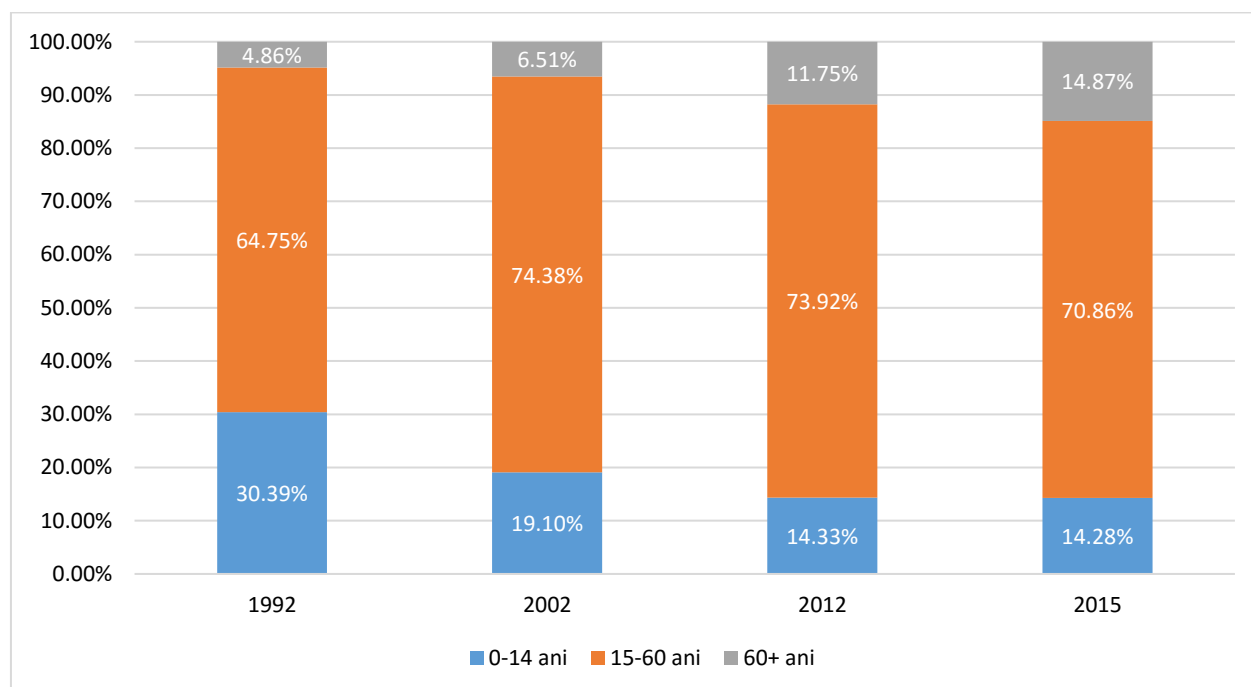
Figura 3: Piramida populației, 1992 vs. 2015

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS

Tendința de îmbătrânire a populației este vizibilă și în graficul de mai jos (Figura 4), unde observăm că ponderea populației sub 14 ani în totalul populației a scăzut de la 30% (1992) la 14% (2015), în timp ce populația peste 60 de ani a crescut ca pondere de la 5% (1992) la 15% (2015). În același timp populația cu vârsta între 15 și 60 de ani a crescut cu doar 5% ca pondere în perioada 1992-2015.

Figura 4: Evoluția ponderii populației pe categorii de vârstă în populația totală - Zalău

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS

Dacă facem o comparație cu restul țării (vezi tabelul 1), constatăm că evoluția demografică a orașului Zalău este diferită față de tendințele de la nivel național, regional și județean. Chiar dacă tendința de îmbătrânire este vizibilă la toate nivelurile, în cazul Zalăului ponderea populației de peste 60 de ani (14,8%) în totalul populației este cu 5-6 procente sub cele de la nivel național, regional și județean (20-21%). În schimb se observă o pondere mai mare a populației cu vârste cuprinse între 15 și 60 de ani.

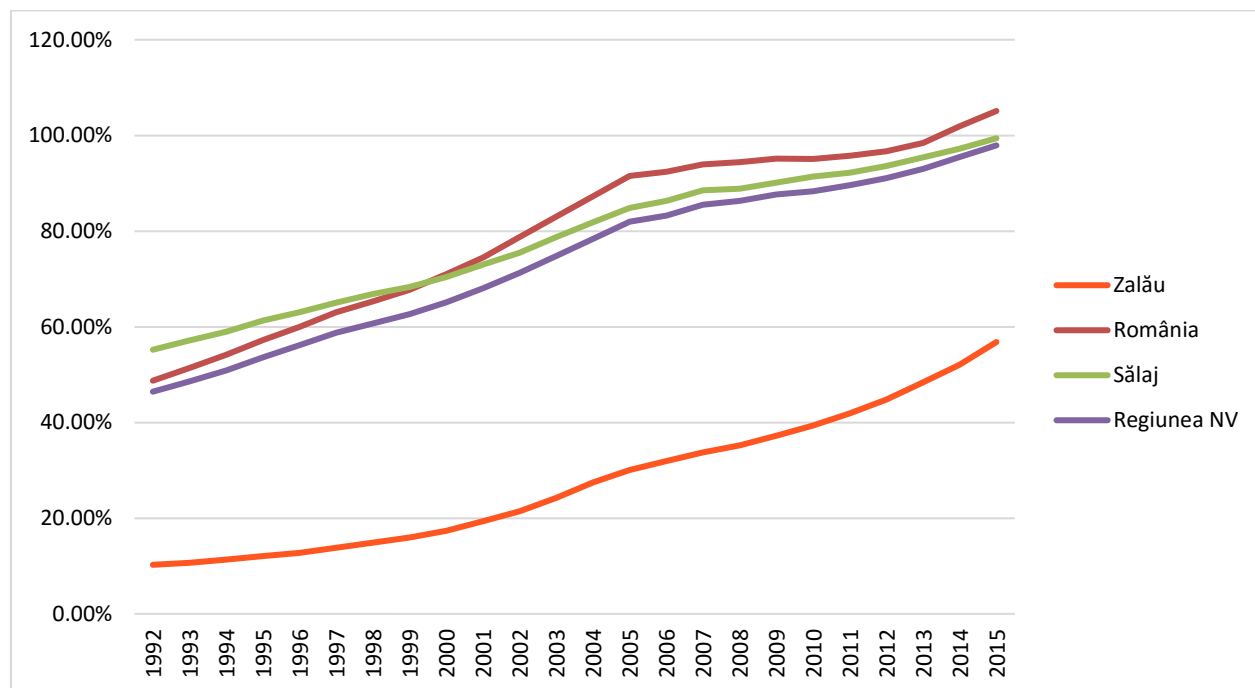
Tabel 1: Ponderea populației pe categorii de vârstă în populația totală - comparație

	0-14 ani		15-60 ani		60+ ani	
	1992	2015	1992	2015	1992	2015
Zalău	30,39%	14,28%	64,75%	70,86%	4,86%	14,87%
Județean	22,14%	15,92%	59,87%	62,37%	17,99%	21,71%
Regional (NV)	22,88%	15,18%	61,27%	63,85%	15,85%	20,98%
Național	22,59%	14,75%	61,04%	63,46%	16,37%	21,79%

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS

În figura de mai jos, privind raportul populației de peste 65 de ani la populația de sub 14 ani, se vede cum ritmul de îmbătrânire a populației este mult mai lent față de media națională, regională sau județeană, dar este un proces constant. Acest raport este, în 2015, de 56% (în creștere de la 10% în 1992), dar mult sub media națională (105%), regională (108%) sau județeană (100%).

Figura 5: Ritmul de îmbătrânire a populației

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS

Natalitate și mortalitate

Datele privind sporul natural (Tabel 2) arată o imagine net pozitivă a municipiului față de trendul de la nivel național și județean. La nivel național și județean sporul natural a fost constant negativ după 1992, în timp ce la nivelul orașului Zalău a fost constant pozitiv în toată perioada de după 1990, chiar dacă în scădere. De altfel aici se găsește și explicația pentru care populația Zalăului nu respectă tendința descendentă de la nivel național și județean și s-a menținut relativ constantă în ultimii 23 de ani, mai ales în condițiile în care în cazul stabilirilor și schimbărilor de domiciliu și reședință, sporul este constant negativ începând cu anii 1994-1996.

Explicația pentru acest spor natural constant pozitiv nu este legată de rata natalității, unde Zalăul se încadrează (Tabel 3, Figura 5) în mediile județene, regionale și naționale (9-10%), ci în rata mortalității, care în Zalău este în jurul a 5% (aproximativ aceeași în ultimii 23 de ani), mult sub media națională (11%) sau județeană (13%).

Tabel 2: Spor natural și migratoriu, 1990 – 2014

Zalău	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Media	
Natalitate																											
Născuți vii	1244	1105	941	918	831	812	757	751	715	707	679	629	647	594	648	696	655	671	686	658	656	611	654	685	678	745	
Decedați	276	320	345	342	311	385	348	391	303	361	301	333	350	366	375	382	385	356	345	405	370	371	381	373	395	355	
Spor natural	968	785	596	576	520	427	409	360	412	346	378	296	297	228	273	314	270	315	341	253	286	240	273	312	283	390	
Reședința																											
Stabiliri	1997	979	813	801	733	830	783	890	1060	840	782	736	590	556	417	396	479	447	534	531	638	530	496	536	414	712	
Plecări	1246	739	820	737	1020	1098	1326	1335	1517	1566	1605	1712	886	725	621	1615	797	1754	1644	1382	1341	1224	1097	1210	951	1199	
Spor	751	240	-7	64	-287	-268	-543	-445	-457	-726	-823	-976	-296	-169	-204	-1219	-318	-1307	-1110	-851	-703	-694	-601	-674	-537	-486	
Domiciliu																											
Stabiliri	2010	1083	1219	775	792	996	812	516	567	530	447	781	698	632	620	505	863	888	817	711	1023	636	694	672	710	800	
Plecări	1219	728	674	440	701	912	1292	1015	840	1074	1118	909	1163	1173	1190	825	1108	1439	1155	1056	1446	1060	1236	1097	1059	1037	
Spor	791	355	545	335	91	84	-480	-499	-273	-544	-671	-128	-465	-541	-570	-320	-245	-551	-338	-345	-423	-424	-542	-425	-349	-237	

Sălaj	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Media	
Natalitate																											
Născuți vii	4063	3681	3362	3288	3225	3041	2890	2982	2994	2957	2942	2698	2716	2586	2574	2644	2589	2514	2727	2553	2535	2453	2576	2655	2509	2870	
Decedați	3390	3545	3823	3842	3730	3701	4002	3912	3652	3547	3320	3560	3509	3428	3584	3405	3348	3152	3115	3246	3073	3037	3037	3004	2964	3437	
Spor natural	673	136	-461	-554	-505	-660	-1112	-930	-658	-590	-378	-862	-793	-842	-1010	-761	-759	-638	-388	-693	-538	-584	-461	-349	-455	-567	

România	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Media	
Natalitate																											
Născuți vii	314746	275275	260393	249994	246736	236640	231348	236891	237297	234600	234521	220368	210529	212459	216261	221020	219483	214728	221900	222388	212199	196242	201104	207611	195612	229214	
Decedați	247086	251760	263855	263323	266101	271672	286158	279315	269166	265194	255820	259603	269666	266575	258890	262101	258094	251965	253202	257213	259723	251439	255539	249904	254791	261126	
Spor natural	67660	23515	-3462	-13329	-19365	-35032	-54810	-42424	-31869	-30594	-21299	-39235	-59137	-54116	-42629	-41081	-38611	-37237	-31302	-34825	-47524	-55197	-54435	-42293	-59179	-31912	

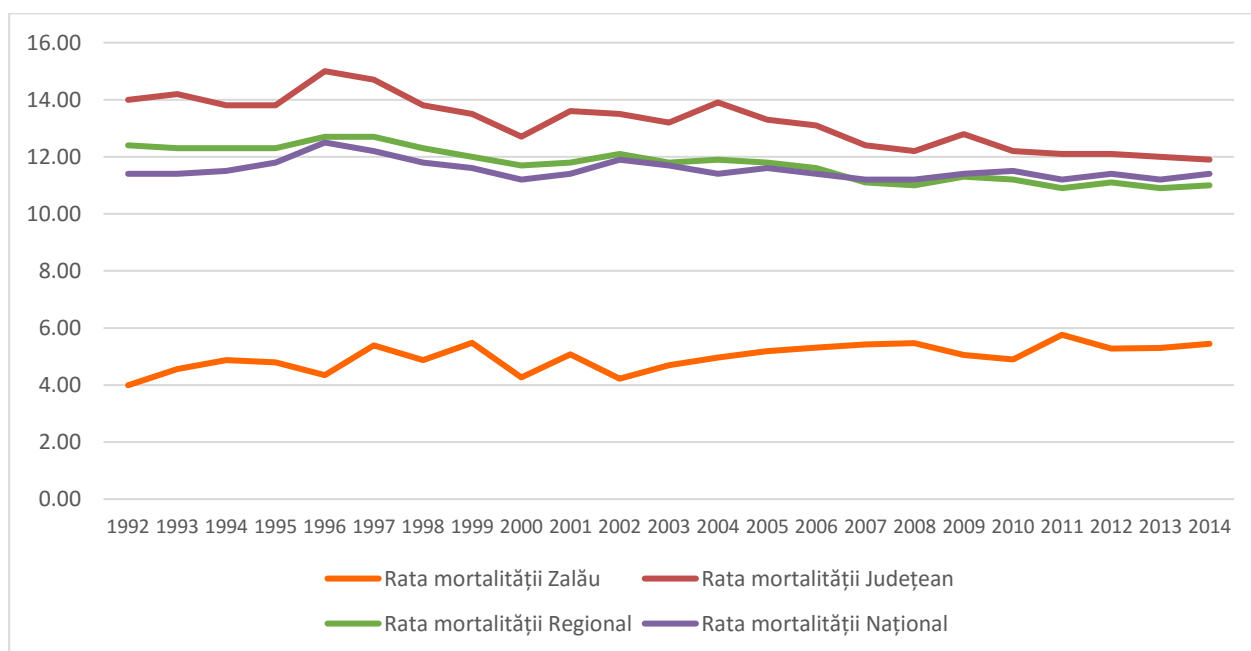
Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS

Tabel 3: Rata natalității³ și a mortalității⁴ - național, regional, județean și Zalău

		1992	2002	2011	2012	2013	2014	Media
Rata natalității	Zalău	17,99	9,54	9,36	9,36	8,73	9,35	10,62
	Județean	12,3	10,4	9,7	10,3	10,6	10,1	10,69
	Regional	12	9,4	9,2	9,4	9,8	9,3	10,18
	Național	11,3	9,3	8,7	9	9,3	8,8	9,84
Rata mortalității	Zalău	3,99	4,23	5,76	5,28	5,30	5,45	4,98
	Județean	14,00	13,50	12,10	12,10	12,00	11,90	13,21
	Regional	12,40	12,10	10,90	11,10	10,90	11,00	11,75
	Național	11,4	11,9	11,2	11,4	11,2	11,4	11,53

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS

Figura 6: Rata mortalității

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS

Situația este similară și în privința mortalității infantile (Tabel 4, Figura 6), a cărei rată este, în medie, de două ori mai mică în Zalău față de nivelele național, regional și județean.

Tabel 4: Rata mortalității infantile⁵

	1992	2002	2011	2012	2013	2014	Media
Zalău	12,06	4,42	9,12	3,05	3,27	6,12	8,60

³ Exprimată în număr de născuți vii la 1.000 de locuitori

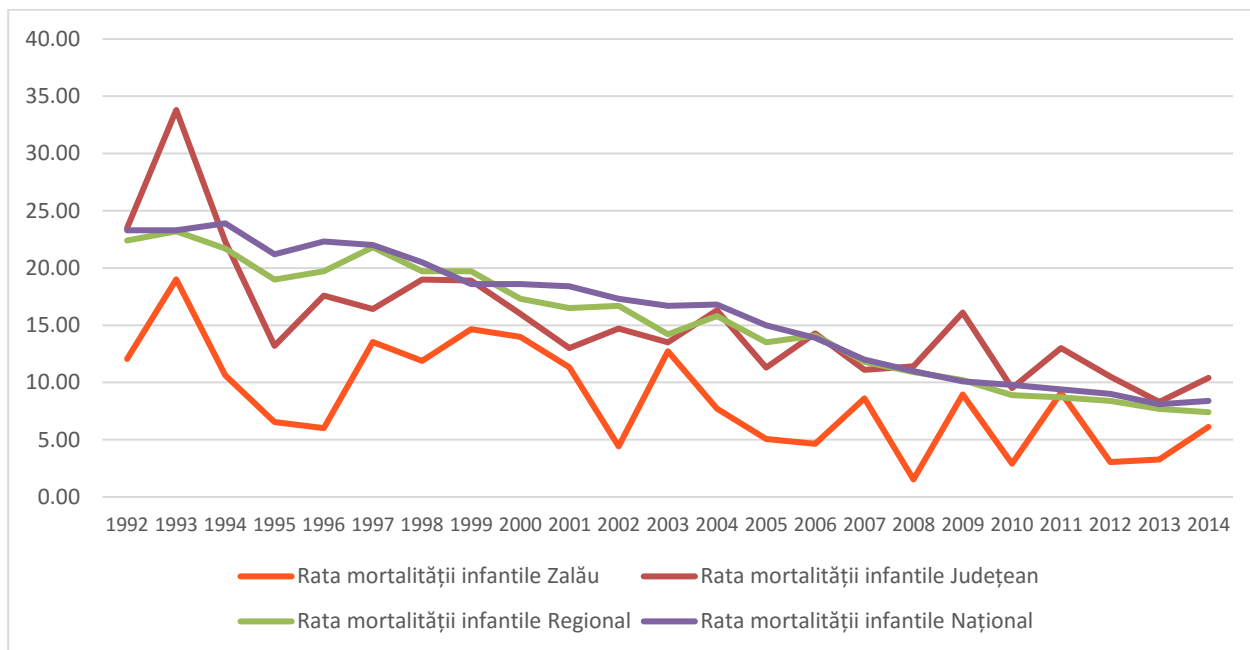
⁴ Exprimată în număr de decese la 1.000 de locuitori

⁵ Numărul de decese la vârsta sub 1 an raportat la 1.000 de născuți-vii

Județean	23,50	14,70	13,00	10,50	8,30	10,40	15,40
Regional	22,40	16,70	8,70	8,40	7,70	7,40	15,19
Național	23,3	17,3	9,4	9	8,1	8,4	16,07

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS

Figura 6: Rata mortalității infantile

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS

Tabel 5 - Cauze de deces. Mortalitatea specifică, Zalău, 2015

Categorie	Total decese	sub 1 an	1-14 ani	15-64 ani	65 ani si peste	Mortalitatea % 100 decese
Boli infectioase si parazitare	4			2	2	1,04
Tumori	103		1	50	52	26,89
Boli sange, org.hematopoetice	1				1	0,26
Boli endocrine de nutr.si metab.	3			1	2	0,78
Tulburari mentale si de comp.	2				2	0,52
Bolile sistemului nervos	4		1	3		1,04
Bolile aparatului circulator	208			51	157	54,31
Bolile aparatului respirator	12			4	8	3,13
Bolile aparatului digestiv	21			13	8	5,48
Bolile pielii si tesut subcutanat						
Bolile sistemului osteo-articulare						
Bolile aparatului genito-urinar	2				2	0,52
Bolile sarcinii,nasterii,lauziei						
Afectiuni perinatale	1	1				0,26

Malformatii congenitale	1		1			0,26
Leziuni traumatice, otraviri	21			14	7	5,48
Total Zalau	383	1	3	138	241	

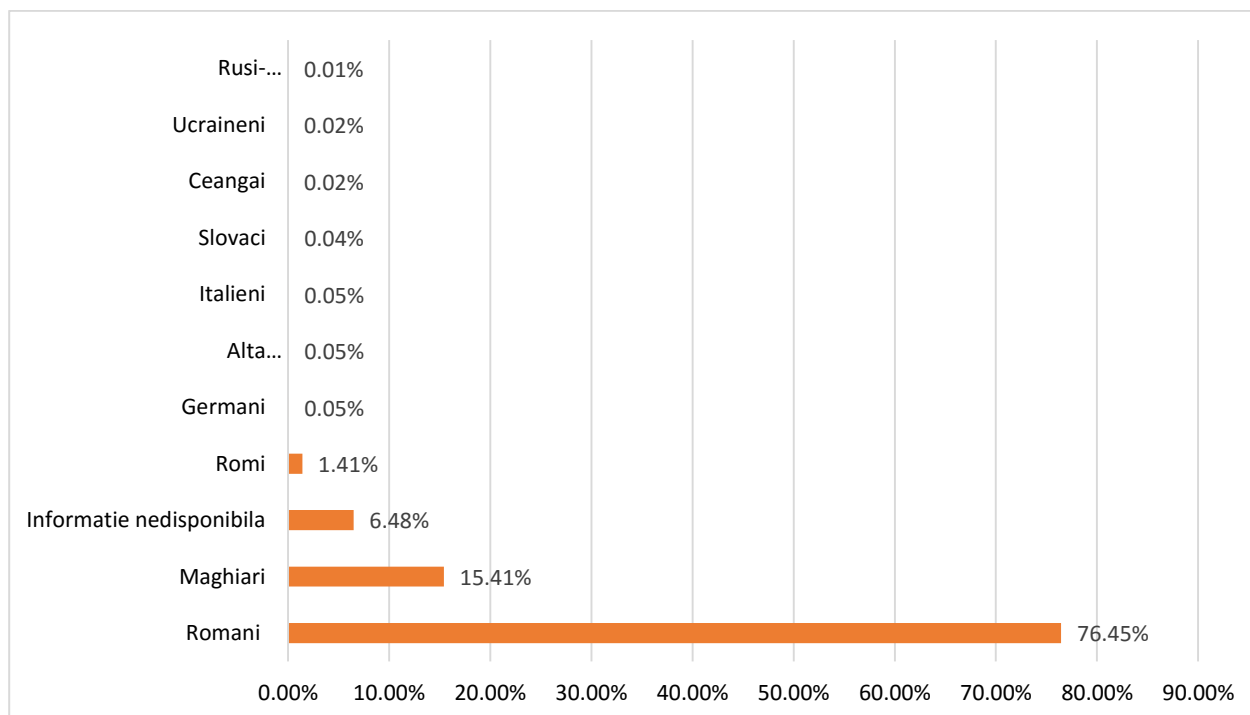
Sursa: Direcția Județeană de Statistică Sălaj

Religie, etnie și limbă maternă

Potrivit datelor de la ultimul recensământ (2011), Zalăul este o comunitate relativ omogenă din punct de vedere etnic (Figura 7), cu 76,5% din populație declarându-se români, 15% maghiari, 1,5% romi, 6% fără a preciza etnia de apartenență, iar restul etniilor fiind toate împreună sub 1%. Similar, din punctul de vedere al limbii materne (Figura 8), 77% din populație declară limba română drept limba maternă, 15,5% limba maghiară, 1,4% limba romani, iar 6,5% au refuzat să precizeze. Trebuie reținut însă că datele de la recensământ se bazează pe răspunsurile declarate de respondenți, astfel încât este posibil ca anumite grupuri să fie subreprezentate, situația fiind întâlnită mai ales în cazul populației rome.

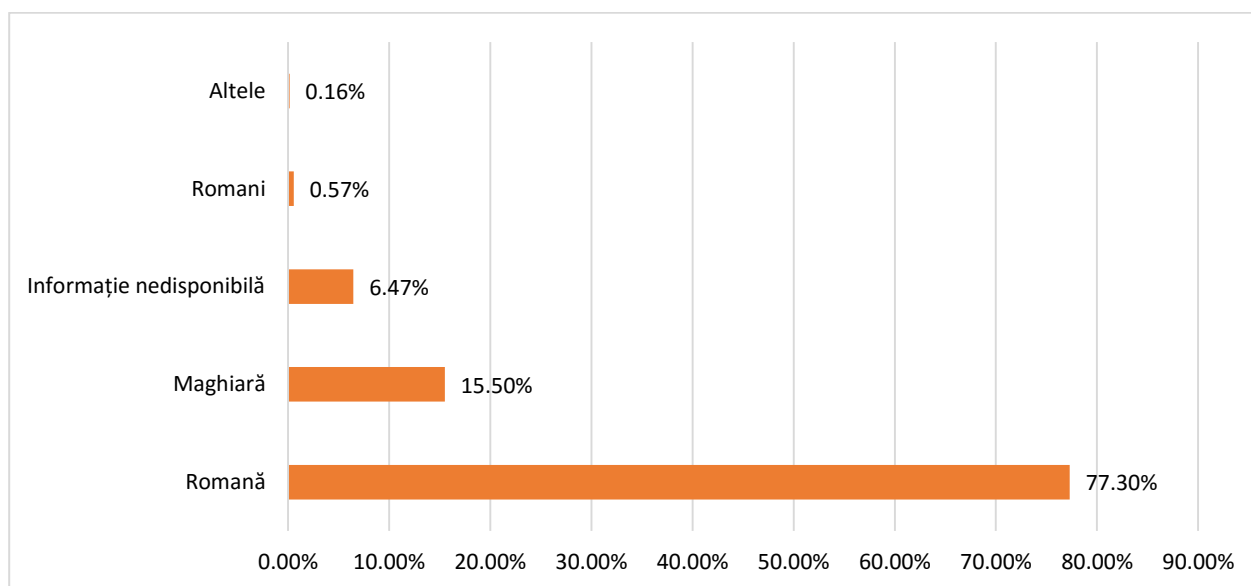
Populația este însă mai puțin omogenă din punct de vedere religios (Figura 9), 73% dintre locuitori declarându-se ortodocși, 14% reformati, 3,5% penticostali, 3% greco-catolici, 2% bapțiști, 1,5% romano-catolici, iar restul sunt sub 1%.

Figura 7: Populația orașului Zalău în funcție de etnie

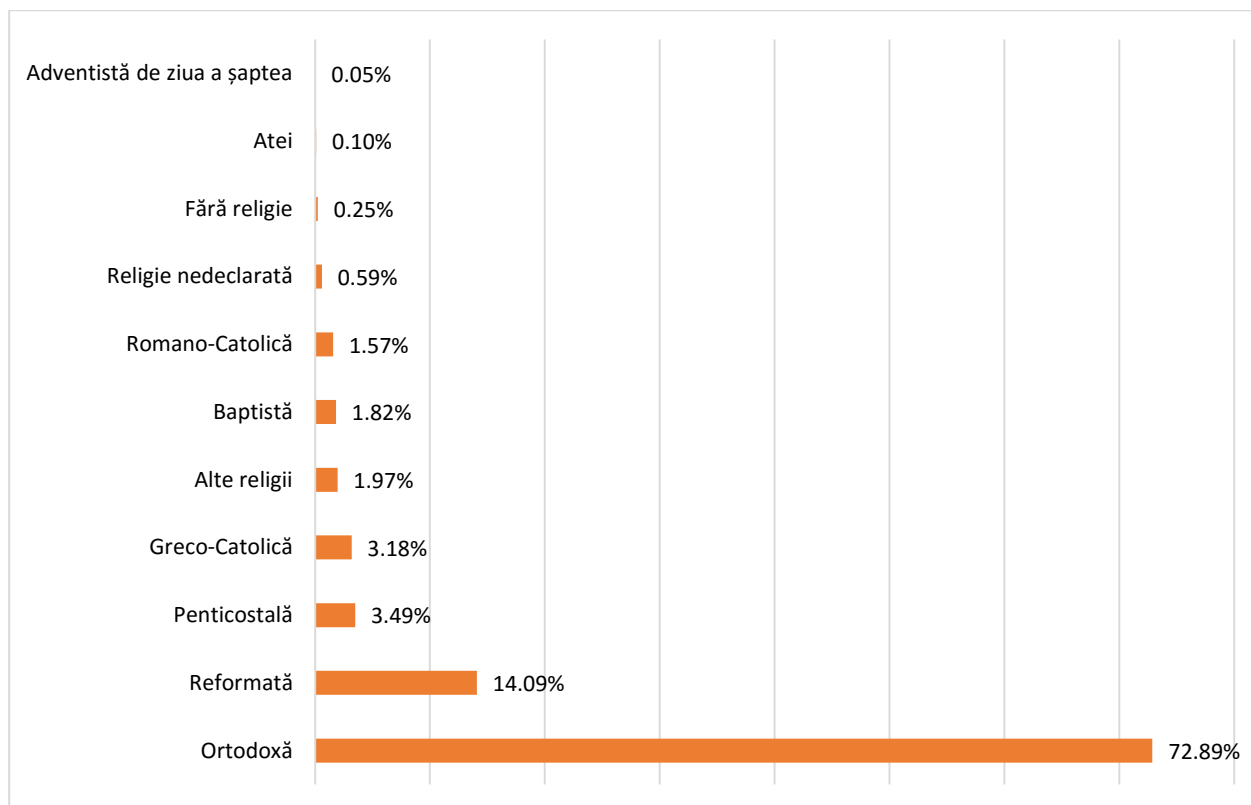
Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS (Recensământ 2011)

Figura 8: Populația orașului Zalău în funcție de limba maternă

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS (Recensământ 2011)

Figura 9: Populația orașului Zalău în funcție de religie

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS (Recensământ 2011)

Perspective strategice privind demografia

- Populația la nivelul orașului a rămas constantă între 1992 și 2015 (creștere de 1 procent, cf. date INS), în condițiile în care atât la nivel național, cât și regional sau județean a scăzut în continuu.
- Zalăul este singura comunitate urbană din județ cu o populație constantă sau în creștere.
- Ponderea populației active este cu 8% peste media națională, regională și județeană
- Ponderea populației de peste 60 de ani este cu 7% mai mică decât media națională, regională și județeană, iar fenomenul de îmbătrânire a populației, caracteristic întregii țări, are un ritm de două ori mai mic față de media națională, regională sau județeană.
- Sporul natural este pozitiv în tot intervalul 1992 – 2015, iar rata mortalității are o medie de aproape 3 ori mai mică decât cele de la nivel național, regional și județean.
- Numărul celor care pleacă cu domiciliul sau rezidența este constant mai mare decât al celor care vin.
- Populația este relativ omogenă din punct de vedere cultural, cu aproape 77% din populație declarându-se de etnie română. Din punct de vedere confesional, puțin peste 72% din populație este ortodoxă.

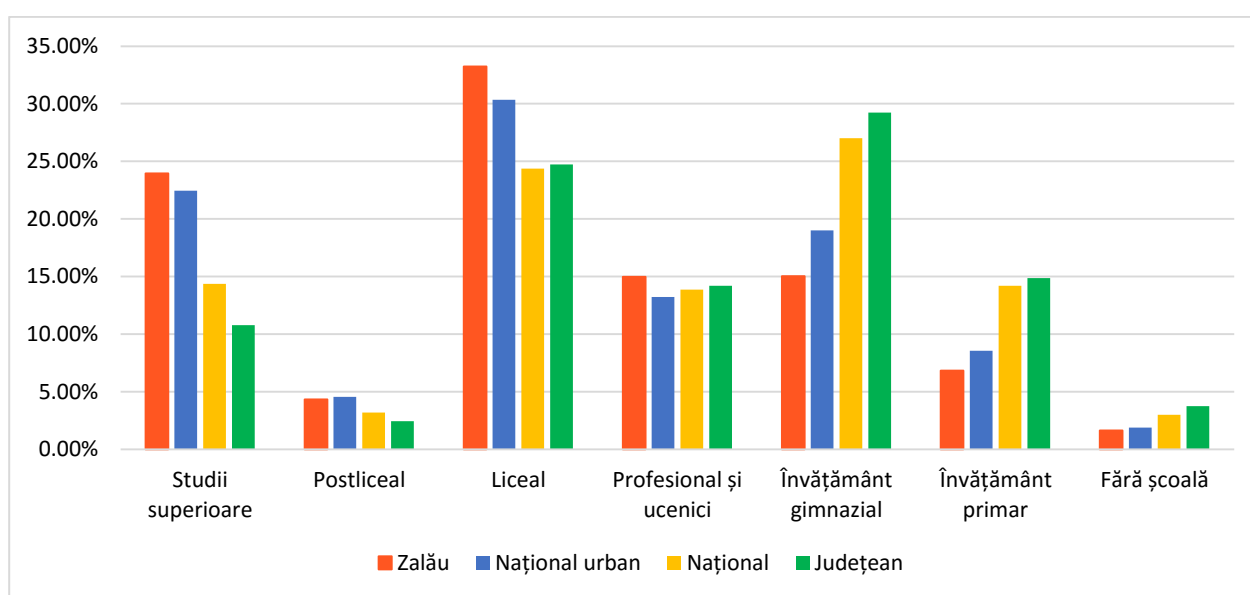
Educație

Nivelul de educație al populației

Din perspectiva educațională, datele recensământului din 2011 arată câteva aspecte interesante. Orașul Zalău are o pondere a populației cu studii superioare de 24%, iar a populației cu studii liceale de 33,24%, ambele ponderi fiind atât peste media urbană de la nivel național cât și peste cea de la nivel județean sau național (Figura 10).

În contrast, ponderea populației cu studii gimnaziale, primare sau fără școală este semnificativ sub media urbană, națională sau județeană, doar 15% din populație având numai școală gimnazială, 6,8% din populație având numai studii primare și doar 1,6% sunt fără școală.

Figura 10: Nivelul de educație al populației

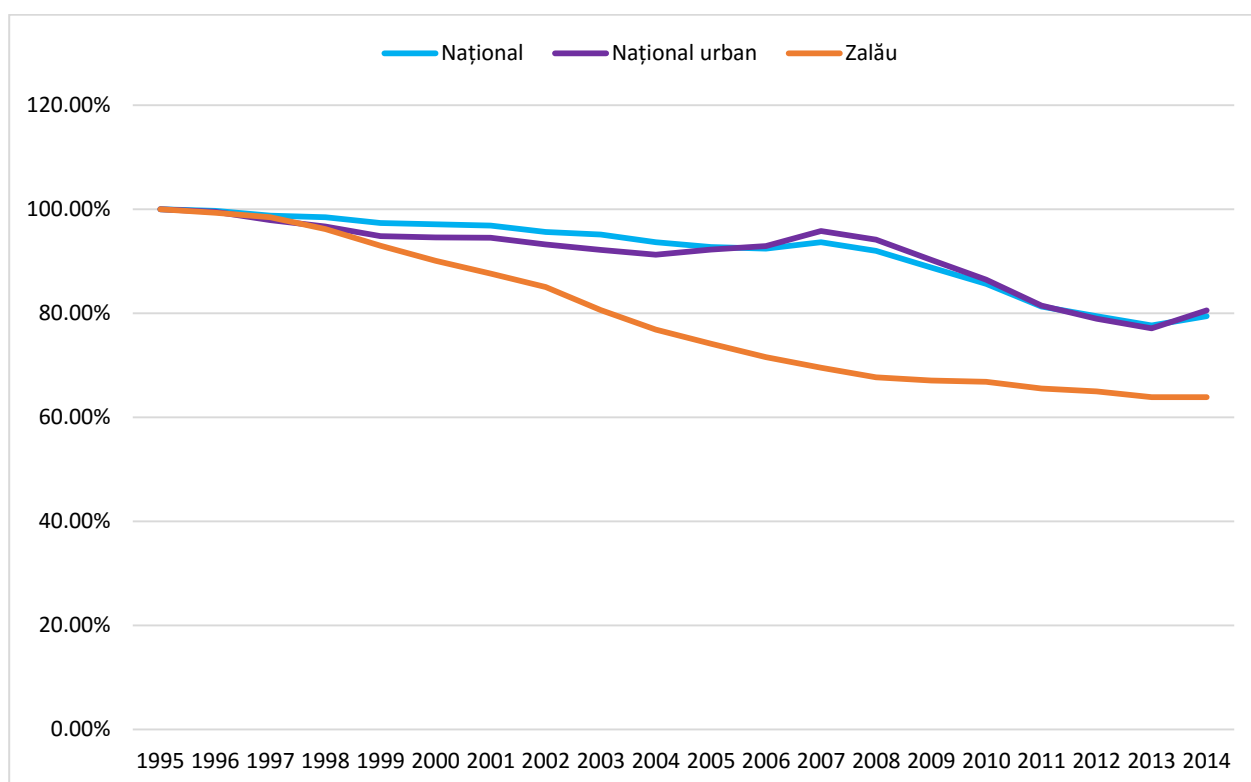

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS (Recensământ 2011)

Evoluția populației școlare

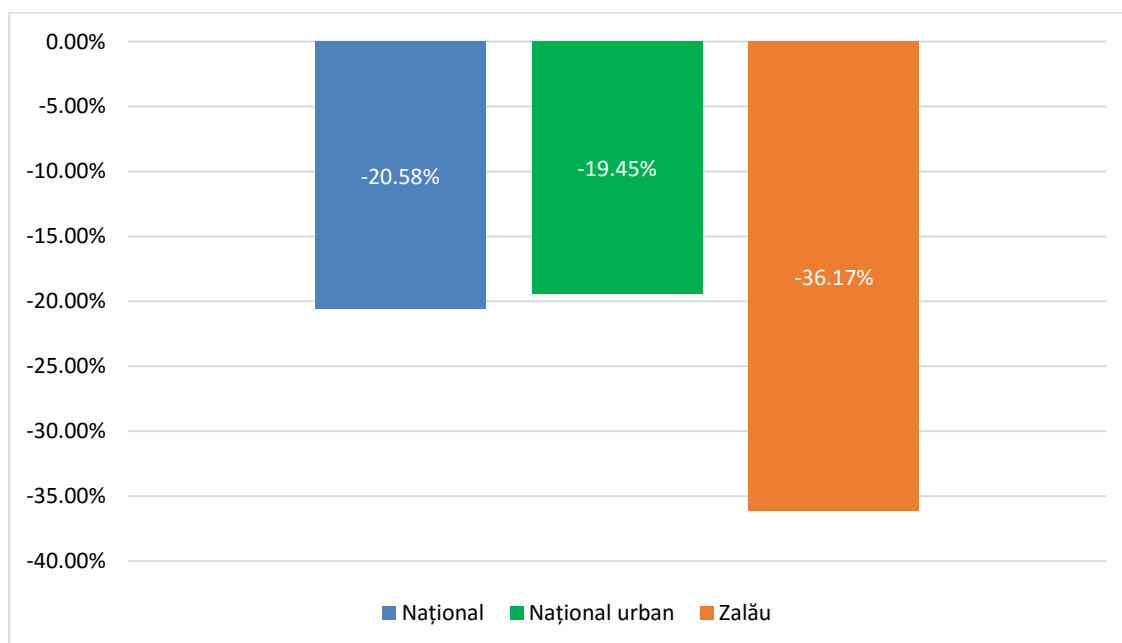
În ceea ce privește evoluția populației școlare de la nivelul orașului, datele INS arată o scădere a acestora cu 36 de procente în ultimii 20 de ani (1995-2014), față de doar 20 de procente la nivel național și național urban (Figura 11). Ritmul de scădere a fost lent inițial (2 procente pe an) până în anul 2002, după care a accelerat în perioada 2003-2005 (5-10 procente pe an), iar din 2006 s-a stabilizat la aproximativ un procent pe an (Figura 10).

Figura 11: Evoluția populației școlare 1995-2014

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS

Figura 12: Evoluția populației școlare 1995-2014

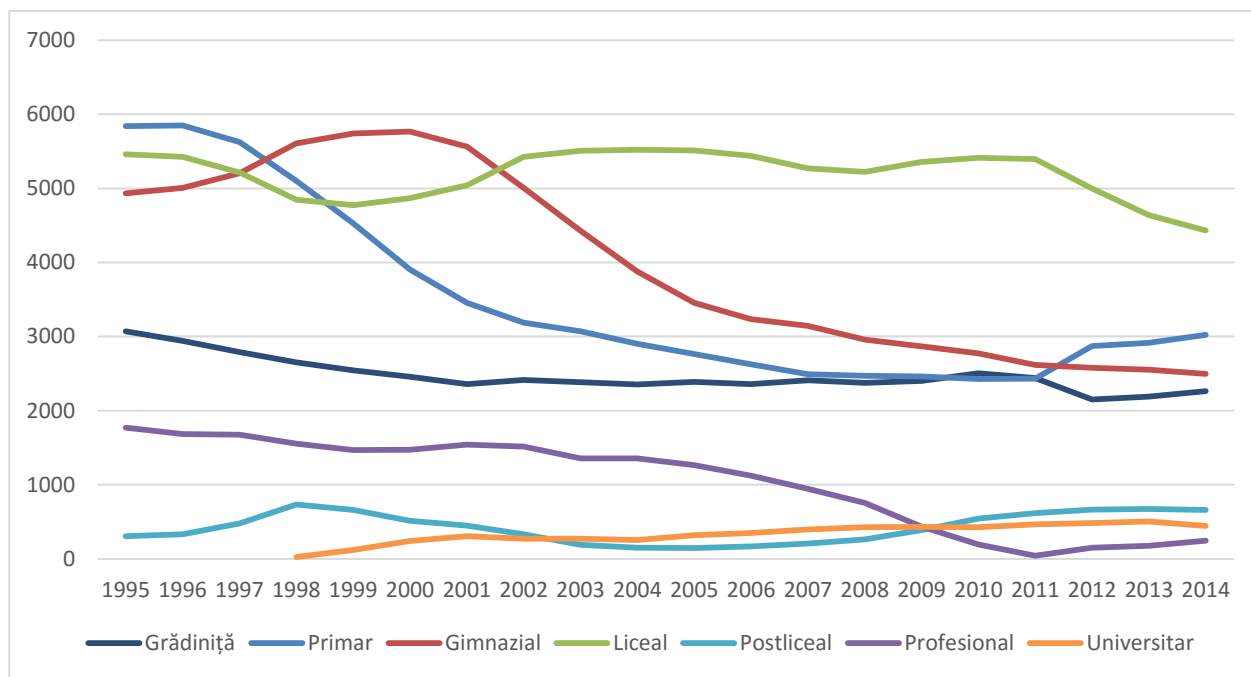

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS

În ceea ce privește evoluția populației școlare a municipiului Zalău pe niveluri de educație constatăm că, la nivel de liceu, populația a rămas constantă în perioada 1995-2011, dar pe urmă a început să

scadă considerabil. La nivel gimnazial avem o ușoară creștere până în anul 2000, după care o scădere bruscă, care continuă și în prezent. La nivel primar se înregistrează o scădere continuă în perioada 1995-2011, după care panta este una ascendentă – singura categorie în această situație – toate celelalte fiind pe pante mai mult sau mai puțin descendente (Figura 13).

Figura 13: Evoluția populației școlare la nivelul municipiului Zalău (învățământ primar, gimnazial, liceal și profesional)

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS

Infrastructură școlară

Tabel 6 – Infrastructură școlară Zalău

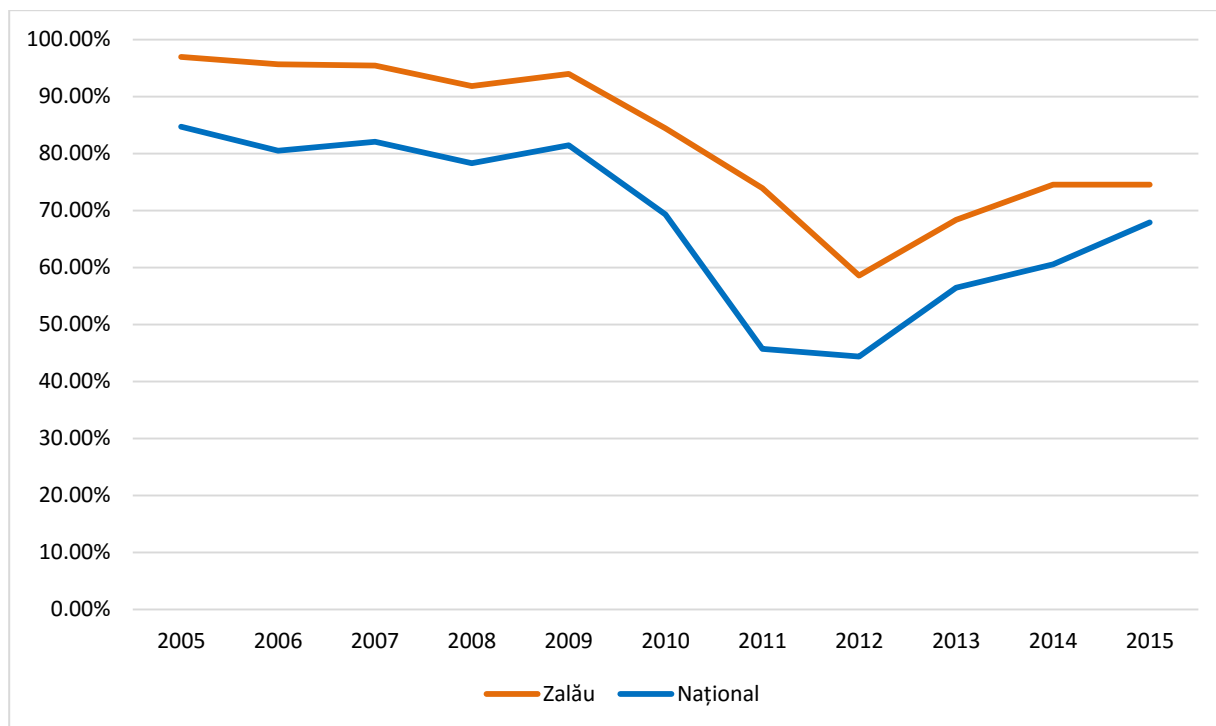
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Săli de clasă	544	498	492	498	484	470	437	475	473	508	516
Laboratoare școlare	85	87	78	78	84	86	77	83	89	100	95
Săli de gimnastică	-	-	-	17	17	16	14	16	16	16	15
Ateliere școlare	54	49	47	41	49	51	41	23	23	27	27
Terenuri	-	-	-	20	23	22	20	21	20	21	21
Bazine de înot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PC-uri	-	-	-	721	753	908	839	954	942	1111	1099

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS

Rezultate școlare - Promovabilitate BAC

Comparativ cu nivelul național, promovabilitatea la BAC în municipiul Zalău este mult mai bună, uneori chiar și cu peste 10 procente. Trendul este descrescător, la fel ca la nivel național, începând cu anul 2010 (84,4%), atingând pragul cel mai de jos în 2012 (58,5%), iar pe urmă observăm o creștere constantă a acesteia, ajungând în 2015 la 74,5% (Figura 14).

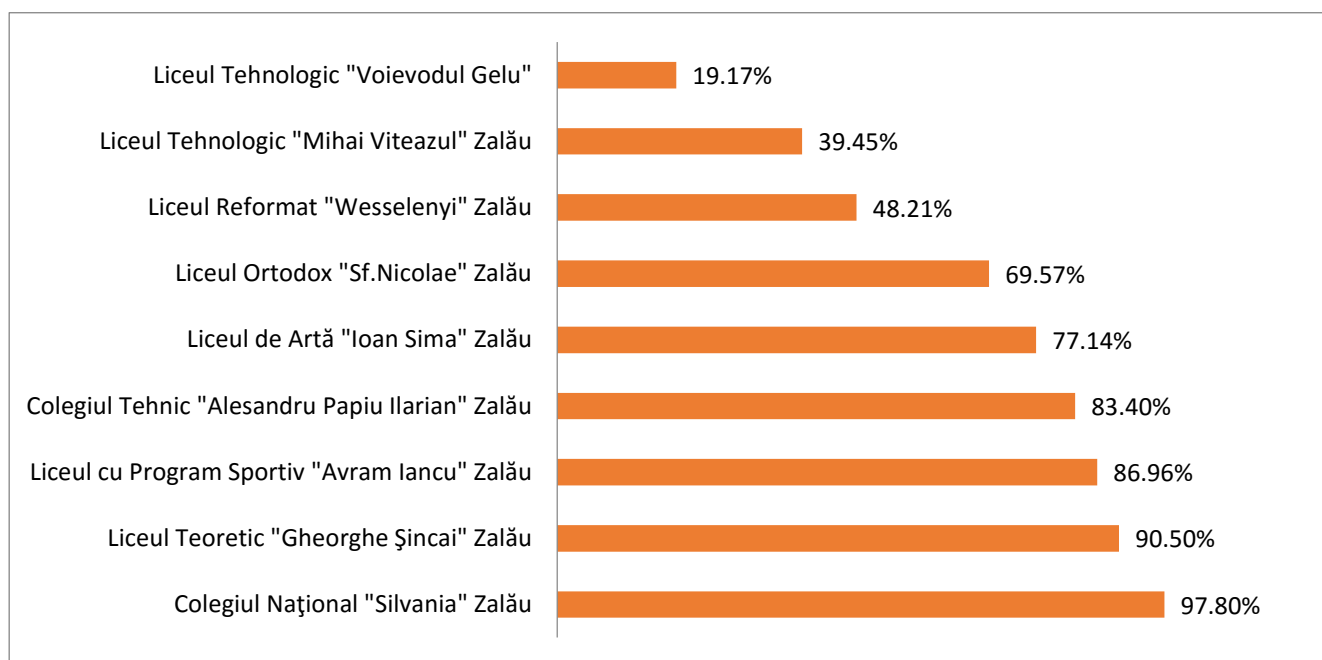
Figura 14: Promovabilitate BAC

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor Ministerului Educației Naționale și ISJ Sălaj

Performanțele celor nouă licee din Zalău sunt destul de neomogene. În 2015 cele mai bine situate erau Colegiul Național Sylvania și Liceul Teoretic "Gheorghe Șincai", ambele cu promovabilitate peste 90%, urmate de Liceul cu Program Sportiv "Avram Iancu" și Colegiul Tehnic "Alesandru Papiu Ilarian", ambele cu promovabilitate între 80 și 90%, în timp ce liceele tehnologice au promovabilitate foarte mică, unul din ele chiar sub 20% (Figura 15).

Figura 15: Promovabilitate BAC pe licee (2015)

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor Ministerului Educației Naționale și ISJ Sălaj

Rezultatele școlare ale celor nouă licee din oraș variază semnificativ. Astfel, în timp ce performanțele Colegiului Național Silvania și ale Liceului Teoretic "Gheorghe Șincai" au rămas practic nealterate de reformele procedurilor privind susținerea examenului de bacalaureat, promovabilitatea rămânând la peste 96% și respectiv peste 90%, promovabilitatea celorlalte licee a fost profund afectată, pierzând uneori chiar și peste 20 de procente.

Tabel 7: Promovabilitate BAC 2011-2015, pe licee

	2011	2012	2013	2014	2015
Colegiul Național "Silvania" Zalău	100,00%	96,64%	98,81%	97,74%	97,80%
Liceul Teoretic "Gheorghe Șincai" Zalău	94,44%	92,59%	97,07%	95,22%	90,50%
Liceul cu Program Sportiv "Avram Iancu" Zalău	100,00%	77,78%	78,26%	70,97%	86,96%
Colegiul Tehnic "Alesandru Papiu Ilarian" Zalău	89,87%	75,47%	79,86%	85,77%	83,40%
Liceul de Artă "Ioan Sima" Zalău	81,82%	60,00%	62,96%	66,67%	77,14%
Liceul Ortodox "Sf. Nicolae" Zalău	88,00%	95,83%	66,67%	83,33%	69,57%
Liceul Reformat "Wesselenyi" Zalău	62,77%	34,48%	70,49%	59,18%	48,21%
Liceul Tehnologic "Mihai Viteazul" Zalău	51,24%	23,60%	23,68%	36,22%	39,45%
Liceul Tehnologic "Voievodul Gelu"	35,42%	8,63%	18,32%	21,68%	19,17%

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor ISJ Sălaj

Perspective strategice privind educația

- Aproape 24% din populație are studii superioare, semnificativ peste media urbană națională, națională și județeană. Proporția celor fără școală, analfabeți sau cu școală primară este sub media urbană, județeană sau națională;
- Populația școlară este pe un trend profund descendent, scăzând cu 36% în perioada 1995-2016, mult peste media națională urbană (20%). Doar la nivel liceal numărul a rămas relativ constant până în 2011, după care a început să scadă brusc, iar învățământul primar este singurul pe o pantă ascendentă începând cu 2011;
- Promovabilitatea la BAC este cu 10 procente peste media națională;
- Există diferențe semnificative între performanțele celor nouă licee din oraș; în timp ce unele n-au fost afectate aproape deloc de schimbările procedurale care au coborât promovabilitatea națională (Silvania, Șincai), altele au înregistrat scăderi chiar și de peste 20 de procente după 2011-2012;
- Deși învățământul tehnologic – industrial este unul cu tradiție în municipiu și se potrivește profilului economic al municipiului, rata de promovabilitate la BAC în cazul a două dintre cele 3 licee cu profil tehnologic este sub 40%.

Social

Sănătate

Una dintre condițiile de bază pentru o calitate a vieții ridicată presupune accesul populației la servicii medicale și sociale facile și de calitate. Accesibilitatea este și un indicator pentru atractivitatea comunității, fiind, alături de servicii educaționale înalte, printre elementele avute în vedere de forța de muncă înalt competitivă când ia decizii despre localizare.

Analiza datelor statistice, precum și discuțiile avute cu reprezentanți ai instituțiilor de profil din municipii și județ, ne oferă o imagine complexă a accesibilității populației la servicii de sănătate. Pe de-o parte, după cum relevă tabelul de mai jos, populația municipiului are acces la majoritatea serviciilor medicale, numărul unităților sanitare rămânând constant sau chiar crescând în ultimii 10 ani.

Tabel 8: Unități sanitare pe categorii de unități și forme de proprietate

		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Spitale	Public	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Privat	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Ambulatorii de specialitate	Public	:	1	:	1	:	:	:	:	:	:	:
	Privat	:	:	:	:	:	:	:	1	2	2	1
Ambulatorii integrate spitalului	Public	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Privat	:	:	:	:	:	:	:	1	1	1	1
Policlinici	Public	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
	Privat	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Dispensare medicale	Public	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Centre de sănătate mintală	Public	:	:	:	:	:	:	:	1	2	1	1
Centre medicale de specialitate	Public	:	:	:	:	:	1	1	1	1	1	1
	Privat	3	3	3	1	1	2	2	2	3	3	4
Cabinete medicale de medicina generală	Privat	3	6	7	7	7	7	1	1	1	1	1
Cabinete medicale școlare	Public	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Cabinete medicale de familie	Public	23	18	18	17	19	18	:	:	:	:	:
	Privat	13	17	17	22	22	22	36	34	34	34	34
Cabinete stomatologice	Public	10	8	8	8	9	8	:	:	:	:	:
	Privat	32	37	45	44	48	52	59	63	67	71	76
Cabinete medicale de specialitate	Public	:	:	:	:	5	:	:	:	:	:	:
	Privat	40	43	50	59	62	65	55	57	60	61	63

Societate civila medicala de specialitate	Privat	:	:	:	:	:	:	:	2	2	2	2
Farmacii	Public	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1
	Privat	19	19	19	22	25	25	26	26	27	27	28
Puncte farmaceutice	Privat	:	:	:	7	8	8	8	:	:	:	:
Depozite farmaceutice	Privat	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Creșe	Public	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	:
Laboratoare medicale	Public	:	:	5	5	5	6	8	8	9	9	8
	Privat	3	5	5	5	5	5	6	9	8	8	7
Laboratoare de tehnica dentara	Public	:	:	9	9	9	9	:	:	:	:	:
	Privat	7	7	9	10	9	10	19	20	18	16	15
Centre de transfuzie	Public	:	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Alte tipuri de cabinete medicale	Public	:	2	3	4	6	5	3	3	2	2	2
	Privat	:	:	6	:	3	1	2	4	2	1	1

Sursa: INS

Pe de altă parte, trebuie menționat faptul că majoritatea infrastructurii medicale și sanitare este atât în proprietate publică, cât (mai ales în ultimii ani) și privată. Această configurație a sistemului de sănătate presupune o dependență mai scăzută a serviciilor medicale de alocațiile bugetare locale și naționale, inclusiv de la Casa de Asigurări de Sănătate, lucru care poate facilita accesul populației la servicii medicale în timp util și la un standard acceptabil. În același timp, dezvoltarea serviciilor medicale private poate indica și faptul că există un segment de populație care-și permite aceste servicii.

Unul dintre elementele îngrijorătoare de mai sus este existența la nivelului întregului municipiu a unei singure creșe (cu aprox. 80 de locuri).

Tabel 9: Paturi în unitățile sanitare

		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
În spitale (inclusiv în centre de sănătate)	Public	866	866	866	833	843	843	753	753	753	753	753
	Privat	90	90	90	134	164	170	170	170	160	160	180

Sursa: INS

Din perspectiva infrastructurii sanitare, în municipiul Zalău numărul de paturi în unitățile sanitare publice a scăzut în ultimii 10 ani de la 866 la 753, dar au crescut cele din privat, de la 90 la 180, deci, per total, numărul acestora a rămas constant (Tabel 7). Dezvoltarea serviciilor private este un aspect pozitiv, atât prin prisma accesului mai mare la servicii medicale, cât și prin prisma creșterii nivelului de trai (aparitia acestora a fost determinată de existența unei nevoi dar și a unor persoane care-și permit aceste servicii). Același trend se înregistrează și în privința personalului medico-sanitar, acesta crescând foarte mult în sectorul privat, concomitent cu trendul descrescător în sectorul public (tabel 8).

Tabel 10: Personalul medico-sanitar pe categorii și forme de proprietate

		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Medici	Public	155	142	137	149	145	148	134	139	150	154	155
	Privat	28	31	35	38	44	54	74	80	85	96	96
Medici de familie (din total medici)	Public	23	18	18	17	19	18	5	3	3	2	2
	Privat	16	20	21	23	22	22	39	38	38	38	38
Stomatologi	Public	12	11	11	11	12	10	2	2	2	2	2
	Privat	26	33	42	41	46	52	58	61	71	70	73
Farmacisti	Public	7	7	6	5	6	5	3	4	5	5	6
	Privat	43	49	49	47	47	46	48	67	86	93	101
Personal sanitar mediu	Public	614	550	564	673	683	685	644	610	479	476	462
	Privat	94	159	138	181	217	240	258	255	266	266	274

Sursa: INS

Tabel 11 - Morbiditatea generală/specifică, Zalău, 2015

Categorie	Total	0-14 ani	15-64 ani	65 ani si peste	Incidenta % 1000 locuitori
Bolile infecțioase și parazitare	2436	1113	1163	160	34,90
Tumori	425	14	317	94	6,09
B. singelui, org. hemato-poietice, tulb. imunit.	728	253	412	63	10,43
Bolile endoc.de nutriție și metabolism	2142	458	1349	335	30,69
Tulburari mintale și de comportament	589	36	375	178	8,44
Bolile sistemului nervos	1256	44	882	330	18,00
Bolile ochiului și anexelor sale	2378	750	1247	380	34,07
Bolile urechii și apofizei mastoide	1800	513	988	299	25,79
Bolile ap. circulator	2798	36	1874	888	40,09
Bolile ap. respirator	26758	13852	11438	1468	383,38
Bolile ap. digestiv	6843	1601	4299	943	98,04
Bolile pielii și țesutului celular subcutan.	4357	1729	2281	347	62,43
B.sist.osteo-art.,mușchilor și țes. conj	6370	146	4716	1508	91,27
Bolile ap. genito-urinar	4249	406	3190	653	60,88
Complic. sarcinii, nașterii și lăuziei	55	-	55	-	0,79
Afecțiuni perinatale	85	85	-	-	1,22
Malform. congenit, anom. cromozomiale	69	40	26	3	0,99
Simptome, semne și rezultate anormale	1705	674	814	217	24,43
Leziuni traumatice și otrăviri	1226	134	924	168	17,57
Total Zalău	66269	21884	36350	8034	

Asistență socială

În anul 2016, la nivelul municipiului Zalău se înregistrează doar 110 persoane care primesc ajutoare sociale (un număr destul de mic raportat la populația activă a orașului). Îngrijorător este numărul foarte mare al copiilor cu părinți plecați la muncă în străinătate (878, cf. datelor furnizate de Direcția

de Asistență Socială Comunitară zalău - DASC), aproximativ 6% din populația sub 19 ani a municipiului Zalău.

Tabel 12: Beneficiari servicii sociale (2016)

Serviciu / Birou	Servicii oferite	Nr. Beneficiari
Prestații sociale pentru adulți	Ajutoare sociale	110 persoane
	Ajutoare de încălzire	1016 familii
	Ajutoare de urgență	8
	Masă la cantina de ajutor social	116 persoane
Prestații sociale pentru copii	A.S.F. (alocație pentru susținerea familiei)	346 familii
Protecția persoanelor cu handicap și vârstnice	Asistenți personali	148 persoane
	Indemnizații pentru persoane încadrate în gr. 1 de handicap	369 persoane
Relația cu ONG-urile (Servicii sociale acordate pentru copii și adulți cu dizabilități)	Servicii sociale oferite copii	132 persoane
	Servicii sociale oferite adulți	60 persoane
Compartimentul Autoritatea Tutelară și Protecția Copilului	Servicii oferite victimelor violenței în familie	10 persoane
	Monitorizare copii cu părinți plecați la muncă în străinătate	878 persoane

Sursa: Direcția de Asistență Socială Comunitară Zalău – DASC Zalău

Tabel 13: Copii aflați în plasament familial

Număr de copii aflați în plasament familial							
Anul	0-3 ani	3-6 ani	6-9 ani	9-12 ani	12-15 ani	15-18 ani	>18 ani
2011	5	5	13	13	10	4	18
2012	2	1	0	0	2	1	5
2013	0	3	7	7	6	1	3
2014	0	3	4	8	5	2	3
2015	0	1	5	9	3	2	0
Numărul de copii aflați în Asistență Maternală Profesională pe categorie de vârstă							
Anul	0-3	3-6	6-9	9-12	12-18	>18	
2015	2	7	4	5	2	0	

Număr de persoane victime ale violenței în familie	
2011	60
2012	54
2013	42
2014	33

2015	54
------	----

Sursa: Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sălaj - DGASPC

Tabel 14: Copii din serviciile de tip rezidențial (plasament și plasament în regim de urgență)

	<1 an	1 - 2 ani	3 - 6 ani	7 - 9 ani	10 - 13 ani	14 - 17 ani	>18 ani	Total
2006	0	2	7	0	0	0	0	9
2007	0	2	3	2	1	3	1	12
2008	0	0	2	3	1	0	0	6
2009	0	0	1	0	0	0	0	1
2010	0	0	1	2	3	3	0	9
2011	0	1	3	4	1	1	0	10
2012	0	0	1	5	6	1	0	13
2013	0	1	0	2	2	0	0	5
2014	0	0	2	0	1	1	0	4
2015	0	0	0	1	3	1	0	5

Sursa: DGASPC Sălaj

Datele comunicate de autoritățile locale arată o creștere accelerată a numărului persoanelor cu handicap în perioada 2006-2011, de la 429 la 3644, după care constatăm o relativă stagnare a acestui număr, ajungând la 3695 în 2015 (Tabel 11).

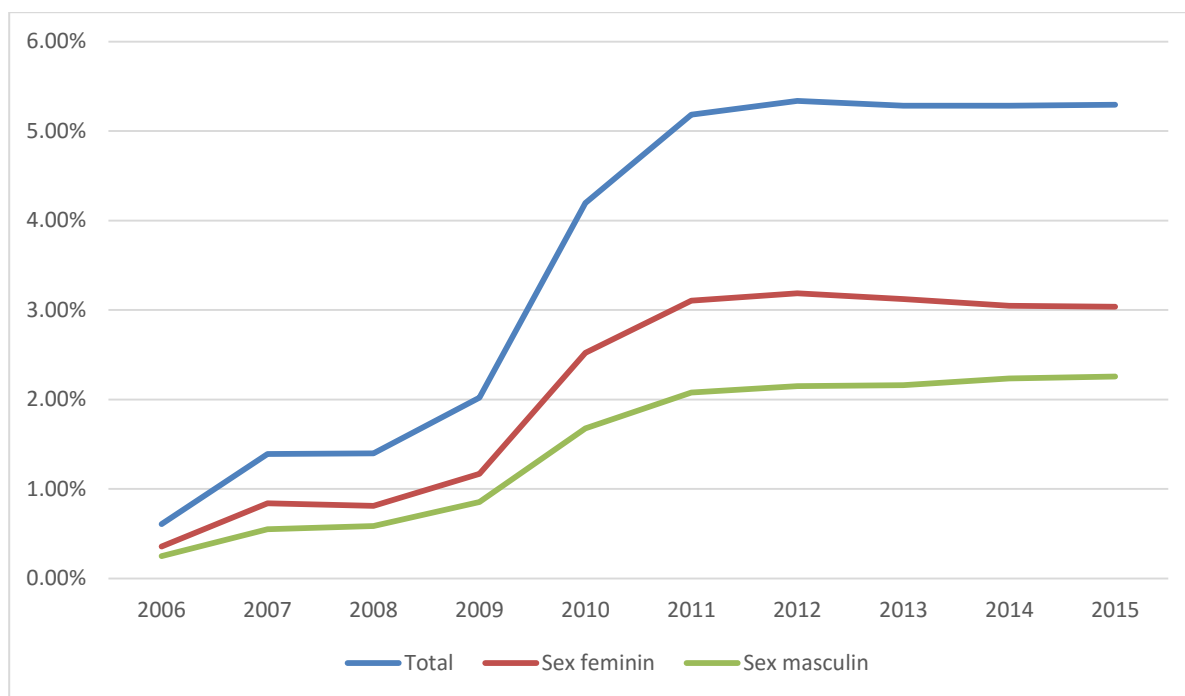
Tabel 15: Persoane cu handicap (2006-2015)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sex Feminin	253	593	572	823	1776	2183	2232	2186	2131	2120
Sex Masculin	176	387	412	601	1181	1461	1507	1511	1562	1575
Copii	20	37	33	30	194	293	296	313	318	319
Adulți	409	943	951	1394	2763	3351	3443	3384	3375	3376
Total	429	980	984	1424	2957	3644	3739	3697	3693	3695

Sursa: Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului – Sălaj

Dacă raportăm numărul persoanelor cu handicap la populația orașului, observăm (Figura 16) o creștere semnificativă a acestora de la 0,6% în 2006 până la 5,3 % în 2015, în condițiile în care, la nivel național, ponderea persoanelor cu handicap este sub 1%.

Figura 16: Persoane cu dizabilități (exprimate în procent din total populație la 1 iulie)

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor primite de la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului - Sălaj

Un trend interesant au cunoscut și solicitările pentru ajutorul de încălzire (tabel 11), care au scăzut masiv de la 8.520 în 2008, la 1.100 în 2015, evoluțiile datorându-se probabil îmbunătățirii nivelului de trai de la nivel municipal sau modificării condițiilor de obținere a acestora. În ceea ce privește familiile monoparentale, numărul acestora a scăzut drastic, de la 227 în 2011 la doar 60 în 2015.

În cazul celorlalte categorii (copii separați de părinți, familii tinere, delincvență juvenilă etc.) sunt evoluții previzibile, liniare, în ușoară creștere sau scădere.

Tabel 16: Indicatori sociali de referință

	Categorii de beneficiari pentru care DASC acordă servicii/ prestații sociale	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1.	Tineri proveniți din sistemul de protecție a copilului				20	20	18	14	10	8	8
2.	Familii monoparentale					32	227	28	35	46	60
3.	Familii tinere					216	301	32	70	83	139
4.	Copii separați de părinți sau cu risc de separare	80	135	155	213	200	131	143	172	142	212
5.	Victimele violenței în familie					14	1	2	33	3	13
6.	Persoane vârstnice								210	206	214
7.	Persoane fără adăpost		13	12	23	38	35	37	48	43	61
8.	Număr de beneficiari ai ajutorului de încălzire			8520	7876	4176	2717	2281	1818	1387	1019
9.	Alte persoane în situații de risc social (masă cantină)	62	90	73	102	107	104	118	121	130	119
10.	Delincvență juvenilă					1	11	17	33	6	1

Sursa: Direcția de Asistență Socială Comunitară

În ceea ce privește infracționalitatea la nivelul municipiului Zalău (Tabel 14), se constată o creștere importantă (88%) în perioada 2008-2015 a numărului amenzilor pentru parări neregulamentare (probabil explicată și prin creșterea numărului de autoturisme, coroborat și cu lipsa locurilor de parcare), o ușoară creștere a numărului amenzilor pentru cerșit și tulburarea ordinii publice, dar și o scădere a numărului amenzilor pentru călătoria fără bilet cu mijloacele de transport public.

Tabel 17 – Furnizori de servicii de asistență socială Zalău, 2016

Nr. Crt.	Denumire furnizor de servicii sociale	Servicii furnizate	Tipul de beneficiari
1.	Alianța Națională pentru Boli Rare România	- serviciu de informare, consiliere și orientare în bolile rare	- persoane afectate de boli rare, membrii de familie sau specialiști
2.	Asociația Filantropia Porolissum Zalău	- serviciul de îngrijiri la domiciliu	- persoane varstnice
		- Centru de informare și consiliere	- persoane dependente
		- Centru de informare și consiliere	- tineri (voluntari)
3.	Asociația Haller Zalău	-Serviciu specializat de îngrijire, în centru rezidențial, pentru persoane varstnice, bolnavi cronici și persoane care necesită îngrijire paleativă	persoane varstnice, bolnavi cronici și persoane care necesită îngrijire paleativă
4.	Asociația Națională a Surzilor Filiala Zalău	- Centru de informare și consiliere pentru persoane cu deficiențe de auz	- persoanele cu deficiențe de auz din
5.	Asociația Prader Willi din România	- servicii specializate pentru boli rare și tulburări din spectrul autist	- copii cu tulburări din spectrul autist și dizabilități produse de boli rare
		- Centru de expertiză pentru boli rare cu retard în dezvoltare	- persoane afectate de boli rare
		- Help Line NoRo	- persoane afectate de boli rare, membrii de familie sau specialiști
6.	Asociația Româna de Cancere Rare ARCrare	- serviciu de informare, consiliere și orientare în cancere rare;	- persoane afectate de cancere rare, membrii de familie sau specialiști
		- serviciu acordat în comunitate	- consiliere psihologică în secțiile de oncologie și la Centrul de Boli Rare NoRo pentru persoane diagnosticate cu cancere rare
7.	Asociația Societatea Handicapaților Zalău	- consiliere pentru persoanele cu handicap;	- copii, tineri și adulți cu handicap neuromotor și asociați, familiile acestora

		- integrare, reintegrare socială	- tineri, între 19-35 ani cu handicap neuromotor și asociat
		- serviciul de recuperare, reabilitare fizică	- tineri și adulți cu handicap neuromotor și asociat
8.	Direcția de Asistență Socială Comunitară Zalău	- prepararea și servirea mesei prin cantina de ajutor social	- copii 0-6 ani, copii 7-16 ani, copii 17-18 ani, tineri 18-26, adulți, persoane vârstnice;
		- serviciul pentru protecția persoanelor cu handicap și pentru persoane vârstnice	- copii 0-6 ani, copii 7-16 ani, copii 17-18 ani, tineri 18-26, adulți, persoane vârstnice
		- găzduire pe timp de noapte pentru persoane lipsite de adăpost	- persoane adulte lipsite de adăpost
		- găzduire temporară pentru persoane sau familii aflate în situație de risc social	- persoane sau familii aflate în situație de risc social
		- găzduire temporară pentru persoane sau familii aflate în situație de risc social	- persoane sau familii aflate în situație de risc social
		- informare și consiliere pentru persoane aflate în nevoi sociale	- persoane aflate în nevoi sociale
		- găzduire temporară pentru tineri proveniți din centre de plasament	- tineri proveniți din centre de plasament
		- serviciul de integrare socio-profesională a tinerilor dezinstituționalizați	- tineri proveniți din centre de plasament
		- asistența și sprijin material în situații de urgență socială	- tineri 18-26, adulți, familii, persoane vârstnice
		- centrul multifuncțional pentru persoane vârstnice	- persoane vârstnice
9.	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sălaj	-Identificare și evaluare,Consiliere Psihologică,Consiliere Socială,Mediere socială Familie,Orientare Psihologică,Sprijin de urgență în vederea reducerii efectelor situațiilor de criză,Reintegrare Familie,Reintegrare Comunitate,Promovare și cooperare socială	Copii 0-6 ani,Copii 7-16 ani,Familie
		Reintegrare Familie,Reintegrare Comunitate,Informare în domeniu, Identificare și evaluare,Consiliere Socială,Servicii de recuperare și reabilitare, Educație specială,Promovare relații sociale (Socializare) - Timp liber	Copii 0-6 ani,Copii 7-16 ani,Copii 17-18 ani,Tineri 18-26

		Orientare Profesionala, Informare in domeniu, Identificare si evaluare, Consiliere Psihologica, Sprijin de urgenta in vederea reducerii efectelor situatiilor de criza, Consiliere Sociala	Copii 0-6 ani,Copii 7-16 ani,Copii 17-18 ani
		Reintegrare Familie,Servicii de baza pentru activitatile zilnice,Servicii de suport pentru activitatile instrumentale ale vietii de zi cu zi, Servicii de ingrijire social- medicala de natura medicala,Servicii de recuperare si reabilitare,Servicii de ingrijire social-medicala de natura sociala, Educatie speciala, Ergoterapie sau terapie ocupationala, Promovare relatii sociale (Socializare)- Timp liber,Gazduire pe perioada nedeterminata	Copii 17-18 ani,Copii 7-16 ani,Copii 0-6 ani
		Servicii de recuperare si reabilitare,Consiliere Sociala,Kinetoterapie,Fizioterapie,Logopedie,Psihoterapie,Masaj,Promovare relatii sociale (Socializare)- Timp liber,Suport si acompaniament	Copii 0-6 ani,Copii 7-16 ani,Copii 17-18 ani,Tineri 18-26
		Identificare si evaluare,Consiliere Psihologica,Gazduire pe perioada determinata,Educatie sociala	Copii 0-6 ani,Copii 7-16 ani,Copii 17-18 ani
		Identificare si evaluare,Reintegrare Familie,Reintegrare Comunitate	Adulti,Tineri 18-26,Persoane varstnice
		Informare in domeniu, Consiliere Sociala, Reintegrare Familie, Reintegrare Comunitate, Promovare si cooperare sociala	Adulti,Tineri 18-26,Persoane varstnice, Familie
		Informare in domeniu, Identificare si evaluare, Sprijin de urgenta in vederea reducerii efectelor situatiilor de criza, Consiliere Sociala, Consiliere Juridica, Personal	Adulti,Tineri 18-26,Persoane varstnice
10.	Fundatia "ACASA" Zalau	- serviciul de asistentă și îngrijire la domiciliu pentru persoanele dependente de servicii socio-medicale;	- persoane cu dizabilități; - persoane vârstnice; - persoane aflate în situație de risc.
		- serviciul de evaluare, menținere, refacere și/sau dezvoltare a capacităților individuale ale copiilor cu deficit motor și neuromotor prin servicii sociale alternative de zi.	- copii cu deficit motor și neuromotor.
11.	Fundatia Ciobanca S.O.S. Zalau	- centru de îngrijire pentru a persoanelor de vârsta III-a	- persoane de vârsta III-a
12.	Fundatia Maya Zalau	- serviciul primar de suport si asistenta sociala pentru copiii cu dizabilitati neuro-psiho-motorii	- Copii si tineri adolescenti cu dizabilitati neuro-psiho-motorii
		- ocrotirea, educarea si recuperarea copiilor si tinerilor cu dizabilitati.	
		- serviciul pedagogic.	
		- serviciul medical psihopedagogic	
13.	Parohia Ortodoxă Sf. Vinere Zalau	- serviciul de îngrijiri la domiciliu	- persoane varstnice

Sursă: Primăria Municipiului Zalau

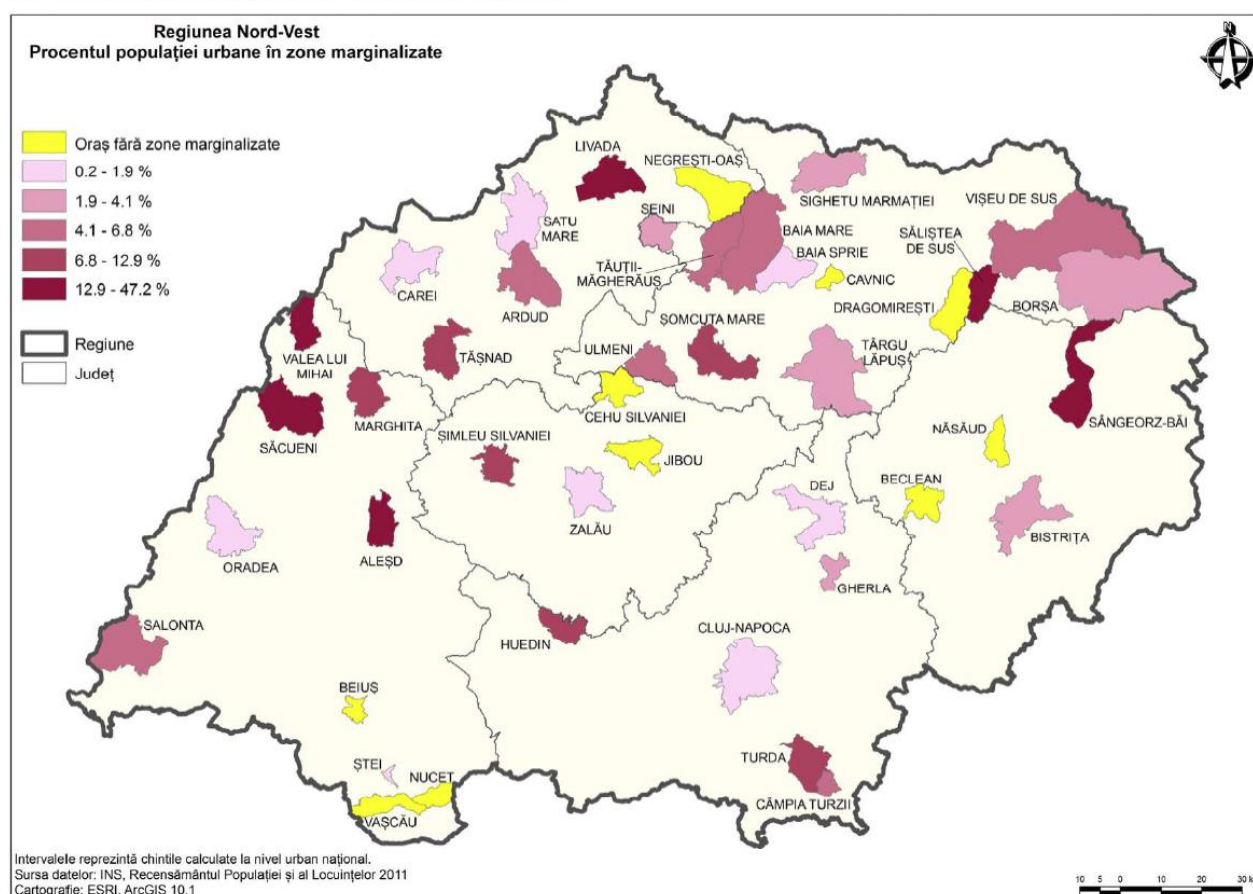
Locuințe sociale

La nivelul anului 2016 (luna iulie), potrivit datelor primite de la Primăria Municipiului Zalău, există un număr de 389 de solicitări de locuințe sociale și doar 93 de astfel de locuințe ocupate, în condițiile în care există și 2479 de solicitări pentru locuințe de tip ANL.

Comunități marginalizate

Un raport al Băncii Mondiale din 2014⁶ cu privire integrarea zonelor sărace și comunităților marginalizate din România prezintă o tipologie a zonelor dezavantajate, alături de hărți detaliate cu zonele marginalizate din mediul urban din România, pe baza unor date atât cantitative cât și calitative. În cele două hărți de mai jos este prezentată situația municipiului Zalău.

Harta 41. Marginalizarea urbană, la nivel de unitate administrativ-teritorială: Nord-Vest

Sursa: Banca Mondială, *Atlasul zonelor urbane marginalizate din România*, 2014, pag. 181

⁶ Banca Mondială, *Atlasul zonelor urbane marginalizate din România*, 2014

Comunități marginalizate declarate de autoritățile locale

Regiunea: Nord-Vest
Județul: Sălaj
Municipiul: Zalău

Legenda

Limita intravilan

Tipuri de comunități urbane marginalizate

- Zone de tip ghetou cu blocuri
- Zone de tip ghetou în foste colonii de muncitori
- Zone de tip mahala cu case
- Zone de tip mahala cu adăposturi improvizate
- Zone de locuințe sociale modernizate
- Zone istorice (centrale) cu locuințe sociale și/ sau clădiri ocupate abuziv
- Zone mixte

(număr) Estimare număr locuitori în zonă

Cartografie: ESRI, ArcGIS 10.1

Lângă zona marginalizată sunt menționate numele zonei și numărului estimat de locuitori din zonă doar dacă și așa cum au fost declarate acestea de către autoritățile locale.

Sursa: Banca Mondială, *Atlasul zonelor urbane marginalizate din România, 2014*, pag. 200

Infraționalitate

Tabel 17: Sancțiuni contravenționale aplicate, pe tipuri de infracțiuni

ACTUL NORMATIV	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
HCL 170/2007 (auto parcate neregulamentar, răscolitori în containere, păstrarea curățeniei, comerț stradal)	1560	1709	1189	771	839	1562	1830	2947
LEGEA 61/1991 (apelare la mila publicului, tulburarea liniștii publice, refuz legitimare)	522	770	825	452	361	442	380	695
OUG 195/2002 (oprire, staționare, acces interzis)	-	-	-	-	-	1183	2451	2737
HCL 213/2008 parcuri de joacă	23	147	151	40	55	14	42	60
HCL297/2008 (amplasarea de reclame pe domeniul public)	89	-	-	5	3	1	-	-

OG99/2000 (respectarea orarului de funcționare)	2	-	23	7	6	2	-	5
L92/2007 (călătoria pe mijloace. de transport fără titlu de călătorie valabil)	-	-	-	-	-	98	95	61
HCL57/2008 (ocuparea locurilor din stațiile de taxi de către alte autovehicule)	-	-	-	1	-	11	6	3

Sursa: Poliția Locală Zalău

Probleme identificate în urma consultărilor publice

Consultările cu actorii locali din domeniul medical și al serviciilor sociale oferă o imagine complementară datelor statistice. În urma acestor consultări s-au cristalizat următoarele probleme:

- lipsa asistenței medicale de urgență în municipiu, aceasta fiind asigurată acum de către Spitalul județean pentru întreaga populație a județului;
- deficitul de cadre medicale de specialitate (ex. medici de urgență, neurologi, geneticieni, endocrinologi)
- lipsa asistenței medicale stomatologice de urgență;
- număr insuficient de consilieri școlari în comparație cu numărul mare de copii cu părinți plecați în străinătate, copii care sunt inadaptați afectiv, existând posibilitatea ca acest fenomen să aibă în viitor un impact negativ asupra comunității;
- o mare parte din copiii părinților plecați în străinătate nu sunt înscriși în sistemul de sănătate, ceea ce prezintă un risc pentru ei și familiile acestora;
- nevoia unor școli incluzive pentru copii de etnie rromă;
- nevoia introducerii programului "Școală după școală" în unitățile de învățământ în care sunt peste 10% elevi de etnie rromă sau unde se înregistrează un număr semnificativ de copii cu părinți plecați în străinătate sau copii în situație de risc social;
- nevoia creșterii numărului de mediatori școlari în comunități rroma;
- nevoia unor programe de planning familial în rândul comunităților de etnie rromă și în rândul copiilor și tinerilor de peste 13 ani;
- în multe comunități de etnie rromă există copii neșcolarizați și părinți care nu știu să scrie și să citească;
- o mare parte din persoanele defavorizate din comunitate (aproximativ 50%) refuză încadrarea în muncă și preferă alternativa beneficiilor de asistență socială acordate;
- insuficiența centrelor sociale pentru vârstnici și persoane cu handicap, în special a celor cu componentă rezidențială;
- nevoia unor servicii socio-medicale integrate și de centre respiro pentru persoanele cu handicap sau persoane vârstnice;
- printre persoanele afectate de boli rare sunt tineri cu dizabilități care nu își găsesc loc de muncă, fiind nevoie de înființarea unor unități de asistență socială - locuințe și ateliere protejate pentru persoane cu dizabilități;
- număr scăzut de asistenți personali profesioniști;
- grădinițele sunt aglomerate și insuficiente, nu există suficiente creșe, nu toate cabinetele medicale școlare sunt autorizate;
- număr insuficient a locuințelor sociale și calitatea deficitară a celor existente

Indexul Local de Dezvoltare Umană

Indexul Local de Dezvoltare Umană (ILDU), dezvoltat de sociologul Dumitru Sandu pornind de la United Nations Human Development Index, descrie nivelul dezvoltării umane de la nivelul unităților administrativ teritoriale din România și include patru dimensiuni majore: capital uman (nivelul de educație formală a populației), capitalul de sănătate (speranța de viață la naștere), capitalul vital (vârsta medie a populației adulte de cel puțin 18 ani) și capital material (suprafața locuibilă/casă) și consumul de gaze de la nivel de localitate, raportat la populație. Scorul a fost utilizat într-un raport recent al Băncii Mondiale privind orașele competitive din România.

În ceea ce privește Indicele Local de Dezvoltare Umană, la nivelul anului 2011 acesta era de 97,8 pentru orașul Zalău (Tabel 16), în creștere de la 79,97 în 2002, adică peste media națională de 76,23 din mediul urban, în timp ce la nivel de județ media urbană e de 80,1. Progresul național urban (diferența între 2001 și 2002) este de 14,7, sub evoluția municipiului Zalău de 17,8.

Cele mai bine clasate 20 de comunități locale au un scor peste 100, plasând astfel municipiul Zalău în apropierea vârfului clasamentului, mai exact pe locul 19 în rândul comunităților urbane și pe locul 28 la nivel național.

Tabel 18: Indexul Local de Dezvoltare Umană, 2002 și 2011

ILDU	2002	2011	Progres
Național	43,49	56,04	12,54
Național urban	61,48	76,23	14,74
Național rural	41,24	53,69	12,45
Sălaj	52,59	65,93	13,34
Sălaj urban	65,28	80,18	14,90
Sălaj rural	39,90	51,69	11,78
Zalău	79,97	97,84	17,87
Jibou	66,31	79,35	13,04
Șimelu Silvaniei	60,13	76,46	16,33
Cehu Silvaniei	54,70	67,07	12,37

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor disponibile online la

<https://sites.google.com/site/dumitrusandu/bazededate>

SWOT

Puncte tari - Populația la nivelul orașului a rămas constantă între 1992 și 2015 (creștere de 1 procent), în condițiile în care atât la nivel național, cât și regional sau județean a scăzut în continuu - Zalăul este singura comunitate urbană din județ cu o populație constantă sau în creștere - Ponderea populației active este cu 8% peste media națională, regională și județeană - Ponderea populației de peste 60 de ani este cu 7% mai mică decât media națională, regională și județeană, iar fenomenul de îmbătrânire a populației, caracteristic întregii țări, are un ritm de două ori mai mic față de media națională, regională sau județeană. - Sporul natural este pozitiv în tot intervalul 1992 – 2015, iar rata mortalității are o medie de aproape 3 ori mai mică decât cele de la nivel național, regional și județean. - Aproape 24% din populație are studii superioare, semnificativ peste media urbană națională, națională și județeană. Proportia celor fără școală, analfabeți sau cu școală primară este sub media urbană, județeană sau națională - Promovabilitatea la BAC este cu 10 procente peste media națională - Acces la majoritatea serviciilor medicale de bază - Dezvoltarea serviciilor medicale și sociale private, incl. ONGuri - Infracționalitate redusă - Indicele Local de Dezvoltare Umană plasează Zalăul pe locul 19 în rândul comunităților urbane și pe locul 28 la nivel național - Potențial local de dezvoltare a serviciilor sociale (ONG-uri)	Puncte slabe - Migrația populației - Proces constant de îmbătrânire a populației - Populația școlară este pe un trend profund descendent, pierzând 36% în perioada 1995-2016, mult peste media națională urbană (20%). Doar la nivel liceal numărul a rămas relativ constant până în 2011, după care a început să scadă brusc, iar învățământul primar este singurul pe o pantă ascendentă începând cu 2011. - Există diferențe semnificative între performanțele celor nouă licee din oraș, în timp ce unele n-au fost afectate aproape deloc de schimbările procedurale care au coborât promovabilitatea națională (Silvania, Șincai), altele au înregistrat scăderi chiar și de peste 20 de procente după 2011-2012 - Plecărilor cu domiciliul și reședința din localitate. - Număr mare de persoane cu handicap - Lipsa asistenței medicale de urgență în municipiu - Deficitul de cadre medicale de specialitate (medici de urgență, neurologi, geneticieni) - Lipsa asistenței medicale stomatologice de urgență - Insuficiența consilierilor și mediatorilor școlari raportat la numărul de elevi - Lipsa unor servicii socio-medicale integrate, în special cele care se adresează persoanelor vârstnice și persoanelor cu dizabilități - grădinițe aglomerate și insuficiente - Existența unei singure creșe
Oportunități - Educația reprezintă un factor de avantaj competitiv care trebuie păstrat și dezvoltat.	Amenințări - Declinul demografic, caracteristic întregii țării, va afecta și Zalăul în viitor (în special

Corelarea avantajelor unei populații educate cu dezvoltarea economică locală poate plasa Zalăul într-o poziție strategică avantajoasă - Existența unor programe de finanțare nerambursabilă pentru acoperirea unora dintre punctele slabe - Modificarea legislației în ceea ce privește acordarea indemnizației pentru creșterea copilului	datorită plecărilor cu domiciliul și reședința, deja prezente și fenomenului de îmbătrânire a populației, chiar dacă mai lent decât ritmul național) - Presiunea în creștere a serviciilor sociale în cadrul bugetului local, în viitor - Atracția reprezentată de centrele urbane mai mari pentru populația activă
--	---

Dezvoltare urbană și comunitară

Context european și național

Municipiul Zalău se află situat în N-V României și are o populație de 69799 locuitori⁷. Este al 37-lea oraș al României, ca ordin de mărime al populației, conform statisticilor prezentate de Eurostat. Face parte din Regiunea de Nord-Vest, unde este al șaselea cel mai mare oraș, având în vedere aceleași considerente de mărime demografică. Prin poziția sa geografică, municipiul Zalău se află mai aproape de Budapesta, capitala Ungariei (382 km, distanță rutieră) decât de București (549 km, distanță rutieră).

Conform PATN Secțiunea a IV-a (NUTS 3 la nivel european), Zalău este o localitate de rang II – municipiu de importanță județeană, cu rol de echilibru în rețeaua de localități. Localitatea include municipiul Zalău și localitatea aparținătoare (satul) Stîna. Tot conform PATN, municipiul Zalău se află la confluența a 2 rețele transeuropene de transport rutier, una pe axa Oradea – Cluj Napoca (DN 1H/DN 19B), cealaltă pe axa Satu Mare – Cluj Napoca (drumul european E81). Este singurul oraș din Regiunea de Nord-Vest care prezintă o astfel de caracteristică, ce poate constitui un avantaj competitiv, dată fiind și poziționarea geografică în centrul Regiunii de Nord-Vest (Harta 4).

Municipiul Zalău este conectat de capitala țării la nivel rutier, dar și cu ajutorul căii ferate. Accesibilitatea rutieră ca distanță-timp este una slabă, în absența realizării Autostrăzii Transilvania. Durata unei călătorii către București este de aproximativ 8-10 ore, în vreme ce Budapesta este accesibilă în jumătate din timp (4-5 ore). Cât despre conectarea feroviară cu București, cea mai scurtă călătorie cu trenul durează aproximativ 11-12 ore (pe rutele Zalău-Cluj Napoca-București Nord sau Zalău-Jibou-București Nord). Conectarea aeriană nu este directă, municipiul neavând aeroport (mai multe detalii în secțiunea Accesibilitate).

Industria în municipiul Zalău, comparativ cu celelalte municipii din România, se remarcă prin câteva ramuri cu o contribuție importantă în ansamblul economiei naționale, așa cum sunt producția de țevi, de anvelope, conductoare de bobinaj etc. În cadrul obiectivelor industriale ale municipiului Zalău se mai produc robineți și armături industriale din fontă și oțel, mobilă și binale, cărămidă, țiglă și blocuri ceramice etc.

Accesibilitate și conectivitate

Atunci când analizăm poziționarea municipiului Zalău la nivel european și național, conceptele de accesibilitate și conectivitate sunt cruciale. Există numeroase definiții ale accesibilității în literatura de specialitate. Accesibilitatea este privită ca fiind ușurința cu care activitățile pot fi accesate dintr-un loc anume, prin utilizarea unor modalități de transport. Accesibilitatea într-o altă abordare este considerată drept numărul sau cantitatea posibilităților disponibile aflate mai aproape de distanța sau timpul limită de parcurs. Înzestrarea teritoriului cu elemente de infrastructură de transport

⁷ Populația după domiciliu la data de 1 ianuarie a anului de referință (2016), conform datelor INS.

reprezintă premisa pentru accesibilitate⁸. Definiția asupra căreia ne oprim în contextul analizei de față este cea care se referă la ușurința cu care este accesată o localitate anume în intervalul de o zi⁹. Autorul citat arată că gradul de accesibilitate la nivel european variază semnificativ de la o regiune la alta, dar și în funcție de sectoarele implicate și de modurile de transport care pot fi utilizate. La nivel european se conturează, din perspectiva accesibilității, regiunile dens populate ale Europei de Nord care se întind peste nordul și estul Franței, Marea Britanie, Olanda, Germania, Austria și nordul Italiei. Aceste zone sunt deservite de rețele feroviare dense și rapide care permit realizarea de călătorii de afaceri de o zi de la și către piețe extinse către transced granițele unei singure țări. De asemenea transportul aerian de pasageri permite accesul într-o zi la majoritatea locurilor din Europa. Regiunile geografice periferice ale Europei, incluzând țările nordice, Peninsula Iberică, vestul și sudul Franței, Polonia, Ungaria și Cehia au acces pe căi aeriene într-o zi la toate zonele europene, dar transportul feroviar cu posibilitatea de retur în aceeași zi este limitat. Nu în ultimul rând, orașele majore din estul și sudul Europei au acces limitat cu retur în aceeași zi, majoritatea deplasărilor de afaceri în interiorul UE implicând șederi peste noapte. Cele mai accesibile regiuni prezintă de asemenea și cel mai larg spectru de opțiuni în ceea ce privește modurile de transport. Acest lucru înseamnă că modificările cu privire la un mod specific de transport nu sunt de natură să afecteze în mod serios activitățile economice precum și cele individuale.

Din perspectiva accesibilității, poziționarea municipiului Zalău în regiunea de Nord-Vest nu este ideală. Între regiunile de dezvoltare ale României, regiunea de Nord-Vest se caracterizează printr-o accesibilitate și mobilitate redusă. Municipiul Zalău, prin poziționarea la confluența a 2 rețele transeuropene de transport rutier, compensează puțin în acest domeniu.

Accesibilitate pe căi rutiere

Teritoriul administrativ al municipiului Zalău este amplasat pe axa Cluj-Satu Mare-Petea Vama, DN1F-E81. Prin urmare, pe cale rutieră Municipiul Zalău are accesibilitate către Cluj-Napoca pe DN1F-E81, către Baia Mare pe DN1H și DN1C, către Satu Mare pe DN1F-E81 și DN19B și către Oradea pe DN1H, DN19B. Distanțele între Zalău și aceste municipii este cuprinsă între 86-117 km (Tabelul 1).

Tabel 1: Distanțe pe căi rutiere și feroviare față de alte municipii reședință de județ

⁸ Diferite definiții din literatură citate în Benedek et al., 2013, Dimensiunea regională a societății, diversitatea etnoculturală și organizarea administrativ-teritorială în România,

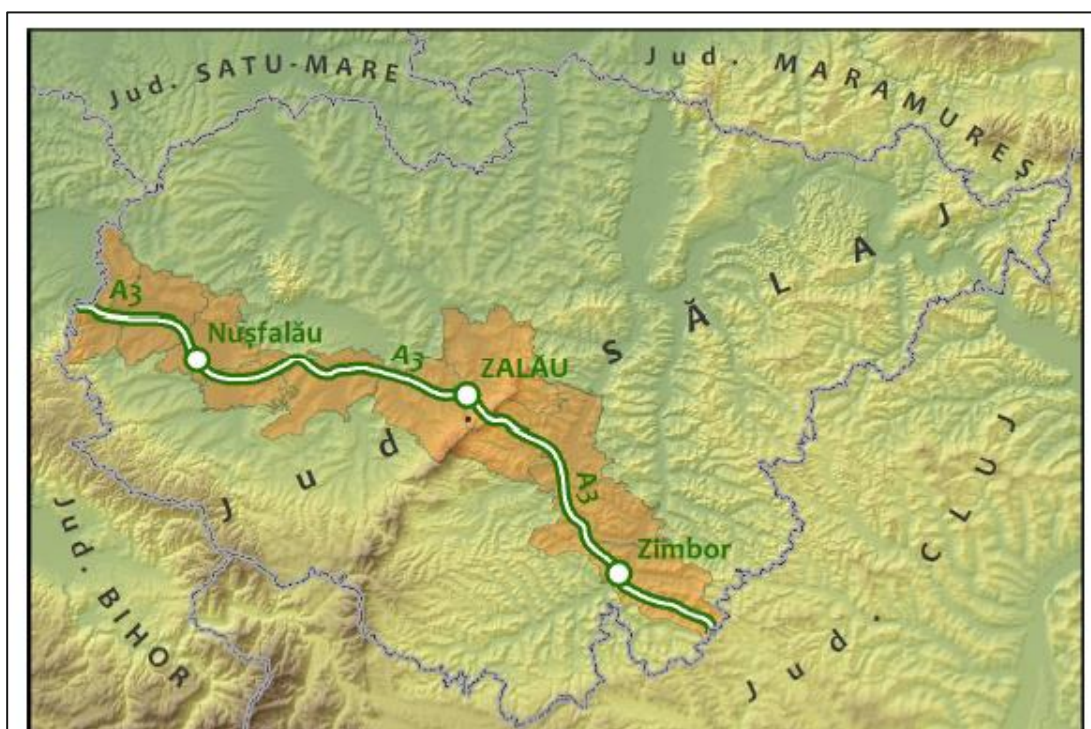
<http://www.ispmn.gov.ro/uploads/ISPMNN%20WP%2051+08-nov.pdf>

⁹ McCann, P., The regional and urban policy of the European Union, Edward Elgar Publisher, 2015.

Localitatea \ CF	Zalău	Cluj-Napoca	Satu-Mare	Baia-Mare	Oradea
Zalău		159	124	81	185
Cluj-Napoca	86				
Satu-Mare	119				
Baia-Mare	108				
Oradea	117				

În ceea ce privește coridoarele de transport Pan-Europene, Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest, implicit județul Sălaj, nu sunt traversate de aceasta. Pentru contracararea acestei situații, în prezent sunt în derulare lucrările de execuție la Autostrada Brașov-Borș, care va traversa județul Sălaj pe o lungime de 84 km, fiind prevăzute trei puncte de intersecție: Zimbora, Zalău și Nușfalău. Unitățile administrativ-teritoriale străbătute de Autostrada Brașov-Borș, în județul Sălaj sunt următoarele (de la sud-est la vest): Zimbora, Sînmihaiul Almașului, Românași, Treznea, Zalău, Meseșenii de Jos, Crasna, Boghiș, Nușfalău, Crasna, Ip și Marca (Harta 1).

Harta 1: Traseul viitoarei autostrăzi A3 Cluj-Napoca - Oradea

Sursa: Plan de Mobilitate Urbană Durabilă – Municipiul Zalău, variantă intermediară, 27.04.2016

Traseul viitoarei autostrăzi A3, proiect aflat în faza de implementare, va îmbunătăți conectivitatea municipiului Zalău către: centrul Transilvaniei și municipiile Cluj-Napoca, Târgu Mureș, Sighișoara, Brașov; București și granița de sud; Municipiul Oradea, vestul țării, cu acces spre Europa Occidentală.

La nivel regional, municipiul Zalău este traversat:

- pe direcția sud-est – nord-vest de DN1F/E81, relaționându-se cu comunele Românași, Sânmihaiu Almașului, Zimbor (DN1G) și județul Cluj, respectiv cu comunele Hereclean, Bocșa, Sărmășag, Bobota și județul Satu-Mare;
- la nord de DN1H, relaționându-se cu comunele Crișeni, Mirșid, orașul Jibou (DN1G) și județul Maramureș, respectiv comunele Hereclean, Vârșolț, orașul Șimleul Silvaniei, comuna Nușfalău (DN19B) și județul Bihor;
- pe direcția sud-vest – nord-est de DJ191C relaționându-se cu comunele Crasna și Meseșenii de Jos, respectiv cu comunele Mirșid și Creaca;
- la sud de DJ108R relaționându-se comuna Agrij (DJ108A) și județul Cluj;
- la sud-est de DC73 relaționându-se cu satul aparținător Stâna.

Tabel 2: Distanțe pe căi rutiere și feroviare față de alte localități de rang IV – reședințe de comune

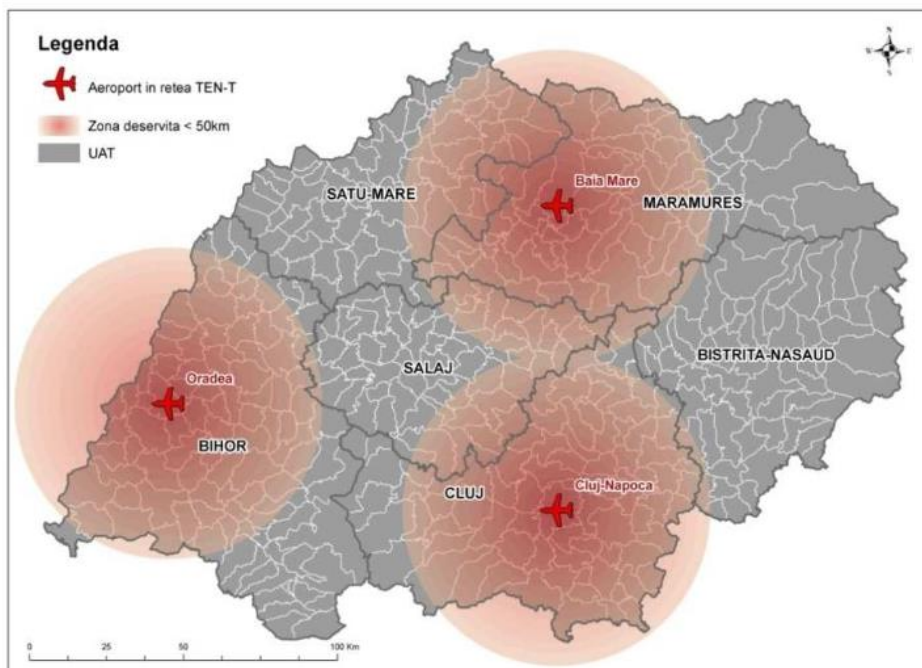
Localitatea Drum	CF	Zalău	Meseșenii de Jos	Agrij	Românași	Creaca	Mirșid	Crișeni	Hereclean
Zalău							11		
Meseșenii de Jos	12								
Agrij	21								
Românași	20								
Creaca	17								
Mirșid	14								
Crișeni	9								
Hereclean	10								

Accesibilitate pe cale aeriană

Regiunea de Nord-Vest dispune de un număr mare de aeroporturi comparativ cu alte regiuni europene însă acest lucru se datorează mobilității reduse intraregionale. În regiune există un număr de 4 aeroporturi: Cluj-Napoca, Oradea, Baia Mare și Satu Mare, dintre care primele trei sunt cuprinse în rețeaua TEN-T globală. Dintre acestea, Aeroportul Internațional Cluj-Napoca joacă un rol deosebit de important la nivel regional, preluând peste 90% din traficul total de pasageri. Traficul internațional de pasageri deține peste 80% din total pasageri, restul de aproape 20% fiind pasageri pe rute interne fapt care atestă potențialul de „hub” pentru jumătatea nordică a României a acestui aeroport.

Municipiul Zalău se află la o distanță de peste 50 de km de toate aceste aeroporturi: 84 km față de aeroportul din Cluj-Napoca, 85 km de cel din Baia Mare, 91 km de cel din Satu Mare și 118 km de cel din Oradea (distanță pe cale rutieră, a se vedea Harta 2). Simpla prezență a aeroporturilor nu înseamnă neapărat accesibilitate și/sau conectivitate crescute pentru Zalău. Accesul la un aeroport trebuie evaluat din perspectiva Zalăului și prin referință la celelalte tipuri de transport care permit interconectarea cu aeroporturile din Regiunea de Nord-Vest.

Harta 2: Aeroporturi din rețeaua Ten-T și zone de accesibilitate sub 50 km în regiunea de Nord-Vest

Sursa: Planul de dezvoltare regională al Regiunii de Nord Vest 2014-2020, p. 64,
<http://www.nord-vest.ro/Document Files/Planul-de-dezvoltare-regionala-2014-2020/00001724/7r238 PDR 2014 2020.pdf>

Accesibilitate pe căi feroviare

Municipiul Zalău este traversat de CF412 (Carei-Șarmășag-Zalău Nord-Jibou), linie nemodernizată și sub standardele Uniunii Europene, aflându-se la 88 km de Carei și 23 km de Jibou. Din punctul de vedere al rețelei de transport feroviar, municipiul Zalău nu reprezintă un punct de interes, principalul nod feroviar din județ fiind la Jibou. Legăturile pe calea ferată cu județele învecinate sunt deficitare atât cantitativ, cât și din punct de vedere calitativ. Pe calea ferată, Zalăul se află la 159 km de Cluj-Napoca, la 81 km de Baia Mare și la 124 km de Satu Mare. Rezultă astfel, o îngreunare a utilizării transportului feroviar pentru conectarea municipiului Zalău cu alte orașe mari din România datorită calității deficitare și cantității reduse ale acestui tip de deplasare.

În județul Sălaj există 183 de kilometri de linii de cale ferată, în totalitate linii cu ecartament normal, în totalitate neelectrificate. Dintre acestea, 150 de kilometri sunt cu o cale iar 33 de kilometri cu două căi. Conform strategiei de dezvoltare a căilor ferate, cuprinsă în HGR nr. 817/2005, în județul Sălaj, în perioada 2007-2013, nu au fost prevăzute lucrări de investiții importante în domeniul feroviar. Gara Zalău s-a aflat însă în proces de modernizare, în cadrul unui proiect care cuprinde 16 stații propuse spre modernizare, în cadrul Programul Operațional Sectorial Transport 2007-2013.

Dezvoltarea în mică măsură a lucrărilor de întreținere a infrastructurii și modernizare a materialului rulant (învechit și insuficient atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ), a alterat în mod

semnificativ transportul feroviar, atât din punct de vedere al calității, cât și al siguranței, infrastructura feroviară situându-se sub nivelul standardelor Uniunii Europene.

Aceste deficiențe se reflectă într-o scădere constantă a numărului mediu lunar de călători care tranzitează gara CFR Zalău Nord: de la 23.410 în 2011 la 20.212 în 2013 și 17.322 în 2015¹⁰.

Cel de-al doilea concept analizat în această secțiune este cel de conectivitate, care are o sferă mai largă de cuprindere decât accesibilitatea¹¹. Termenul de conectivitate a apărut în literatura de specialitate odată cu dezvoltarea așa-numitelor orașe globale. Dimensiunile conectivității urbane sunt măsurate, similar cu cele ale accesibilității, în termeni de mișcări/fluxuri de bani, informații, idei, oameni și bunuri/mărfuri precum și posibilitatea de a lua decizii discreționare cu privire la aceste aspecte în anumite orașe. Factorii care sunt legați de nivelul conectivității urbane includ, în principal, numărul de companii multinaționale localizate în orașe (mai specific sediile centrale ale acestora), precum și centrele lor de cercetare. Mărima orașelor precum și diversitatea sectorială a economiei joacă un rol mai limitat, importantă fiind însă poziționarea orașelor în cadrul sistemului de transport aerian global (este în strânsă legătură cu distribuția sediilor centrale ale companiilor multinaționale). Deoarece mărima orașelor nu joacă un rol esențial în conectivitate, la nivel european se fac eforturi sporite pentru a crește conectivitatea orașelor secundare. Se estimează că 23% din orașele Europei au potențialul de a crea regiuni metropolitane transfrontaliere (orașe aflate la graniță și care permit naveta).

Există o recentă viziune europeană pentru 2050 privind o dezvoltare policentrică și care cuprinde 3 scenarii¹²:

- **Scenariul A** care favorizează marile metropole (cele 76 MEGA) și se bazează pe creșterea și dezvoltarea pieței și sporirea competitivității la nivelul UE. În acest scenariu este evidențiat doar Bucureștiul ca element nodal în estul Europei pe o virtuală axă nord- sud de la Varșovia la Atena, prin Sofia. Timișoara este marcată, dar nerelaționată cu alte capitale sau centre urbane mari.
- **Scenariul B** care promovează rețelele secundare de orașe și se bazează mai mult pe prioritățile ESPD¹³ și ale Agendelor Teritoriale din 2007 și 2011 privind o dezvoltare echilibrată și policentrică. În scenariul B, la nivelul României, capitala apare conectată la o serie de poli regionali precum Cluj-Napoca, Timișoara, Craiova, Constanța, Iași, Brăila-Galați. O legătură apare și între Timișoara și zona Turda – Cluj-Napoca, sugerând un început de închidere a rețelei. Spre deosebire de alte rețele naționale mai bine inter-conectate (Polonia, Ungaria, Franța, Olanda, Italia, Grecia etc.), rețeaua României subliniază rolul extrem polarizator al Bucureștiului care rămâne o placă turnantă.

¹⁰ Date furnizate de SNCFR – Gara Zalău

¹¹ McCann, P., The regional and urban policy of the European Union, Edward Elgar Publisher, 2015, pp. 32-33.

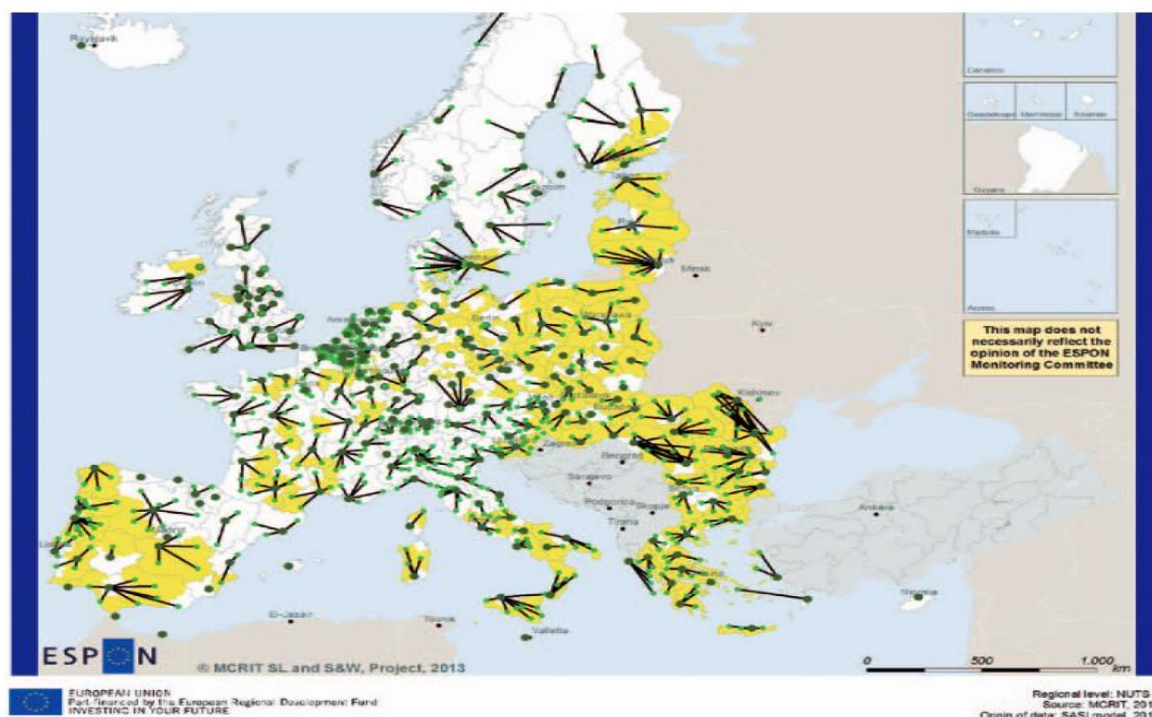
¹² Making Europe Open and Polycentric. Vision and Scenarios for the European Territory towards 2050, EU, sept. 2014.

¹³ European Spatial Development Perspective (Perspectiva Europeană cu privire la Dezvoltarea Spațială) - reprezintă un cadru de politică publică potrivit pentru politicile sectoriale ale Uniunii și ale statelor membre care au un impact spațial, și de asemenea pentru autoritățile regionale și locale, fiind orientată spre atingerea unei dezvoltări echilibrate și durabile a teritoriului european.

- **Scenariul C** care favorizează orașele mici și regiunile mai puțin dezvoltate și o rețea mozaicată de teritorii urbane și rurale care ar răspunde la provocările climatice și energetice și la promovarea orașelor mici și mijlocii ca centre de regiuni reziliente¹⁴.
- Scenariul C indică pentru România o dezvoltare intra-regională cu inter-conectări la nivelul regiunilor Nord-est – Sud-est și Vest – Sud-vest. Bucureștiul pierde din importanță, dar se relaționează cu zona sudică și sud-Dunăreană¹⁵.

Zalăul ar fi avantajat în mod evident de scenariul C sau de o combinație între cele 3 scenarii, dar care să insiste pe rolul orașelor mici și al regiunilor mai puțin dezvoltate. Zalăul nu se încadrează în prezent în categoria orașelor secundare vizate de Uniunea Europeană cu această politică de dezvoltare spațială, situație îngreunată și de caracterul rural al județului Sălaj. Cu toate acestea, pe termen mediu și lung, poziționarea în sfera de influență a două centre urbane din România precum și apropierea relativă de aeroporturi poate crește conectivitatea Zalăului. De asemenea poziționarea în relativa apropiere de granița cu Ungaria poate reprezenta un avantaj.

Harta 3: Scenariul C care vizează orașele foarte mici și regiunile mai puțin dezvoltate

¹⁴ Folosit într-o varietate de domenii de la psihologie și până la inginerie, termenul de *reziliență* nu are o definiție unanim acceptată. În mod tipic, se referă la abilitatea indivizilor, sistemelor, comunităților etc. de a-și reveni după o situație perturbatoare, întorcându-se fie la starea pre-stres sau la o condiție post-stres modificată (a se vedea Pendall, R., Foster, K. și Cowell, M., "Resilience and Regions: Building Understanding of the Metaphor." *Cambridge Journal of Regions, Economy and Society* 2010 3 (1): 71-84). Resiliența regională se referă la abilitatea unei regiuni de a-și reveni după o situație de stres – este vorba fie de un factor perturbator cu acțiune unică, de exemplu un cutremur sau închiderea unei fabrici sau de o stare de stres continuă, de exemplu declin economic cronic. În cadrul acestei teorii a rezilienței regiunilor, cercetătorii acceptă că regiunile sunt capabile de adaptări și transformări, provocarea pentru decidenții publici fiind de a identifica condițiile și intervențiile care favorizează reziliența.

¹⁵ Studiu de fundamentare în vederea actualizării PATN – Secțiunea rețeaua de localități, etapa a III-a, pp. 31-32.

Sursa: Studiu de fundamentare în vederea actualizării PATN – Secțiunea rețeaua de localități, etapa a III-a, p. 32

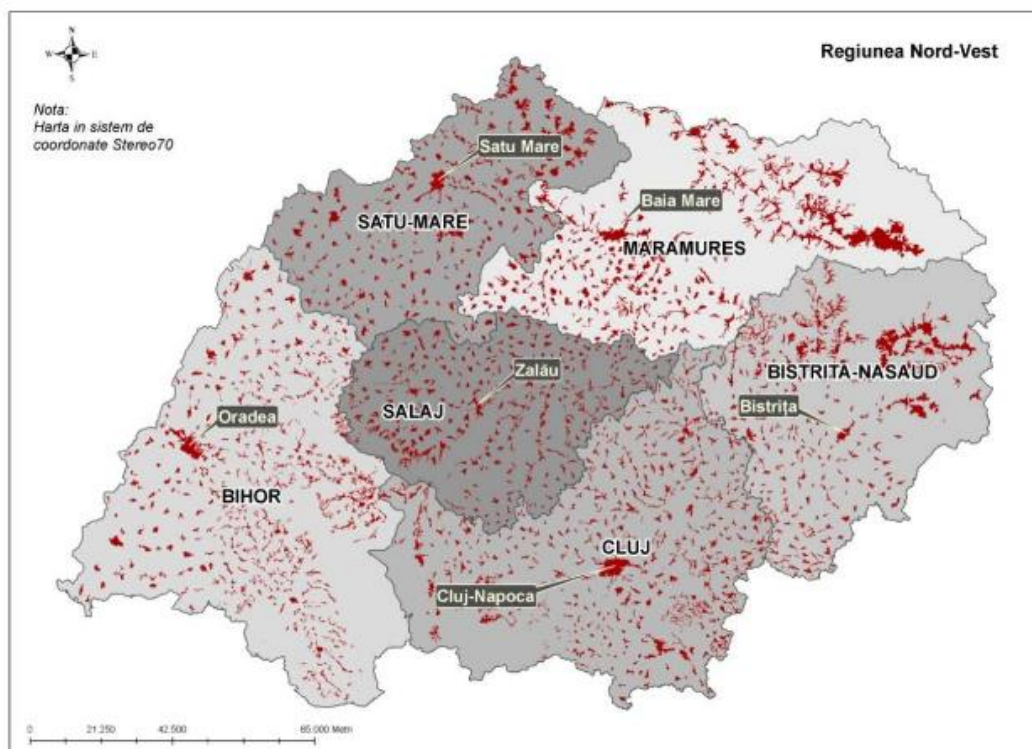
Rolul municipiului Zalău la nivelul rețelei urbane regionale și județene

Municipiul Zalău, reședința județului Sălaj, este situat în zona centrală a județului, în bazinul hidrografic al râului Zalău, la contactul depresiunii cu același nume cu Culmea Meseșului. Cu o suprafață totală de 90,09 km², teritoriul administrativ al municipiului include și localitatea Stîna, așezare situată la sud-est de Meseș, în bazinul hidrografic al Agrijului. Municipiul este dominat la SE de Măgura Stînii (716 m), la E de Dealul Peringaral, la N de Dealul Ceacău (410 m), iar la SV de Dealul Labului (403 m). Municipiul Zalău se învecinează în partea de V cu comuna Meseșenii de Jos, în partea de NV cu comuna Hereclean, în partea de N cu comuna Crișeni, în NE cu comuna Mirșid, în E cu comuna Creaca, în SE cu comuna Românași, iar în S cu comunele Treznea și Agrij.

Municipiul Zalău este inclus în UTP 1 – zona Meseș. Acest UTP include teritoriile administrative ale municipiului Zalău și ale comunelor: Crișeni, Hereclean, Treznea, Românași, Agrij, Buciumi, Vîrșolt, Dobrin, Meseșenii de Jos, Horoatu Crasnei, Cizer și Bănișor. Aceste unități administrativ-teritoriale au fost incluse în urma consultării Comitetului Județean de Planificare, precum și a grupurilor de lucru¹⁶. Populația totală a acestei entități este de 99.225 locuitori, cu o suprafață de 816,79 km², reprezentând o densitate demografică zonală de 121,48 loc/km².

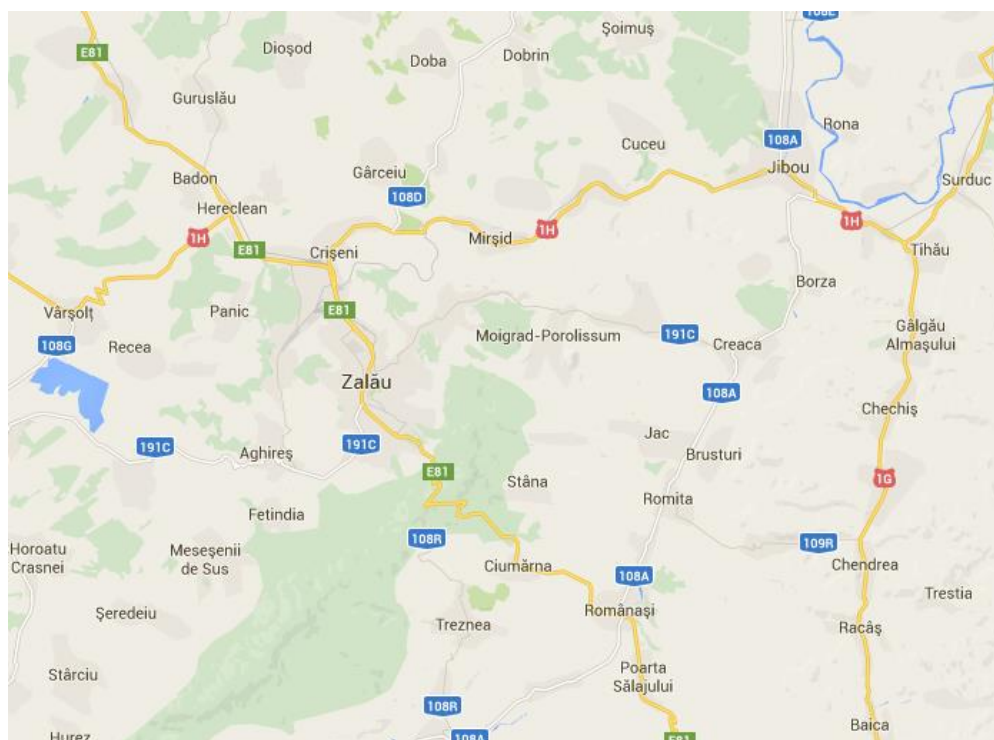
¹⁶ La nivelul Regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord) a fost elaborată o metoda de zonare a teritoriului Regiunii în unități teritoriale de planificare (UTP). În accepțiunea ADR Nord-Vest, UTP-urile corespund unor zone având anumite caracteristici comune precum și o funcționalitate unitară. Astfel UTP-ul se poate individualiza printr-o identitate istorică și socio-culturală comună, tradiții etno-folclorice similare, prin gravitația în jurul aceleiași centru de influență, prin relații strânse de colaborare economică între localitățile componente etc. La nivelul unor UTP-uri pot fi deja constituite asociații între unitățile administrativ teritoriale componente, altele pot avea doar un caracter informal. UTP-ul este compus din mai multe unități administrativ-teritoriale (sate, comune și orase) fără ca limitele sale să țină cont neapărat de granițele județene. De asemenea UTP-urile pot diferi sensibil din punct de vedere al populației sau a mărimii teritoriului pe care îl delimitează. În baza acestor criterii au fost identificate un număr de 41 de UTP-uri în Regiunea Nord-Vest. Ulterior, aceste criterii au fost dezvoltate într-o metodă de validare a UTP-urilor care a luat în considerare și alte criterii vizând atât componența naturală (relief, resurse naturale, protecția patrimoniului natural etc.) cât și componența antropică, de susținere (structura și dinamica populației, dezvoltarea așezărilor, accesibilitate, dezvoltarea infrastructurilor tehnico-edilitare, infrastructurile de comunicații etc.). În cadrul fiecărui UTP a fost identificat un pol de dezvoltare – un centru urban, a cărui evoluție economică poate antrena creșterea sau declinul întregii zone. Acești poli pot fi ierarhizați în funcție de capacitatea lor de antrenare – fapt surprins prin noțiunea de rang al polului de dezvoltare identificat în Planul de Amenajare a Teritoriului Regiunii Nord-Vest (PATJ) (<http://www.nord-vest.ro/SERVICIIPentru-Dezvoltare-Regionala/PLANIFICARE-REGIONALA/Procesul-de-Planificare-Regionala.html>).

Harta 4: Poziționarea municipiului Zalău în context județean și regional

Sursa: http://www.nord-vest.ro/Document_Files/Planul-de-dezvoltare-regionala-2014-2020/00001724/7r238_PDR_2014_2020.pdf (p. 19)

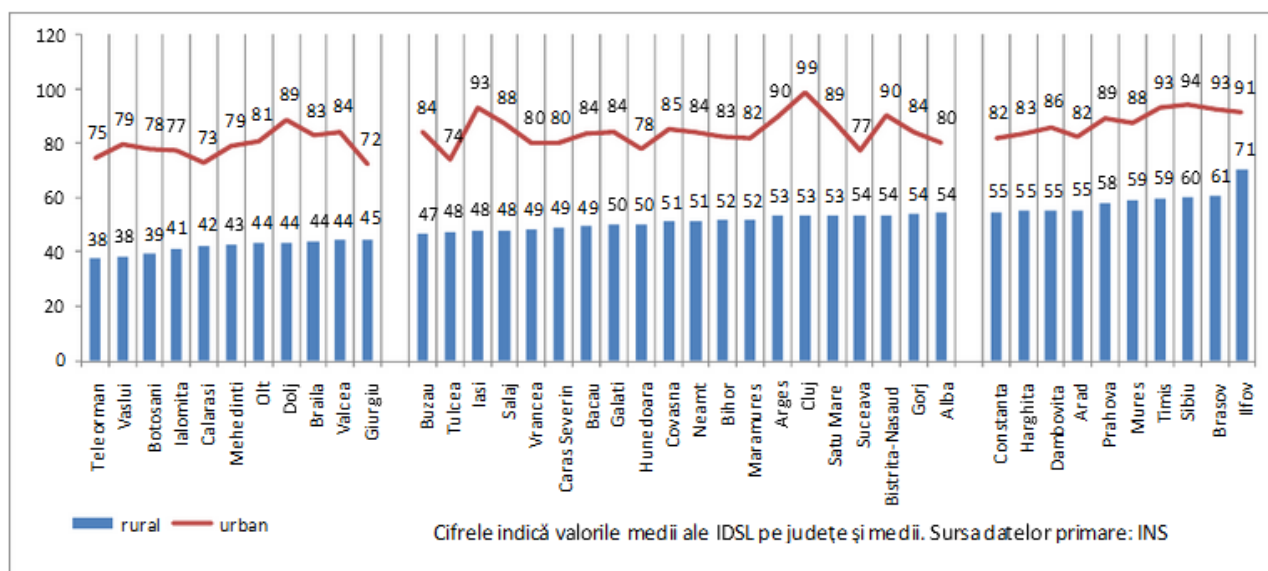
Harta 5: Localizare și relații de vecinătate pentru municipiul Zalău, jud. Sălaj

Sursa: <https://www.google.ro/maps/@47.1913663,22.9265566,11z>

La nivelul regiunii Nord-Vest, județul Sălaj prezintă câteva caracteristici ale profilului spațial-teritorial care trebuie avute în vedere la conturarea profilului strategic și a strategiei integrate de dezvoltare urbană a municipiului Zalău. Dintre acestea menționăm: a) Caracterul preponderent rural al județului, similar cu al altor două județe din regiune și anume Bistrița-Năsăud și Maramureș. Trebuie menționat că județul Sălaj are, după județul Bistrița-Năsăud, al doilea cel mai mic indice de urbanizare din regiunea de Nord-Vest (36,7% - Bistrița-Năsăud, 39,3% - Sălaj). b) O mărime relativ redusă a comunelor, în apropierea unei medii județene de puțin peste 2500 de locuitori. Ne aflăm în prezența unei fragmentări administrative semnificative, numeroase comune întâmpinând dificultăți în ceea ce privește sustenabilitatea financiară. c) Rețea de așezări urbane caracterizată prin numărul mic de orașe și municipii, respectiv 4, dintre care 1 oraș se află mult sub pragul de 10.000 de locuitori (Cehu Silvaniei – 7.751 locuitori), 1 oraș puțin sub 12.000 locuitori (Jibou – 11.948 locuitori) și 1 oraș care depășește 15.000 locuitori (Șimleu Silvaniei – 17.409 locuitori)¹⁷. Concluzionând, putem spune că, exceptând Zalăul, orașele județului Sălaj sunt foarte mici (Cehu Silvaniei nu respectă pragul minim stabilit de Legea nr. 100/2007 pentru a putea fi declarat în prezent oraș) și mici. d) Un nivel relativ scăzut de dezvoltare pentru comunitățile rurale din județ (48¹⁸, pe baza IDSL – Indice dezvoltare socială locală, dezvoltat de sociologul D. Sandu), precum și o diferență semnificativă între mediul rural și cel urban (88 folosind tot IDSL). Acest lucru se traduce printr-o capacitate limitată a comunităților rurale de a se racorda la interacțiunea cu orașul și de a profita de forța polarizatoare a acestuia (a se vedea Figura 1).

Figura 1: Dezvoltarea socială a județelor pe medii de rezidență (urban versus rural)

Sursa: Sandu, D., 2010, Disparități sociale în dezvoltarea și politica regională din România, <http://documents.tips/documents/disparitati-sociale.html>

¹⁷ Date oferite de INS la 1 ianuarie 2016.

¹⁸ Scor factorial pentru stocul de educație, speranța de viață la naștere, vârsta medie a populației adulte și indicele capitalului material.

Tabelul 3 de mai jos oferă o imagine completă privind indicatorii urbanizării la nivelul județului Sălaj. În literatura de specialitate se discută despre relația strânsă care există între urbanizare și nivelul de dezvoltare economică a unei regiuni sau țări – aproape fără excepție un grad ridicat de dezvoltare economică nu poate fi atins în absența unei urbanizări semnificative. Acest lucru are un impact important asupra municipiului Zalău și a modului în care acesta își construiește strategia de dezvoltare locală. Constrângerile de dezvoltare care există datorită caracterului rural al județului nu pot fi ignorate, dar ele pot fi transformate uneori în oportunități.

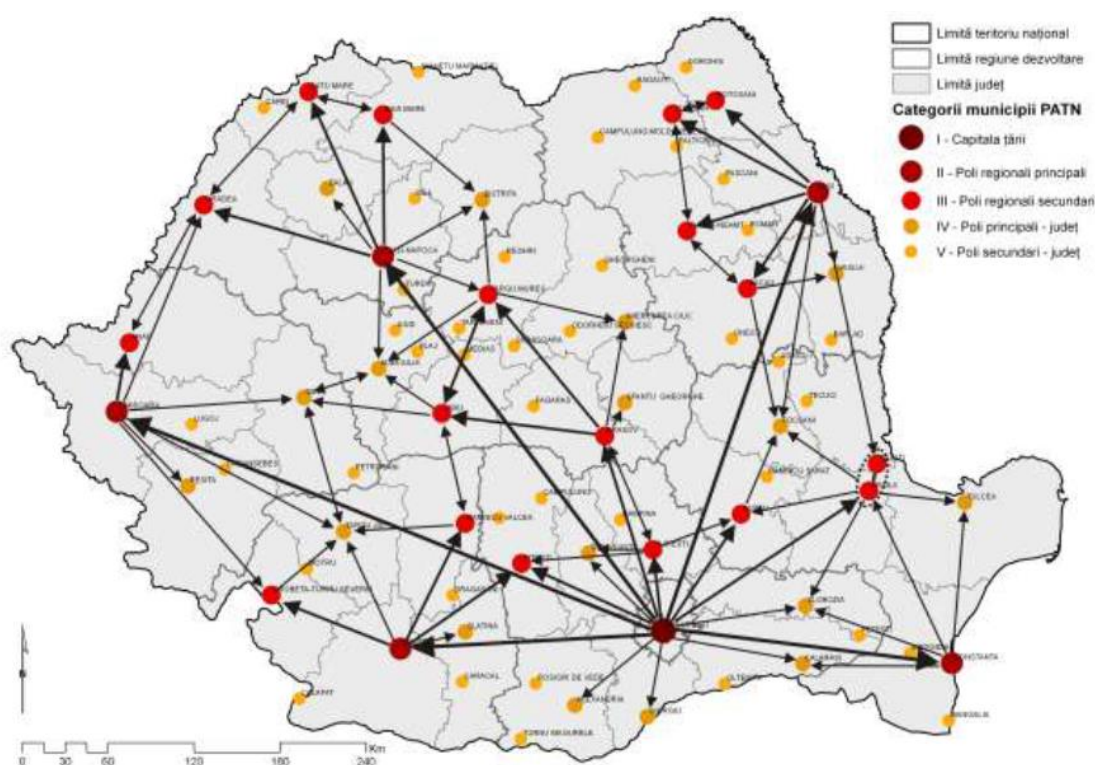
Tabel 3: Indicatori ai urbanizării pe județe, regiunea de Nord Vest (2011)

	Număr de orașe	Populație urbană (RGPL 2011)	Indice de urbanizare (%)	Mărimea medie a unui oraș
România	320	10.858.790	54,0	33.934
Nord-Vest	43	1.366.950	52,6	31.790
Bihor	10	283.042	49,2	28.304
Bistrița-Năsăud	4	104.970	36,7	26.243
Cluj	6	458.368	66,3	76.395
Maramureș	13	275.286	57,5	21.176
Satu Mare	6	157.025	45,6	26.171
Sălaj	4	88.259	39,3	22.065

Sursa: Planul de dezvoltare regională al Regiunii de Nord Vest 2014-2020, p. 18
(http://www.nord-vest.ro/Document_Files/Planul-de-dezvoltare-regionala-2014-2020/00001724/7r238_PDR_2014_2020.pdf)

Toate aceste realități sunt reflectate și în propunerea de actualizare a PATN – Secțiunea rețeaua de localități, care se află în prezent în curs de realizare. Versiunea actualizată pune accent în clasificarea localităților pe rolul acestora. Conform studiului de fundamentare, municipiul Zalău se încadrează în categoria a IV-a de orașe, alături de alte 16 municipii reședință de județ precum Alba Iulia, Bistrița, Slatina, Tulcea etc., având o importanță județeană, transfrontalieră, constituindu-se în pol principal la nivel județean. Și celelalte trei orașe din județ vor beneficia de o reclasificare, urmând a fi incluse în categoria orașelor cu caracteristici rurale. Politicile specifice pentru aceste orașe cu caracteristici rurale ar trebui să vizeze: echiparea tehnică (modernizarea rețelei stradale și a rețelelor tehnico-edilitare), modernizarea drumurilor comunale și dezvoltarea serviciilor de proximitate în satele aparținătoare, stimularea localizării de unități de producție / depozitare pentru valorificarea mai bună a producției agricole și crearea de locuri de muncă salarizate, sprijinirea dezvoltării turismului în orașele cu resurse turistice (balneo-climaterice, culturale etc.). Harta 6 de mai jos reflectă distribuția localităților în funcție de categoria din care fac parte, precum și sistemul principal de relații între categoriile I-V.

Harta 6: Distribuția municipiilor din categoriile I-V și sistemul principal de relații

Sursa: Studiu de fundamentare în vederea actualizării PATN – Secțiunea rețeaua de localități, etapa a III-a, p. 50

O altă problemă semnificativă care trebuie luată în calcul atunci când se dezvoltă SIDU pentru municipiul Zalău este legată de poziționarea acestuia în raport cu ariile de polarizare și fluxurile dominante aparținând unor centre urbane mari. În cadrul Planului de dezvoltare regională al Regiunii de Nord-Vest 2014-2020, prin aplicarea modelului Reilly-Converse, s-a determinat că există:

- un oraș cu servicii complexe de importanță regională - Cluj-Napoca – care generează fluxuri dominante cu o serie de orașe mari și medii, din regiunile de dezvoltare Nord-Vest (Baia Mare, Zalău, Bistrița, Dej, Gherla, Turda), Centru (Târgu Mureș) și Vest (Deva și Hunedoara). Aria de polarizare a municipiului Cluj-Napoca este una regională și cuprinde teritorii extinse din județele: Cluj, Sălaj, Maramureș, Bistrița-Năsăud, Mureș, Alba, Hunedoara. Municipiul Zalău se află într-o relație de subordonare față de municipiul Cluj-Napoca, care polarizează întreaga regiune.

- un oraș cu servicii complexe de importanță sub-regională – Oradea – legat prin fluxuri importante de 4 orașe mari și mijlocii, două din Regiunea Nord-Vest (Satu Mare și Zalău), iar celelalte din regiunea Vest (Arad și Timișoara, ultimul cu statut de centru regional, ca și Cluj-Napoca). Aria de polarizare a municipiului Oradea cuprinde județul Bihor, partea de nord a județului Arad, partea de sud a județului Satu Mare și partea de vest a Sălajului. Ca și în cazul orașului Cluj-Napoca, Zalău este bine conectat pe cale rutieră cu Oradea, prin intermediul a două drumuri europene E 81 și E 60.

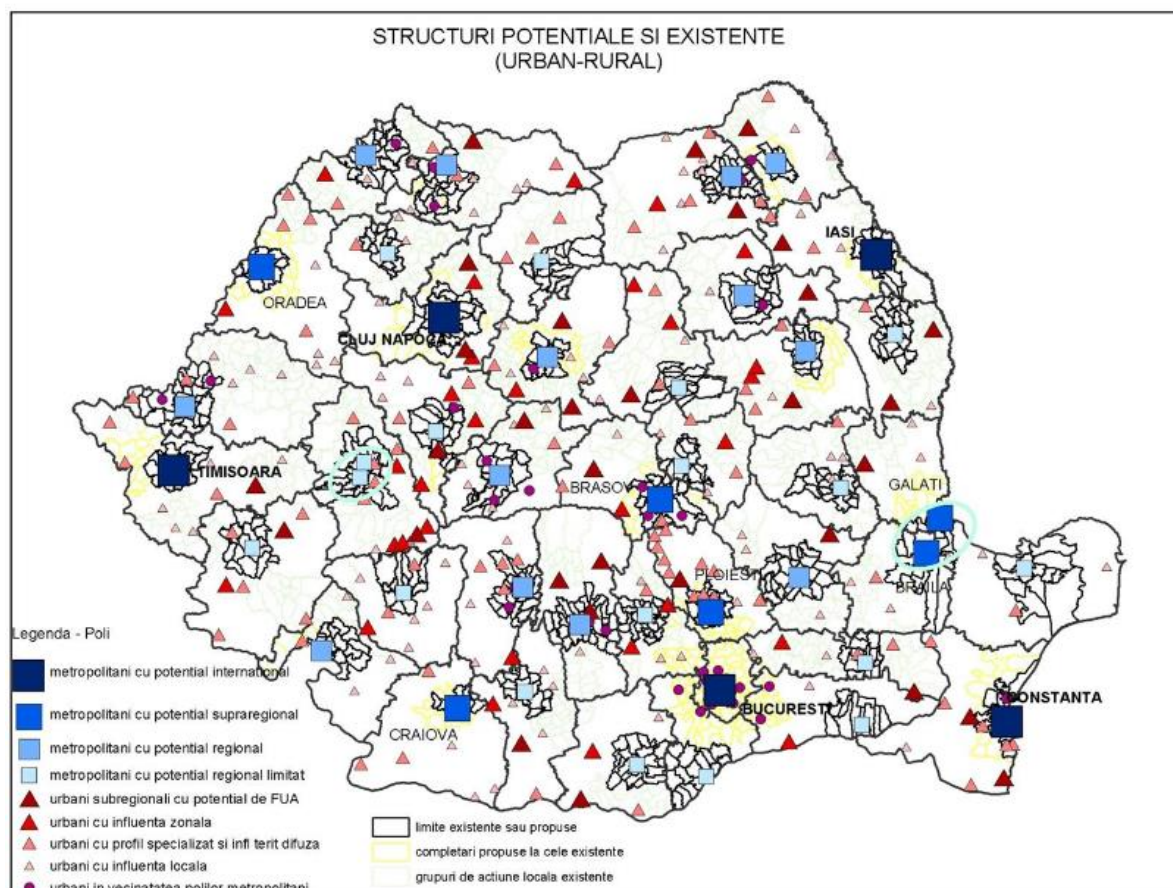
- 2 orașe cu servicii mixte, de importanță sub-regională – Baia Mare și Satu Mare. Baia Mare este legat printr-un flux dominant de Cluj-Napoca, Satu Mare este interconectat cu Oradea. Ambele orașe

au o arie de polarizare relativ extinsă. Astfel, municipiul Baia Mare polarizează, prin sinapse locale, întreaga suprafață a județului Maramureș, partea de est a județului Satu Mare și nordul județului Sălaj. Municipiul Satu Mare are o arie de polarizare ce se restrânge la suprafața județului cu același nume.

- 4 orașe, cu servicii mixte, de importanță județeană – Bistrița, Zalău, Turda și Sighetu-Marmației. Municipiile Bistrița, Zalău și Turda sunt legate de centru regional de la nivel superior – Cluj-Napoca, în timp ce Sighetu-Marmației cu polul sub-regional Baia Mare. Ariile de polarizare ale acestor centre urbane sunt mai puțin extinse, rezumându-se la teritoriul județului din care fac parte. Singura excepție notabilă este municipiul Turda, a cărei poziționare geografică face ca influența sa să fie dominantă în nordul județului Alba și în vestul județului Mureș. Eforturile municipiului Zalău, cel puțin pe termen mediu și scurt, trebuie să fie direcționate înspre consolidarea legăturilor cu zonele rurale adiacente și restul orașelor din județul Sălaj.

Examinând clasificarea propusă mai sus, putem concluziona că municipiul Zalău are avantajul de a fi localizat în aria de polarizare a două orașe importante – unul, pol regional – Cluj-Napoca, iar altul pol sub-regional – Oradea. Municipiul Zalău la rândul său are o arie proprie de polarizare care e însă limitată la nivelul județului Sălaj. Strategia de dezvoltare teritorială a României descrie orașele de tipul municipiului Zalău ca poli metropolitani cu potențial regional limitat (Harta 7).

Harta 7: Tipologie a localităților urbane și a arii potențiale de polarizare

Sursa: Strategia de Dezvoltare Teritorială a României 2014, iunie 2014, p. 59

În continuare vom examina relațiile dintre municipiul Zalău și restul comunităților urbane și rurale din propria sa arie de polarizare. În contextul politicii naționale de sprijinire a dezvoltării urbane policentrice, pentru ciclul de finanțare 2014-2020, municipiul Zalău, similar cu restul municipiilor reședință de județ din România (cu excepția celor 7 municipii care sunt poli naționale de creștere), a fost desemnat pol de dezvoltare urbană. În cazul acestor municipii, în cadrul POR, Axa 4 – Sprijinirea dezvoltării urbane durabile, nu există cerința obligatorie a unei abordări funcționale integrate, înțelegând orașul și zona funcțională. Orașele din această categorie pot stabili care este abordarea care li se potrivește și favorizează o dezvoltare locală/zonală armonioasă.

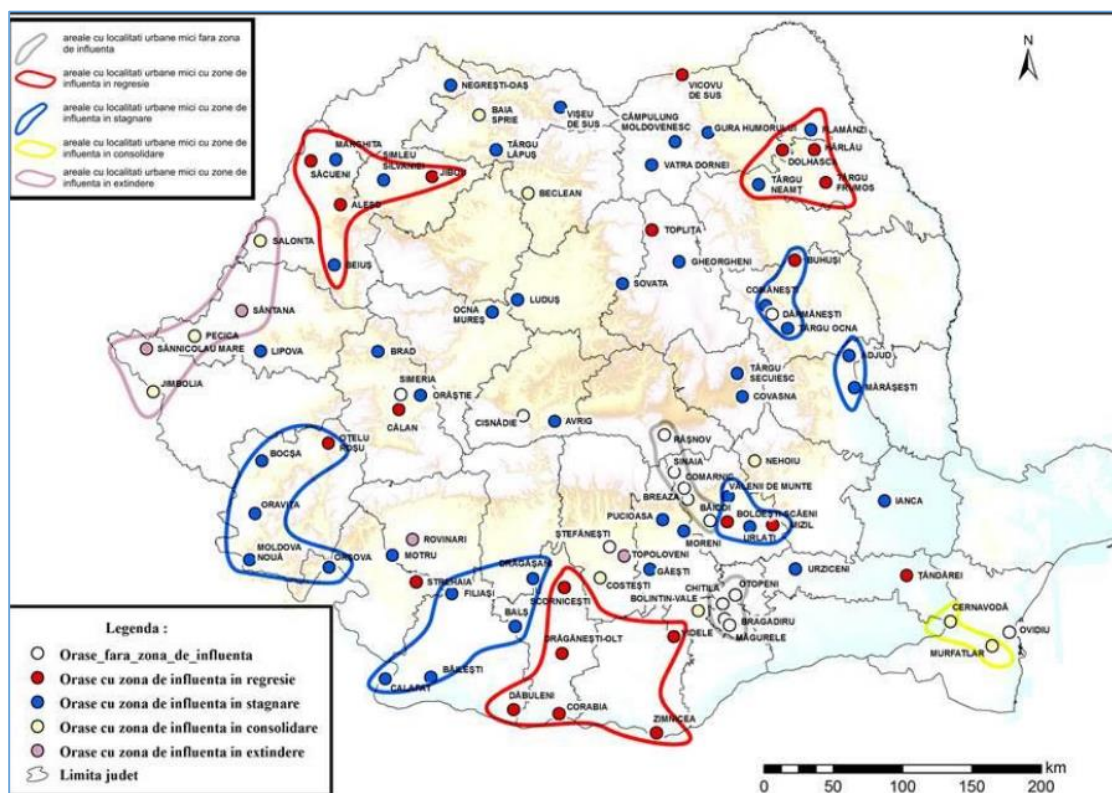
Municipiul Zalău a optat pentru constituirea unei asociații de dezvoltare intercomunitară denumită „Zona Metropolitană Zalău”, din care fac parte 16 unități administrativ-teritoriale – municipiul Zalău, orașele Cehu Silvaniei, Jibou, Șimleu Silvaniei și comunele Agrij, Crasna, Creaca, Crișeni, Dobrin, Hida, Meseșeni de Jos, Mirșid, Pericei, Sălățiș, Sărmășag, Vârșolt, cu posibilitatea aderării în perioada următoare a comunelor Hereclean și Bocșa. Între obiectivele asociației se numără: dezvoltarea durabilă a întregii zone metropolitane și a tuturor unităților administrativ teritoriale care compun Asociația; îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii de transport, telecomunicații și energie a unităților administrativ teritoriale care compun Asociația și a întregii zone metropolitane; dezvoltarea, modernizarea și îmbunătățirea serviciilor comunitare de utilități publice – transport public local, iluminat public, salubritatea localităților, administrarea patrimoniului public și privat al unităților administrativ teritoriale; dezvoltarea economică integrată; dezvoltarea turismului și a sectorului terțiar; dezvoltarea de noi zone rezidențiale, conform standardelor europene; dezvoltarea resurselor umane; administrarea eficientă și integrată a potențialului de care dispune zona; înlăturarea disparităților dintre localități în condițiile indicatorilor și nivelului de dotare prevăzut în Legea 351/2001; atragerea de noi investiții și creșterea accesului la resurse; dezvoltarea de proiecte și programe proprii și în regim de parteneriat cu alte persoane fizice și juridice din țară și străinătate.

La baza determinării ariei de acoperire teritorială a zonei metropolitane Zalău s-a avut în vedere criteriul distanței maxime de aprox. 30 km față de municipiu. Acest lucru a permis includerea tuturor celor 3 orașe din județ precum și a unui număr semnificativ de comunități rurale. Ideea de a merge cu aria de acoperire până la 30 de km este salutară, dar vor trebui stabilite arii de interes/cooperare deoarece nu toate comunitățile vor putea/vor avea un interes să coopereze pentru toate proiectele. Chiar și la nivelul zonei metropolitane Cluj-Napoca, există comune la limita superioară de 30 km depărtare de Cluj care nu „simt” forța polarizatoare a municipiului Cluj-Napoca. În prezent, la nivelul zonei metropolitane Zalău, putem observa că o influență directă a municipiului se resimte în comunitățile din partea nordică, în special Hereclean și Crișeni, situate lângă zona industrială. Apropierea directă față de zona industrială care aglomerează câteva mii de locuri de muncă a făcut ca o parte din populația municipiului Zalău să migreze către aceste localități în care construcția unei locuințe este mai ieftină. Astfel, comuna Crișeni a înregistrat o creștere de 6,7% în ceea ce privește populația în perioada 2012-2016.

Cele 3 orașe cuprinse în zona metropolitană au la rândul lor, o putere de polarizare redusă și legături funcționale cu municipiul Zalău destul de limitate. Conform Strategiei Naționale de Dezvoltare Teritorială, Jibou și Cehu Silvaniei sunt poli urbani cu influență locală (limitată la ruralul din proximitate, pentru care pot acționa ca furnizori de servicii administrative, financiare, medicale, de petrecere a timpului liber etc). Șimleu Silvaniei este un pol urban cu profil specializat și influență

difuză. La nivel național există 86 de astfel de orașe, putând fi incluse în această categorie: centre de atracție zonală; stațiuni turistice, noduri de transport, porturi, puncte de trecere a frontierei, orașe monoindustriale, orașe cu profil predominant agricol sau de servicii; de regulă, au o populație între 10.000 și 20.000 de locuitori, dar prezintă și excepții legate de profilul specializat; rang 3 conform PATN secțiunea 4. Harta 8 surprinde și ea pentru orașele de talia celor din jud. Sălaj existența unor areale cu localități urbane cu zone de influență în regresie.

Harta 8: Tipologia ariilor de polarizare pentru orașele mici

Sursa: Strategia de Dezvoltare Teritorială a României 2014, iunie 2014, p. 57

Rolul municipiului Zalău la nivel regional și județean trebuie analizat și evaluat și prin intermediul studiului de fundamentare pe care se va baza noua secțiune vizând rețeaua de localități din cadrul PATN. Acest studiu propune conceptul de arii funcționale urbane, pentru stimularea grupării unităților administrativ teritoriale în jurul unor centre urbane sau a unor localități rurale mai dezvoltate – cu potențial de loc central. Clasificarea acestor arii ar urma să fie făcută în funcție de aria de polarizare a localității / localităților nucleu și de dimensiunea acesteia. Identificarea și definirea unor categorii de arii funcționale se bazează pe concepte privitoare la diverse „entități teritoriale” precum: zone suburbane, periurbane, zone de influență, zone metropolitane, regiuni urbanizate. Ariile funcționale urbane se împart, potrivit studiului de fundamentare, în:

i. Arie / regiune metropolitană capitală (RMC) – formată în jurul municipiului București, poate cuprinde în întregime regiunea de dezvoltare București – Ilfov și chiar o zonă mai extinsă în limitele zonei de influență extinsă;

ii. Aglomerații urbane de rang I (AU-I) – entități teritoriale formate din două sau mai multe orașe / municipii alăturate / contigue (de tip conurbație / interurbație), a căror populație urbană depășește 250.000 locuitori, împreună cu comunele alăturate (prima și a 2-a centură); cel puțin unul dintre municipii are peste 200.000 locuitori;

iii. Aglomerații urbane de rang II (AU-II mai multe orașe / municipii alăturate / contigue (de tip conurbație / interurbație), a căror populație urbană depășește 150.000 locuitori, împreună cu comunele alăturate (prima centură); cel puțin unul dintre municipii are peste 100.000

locuitori;

iv. Aglomerații urbane de rang III (AU-III) - entități teritoriale formate din două sau mai multe orașe / municipii alăturate / contigue (de tip conurbație / interurbație), a căror populație urbană depășește 75.000 locuitori, împreună cu comunele alăturate (prima centură); cel puțin unul dintre municipii are peste 50.000 locuitori;

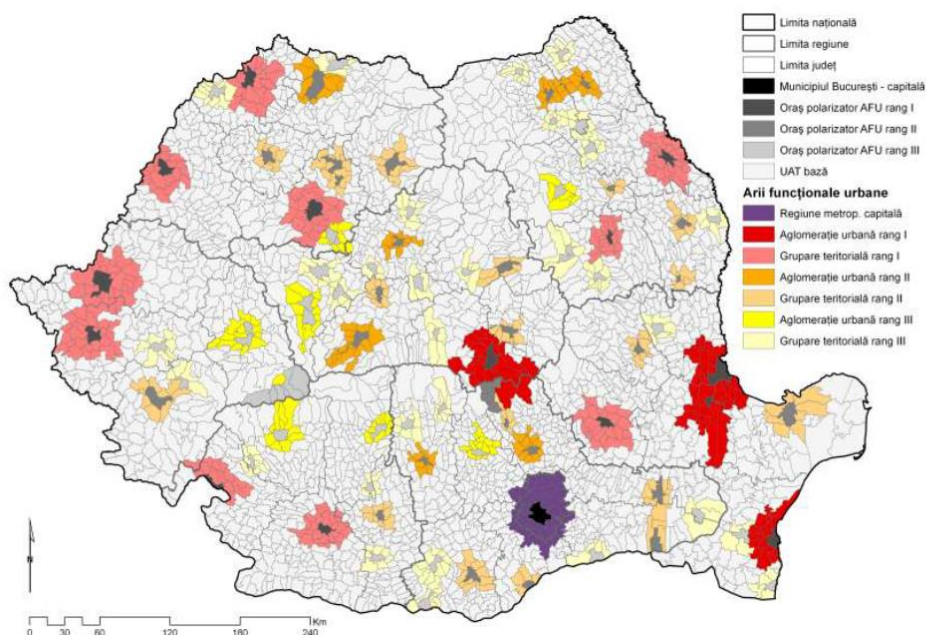
v. Grupări teritoriale de rang I (GT-I) - entități teritoriale formate în jurul unui singur oraș mare (categoria II sau III) având peste 100.000 locuitori, împreună cu comunele alăturate (prima și a 2-a centură);

vi. Grupări teritoriale de rang II (GT-II) - entități teritoriale formate în jurul unui oraș de mărime mijlocie mare (categoria IV sau V) având peste 50.000 locuitori, împreună cu comunele alăturate (prima centură);

vii. Grupări teritoriale de rang III (GT-III) - entități teritoriale formate în jurul unui oraș de mărime mijlocie mică (categoria IV sau V) având peste 20.000 locuitori, împreună cu comunele alăturate (prima centură).

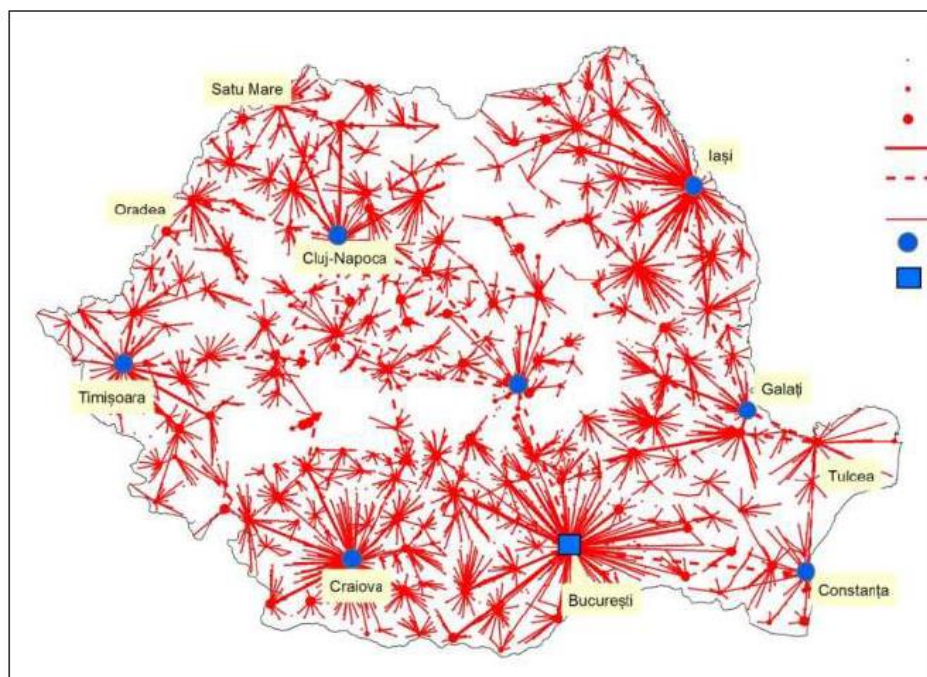
Zalău face parte din categoria grupărilor teritoriale de rang I, având un caracter monocentric. Din această perspectivă, proiectul de zonă metropolitană, care include toate patru orașele din județul Sălaj pare extrem de ambițios. Hărțile 9 și 10 de mai jos redau aceste realități.

Harta 9: Distribuția ariilor funcționale urbane la nivel național

Sursa: Studiu de fundamentare în vederea actualizării PATN – Secțiunea rețeaua de localități, etapa a III-a, p. 93

Harta 10: Modelul relațiilor dintre localitățile principale ce pot conduce la formarea de entități teritoriale

Sursa: Studiu de fundamentare în vederea actualizării PATN - Secțiunea rețeaua de localități, etapa a III-a, p. 87

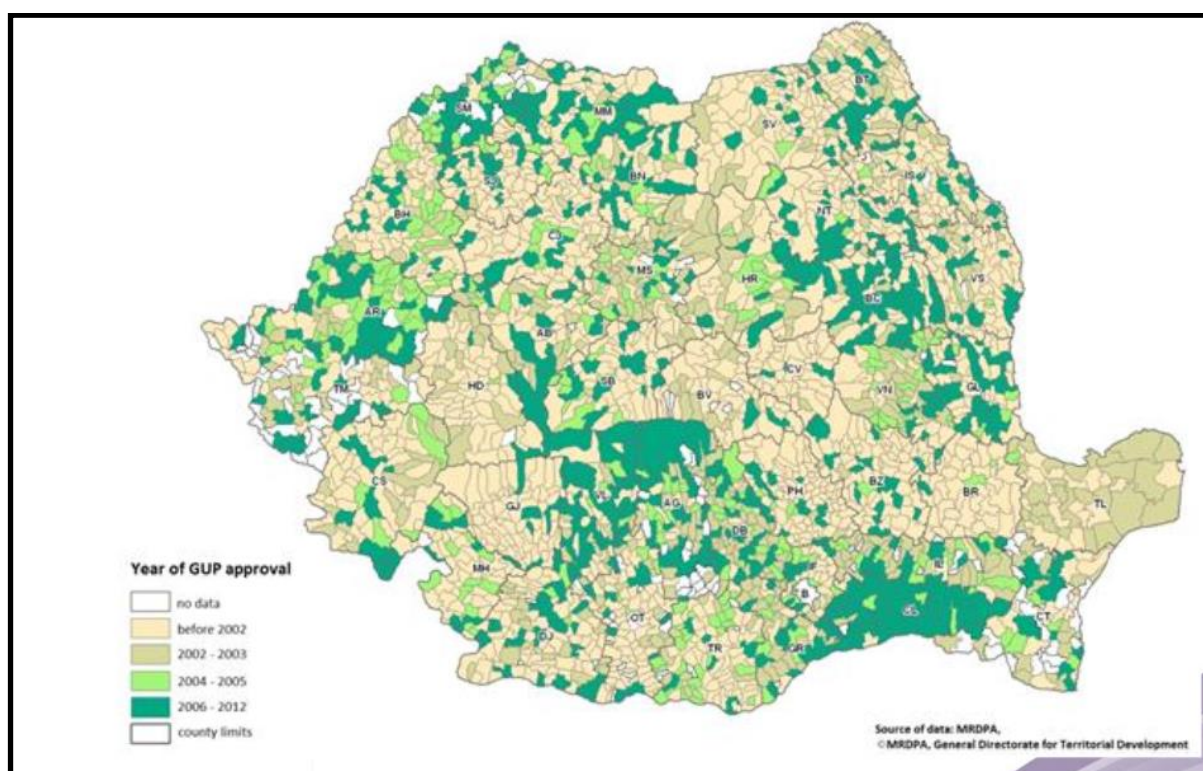
Planul Urbanistic General și evoluția intravilanului

La nivel local, Planurile Urbanistice Generale (PUG-uri) reprezintă instrumente esențiale cu caracter de reglementare, constituind baza legală pentru realizarea programelor și acțiunilor de dezvoltare la nivel local. Între documentațiile de urbanism, PUG-ul este singura care are atât caracter director, cât și operațional. Caracterul director al documentului, care înseamnă că PUG-ul se referă la un întreg teritoriu, face extrem de relevantă sincronizarea acestuia cu strategia de dezvoltare locală (și/sau alte documente similare) - chiar dacă aceasta din urmă nu are valoare de reglementare legală, ea conținând viziunea strategică cu privire la modul în care respectiva comunitate se va dezvolta în viitor. Această viziune are implicații pentru dezvoltarea spațială a comunității, implicații care ar trebui transpuse la nivelul PUG-ului. Strategia de dezvoltare durabilă a municipiului Zalău 2008-2013 s-a suprapus parțial ca orizont de timp peste procesul de actualizare a PUG-ului. Se observă în cadrul strategiei trimiteri la PUG, dar este mai puțin clar în ce măsură PUG-ul transpune viziunea strategiei. Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a municipiului Zalău pentru perioada 2016 - 2030 va prevedea în mod clar care este viziunea strategică pe termen mediu privind dezvoltarea spațială a municipiului Zalău precum și modificările necesare în acest sens în PUG-ul viitor.

Existența unor PUG-uri actualizate, care exprimă în mod realist condițiile și nevoile în schimbare de la nivel local, reprezintă o precondiție semnificativă pentru dezvoltarea locală armonioasă a localităților. În prezent, la nivel național există o problemă semnificativă legată de lipsa de actualizare a PUG-urilor, multe din ele având termenul de valabilitate expirat. Harta 11 (următoarea pagină) ilustrează această situație. Municipiul Zalău se află, comparativ cu alte comunități, într-o poziție relativ mai bună din acest punct de vedere. PUG-ul și regulamentele aferente au fost adoptate prin Hotărâre de Consiliu Local în 2010, documentul inițial datând însă din anul 2000. Procesul de realizare/actualizare a PUG-ului a fost însă unul foarte îndelungat (se face referire la PUG 2006-2007, adoptat în 2010), ceea ce face ca anumite date și situații să nu mai fie de actualitate la momentul adoptării noii variante a PUG-ului. Astfel de sincrope au făcut ca, atât la nivelul municipiului Zalău, cât și în alte orașe, să existe modificări ale suprafeței intravilanului prin PUZ-uri (a se vedea paragrafele următoare).

Modul în care evoluează suprafața cuprinsă în intravilan este de asemenea semnificativă pentru analiza potențialului de dezvoltare a unui oraș. Intravilanul trebuie extins astfel încât să fie luate în considerare atât cerințele vizând dezvoltarea rezidențială, dar mai ales cele vizând noi investiții industriale și comerciale. După 1990, numeroase localități, în special din categoria orașelor mici și mijlocii, au extins în mod nejustificat suprafața intravilanului, de multe ori în condițiile în care au avut o stagnare sau un declin al populației și o reducere a activităților industriale. Creșterea nejustificată a intravilanului, în absența unor obiective reale, poate duce la o presiune crescută asupra autorităților locale de a oferi utilități și infrastructură pe o zonă mai extinsă. Potrivit Tabelului 4, observăm că suprafața intravilanului municipiului Zalău a crescut semnificativ cu aproximativ 500 de ha în anul 2000 față de anul 1993 (creștere de aproximativ 30% față de anul 1993), precum și în anul 2011 cu aproximativ 800 de ha (creștere de peste 30% față de anul 2000). Evident, aceste două creșteri semnificative coincid cu momentul adoptării/actualizării PUG-ului, deși, așa cum se va vedea mai jos, creșteri ale intravilanului au avut loc și în perioada dintre actualizările PUG-ului.

Harta 11: Anul aprobării PUG-ului, situație la nivel național

Sursa: Strategia de Dezvoltare Teritorială a României 2014, iunie 2014, p. 49

Tabel 4: Evoluție suprafață intravilan 1993-2014 (ha)¹⁹

An	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Nr. ha				1215	1215	1215	1215	1215	1264	1264	1741	1741	1741
An	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Nr. ha	1788	1788	1788	1788	1788	1788	1788	1788	2573	2573	2573	2573	2573*

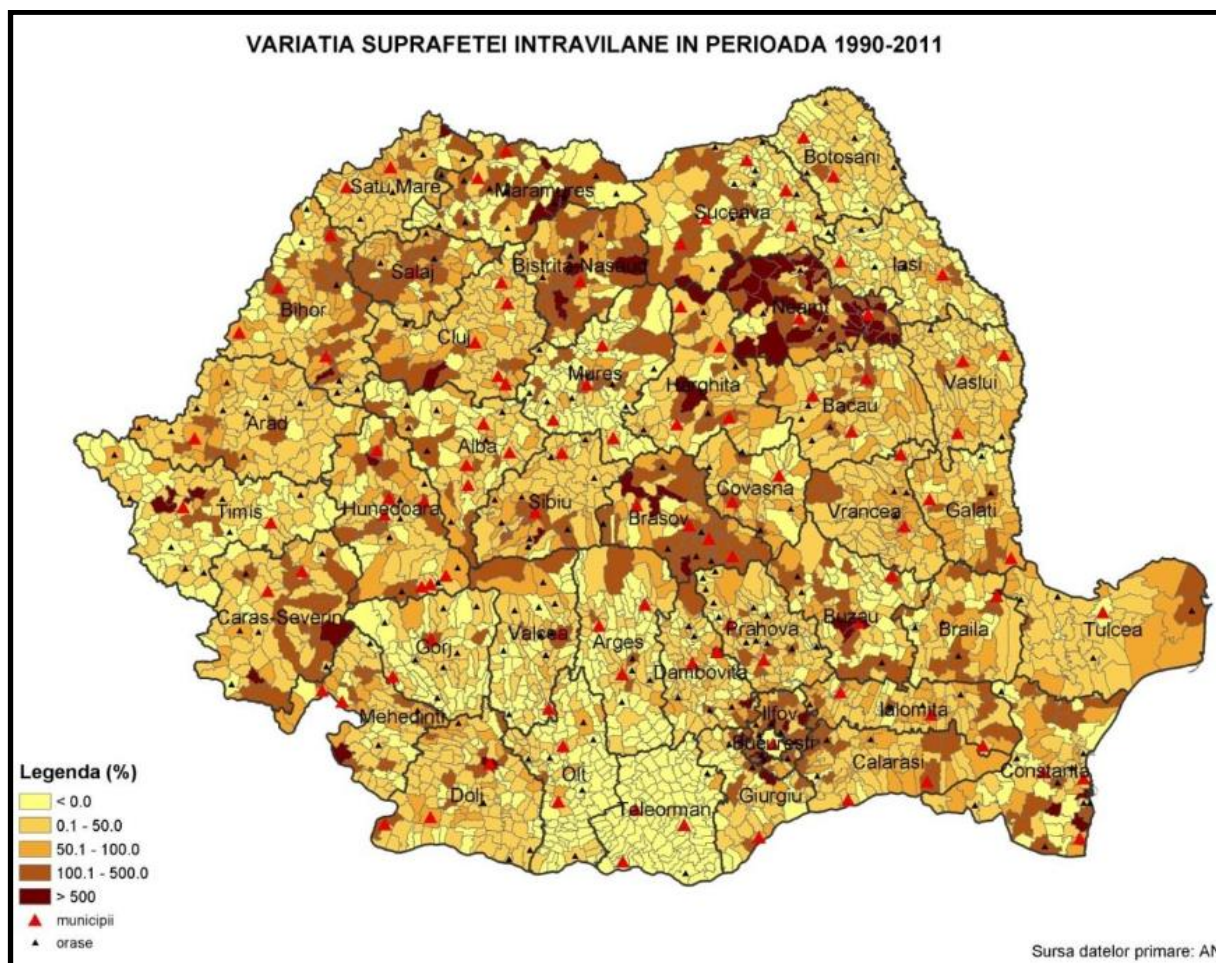
Sursa: date INS; * Sursa: Primăria Zalău

Comparativ cu nivelul național, județul Sălaj se încadrează în categoria județelor care au cunoscut, cel puțin pentru o parte din comunități, creșteri relativ semnificative ale suprafeței intravilanului localităților (Harta 12). La nivelul municipiului Zalău, creșterea în 2014, prin raportare la anul 1993, este puțin peste 50%. Este important însă de menționat că această creștere are loc în contextul unei stagnări sau ușoare descreșteri a populației; de asemenea suprafețele noi incluse în intravilan după anul 2000, vizează în special zone de construcții rezidențiale (a se vedea în paragrafele următoare).

¹⁹ Nu este inclus satul aparținător Stîna

Acest lucru înseamnă, cel puțin parțial, că extinderea orașului poate fi descrisă ca *urban sprawl* sau dispersie urbană.

Harta 12: Evoluția suprafață intravilan la nivel județean, 1990-2011

Sursa: Strategia de Dezvoltare Teritorială a României 2014, iunie 2014, p. 49

Vom examina în continuare situația evoluției intravilanului în perioada 2000-2007/2008, insistând asupra modificărilor produse în perioada dintre adoptarea/actualizarea celor două PUG-uri. Astfel, suprafața intravilanului conform PUG-ului din 2000, în valoare de 1787,69 ha, s-a mărit succesiv prin PUZ-uri și PUD-uri elaborate în perioada 2000-2008 cu 380,72 ha. La actualizarea PUG-ului din 2007 s-a propus și a fost aprobată de Consiliul Local Zalău extinderea intravilanului cu încă 470,84 ha. Această extindere a intravilanului a fost justificată prin necesitatea includerii unor zone destinate locuințelor și funcțiunilor complementare (cele mai semnificative ca număr de hectare), instituții și servicii publice, unități turistice, agrement și sport, spații verzi etc. Din Tabelul 5 de mai jos rezultă acele zone care au beneficiat de cea mai mare parte a suprafețelor nou introduse în intravilan. Se poate de asemenea observa și introducerea unor zone noi, cum sunt cele tampon între industrie și locuire – încercare de a rezolva unele dintre disfuncționalitățile sesizate în trecut.

Tabel 5: Zone funcționale, analiză comparată PUG 2000 și PUG 2007

Zone Funcționale	PUG 2000		PUG 2006-2007	
	Suprafață (ha)	% din total intravilan	Suprafață (ha)	% din total intravilan
Locuințe și funcțiuni complementare din care	470,59	26,32	1299,34	49,60
- Cu regim mediu-mare de înălțime	110,50		118,65	
- Cu regim mic-mediu de înălțime	360,09		1190,24	
Instituții și servicii de interes public din care	93,64	5,24	200,23	7,59
- Zona centrală			37,60	
Zone mixte	0	0	96,49	3,66
Unit. industriale și depozite	199,07	11,13	323,09	12,24
Unități agricole	23,06	1,29	41,06	1,56
Spații verzi, de agrement, perdele de protecție	9,67	0,54	192,42	7,40
Gospodărie comunală din care	17,54	0,98	23,31	0,88
- Cimitire	16,69		20,71	
Construcții tehnico-edilitare	32,63	1,83	37,52	1,42
Zone tampon între industrie și locuire	0	0	15,10	0,57
Căi de comunicație și transport din care	212,20	11,87	296,87	11,25
- Căi feroviare și construcții aferente	19,35		25,66	
- Căi rutiere/pietonale și construcții aferente	192,85		271,21	
Destinație specială	34,97	1,96	32,01	1,21
Ape	14,20	0,79	19,87	0,75
Terenuri agricole	584,89	32,72	0	0
Păduri, din care	43,47	2,43	49,39	1,87

- Pepiniere	1,51		1,70	
Terenuri neproductive	51,76	2,90	0	0
TOTAL intravilan	1787,69	100,00	2639,25	100,00

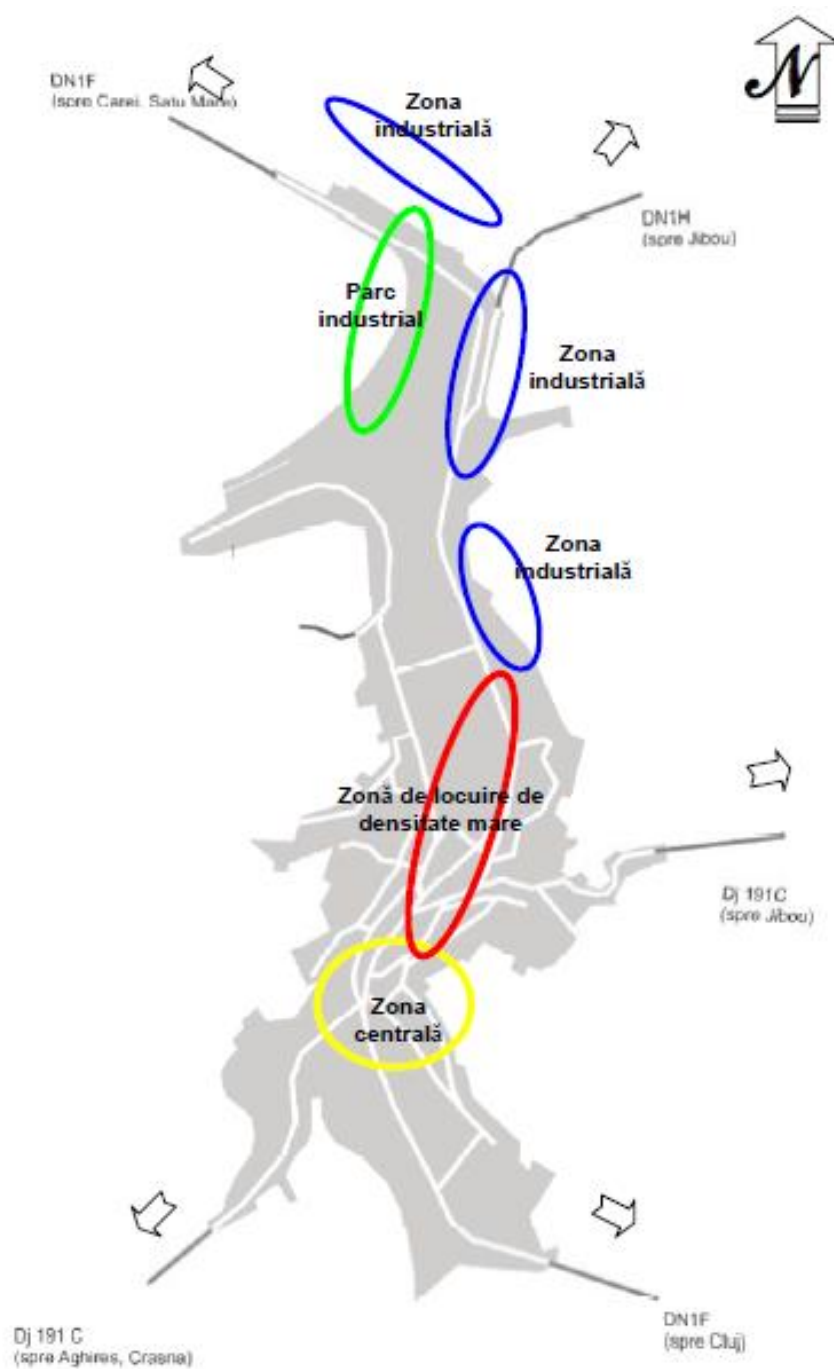
Sursa: Planul Urbanistic General al municipiului Zalău, aprobat prin HCL nr. 117 din 17.05.2010, secțiunea *Partea scrisă*, p. 17

Trebuie menționat că după anul 2010, data la care a fost adoptat PUG-ul în vigoare, a existat o așa-numită "înghețare" a intravilanului – suprafața acestuia nu a mai fost modificată prin PUZ-uri, chiar dacă au existat solicitări în acest sens din partea unor cetățeni/grupuri de cetățeni care dețin proprietăți la limita intravilanului.

Dezvoltarea spațială a municipiului, așa cum reiese din PUG, prezintă un avantaj semnificativ și anume cel al existenței unor zone funcționale clar delimitate. Figura 2 de mai jos redă aceste zone. Avem în primul rând o zonă centrală, care include toate instituțiile administrative, comerciale și bancare. Există apoi o zonă sau zone cu puternic caracter rezidențial. Cartierele rezidențiale sunt dispuse sub forma unor cercuri concentrice în jurul centrului. Un prim inel este compus din cartiere construite în perioada comunistă, un al doilea inel conține case noi de tip unifamilial (zona de sud, sud-est, sud-vest, sub dealul Meseșului). Spre exteriorul acestei arii se mai situează o zonă rezidențială definită ca zona suburbiilor: Ortelec, Sărmaș, zona spre Aghireș. Deși bine conturate, acestor cartiere/zone le lipsește un centru care să preia cel puțin o parte din funcțiunile zonei centrale a municipiului (Figura 3). Zona industrială a orașului este situată în partea nordică și este continuată cu o zonă de servicii industriale, înspre gara CFR și înspre satele Panic și Hereclean. Localitatea Stîna este și ea inclusă în intravilanul municipiului.

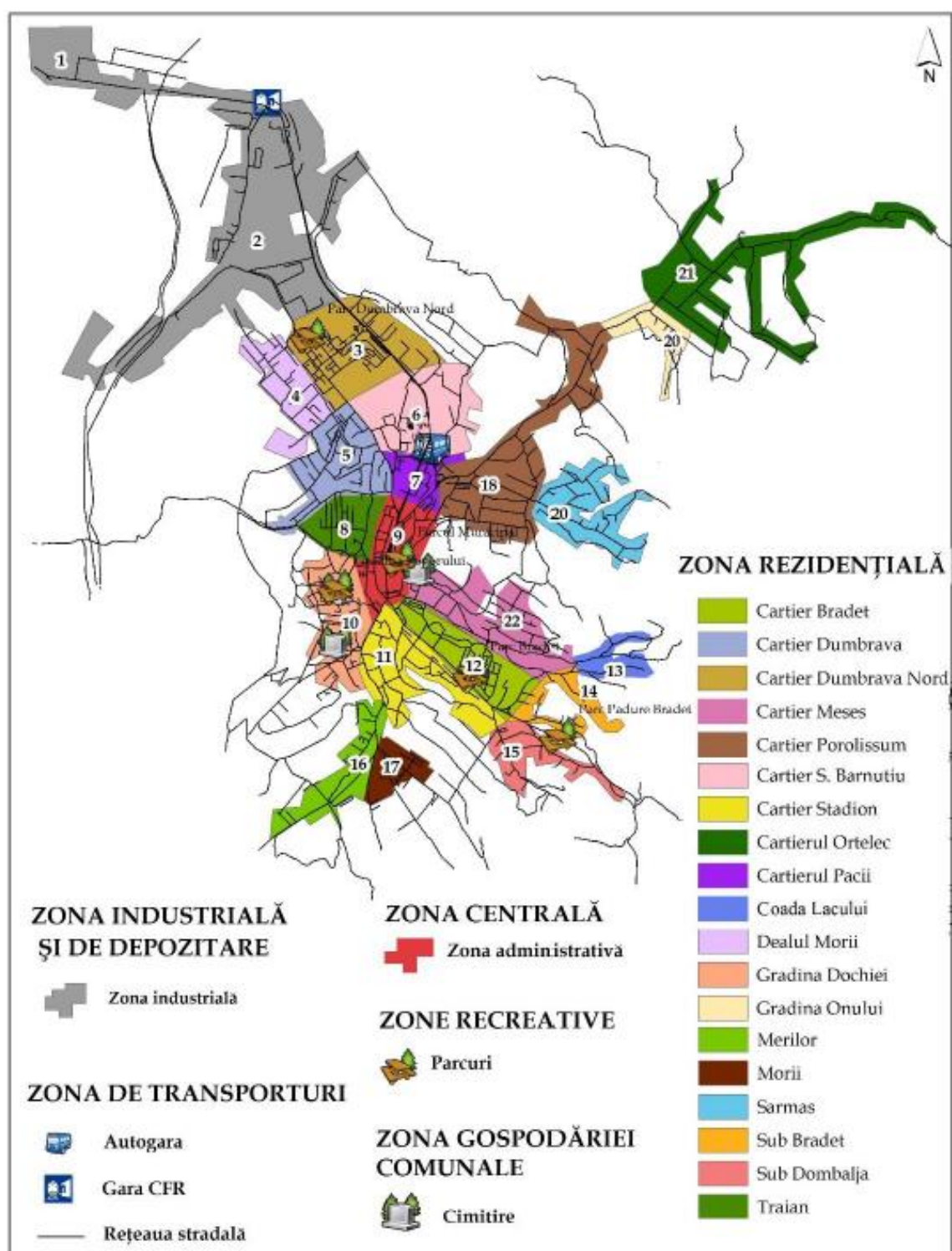
În cazul municipiului Zalău primul val de expansiune a fost direcționat către sud (dealul Meseș) și către est (Porolissum și Sărmaș), iar odată cu aprobarea PUG 2010 expansiunea s-a mutat treptat către noile zone de dezvoltare incluse în acesta (prin integrarea PUZ-urilor). Astfel au apărut dezvoltările rezidențiale din cartierele Dealul Morii și Meseș. Expansiunea în cazul zonelor de producție, depozitare și servicii se concentrează preponderent în partea nordică, fiind bine deservită de infrastructură de transport (E81, centura municipiului și Gara CFR).

Figura 2: Zonificarea funcțională a municipiului Zalău

Sursa: Planul Urbanistic General al municipiului Zalău, aprobat prin HCL nr. 117 din 17.05.2010, secțiunea *Memoriu general*, p. 109

Figura 3: Zonificarea funcțională a municipiului Zalău, cu evidențierea cartierelor

Sursa: Pop, A-M, Municipiul Zalău. Morfologia și amenajarea spațiului urban, Teză de doctorat, 2014.

Cele mai semnificative disfuncționalități, unele dintre ele semnalate încă din strategia în vigoare pentru intervalul 2008-2013 includ:

- Modificarea suprafeței intravilanului prin PUZ-uri;
- Proces de expansiune care a dus la extinderea orașului sub forma unor fragmente în multiple direcții (preponderent vest și sud-est). Fragmentele înglobează un număr redus de noi construcții (preponderent locuințe), parțial izolate de restul orașului și lipsite de acces facil la infrastructura de transport sau dotări de interes cotidian.
- Inexistența unui plan de reabilitare urbană pentru zona centrală (în proces de realizare);
- Lipsa unui inventar clar al terenurilor disponibile aflate în patrimoniul municipalității.

Trebuie menționat că una din cele mai semnificative disfuncționalități și anume lipsa reabilitării zonei centrale este pe cale de a fi rezolvată prin adoptarea unui PUZ pentru zona centrală. Acest PUZ este un instrument esențial care să permită efectiv remodelizarea centrului și astfel să contribuie la crearea unui cadru prin intermediul căruia obiectivele istorice importante să fie puse în valoare. Conform Regulamentului Local aferent PUG Zalău, zona centrală marcată cuprinde zona instituțiilor și serviciilor de interes public existente și propuse, funcțiunea dominantă fiind de instituții și servicii de interes public existente. După elaborarea planului urbanistic zonal, se va trece la realizarea unui studiu de fezabilitate și apoi se va cauta o modalitate de finanțare, cel mai de dorit fiind din fonduri europene. Zonele vizate de schimbări sunt: în totalitate Piața 1 Decembrie 1918, strada Unirii care va deveni zonă pietonală, inclusiv zona trotuarelor, urmând ca accesul mașinilor cel mai probabil să se facă pe noua stradă construită peste Valea Zalăului în spatele fostei piețe agro-alimentare. Se va moderniza în totalitate și Piața Iuliu Maniu.

Locuire

La nivelul municipiului Zalău, conform bilanțului teritorial al folosirii terenurilor din cadrul teritoriului administrativ, cuprins în PUG-ul în vigoare, clădirile și curțile ocupă 25,11% din totalul suprafeței. Se remarcă o creștere semnificativă față de anul 2000, când acestea ocupau o suprafață de doar 6,27%. Per ansamblu, se remarcă o extindere a categoriilor de folosință non-agricole și evident o scădere a celor agricole. În plus față de clădiri și curți, o altă sub-categorie de folosință care s-a extins vizează drumurile, care sunt în strânsă legătură cu clădirile pe care le deservesc.

Tabel 6: Bilanț teritorial al folosirii suprafețelor din teritoriul administrativ al municipiului Zalău (2005-2007)

Terit. admin	CATEGORII DE FOLOSINȚĂ												
	AGRICOL						NEAGRICOL						TOTAL
	Arabil	Pășuni	Fânețe	Vii	Livezi	Total	Păduri	Ape	Drumuri	Curți și clădiri	Neprod.	Total	
Sup. 2005	1896	1692	633	36	647	4904	3036	71	231	565	202	4105	9009
% din total 2005	21,05	18,78	7,03	0,4	7,18	54,44	33,70	0,79	2,56	6,27	2,24	45,56	100,00
Sup. 2007	1039,2	1456,4		36	512,4	3044,0	3036	71	461,6	2262,2	134,2	5965	9009

% din total 2007	11,53	16,17	0,4	5,69	33,79	33,70	0,79	5,12	25,11	1,49	66,21	100,00
------------------	-------	-------	-----	------	-------	-------	------	------	-------	------	-------	--------

Sursa: prelucrare date cuprinse în Planul Urbanistic General al municipiului Zalău, aprobat prin HCL nr. 117 din 17.05.2010, secțiunea *Memoriu general*

La nivelul municipiului Zalău, se observă pe baza examinării numărul locuințelor existente că până la începutul anilor 2000 construcțiile au stagnat, reflectând frământările economice prin care a trecut orașul în încercarea de a se adapta la noile realități. După 2000 (cu excepția anului 2011, unde creșterea este semnificativă), avem o creștere lentă, dar continuă, care se înscrie cel puțin parțial în trendul observabil la nivelul unor orașe de aceeași mărime și profil. Din examinarea tabelelor de mai jos se poate observa că locuințele în proprietate privată reprezintă majoritatea. În ceea ce privește locuințele în proprietate publică se remarcă, cum era de așteptat, o scădere accentuată a numărului acestora în anii de după căderea regimului comunist (trecere în proprietate privată). Doar în anii 2010 și 2011 avem un număr mai semnificativ de locuințe terminate în proprietate publică. Acestea au fost realizate în cadrul unor programe guvernamentale de tip ANL. În ceea ce privește locuințele finanțate din surse private, vorbim aproape exclusiv de bani de la populație.

Din examinarea numărului de autorizații de construcții eliberate în fiecare an, se poate observa că majoritatea noilor construcții care se doresc a se realiza sunt rezidențiale. Mai avem în plus câteva clădiri administrative precum și hoteluri și clădiri pentru comerțul cu amănuntul și ridicata.

Tabel 7: Nr. locuințe existente, după forma de proprietate (1990-2014)

An	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
total	22711	21659	21634	21691	21669	21725	21685	21650	21307	21246	21292	21995	21978
public				2650	1977	1838	1463	939	753	270	152	192	131
privat				19003	19654	19849	20184	20673	20516	20976	21140	21803	21847
An	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
total	22031	21830	21951	22058	22208	22362	22540	22775	24509	24690	24819	24918	
public	117	112	189	114	169	183	272	345	364	362	363	364	
privat	21914	21718	21762	21944	22039	22179	22268	22430	24145	24328	24456	24554	

Sursa: date INS

Tabel 8: Locuințe terminate în cursul anului, după surse de finanțare

An	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Tot.	555	191	27	64	88	24	18	9	65	2	94	19	14
Pub.	547	180	12	60	80	12	:	:	:	:	:	:	:
Priv.	:	:	:	:	:	12	18	9	65	2	94	19	14
Pop.	8	11	15	4	8	12	18	9	65	2	94	19	14
An	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Tot.	62	60	121	90	171	163	174	240	131	181	127	97	62
Pub.	:	20	:	:	:	24	20	90	74	:	:	:	:
Priv.	42	60	121	90	147	143	84	166	131	181	127	97	42
Pop.	42	60	121	90	147	125	80	133	109	142	111	85	42

Sursa: date INS; (: - semnifică date lipsă)

Tabel 9: Autorizații de construire eliberate pentru clădiri, pe tipuri de construcții

An	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Clăd. rez. exclusiv cele pt. col.	147	175	165	200	227	217	115	143	129	107	123	99	111
Clăd. pt. col.	:	1	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Clăd. admin.	:	3	4	4	1	:	:	:	:	:	:	:	:
Alte clăd. (hoteluri, clăd. pt. comerț)	12	11	8	11	18	11	:	:	:	:	:	:	:
Hoteluri și clăd. similare	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	2	1	:
Alte clăd.	:	:	:	:	:	:	1	4	10	:	1	3	:

Sursa: date INS; (: - semnifică date lipsă)

Patrimoniul arhitectural al orașului Zalău nu este cel al unui oraș transilvănean conservat, deși are o vechime respectabilă. Zona veche este formată din construcții ce datează din sec. XVIII-XIX, multe fiind rezultatul mai multor etape succesive de realizare: de la începutul sec. XX și inserții de arhitectură a perioadei anilor 1960 și contemporană. Clădirile de patrimoniu din zona centrală nu sunt însă compacte și nici puse în valoare, fapt ce a dus la imposibilitatea dezvoltării turismului cultural de evenimente. Caracterul istoric, vechi, nu se regăsește în restul orașului, unde substanța arhitecturală datează cel mult din sec. XX. În perioada interbelică apar ansambluri de dimensiuni reduse dar cu certe calități arhitecturale – în general construcții joase, unele în ansambluri joase pe plan prestabilit. După 1950 s-au realizat ansamblurile de locuințe colective P+4 și P+8-10 după schițe de sistematizare. Clădirile de locuit în prezent includ așadar atât case de tip unifamilial cu curți și grădini cât și apartamente în blocuri cu densitate mare de locuire. Totuși, tendința de dezvoltare se orientează înspre case de tip unifamilial, eventual asociații de proprietari cu număr mic de colocatari²⁰. Spațial, dezvoltarea s-a realizat în ultimii ani înspre zona Aghireș, dar și pe versanții care înconjoară centrul orașului.

În continuare vom face referire la câteva caracteristici importante ce privesc fondul construit (în special locuințele) pentru a înțelege mai bine care sunt problemele care trebuie avute în vedere la proiectarea unor direcții de acțiune viitoare în acest domeniu.

- Multe dintre clădirile rezidențiale din municipiul Zalău au fost construite înainte de 1990 – astfel, din 5455 clădiri contabilizate la Recensământul Populației și al Locuințelor din 2011, doar 2107 au fost construite după 1990 și doar 1035 în perioada 2006-2010. Acest lucru determină anumite probleme/disfuncționalități vizând lipsa de modernizare/renovare a acestor clădiri precum și o eficiență energetică redusă (a se vedea mai jos). Aspectul exterior al clădirilor rezidențiale și administrative reprezintă o problemă semnificativă care trebuie rezolvată în viitor.

²⁰ Selectiv, Planul Urbanistic General al municipiului Zalău, aprobat prin HCL nr. 117 din 17.05.2010, secțiunea Memoriu general

- Din totalul locuințelor convenționale existente și anume 24509 potrivit Recensământului Populației și al Locuințelor din 2011, 16259 nu erau reabilitate termic. Mai mult, un număr redus de locuințe sunt reabilitate prin mai multe metode – 3841 din care locuințe noi cu toate dotările sunt doar 1144. Trebuie însă menționat că în perioada 2007-2013, din fonduri europene, în cadrul POR, Axa 1, DMI 1.2 - Sprijinirea investițiilor în eficiența energetică a blocurilor de locuințe, au fost reabilitate termic mai multe blocuri de apartamente (1391 apartamente, din care 1366 locuințe au beneficiat de aceste lucrări finanțate prin POR).
- O pondere semnificativă a locuințelor convenționale, potrivit Recensământului Populației și al Locuințelor din 2011, sunt deservite de un sistem de încălzire centrală sau centrală proprie în care sunt folosiți diferiți combustibili) – astfel din 24509 locuințe doar 553 nu au deloc încălzire, în timp ce în 2127 nu există încălzire centrală.
- Suprafața locuibilă totală a crescut mai semnificativ începând cu anul 2011, fapt ce conduce la realizarea unui indicator vizând suprafața locuibilă în m^2 /cap de locuitor superior perioadelor anterioare. Se depășește astfel cifra de $14 m^2$ /cap de locuitor stabilită prin normative vizând locuirea, ajungându-se la o valoare de aprox. $18 m^2$ ²¹.

Din perspectiva impactului asupra mediului, ca urmare a consumului de energie, clădirile rezidențiale au un impact semnificativ. În contextul orientării spre o dezvoltare durabilă a municipiului Zalău, în perioada 2009-2013, s-au reabilitat 47 blocuri de locuințe, dintre care 27 cu mansardare, lucrările fiind executate cu fonduri private ale cetățenilor sau ale firmelor care au realizat lucrările și au obținut venituri din valorificarea spațiilor create la mansardă. De asemenea, prin colaborarea Primăriei Municipiului Zalău și a rezidenților, în cadrul proiectului "Sprijinirea investițiilor în eficiența energetică a blocurilor de locuințe", finanțat prin POR 2007-2013, au fost cuprinse 28 de blocuri totalizând 1366 de apartamente pentru reabilitare termică. Astfel, consumul de energie pentru încălzire înainte de reabilitare a fost de 6556,52 KWh/ m^2 an, după reabilitare se va înregistra un consum de 1952,79 KWh/ m^2 an, adică o economie de energie de 70,22%.

Câteva dintre disfuncționalitățile sesizate și prin intermediul PUG-ului în vigoare includ:

- Spații insuficiente pentru instituții publice;
- Locuințe individuale și colective insuficiente, mai ales în contextul schimbării structurii familiei tradiționale (scade numărul membrilor în gospodării, familiile extinse nu mai locuiesc împreună, există gospodării cu o singură persoană etc.);
- Existența unor riscuri vizând inundarea terenurilor și alunecările de teren, fapt ce impune restricții cu privire la construirea în zonele afectate de acele riscuri, până la efectuarea unor lucrări prin care riscurile pot fi reduse/eliminate. De asemenea datorită instabilității terenurilor pe versanți se impun indici de construire scăzuți (POT 15%), fapt ce generează nemulțumirea proprietarilor.
- Dezvoltarea unor construcții de locuințe în absența utilităților necesare, situație rezultată din bugete locale insuficiente și o presiune mare asupra extinderii orașului în zone nedeservite de utilități.

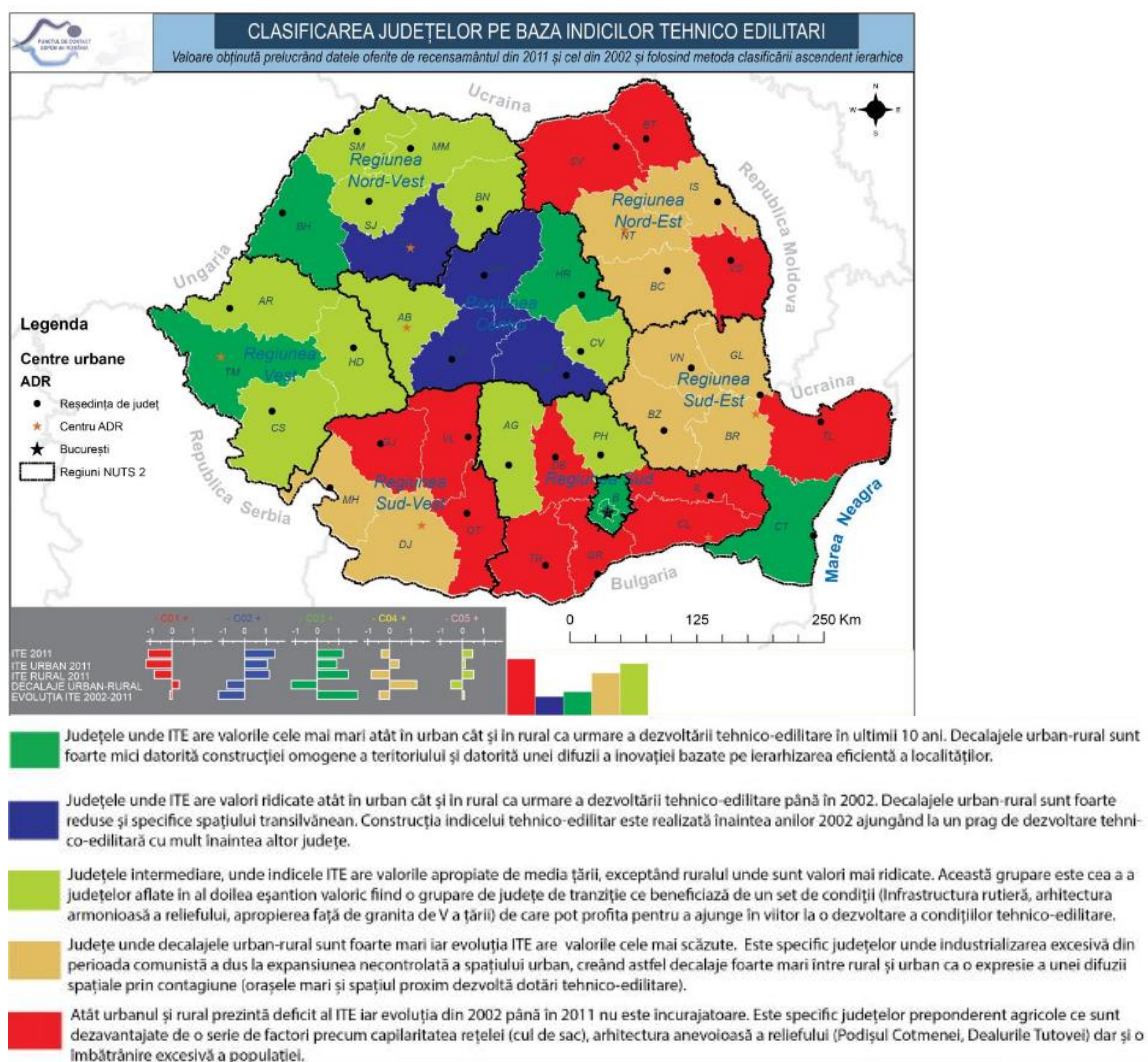
²¹ Calculele sunt efectuate folosind total suprafață pentru municipiul Zalău la nivelul anului 2014 (ultimul pentru care INS oferă aceste date) – 1260282 m^2 și populația stabilă la 1 ianuarie 2014 – 69952.

Infrastructură tehnico-edilitară

Evaluare generală

O infrastructură edilitară bine dezvoltată și accesul la utilități publice reprezintă o precondiție pentru o calitate a vieții ridicate și o satisfacție a cetățenilor față de administrația publică locală. La nivelul județelor din România, a fost calculat Indicele dotărilor tehnico-edilitate (ITE), care examinează atât înzestrarea propriu-zisă din punct de vedere edilitar a județelor cât și diferențele urban-rural. În ceea ce privește dotarea edilitară a localităților din județ, Sălajul se înscrie în categoria județelor intermediare din punctul de vedere al ITE, indicele având valori apropiate de media pe țară, dar existând diferențe între urban și rural (Figura 4). Trebuie spus că pentru județele din nord-vestul țării care se înscriu în această categorie există condiții care să le permită în viitor să atingă o stare superioară de dezvoltare a infrastructurii tehnico-edilitare. Municipiul Zalău contribuie la plasarea județului în această categorie intermediară, având o echipare edilitară medie spre bună. Mai jos este detaliată situația pentru fiecare tip de infrastructură edilitară a municipiului Zalău.

Figura 4: Indicele dotărilor tehnico-edilitare pe județe

Sursa: Strategia de Dezvoltare Teritorială a României 2014, iunie 2014, p. 38

Rețeaua de apă și canalizare

Alimentarea cu apă și canalizarea sunt obligatorii atât pentru asigurarea unui nivel acceptabil al calității vieții cât și pentru dezvoltarea activităților industriale în localitățile respective. De asemenea în acest domeniu există cerințe stricte pentru conformarea cu legislația Uniunii Europene, care vizează atât asigurarea unei calități a vieții ridicate pentru cetățeni prin asigurarea accesului la infrastructură de bază, cât și protecția mediului înconjurător.

La nivelul municipiului Zalău, alimentarea cu apă potabilă precum și administrarea rețelei de canalizare este realizată de operatorul regional Compania de Apă Someș SA. În anul 2006, această companie a devenit efectiv primul operator regional care deservește două județe și anume Cluj și Sălaj (Zalău, Șimleu Silvaniei, Cehu Silvaniei și Jibou precum și în peste 50 de localități rurale). După cum se poate vedea din descrierea de mai jos, arondarea municipiului Zalău la operatorul regional reprezintă un avantaj, cel puțin din perspectiva realizării lucrărilor de modernizare și reabilitare.

Lungimea rețelei de distribuție a apei potabile este de 143,8 km la nivelul anului 2014. O creștere mai semnificativă se poate observa după ce operatorul regional Compania de Apă Someș SA a preluat acest serviciu. Indicatorul km rețea care revin la 10.000 de locuitori ne oferă pentru municipiul Zalău o cifră de 20,55 km²². Acest indicator se situează cu mult sub media regională (51 km la 10.000 locuitori). Se situează însă în apropierea mediei pentru orașe precum Baia Mare – 21,75 și respectiv Satu Mare 20,24. Trebuie menționat că din punctul de vedere al repartizării spațiale a rețelei de distribuție a apei și a celei de canalizare există diferențe între diferitele cartiere rezidențiale ale Zalăului, în special la nivelul unor zone noi urmând a fi asigurată această infrastructură în viitor.

Tabel 10: Lungime totală a rețelei simple de distribuție a apei potabile, în km, 1990-2014

An	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Nr. km	99,4	99,4	99	99,4	99,4	99,4	99,4	100,5	101	101	101	102,6	106,9
An	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Nr. km	108,2	108,2	102,6	102,6	102,6	102,6	116,5	122,4	130,6	130,6	143,8	143,8	

Sursa: date INS

Alimentarea cu apă la nivelul municipiului Zalău (precum și a orașului Șimleu Silvaniei) se realizează din bazinul hidrografic Someș-Crasna, sursa zonală de suprafață Vârșolt.

Calitatea apei distribuite populației a fost o lungă perioadă de timp nesatisfăcătoare datorită unor disfuncționalități la stația de tratare de la Vârșolt, precum și parțial datorită rețelelor de transport și distribuție necorespunzătoare.

Rețeaua de distribuție a apei potabile a fost parțial reabilitată prin programul SAMTID Cluj-Sălaj, care s-a derulat în intervalul 2005-2008. 32,64 km de rețea au fost reabilitați în cadrul programului menționat, existând suplimentar și o contribuție din fonduri proprii. Alte rezultate au inclus: branșamente Zalău: 683 bucăți; reabilitare 4 rezervoare de apă: 2 Dumbrava, Brădet, Ortelec; 3 stații

²² Calculul este efectuat utilizând populația stabilă la 1 ianuarie 2014 – 69952 locuitori.

de clorinare; reabilitare și dotare dispecerat central; reabilitare și echipare laborator fizic și bacteriologic pentru verificarea calității apei sistem de monitorizare SCADA.

În continuarea programului SAMTID, municipiul Zalău a beneficiat și de alte lucrări de reabilitare și extindere a rețelei de apă și canalizare finanțate din fonduri structurale. Astfel, Compania de Apă SOMEȘ a fost prima societate de profil din România care a depus la Comisia Europeană documentația pentru accesarea Fondurilor Structurale și de Coeziune, Axa prioritară 1 - "Extinderea și modernizarea sistemelor de apă și apă uzată" pentru a moderniza în continuare serviciul prestat și încadrarea în continuare în normele naționale și Europene de calitate și mediu. În Aprilie 2008 a obținut oficial aprobarea Comisiei Europene pentru o finanțare de 196 Milioane Euro, corespunzătoare Etapei I (2008-2013) din strategia pe termen lung (2008-2025) stabilită prin Master Planul Companiei. Proiectul de investiții se încadrează în categoria priorităților strategice definite prin Programul Operational Sectorial (POS) Mediu al României pentru infrastructura de mediu și este o continuare a programelor ce s-au realizat prin proiecte anterioare de investiții pentru infrastructura de apă/canalizare atrase de Compania de Apă SOMEȘ prin Programele MUDP II, ISPA, SAMTID și alocatii bugetare locale. Proiectul este de asemenea în concordanță cu Planul Național de Dezvoltare 2007-2013 privind prioritățile de îmbunătățire a standardului de viață prin modernizarea utilităților publice și dezvoltarea facilităților integrate de apă potabilă/apă uzată la nivel regional²³.

La nivelul municipiului Zalău, din acest proiect au fost realizate lucrările enumerate mai jos, toate fiind în prezent finalizate.

- 12,6 km reabilitare și extindere rețea apă,
- reabilitare stație de tratare, 4 stații noi pompare apă,
- 20,5 km reabilitare și extindere rețea canalizare,
- o stație de epurare.

Consumul a scăzut semnificativ la nivelul municipiului Zalău, începând cu anul 2000 – ne referim atât la consumul total, care înglobează agenții economici (de la 7205 mii m³ la 3655 mii m³) cât și cel domestic (de la 5990 mii m³ la 1976 mii metri³). La această situație au contribuit: eliminarea pierderilor de apă din rețele, eliminarea risipei la consumatori și contorizarea, utilizarea de către agenții economici de surse independente de apă precum și luarea de către aceștia a unor măsuri care vizează conformarea cu cerințele privind cele mai bune tehnici disponibile.

Rețeaua de canalizare a municipiului Zalău este de tip divizor, semnificativ mai rară la nivelul României²⁴, ceea ce înseamnă că există rețele separate pentru apele uzate menajere și cele meteorice. Lungimea simplă a rețelei este de 165 km (Tabel 11), o valoare dublă față de anul 1990. Similar cu rețeaua de apă, modernizarea rețelei de canalizare a vizat atât infrastructura propriu-zisă cât și evitarea poluării apelor subterane și supratere.

Tabel 11: Lungime totală a rețelei simple de canalizare, în km, 1990-2014

An	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

²³ Compania de Apă Someș SA, *Buletin Informativ 2015*, <http://www.casomes.ro/wp-content/uploads/2014/12/BUL-INFO-2015.pdf>.

²⁴ Doar 20% din comunitățile din România au o astfel de rețea, potrivit SC Compania de Apă Someșul SA.

Nr. km	86	86	86	86	86	86	86	86	86,5	86,5	86,5	102,3	102,3
An	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Nr. km	102,3	102,3	103,3	103,3	103,3	103,3	111,4	150,6	158,5	158,5	162,4	164,9	

Sursa: date INS

Primul proiect vizând dezvoltarea rețelei de canalizare a fost intitulat „Modernizare și extindere stație de epurare și canal menajer pentru dezvoltarea durabilă a municipiului Zalău” și a fost implementat în perioada ianuarie 2005 – decembrie 2006, în cadrul Programului Phare 2002, Coeziune Economică și Socială, Infrastructura locală și regională de afaceri. Obiectivele acestuia au vizat următoarele: creșterea atractivității economice a Municipiului prin refacerea infrastructurii de mediu din Zalău; asigurarea dezvoltării durabile pentru creșterea calității vieții în municipiul Zalău. Rezultate finale obținute au fost următoarele:

- Modernizarea și extinderea canalizării menajere, 4200 ml conductă (Canalizare menajeră Parc Industrial și zona Michelin; Canalizare menajeră strada Fabricii; canalizare menajeră Strada Industriilor și B-dul M. Viteazul)
- Modernizarea și extinderea stație de epurare, etapa I: Proiectarea și construcția unei noi stații cu o capacitate de 90 000 LE compusă din două linii colectare apă uzată (cameră de admisie, grătare rare și fine, deznisipator, separator de grăsimi, decantoare primare, bazine de aerare, decantoare secundare).
- Echiparea unei linii de epurare, echipare grătare, deznisipatoare și separator de grăsimi, echipare decantor primar, bazine de activare, decantoare secundare a apei uzate, și a unei linii a nămolului activ (stație de pompare nămol primar, stație de pompare nămol activat, bazin de concentrare a nămolului V = 200 mc, stație de pompare a nămolului concentrat, clădirea de deshidratare nămol echipată cu unitate de pre-deshidratare). Modernizarea rețelelor de apă și canalizare din incintă.

Valoarea investiției, lucrări recepționate, este 18.180.073,21 lei, la nivelul lunii decembrie 2006. Operarea investiției este delegată în sarcina Companiei de Apă Someș SA din Cluj Napoca, în baza contractului de delegare a gestiunii serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare.

Un alt proiect semnificativ pentru dezvoltarea rețelei de canalizare este cel derulat în cadrul Programul POS Mediu 2007-2013, ale cărui rezultate au fost descrise mai sus, în secțiunea de prezentare a rețelei de distribuție a apei potabile. Pe lângă extinderea și reabilitarea rețelei, noua stație de epurare este deosebit de importantă, ajutând la reducerea poluării și îmbunătățirii calității mediului înconjurător (realizarea treptei terțiare de epurare a fost finalizată la începutul anului 2016, fiind în probe tehnologice). Aceste investiții și lucrări de modernizare trebuie înțelese în contextul în care atât legislația națională cât și condiționalitățile stipulate în Capitolul de Mediu al Tratatului de Aderare a României la Uniunea Europeană, prevăd o serie de criterii deosebit de severe privind nivelul parametrilor apelor uzate care pot fi deversate înapoi în mediu după epurare. În vederea respectării acestor parametri – pentru a căror neconformitate autoritățile și instituțiile abilitate aplică amenzi severe – Compania de Apă SOMEȘ a trebuit să modernizeze în perioada 2008-2015 toate cele opt stații de epurare urbane din municipiile și orașele deservite în județele Cluj și Sălaj.

În vederea continuării strategiei de dezvoltare pe termen lung, Compania de Apă SOMEȘ a actualizat în anul 2012 Master Planul elaborat în cursul anului 2006. Programul coordonator de investiții pe termen lung acoperă perioada 2013–2040 având ca scop final în primul rând conformarea cu cerințele Directivelor Europene în domeniul serviciilor de apă și canalizare-epurare, dar și asigurarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare tuturor locuitorilor din aria de operare din județele Cluj și Sălaj. Valoarea totală a investițiilor necesare este de peste 800 milioane de Euro. Pentru investițiile necesare în vederea conformării cu Directivele Europene, se pregătește atribuirea unui contract de asistență tehnică în cadrul căruia se vor pregăti Aplicația de finanțare pentru Fondurile Structurale și de Coeziune în perioada 2014-2020, precum și proiectele de execuție. Valoarea investițiilor propuse pentru acest din urmă proiect (denumit convențional POS Mediu etapa a II-a) este de 250 milioane de Euro. Proiectul va continua și investițiile din mediul urban pentru a atinge dezideratul de 100% populație deservită cu apă și canalizare, dar se va focaliza în principal pe zona rurală din aria deservită în vederea atingerii obiectivelor asumate de România prin Capitolul de Mediu al Tratatului de Aderare. Pentru celelalte investiții necesare se va încerca atragerea de fonduri din alte surse de finanțare.

La nivelul municipiului Zalău există câteva disfuncționalități care mai trebuie corectate în perioada următoare. Acestea includ:

- Necesitatea unei surse alternative de alimentare cu apă potabilă, în special pentru alimentarea cu apă a Municipiului Zalău și a orașelor principale din jud. Sălaj.
- Din perspectiva rețelei de alimentare cu apă care nu a fost reabilitată – anumite materiale neconforme, vechime mai mare de 40 de ani, grad avansat de uzură, avarii frecvente care generează întreruperea alimentării cu apă, existența unor zone nou construite care nu dispun de alimentare cu apă.
- Din perspectiva rețelei de canalizare care nu a fost reabilitată - grad avansat de uzură datorat vechimii conductelor, comportări nesatisfăcătoare ale materialului (beton, azbociment, etc.), neetanșeități ale sistemului de colectare (cămine și îmbinări conducte), poluări ale pânzei freatice; lipsa rețelelor de canalizare în cartierele limitrofe nou construite.

În Tabelul 12 sunt listate pentru municipiul Zalău investițiile cuprinse în Master planul privind sistemul de apă și canalizare pentru intervalul 2016-2018 și respectiv 2019-2040. Pe termen scurt, în ceea ce privește alimentarea cu apă, sunt prioritare investițiile în reabilitare conductă de aducțiune, stații de pompare noi și reabilitarea celor existente, reabilitare rețea de distribuție etc. În ceea ce privește sistemul de canalizare, cele mai semnificative investiții sunt în extinderea și reabilitarea rețelei.

Tabel 12: Plan de investiții pe termen lung – Alimentare cu apă și apă uzată

Nr.	Articol	Descriere	Unitate	Cantitate	Cost unitar (Euro)	Costuri totale (Euro)	Etapa 1	Etapa 2	Etapa 3
							2014-2015	2016-2018	2019-2040
1	Alimentare cu apă					21.539.201	3.936.525	11.747.712	5.854.964
1.1	Sursa de apă					0	0	0	0
1.2	Stație de tratare/clorare					0	0	0	0
1.3	Conductă de aducțiune/transport	Reabilitare conducta de aducțiune	m	23.600	643	15.175.001	1.607.500	10.288.000	3.279.501
1.4	Stație de pompare	Statii de pompare noi	buc	6	53.000	318.000	159.000	159.000	0
		Statii de pompare reabilitate	buc	1	45.500	45.500	0	45.500	0
1.5	Rețea de distribuție	Extindere rețea de distribuție (zone nou construite)/ extinderi necesare pentru optimizare funcționarii rețelei de distribuție	m	24.885	97	2.420.613	1.318.812	0	1.101.801
		Reabilitare rețea de distribuție	m	15.121	142	2.144.262	284.000	475.700	1.384.562
		Sonda multiparametrică de monitorizare a calitatii apei potabile	buc	7	11.000	77.000	0	77.000	0
		Echipare bransamente existente cu contori cu telecitire	buc	3.500	261	914.445	457.223	457.222	0
		Dotari pentru telecitire la distanță	ans	2	20.890	41.780	20.890	20.890	0
1.6	Rezervoare	Rezervor nou (V=500 mc)	buc	2	89.100	178.200	89.100	0	89.100
		Reabilitare rezervoare (V=4x5000 mc)	buc	4	56.100	224.400	0	224.400	0
2	Apa uzată					27.972.749	500.000	17.823.598	9.649.151
2.1	Stație de epurare	Echipamente pentru exploatarea bazinelor etanșe - vidanaje	buc	2	400.000	800.000	0	800.000	0
		Statie de receptie ape uzate de la vidanaje	buc	1	51.100	51.100	0	51.100	0
2.2	Colector principal/Conducte de refulare	Extindere conducta de refulare	m	11.629	87	1.011.067	0	881.223	129.844
		Reabilitare colector principal	m	5.380	891	4.795.060	0	891.000	3.904.060
2.3	Statie de pompare	Statii de pompare noi	buc	33	50.432	1.664.256	0	1.563.392	100.864
2.4	Rețea de canalizare	Extindere rețele de canalizare	m	53.010	195	10.313.721	0	8.890.050	1.423.671
		Reabilitare rețele de canalizare	m	31.394	250	7.840.712	500.000	3.250.000	4.090.712
		Sistem de monitorizare debit apă uzată rețea de canalizare	buc	2	30.000	60.000	0	60.000	0
2.5	Tratarea nămolurilor	Facilitati pentru namol	ans	1	1.436.833	1.436.833	0	1.436.833	0
TOT	Total					49.511.950	4.436.525	29.571.310	15.504.115

Sursa: Compania de Apă Someș SA. Master Plan, 2012

Alimentarea cu energie termică

Sistemele de alimentare centralizată cu energie termică sunt într-un proces accentuat de restrângere ca urmare a existenței unor costuri ridicate, date de tehnologia depășită, precum și a furnizării deficiente, care nu respectă întotdeauna necesitățile utilizatorilor. Atât consumatorii casnici cât și agenții economici au preferat de multe ori achiziționarea de centrale individuale alimentate cu gaz metan. La nivel național și european, acest trend se dorește a fi combătut. Astfel, Strategia energetică a României pentru perioada 2007-2020, în acord cu politicile europene, își propune: creșterea eficienței sistemelor de încălzire centralizată și menținerea acestora ca modalitate de furnizare a energiei termice; elaborarea strategiilor locale de implementare a cogenerării în zonele identificate cu potențial de cogenerare și a studiilor de fezabilitate pentru promovarea proiectelor.

La nivelul municipiului Zalău nu mai există în prezent un sistem centralizat de producere a energiei termice. Ultimul an în care acest sistem a furnizat energie termică a fost 2014. Chiar înainte de 2014, s-a putut remarca o scădere accentuată și rapidă a cererii în acest domeniu după anul 2002. Astfel, în ultimii trei ani de funcționare numărul de giga-calorii a scăzut de la 37.467 în 2012 la 18.298 giga-calorii în 2013 și respectiv la 8.617 giga-calorii în 2014.

SC Uzina Electrică SA Zalău, având ca unic acționar Consiliul Local, a fost angrenată până în 2014 în producerea, transportul, distribuția și furnizarea energiei termice pe raza municipiului Zalău. Centrala avea ca scop inițial producerea combinată de energie electrică și termică – abur și apă fierbinte pentru alimentarea consumatorilor industriali și urbani din orașul Zalău. La începutul anului 2014, administrația locală din Zalău a renunțat la sistemul centralizat de alimentare cu energie termică și a trecut la realizarea sistemelor individuale de încălzire pe gaze naturale la clădirile aflate în proprietatea Municipiului Zalău, motiv pentru care activitatea Uzinei Electrice, ce are în prezent 41 de salariați, a fost direcționată spre domeniul serviciilor de exploatare și mentenanță a aparatelor, instalațiilor și echipamentelor din domeniul utilităților. Printr-o hotărâre de Consiliu Local din luna martie 2016, activele SC Uzina Electrică SA Zalău vor fi scoase la vânzare prin licitație. În cadrul ședinței de Consiliu Local în care s-a votat scoaterea la licitație, s-a discutat despre interesul exprimat de potențiali investitori. Aceștia sunt interesați în principal de suprafața ocupată de companie. Compania are actualmente în proprietate o suprafață totală de teren de 36.563 m², situată în intravilanul localității Zalău, în zona industrială a orașului, alături de o serie de utilaje și clădiri utilizate pentru obiectul de activitate menționat. Instalațiile și echipamentele aflate în patrimoniul Uzinei Electrice Zalău sunt în majoritatea lor specializate, specifice obiectului de activitate – producerea, transportul și distribuția energiei electrice și termice, centrale termice, boilere, transformatoare, stații electrice, linii tratare apă – dedurizare, demineralizare, echipament laborator, linii electrice, mașini de găurit, polizoare, etc. Activul prezintă de asemenea avantajul unui racord de gaze naturale direct din sistemul de transport național²⁵.

Trebuie menționat că vânzarea activelor a readus în prim plan o dezbatere despre valorificarea resurselor locale precum și despre dezvoltarea orașului – în special modul în care autoritățile publice și comunitatea răspund unor solicitări venite din partea actorilor economici majori/companii multi-naționale.

Tabel 13: Energie termică distribuită, Gcal, 1990-2014

An	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Gcal.	184716	181452	182683	215165	252249	238988	203129	176395	156464	81239	184716	181452	182683
An	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Gcal.	46121	57078	47481	46076	51991	54341	36630	3717	51137	37467	18298	8617	

Sursa: date INS

Alimentarea cu gaze naturale

Alimentarea cu gaze naturale a municipiului Zalău este asigurată de compania E.On Gaz Distribuție SA, utilizând o rețea cu o lungime de 136,2 km. Lungimea rețelei a crescut în mod constant după 1990 însă rețeaua nu acoperă tot teritoriul urban. În ceea ce privește consumul, trebuie făcute câteva precizări: la nivelul consumului total avem în intervalul 2002-2014 variații semnificative (atât creșteri cât și descreșteri), care se datorează în bună măsură consumatorilor industriali; consumul casnic a prezentat o evoluție mai stabilă fiind în descreștere mai evidentă începând cu 2012; este de așteptat o ușoară creștere după 2014, având în vedere sistarea sistemului centralizat de furnizare a energiei

²⁵ bizEnergy, "Sălaj: Activele fostului producător și furnizor de energie termică din Zalău, scoase la vânzare", 23 martie 2016, <http://www.bizenergy.ro/salaj-actiunile-fostului-producator-si-furnizor-de-energie-termica-din-zalau-scoase-la-vanzare/>.

termice și a trecerii pe centrale individuale cu gaz a unui număr semnificativ de instituții publice (școli, autorități locale etc.).

Tabel 14: Lungime simplă în km a rețelei de distribuție a gazelor naturale

An	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nr. km	96,5	99,3	105,7	111,1	112,2	113,3	117,6	121,8	125,3	127,2	127,7	134,7	136,2

Sursa: date INS

Tabel 15: Gaze naturale distribuite după destinație, în mii metri cubi

An	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Total	28908	57879	44417	45423	42533	56608	79695	76573	77687	47149	40183	39169	35209
Uz casnic	17933	22681	21724	24178	22363	20085	21505	20319	20802	21229	19190	18399	15896

Sursa: date INS

Iluminat public

Investițiile pentru eficientizarea iluminatului public, atât stradal, când și din instituții cum ar fi școlile, reprezintă în prezent o mare provocare pentru administrațiile locale din România, necesarul de investiții la nivelul celor aproximativ 3.000 de primării pentru a atinge standardele europene în domeniu fiind de ordinul miliardelor de euro. Potrivit specialiștilor din domeniu²⁶, numai în 34 de primării există servicii de iluminat organizate conform legislației în domeniu, în vigoare în țara noastră încă din 2007, în condițiile în care realizarea unor investiții în sisteme de iluminat eficiente energetic pot reduce factura de electricitate a administrațiilor locale cu până la jumătate, bani care pot fi folosiți apoi pentru alte capitole²⁷.

Asocierea SC Neon Lighting SRL Cluj-Napoca și SC Uzina Electrică Zalău a fost declarată în 2015 câștigătoarea licitației de atribuire a contractului de delegare a gestiunii serviciului de iluminat public în municipiul Zalău. Abia în martie 2016 s-a finalizat aprobarea, în ședință de Consiliu Local, a atribuirii și închirierii contractului de delegare a gestiunii serviciului de iluminat public, pe o perioadă de cinci ani. Anterior anului 2015, iluminatul public al municipiului a fost administrat din noiembrie 2012 de S.C. Citadin Zalău S.R.L., societate al cărei asociat unic este municipiul Zalău. În perioada 2009-2012 sistemul a fost întreținut pe baza unui acord-cadru de prestări servicii cu o firmă privată.

Potrivit contractului de asociere dintre Neon Lighting SRL Cluj-Napoca și SC Uzina Electrică Zalău, operatorul economic clujean se va ocupa de coordonarea, gestionarea concesiunii sistemului de iluminat public și festiv, montarea-demontarea, întreținerea și exploatarea sistemului de iluminat ornamental festiv, furnizarea și montarea produselor de iluminat festiv, proiectarea, asigurarea materialelor și întreținerea lucrărilor pentru realizarea investițiilor în sistemul de iluminat public. La rândul său, Uzina Electrică va întreține și exploata sistemul de iluminat public stradal și pietonal,

²⁶ Conform ARI (Asociația Română pentru Iluminat)

²⁷ Dezbateri conferința „Iluminatul și spațiul public urban”, organizată la Sibiu de Asociația Română pentru Iluminat (ARI) și Comitetul Național Român de Iluminat (CNRI), cu sprijinul Consiliului Județean (CJ) Sibiu, septembrie 2015.

montajul produselor, va executa manopera aferentă investițiilor în sistemul public, va deschide un punct de lucru în Zalău și va asigura personalul calificat pentru intervenția și remedierea în maxim patru ore în zonele de risc pentru siguranța traficului și securitatea pietonilor, respectiv în maxim 24 de ore pentru toate defecțiunile, cu excepția celor de la rețeaua de alimentare cu energie electrică, unde timpul de remediere este de 48 de ore. De asemenea, va asigura dispeceratul 24 din 24 de ore.

Sistemul de iluminat public cuprinde iluminatul stradal, pietonal și ornamental (parcuri, piețe etc.), iluminatul ornamental festiv și iluminatul arhitectural. Sistemul de iluminat stradal și ornamental are o lungime de 130 km (raportat la lungimea rețelei de străzi care este de 160 km), din care 23 km sunt în proprietatea municipiului Zalău, iar 107 km în proprietatea Electrica Transilvania Nord. Din cei 107 km, cca. 50 km sunt în sistem separat de sistemul de distribuție a energiei electrice, restul de 57 km fiind în sistem comun. Din totalul rețelei de iluminat 8,55 km de rețea au fost realizați în cursul anului 2013.

Sistemul cuprinde un număr de 3.174 aparate echipate astfel: 1.233 lămpi cu vapori de mercur, 854 cu vapori de sodiu de înaltă presiune, 1.031 lămpi cu vapori de sodiu cu presiune redusă, 56 lămpi PL-L, lămpi cu vapori de mercur, cu descărcări în vapori de sodiu etc., având puteri cuprinse între 70W și 250W, precum și lămpi fluorescente pentru lampadare situate în parcuri și pe aleile dintre blocuri.

Majoritatea aparatelor de iluminat din municipiul Zalău sunt vechi, multe nu au bloc optic. Totodată, distribuția luminoasă este slabă, iar gradul de etanșeitate este scăzut. Iluminatul este necorespunzător din punct de vedere calitativ și estetic. În zonele unde există aparate de iluminat montate anterior anului 1998, nivelul de iluminare realizat poate să fie de 4-5 ori mai redus decât prevăd normativele naționale și europene, pornind numai de la faptul că proiectarea iluminatului public s-a realizat potrivit valorilor din Ordinul 437/1976. De asemenea, sistemul de iluminat nu acoperă toate zonele locuite ale orașului, în special cele noi și nici toate aleile dintre blocuri. Iluminatul ornamental festiv cuprinde instalații vechi și noi (achiziționate în perioada 2011 - 2013), insuficiente pentru asigurarea iluminatului festiv al principalelor zone din oraș. În ceea ce privește iluminatul arhitectural, Municipiul Zalău este sărac în clădiri cu valoare de patrimoniu, dar nici cele care există nu sunt puse în valoare. Astfel, există un număr de 11 clădiri de patrimoniu și 13 statui și monumente care ar trebui puse în valoare printr-un iluminat arhitectural adecvat. Doar pentru trei dintre acesta s-a realizat iluminat arhitectural.

Satisfacția cetățenilor cu privire la serviciul de iluminat este scăzută, având în vedere numărul mare de sesizări înregistrate de-a lungul ultimilor ani (409 în 2015²⁸).

În ultimii ani au existat proiecte care vizează îmbunătățirea iluminatului public, dar care sunt la scară limitată. Astfel, în 2014, a fost anunțată introducerea pe câteva străzi din cartierul Simon Bărnăuțiu a iluminatului cu lămpi inteligente cu LED, ca urmare a unei sponsorizări în valoare de 112.000 de euro din partea Asociației ROTA, ca parte a unui schimb de experiență cu Taiwanul. Acest sistem ar reduce la jumătate consumurile cu energie electrică, dar și costurile de întreținere. Un alt proiect anunțat este proiectul intitulat „Instalație de producere a energiei electrice din surse regenerabile solare - Soare Zalău”; este o soluție pentru asigurarea necesarului de energie electrică pentru consumul

²⁸ Raport de activitate al autorității publice locale – Municipiul Zalău, 2015.

autorității publice locale: iluminat public și clădiri publice aparținând Municipiului Zalău. Terenul pe care se va realiza parcul fotovoltaic are suprafață totală de 42.100 m². Parcul fotovoltaic va ocupa doar 14.294 m² din acest teren. Terenul este în proprietatea Municipiului Zalău. Parcul fotovoltaic va avea puterea instalată de 2,8 MW, iar valoarea totală a investiției este de 5.199.030 euro, fără TVA.

Cele mai semnificative constrângeri legate de modernizarea iluminatului public sunt cele financiare. Astfel, în 2014 nu a fost aprobată nicio sumă de bani pentru extinderea rețelei de iluminat public din municipiu, deși Direcția Tehnică din cadrul Primăriei Zalău a solicitat investiții de 1,5 milioane de lei. Președintele Asociației Române pentru Iluminat, Dan Ovidiu Vătăjelu a afirmat că în exercițiul financiar 2014-2020 există la dispoziție fonduri europene pentru modernizarea iluminatului public care ar putea fi accesate de către autoritățile publice, cu cofinanțare BERD și UE, însă cadrul național de folosire a acestor fonduri nu este clar definit, existând și alte probleme dincolo de lipsa de bani a autorităților locale. Potrivit acestuia, modul în care primăriile pot accesa acești bani este puțin definit și greu de realizat. În primul rând, sistemul de distribuție al energiei electrice este al ENEL, Electrica sau alți distribuitori. Sistemul de iluminat din momentul de față a fost realizat pentru distribuția de energie electrică, nu pentru un iluminat corect pentru drumuri. Investițiile din bani europeni nu se pot face pe proprietăți private, deci e puțin probabil să se poată face acest lucru. În plus, președintele ARI consideră inexistența la nivelul primăriilor a unor servicii organizate conform legislației un impediment major.

Infrastructura de transport

Rețeaua stradală

Lungimea totală a străzilor din municipiul Zalău a cunoscut o evoluție ascendentă, dublându-se prin raportare la anul 1990 – în prezent sunt 159 de km de drumuri. Un procent de aproximativ 60% din totalul străzilor sunt modernizate (97 km). Rata de modernizare a drumurilor este superioară mediei regionale și este în creștere. Administrația derulează în prezent un program de modernizare a rețelei stradale. Următoarele investiții sunt fie în derulare fie planificate pe termen scurt: Str. Porolissum – amenajare parcare și trotuar; Str. George Cosbuc – amenajat rigolă și covor asfaltic; Str. C.D.Gherea – bordurare și covor asfaltic; Str. Cloșca – rebordurat, amenajat trotuare și covor asfaltic carosabil; Str. Dumbrava – rebordurat, amenajat trotuare și covor asfaltic carosabil; Str. Fabricii – amenajat rigolă, rebordurat și amenajat trotuare, covor asfaltic; Str.Crangului – amenajat rigolă din dale de beton și covor asfaltic carosabil.

Tabel 16: Lungime totală străzi orășenești în km (1990-2015)

An	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Nr. km	74	65	65	65	65	65	65	65	76	88	88	92	94
An	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Nr. km	94	94	94	96	96	101	102	126	147	147	159	159	

Sursa: date INS

Tabel 17: Lungime totală străzi orășenești modernizate în km (1990-2015)

An	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Nr. km	54	53	53	53	53	53	53	53	60	51	51	52	54
An	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Nr. km	54	56	56	65	65	65	65	83	116	116	97	97	

Sursa: date INS

Rețeaua stradală a municipiului Zalău și organizarea sistemului de transport sunt influențate în cea mai mare parte de configurația reliefului, acesta fiind unul colinar, marcat de dealuri și văi. Structura rutieră locală care urmează un singur ax principal (b-dul. M. Viteazul – str. Gh. Doja) și care se suprapune parțial pe traseul drumului național DN 1F/E81 pe direcția Sud – Nord (intrarea dinspre Cluj-Napoca – ieșirea spre Oradea), care adună fluxurile de pe artere colectoare dispuse pe ambele părți ale axului central, ce leagă zonele rezidențiale și economice de acesta, poate genera efecte negative.

Principala problemă o constituie aglomerațiile cu efecte asupra duratei de deplasare și fenomene de poluare. Cauza principală este depășirea capacității de transport a infrastructurii. Acest fapt se datorează în principal a două cauze: lipsei șoselei ocolitoare și creșterea utilizării mașinilor personale pentru deplasare. În septembrie 2010 a fost finalizată prima etapă a șoselei ocolitoare din DN1F/E 81 în DJ191 C, de 9,6 km, pentru devierea traficului de tranzit din municipiul Zalău, cu finanțare PHARE CES 2005; majoritatea traficului greu este pe ruta Cluj-Napoca – Oradea – Satu Mare care nu poate fi deviat decât odată cu realizarea etapei a doua, ce va definitiva legătura cu DN1F/E81. Traficul de tranzit pe direcțiile prioritare trece în continuare prin oraș; traficul greu de tranzit a fost deviat din zona centrului istoric, pe străzi cu capacitate neadecvată, fapt ce generează vibrații ce afectează clădirile din vecinătate.

Transportul public

Municipiul Zalău pune la dispoziția călătorilor mijloace de transport în comun constând în autobuze și microbuze. Serviciile de transport public de călători în municipiul Zalău sunt realizate de S.C. TRANSURBIS S.A. persoană juridică de drept privat, având forma juridică de societate pe acțiuni și capital integral al Municipiului Zalău. Societatea activează în baza contractului de delegare a gestiunii serviciului, pe o durată de șase ani, începând cu noiembrie 2012.

Conform studiului efectuat pentru elaborarea PUG 2010, cererea pentru transportul în comun este limitată, datorită distanțelor relativ mici, dar dezvoltarea orașului pe direcția nord-sud a impus realizarea unor rute de transport public. Numărul de bilete și abonamente ne poate oferi un reper privind Operatorul de transport public; în perioada 2010-2015, s-au înregistrat următoarele vânzări de bilete și abonamente:

Tabel 18: Situație vânzări bilete și abonamente în municipiul Zalău (2010-2015)

An	Bilete vândute	Abonamente vândute
2012	477352	30119

2013	434137	34651
2014	410906	32329
2015	412.500	28333

Sursă: date furnizate de Transurbis SA

Așa cum reiese din Tabelul 18 de mai sus, se poate observa că, pe parcursul timpului, numărul de bilete a scăzut. Avem însă o evoluție fluctuantă în ceea ce privește numărul de abonamente, cu creșteri pentru anumiți ani, care ar putea să indice că o parte din utilizatorii ocazionali ai transportului public au început să folosească mai des acest mijloc de transport, concomitent cu dezvoltarea facilităților de transport.

Flota cu care se desfășoară activitatea de transport public este alcătuită din 42 de autobuze și 1 microbuz, având o capacitate de 3452 pasageri. Din numărul total de vehicule, 38 au o vechime mai mare de 10 ani. Atât în ceea ce privește mărimea flotei, cât și capacitatea, se înregistrează scăderi în ultimii ani.

Calitatea transportului public în comun poate fi considerată ca având un nivel mediu. Câteva dintre deficiențele constatate includ:

- Viteză scăzută de 20 km/oră la deplasarea în trafic;
- Dotări precare ale mijloacelor de transport în comun;
- Uzura tehnică și morală a flotei care contribuie la poluarea mediului înconjurător.

Parcări

Managementul parcarilor în municipiul Zalău este asigurat de D.G.A.D.P. Zalău, direcție responsabilă pentru amenajarea, întreținerea și exploatarea parcarilor. Măsurile luate în ceea ce privește managementul parcarilor sunt: introducerea parcarii cu plată, amenajarea și închirierea prin licitații a parcarilor rezidențiale. Strategia de dezvoltare durabilă a municipiului Zalău pentru perioada 2008-2013 menționează că lipsa unui număr suficient de locuri de parcare reprezintă o problemă atât în cartiere, cât și în zona centrală.

Numărul de locuri de parcare a crescut în mod constant și susținut de la un an la altul. Infrastructura de parcare pe raza municipiului Zalău este compusă în anul 2016 din 1925 locuri de parcare publice tarifate (creștere de la 1736 în 2013) și 3464 de parcări de reședință (creștere de la 2245 în 2013). Există diferențe relativ importante privind distribuția locurilor de parcare la nivelul cartierelor. Majoritatea parcarilor de reședință se află în cartierul Dumbrava Nord, o zonă cu o densitate ridicată a populației (100-200 locuitori / ha). În cartierul Simion Bărnuțiu, tot o zonă rezidențială densă, sunt disponibile doar aproximativ 500 de locuri de parcare rezidențială. Un deficit de locuri de parcare apare și în cartierele Dumbrava I-II și Meteo care includ doar aproximativ 350 de parcări rezidențiale. Astfel zonele cu cea mai mare cerere de parcare se concentrează în lungul bulevardului M. Viteazu, mai ales în zona cuprinsă între străzile T. Vladimirescu și S. Bărnuțiu. De asemenea, o cerere ridicată pentru parcări putem constata și la Spitalul Județean, în partea nordică a orașului, în zona industrială (cerere asigurată în cea mai mare măsură de angajatori) și în centrul istoric.

În cazul centrului istoric, instituțiile publice care generează cel mai mare trafic (Primăria și Consiliul Județean) sunt deservite de două parcaje la sol care cumulează 141 de locuri de parcare. Deoarece trotuarele nu sunt peste tot delimitate cu bolarzi, acestea sunt folosite neregulamentar ca spațiu de parcare (ex. str. 22 Decembrie 1989, în fața Primăriei). Celelalte instituții publice cu o cerere mai scăzută sunt deservite de parcuri la stradă, în spic (str. C. Coposu și str. 22 Decembrie 1989). Centrul comercial Activ Piazza asigură încă 45 de locuri de parcare. Parcurile din lungul bulevardului M. Viteazul (220 locuri) sunt folosite preponderent de rezidenți și de persoanele care folosesc unitățile comerciale și instituțiile bancare de la parterul locuințelor colective.

În cadrul PMUD Zalău, se estimează că deficiențele legate de lipsa locurilor de parcare sunt greu de soluționate în viitor. Deoarece resursele de teren pentru suplimentarea locurilor de parcare sunt precare, accentul trebuie pus pe măsuri adiționale pentru eficientizarea modului de utilizare a parcarilor existente cât și diminuarea cererii. De asemenea, pe termen lung, prin dezvoltarea infrastructurii velo și creșterea atractivității transportului în comun se are în vedere păstrarea sau chiar diminuarea indicelui de motorizare, aspect care contribuie decisiv la reducerea cererii de parcare.

În plus, în PUG-ul aflat în vigoare nu există propuneri pentru localizarea de noi parcuri. Totuși, sunt incluse priorități în ceea ce privește nevoia de parcare care trebuie satisfăcută: 1 loc de parcare / 5 locuințe; 1 loc de parcare / 3 apartamente; 1 loc de parcare / 30 salariați în administrație +20% etc. Nevoia de parcare estimată este în conformitate cu HG 525 din 2002. Adițional PUG 2010 prevede și realizarea unor parcuri / garaje publice (50 locuri / 1000 locuitori) la o distanță de maxim 250 de metri distanță față de zona centrală.

În PMUD (p. 210) se menționează următoarele noi parcuri propuse:

- Parcare la sol pe strada S.Oros, în spatele Centrului Comercial Activ Piazza (aproximativ 60 de locuri – propunere PUG Zona Centrală).
- Parcare multietajată de tip „smart parking” la Spitalul Județean Sălaj prin reamenajarea curții interioare. Astfel se poate extinde capacitatea de parcare de la 33 la 100 de locuri.
- Proiect pilot „smart parking” în incinta locuințelor colective I-58 delimitată de bdul M.Viteazu, str.Horea și str. Crișan. Proiectul prevede realizarea unui parcaj multietajat, automatizat de care poate oferi aproximativ 50 de locuri de parcare eliberând jumătate din incintă pentru amenajarea unor spații publice verzi.

Alte infrastructuri de transport

Datorită reliefului colinar, configurația municipiului este una organică, implicând anumite difuncționalități la nivelul profilelor stradale, spațiile dedicate pietonilor fiind subdimensionate sau inexistente. În zona de centru sau anumite cartiere rezidențiale spațiul pietonal este redus, iar circulația pietonală e îngreunată de mașinile parcate neregulamentar pe trotuare. În zonele mai noi, de suburbii, se remarcă lipsa completă a trotuarelor, fapt ce face deplasarea pe jos imposibilă. În ceea ce privește calitatea spațiului pietonal, în cadrul Planului de Mobilitate Urbană Durabilă, se estimează că acesta se află într-o proporție de 55% într-o stare medie spre rea, fiind necesare crearea de noi spații pietonale, pavaje corespunzătoare, precum și ajustări în ceea ce privește racordarea

bordurilor și marcarea tronsoanelor pietonale pentru persoane cu mobilitate redusă, mai ales în cartiere.

Mărimea orașului și a principalelor trasee sunt factori care în mod teoretic ar trebui să stimuleze deplasările non-motorizate, inclusiv transportul cu bicicleta. Din păcate, alcătuirea reliefului face ca majoritatea dealurilor să convergă către axul principal la orașului. Astfel Bulevardul Mihai Viteazul reprezintă una din puținele circulații fără declivități majore. Continuarea bulevardului, reprezentată de strada Gheorghe Doja, în schimb, prezintă o declivitate considerabilă, aspect care îngreunează deplasările nemotorizate pe această arteră. În momentul de față, municipiul Zalău deține infrastructură velo doar în Parcul Tineretului. De asemenea, modernizarea bulevardului M. Viteazul a inclus marcarea cu pavaj diferit a unui segment cu o lățime între 1-1,5 m care ar putea fi dedicat deplasărilor cu bicicleta (pistă velo). Amplasarea acestei potențiale piste pentru biciclete pe pietonal intră în conflict cu terase amplasate pe spațiul pietonal și face dificilă trecerea diferitelor seturi de scări chiar dacă acestea sunt însoțite de rampe (pantă de aproximativ 30%).

Evoluții viitoare

În prezent se află în curs de realizare Planul de Mobilitate Urbană Durabilă Zalău 2016 - 2030. Documentul a identificat din perspectiva transportului două zone cu un grad ridicat de complexitate: polul intermodal de la Gara CFR și zona centrală.

Infrastructură de petrecere a timpului liber și de practicare a sportului

În secțiunea destinată evaluării calității factorilor de mediu la nivelul municipiului Zalău este inclusă și o situație a spațiilor verzi. În această secțiune accentul este pus mai degrabă pe infrastructura aferentă spațiilor verzi existente precum și a altor suprafețe sau construcții care pot fi folosite pentru petrecerea timpului liber și activități de recreere.

La nivelul municipiului Zalău a existat în ultimii ani o preocupare crescută față de domeniul spațiilor verzi și a infrastructurii de recreere. Astfel, în anul 2011, a fost elaborată o politică publică denumită *Management performant al spațiilor verzi și de recreere în aer liber din municipiul Zalău*. Pe baza descrierii problemei de politică publică din documentul menționat anterior, spațiile verzi au un dublu rol, atât în ceea ce privește reducerea poluării aerului și a încălzirii globale cât și ca o componentă determinantă a calității vieții. Parte a acestor preocupări pentru creșterea calității vieții cetățenilor, începând cu anul 2009 au existat la nivelul municipiului Zalău trei sondaje de opinie realizate pe eșantioane de cetățeni cu mărimi variabile cu privire la satisfacția acestora față de calitatea vieții. Prezentăm mai jos comparativ date obținute în 2011 și respectiv în 2016.

Tabel 19: Percepția populației cu privire la factori ai calității vieții în municipiul Zalău

Aspect evaluat	2011	2016	Evoluție ²⁹
Spații verzi			
- număr	80% dintre respondenți consideră că sunt insuficiente	25% dintre respondenți sunt mai degrabă nesatisfăcuți de	- Relativ crescătoare

²⁹ Pentru determinarea evoluției s-a avut în vedere un procent global pentru toate subdimensiunile indicatorului la nivelul anului 2011, având în vedere că în sondajul din 2016 nu au existat subdimensiuni.

- întreținere	60% dintre respondenți consideră că întreținerea lasă de dorit	calitatea spațiilor verzi și a parcurilor, în timp ce aprox. 30% sunt nici mulțumiți nici nemulțumiți	- Procent mare de cetățeni nici mulțumiți nici nemulțumiți
- atractivitate	90% dintre respondenți că acestea sunt mai degrabă neatrăgătoare		
Spații de recreere în aer liber³⁰			
- număr	81% dintre respondenți consideră că spațiile de recreere în aer liber sunt insuficiente	40% dintre respondenți sunt mai degrabă nesatisfăcuți de petrecere a timpului liber în timp ce aprox. 30% sunt nici mulțumiți nici nemulțumiți	- Relativ crescătoare - Procent mare de cetățeni nici mulțumiți nici nemulțumiți
- întreținere	Aprox. 60% dintre respondenți consideră că nu sunt întreținute		
- atractivitate	90% dintre respondenți că acestea sunt mai degrabă neatrăgătoare		
Locuri de joacă pentru copii			
	-	34% dintre respondenți sunt mai degrabă nemulțumiți de locurile de joacă, în timp ce aprox. 30% sunt nici mulțumiți nici nemulțumiți	- Nu se poate determina evoluția - Procent mare de cetățeni nici mulțumiți nici nemulțumiți

Așa cum rezultă din datele prezentate mai sus, evoluția este relativ pozitivă. Această îmbunătățire a percepției este susținută și de evoluțiile constatate la nivelul municipiului – suprafața de spații verzi a crescut constant, ajungând în 2015 la aprox. 26 m²/pe cap de locuitor (standardul impus de Uniunea Europeană). Au existat de asemenea diverse proiecte finanțate din fonduri europene de mare anvergură care au vizat modernizarea unor parcuri din municipiu. Cu toate aceste evoluții pozitive, trebuie evidențiat că la sondajul din 2016, 48% dintre respondenți au declarat că călătoresc relativ frecvent în afara municipiului Zalău pentru petrecerea timpului liber.

În ceea ce privește infrastructura de petrecere a timpului liber și de practicare a sportului la nivelul municipiului Zalău se regăsesc următoarele componente:

a) Clădiri săli de sport aparținând unităților de învățământ – există 14 unități de învățământ cu săli de sport, având o suprafață cuprinsă între 205 m² (Liceul Pedagogic Gh. Șincai) și 1422 m² (Liceul cu Program Sportiv Avram Iancu). Suprafață totală utilă a sălilor de sport este de 7.898,95 m². Deși aceste săli de sport sunt aferente unităților școlare, există orașe care permit folosirea lor în regim cu taxă (închiriere în afara programului școlar și a activităților extracurriculare școlare) precum și pentru anumite competiții și evenimente de la nivelul comunității cu participarea publicului larg.

b) Locuri de joacă – există 40 de astfel de locuri, cu suprafață variabilă. Avem astfel alei pietonale amenajate în interiorul parcurilor cu o suprafață între 3,000 și 4,500 m², spații de joacă mari (de ex. 2924 m² - Loc joacă Parc Rotary-Brădet, 1110 m² - Loc joacă D-va I. Nechita) și mici (47 m² - Loc joacă Penny Market-D-va Nord; 60 m² - Loc joacă Alea Ritmului bl. A 19). Majoritatea dintre locurile de joacă sunt dotate cu aparate pe suport de nisip și/sau gazon. Există în ceea ce privește locurile de joacă câteva disfuncționalități și anume: mobilierul exterior este în anumite spații de joacă inestetic și

³⁰ Pentru sondajul din 2016, întrebarea viza satisfacția față de alternative de petrecere a timpului liber și nu doar spațiile de recreere în aer liber.

degradat, nu există protecție împotriva soarelui la bănci; suprafețele de joacă sunt neconforme; lipsește o amenajare peisagistică minimă și unitară.

c) Parcuri – există la nivelul municipiului Zalău 3 parcuri și anume Parc Pădure Brădet, Parc Municipal și Parc-zonă verde Clădirea Transilvania. Dintre acestea, Parcul Pădure Brădet este cel mai mare, cu o suprafață de 197.312,00 m². Aceste parcuri sunt recent renovate și amenajate inclusiv cu spații de joacă – o descriere mai amănunțită se regăsește în secțiunea *Calitatea factorilor de mediu*.

d) Baza sportive – există 5 baze sportive cu suprafețe cuprinse între 24.711,00 m² (Teren Stadion Municipal) și 420 m² (Teren Sport – Grădina Onului). Există astfel facilități integrate de tip sala sporturilor cât și terenuri de tenis.

Alte probleme legate de spații verzi și zone de recreere din perspectiva infrastructurii includ:

- Concentrarea spațiilor verzi și a spațiilor amenajate pentru recreere în anumite zone, mai ales în zona centrală a municipiului și lipsa acestora în cartierele/zonile nou dezvoltate;
- Lipsa amenajărilor din anumite spații verzi ceea ce le face impracticabile pentru cetățeni;
- Amenajare peisagistică deficitară și neatractivă.

Atunci când vorbim despre creșterea numărului de zone pentru recreere, trebuie identificate în mod obligatoriu acele terenuri/zone care ar putea fi potrivite pentru conversie în viitor. Mai jos se regăsește o situație cu suprafață totală care este folosită pentru garaje și copertine. Se poate observa că suprafața totală a crescut destul de mult în anul 2009 comparativ cu perioada anterioară. După anul 2009 avem un trend descendent, ajungându-se în 2015 la 67.473,90 m². În ciuda trendului descendent, dacă ne raportăm la anul 2007, avem în anul 2015, o creștere cu peste 3% a acestor suprafețe.

Tabel 20: Suprafață (m²) terenuri închiriate pentru garaje și copertine

2007	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
65.344,85	71.773,45	70.375,40	70.334,20	69.784,50	69.789,80	69.070,30	67.473,90

Numeroase orașe iau în prezent în calcul aceste suprafețe (care sunt descrise ca sub-utilizate) ca fiind ideale pentru reconversie – fie pentru construirea unor parkinguri/locuri de parcare moderne și inteligente, prin care să se crească numărul de parcuri individuale, fie pentru transformarea lor în locuri de joacă. Această din urmă opțiune poate fi explorată și de municipiul Zalău, în acord cu obiectivele și proiectele cuprinse în Planul de Mobilitate Urbană.

SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
- municipiul Zalău se află la confluența a 2 rețele transeuropene de transport rutier, una pe axa Oradea – Cluj Napoca (DN 1H/DN 19B), cealaltă pe axa Satu Mare – Cluj Napoca (drumul european E81), fiind singurul oraș din Regiunea de Nord-Vest care prezintă o astfel de caracteristică.	- accesibilitatea municipiului Zalău, din perspectivă europeană și națională este relativ limitată, situație similară cu cea a întregii regiuni de Nord-Vest, care nu este străbătută de culoarele pan-europene de transport. - municipiul Zalău se află în aria de polarizare a două centre urbane mari, Cluj-Napoca și Oradea

- poziționarea geografică în centrul Regiunii de Nord-Vest. - relativa proximitate față de aeroporturile din regiune. - orașul are un PUG valabil, adoptat în 2010. - nu a mai fost permisă extinderea intravilanului prin PUZ-uri după 2010 – relativă disciplină. - existența unor zone funcționale clar delimitate la nivelul municipiului. - o relativă accelerare în ultimii ani a ritmului de construcții de locuințe sub forma caselor individuale – răspuns la cererea pentru locuințe. - reabilitarea termică a unor blocuri de locuințe prin programe finanțate de primărie sau din fonduri private. - infrastructura tehnico-edilitară este relativ bine dezvoltată. - importante investiții făcute în ultimii ani pentru reabilitarea rețelei de alimentare cu apă precum și a celei de canalizare; similar și pentru reabilitarea și extinderea străzilor. - existența unei zone metropolitane, create în absența unor cerințe obligatorii în acest sens (precum în cazul polilor de creștere naționali). - PUZ în curs de elaborare pentru zona centrală, va permite redezvoltarea acesteia și crearea unui spațiu arhitectural coerent. - existența unui Plan de Mobilitate Urbană care să fundamenteze științific anumite opțiuni în acest domeniu. - realizarea fazei a doua a centurii ocolitoare – proiect semnificativ pentru rezolvarea unor disfuncționalități curente.	- populația educată migrează spre aceste centre urbane sau activitățile de consum și petrecere a timpului liber au loc în aceste centre urbane și nu în Zalău. - capacitatea de polarizare a municipiului Zalău limitată la teritoriul județului. - proces de expansiune urbană care a dus la extinderea orașului sub forma unor fragmente în multiple direcții (preponderent vest și sud-est). - centrul orașului nu este pus în valoare – nu există o abordare unitară și coerentă. - zonele nou construite nu sunt deservite întotdeauna de dotări tehnico-edilitare. - sistemul centralizat de încălzire a fost abandonat, datorită costurilor, în favoarea centralelor termice individuale, care contribuie la poluarea aerului. - transportul în comun, ca modalitate de reducere a traficului rutier și a poluării este calitativ slab dezvoltat, acest lucru datorându-se însă și distanțelor reduse. - deși rețeaua de străzi a crescut semnificativ ca lungime și este modernizată în proporție de peste 60%, există probleme legate de aglomerație. - infrastructura deficitară de petrecere a timpului liber
Oportunități	Amenințări

- autostrada Braşov-Borş, care va traversa judeţul Sălaj pe o lungime de 84 km, fiind prevăzute trei puncte de intersecţie: Zimbor, Zalău şi Nuşfalău. - municipiul Zalău se află în aria de polarizare a două centre urbane mari, Cluj-Napoca şi Oradea - efecte de <i>spill over</i> (propagare) ce generează creştere economică prin delocalizarea unor investiţii în Zalău. - adoptarea la nivel european a unor politici spaţiale care vizează dezvoltarea oraşelor mici din statele membre. - în ceea ce priveşte alimentarea cu apă şi canalizarea, existenţa unui operator regional şi a unui Master plan ce cuprinde investiţii programate până în anul 2040. - existenţa oportunităţilor de accesare a fondurilor europene, care vor asigura resursele financiare necesare finanţării unor proiecte de anvergură.	- întârzieri repetate la finalizarea autostrăzii Braşov-Borş. - adoptarea la nivel european a unor politici spaţiale care favorizează doar oraşele capitală din statele membre. - indice scăzut de urbanizare la nivelul judeţului Sălaj, o reţea de comune de mărime sub media naţională şi trei oraşe de asemenea de mici dimensiuni, cu caracteristici rurale - acest context judeţean poate influenţa dezvoltarea socio-economică a municipiului Zalău, limitând forţa polarizatoare a acestuia şi posibilităţile de cooperare reale la nivelul zonei metropolitane. - un nivel relativ scăzut de dezvoltare pentru comunităţile rurale din judeţ precum şi o diferenţă semnificativă între mediul rural şi cel urban - acest lucru se traduce printr-o capacitate limitată a comunităţilor rurale de a se racorda la interacţiunea cu oraşul şi de a profita de forţa polarizatoare a acestuia. - migraţie rezidenţială spre comunele învecinate, în contextul unor costuri mai mici cu achiziţionarea terenului. - existenţa unor riscuri vizând inundarea terenurilor şi alunecările de teren, fapt ce impune restricţii cu privire la construirea în zonele afectate de acele riscuri, până la efectuarea unor lucrări prin care riscurile pot fi reduse/eliminate. - dificultăţi/presiune pentru municipalitate să susţină dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare în cartierele nou construite.
--	---

Mediu și schimbări climatice

La nivel mondial, ultimele decenii au condus către un interes crescut față de calitatea mediului înconjurător din orașe, și mai ales cu privire la influența pe care calitatea factorilor de mediu o are asupra calității vieții și a sustenabilității urbane. Înțelegerea acestui fenomen poate să contribuie la conturarea unor politici publice urbane mai bune precum și la o planificare și un design urban mai eficiente. Preocuparea față de calitatea mediului nu include doar respectarea unor limite în ceea ce privește nivelul poluării, ci și preocupări din sfera echității sociale precum distribuția echilibrată a spațiilor verzi la nivelul orașului sau evitarea supra-expunerii unor comunități/grupuri dezavantajate la anumite riscuri de mediu (de ex. groapă de gunoi sau incinerator).

Trebuie avut în vedere că evaluarea calității factorilor de mediu cuprinde o dimensiune obiectivă (bazată pe date statistice) și una subiectivă (bazată pe percepția indivizilor). Anumite percepții pot fi la fel de importante ca datele obiective atunci când determină anumite comportamente sau decizii ale rezidenților.

În cadrul acestui capitol sunt explorați mai mulți factori de mediu, cu impact asupra calității vieții în municipiul Zalău. S-a insistat asupra acelor aspecte care sunt relevante din perspectiva acțiunii nivelului local.

Spații verzi

Orașele care se poziționează la nivel internațional în topul ierarhiilor privind calitatea vieții sunt de cele mai multe ori descrise și ca "orașe verzi", care acordă o importanță sporită parcurilor, zonelor de agrement precum și protejării unor situri/eco-sisteme deosebite. Tot mai mult, decidenții politici iau în considerare o varietate de beneficii asociate cu spațiile verzi. Dintre acestea menționăm³¹:

- Beneficii ecologice - epurarea chimică a atmosferei, epurarea fizică a acesteia prin reținerea prafului și pulberilor, epurare bacteriologică a acesteia, distrugând o bună parte din microorganisme prin procesul de degajare a oxigenului și ozonului, îndeosebi de către conifere, și nu numai, moderarea climatului urban, atenuarea poluării fonice (în special spațiile verzi compacte).
- Beneficii sociale - creșterea incluziunii sociale, prin crearea de oportunități pentru ca persoanele de toate vârstele să interacționeze, încurajarea unui stil de viață mai activ, prin plimbări, alergare, exerciții fizice, ciclism etc., inclusiv deplasări pe rutele dintre zonele locuite și/ sau dintre diferite facilități publice (magazine, piețe, școli), satisfacerea nevoilor umane de recreere și petrecere a timpului liber.
- Beneficii economice – atractivitate sporită a orașului pentru investiții și pentru oferta de noi locuri de muncă, creșterea valorii proprietăților situate în proximitatea zonelor verzi, creșterea calității locuirii.

Municipiul Zalău, similar cu alte orașe din țară, s-a confruntat de-a lungul timpului cu probleme semnificative legate de diminuarea spațiilor verzi (presiune legată de extinderea zonelor rezidențiale, a parcarilor etc.), degradarea sau chiar lipsa acestora. În plus, chiar atunci când aceste spații există,

³¹ Agenția pentru Protecția Mediului Sălaj, *Raport privind starea mediului în județul Sălaj*, anul 2014, cap. IX.

ele au un caracter neîngrijit, inestetic, mai ales în afara zonei centrale, unde completările de material dendrologic și toaletarea lor nu au respectat un model de arhitectură peisageră.

Potrivit datelor conținute în fișa localității municipiului Zalău, se observă că suprafața totală (ha) de spații verzi a cunoscut unele fluctuații de-a lungul timpului, determinate atât de modificări obiective ale suprafeței de spații verzi cât și probabil de diferențe și erori în modul de raportare de la un an la altul. Astfel, în intervalul 1993-2006 avem o evoluție relativ constantă și ușor ascendentă (suprafața a variat între 84 ha și 92 ha). În 2007 avem o reducere cu 1/3 a suprafeței de spații verzi (de la 92 de ha la 60 de ha). În anul 2013, avem cel puțin la nivel statistic, o creștere spectaculoasă a suprafeței spațiilor verzi, revenindu-se la 96 de ha. Dacă raportăm spațiile verzi la numărul de locuitori, obținem aprox. 18,77 m² pe cap de locuitor, valoare sub normele europene și naționale (26 m²) și cele ale Organizației Mondiale a Sănătății (50 m²).

Tabel 1: Evoluție suprafață spații verzi, în ha, 1993-2014 (fișa localității)

An	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Ha				88	88	88	84	85	85	88	88	88	88
An	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Ha	91	91	91	92	62	60	60	60	60	60	96	96	

Sursa: Date INS

În ceea ce privește inventarierea spațiilor verzi, există, după anul 2008, obligativitatea pentru municipalități de a întocmi registre ale spațiilor verzi. Astfel, în conformitate cu prevederile alin. (1) al articolului 18 din Legea nr. 24/2007 privind reglementarea și administrarea spațiilor verzi din zonele urbane, autoritățile administrației publice locale au obligația să țină evidența spațiilor verzi de pe teritoriul unităților lor administrative și în acest scop înființează Registrele locale ale spațiilor verzi. La nivelul județului Sălaj doar municipiul Zalău are un astfel de registru, începând cu anul 2010. Suprafața spațiilor verzi cuprinsă în registru este semnificativ mai mare decât cea raportată în fișa localității. Valoarea înscrisă în Registrul spațiilor verzi este cea reală, urmând ca informațiile din fișa localității să fie rectificată în sensul asigurării concordanței cu Registrul. În Tabelul 2 de mai jos se regăsește evoluția acestei suprafețe pentru intervalul 2010-2015 precum și pe cap de locuitor. Se poate observa că anul 2015 este un punct de reper important – se atinge valoarea minimă impusă de 26 m²/cap de locuitor.

Tabel 2: Evoluție spații verzi din suprafața intravilană și procentul pe cap de locuitor (cf. Registrul spații verzi)

Suprafață spații verzi (ha)						Suprafață intravilan (ha)						Suprafață spații verzi pe cap de locuitor (m ²)					
2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2010	2011	2012	2013	2014	2015
107,5	107,5	107,5	107,5	107,5	150,4	2639	2639	2639	2639	2639	2639	19	19	19	19	19	26,8

Sursa: compilație pe baza datelor din Registrul spațiilor verzi, municipiul Zalău, 2010-2015

La nivelul municipiului, autoritățile publice au fost preocupate în mod constant de rezolvarea problemei spațiilor verzi insuficiente și degradate. La nivel de planificare, există dezvoltată o politică publică dedicată acestui domeniu (Politica publică "Management performant al spațiilor verzi și de recreere în municipiul Zalău"). În plus, în cadrul Planului de acțiune pentru energia durabilă 2014-2020 al municipiului Zalău, există o secțiune referitoare la planificarea teritoriului care include și obiective ce țin de spațiile verzi. Aceste preocupări se reflectă în acțiunile și proiectele de modernizare din municipiu (a se vedea descrierea mai jos).

În ceea ce privește situația spațiilor verzi reprezentate de parcuri, la nivelul municipiului sunt amenajate două parcuri: un Parc Municipal Central cu suprafața de 4,5 ha, care a fost reabilitat cu fonduri europene nerambursabile și Parcul Pădure Brădet cu o suprafață de 19,0 ha amenajat cu fonduri provenite de la Fondul pentru Mediu în anul 2009. Mai jos se regăsește o descriere a acțiunilor presupuse pentru modernizarea celor două parcuri.

a) În perioada octombrie 2007-2008, două localități urbane din județul Sălaj au obținut finanțare din Fondul pentru Mediu în cadrul Programului național de îmbunătățire a calității mediului prin realizarea de spații verzi în localități: Cehu Silvaniei și Zalău. Proiectul propus de municipiul Zalău a avut un buget de 1.465.374,97 Ron. În cadrul proiectului, s-au realizat amenajări fără defrișare a pădurii. S-au realizat lucrări de amenajare a aleilor, iluminat public, cișmea, patru locuri de joacă pentru copii, echipamente de sport pentru adulți, fântână arteziană la intrarea în parc, construire corp de cladire administrativ și toalete, amplasare pubele și bănci.

b) Începând cu anul 2011, a fost derulat un proiect finanțat din fonduri europene (POR, 2007-2013, Axa 1 - Sprijinirea dezvoltării durabile a orașelor - potențiali poli de creștere) vizând amenajarea parcului central din municipiul Zalău. Proiectul, finalizat în prezent, a avut o durată de 30 de luni și un buget total de 4.706.237 lei. Acest proiect a presupus nu doar activități de refacere propriu-zisă și remodelare fizică a parcului ci și activități care să încurajeze folosirea activă a acestui spațiu. Activitățile principale au inclus: 1. Extinderea și reabilitarea din punct de vedere ecologic a parcului central municipal, prin extinderea, regenerarea și ameliorarea compoziției și calității spațiilor verzi, dezvoltarea luciilor de apă pentru îmbunătățirea microclimatului urban, prin modernizarea fântânii arteziene existente, amenajarea unei noi fântâni arteziene și a unei cascade multiple, în scopul îmbunătățirii factorilor de mediu și a sănătății populației. 2. Îmbunătățirea funcțiilor recreative, sportive și culturale ale parcului prin: refacerea aleilor, scărilor, modernizarea și dezvoltarea locurilor de joacă și sportive, reamenajarea și acoperirea amfiteatrului, dotarea cu mobilier urban nou. 3. Dezvoltarea identității culturale a municipiului și promovarea turismului prin amplasarea de obiecte de artă decorativă, amenajarea amfiteatrului pentru organizarea de spectacole în aer liber. 4. Dezvoltarea mobilității ecologice prin amenajarea unei piste de biciclete, echipată cu rastel. 5. Modernizarea sistemului de iluminat și creșterea eficienței energetice. 6. Îmbunătățirea siguranței persoanelor care utilizează parcul prin refacerea împrejurimii. 7. Asigurarea egalității de șanse prin crearea unor accese speciale în incinta parcului și dimensionarea corespunzătoare a aleilor pentru persoanele cu dizabilități motorii. 8. Creșterea accesului la informații și comunicare prin realizarea unei rețele de internet wireless.

În planificarea proiectelor viitoare de dezvoltare a spațiilor verzi, Primăria Zalău va trebui să țină cont de următorii indicatori: întinderea suprafețelor verzi și de agrement (depășirea valorii minime impuse de 26 m²/cap de locuitor); calitatea acestora, inclusiv aspectul estetic; distribuția lor la nivelul cartierelor (inclusiv aspecte ce țin de echitate). Tabelul 3 reprezintă un extras din Registrul spațiilor verzi și arată distribuția spațiilor verzi pe zone/cartiere.

Tabel 3: Extras din Registrul spațiilor verzi, 2015

cod zona	Nr. Scururi	Suprafata verde (ha)	Nr. Gard Viu	Lungime gard viu	Nr. Arbori	Nr. arbori izolați
z17 - Zona industrială	40	6.254	0	0.0	1	0
z16 - Bradet	489	31.467	347	5562.2	3040	11
z03 - Dumbrava Nord1	264	7.709	176	3752.3	2691	21
z13 - Meses	231	14.789	18	396.5	797	0
z04 - Voevodu Gelu	245	6.942	65	905.0	1440	0
z12 - Centru	637	12.895	360	5449.3	3973	94
z05 - Spital	381	9.527	287	3353.7	2343	21
z07 - Sala Sporturilor	102	5.751	67	1046.2	516	16
z14 - Coposu	134	1.441	112	1680.4	847	23
z06 - Sf. Vineri	325	6.674	261	4225.5	2574	32
z11 - Salcamilor	171	3.486	17	227.3	869	0
z20 - Stana	16	1.218	0	0.0	0	0
z15 - Stadion	242	4.568	145	1845.2	1121	6
z18 - Ortelec	283	8.168	6	121.6	299	0
z02 - Dumbrava Nord2	228	5.822	164	2098.5	2253	8
z19 - Valea Zalăului	411	6.953	27	256.0	646	0
z09 - Pacii	173	2.937	134	2155.7	1048	104
z10 - Porolissum	370	8.994	143	2438.7	1711	14
z08 - Astralis	115	1.615	76	1159.0	544	8
z01 - Gara	68	3.255	28	1406.7	521	11
	Total: 4925	Total: 150.465 ⁷	Total: 2433	Total: 38079.6	Total: 27234	

Una din problemele majore cu care se confruntă orașele din România este lipsa unor spații verzi suficiente (indicatorul de 26 m²/cap locuitor). Această deficiență, întâlnită până recent și la Zalău, trebuie privită dintr-o perspectivă mai largă. Deși la nivel urban (suprafața intravilană este luată în considerare) este posibil să nu existe spații verzi suficiente, această deficiență poate fi compensată prin existența unor păduri sau zone verzi întinse la periferie sau în comunitățile rurale adiacente. O astfel de abordare mai largă ne permite să luăm în considerare mai ales impactul benefic al unor astfel de zone asupra reducerii poluării. Cei care nu sunt de acord cu includerea unor astfel de zone în inventarul spațiilor verzi disponibile argumentează că aceste zone verzi pot să nu fie accesibile locuitorilor în viața de zi cu zi.

Calitatea și poluarea aerului

Calitatea aerului are o importanță deosebită deoarece efectele provocate de poluarea aerului pot persista nu doar pe termen scurt, ci și pe termen mediu și lung și de asemenea pot afecta suprafețe întinse, datorită abilității anumitor poluanți atmosferici de „a călători”.

Calitatea aerului în județul Sălaj este monitorizată prin măsurători continue la stația automată, amplasată în municipiul Zalău, str. Meteorologiei, nr. 93, această stație făcând parte din Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului. Pe baza acestui sistem, folosind un display public, se afișează un indice de calitate a aerului zilnic, ușor de înțeles de către cetățeni. De asemenea, s-a realizat și monitorizarea calității aerului ambiental în județ, prin măsurători de 24 h, în punctul fix amplasat la sediul APM Sălaj. Poluanții urmăriți sunt: NO, NO_x, NO₂, SO₂, CO, O₃, PM 10 automat, PM 10 gravimetric (stație automată) și SO₂, NO₂ și NH₃ (determinări manuale).

Pe baza datelor existente este relativ greu de evaluat starea reală a aerului în municipiul Zalău și județul Sălaj. Pentru numeroși poluanți, în ultimii ani nu s-au realizat măsurători la stația automată și/sau capturile de date au fost insuficiente pentru calcularea mediei anuale. Pe baza datelor existente, având însă un caracter restrâns, se poate trage concluzia că starea aerului este relativ bună. În municipiul Zalău, nu s-au înregistrat depășiri ale valorilor limită prevăzute în Legea nr. 104/2011 pentru indicatorul monoxid de carbon. Analizările pentru dioxid de sulf, dioxid de azot și ozon au fost defecte, astfel că nu a fost posibilă monitorizarea respectivilor poluanți (cu toate acestea, pentru NO₂, SO₂ și NH₃ au fost realizate măsurători manuale, potrivit cărora nu s-au înregistrat depășiri). Singurul indicator pentru care s-au înregistrat depășiri (depășiri ale valorii limită zilnice) în anul 2014 a fost PM10, însă fără a fi atins numărul maxim de depășiri (35 de depășiri) permis într-un an calendaristic³².

Poluarea atmosferei cu pulberi se datorează unor cauze naturale (vânturi puternice, erupții vulcanice, etc.) dar apare și ca urmare a activităților antropice. Principalele surse antropice de poluare cu pulberi sunt: industria metalurgică și cea siderurgică, centralele termice alimentate cu combustibili solizi, traficul rutier, etc. Natura acestor pulberi este extrem de diversă. Astfel, ele pot conține particule de carbon (funingine), metale grele, oxizi de fier, sulfați, dar și alte noxe toxice, unele dintre acestea având efecte cancerigene (cum este cazul poluanților organici persistenți PAH, și PCB). În general pulberile au acțiune iritantă asupra ochilor, sistemului respirator, și de scădere a rezistenței la infecții. Depășirile înregistrate (atât cele de la stația automată cât și cele determinate gravimetric) au apărut în lunile ianuarie și februarie, datorită emisiilor produse de centralele termice ale locuințelor din zonă alimentate cu combustibil solid³³.

Datele cele mai recente (din 2015) confirmă trendurile descrise mai sus. Pentru laborator, pentru poluanții gazoși nu există depășiri în nicio lună din anul 2015; pentru pulberile sedimentabile există depășiri în 5 luni din 12. La stația automată, unde există defecțiuni semnificative și în 2015 la anumite analizoare, nu se înregistrează depășiri decât la PM10. Tabelul 4 de mai jos redă situația pentru 2015.

³² Agenția pentru Protecția Mediului Sălaj, *Raport privind starea mediului în județul Sălaj*, anul 2014, cap. I.

³³ Agenția pentru Protecția Mediului Sălaj, *Raport privind starea mediului în județul Sălaj*, anul 2014, cap. I.

Tabel 4: Sinteza calitatea aerului 2015

stație	poluant	media aritmetica pe intreaga perioada	valoarea maxima a mediilor 8h**)	unitate masura	tip depasire (conform sheeturilor detaliate)	nr. depasiri (pe intreaga perioada*)	captura de date (%) (validate, pe intreaga perioada ***)
Statia SJ-1	SO2	12,32	Nu este cazul	µg/m3	-	0	57,40
	NO2	22,49	Nu este cazul	µg/m3	-	0	8,20
	NOx	26,55	Nu este cazul	µg/m3	-	0	8,20
	CO	0,27	3,19	mg/m3	-	0	89,30
	O3	51,76	117,8	µg/m3	-	0	61,00
	PM10 grav.	26,25	Nu este cazul	µg/m3	S5	11	87,40

Sursa: date furnizate de APM Sălaj

Din perspectiva planificării procesului de dezvoltare locală, este important de știut care sunt sectoarele/activitățile care contribuie la poluarea atmosferică precum și principalele categorii de agenți poluatori:

- Sectorul energiei (producție și consum) influențează semnificativ calitatea atmosferei. Studiile relevă că, de exemplu, cea mai mare parte a emisiilor de dioxid de carbon sunt rezultatul producerii energiei. Important pentru autoritățile locale este faptul că la nivelul municipiului Zalău, încălzirea rezidențială și prepararea hranei contribuie în proporție covârșitoare, mai mult decât arderile energetice în industrie, arderile în industria energetică, încălzire comercială și instituțională și producția și distribuția produselor petroliere la poluarea atmosferică (emisii substanțe acidifiante, emisii precursori ai ozonului, emisii metale grele etc.).
- Sectorul industrial are și el un impact semnificativ. În județul Sălaj și respectiv municipiul Zalău, poluarea aerului este determinată în special de fabricarea de fontă și oțel (emisii substanțe acidifiante, metale grele, NO_x, poluanți organici persistenti) și respectiv de activitatea de asfaltare a drumurilor (PM_{2,5} și PM₁₀ – particule primare și precursori secundari de particule).
- Transportul reprezintă și el un sector cu implicații semnificative asupra calității aerului, iar la nivelul județului Sălaj s-a evidențiat în ultima perioadă un trend de creștere a emisiilor poluante rezultate din trafic în totalul emisiilor. Autoturismele reprezintă principala sursă de emisii poluante pentru amoniac, pulberi în suspensie, și emisii de metale grele.
- Agricultură reprezintă la nivel mondial un sector care în condițiile cultivării plantelor și animalelor la scară industrială generează un impact semnificativ asupra mediului și în special asupra aerului. În județul Sălaj, impactul activităților din sectorul agricol asupra aerului se manifestă prin emisiile de amoniac și de compuși organici volatili nemetanici, rezultate din activitățile de creștere intensivă a animalelor.

Din perspectiva unor acțiuni viitoare care să vizeze îmbunătățirea calității aerului, autoritățile locale dispun de atribuții care le permit să se concentreze asupra domeniului transportului și a creșterii eficienței energetice a clădirilor. În domeniul transportului, pot fi luate măsuri de reducere a dependenței de autoturism în special pentru deplasări scurte, în oraș - încurajarea folosirii transportului în comun, crearea de piste de biciclete în vederea încurajării unor modalități alternative de transport în interiorul municipiului. Tot în domeniul transportului se pot lua măsuri care vizează modernizarea infrastructurii rutiere și fluidizarea traficului. În domeniul eficienței energetice, primăria trebuie să realizeze în continuare programele de reabilitare termică a locuințelor.

Poluare apă

Atunci când ne referim la poluarea apei la nivelul municipiului Zalău, avem în vedere trei categorii distincte:

- ape de suprafață din municipiul Zalău – date privind calitatea se transmit pentru corpul de apă V. Zalău, cuprins prin Sistemul Național de Monitoring Integrat al Apelor și monitorizat de laboratoarele ABAST și SGA Sălaj;
- ape subterane - date privind calitatea se transmit pentru corpul de apă subteran freatic, ROSO07, "Râul Crasna, luncă și terase" monitorizat prin Sistemul Național de Monitoring Integrat al Apelor .
- ape uzate în perioada 2011-2015, monitorizate prin Sistemul Național de Monitoring Integrat al Apelor .

- 1. Date privind calitatea apelor corpului de apă V. Zalău.** Pentru evaluarea calității apei râului V. Zalău din bazinul hidrografic SOMEȘ-CRASNA în perioada 2006-2015, s-au organizat campanii de recoltare a probelor de apă în două secțiuni de monitorizare (V. Zalău - amonte municipiul Zalău și V. Zalău în secțiunea Borla).

Pentru caracterizarea stării ecologice a corpului de apă Zalău determinările de laborator în perioada 2006-2015, au cuprins elemente biologice (zoobentos, fitobentos, ihtiofauna) și elemente fizico-chimice generale ("Condiții termice", "Stare de acidifiere", „Condiții de salinitate”, "Condiții de oxigenare", "Nutrienți") precum și elemente chimice (substanțele periculoase și prioritar periculoase sintetice-micropoluanti, cât și nesintetice-metale) pentru stabilirea stării chimice a corpului de apă Zalău. Datele sintetice sunt redate în Tabelul 5 de mai jos.

Tabel 5: Evoluția calității corpului de apă V. Zalău

Anul	Corpul de apă	Elemente biologice	Elemente fizico-chimice	Poluanți specifici	Starea ecologică ³⁴	Starea chimică
2006	Zalău	Slabă (zoobentos)	Slabă (NH ₄ , NO ₂ , NO ₃ , Ntot, PO ₄ , Ptot, Ptot)	-	Slabă	-
2007	Zalău	Slabă (zoobentos)	Slabă (NH ₄ , NO ₂ , NO ₃ , Ntot, PO ₄ , Ptot, Ptot)	-	Slabă	-
2008	Zalău	Slabă (zoobentos)	Slabă (NH ₄ , NO ₂ , NO ₃ , Ntot, PO ₄ , Ptot, Ptot)	-	Slabă	-
2009	Zalău	Moderată (zoobentos)	Slabă	-	Slabă	-

³⁴ Determinarea stării ecologice a corpului de apă de suprafață - Zalău râuri în stare naturală din bazinul Someș-Crasna, monitorizat prin Sistemul Național de Monitoring Integrat al Apelor s-a făcut pe baza sistemului de clasificare și evaluare globală, realizat de către Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Mediului – ICIM București și colaboratorii, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Marină "Grigore Antipa" – Constanța.

			(NH ₄ , NO ₂ , NO ₃ , Ntot, PO ₄ , Ptot, Ptot)			
2010	Zalău	Moderată (zoobentos)	Moderată (O ₂ diz, CCO-Cr, NH ₄ , NO ₂ , NO ₃ , Ntot, PO ₄ , Ptot, Ptot)	Bună	Moderată	Bună (metale; spp-organice)
2011	Zalău	Moderată (ihtiofauna)	Moderată (O ₂ diz, CCO-Cr, NH ₄ , NO ₂ , NO ₃ , Ntot, PO ₄ , Ptot, Ptot)	Bună	Moderată	Bună (metale; spp-organice)
2012	Zalău	Bună	Moderată (O ₂ diz, CCO-Cr, NH ₄ , NO ₂ , NO ₃ , Ntot, PO ₄ , Ptot, Ptot)	Bună	Moderată	Bună (metale)
2013	Zalău	Bună	Moderată (O ₂ diz, CCO-Cr, NH ₄ , NO ₂ , NO ₃ , Ntot, PO ₄ , Ptot, Ptot)	Moderată (Detergenti anion-activi)	Moderată	Bună (metale)
2014	Zalău	Moderată (ihtiofauna)	Moderată (O ₂ diz, NH ₄ , NO ₂ , NO ₃ , Ntot, PO ₄ , Ptot, Ptot)	Moderată (Detergenti anion-activi)	Moderată	Bună (metale)
2015	Zalău	Moderată (zoobentos)	Moderată (O ₂ diz, NH ₄ , NO ₂ , NO ₃ , Ntot, PO ₄ , Ptot, Ptot)	Moderată (Detergenti anion-activi)	Moderată	Bună (metale)

Sursa: date furnizate de Administrația Națională Apele Române, Administrația Bazinală de Apă Someș-Tisa, Sistemul de Gospodărire a Apelor Sălaj

Din perspectiva evaluării integrate a stării ecologice a corpului de apă, în anul 2015 ea este una moderată, fiind determinată de valorile obținute pentru elementele biologice cât și pentru cele fizico-chimice suport înregistrate pe parcursul anului. Pentru evaluarea stării chimice s-au efectuat analize pentru substanțele periculoase și prioritar periculoase de tip sintetic (micropoluanti) cât și de tip nesintetic (metale), evidențiindu-se o conformare cu standardele de calitate a mediului atât pentru valorile medii cât și pentru valorile maxime determinate. Corpul de apă s-a încadrat în stare chimică bună. Din tabel se constată o îmbunătățire a calității corpului de apă V. Zalău începând cu anul 2010, starea ecologică înregistrată fiind moderată după acest an.

2. Evaluarea stării chimice a corpurilor de apă subterane. Delimitarea corpurilor de apă subterane s-a făcut numai pentru zonele în care există acvifere semnificative ca importanță pentru alimentări cu apă și anume debite exploatabile mai mari de 10 m³/zi. În restul arealului, chiar dacă există condiții locale de acumulare a apelor în subteran, acestea nu se constituie în corpuri de apă, conform prevederilor Directivei Cadru 60 /2000 /EC. În județul Sălaj au fost identificate și delimitate un număr de 2 corpuri de ape subterane, dintre care pentru municipiul Zalău prezintă interes corpul de apă subterană ROSO07-Râul Crasna, lunca și terasele prin cele 2 foraje monitorizate Zalău F1 și Sărmășag F2.

Impactul presiunilor antropice asupra corpurilor de apă subterană se evaluează pe baza rezultatelor obținute din monitorizarea cantitativă și calitativă. Din punct de vedere cantitativ, principalii utilizatori aparțin următoarelor categorii: populație și industrie. Corpul de apă subterană ROSO 07 cuprinde forajele (în număr de 95) situate în lunca și terasele râului Crasna. Se mai exploatează un dren și 5 izvoare. Apa exploatată din acest format, la nivelul anului 2014, a fost de 206,731 mii mc/an. În ceea ce privește balanța "prelevări/reîncărcare" nu se semnalează probleme deosebite, prelevările fiind inferioare ratei naturale de realimentare. Astfel, resursa de apă a corpului ROSO07 a fost de 157,06 l/s, din care s-a exploatat un debit de 10,01 l/s, iar debitul disponibil pentru anul 2015 a fost de 147,05 l/s. Din punct de vedere calitativ, în corpul ROSO07 nu sunt surse semnificative de poluare a freaticului. Suprafața ocupată de terenuri posibil cultivate este majoritară, fiind posibilă poluarea difuză provenită din surse agricole. Au fost identificate ca posibile surse de poluare: poluarea cu deșeuri menajere (la Șimleul Silvaniei), din industrie (metalurgică, chimică și energetică - Zalău) și din agricultură (ferme avicole). Impurificarea datorată acestor surse are un caracter local, nefiind afectată calitatea întregului corp de apă subterană.

Starea chimică a corpului de apă ROSO07 a fost evaluată în perioada 2006-2015 în mod constant cu calificativul bună. Indicatorii care au determinat starea corpului de apă subterană ROSO07/Râul Crasna, luncă și terase, au fost următorii: Azotați (NO_3^-), Amoniu (NH_4^+), Cloruri (Cl^-), Sulfăți (SO_4^{2-}), Azotiți (NO_2^-), Ortofosfați solubili (PO_4^{3-}), Crom (Cr^{3+} și 6^+), Nichel (Ni^{2+}), Cupru (Cu^{2+}), Zinc (Zn^{2+}), Arsen (As^{3+}), Plumb (Pb^{2+}), Cadmiu (Cd^{2+}), Mercur (Hg^{2+}) și fenoli. În anul 2015 s-au constatat depășiri ale valorilor prag la următorii indicatori: amoniu la forajul Zalău F1 însă această neconformitate are un caracter strict local (teren privat), neafectând calitatea întregului corp de apă subterană; sulfăți la forajul Sărmășag F2 însă trebuie avut în vedere că acest foraj este amplasat într-o zonă cu zăcămintele de cărbune, unde cantitatea de sulfăți este mai mare decât în alte zone (în mod natural), prin urmare acest punct nu este poluat; arsen la forajul Zalău însă ținând cont de faptul că nu există nicio sursă de poluare cu arsen în zonă și că în anii anteriori nu s-au înregistrat depășiri de valori prag la acest indicator, considerăm că această depășire are un caracter local (teren privat). În concluzie, conform metodologiei de evaluare a stării calitative (chimice) a corpurilor de apă subterană, corpul ROSO07/Râul Crasna, luncă și terase se află în stare chimică bună, similar cu anii anteriori.

3. Date privind apele uzate în perioada 2011-2015

Epurarea apelor uzate urbane este un indicator care cuantifică nivelul de conectare al populației la sistemele de colectare și epurare a apelor uzate. Totodată indicatorul ilustrează eficiența politicilor de reducere a evacuărilor de nutrienți și substanțe organice, precum și stadiul implementării Directivelor privind epurarea apelor uzate. Situația în ceea ce privește municipiul Zalău, prin comparație cu alte localități din județul Sălaj, este redată mai jos.

Tabel 6: Grad de racordare a populației la sisteme de colectare și epurare a apelor uzate

Nr. locuitori echivalenți	Localitatea	Colectare fără epurare	Colectare cu epurare primară	Colectare cu epurare secundară	Colectare cu epurare terțiară
>15 000 l.e	Zalău	0	50500	50500	0
10 000 – 15 000 l.e.	Șimleu Silvaniei	0	16000	16000	0
	Jibou	0	12000	12000	0
2000-10000 l.e.	Cehu Silvaniei	0	8700	8700	0
	Sărmășag	0	5000	5000	0

Sursa: Agenția pentru Protecția Mediului Sălaj, *Raport privind starea mediului în județul Sălaj, anul 2014, cap. II*

Evoluția volumelor de apă uzată evacuate de pe raza municipiului Zalău este prezentată pentru perioada 2011-2015 în Tabelul 7.

Tabel 7: Evoluție ape uzate pentru municipiul Zalău (2011-2015)

An	Volum evacuat în mun. Zalău (mc)	Volum insuficient epurate și neepurate (mc)	Indicatori depășiți față de HG 188/2002, HG 352/2005, NTPA 001/2005
2011	5692977,418	2852818	MTS, CBO5, CCO-Cr, NH4, deterg., Mn
2012	4505231	1451419	MTS, CBO5, CCO-Cr, NH4, NH4, deterg., Mn
2013	3809869	3103783*	MTS, NH4, Pt., Mn
2014	3551334	2916538*	MTS, NH4, Pt, Cu, deterg., Mn, Pb
2015	3539151	3002725*	Pt, Cu, deterg., Mn

Sursa: date furnizate de Administrația Națională Apele Române, Administrația Bazinală de Apă Someș-Tisa, Sistemul de Gospodărire a Apelor Sălaj

Notă: pentru anii 2013, 2014, 2015, din volumul total de ape uzate, insuficient epurate și neepurate, monitorizate și evacuate pe raza municipiului Zalău (în cursurile: V. Zalău, V. Mitei, Meseș, Pietriș), un volum semnificativ de m³ evacuați prin stația de epurare mecanică și biologică administrată de Compania de Apă Someș SA (CAS) Secția Zalău, beneficiază, cf. Programului de Etapizare, de derogări de la NTPA 001/2005. Indicatorii la care Stația de epurare administrată de CAS SA Secția Zalău nu se încadrează cf. NTPA 001/2005, sunt indicatorii de amoniu și fosfor total datorită lipsei treptei terțiare de epurare. Lucrările de investiție la stația de epurare Zalău cu treapta terțiară de denitrificare/nitrificare au fost finalizate în luna ianuarie 2016, fiind în probe tehnologice.

Conform tabelului de mai sus se constată scăderea volumului de ape uzate evacuate în perioada 2011-2015 de pe raza municipiului Zalău. Începând cu anul 2013 se elimină evacuările directe mari, în

cursurile de apă V. Zalău, P. Meseș de ape uzate menajere, calitatea cursului V. Zalău se îmbunătățește la indicatorii compușilor organici CBO5 și CCO-Cr. Se mențin ridicate concentrațiile la nutrienți și detergenți. În conformitate cu prevederile HG nr. 188/2002 modificată și completată de HG nr. 352/2005 pentru aprobarea unor norme privind condițiile de descărcare în mediu acvatic a apelor uzate, aspectele negative se datorează:

- Degradării și disfuncționalității colectoarelor de canalizare menajeră și pluvială din municipiul Zalău; Frecvente colmatări ale canalizărilor menajere și pluviale; Subdimensionarea rețelelor de canalizare menajere, cu racordarea ulterioară a populației la acestea;
- Insuficiența rețelei de canalizare menajeră: cca. 94,4 % populație racordată la canalizarea menajeră;

Poluare sol/terenuri

Una dintre problemele cele mai semnificative cu care se confruntă fostele orașe comuniste din Europa Centrală și de Est este legată de prezența unor terenuri sever afectate de poluare cu substanțe chimice și/sau biologice (termenul folosit în literatura de specialitate pentru a desemna aceste terenuri este cel de *brownfields*). Există câteva caracteristici legate de modul în care orașele industriale din perioada comunistă, inclusiv Zalău, s-au dezvoltat spațial și care influențează în prezent opțiunile de regenerare urbană. Aceste caracteristici includ³⁵: prezența siturilor industriale în apropierea centrului orașului (deciziile legate de alocarea terenurilor erau decizii pur administrative și nu determinate de piață); o supra-alocare a terenurilor pentru uzuri industriale; o pondere a terenurilor industriale în totalul terenurilor semnificativ mai mare în fostele orașe comuniste (aprox. 5% în cazul Parisului și Londrei, 15% în Praga și Varșovia și 48% în Sf. Petersburg). Proximitatea față de centrul orașului și de zonele rezidențiale face ca aceste situri să devină, de multe ori, mai ales în lipsa unor proiecte de regenerare urbană, o parte integrantă a panoramei urbane. Proiectele noi de dezvoltare urbană, datorită complicațiilor asociate cu aceste terenuri, tind să ocolească și „să sară”, peste aceste zone, accentuând dificultatea red dezvoltării siturilor contaminate.

În prezent, România și Polonia sunt cele 2 țări din Uniunea Europeană care au pe teritoriul lor cel mai mare număr de hectare de terenuri contaminate chimic și biologic (900.000 hectare România și 800.000 hectare Polonia)³⁶. Întinderea acestor terenuri contaminate nu reprezintă singura problemă – în România nivelul transferurilor acestor terenuri este minimal, ceea ce înseamnă că există foarte puține șanse ca aceste terenuri să fie red dezvoltate³⁷. Potrivit aceluiași studiu citat anterior, la nivelul țării noastre, riscurile asociate cu tranzacțiile care implică terenuri contaminate sunt controlate/determinate (a doua categorie de risc din patru posibile, în ordine descrescătoare), ceea ce înseamnă că în general se cunoaște problema contaminării și că uneori se poate negocia un preț redus pentru acel teren ca urmare a existenței contaminării.

Potrivit informațiilor APM Sălaj, în județul Sălaj nu există niciun sit confirmat oficial ca fiind contaminat. Există însă 23 de situri catalogate ca fiind posibil contaminate. La nivel național există un

³⁵ Bertaud, A., The Spatial Structures of Central and Eastern European Cities: More European than Socialist?, iunie 2005, http://alain-bertaud.com/AB_Files/AB_Central%20European%20Spatial%20Structure_Figures_2.pdf.

³⁶ Lee Oliver, Uwe Ferber, Detlef Grimski, Kate Millar, Paul Nathanail, The Scale and Nature of European Brownfields, 2005, https://www.researchgate.net/publication/228789048_The_Scale_and_Nature_of_European_Brownfield.

³⁷ NICOLE Brownfield Working Group, Environmental Liability Transfer in Europe: Divestment of Contaminated Land for Brownfield Regeneration, iunie 2011.

inventar al tuturor siturilor contaminate sau posibil contaminate, inventar în care județul Sălaj se regăsește cu un număr de 23 de situri potențial contaminate. Acest inventar a fost realizat pe baza unor date furnizate de agenții economici privind indicatorii de poluare a solurilor la nivelul anilor 2004-2005. Declararea unei zone ca sit contaminat/potențial contaminat trebuie făcută pe baza unor studii geologice, pedologice și chimice, în conformitate cu legislația specifică. Cea mai mare porțiune de teren potențial contaminat (neconfirmat oficial) se află în zona industrială a municipiului Zalău.

La nivelul municipiului Zalău, avem 3 situri potențial contaminate, însumând 41535 m² (aprox. 4 hectare). Unul dintre aceste terenuri este extrem de întins, având 30.000 m². Toate trei terenurile se află în proprietate privată, fiind de fapt amplasamentul platformelor industriale a trei mari agenți economici din oraș: SC Tenaris Silcotub SA, SC Michelin România SA – Punct de lucru Zalău Anvelopeși SC Michelin România SA – Punct de lucru Zalău Cord. În cazul siturilor deținute de SC Tenaris Silcotub SA și SC Michelin SA poluarea este veche, datând de la sfârșitul anilor 1970 și începutul anilor 1980. În cazul platformei aparținând SC Michelin SA, poluarea este de dată mai recentă – 2004. Este important de menționat din perspectivă strategică de red dezvoltare urbană că aceste situri se află în continuare în operare și că sunt la o distanță de până la 1 km de zonele locuite.

Există o dezbatere dacă putem considera aceste situri cu adevărat poluate. APM Sălaj confirmă faptul că, din lista siturilor potențial contaminate aferente județului Sălaj, listă realizată în 2005, există câteva situri care nu mai pot fi catalogate ca situri potențial contaminate cum ar fi de exemplu Platforma industrială Silcotub, care beneficiază de autorizație integrată de mediu, Platforma industrială Michelin, Depozitul de deșeuri industriale periculoase SC Tenaris Silcotub SA, care beneficiază de asemenea de autorizații de mediu, toate aceste platforme fiind controlate și monitorizate permanent în baza actelor de reglementare emise. Autorizația integrată de mediu este actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, cu informarea prealabilă a Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, care acordă dreptul de a exploata în totalitate sau în parte o instalație, în anumite condiții, care să garanteze că instalația corespunde prevederilor privind prevenirea și controlul integrat al poluării; prin urmare, deși unele informații apărute în mass-media spun că platformele ocupate de marii agenți economici ai Sălajului generează o poluare a solului, o astfel de autorizație dată de principala autoritate în domeniu, infirmă aceste informații. Conform Planului de acțiune din cadrul Strategiei Naționale și Planului Național de acțiune pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România, se va elabora și aproba printr-o Hotărâre de Guvern, listele siturilor contaminate/potențial contaminate care vor fi puse la dispoziția persoanelor interesate în conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, în măsura în care informațiile cuprinse în cadrul acestora vor fi în totalitate cu caracter public.

În Tabelul 8 de mai jos se regăsesc datele privind potențiala contaminare a unor situri industriale la nivelul municipiului Zalău.

Tabel 8: Detalii situri posibil contaminate municipiul Zalău, jud. Sălaj

Numele proprietarului/administratorului / deținătorului sitului	Tipul de proprietate asupra terenului	Tipul activității poluatoare	Natura sursei de poluare	Natura poluanților	Vârsta poluării	Suprafața contaminată (mp)	Statut	Risc	Dist. minimă locuitori (km)
SC Michelin România SA	proprietate privată	Platforma industrială S.C. MICHELIN ROMSTEEL CORD S.A.	Industrie chimică	compusi anorganici	2004	9.000	în operare	Scăzut	0-1
SC Silcotub SA	proprietate privată	Platforma industrială S.C. SILCOTUB S.A.	Industrie metalurgică	produse petroliere, solvenți, compusi anorganici	1977	30.000	în operare	Scăzut	0-1
SC Silvania SA	proprietate privată	Platforma industrială S.C. SILVANIA S.A.	Industrie chimică	compusi organici; alte hidrocarburi	1980	2.535	în operare	Scăzut	0-1

Sursa: adaptat după Agenția pentru Protecția Mediului Sălaj, *Raport privind starea mediului în județul Sălaj, anul 2014, cap. III.*

Utilizare terenuri

Modul în care se schimbă utilizarea terenurilor de-a lungul timpului ne oferă informații importante despre impactul activităților antropice asupra mediului înconjurător – de ex. extinderea construcțiilor în zone agricole și semi-agricole duce la fragmentarea habitatelor naturale pentru numeroase specii. Potrivit datelor și informațiilor colectate de pe site-ul INS: Baza de date TEMPO-Online, domeniul Agricultură, matricea AGR101B – Suprafața fondului funciar după modul de folosință pentru perioada 2010-2014, sunt prezentate mai jos schimbările înregistrate în acoperirea/utilizarea terenurilor pentru o perioadă de cinci ani la nivel municipal. Datele prezentate pentru fiecare tip de categorie de acoperire/utilizare a terenului sunt exprimate în termeni absoluți (ha), precum și ca valoare procentuală din anul inițial 2010 față de care se calculează tendința. Tabelul 9 redă aceste informații.

Tabel 9: Suprafață fond funciar după modul de folosire (comparație 2010-2014)

Modul de folosință pentru suprafața agricolă	Ani		Schimbări în acoperirea terenurilor (ha)	Schimbări în acoperirea terenurilor (% din 2010)
	Anul 2010	Anul 2014		
	UM: Ha			
	Hectare	Hectare		
Total	9009	9009	0	0
Agricolă	4827	4579	-248	-5,2
Arabilă	1841	2245	+404	12
Pășuni	1685	971	-714	-42,3

Fânețe	627	684	+57	8,3
Vii și pepiniere viticole	36	45	+9	20
Livezi și pepiniere pomicole	638	634	-4	-0,6
Terenuri neagricole total	4182	4430	+248	5,6
Păduri și altă vegetație forestieră	3036	3056	+20	0,65
Ocupată cu ape, bălți	81	81	0	0
Ocupată cu construcții	625	732	+107	14,6
Căi de comunicații și căi ferate	238	259	+21	8,1
Terenuri degradate și neproductive	202	302	+100	33,11

Sursa: date INS

Din examinarea datelor din tabel se poate observa că suprafața agricolă totală este în scădere, trend diferit față de nivelul județean unde avem o ușoară creștere. Corelativ, se observă o creștere a terenurilor neagricole. Transferul de terenuri dinspre uzuri agricole înspre cele neagricole, în special construcții și căi de comunicație, arată în mod clar presiunea extinderii orașului asupra mediului înconjurător. Schimbări importante se petrec și în interiorul fiecărei categorii. Astfel, în interiorul categoriei terenuri agricole avem o scădere semnificativă a pășunilor (cu peste 40%) și o creștere a viilor și pepinierele viticole (20%). În interiorul categoriei terenuri neagricole, cea mai semnificativă creștere o avem pentru terenuri degradate și neproductive (33,11%). Creșterea acestei categorii ar trebui să fie îngrijorătoare deoarece în condițiile extinderii intravilanului și a existenței unor terenuri ușor de dezvoltat, terenurile degradate vor fi ignorate și vor necesita investiții/stimulente din partea autorităților locale pentru redezvoltare în viitor. Așa cum menționam anterior, terenurile ocupate cu construcții și căi de comunicații au crescut și ele semnificativ.

Deșeurile

Atunci când se descrie interacțiunea dintre om/comunitate și mediu se folosește conceptul de amprentă ecologică. În 1992, cercetătorul american William Rees definește „amprenta ecologică” ca fiind acea formulă de calcul prin care întreaga întindere a Pământului se împarte la numărul său de locuitori, din care rezultă suprafața Terrei de care are nevoie un individ sau o organizație pentru a-și asigura necesarul de resurse și pentru a-și biodegrada complet deșeurile generate de-a lungul întregii sale existențe. Acest instrument a fost preluat mai departe de mediul business, cel educațional și neguvernamental. Indexul creat măsoară în esență presiunea pe care o exercităm asupra ecosistemelor, nivelul de productivitate și regenerarea a resurselor naturale astfel încât să poată satisface nevoile omenirii și gradul de absorbție a deșeurilor produse. Plecând de la acest instrument, în anul 2007 s-a estimat că la valoarea consumului și a deșeurilor produse mondial, avem nevoie de o planetă și jumătate pentru a susține ritmul accelerat al dezvoltării și consumului actual. Capacitatea de regenerare a planetei este depășită total de stilul actual de viață al omenirii, un model total nesustenabil de dezvoltare al societății globale³⁸.

³⁸ SOCIETAL, Ce este „amprenta ecologică”, <http://www.societal.ro/ro/comunitate/articole/ce-este-amprenta-ecologica--642.html>.

Așa cum se poate vedea din definiția de mai sus, deșeurile reprezintă o parte semnificativă din impactul unei comunități asupra mediului, reflectând în mod fidel tiparele de consum – odată cu bunăstarea comunităților crește de obicei și cantitatea de deșeuri. Modul în care se realizează managementul deșeurilor – colectare, depozitare, este și el direct legat de cât de durabil/sustenabil o anumită comunitate își propune să se dezvolte.

La nivel de planificare, municipiul Zalău dispune de o strategie sectorială pentru domeniul salubritate intitulată *Strategia locală de dezvoltare a serviciului de salubritate a municipiului Zalău pentru perioada 2016-2022 și orientări până în 2033*. În plus, în cadrul Planului de Acțiune pentru Energie Durabilă 2014-2020 al municipiului Zalău, există o secțiune referitoare la sectorul apă și deșeuri municipale.

Autoritățile locale din România au obligații privind gestionarea deșeurilor stabilite prin Tratatul de aderare a României la Uniunea Europeană și care sunt prevăzute în legislația de mediu națională, care vizează serviciul de salubritate a localităților. În acest scop, municipiul Zalău, prin HCL nr. 94/24.03.2009, s-a asociat împreună cu județul Sălaj și alte 60 unități administrativ teritoriale din județul Sălaj în Asociația de Dezvoltare Intercomunitară "ECODES SĂLAJ", care are ca scop reorganizarea, reglementarea, exploatarea, monitorizarea și gestionarea în comun a serviciului de salubritate pe baza Strategiei de dezvoltare a serviciului de salubritate elaborată la nivelul întregului județ, una dintre atribuțiile asociației fiind realizarea strategiei de dezvoltare a serviciului de salubritate. Județul Sălaj, în baza prevederilor documentelor statutare și ale acordului de asociere a promovat proiectul "*Sistem de management integrat al deșeurilor în județul Sălaj*" (SMID), proiect finanțat cu fonduri europene nerambursabile prin POS MEDIU 2007-2013. În acest moment proiectul Sistem de Management Integrat al Deșeurilor în județul Sălaj se află în curs de finalizare. În cadrul acestuia au fost finanțate investiții în infrastructura serviciului de salubritate, printre care se numără investiții care urmează să deservească și municipiul Zalău: depozit ecologic în localitatea Dobrin; stație de compostare la depozitul ecologic; stație de sortare la depozitul ecologic; eurocontainere; închiderea depozitelor urbane, neconforme, printre care și depozitul de la Crișeni, unde se depozitează în prezent deșeurile municipale din Zalău. Aceste investiții sunt gestionate la nivelul județului Sălaj, beneficiarul direct al proiectului în numele și pe seama unităților administrativ teritoriale din județ, asociate în cadrul ECODES SĂLAJ.

Gestiunea serviciului de salubritate la nivelul municipiului Zalău se realizează în condițiile Legii nr. 51/2006 și Legii nr. 101/2006 republicată, prin modalitatea gestiunii delegate pentru toate activitățile serviciului. Există trei operatori: SC Ave Sălaj Ecoserv SRL Zalău, societate privată cu capital integral străin, care se ocupă de deșeuri municipale, inclusiv fluxuri speciale de deșeuri (ambalaje, voluminoase), deșeuri de construcții și demolări de la populație; SC CITADIN SRL, societate cu capital integral al municipiului Zalău, care se ocupă de deșeuri provenite din activitatea de măturat stradal, întreținere curățenie în spații publice, întreținere spații verzi; SC Coral Impex SRL, societate cu capital integrat privat, care se ocupă, în prezent, de dezinsecție, dezinfecție, deratizare.

Prezentăm în continuare câteva date statistice care se referă la generarea deșeurilor la nivelul municipiului Zalău și respectiv la gradul de acoperire la nivelul municipiului cu serviciul de salubritate³⁹. Datele de bază privind evoluția generării deșeurilor municipale la nivelul Municipiului Zalău sunt furnizate de către operatorul de salubritate SC Ave Sălaj Ecoserv SRL și se bazează pe estimări până în 2010, după 2010 cantitățile rezultă din cântăriri ale deșeurilor depozitate și ale

³⁹ Datele statistice prezentate, dacă nu se specifică altfel, sunt preluate din *Strategia locală de dezvoltare a serviciului de salubritate a municipiului Zalău pentru perioada 2016-2022 și orientări până în 2033*.

deșeurilor valorificate. Analizând datele furnizate de operatorul de salubritate – a se vedea Tabelul 10 de mai jos, se poate observa o reducere cu mai bine de 50% a cantităților generate după ce acestea au început să fie cântărite, ceea ce arată că estimarea volumetrică a fost înșelătoare. De asemenea, se constată o scădere a cantităților de deșeuri generate de la 23.095 to în 2010, la 17.968 to în 2014.

Tabel 10: Evoluția gestiunii deșeurilor în municipiul Zalău 2006-2014

Anul	Cantitati colectate, total, to	Cantitati colectate, neselectiv, to	Cantitati colectate separat, to	Cantitati, deseuri constructii, to
2006	49762	37.035	1,0	12726
2007	56291	34.784,4	250,4	21256,2
2008	70759	40.385,4	772,6	29601
2009	49952	28.604	1737,0	19611
2010	23095	15.286	1261	6548
2011	16.839,96	10.642,87	1878,94	4318,15
2012	15.708,34	8.410,74	1251,80	6045,80
2013	21.261,89	15.159,91	1192,36	4909,62
2014	17.968,94	10.669,53	2036,08	4983,46

Sursa: date furnizate de SC Ave Salaj Ecoserv SRL

În ceea ce privește gradul de acoperire a serviciului de salubritate, pentru deșeuri municipale avem 100% la populație (cei fără contract cu operatorul sunt plecați în străinătate) și un grad de 98,58% la agenții economici. Și pentru restul activităților de salubritate avem o acoperire de 100%.

Infrastructura tehnico-edilitară aferentă serviciului de salubritate este în stare relativ bună și modernizată, cel puțin parțial. Punctele de colectare separată a deșeurilor (puncte gospodărești - PG aferente condominiilor), care sunt în număr de 90 buc., sunt distribuite uniform în toată zona de condominii a orașului și au suprafețe construite cuprinse între 13 mp și 58 mp, în funcție de numărul de utilizatori deserviți și capacitatea locației. Acestea au fost reabilitate/modernizate în mai multe etape în scopul îmbunătățirii aspectului punctului de colectare dar și pentru prevenirea vandalizării acestora. Astfel, din anul 2013 până în prezent au fost modernizate un număr de 46 PG-uri din totalul de 90. Din păcate, fenomenul de „scormonire” în pubele nu a putut fi oprit și afectează în continuare modul de colectare și depozitare temporară în zona rezidențială de condominii.

Furnizarea serviciului de salubritate este compus din câteva activități distincte. Acestea sunt evaluate mai jos, cu evidențierea disfuncționalităților.

- În ceea ce privește colectarea deșeurilor municipale, în momentul de față se realizează colectarea separată a următoarelor fracții din deșeurile municipale: deșeuri biodegradabile/reziduale, deșeuri de hârtie/carton, deșeuri de mase plastice și parțial sticlă în zona de blocuri, în punctele de colectare. În zona de case se colectează separat 2 fracții: biodegradabile/reziduale și reciclabile.

- În ceea ce privește sortarea deșeurilor, în municipiul Zalău nu sunt amenajate stații de sortare a acestora. Prin contractul de delegare a gestiunii au fost prevăzute anumite cerințe cu privire la sortarea deșeurilor. Astfel, operatorul AVE SĂLAJ ECOSERV SRL a amenajat un centru de sortare deșeuri reciclabile, ce are o suprafață de 1500 m², unde se face o sortare a deșeurilor precollectate selectiv, pe o bandă de sortare și operațiuni de presare, balotare în saci „big-bag” precum și stocarea preliminară a deșeurilor în vederea transportării la o instalație de tratare (valorificare).

În ceea ce privește activitățile descrise mai sus există la nivel național câteva prevederi legale care

impun ținte de atins. Astfel, Conform Legii 211/2011, art. 17, trebuie asigurat până în 2020 un nivel de pregătire pentru reutilizare și reciclare de minimum 50% din masa totală a deșeurilor, cum ar fi hârtie, metal, plastic, sticlă provenind din deșeurile menajere și similare. Pentru deșeurile nepericuloase provenite din activități de construcții și demolări, trebuie atins un nivel de pregătire pentru reutilizare, reciclare și valorificare materială, inclusiv operațiuni de umplere, rambleiere care utilizează deșeuri pentru a înlocui alte materiale, de minimum 70% până în 2020. De asemenea, în conformitate cu prevederile OUG nr. 196 din 22 decembrie 2005 privind Fondul pentru mediu, municipiul Zalău are obligația de a plăti la Fondul pentru Mediu o contribuție de 100 lei/tonă, în cazul neîndeplinirii obiectivului anual de reducere cu 15% a cantităților de deșeuri eliminate prin depozitare din deșeurile municipale și asimilabile colectate prin serviciul public de salubritate, plata făcându-se pentru diferența dintre cantitatea corespunzătoare obiectivului anual de diminuare și cantitatea efectiv încredințată spre valorificare sau incinerare în instalații de incinerare cu recuperare de energie. Până în momentul de față acest obiectiv a fost realizat, fiind stabilit în sarcina operatorului de salubritate, prin act adițional la contractul de delegare a gestiunii.

Raportat la prevederile legislației în vigoare, în domeniul deșeurilor, pentru activitățile de mai sus, se constată următoarele neconformități/ nevoi: neimplementarea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor reciclabile pe 4 fracții, nefiind implementat sistemul pentru metal și implementare parțială pentru sticlă, în zona de blocuri; o insuficientă colectare selectivă a deșeurilor reciclabile în zona de case; neimplementarea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor periculoase din deșeurile menajere și asimilabile; cantitățile de deșeuri reciclabile colectate selectiv asigură realizarea țintei de colectare selectivă și valorificare stabilite prin Legea Fondului pentru mediu, dar vor fi dificultăți în atingerea țintelor stabilite pentru anii următori prin Legea 211/2011; o stație de sortare adecvată a deșeurilor municipale, în exploatare (investiția a fost finalizată); nevoia implementării unor măsuri pentru realizarea obiectivelor de valorificare a deșeurilor de construcții; nevoia dezvoltării sistemului de colectare, corelat cu dezvoltarea urbană.

- O altă activitate semnificativă vizează organizarea prelucrării, neutralizării și valorificării materiale și energetice a deșeurilor precum și organizarea tratării mecano-biologice a deșeurilor municipale și a deșeurilor similare. Aceste activități nu sunt organizate în cadrul serviciului de salubritate din Municipiul Zalău. Totuși, în scopul conformării cu cerințele legale, s-au implementat măsuri de colectare selectivă și valorificare a deșeurilor. Astfel, la nivelul anului 2014, au fost colectate selectiv 2036,8 to iar din acestea au fost valorificate de firma de salubritate prin unități de reciclare 1635,9 to. Lipsesc de asemenea instalații de valorificare a deșeurilor, sau instalații de compostare/tratare mecano-biologică, pentru reducerea deșeurilor biodegradabile sau instalații de tratare termică, precum și instalații pentru valorificarea deșeurilor de construcții, sau depozite separate pentru depozitarea temporară a acestora în vederea valorificării. Aceste instalații au fost realizate însă în cadrul proiectului SMID Sălaj, umând a fi date în exploatare.

În ceea ce privește conformarea cu cerințele legale pentru activitățile de tratare/valorificare, se constată următoarele neconformități: deșeurile colectate neselectiv nu sunt sortate pentru recuperarea deșeurilor reciclabile, neexistând o stație adecvată de sortare (investiția este realizată, umând a fi dată în exploatare); nu se realizează compostarea deșeurilor organice biodegradabile (din deșeurile menajere și asimilabile, deșeuri vegetale din parcuri și grădini etc.), în vederea reducerii cantităților de deșeuri biodegradabile depozitate (investiția este realizată, umând a fi dată în exploatare); este posibil să existe dificultăți în realizarea obiectivelor tot mai severe, stabilite conform Legii 211/2011, atât în privința valorificării deșeurilor menajere cât și a celor de construcții.

- O componentă extrem de importantă a serviciului de salubritate se referă la administrarea depozitelor de deșeuri și/sau a instalațiilor de eliminare a deșeurilor municipale și a deșeurilor similare. În municipiul Zalău, eliminarea deșeurilor municipale se realizează prin depozitare în depozitul urban neconform din loc. Crișeni. Depozitarea este realizată de către operatorul depozitului, SC Ave Salaj Ecoserv SRL. Administrarea depozitului se realizează de către Consiliul Județean Sălaj. Conform calendarului de sistare prevăzut în HGR 349/2005, termenul final pentru sistarea activității de depozitare în depozitul din Crișeni este 16 iulie 2017. Dar, întrucât închiderea depozitului este prevăzută a fi realizată în cadrul proiectului SMID Sălaj, acesta trebuie închis în perioada de implementare a proiectului.

Neconformitățile și nevoile în acest domeniu presupun: depozit neconform, fiind necesară sistarea depozitării și închiderea ecologică; construirea unui nou depozit ecologic (investiție finalizată, urmând a fi dată în exploatare).

Dificultăți și neconformități se întâlnesc și în ceea ce privește activitățile de igienizare a căilor publice. Raportat la cerințele legislației în vigoare se înregistrează neconformități după cum urmează: frecvența activității de măturat nu este corespunzătoare, raportat la prevederile regulamentului; mașina de curățat trotuare nu se utilizează pentru trotuare ci pentru străzi, rezultând o eficiență mai redusă decât în cazul utilizării unei mașini mari de curățat străzi; activitatea de spălare și stropire nu se realizează la nivelul întregului oraș; activitatea de întreținere a curățeniei nu se prestează la frecvența corespunzătoare în întreaga arie dată în administrare (cartier Dealul Morii, cartier Meseș, străzi adiacente str. 22 Decembrie 1989, în general zone mai puțin populate); coșurile pentru deșeuri nu sunt compartimentate pentru colectarea selectivă nici măcar în zonele aglomerate; lipsă coșuri de colectare în anumite zone (cart. Stadion, zone de case); lipsă scrumiere stradale.

Obiectivele stabilite de autoritatea locală sunt în strânsă legătură cu deficiențele observate. Merită menționat că potrivit sondajului efectuat de primărie cu ocazia realizării Strategiei de salubritate, gradul general de satisfacție al cetățenilor este relativ scăzut, în ciuda unor îmbunătățiri evidente în ultima perioadă.

Poluare fonică

Atât la nivel mondial cât și european, poluarea fonică reprezintă un fenomen îngrijorător în condițiile în care zgomotul cauzat de trafic, industrie și activități recreative afectează un număr tot mai mare de oameni. Se estimează că aproape 70 de milioane de europeni sunt expuși zilnic la niveluri de zgomot care depășesc 55 de decibeli. În orașe, aceste zgomote provin în special din traficul rutier. Mai mult, aproximativ 50 de milioane de persoane care locuiesc în zone urbane sunt afectate de zgomotul din trafic pe timp de noapte, 20 de milioane dintre acestea având probleme de sănătate din această cauză. Dintre efectele nocive asupra sănătății umane ale poluării fonice amintim: creșterea tensiunii arteriale sau apariția infarctului miocardic (expunere îndelungată), privare de somn (dacă e nocturnă), tinitusul, probleme mintale și stres, scăderea performanței la locul de muncă, iar în cazul copiilor poate avea consecințe negative asupra activității școlare. Zgomotul are efecte dăunătoare și asupra florei și faunei sălbatice. Deși unele vietăți au capacitatea de a se adapta la mediul urban, s-ar putea ca poluarea sonoră să le determine pe unele dintre ele să-și părăsească habitatele în care se reproduc și se hrănesc în mod obișnuit⁴⁰.

⁴⁰ Comisia Europeană, *Poluarea fonică în UE*, http://ec.europa.eu/environment/basics/health-wellbeing/noise/index_ro.htm.

Legislația UE obligă autoritățile să informeze publicul cu privire la impactul poluării fonice și să-l consulte cu privire la măsurile pe care intenționează să le ia pentru a limita poluarea fonică. În acest fel, cetățenii pot vedea care sunt îmbunătățirile reale aduse de măsurile de gestionare a zgomotului și vor putea să se adreseze reprezentanților aleși în cazul în care este necesar. În contextul dezvoltării urbane, trebuie menționată Directiva 2002/49/EC din 29 iunie 2002, adoptată de Parlamentul European și de Consiliu, a cărei principală sarcină este aceea de a crea o bază comună pentru administrarea urbană a zgomotului ambiental. Una dintre prevederile cele mai importante din perspectiva orașelor din statele membre, a fost obligativitatea realizării de hărți de zgomot până în iunie 2007 pentru aglomerările urbane cu peste 250,000 locuitori și a transducerii lor către Comisia Europeană, precum și a unor planuri de acțiune, care trebuiau transmise Comisiei până în ianuarie 2013. În România Directiva este transpusă în dreptul intern prin HG. 321/2005, cu modificările ulterioare, privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiental.

La nivelul municipiului Zalău nu există obligativitatea realizării de hărți de zgomot (populație redusă, mult sub 250.000 locuitori). De altfel, la nivelul regiunii de Nord-Vest, există această obligativitate doar pentru orașele Cluj-Napoca și Baia Mare. Agenția pentru Protecția Mediului Sălaj (APM Sălaj) realizează măsurători pentru determinarea nivelului de zgomot, urmărindu-se traficul rutier ca sursă de zgomot în cele patru localități urbane ale județului. Nivelele maxime de zgomot se datorează în special traficului greu, stării tehnice a autovehiculelor și calității covorului asfaltic. Conform prevederilor legislației în domeniul zgomotului, APM Sălaj efectuează și determinări ale nivelului de zgomot în piețe, parcuri, parcuri și în apropierea școlilor.

La nivelul ultimilor doi ani s-au realizat aprox. 1400 de măsurători anual în municipiul Zalău. Depășiri mai frecvente și mai ridicate se înregistrează în intersecții; astfel din 299 depășiri ale valorii limită înregistrate în anul 2014 la nivelul județului Sălaj, un număr de 285 au fost măsurate în Zalău⁴¹. În 2015, maxima măsurată a fost de 88 dB. Din Tabelul 11 de mai jos rezultă modul în care a evoluat poluarea sonoră între 2010-2014 pentru câteva zone din municipiul Zalău. Tabelul 12 prezintă pentru anul 2015, pe fiecare lună, pentru toate categoriile de zone pentru care APM Sălaj realizează determinări, numărul de depășiri.

Tabel 11: Determinări nivel zgomot municipiul Zalău, pe zone și ani (2010-2014)

Tip zonă de măsurare	Amplasare punct de măsurare	An	Nr. măsurători	Val. maxima, Lech, dB (A)	Număr depășiri	Nivel echiv de zgomot cf STAS 10009/1988 dB (A)
Parcuri, zone de recreere	Zalău	2010	200	67,80	13	
		2011	230	69,10	21	
		2012	240	64,10	7	
		2013	240	63,30	7	
		2014	240	60,00	0	
Parcaje auto	Zalău	2010	110	73,00	0	
		2011	100	71,10	0	
		2012	110	70,40	0	
		-	-	-	-	
		-	-	-	-	
Stradal		2010	395	84,10	368	

⁴¹ Agenția pentru Protecția Mediului Sălaj, *Raport privind starea mediului în județul Sălaj*, anul 2014, cap. IX.

	Zalău- Intersecția Centru	2011	325	79,50	284	
		2012	345	79,70	293	
		2013	360	78,80	299	
		2014	360	80,10	285	

Sursa: Agenția pentru Protecția Mediului Sălaj, *Raport privind starea mediului în județul Sălaj, anul 2014, cap. IX., p. 142*

Tabel 12: Măsurători nivel zgomot pentru anumite zone din municipiul Zalău, 2015 (ianuarie – decembrie)

Zonă	Nr. măsurători	L1 Depășiri	L2 Depășiri	L3 Depășiri	L4 Depășiri	L5 Depășiri	L6 Depășiri	L7 Depășiri	L8 Depășiri	L9 Depășiri	L10 Depășiri	L11 Depășiri	L12 Depășiri
Stradal	50	42	40	38	44	37	40	37	-	45	48	40	32
Piețe	30	0	0	0	0	0	0 (25 măs)	0 (20 măs)	-	0 (20 măs)	0 (20 măs)	0 (20 măs)	0 (20 măs)
Licee	40	1	1	1	1	1	1	-	-	-	0	0	0
Parcuri	20	0	0	0	2	0	1	3	-	0	0	0	4

Sursa: compilație bazată pe determinări APM Sălaj, 2015

Examinând tabelele de mai sus se pot desprinde câteva concluzii:

- Pentru zona de parcuri numărul depășirilor limitelor maxime admise a scăzut simțitor, apropiindu-se de 0 sau chiar 0. Acest lucru se datorează realizării unor lucrări de modernizare/reabilitare și de plantare a unor perdele de protecție.
- Numărul de depășiri pentru zona stradală/intersecții este foarte mare în continuare – astfel la nivelul anului 2014, 80% din măsurători au reprezentat depășiri.

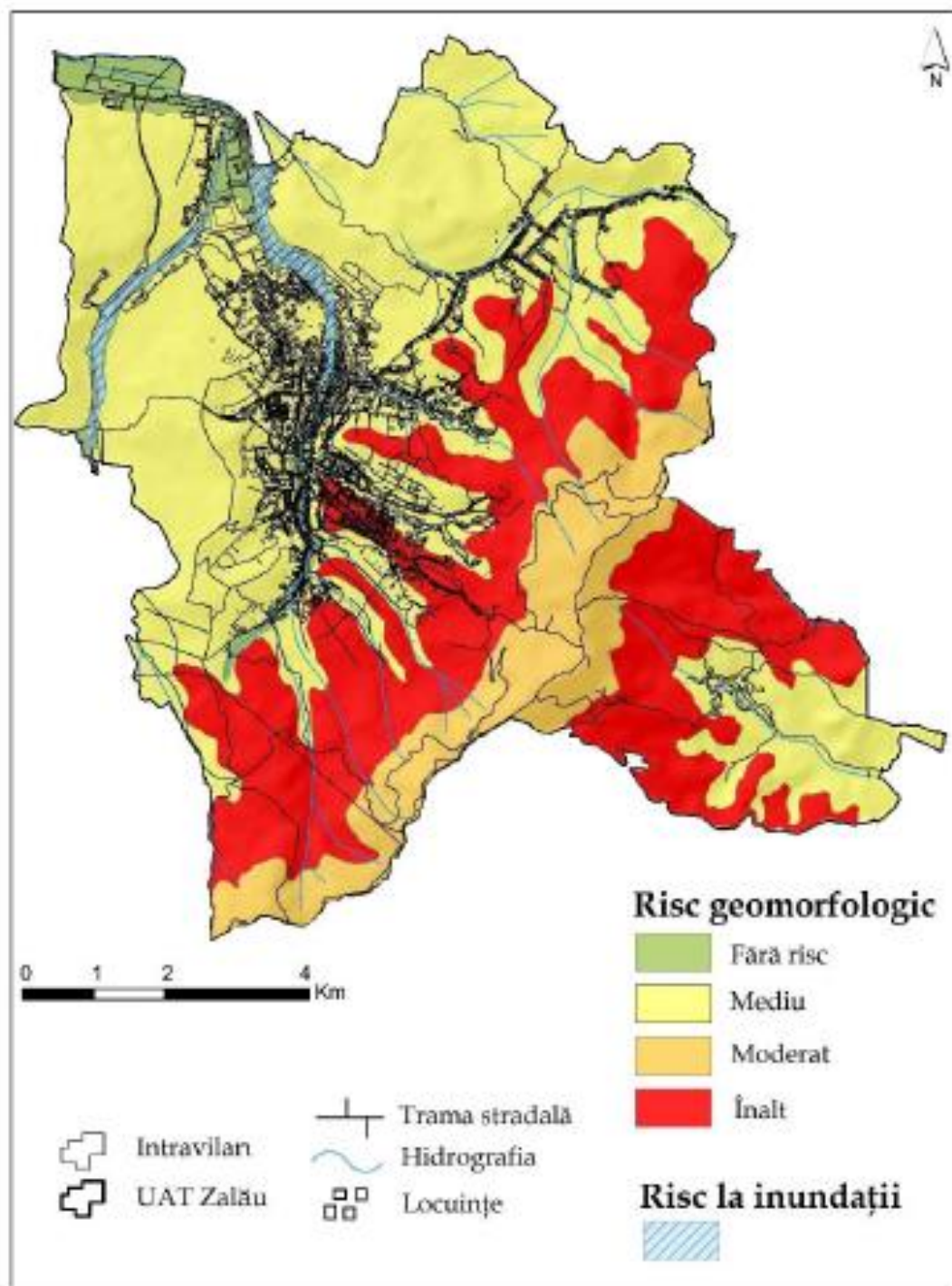
Din perspectiva dezvoltării și planificării urbane, realizarea de hărți de zgomot și/sau simpla monitorizare a nivelului poluării fonice poate să ajute la luarea unor decizii mai bune atunci când:

1. Se dorește dezvoltarea de noi zone rezidențiale – în acest caz stabilirea amplasamentelor va ține cont și de nivelul de zgomot al vecinilor. Prin utilizarea înainte de începerea demersurilor de construire a unor softuri de prognoză, se poate simula/determina efectul apariției acestei zone (cu traficul rutier asociat estimat) din punct de vedere al acusticii zonale.
2. Se dorește crearea de zone de recreere - amplasarea acestora poate fi făcută ținându-se cont de datele oferite de harta acustică sau de monitorizare, astfel încât să îndeplinească o dublă menire: să fie într-adevăr zone de liniște, dar în același timp să contribuie la diminuarea nivelului global de zgomot (perdele de copaci, zone verzi etc.).
3. Pentru zonele urbane deja existente, hărțile de zgomot reprezintă un vehicol excelent de a comunica celor interesați – proprietari, chiriași, dezvoltatori etc. parametrii fonici în care se încadrează zona, permițându-le acestora să determine cât mai corect și de o manieră predictibilă prețul terenurilor și al construcțiilor.
4. Obținerea unui trafic eficient și mai puțin aglomerat – cunoașterea hărții acustice permite stabilirea de concluzii privind zonele cel mai intens poluate, precum și simularea efectelor diferitelor metode de diminuare ce pot fi implementate, alegându-se metoda optimă.

Riscuri de mediu

Dintre riscurile asociate dezvoltării urbane, în municipiul Zalău se remarcă riscurile geomorfologice și la inundații. Harta 1 de mai jos ilustrează arealele funcționale care sunt afectate de aceste riscuri.

Harta 1: Determinarea riscului geo-morfologic și la inundații

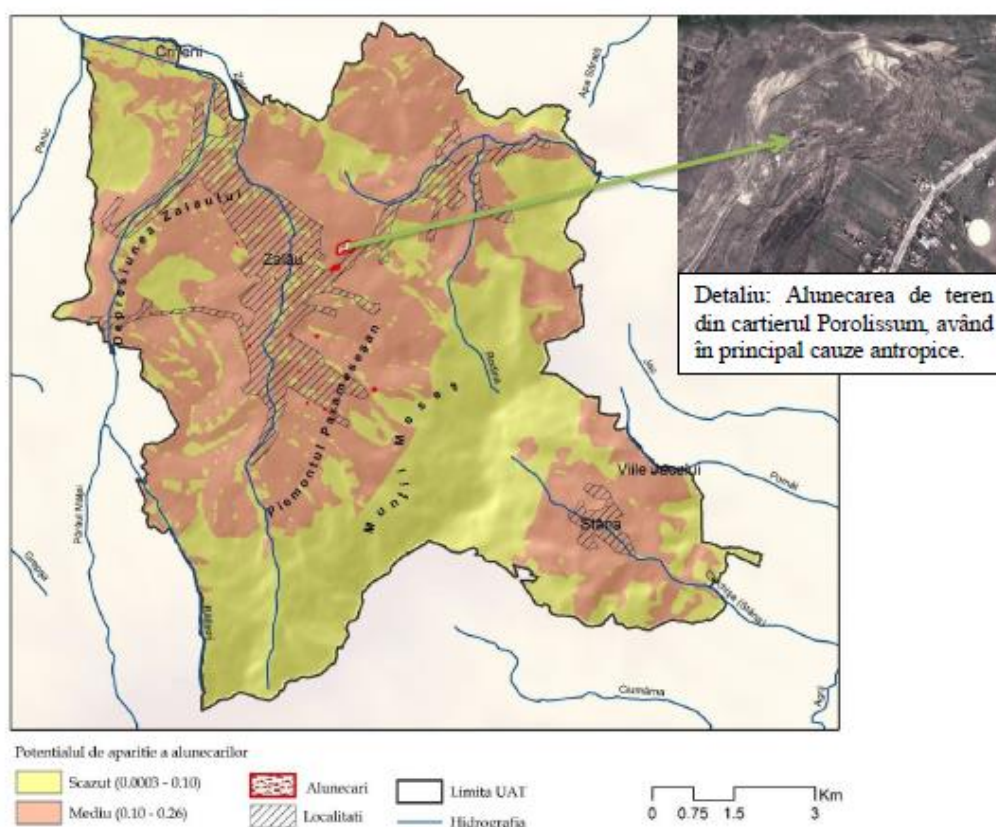

Sursa: Pop, A-M, Municipiul Zalău. Morfologia și amenajarea spațiului urban, Teză de doctorat, 2014.

În cadrul PUG-ului în vigoare se menționează la disfuncționalități legate de terenuri riscul de inundații și de alunecări. Există un risc mediu de inundare prin scurgerea apelor de pe versanți precum și un risc de inundare prin revărsarea apelor de suprafață (frecvența medie-redusă). Există de asemenea și risc de inundare prin ridicarea nivelului pânzei freatice.

Municipiul Zalău prezintă areale afectate de alunecări de teren, dar și areale predispuse producerii acestora. Cauza producerii alunecărilor de teren în Municipiul Zalău ține atât de procesele naturale cât și de activitățile antropice. Cauza alunecării versantului din cartierul Porolissum ține atât de infiltrările de apă acumulate între straturile de argilă, cât și de exploatarea argilei în zonă de către SC Cemacon SA. Pe suprafața afectată de aprox. 10 ha se găsește și drumul de legătură (strada Porolissum) dintre Zalău și Ortelec (DJ 191C), și tot aici sunt situate și bazinele de apă care alimentează cartierele Brădet și Stadion, toate acestea fiind implicit afectate. Literatura de specialitate oferă modele care permit calcularea riscului sau susceptibilității unui teren/areal de a fi afectat de alunecări de teren. Folosind metodologia din H.G. 447/2003, s-a calculat coeficientul mediu de susceptibilitate pentru arealul municipiului Zalău pe baza unor coeficienți factoriali^{42 43}. Potrivit acestei analize citate anterior, Municipiul Zalău prezintă următoarele areale cu *alunecări de teren* active, care asociază risc geomorfologic în intravilanul localității, respectiv: versantul stâng al Văii Meseș, în perimetrul cartierelor Brădet și Stadion; versantul drept al Văii Zalăului, în perimetrul cartierului Porolissum (rezervoarele de apă, cariera de argilă), strada Gheorghe Lazăr, Parcul Central-Cimitir, Tribunal; versantul stâng al Văii Zalăului, în perimetrul carierelor Dumbrava, Traian, Parcului Poporului, toate aceste areale în care se manifestă activ alunecările de teren fiind incluse în clasa de probabilitate medie. Harta 2 de mai jos redă spațial aceste rezultate.

Harta 2: Alunecări de teren active pe clase de probabilitate

Sursa: Pop, A-M, Municipiul Zalău. Morfologia și amenajarea spațiului urban, Teză de doctorat, 2014.

⁴² Ka-litologic; Kb-geomorfologic; Kc-structural; Kd-hidro-climatic; Ke-hidrogeologic; Kf-seismic; Kg-silvic; Kh-antropic

⁴³ Pop, A-M, Municipiul Zalău. Morfologia și amenajarea spațiului urban, Teză de doctorat, 20014

În ceea ce privește riscul de alunecări, este important de știut care este suprafața la nivelul municipiului Zalău afectată de astfel de fenomene. Astfel, avem 91 de hectare afectate de alunecări, dintre care 56 în brazde și 35 în valuri. De asemenea, o suprafață relativ extinsă a teritoriului este afectată de eroziune - 1985 ha (708 ha – foarte puternică și 90 ha - excesivă)⁴⁴.

În ceea ce privește aceste riscuri, trebuie evaluat contextul mai larg precum și documente elaborate de diverse instituții cu atribuții în acest domeniu. Astfel, se află în fază de finalizare Planul de management al riscului la inundații realizat de Administrația Națională Apele Române - Administrația Bazinală Someș Tisa⁴⁵. Această autoritate a implementat în ciclul de finanțare 2007-2013 și proiectul "Planul pentru prevenirea, protecția și diminuarea efectelor inundațiilor în spațiul hidrografic Someș-TISA. Realizarea hărților de risc la inundații", proiect cofinanțat din Fondul de Coeziune al Uniunii Europene prin Programul Operațional Sectorial "Mediu".

În cadrul Planului de management al riscului la inundații sunt identificate zonele cu risc potențial semnificativ la inundații din A.B.A. Someș-Tisa. Tabelul 13 de mai jos redă aceste zone. Se poate observa că pentru municipiul Zalău avem o zonă în aval de aprox. 33 km (râul Zalău).

⁴⁴ Date furnizate la cerere de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Direcția pentru Agricultură Sălaj, Oficiul pentru Studii Pedologice și Agrochimice Sălaj.

⁴⁵ Disponibil la adresa

http://www.rowater.ro/pmri_site/3.%20Planul%20de%20Management%20al%20riscului%20la%20Inundatii%20-%20Draft/P.M.R.I.%20Somes%20Tisa/RO9_FRMP_PMRI_20160322.pdf

Tabel 13: Zone cu risc potențial semnificativ la inundații în A.B.A. Someș-Tisa

Denumire zonă cu risc potențial semnificativ la inundații	Lungime (km)
r. Tisa - av. loc. Bocicoiu Mare	49,6
r. Vișeu - av. confl. Țâsla	62,6
r. Țâsla - av. confl. Secul	8,4
r. Vaser - av. confl. Novăț	12,0
r. Ruscova - av. confl. Bardi	20,1
r. Iza - av. loc. Săcel	67,4
r. Cosău - av. confl. Oanța	17,8
r. Rona - sector loc. Rona de Sus Rona de Jos	8,1
r. Bătarci	7,7
r. Tarna Mare	10,9
r. Tur - av. loc. Negrești-Oaș, inclusiv afluenți	141,2
r. Lechincioara	11,3
r. Someș - av. loc. Șanț, am. loc. Roșiori	287,1
r. Someș - av. loc. Roșiori	65,3
r. Țibleș - av. loc. Suplai	24,7
r. Șieu	77,8
r. Dipșa - sector av. confl. Pinitic - confl. Chiraleș	25,9
r. Pinitic - av. loc. Posmuș	11,1
r. Ilișua - av. confl. Strâmba	41,3
r. Someșul Mic - av. loc. Florești	94,9
r. Pârâul Ocnei - av. loc. Ocna Dejului	7,5
r. Olpret - av. loc. Bobîlna	17,7
r. Almaș - av. loc. Fildu de Jos	56,9
r. Sălaj - av. loc. Oarța de Jos	16,1
r. Bârsău - av. confl. Ciont	19,7
r. Lăpuș - av. confl. Surui	95,7
r. Dobric	8,6
r. Căvnic - av. loc. Copalnic-Mănăstur	13,0
r. Săsar - av. loc. Baia Sprie	20,6
r. Firiza - av. confl. Jidovani	5,1
r. Homorod	22,2
r. Crasna - am. loc. Vârșolt	27,5
r. Crasna - av. loc. Vârșolt, am. loc. Acâș	61,9
r. Crasna - av. loc. Acâș, am. loc. Mofinu Mare	21,4
r. Crasna - av. loc. Mofinu Mare	23,1
r. Zalău - av. loc. Zalău	33,1
r. Maria	23,8

Sursa: Planul de management al riscului la inundații realizat de Administrația Națională Apele Române - Administrația Bazinală Someș Tisa, p. 59

Climă și schimbări climatice

Date generale

Municipiul Zalău este situat în Depresiunea Zalăului unde predomină climatul temperat submontan caracterizat prin precipitații bogate și oscilații mai mici de temperatură decât în Podișul Transilvaniei.

Clima Municipiului Zalău este influențată de factorii climatogenetici -poziția geografică, radiația solară, circulația generală a atmosferei, relieful, solul, vegetația, suprafețele acvatice - și de activitățile antropice.

Potrivit datelor din Planul Urbanistic General al municipiului Zalău, la nivelul suprafeței active a municipiului, suprafață situată la altitudinea medie de 47°10'40'' nordică, se înregistrează o intensitate a radiației solare directe de 117,439 kcal/cm²/an , ceea ce reprezintă 48,67% din cantitatea maximă posibilă.

În ceea ce privește circulația generală a atmosferei, fiind situat la periferia nordică a Munților Apuseni, Municipiul Zalău este influențat în special de *circulația vestică*, munții Meseș nemaifiind o barieră orografică în calea maselor de aer. Circulația vestică are o frecvență medie de cca. 164 de zile/an, frecvența maximă înregistrându-se în lunile august și martie, iar cea minimă în luna iunie. Pe fondul acestei circulații vestice a atmosferei, vremea în municipiul Zalău este una umedă și închisă, cu precipitații frecvente, ierni blânde, temperaturi mai ridicate, veri mai răcoroase, instabilitate accentuată ce determină căderea unor cantități mari de precipitații, sub formă de averse, însoțite de descărcări electrice. Municipiul Zalău este influențat și de circulația polară cu o frecvență de cca. 110 zile/an, această circulație provocând răcirile de primăvară, vară și toamnă ale vremii și temperaturile scăzute iarna. Circulația tropicală influențează și ea municipiul Zalău, cu o frecvență anuală de 55 de zile/an, această circulație aducând cu ea ierni blânde și precipitații abundente, respectiv veri călduroase, secetă, și totodată vreme instabilă cu averse și descărcări electrice.

Pe plan vertical/altitudinea, suprafața activă a municipiului Zalău se desfășoară în plan vertical pe cca. 450 m, respectiv între 230 m altitudine minimă și 681 m altitudine maximă.

Vegetația, respectiv pădurea, ca expresie a condițiilor pedoclimatice, influențează ariile marginale sudice, estice și nordice ale municipiului Zalău. Influența pădurii se manifestă prin ameliorarea manifestărilor elementelor climatice, creșterea cantității de precipitații spre zona montană (partea de sud-est), o ușoară tendință de aridizare a climei și manifestarea violentă a unor elemente meteorologice (ploi torențiale cu grindină, secete prelungite) în zona vestică, din cauza reducerii fondului forestier din această zonă de-a lungul timpului.

Particularitățile climatice ale municipiului Zalău

Temperatura medie anuală a aerului în municipiul Zalău este cuprinsă între 8 - 9°C în intravilanul localității, scăzând la 6-8°C în partea estică situată pe flancul vestic al Meseșului. Pe ansamblu, se constată o creștere a temperaturii medii anuale similară tendinței globale, principalele efecte fiind creșterea instabilității atmosferice, și prelungirea perioadei de secetă în alternanță cu cele pluviale. În luna iulie, temperatura media lunară este cuprinsă între 17 – 18°C în partea joasă a municipiului și 16 – 17°C în partea situată la o altitudine mai ridicată (estică) a municipiului. În luna ianuarie, temperatura medie lunară este cuprinsă între - 3 și - 4°C în partea joasă și - 4 și - 6°C în cea înaltă.

Inversiunile de temperatură (inversarea stratificării termice a atmosferei joase) sunt un fenomen specific perioadei reci a anului și caracteristic municipiului Zalău prin prisma situării acestuia în Depresiunea Zalăului. Frecvența medie anuală a acestor fenomene se ridică la 10 – 15 zile pe an, în

cazul inversiunilor parțiale, fiind mai frecvente în cursul nopții și la un caz la 2 ani în cazul inversiunilor totale (aceste inversiuni au o amplitudine termică de 20° C și o durată de 2 – 3 zile).

Umezeala atmosferică este influențată de circulația generală a maselor de aer și de caracteristicile suprafețelor active, ceea ce face ca în Municipiul Zalău, în sezonul rece al anului, valorile medii climatice ale umidității aerului să fie cuprinse între 80% și 89%. Se remarcă totuși o diferențiere a umidității la nivel local, aceasta fiind mai mică în partea de vest a municipiului și mai mare în partea estică situată la o altitudine mai mare, în apropierea pădurii.

Nebulozitatea atmosferică a Depresiunii Zalăului se caracterizează printr-o variație specifică, alături de formațiunile noroase advecive rezultate din circulația maselor de aer, fiind prezenți și nori locali, de origine convectivă. În sezonul cald, valoarea medie a nebulozității este cuprinsă între 7,0 – 7,5 zecimi în partea centrală a și vestică a Depresiunii Zalău, crescând la peste 7,0 zecimi în partea montană vestică a depresiunii. Spre sfârșitul verii, valoarea medie a nebulozității este cuprinsă între 3,5 – 4,0 zecimi. Ceața este un alt fenomen meteorologic specific întâlnit în Depresiunea Zalăului. Întâlnim aici atât cețuri radiative (cele mai frecvente și specifice tranziției dintre anotimpul cald și cel rece – noiembrie – decembrie), cețuri advecive (specifice iernii) și cețurile frontale (specifice zonelor înalte ale Munților Meseș).

Cantitatea medie anuală de precipitații în Depresiunea Zalăului este de aprox. 700 mm/an, evidențiindu-se un trend crescător a acestei cantități. Iunie este luna în care cade, de regulă, cea mai mare cantitate de precipitații, iar octombrie și martie sunt lunile cu cea mai scăzută cantitate de precipitații.

Presiunea atmosferică înregistrează o valoare medie anuală de 995,4 mb în municipiul Zalău.

Vântul în municipiul Zalău suflă cu precădere primăvara și toamna pe direcția sud-vestică și sud-estică, situațiile de calm atmosferic având însă o pondere majoritară pe parcursul anului (peste 50%).

Alte fenomene climatice specifice sunt *chiciura*, *poleiul*, *grindina* și *fenomenele orajoase*. Chiciura se produce de regulă în municipiul Zalău începând din luna noiembrie și până în luna martie. Poleiul este un fenomen mai rar, caracteristic lunilor de iarnă, fiind un fenomen care are mai puțin cauze locale, ci circulația și stratificația generală a atmosferei. Grindina este generată de ploile cu caracter convectiv și ploile frontale de mare intensitate, având o frecvență anuală de cca. 3 -4 cazuri, de regulă în luna iunie. Fenomenele orajoase (electrice) ale atmosferei se produc începând cu luna aprilie și până în luna noiembrie, media anuală a acestor fenomene fiind de cca. 12 zile.

Schimbările climatice

Schimbările climatice la nivelul județului Sălaj și ale Municipiul Zalău se încadrează cele de la nivelul României, respectiv la cele de la nivel global. Astfel, din 1901 până în 2015 temperatura medie anuală în România a crescut cu 0,5°C, cantitățile de precipitații crescând constant și ele, concomitent cu creșterea numărului de zile cu temperaturi tropicale și apariția și tot mai des a perioadelor de secetă prelungită. Aceste schimbări climatice se resimt și mai mult în orașe, municipiul Zalău nefăcând excepție de la această situație. Astfel, în special blocurile, dar și clădirile de birouri și casele se confruntă cu impactul temperaturilor ridicate vara și a celor scăzute iarna, cu vânturi puternice, zăpezi abundente și alte fenomene meteorologice extreme: ploi torențiale, furtuni etc. În acest context urban, cele mai afectate sunt persoanele sărace sau cele aflate în pragul sărăciei, persoane care nu dispun de spații de locuit adecvate pentru a face față acestor noi provocări. Din acest punct de vedere, se poate afirma că schimbările climatice contribuie la accentuarea inegalităților sociale.

Potrivit *Raportului privind starea mediului în județul Sălaj* în anul 2015, în perioada 2010 – 2015, evoluția temperaturilor medii anuale la nivelul județului Sălaj relevă o creștere constantă:

Tabel 14: Evoluția temperaturii (°C) medii lunare și anuale a aerului în perioada 2010 - 2015

Stația meteo/an	Media lunară												Media anuală
Zalău	Ian.	Febr.	Mar.	Apr.	Mai	Iun.	Iul.	Aug.	Sep.	Oct.	Nov.	Dec.	
2010	-1,5	2,3	5,2	11,2	15,8	19,3	21,5	21,2	14,7	7,9	9,2	-0,3	10,5
2011	-0,9	-2,0	5,8	11,7	16,0	20,1	21,1	21,8	18,9	9,2	1,7	2,8	10,5
2012	-0,3	-5,0	5,2	12,3	16,5	21,1	24,1	22,4	19,1	11,7	7,4	-0,5	11,2
2013	0,0	3,3	3,7	12,6	17,0	19,5	21,2	21,9	13,6	12,3	8,3	0,5	11,2
2014	3,0	5,8	9,4	12,6	16,0	19,7	21,6	20,7	17,4	11,9	7,2	3,4	12,4
2015	1,5	2,0	6,3	10,0	16,0	20,1	22,9	23,6	18,1	10,3	7,0	2,2	11,7

Sursa: Raport privind starea mediului în județul Sălaj în anul 2015.

Cu excepția câtorva cazuri, se poate observa că atât temperaturile medii lunare, cât și cele medii anuale au crescut cu aproximativ 1°C într-o perioadă foarte scurtă de timp.

O situație similară se regăsește și în ceea ce privește evoluția numărului de zile tropicale măsurate la stația meteo Zalău în perioada 2010 – 2015:

Tabel 15: Evoluția numărului de zile tropicale în perioada 2010 - 2020

Stația meteo/an	Zile tropicale												Număr zile Total anual
Zalău	Ian.	Febr.	Mar.	Apr.	Mai	Iun.	Iul.	Aug.	Sep.	Oct.	Nov.	Dec.	
2010						4	11	10					25
2011						4	12	10	3				29
2012						7	20	16	7	1			51
2013						5	4	11					20
2014						4	8	9					21
2015						2	14	20	5				41

Sursa: Raport privind starea mediului în județul Sălaj în anul 2015.

În cazul acestui indicator, creșterea este și mai accentuată, numărul zilelor tropicale din luna august 2014 fiind dublu față de anul 2010.

Cantitatea de precipitații căzută a evoluat însă în sens invers:

Tabel 16: Evoluția cantității lunare și anuale de precipitații în perioada 2010 - 2015

Stația meteo/an	Cantitatea lunară												Litri/mp Cantitatea anuală
Zalău	Ian.	Febr.	Mar.	Apr.	Mai	Iun.	Iul.	Aug.	Sep.	Oct.	Nov.	Dec.	
2010	66,8	27,3	34,3	46,6	150,2	213,9	123,2	48,4	95,4	29,1	39,5	79,9	954,6
2011	34,7	28,1	40,2	34,7	30,8	48,8	80,6	12,4	23,4	16,6	0,1	39,2	389,6
2012	37,7	29,8	15,9	100,2	95,6	96,0	28,4	18,8	22,4	40,2	38,0	45,7	568,7
2013	54,2	17,8	125,4	58,8	59,4	151,4	10,4	78,2	64,4	47,6	16,7	9,1	693,4
2014	47,2	21,8	23,4	28	69,8	41,6	116,5	65	48	93,4	34	60,6	649,3
2015	39,1	10,5	34,0	40,4	132,2	48,4	38,4	61,0	99,0	54,6	60,3	8,2	626,1

Se poate observa astfel o scădere semnificativă (aprox. 30%) a cantității medii anuale de precipitații, cele mai afectate fiind lunile iunie (luna cu cea mai mare cantitate de precipitați la nivel național) și luna februarie (luna cu cele mai puține precipitații căzute la nivel național).

Luând în considerare datele prezentate anterior, municipiul Zalău trebuie să aibă în vedere politici și programe care să reducă schimbările climatice precum creșterea suprafeței și calității spațiilor verzi, introducerea unor sisteme de încălzire și răcire mai eficiente, asigurarea unor mijloace de transport

în comun cu emisii de noxe scăzute, îmbunătățirea transportului în comun, scoaterea din oraș a traficului de tranzit, perdele de vegetație pe marginea arterelor rutiere, încurajarea construirii de clădiri pasive/verzi, realizarea de acoperișuri verzi pe blocuri etc.

SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
- creșterea semnificativă a suprafeței de spații verzi și atingerea indicatorului de 26 m²/cap locuitor în 2015. - calitatea aerului este bună, depășiri ocazionale la pulberi (PM10). - stare moderată a corpului de apă de suprafață, trendul este însă crescător. - corpurile de apă subterane sunt evaluate ca având o calitate bună, trendul este de menținere. - investiții semnificative în infrastructura de canalizare/ape uzate menajere; începând cu ianuarie 2016 există inclusiv treaptă terțiară de epurare. - nu există în municipiul Zalău niciun sit confirmat a fi poluat; din sursele considerate a fi potențial poluate, unii poluatori industriali au autorizație integrată de mediu deci teoretic nu se mai pune problema existenței unei contaminări. - existența unui sistem integrat de management al deșeurilor și închiderea depozitului neconform; investiții semnificative și conformarea cu anumite ținte europene înainte de data limită. - reducerea poluării fonice în anumite zone, de ex. a parcurilor, datorită realizării unor lucrări de amenajare/instalare de perdele separatoare de vegetație. - existența unei strategii sectoriale pentru domeniul salubritate intitulată <i>Strategia locală de dezvoltare a serviciului de salubritate a municipiului Zalău pentru perioada 2016-2022 și orientări până în 2033</i>; necesitatea conformării cu legislația europeană în domeniu care obligă	- arhitectura peisageră a unor spații verzi lasă de dorit. - distribuția neunitară a spațiilor verzi la nivelul cartierelor. - degradare și disfuncționalități ale colectoarelor de canalizare menajera și pluvială din municipiul Zalău; frecvente colmatări ale canalizărilor menajere și pluviale; subdimensionarea rețelelor de canalizare menajere, cu racordarea ulterioară a populației la acestea; - insuficiența rețelei de canalizare menajeră: cca. 94,4 % populație racordată la canalizarea menajeră. - colectarea deșeurilor nu se face pe patru fracții, deșeurile colectate neselectiv nu sunt sortate pentru recuperarea deșeurilor reciclabile, neexistând o stație adecvată de sortare (investiția este realizată, urmând a fi dată în exploatare); nu se realizează compostarea deșeurilor organice biodegradabile. - poluare fonică crescută la nivel stradal/intersecții - numărul de depășiri pentru zona stradală/intersecții este foarte mare în continuare – în 2014, 80% din măsurători au reprezentat depășiri. - terenuri/zone afectate de riscul de inundații și de alunecări.

la realizarea unor progrese rapide și atingerea unor ținte.	
Oportunități - existența la marginea Zalăului a unor zone verzi care pot fi utilizate pentru îmbunătățirea calității aerului dar și pentru recreere. - investiții din fonduri europene în creșterea eficienței energetice a clădirilor (limitarea poluării aerului datorată centralelor termice individuale, în special a emisiilor de pulberi). - operatorul regional pentru alimentare și distribuție apă și canalizare are planuri clare de investiții pentru viitor. - reducerea poluării fonice în intersecții/nivel stradal prin finalizarea etapei a doua a șoselei de centură. - obligativitatea în viitor de a se realiza pentru toate orașele hărți de zgomot – o mai bună planificare a extinderii și dezvoltării în funcție de sursele de poluare fonică. - existența unui Plan de management al riscului la inundații - sunt identificate zonele cu risc potențial semnificativ la inundații din A.B.A. Someș-Tisa; proiect implementat vizând realizarea unor hărți de risc la inundații.	Amenințări - presiunea extinderii rezidențiale asupra spațiilor verzi. - poluarea aerului, în special cu pulberi, poate crește odată cu abandonarea sistemului centralizat de încălzire. - existența unor date imprecise/incomplete privind calitatea aerului. - date vechi și bazate pe declarațiile agenților economici vizând contaminarea unor situri; costuri mari de realizare a evaluărilor de mediu pentru situri potențial poluate. - creșterea necontrolată a suprafeței dedicată construcțiilor; extinderea rapidă a terenurilor neproductive și vacante. - disfuncționalități în funcționarea sistemului de management al deșeurilor (de ex. probleme vandalizarea pubelelor). - neconformarea cu reglementările urbanistice privind interdicția de a construi în zone afectate de riscuri naturale (sau de a construi cu restricții severe). - menținerea crescută a poluării fonice la nivel stradal/intersecții - creșterea temperaturii medii ce va duce la creșterea consumurilor de energie pentru ventilare/ aer condiționat - scăderea precipitațiilor ce afectează sursele de apă existente pentru consumul urban .

Analiza economiei locale

Produs Intern Brut – context județean

Proгноzele în profil teritorial ale Comisiei Naționale de Prognoză (CNP) (date finale și estimări) arată că în contextul unei dublări a PIB în prețuri curente (milioane lei, prețuri curente, nu prețuri constante) în perioada 2007-2018, PIB-ul județului Sălaj va crește cu 80%.

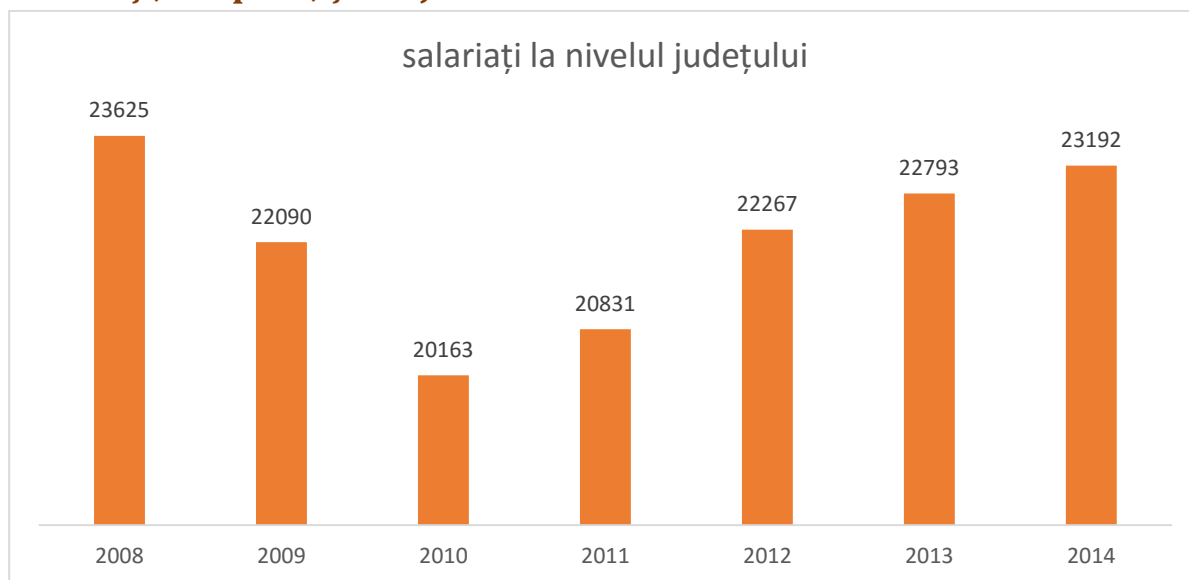
	2007	2008	2009	2014	2015	2016	2017	2018
PIB România	416.006,8	416.006,8	514.700	667.577	708.103	751.505	801.028	85.4873
PIB N-V	50.724,1	57.937,1	56.652,1	75.645,7	80.566,7	85.491,8	91.096,4	97.300,8
Sălaj	3.883,6	4.414,1	3.975,8	5.688,4	5.776,4	6.142	6.533,7	6.965,5
% din național	0,93%	1,06%	0,77%	0,85%	0,82%	0,82%	0,82%	0,81%
% din regional	7,66%	7,62%	7,02%	7,52%	7,17%	7,18%	7,17%	7,16%

Dacă evoluția estimată este una pozitivă, valoarea efectivă a PIB județean este una redusă – sub 1% din PIB național și în jurul a 7% din cel regional.

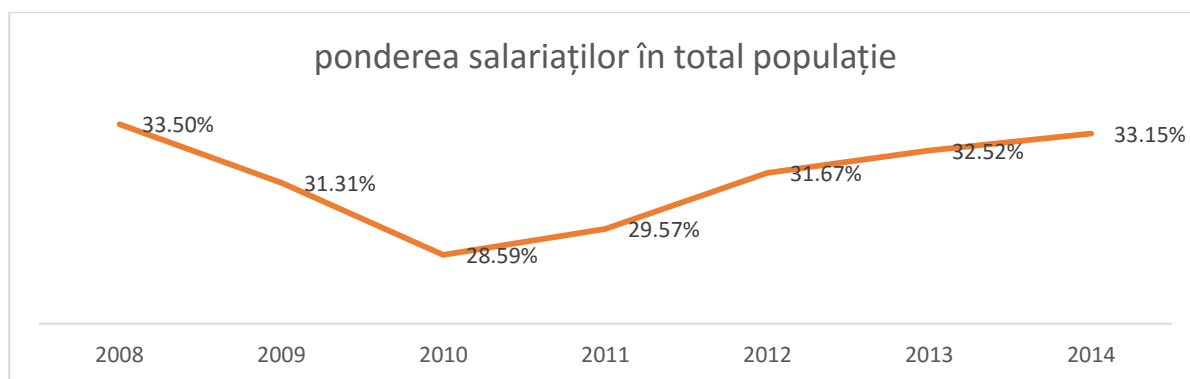
	2007	2008	2009	2014	2015	2016	2017	2018
creștere reală PIB	12	-1,4	-13,5	3,9	-0,7	4,4	4,1	4,3
PIB/loc Sălaj	4.786	4.943	3.880	5.822	5.953	6.388	6.872	7.411

PIB-ul pe locuitor în județul Sălaj se situa la nivelul de 78% din cel național în 2014, însă estimările privind evoluția în perioada 2014-2018 sunt pozitive – pentru județul Sălaj fiind estimată o rată de creștere de aproape 30%, în contextul unor creșteri reale de peste 4% în anii 2016-2018. Datele pe anii anteriori arată o ajustare semnificativă de -13,5% în anul 2009 față de anul anterior, după ce în 2007 înregistrase o creștere record.

Salariați, ocupare, șomaj

Datele INS arată că, în ceea ce privește evoluția numărului de salariați, situația tinde să revină la cifrele din anul 2008, dinaintea perioadei de criză economică ce a afectat puternic economia Zalăului.

Ponderea salariaților în totalul populației municipiului (populația după domiciliu, sursa INS) arată aceeași evoluție – revenire la perioada ante-criză.

rata ocupării						
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
50%	46%	42%	43%	47%	48%	50%

Calculată ca raport între populația cu vârstă între 18 și 62 de ani, rata ocupării forței de muncă are o valoare medie a perioadei 2008-2014 de 46%, în condițiile în care media de la nivel național (în cazul municipiilor) este de peste 55%. Deși acest indicator este mai relevant decât numărul șomerilor, arătând nivelul ocupării forței de muncă, limitele sale sunt date de faptul că o parte din salariații firmelor din municipiu nu sunt și locuitorii acestuia.

șomaj înregistrat								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
șomeri	769	2.596	1.741	1.175	1.008	1.034	786	680
din care femei	476	1.298	883	650	548	553	421	378
din care bărbați	293	1.298	852	525	460	481	365	302

Datele statistice (fișa localității și AJOFM) referitoare la numărul șomerilor înregistrați arată un număr în continuă scădere față de anul 2009, de la aproape 2600, la 680.

structura șomajului în funcție de studii								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
muncitori	140	430	651	401	325	349	350	283
studii medii	429	1723	747	480	439	453	300	276
studii superioare	200	443	343	294	244	232	136	121

Structura șomajului în funcție de studii (date AJOFM) arată un procent mai mic al celor cu studii superioare (în condițiile în care și populația cu studii superioare este procentual mai redusă în totalul populației).

structura șomajului în funcție de vârstă								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015

< 25 ani	196	480	273	237	265	215	135	108
25-35 ani	158	560	334	233	199	167	136	114
35-45 ani	186	679	434	300	208	239	172	131
> 45 ani	229	877	700	405	336	413	343	327

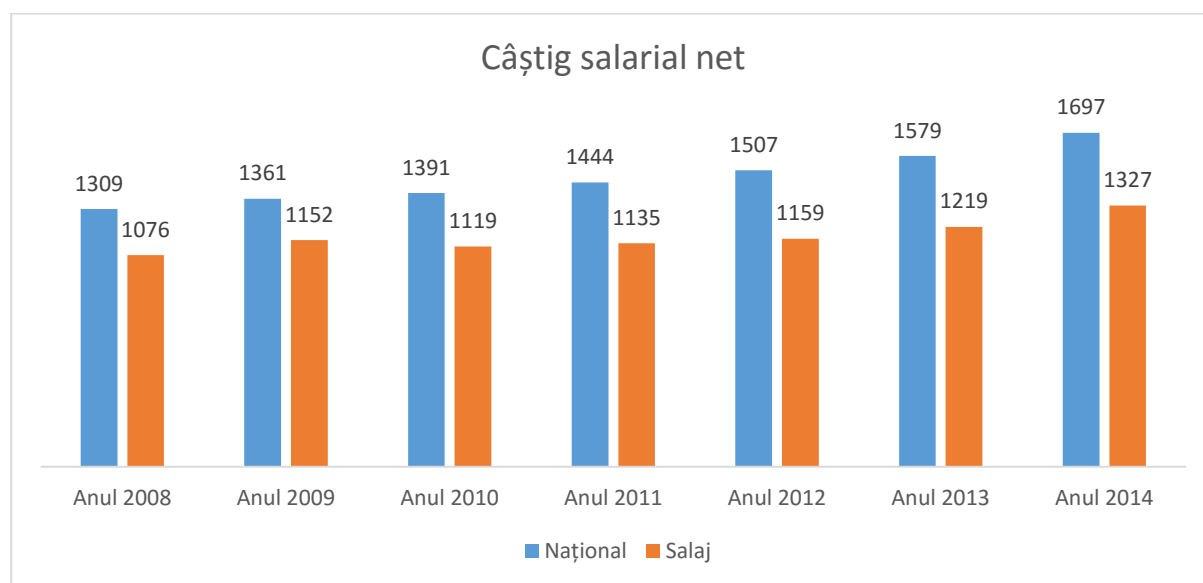
În ceea ce privește structura șomajului în funcție de vârstă, din tabelul de mai sus se observă clar un procent mai ridicat în cazul celor de peste 45 de ani.

Venituri salariale

		Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	local /naț ional
TOTAL	Național	1.309	1.361	1.391	1.444	1.507	1.579	1.697	
-	Sălaj	1.076	1.152	1.119	1.135	1.159	1.219	1.327	78%
A AGRICULTURĂ, SILVICULTURĂ ȘI PESCUIT	Național	914	1.007	1.024	1.044	1.093	1.179	1.270	
-	Sălaj	844	880	866	893	890	885	1.077	85%
INDUSTRIE	Național	1.189	1.300	1.388	1.470	1.541	1.604	1.720	
-	Sălaj	1.049	1.157	1.264	1.365	1.381	1.410	1.516	88%
B INDUSTRIA EXTRACTIVĂ	Național	2.287	2.360	2.435	2.577	2.786	2.943	3.260	
-	Sălaj	1.437	1.489	1.534	1.533	1.700	1.846	2.084	64%
C INDUSTRIA PRELUCRATOARE	Național	1.050	1.146	1.237	1.324	1.393	1.466	1.578	
-	Sălaj	1.013	1.122	1.229	1.324	1.346	1.369	1.482	94%
D PRODUCTIA ȘI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICĂ ȘI TERMICĂ, GAZE, APĂ CALDĂ ȘI AER CONDIȚIONAT	Național	2.389	2.573	2.671	2.787	2.904	2.917	3.093	
-	Sălaj	1.804	1.916	2.209	2.293	2.455	2.565	2.650	86%
E DISTRIBUȚIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DEȘEURILOR, ACTIVITĂȚI DE DECONTAMINARE	Național	1.154	1.241	1.256	1.333	1.388	1.427	1.509	
-	Sălaj	1.174	1.094	1.118	1.305	1.274	1.396	1.416	94%
F CONSTRUCTII	Național	1.162	1.069	1.125	1.247	1.193	1.191	1.240	
-	Sălaj	825	841	836	842	842	882	1.099	89%
G COMERȚ CU RIDICATA ȘI CU AMĂNUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR ȘI MOTOCICLETELOR	Național	1.042	1.047	1.166	1.227	1.305	1.293	1.412	
-	Sălaj	723	917	745	765	719	794	854	60%
H TRANSPORT ȘI DEPOZITARE	Național	1.454	1.518	1.557	1.580	1.624	1.629	1.707	
-	Sălaj	992	1.119	1.090	990	1.010	1.076	1.211	71%
I HOTELURI ȘI RESTAURANTE	Național	773	799	786	841	850	898	958	
-	Sălaj	592	559	601	694	659	650	774	81%
J INFORMAȚII ȘI COMUNICAȚII	Național	2.119	2.468	2.687	2.965	2.992	3.067	3.357	
-	Sălaj	1.481	1.504	1.224	1.586	1.431	1.518	1.465	44%
K INTERMEDIERI FINANCIARE ȘI ASIGURĂRI	Național	3.205	3.109	3.200	3.435	3.587	3.645	3.708	

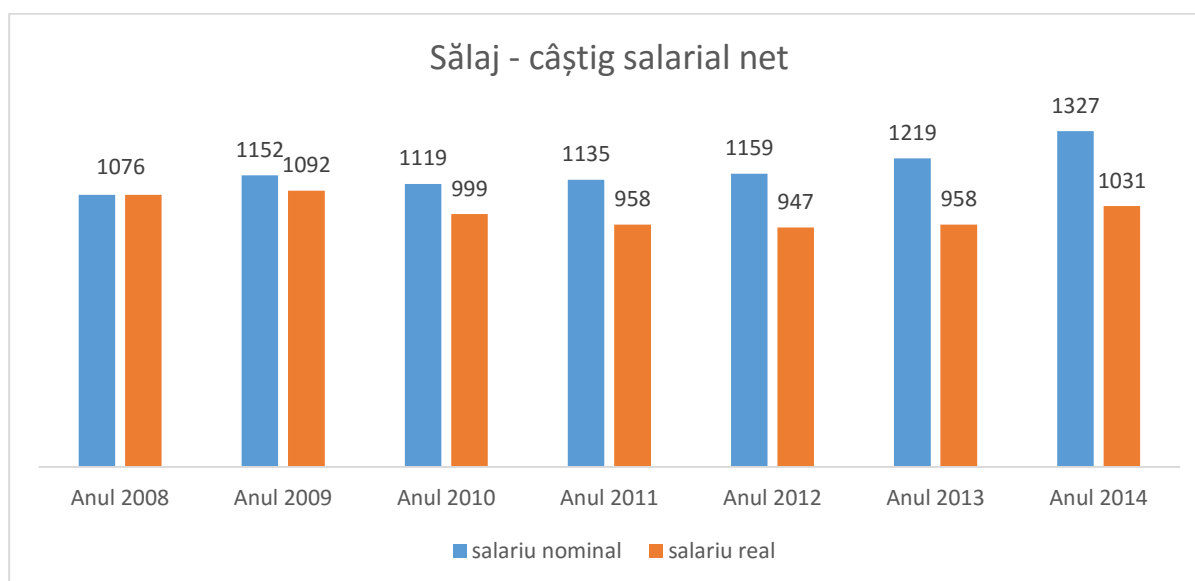
-	Sălaj	2.417	2.247	2.351	2.365	2.300	2.207	2.406	65%
L TRANZACȚII IMOBILIARE	Național	1.270	1.193	1.182	1.268	1.248	1.349	1.344	
-	Sălaj	685	854	875	592	784	731	737	55%
M ACTIVITĂȚI PROFESIONALE, ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE	Național	1.749	1.870	1.915	2.061	2.216	2.351	2.442	
-	Sălaj	1.494	1.572	1.518	1.222	1.404	1.370	1.462	60%
N ACTIVITĂȚI DE SERVICII ADMINISTRATIVE ȘI ACTIVITĂȚI DE SERVICII SUPOORT	Național	835	873	940	966	1.030	1.132	1.261	
-	Sălaj	724	772	723	777	821	907	1.138	90%
O ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ ȘI APĂRARE; ASIGURĂRI SOCIALE DIN SISTEMUL PUBLIC	Național	2.411	2.159	1.968	1.909	2.102	2.420	2.754	
-	Sălaj	2.129	1.930	1.751	1.663	1.874	2.184	2.521	92%
P ÎNVĂȚĂMÂNT	Național	1.538	1.596	1.380	1.316	1.371	1.533	1.733	
-	Sălaj	1.322	1.400	1.173	1.135	1.189	1.346	1.344	78%
Q SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ	Național	1.266	1.342	1.226	1.210	1.315	1.456	1.496	
-	Sălaj	1.106	1.107	1.096	1.059	1.112	1.233	1.234	82%
R ACTIVITĂȚI DE SPECTACOLE, CULTURALE ȘI RECREATIVE	Național	1.195	1.249	1.103	1.076	1.148	1.216	1.249	
-	Sălaj	1.026	1.010	916	877	932	1000	1.066	85%
S ALTE ACTIVITĂȚI DE SERVICII	Național	780	818	824	852	929	991	1.141	
-	Sălaj	563	649	729	679	773	740	1.009	88%

Veniturile salariale de la nivelul județului, implicat de la nivel local (care are cea mai mare podere în formarea câștigului salarial de la nivel județean) arată câștiguri nete sub cele ale nivelului național, în medie cu 20% mai reduse, la nivelul anului 2014.

Singurul sector cu venituri nete apropiate de nivelul național este cel al industriei prelucrătoare, cel mai mare angajator al economiei locale.

Valorile din tabelul și graficul de mai sus sunt exprimate în prețuri curente.

Transformarea datelor în prețuri constante arată câștiguri reale încă sub nivelul anului 2008.

	2014	2015	2016	2017	2018
salariu național	1.697	1.836	1.998	2.106	2.218
salariu Sălaj	1.327	1.443	1.573	1.658	1.745

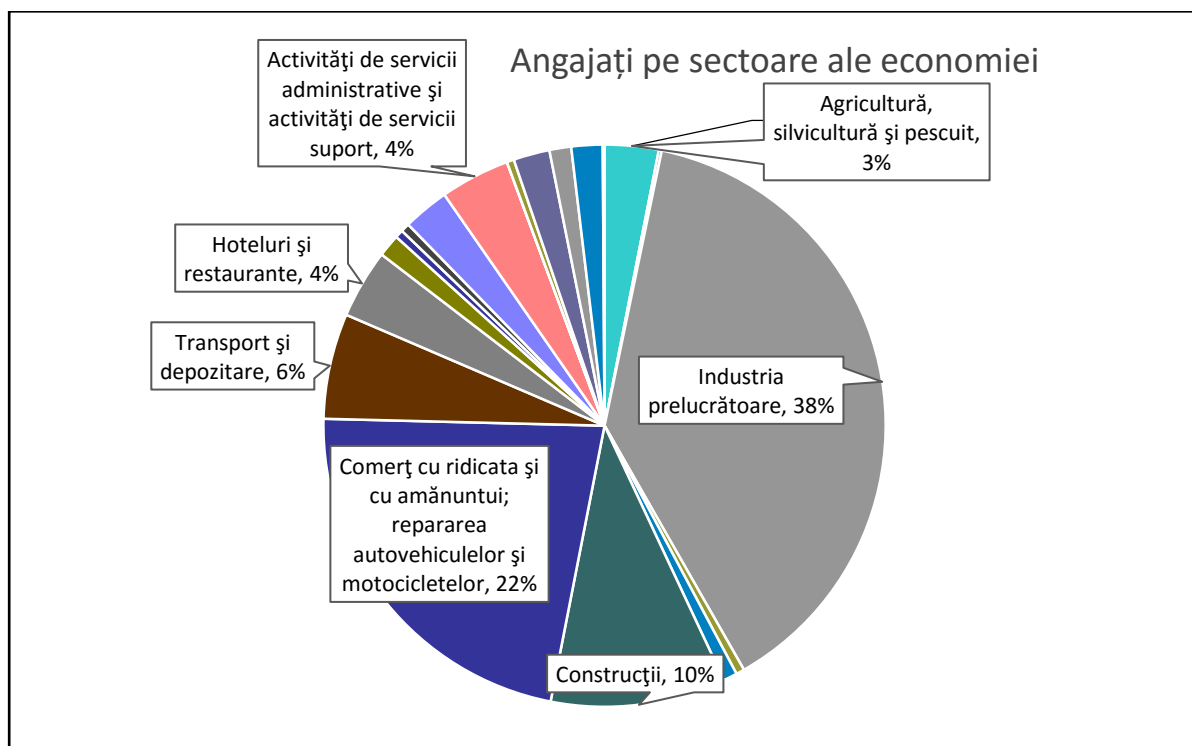
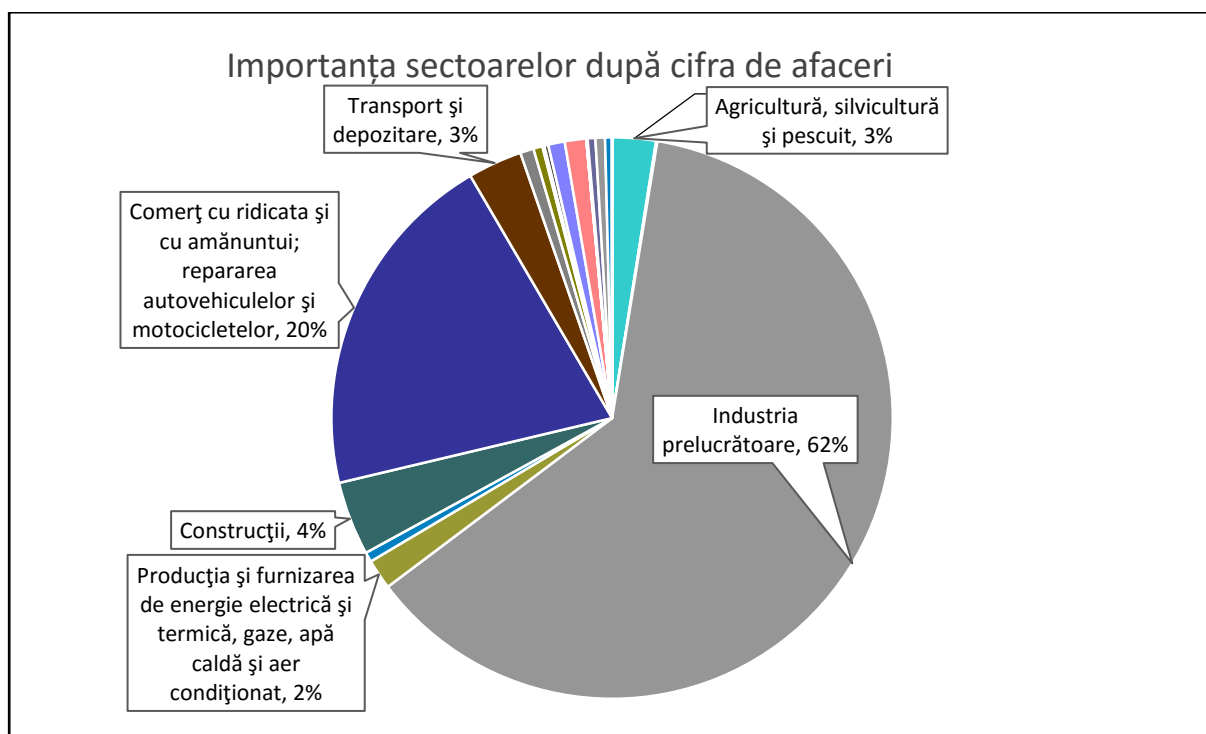
Proгноzele CNP (Comisia Națională de Prognoză) păstrează procentul salariului net județean la același nivel pentru următorii ani, estimările arătând un salariu mediu net lunar, în prețuri curente, de 1745 lei la nivelul lui 2018.

Structura economiei locale

Economia locală este una bazată, în mare măsură, pe industria prelucrătoare, care, cu aproape 40% din angajații mediului privat local generează peste 60% din cifra de afaceri și peste 70% din profiturile firmelor locale.

Al doilea sector ca importanță este cel comercial, care absoarbe peste 22% din angajații sectorului privat (14% din total), generând 20% din cifra de afaceri și 9% din profiturile firmelor zălăuane.

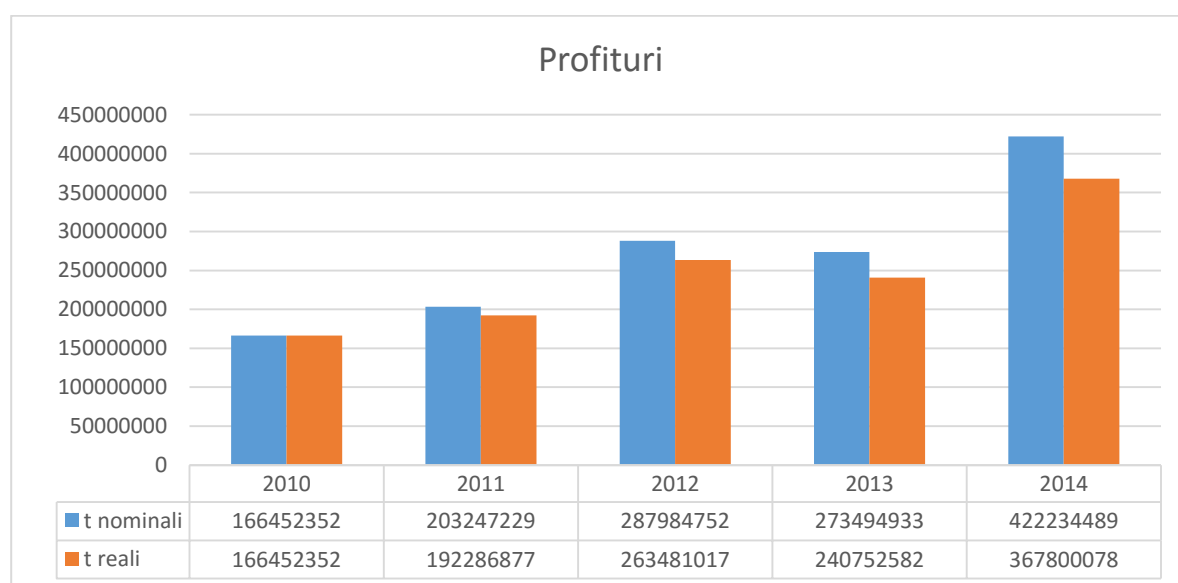
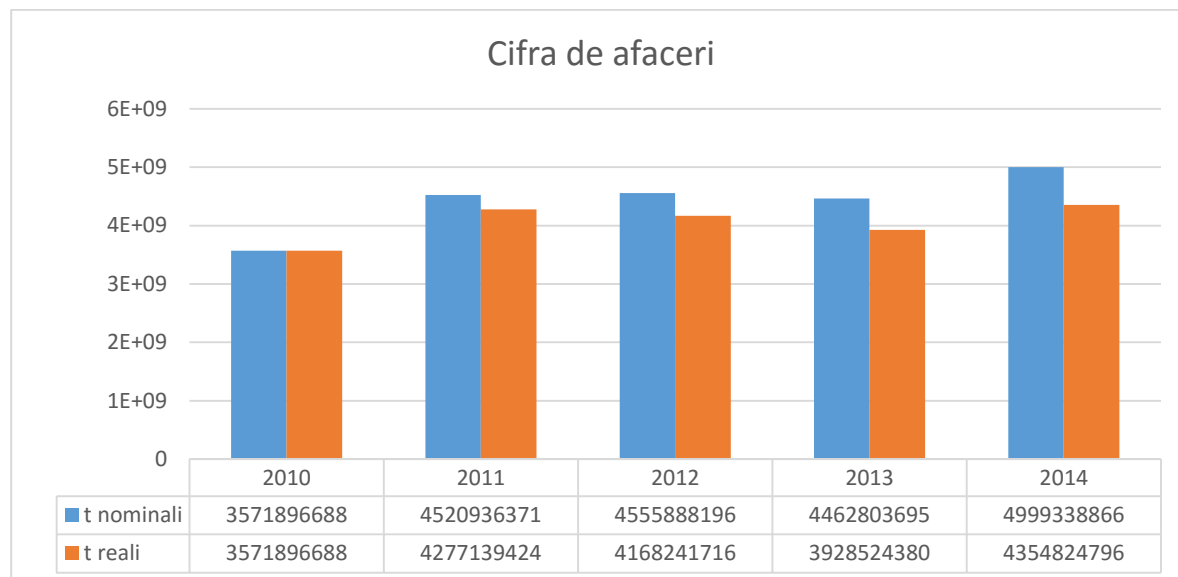
Pe lângă cele două sectoare se remarcă sectoarele construcțiilor, transportului și depozitării, hoteluri și restaurante și cel agricol. Dacă sectorul construcțiilor angajează 10% din forța de muncă din mediul privat și are 4% din totalul cifrei de afaceri locale, transporturile și depozitarea angajează 6% din forța de muncă a firmelor locale, generând 3% din cifra de afaceri totală.

Structura economiei locale arată o concentrare importantă a activităților industriale, în timp ce activitățile aferente sectoarelor serviciilor sunt mai degrabă servicii-suport pentru nevoile municipiului și a localităților din jurul acestuia.

Evoluția sectorului privat local

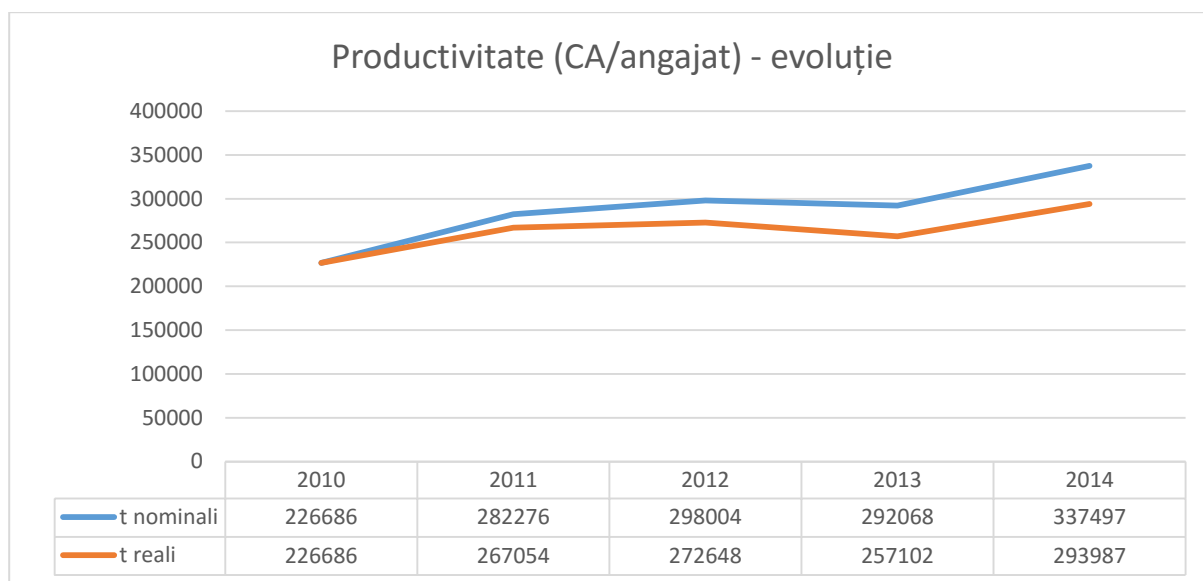
Analiza evoluției sectorului privat local a fost realizată pentru perioada 2010-2014 (2014 anul cu ultimele date disponibile), pe baza datelor OJRC și a unor estimări proprii⁴⁶.

Cifra de afaceri și profiturile firmelor locale au cunoscut o evoluție ascendentă constantă și importantă.

Creșteri de 40% în termeni nominali și 22% reali ale cifrei de afaceri au fost însoțite de dublarea profiturilor (în fapt o creștere de 220% în termeni reali), creșteri bazate, în special, pe valorile industriei prelucrătoare.

⁴⁶ Estimările au fost realizate cu privire la cifrele de afaceri și profiturile firmelor Tenaris, Michelin și Hanes, care raportează datele financiare global, la nivel de grup (în Zalău funcționând puncte de lucru), în localitatea în care este înregistrat sediul social

Creșterea cifrei de afaceri a adus cu sine și evoluția productivității angajaților (+50% în termeni nominali și 30% în termeni reali), în condițiile în care numărul total de angajați ai firmelor locale s-a redus cu 6%.

număr angajați sector privat local				
2010	2011	2012	2013	2014
15.757	16.016	15288	15.820	14813

Firme Mari

Tenaris Silcotub și Michelin România sunt principalii angajatori din economia locală.

Tenaris Silcotub este cel mai important producător român de țevi fără sudură cu diametre mici. Compania exportă în întreaga lume produse utilizate în industriile de petrol și gaze, energie, auto precum și în alte domenii specializate.

Tenaris Silcotub SA								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Cifra de afaceri (lei)	765.063.386	505.801.025	1.056.827.597	1.442.409.942	1.666.747.158	1.582.799.127	2.045.554.557	NA
Profit net (lei)	117.873.330	-33.388.942	66.766.420	107.588.856	231.057.199	157.839.267	278.830.803	NA
Număr salariați	1.337	1.128	1.234	1.424	1.528	1.606	1.618	1.589
Salariați Zalău	1.029	864	971	1.096	1.101	1.164	1.235	1.171

Evoluția numărului de salariați ai companiei este una de creștere în toată perioada 2009-2015, la momentul actual creșterea fiind de 18% față de anul 2008 la nivel de grup și 13% la nivelul unității din Zalău, în condițiile în care firma aproape că și-a triplat cifra de afaceri în perioada menționată.

Grupul Michelin deține în Zalău două unități de producție: fabrica de anvelope (ce produce diverse tipuri de anvelope: anvelope de camion, radiale cu camera de aer și tubeless sub mărcile asociate Taurus, Kormoran, Riken, anvelope industriale marca Michelin, anvelope pentru metrou, anvelope destinate echipării stivuitoarelor, mașinilor și utilajelor care lucrează în minele subterane) și o a doua unitate ce produce cord metalic pentru fabricile din cadrul grupului.

Michelin SA							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Cifra de afaceri Grup (lei)	1.422.596.596	1.122.364.434	1.564.927.435	2.146.783.116	2.126.820.954	2.123.412.336	2.095.523.404
Număr salariați Zalău (lei)	1.713	1.504	1.474	1.471	1.458	1.448	1.428
Michelin Anvelope	1.413	1.235	1.211	1.207	1.187	1.152	1.139
Michelin Cord	290	269	263	264	271	296	289

*estimări

În cazul Grupului Michelin datele arată o scădere a numărului de angajați în perioada 2008-2014, de mică amploare după anul 2009, în condițiile unei creșteri a cifrei de afaceri cu aproximativ 86% în 2014 față de cel mai slab an al companiei în perioada de criză - 2009. În anul 2015, firma a avut un număr de 1383 angajați, din care 1084 la nivelul unității producătoare de anvelope. Cifra de afaceri a unităților din Zalău pe ultimii doi ani arată o scădere, datorată involuției vanzărilor unității de anvelope.

	2014	2015
Cifra de afaceri Michelin Zalău (lei)	1.064.721.698	970.520.206
Zalău Anvelope (lei)	798.497.487	681.166.405
Zalău Cord (lei)	266.224.211	289.353.801

Alături de cele două companii mari multinaționale, pe plan local, în industrie (prelucrătoare) mai activează încă doi actori locali importanți ca număr de angajați și cifra de afaceri: Grupul Universal (Uniconf și Hanes, fosta Rosko - companii locale specializate în fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (lenjerie, sport etc.) și Rominserv Valves IAIFO (specializată în proiectarea, fabricarea și comercializarea unei largi game tipo-dimensionale de armături industriale cu diverse utilizări în domeniile: petrolier, petrochimic, transport de gaze, centrale termice, rețele de distribuție a apei, pentru temperaturi de lucru joase și ridicate, precum și pentru medii de lucru specific) și Boglar Champ (cultura rădăcinoaselor – ciuperci).

Întreprinderi mici și mijlocii

Strategia de dezvoltare durabilă a municipiului pentru perioada 2014-2020 acordă în analiza preliminară o importanță aparte sectorului IMM (Întreprinderi mici și mijlocii); în același timp unul din obiectivele specifice este cel de încurajare a agenților economici care activează în acest sector.

Analiza de față dorește să extindă analiza și să identifice sursele de competitivitate între cele trei componente ale acestui sector – microîntreprinderi (0-9 angajați), întreprinderi mici (10-49 angajați) și întreprinderi mijlocii (50-249 angajați).

Perioada de analiză este 2008-2014 (ultimul an cu date complete disponibile), sursa datelor fiind Oficiul Județean al Registrului Comerțului (OJRC).

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
număr firme	2.964	3.255	3175	3.133	3.086	2.979	3.068
număr mediu de salariați	13.600	12.416	11.718	12.116	11.695	11.429	11.025

Datele OJRC arată o evoluție fluctuantă în ceea ce privește numărul de IMM-uri, dar fluctuațiile nu sunt de natură a îngrijora – în jur de +/-5% în jurul valorii medii a perioadei, ceea ce arată o relativă stabilitate a numărului de agenți economici în perioada 2008-2014.

Numărul mediu de salariați este în continuă scădere față de anul 2008, cu un procent de 20%, în condițiile în care numărul de agenți economici activi a rămas relativ același.

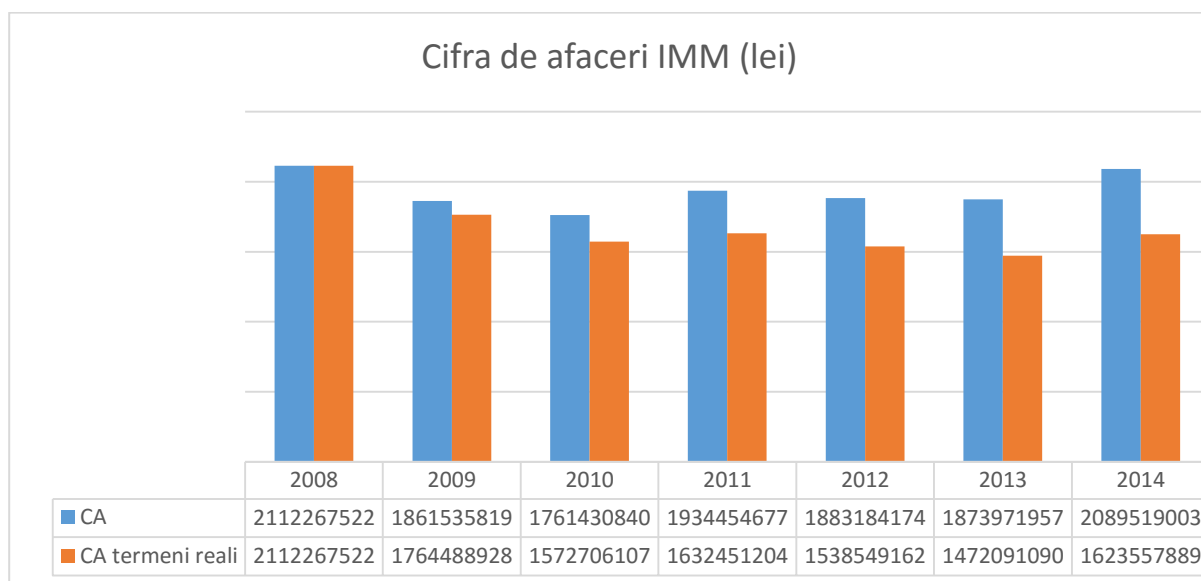
număr agenți economici							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Micro	2.670	3.001	2.931	2.868	2.838	2.732	2.832
Mici	249	217	208	228	213	213	201
Mijlocii	45	37	36	37	35	34	35

Dacă datele de ansamblu ale sectorului IMM arată o fluctuație redusă a numărului de agenți economici, datele structurate pe tipologia firmelor arată o fluctuație importantă în anii 2008, 2009 și 2010, perioada de după 2011 arătând valori relativ constante.

număr angajați								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	14/08
Micro	4.509	4.451	4.181	4.139	4.161	4.025	3.939	87%
Mici	4.789	4.274	4.108	4.402	4.132	3.956	3.789	79%
Mijlocii	4.302	3.691	3.429	3.575	3.402	3.448	3.297	77%

Evoluția numărului de angajați arată diminuări ale efectivelor față de perioada 2008-2010, în cazul tuturor celor trei tipuri de IMM-uri.

Venituri

Cifra de afaceri a IMM-urilor zălăuane arată o evoluție ascendentă, în termeni nominali, în perioada de după 2010, în termeni reali însă (actualizat cu rata inflației) valorile nu au înregistrat o creștere importantă în perioada menționată.

cifra de afaceri microîntreprinderi (lei)							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
CA	600.947.985	561.506.946	564.055.172	567.742.326	653641994	711.480.177	804.731.884
CA- termeni reali	600.947.985	532.234.072	503.620.689	479.107.448	534.021.237	558.900.375	625.277.299

cifra de afaceri întreprinderi mici (lei)							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
CA	708.411.930	631184.422	675.911.264	912.817.701	853.646.067	768.578.030	874.881.647
CA- termeni reali	708.411.930	598279.073	603.492.200	770.310.296	697.423.257	603.753.362	679.783.720

cifra de afaceri întreprinderi mijlocii (lei)							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
CA	802.907.607	668.844.451	521.464.404	453.894.650	375.896.113	393.913.750	409.905.472
CA- termeni reali	802.907.607	633.975.783	465.593.218	383.033.460	307.104.667	309.437.353	318.496.870

O analiză mai atentă, pe cele trei tipuri de întreprinderi – micro, mici și mijlocii – arată că cea mai mare parte a cifrei de afaceri a sectorului IMM este generată de microîntreprinderi și întreprinderi mici, un procent de 80% la nivelul anului 2014.

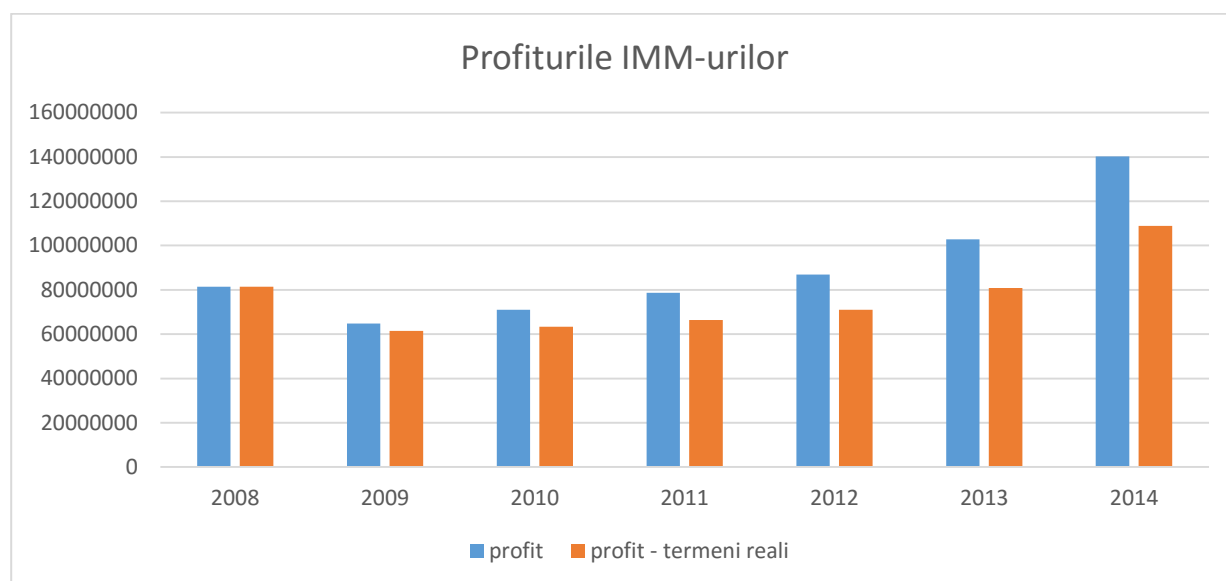
Demn de remarcat este modificarea radicală a distribuției cifrei de afaceri la nivelul anului 2008, când întreprinderile mici și microîntreprinderile generau 60% din cifra de afaceri a IMM-urilor din Zalău. Dacă la nivelul lui 2008, dintre cele trei tipuri de întreprinderi, cele mijlocii aveau cea mai mare cifră de afaceri, la sfârșitul lui 2014 acestea generau cele mai reduse valori.

Datele prezentate în tabelele de mai sus arată că în cazul firmelor mijlocii cifra de afaceri a scăzut, în termeni nominali, la jumătate în 2014 față de 2008 - în termeni reali scăderea este și mai drastică – cele mai mici valori fiind înregistrate în anul 2012.

În schimb, la nivelul lui 2014, în cazul microîntreprinderilor, cifra de afaceri este mai mare decât în anul 2008, atât în termeni nominali, cât și reali. Creșterea în termeni nominali este una importantă +33% (4% în termeni reali).

Întreprinderile mici au cunoscut și ele o evoluție pozitivă - +23% în termeni reali (o mică diminuare în termeni nominali, anii 2011 și 2012 fiind unii buni pentru acestea).

Profituri

Dacă în cazul cifrei de afaceri nu am remarcat o evoluție neapărat pozitivă, profitabilitatea IMM-urilor este, cu siguranță aria unde s-au înregistrat progrese vizibile – atât în termeni nominali (creștere cu 72%) cât și reali (creștere cu 34%), ceea ce se poate datora eficientizării activităților, creșterii productivității angajaților, sau reducerii costurilor de producție.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
rata profit / cifra de afaceri	3,85%	3,48%	4,03%	4,07%	4,62%	5,49%	6,71%

Rata profitabilității (profit/cifra de afaceri) a crescut constant în perioada analizată, fiind dublă în 2014 față de 2008.

profit (lei)							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Micro	41.869.383	30.044.592	31.280.785	39.678.527	40.332.224	47.215.429	65.263.760
Mici	24.418.991	24.899.365	21.867.312	31.887.040	27.976.116	31.657.835	48.127.403
Mijlocii	15.134.434	9.841.905	17.859.958	7.115.589	18.652.669	23.990.403	26.788.779

Datele separate pe cele trei tipuri de IMM-uri arată o dublare a profiturilor întreprinderilor mici, o creștere cu 55% a profiturilor microîntreprinderilor și o creștere cu 77% a întreprinderilor mijlocii. Creșterile în termeni nominali au fost realizate în condiții diferite – microîntreprinderile și întreprinderile mici în contextul creșterii cifrei de afaceri, cele mijlocii fiind afectate de o înjumătățire a cifrei de afaceri.

Productivitate

productivitate (lei/angajat)							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Micro	133.277	126.153	134.909	137.169	157.088	176.765	204.299
Mici	147.925	147.680	164.535	207.364	206.594	194.282	230.900
Mijlocii	186.636	181.210	152.075	126.964	110.493	114.244	124.327

Analiza productivității IMM-urilor arată evoluții pozitive pentru microîntreprinderi și întreprinderi mici – creșteri cu peste 50% în termeni nominali. În cazul întreprinderilor mijlocii, productivitatea angajaților a scăzut cu 33% în 2014 față de 2008.

Deși evoluția este pozitivă, productivitatea angajaților IMM-urilor este mai mică decât a întreprinderilor mari, în medie cu 80%, ceea ce subliniază avantajele economiilor la scară.

Turism

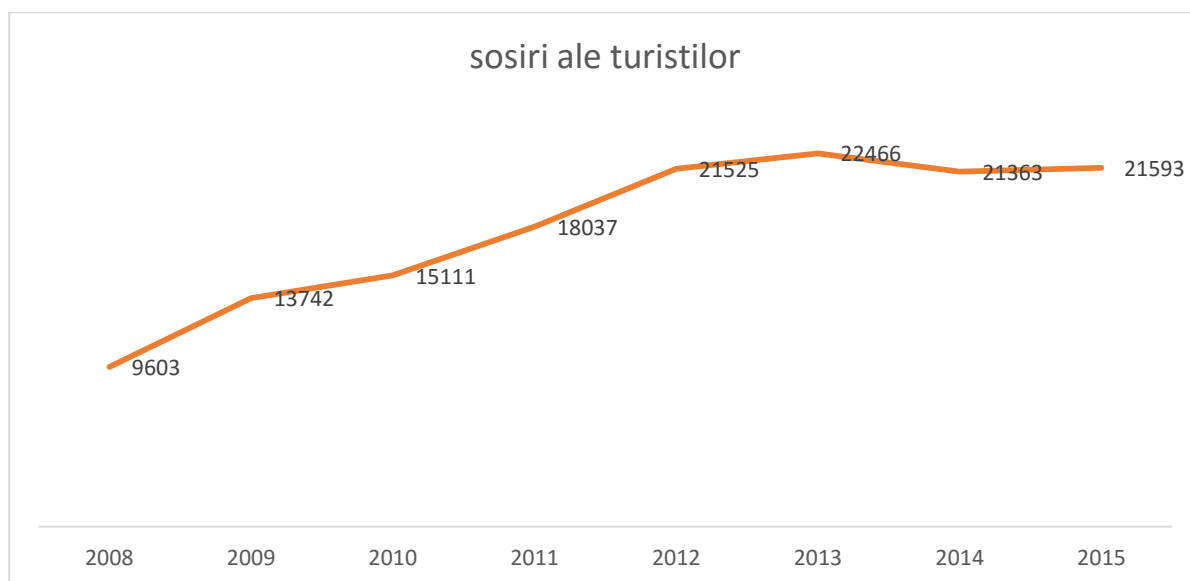
număr unități de primire								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Total	7	14	15	16	19	20	17	17
Hoteluri	1	5	6	7	8	8	8	8
Hoteluri pentru tineret	1							
Hosteluri		1	1	1	1	1	1	1
Vile turistice	2	3	3	3	4	4	2	2
Pensiuni turistice	3	4	5	5	6	7	6	6
Pensiuni agroturistice		1						

capacitate cazare locuri								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Total	314	646	718	780	885	905	813	813
Hoteluri	64	350	420	484	509	509	519	519
Hoteluri pentru tineret	62							
Hosteluri		56	56	56	70	70	70	70
Vile turistice	50	70	72	70	102	102	32	32
Pensiuni turistice	138	154	170	170	204	224	192	192
Pensiuni agroturistice		16						

Unitățile turistice din Zalău, 17 la număr conform datelor Institutului Național de Statistică, au o capacitate totală de 813 locuri. Cele mai multe locuri de cazare sunt distribuite la nivelul celor 8 hoteluri (64% din totalul capacității de cazare) și al celor 6 pensiuni turistice (24%).

Segmentul hotelier este cel care obține cele mai mari volume, dar mai ales rate de creștere ale capacității de cazare. Creșterea continuă este observabilă în numărul de sosiri înregistrate.

sosiri ale turiștilor								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Total	9.603	13.742	15.111	18.037	21.525	22.466	21.363	21.593
Hoteluri	2.194	6.781	9.132	11.133	13.885	14.616	14.466	15.633
Hoteluri pentru tineret	1.732							
Hosteluri		1.682	895	1.028	901	854	750	466
Vile turistice	1.155	1.874	1.671	1.875	3.037	2.150	1.184	1.360
Pensiuni turistice	4.522	2.903	3.345	4.001	3.702	4.846	4.963	4.134
Pensiuni agroturistice		502	68					

Numărul de sosiri ale turiștilor este mai mult decât dublu la nivelul anului 2015, față de 2008, în condițiile în care capacitatea de cazare a crescut cu 260%, ceea ce arată că oferta de locuri de cazare a evoluat în același ritm cu cererea.

înnoptări ale turiștilor								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Total	24.637	28.505	34.079	38.734	42.452	45.440	38.460	38.323
Hoteluri	6.054	14.150	21.089	24.840	30.043	28.724	26.449	28.258
Hoteluri pentru tineret	7.497							
Hosteluri		3.474	1.791	2.106	1.888	2.283	1.884	1.056
Vile turistice	1.989	2.742	2.286	2.714	4.338	3.683	1.588	1.913
Pensiuni turistice	9.097	6.913	8.643	9.074	6.183	10.750	8.539	7.096
Pensiuni agroturistice		1.226	270					

Evoluția indicatorilor numărului de turiști și a înnoptărilor este una interesantă; dacă numărul de înnoptări a crescut cu 150%, numărul de sosiri este mai mare cu 220%, ceea ce arată o schimbare a comportamentului/tipului de turism practicat.

durata de ședere								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Total	2,6	2,1	2,3	2,1	2,0	2,0	1,8	1,8
Hoteluri	2,8	2,1	2,3	2,2	2,2	2,0	1,8	1,8
Hoteluri pentru tineret	4,3							
Hosteluri		2,1	2,0	2,0	2,1	2,7	2,5	2,3
Vile turistice	1,7	1,5	1,4	1,4	1,4	1,7	1,3	1,4
Pensiuni turistice	2,0	2,4	2,6	2,3	1,7	2,2	1,7	1,7
Pensiuni agroturistice		2,4	4,0					

Schimbările în tipologie și structură se observă la nivelul duratei de ședere – evoluția în creștere a numărului unităților de cazare, înnoptărilor și sosirilor a venit la pachet cu scăderea duratei de ședere.

Se observă că durata de ședere este, în medie, sub 2 zile/turist, cu sejur mai lung în cazul hostelului din localitate (probabil pentru că este o alternativă mai ieftină), în media altor orașe cu tip de turism similar. Tabelul de mai jos arată situația aceluiași indicator în cazul altor localități cu specific turistic divers; se observă o valoare asemănătoare cu municipiul Cluj-Napoca.

durata medie de ședere						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Beclean	2,0	9,3	10,7	5,4	2,1	3,1
Dej	1,6	0,9	2,3	1,3	1,6	2,4
Cluj-Napoca	1,2	1,7	2,0	1,9	1,9	1,9
Turda	3,9	3,0	3,3	2,0	1,3	1,8
Praid	2,0	4,2	2,4	5,8	3,3	3,3
Sovata	3,9	4,3	4,4	4,2	3,5	3,9

Situația înnoptărilor pe luni, 2015												
	ian	feb	mar	apr	mai	iun	iul	aug	sep	oct	nov	dec
Total	2.096	2.509	2.611	2.280	3.143	2.793	3.767	4.466	3.936	3.940	3.993	2.789
Hoteluri	1.388	1.714	1.832	1.571	2.354	2.086	2.995	3.237	2.948	3.124	3.043	1.966
Hosteluri	28	81	117	120	100	27	99	255	119	87	17	6
Vile turistice	90	152	157	157	195	114	178	155	179	231	157	148
Pensiuni turistice	590	562	505	432	494	566	495	819	690	498	776	669

Distribuția pe luni a situației înnoptărilor arată că lunile august-noiembrie sunt cele cu valorile cele mai ridicate. Valorile pentru lunile iulie-august sunt explicabile prin prisma plasării municipiului ca locație de tranzit în perioada concediilor, în timp ce valorile mai ridicate pentru lunile mai, septembrie, octombrie, noiembrie se pot datora turismului de afaceri și de tranzit totodată.

utilizare capacitate de cazare								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Total	25%	13%	14%	15%	14%	16%	14%	14%
Hoteluri	26%	12%	14%	15%	18%	17%	16%	18%
Hoteluri pentru tineret	57%							
Hosteluri		17%	9%	10%	7%	9%	8%	4%
Vile turistice	11%	11%	19%	24%	19%	17%	14%	16%
Pensiuni turistice	20%	12%	15%	15%	8%	16%	12%	10%
Pensiuni agroturistice		23%	19%					

Nivelul utilizării capacității de cazare este de 14% în ultimii doi ani, cu cel mai ridicat procent înregistrat de hoteluri. Valorile acestui indice sunt unele reduse.

An 2015	înnopțări	capacitate (locuri-zile)	Grad de utilizare
Cluj-Napoca	608.620	1.768.366	34,42%
Câmpia Turzii	15.891	34.475	46,09%
Dej	26.048	84.360	30,88%
Turda	29.910	108.431	27,58%
Satu Mare	91.307	346.112	26,38%
Bistrița	115.054	397.255	28,96%
Beclean	9.587	33.382	28,72%
Baia Mare	139.003	721.336	19,27%
Oradea	360.432	1.019.768	35,34%
Zalău	38323	267.553	14,32%

Statisticile INS arată că indicele de utilizare a capacității turistice are cea mai redusă valoare dintre orașele importante ale Regiunii de Nord-Vest.

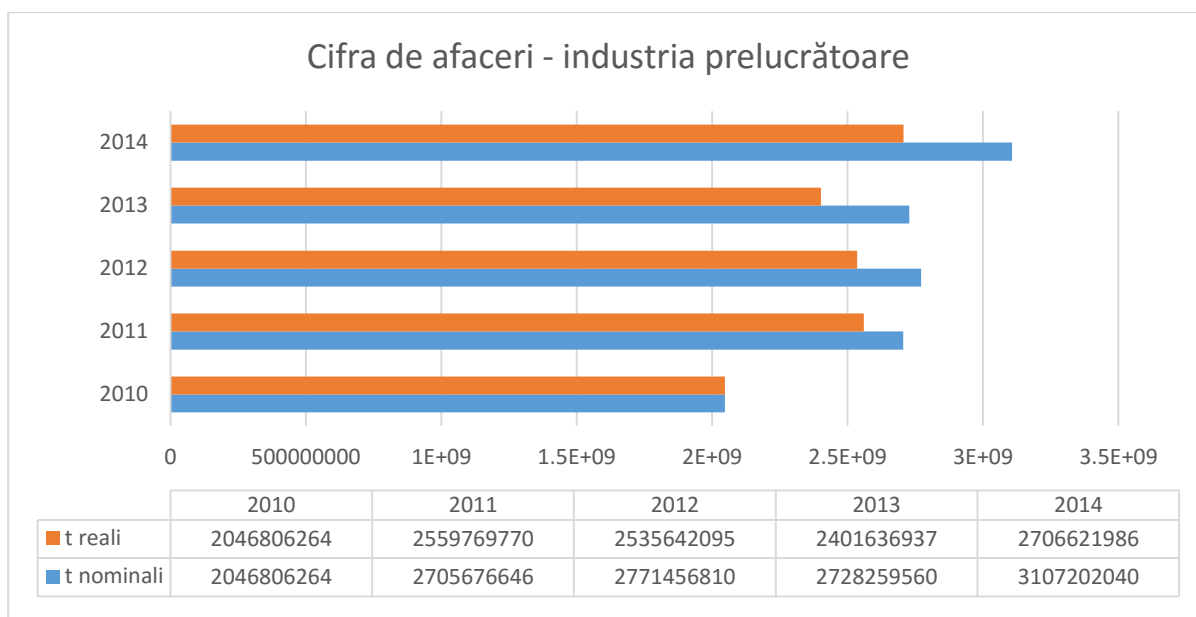
Valorificarea capacităților de cazare ale municipiului Zalău vine ca o necesitate strâns legată de abordările strategice în acest domeniu, abordări corelate cu cele de la nivel județean. Promovarea unui concept și produs turistic trebuie să aibă capacitățile de cazare ale municipiului ca punct focal, dinspre care să pornească celelalte activități asociate.

Evoluția sectoarelor economiei locale

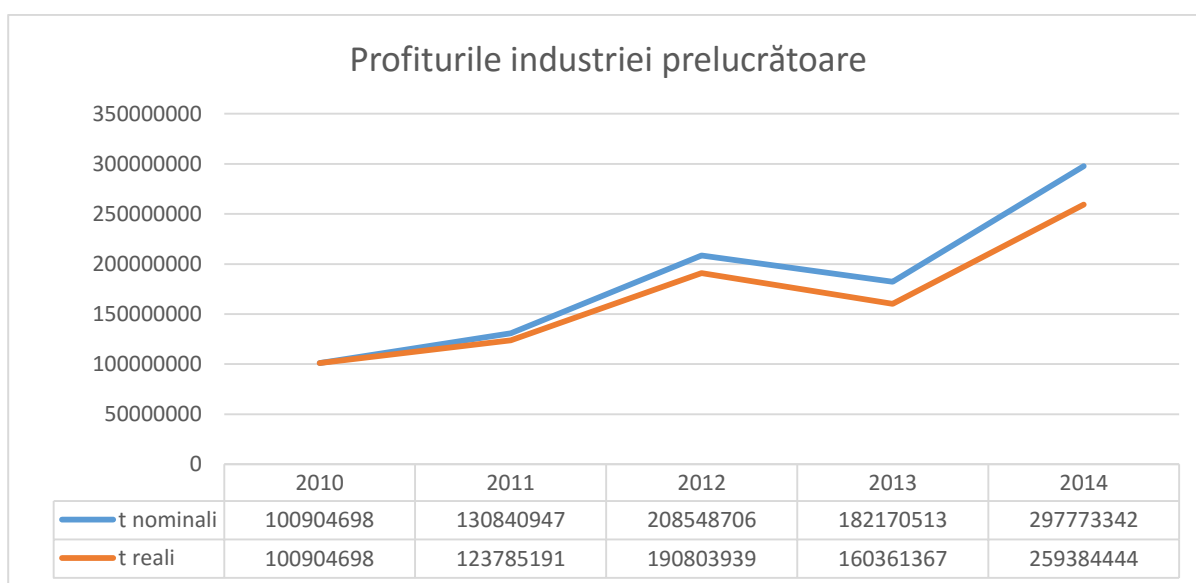
Industria prelucrătoare

Contextul în care a evoluat industria prelucrătoare a fost unul extrem de defavorabil în perioada crizei. Totuși, din perioada în care criza a afectat cel mai puternic nivelurile producției la nivel național – anul 2010, cifrele industriei zălăuane sunt unele pozitive – creștere a valorii veniturilor, a numărului de angajați și a profiturilor.

număr angajați în industria prelucrătoare				
2010	2011	2012	2013	2014
5.577	6.002	5.620	5.607	5.699

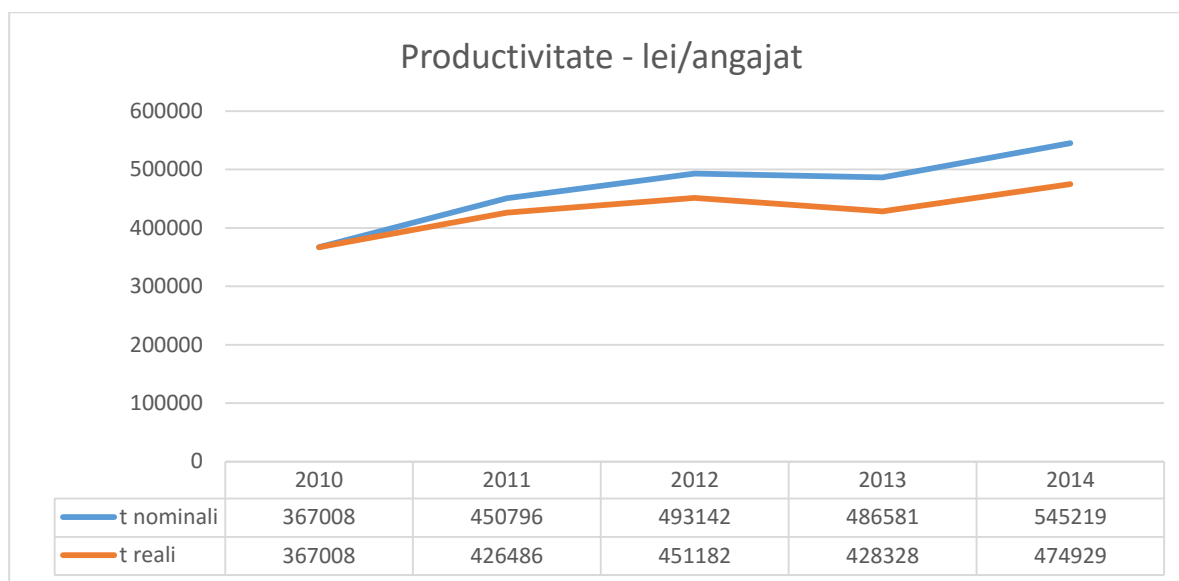

Dacă cifra de afaceri în industrie a crescut cu peste 50% în termeni nominali, (32% în termeni reali), profiturile s-au triplat în perioada 2010-2014.

	2010	2011	2012	2013	2014
rata profit / cifra de afaceri	4,93%	4,84%	7,52%	6,68%	9,58%

Rata profitabilității în anul 2014 este de 10%, dublă față de cea din anul 2010, iar productivitatea angajaților (cea mai ridicată din economia locală) a crescut cu jumătate în termeni nominali și o treime în prețuri constante.

Agricultură, silvicultură și pescuit

Salariați							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Agricultură, silvicultură și pescuit	281	560	388	477	323	418	459

Sectorul *Agricultură* înregistrează cea mai importantă evoluție în ceea ce privește numărul de angajați (alături de sectorul *Alte activități de servicii* sunt singurele cu un număr de angajați mai mare decât în 2008), dintre toate sectoarele economiei zălăuane, cu 63% față de perioada de dinaintea crizei.

Cifra de afaceri - Agricultură, silvicultură și pescuit (lei)							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
termeni nominali	97.156.961	145.747.166	104.591.658	110.298.963	68.811.448	94.049.735	125.534.324
termeni reali	97.156.961	138.148.973	93.385.409	93.079.294	56.218.503	73.880.389	97.540.267

Profituri - Agricultură, silvicultură și pescuit (lei)						
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
2.559.147	4.107.641	2.356.317	2.132.655	3.714.645	3.719.403	3.179.168

Dezvoltarea acestui sector se poate observa și din cifrele referitoare la cifra de afaceri (creștere cu 30% în termeni nominali, și valori, în termeni reali peste cele din 2008) și profiturile firmelor (creștere cu 24% în termeni nominali). Principalul agent economic în domeniu este Boglar Champ, cu activitate în domeniul cultivării și distribuției de ciuperci.

Construcții

Sectorul construcțiilor cunoaște o evoluție pozitivă în ariile cifrei de afaceri – creștere cu aproape 40% în termeni nominali și cu 6% în termeni reali – și mai ales în cazul profitabilității. Profiturile firmelor din acest sector au crescut cu 80% în termeni nominali.

Cifra de afaceri – Construcții (lei)							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
termeni nominali	15.5587.163	146.161.649	144.499.727	206.717.539	221.363.617	202.008.348	212.757.295
termeni reali	155.587.163	138.541.847	129.017.613	174.445.181	180.852.628	158.686.841	165.312.584

Profituri (lei)						
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
12.358.855	7.096.892	6.358.240	13.607.964	17.425.844	18.713.936	22.355.042

Aceste rezultate au fost obținute în condițiile unei diminuări cu 23% a numărului de angajați în 2014 față de 2008, cu procente mai mari față de 2009 (o situație specială în acel an) sau 2010.

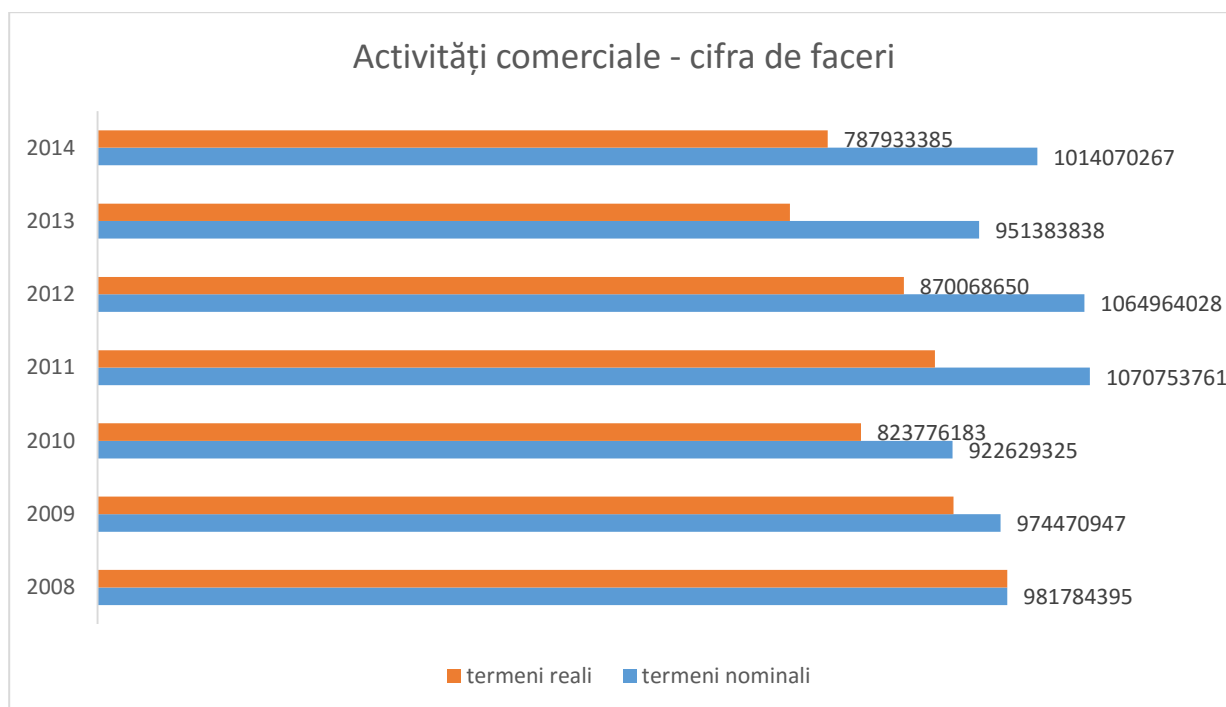
Salariați						
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.953	2.341	2.360	1.865	1.839	1.579	1.489

Comerț cu ridicata și amănuntul

Sectorul comercial este al doilea ca importanță în municipiu, după cel industrial (industrie prelucrătoare) din perspectiva celor trei indicatori analizați – număr de angajați, cifra de afaceri și profit.

Salariați						
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
4.150	3.699	3.526	3.556	3.456	3.499	3.306

Numărul salariaților s-a diminuat constant, cu peste 20% față de 2008.

Dacă numărul de angajați a fost în scădere, valorile cifrei de afaceri au cunoscut o evoluție fluctuantă cu valori nominale peste perioada de dinaintea crizei în anii 2011, 2012 și 2014. În termeni reali însă, cifra de afaceri este cu 20% mai mică.

Profituri (lei)						
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
26.570.937	27.988.131	27.397.444	28.140.867	28.681.325	32.442.760	44.568.086

Profitabilitatea agenților economici din comerț a crescut semnificativ – un plus de 70% în termeni nominali și + 30% în termeni reali, cu un avans important în anul 2014 (+37% față de anul anterior).

Transport și depozitare

Sectorul *Transport și depozitare* cunoaște în perioada analizată deprecieri ale valorilor indicatorilor referitori la cifra de afaceri și numărului de salariați.

salariați						
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1.157	884	859	892	913	899	898

Profituri (lei)						
2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
6.125.571	2.407.909	2.714.948	4.278.444	3.882.257	5.771.827	7.880.653

Cifra de afaceri - Transport și depozitare (lei)							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
termeni nominali	233.301.279	95.842.261	101.266.599	135.468.370	146.961.287	146.087.346	156.329.834
termeni reali	233.301.279	90.845.745	90.416.606	114.319.300	120.066.411	114.758.324	121.468.402

Pe parcursul perioadei, cu excepția anul 2014, și profiturile firmelor din acest domeniu erau în aceeași situație ca și cifra de afaceri și numărul de salariați. Dacă cifra de afaceri este mai redusă cu 33% în termeni nominali și la jumătate în termeni reali, profiturile sunt cu 28% mai mari în termeni nominali în 2014. Revenirea celui de-al patrulea sector al economiei locale ca importanță este una dificilă și anevoioasă.

Hoteluri și restaurante / Activități profesionale, științifice și tehnice / Activități de servicii administrative și activități de servicii suport

Salariați							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Hoteluri și restaurante	722	634	569	654	601	593	588
Activități profesionale	546	464	431	395	403	417	394
Activități de servicii	622	524	571	639	661	700	593

Din perspectiva numărului de angajați, toate cele trei sectoare au cunoscut diminuări ale efectivelor, sectorul activităților profesionale fiind cel mai afectat din acest punct de vedere (-28%)

Cifra de afaceri (lei)							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Hoteluri și restaurante	46.804.094	34.555.809	33.511.557	37.251.533	35.624.752	33.001.843	38.833.056
Activități profesionale	36.669.417	34.238.349	24.717.255	30.430.535	33.589.905	33.898.711	47.524.363
Activități de servicii	30.217.002	21.958.046	21.232.851	21.071.920	35.561.055	60.832.531	61.817.818

Dacă în cazul salariaților toate cele trei sectoare au cunoscut descreșteri, în cazul cifrei de afaceri activitățile profesionale și activitățile de servicii administrative și suport au evoluții extrem de favorabile, +30% în cazul activităților profesionale și o creștere de 200% (cea mai importantă creștere a CA dintre toate sectoarele economiei locale) a cifrei de afaceri în cazul activităților de servicii, ceea ce se traduce într-o creștere de mare amploare a productivității. Creșterea cifrei de afaceri este însoțită în cazul acestor sectoare și de evoluția pozitivă a profiturilor (a se vedea tabelul de mai jos).

Diminuarea cifrei de afaceri a sectorului hotelier și al restaurantelor este una importantă în anii 2009-2014 față de perioada anterioară, în schimb profiturile acestui sector au crescut cu 67% în termeni nominali.

Profituri (lei)							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Hoteluri și restaurante	986.749	502.083	595.793	917.906	1.190.102	545.898	1.644.966
Activități profesionale	8.648.176	7.622.564	4.487.732	8.542.867	7.997.659	10.245.629	15.899.842
Activități de servicii	3.422.609	2.240.131	1.545.958	1.105.688	1.240.785	2.678.089	4.228.495

Productivitate

productivitate (lei/angajat)								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014/2008
Agricultură	345.754	260.263	269.566	231.235	213.039	224.999	273.495	-21%
Construcții	79.666	19.910	61.229	110.841	120.372	127.934	142.886	79%
Comerț	236.575	263.442	261.665	301.112	308.149	271.902	306.736	30%
Transport și depozitare	201.643	108.419	117.889	151.870	160.965	162.500	174.087	-14%
Hoteluri și restaurante	64.826	54.504	58.896	56.960	59.276	55.652	66.043	2%
Activități profesionale	67.160	73.790	57.349	77.039	83.350	81.292	120.620	80%
Activități de servicii	48.580	41.905	37.185	32.976	53.799	86.904	104.246	115%

Productivitatea angajaților din cele șapte sectoare este diferită, dată și de specificul activităților, dar și de evoluția în timp a indicatorilor aferenți cifrei de afaceri și a numărului de angajați.

Activitățile de servicii, cele profesionale și construcțiile au cele mai favorabile evoluții, în timp ce productivitatea angajaților din agricultură și transport a scăzut. Este interesantă paralela între sectoarele hotelier și cel al activităților profesionale, care pornesc, în 2008, de la valori relativ similare.

Ca valori brute, sectorul comercial este cel mai important din perspectiva productivității angajaților, însă o asemenea comparație este irelevantă datorită specificului acestei activități (în aceeași categorie intră și angajații sectorului transporturilor și depozitării).

Local vs Metropolitan

Paradigma dezvoltării viitoare a municipiului trebuie să țină cont de mediul în care acesta activează. Asocierea municipiului în cadrul Zonei Metropolitane trebuie să asigure zonei o dezvoltare viitoare susținută și valorificarea în comun a avantajelor localităților componente.

Analiza realizată la veniturile, profiturile și numărului de angajați ale firmelor zonei metropolitane trebuie pusă într-un context comparativ, pentru a observa similarități sau disonanțe în structurarea activităților economice, pentru a observa dacă specificul economic este convergent sau divergent, dar și pentru a putea observa ariile unde asocierea în zona metropolitană ar putea aduce beneficii municipiului Zalău.

	Zona Metropolitană			Zalău		
	CA	salariați	profit	CA	salariați	profit
Agricultură, silvicultură și pescuit	3,11%	2,75%	1,04%	2,29%	3,02%	0,65%
Industria extractivă	0,07%	0,12%	0,08%	0,06%	0,16%	0,05%
Industria prelucrătoare	55,68%	42,86%	67,52%	65,51%	40,09%	74,51%
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze	1,38%	0,38%	0,61%	1,58%	0,47%	0,63%
Distribuția apei; salubritate, deșeuri	0,49%	0,65%	0,30%	0,51%	0,78%	0,28%
Construcții	4,96%	10,53%	5,51%	3,88%	9,79%	4,58%
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	24,65%	21,17%	11,81%	18,49%	21,73%	9,13%

Transport și depozitare	4,85%	6,48%	3,27%	2,85%	5,90%	1,61%
Hoteluri și restaurante	0,83%	3,75%	0,46%	0,71%	3,87%	0,34%
Informații și comunicații	0,43%	0,94%	0,96%	0,48%	1,26%	0,89%
Intermedieri financiare și asigurări	0,10%	0,34%	0,28%	0,10%	0,45%	0,25%
Tranzacții imobiliare	0,21%	0,43%	0,56%	0,21%	0,49%	0,53%
Activități profesionale, științifice și tehnice	0,98%	2,28%	4,06%	0,87%	2,59%	3,26%
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	1,11%	3,62%	1,02%	1,13%	3,90%	0,87%
Învățământ	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Sănătate și asistență socială	0,06%	0,27%	0,08%	0,07%	0,40%	0,08%
Activități de spectacole, culturale și recreative	0,36%	1,37%	0,78%	0,41%	2,03%	0,67%
Alte activități de servicii	0,43%	0,82%	0,87%	0,50%	1,22%	0,88%
Activități ale gospodăriilor private	0,31%	1,18%	0,77%	0,36%	1,75%	0,79%

Principalele motoare ale economiei locale și metropolitane sunt aceleași – industrie prelucrătoare, comerț, construcții, transport și depozitare și agricultură.

Este clară, din analiza datelor, concentrarea la nivelul zonei a activităților industriale și comerciale. O diferență importantă de structură este cea în domeniul *Transport și depozitare*, unde zona metropolitană aduce un surplus de forță de muncă, dar și de venituri ale firmelor.

	angajați	cifra de afaceri	profit	productivitate	profit/ca
Zalău	14813	4999338866	422234489	337497	8,45%
Zona Metropolitană	23742	6600503223	503759265	278010	7,63%

La nivel general, zona metropolitană aduce un surplus de aproape 9000 de angajați (+60% față de municipiu), un surplus de cifră de afaceri de peste 30% și o suplimentare de profit de 19%. Aceste date se translatează într-o productivitate mai mică/angajat, dar și o rată de profitabilitate mai redusă a zonei metropolitane față de municipiu, de așteptat în condițiile concentrării activităților economice către zona urbană de influență – Zalău.

Productivitatea muncii

Productivitate (lei/angajat)	Zona Metropolitană	Zalău
Agricultură, silvicultură și pescuit	314.619	273.495
Industria extractivă	162.641	141.677
Industria prelucrătoare	361.128	545.219
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze	998.170	1.222.465
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor	210.601	236.618
Construcții	131.024	142.886
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	323.630	306.736
Transport și depozitare	207.959	174.087
Hoteluri și restaurante	61197	66.043
Informații și comunicații	126.671	136.253

Intermedieri financiare și asigurări	84.248	82.203
Tranzacții imobiliare	135.251	152.272
Activități profesionale, științifice și tehnice	119.955	120.620
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	85006	104.246
Învățământ	59.792	60.716
Sănătate și asistență socială	73.217	71.949
Activități de spectacole, culturale și recreative	146.881	148.608
Alte activități de servicii	72.102	73892
Activități ale gospodăriilor private	29.265	29.265

Ariile importante, cu productivitate mai ridicată a angajaților în Zona Metropolitană, sunt cele ale agriculturii, comerțului și transportului și depozitării, ceea ce poate însemna un avantaj competitiv al Zonei Metropolitane în activități sau domenii ale sectoarelor sus-menționate, ceea ce ar putea ajuta la identificarea de avantaje competitive suplimentare.

Analiza performanțelor economiei locale

Analiza performanțelor economiei locale are ca scop identificarea acelor domenii în care economia municipiului Zalău prezintă avantaje competitive precum și comparative, dar și identificarea acelor domenii necompetitive, sau aflate în pierdere de competitivitate. Pentru aceasta am utilizat o analiză Shift-Share ce are la bază instrumente precum Coeficientul Locațional și Variația Diferențială a numărului de angajați, având ca și bază de comparație datele similare de la nivel național.

Pentru calcularea indicatorilor s-au utilizat datele pentru perioada pre și post-criză, cu scopul de a identifica atât posibilele arii unde orașul are avantaje competitive, cât și de a identifica în ce măsura unele sau altele din aceste sectoare au fost afectate mai puternic de criza economică.

În analiză am utilizat clasificarea activităților economiei naționale și datele referitoare la numărul de angajați ai **întreprinderilor active (ce exclud angajații sectorului public)**, iar ca arie de referință am ales nivelul național. Perioada de analiză este 2011-2014 (2014 ultimul an cu date finale disponibile), analiza fiind realizată atât la nivelul sectoarelor – pentru a oferi o imagine generală, cât și la nivelul fiecărei activități economice în parte (fiecare cod CAEN).

Motivația alegerii perioadelor este legată de dorința de a identifica o modalitate de ieșire din perioada de criză economică.

Motivul alegerii nivelului de referință este dat de comparabilitatea datelor precum și de importanța/validitatea ariei de comparație (una redusă în cazul județului sau regiunii).

Coeficient Locațional - Domenii concentrate la nivel local

Coeficientul de localizare/locațional ne permite a identifica ramurile concentrate ale economiei locale, adică acelea care produc mai mult decât se consumă la nivel local și deci au – teoretic – capacitate de a aduce resurse în comunitate.

Prin intermediul acestei tehnici am identificat sectoarele cu potențial - a căror producție de bunuri sau servicii este probabil să fie "exportată" (nu neapărat în sensul comun al termenului – ne referim

aici la probabilitatea ca bunurile sau serviciile să fie utilizate de către rezidenții altor zone - exterioare orașului). Acest coeficient ne permite astfel să determinăm în ce măsură un anumit sector al economiei locale are o situație generală mai bună sau mai proastă față de zona de referință cu care este comparat.

Din punctul de vedere al unei strategii de dezvoltare economică, coeficientul locațional poate indica natura, diversitatea și concentrarea activității economice dintr-o anumită arie. Acolo unde diversificarea este unul dintre obiectivele strategice, coeficientul locațional poate indica în care sectoare ale economiei locale pot fi realizate eforturi pentru expansiunea acestora- există posibilitatea ca unele sectoare economice să fie subreprezentate ori să existe o supraspecializare într-o anumită industrie, ceea ce poate reprezenta pericol la adresa economiei locale.

Compararea valorilor coeficienților locaționali (de specializare) obținute în diferite perioade poate arăta dacă zona devine mai mult sau mai puțin specializată de-a lungul timpului, în acest fel putându-se evalua impactul politicilor economice implementate asupra competitivității, ori se poate prezice impactul potențial al acestora asupra forței de muncă din anumite sectoare.

Coeficientul de localizare poate fi mai mic decât 1, egal cu 1 sau mai mare decât 1. Un coeficient sub 1 (ca normă, sub 0,8) arată că domeniul respectiv nu produce suficient la nivel local încât să acopere cererea, indicând că în aceste zone au loc importuri. De obicei, o valoare subunitară a coeficientului arată că sectorul respectiv este subreprezentat comparativ cu nivelul de referință (în cazul nostru economia națională). În acest caz se poate spune că sectorul respectiv servește cel mult cererea locală pentru producerea acelor bunuri și servicii (în cazul în care coeficientul este apropiat de o valoare unitară).

O valoare unitară a coeficientului (sau apropiată de valoarea 1) ne poate sugera faptul că cererea locală pentru bunurile și serviciile produse/oferte de acel segment/sector este satisfăcută luând în considerare standardul constituit de nivelul de referință. Se poate considera totuși că sectorul respectiv nu este unul ale cărui bunuri și servicii să fie distribuite către alte zone din afara economiei locale.

O valoare supraunitară a coeficientului arată că activitățile sectorului / domeniului sunt concentrate la nivel local, acest lucru însemnând că sectorul respectiv produce și pentru alte zone, cel puțin pentru cele cu care s-a efectuat comparația. Acest coeficient arată că procentul angajaților de la nivel local este mai mare decât cel al zonei de referință, în acest caz existând o foarte mare probabilitate ca bunurile și serviciile produse de aceste sectoare să fie exportate, ceea ce poate însemna valoare adăugată ridicată ce servește intereselor comunității. De regulă, un coeficient mai mare decât 1,2 indică un potențial de export în alte comunități și, implicit, atragerea de resurse extracomunitare.

Coeficient locațional – sectoare ale economiei naționale

Coeficient locațional pe sectoare

	CL 2011	CL 2014
Agricultura, silvicultura si pescuit	0,99	0,99
Industria prelucrătoare	1,36	1,34

Producția și furnizarea de energie electrică și termică	0,44	0,25
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor	0,48	0,40
Construcții	1,20	1,16
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea auto	1,10	1,08
Transport și depozitare	0,75	0,74
Hoteluri și restaurante	0,65	1,08
Informații și comunicații	0,34	0,38
Intermedieri financiare și asigurări	0,17	0,19
Tranzacții imobiliare	0,60	0,51
Activități profesionale, științifice și tehnice	0,48	0,59
Activități de servicii administrative și suport	0,70	0,59
Învățământ	2,18	1,22
Sănătate și asistență socială	1,62	1,56
Activități de spectacole, culturale și recreative	1,48	1,19
Alte activități de servicii	2,16	1,80

Sursa datelor – OJRC, calcule proprii

Putem observa coeficienți locaționali ridicați în sectoare precum *Industria Prelucrătoare* – de așteptat valorile foarte ridicate în contextul profilului industrial și tradiției economiei locale.

Valorile coeficientului pentru sectorul *Comercial* sunt datorate în special poziționării orașului ca centru de atracție pentru zona înconjurătoare – observăm o mică scădere a nivelului de concentrare în acest sector, ceea ce poate fi atribuită modificării preferințelor consumatorilor (zona comercială mai atractivă în apropiere – Cluj-Napoca, ceea ce afectează cererea pentru un anumit tip de servicii și bunuri), ori a puterii de cumpărare redusă a acestora.

Sectorul Agricol are o valoare unitară ce arată totuși concentrare în sector.

Sectorul Construcții are un coeficient de localizare supraunitar – de așteptat ca în zonă să se localizeze un număr mai ridicat de agenți economici care să angreneze un număr de angajați mai mare, ținând cont de zona de influență a municipiului.

De asemenea un coeficient de peste 1 îl are sectorul *Hoteluri și Restaurante*, datorată în special domeniului de activitate al restaurantelor și unităților de cazare de pe raza municipiului – de remarcat că sectorul devine unul concentrat, după ce, în 2011, valorile erau mult subunitare.

O altă zonă cu potențial de creștere, dar aflată sub potențial este cea a *Activităților de servicii administrative și servicii suport*, unde numărul angajaților este mai redus decât în 2011, ceea ce se observă și prin scăderea gradului de concentrare.

Valori supraunitare identificăm în zone tradiționale sectorului public – *Învățământ, Sănătate, Activități de spectacole, culturale și recreative* – mediul privat din aceste sectoare este unul activ, completând oferta publică de servicii de acest tip. Totodată și valorile coeficienților altor activități de servicii sunt ridicați, deși într-o evoluție negativă.

Valori foarte mici pentru o zonă urbană regăsim și la nivelul serviciilor financiare – intermediari financiare și asigurări (posibil ca apropierea de Cluj-Napoca, centru financiar regional să aibă un efect negativ asupra valorilor indicatorilor).

Coeeficient locațional – activități ale economiei naționale (CAEN)

O analiză în detaliu, la nivelul activităților economiei naționale, realizată la nivelul industriei prelucrătoare și a altor activități arată locul unde este posibil ca orașul să dețină avantaj comparativ (a produce/furniza ceva la costuri de oportunitate mai reduse) și să furnizeze bunuri înspre mediul extern economiei locale, ceea ce atrage resurse la nivelul comunității.

Analiza a fost realizată la nivelul tuturor codurilor CAEN, vom face însă referire doar la acelea care implică un număr important de salariați ori au caracteristici de unicitate față de zona de referință.

Coeficient locațional (LQ) activități ale economiei (CAEN)

CAE N	Activitate	Salariați 2011	Salariați 2014	LQ 2011	LQ2014
0113	Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor (Boglar Champ)	176	342	13,54	31,80
0146	Creșterea porcinelor	106	10	5,25	0,50
1071	Fabricarea pâinii; fabricarea prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie	216	202	0,56	0,98
1413	Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)	230	253	0,58	0,65
1414	Fabricarea de articole de lenjerie de corp (Uniconf,Rosko/Hanes)	884	931	13,19	15,86
1419	Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte și accesorii n.c.a.	72	85	1,72	2,06
2211	Fabricarea anvelopelor și a camerelor de aer; reșaparea și refacerea anvelopelor(Michelin anvelope)	1.209	1.153	59,66	38,51
2420	Producția de tuburi, țevi, profile tubulare și accesorii pentru acestea, din oțel (Silcotub)	1.096	1.235	53,84	57,19
2511	Fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice	216	178	1,52	1,24
2562	Operațiuni de mecanică generală	122	141	2,92	2,99
2593	Fabricarea articolelor din fire metalice; fabricarea de lanțuri și arcuri (Michelin Cord)	264	300	23,69	24,68
2814	Fabricarea de articole de robinetărie (Rominserv Valves)	379	389	69,79	109,35
3109	Fabricarea de mobilă n.c.a.	259	96	1,30	0,47
4120	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	962	667	1,37	1,14
4211	Lucrări de construcții a drumurilor și autostrăzilor	265	226	1,49	1,57
4321	Lucrări de instalații electrice	205	231	1,45	1,94
4322	Lucrări de instalații sanitare, de încălzire și de aer condiționat	149	111	0,98	0,87
4520	Întreținerea și repararea autovehiculelor	264	256	1,66	1,77
4634	Comerț cu ridicata al băuturilor	198	212	5,68	5,86
4639	Comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun	134	176	0,94	1,41
4671	Comerț cu ridicata al combustibililor solizi, lichizi și gazeși și al produselor derivate	279	186	12,42	8,36
4673	Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare	196	189	1,46	1,52
4711	Comerț cu amănuntul, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	518	516	0,71	0,76
4719	Comerț cu amănuntul, cu vânzare predominantă de produse nealimentare	155	137	0,85	0,77

4771	Comerț cu amănuntul al îmbrăcăminții, în magazine specializate	223	196	2,94	2,41
4931	Transporturi urbane, suburbane și metropolitane de călători	180	171	1,28	1,30
4941	Transporturi rutiere de mărfuri	460	541	1,32	1,27
5510	Hoteluri și alte facilități de cazare similare	199	166	1,53	1,31
5610	Restaurante	227	266	0,96	1,06
6920	Activități de contabilitate și audit financiar; consultanță în domeniul fiscal	84	77	0,37	1,11
7112	Activități de inginerie și consultanță tehnică legate de acestea	121	107	0,80	0,66
8010	Activități de protecție și gardă	434	289	1,06	0,70
8622	Activități de asistență medicală specializată	138	193	2,25	2,55
9200	Activități de jocuri de noroc și pariuri	153	151	1,95	1,38
9521	Repararea aparatelor electronice de uz casnic	201	177	24,94	24,10

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor OJRC

În ceea ce privește gradul de concentrare al activității la nivelul domeniilor (analiza detaliată) comparația realizată cu nivelul de referință național arată **grade de concentrare extrem de ridicate** în cazul activităților în care sunt înregistrați marii jucători ai economiei locale:

- Fabricarea de articole de lenjerie de corp (Uniconf, Rosko/Hanes);
- Fabricarea anvelopelor și a camerelor de aer; reșaparea și refacerea anvelopelor(Michelin Anvelope);
- Producția de tuburi, țevi, profile tubulare și accesorii pentru acestea, din oțel (Tenaris Silcotub);
- Fabricarea articolelor din fire metalice; fabricarea de lanțuri și arcuri (Michelin Cord);
- Fabricarea de articole de robinetărie (Rominserv Valves);
- Repararea aparatelor electronice de uz casnic.

Coeficienți supraunitari sau ridicați în contextul unui număr important de angajați întâlnim și în cazul unor activități precum: *Operațiuni de mecanică generală, Întreținerea și repararea autovehiculelor, Comerț cu ridicata al băuturilor, Comerț cu ridicata al combustibililor, Comerț cu amănuntul al îmbrăcăminții, Transporturi rutiere de mărfuri, Hoteluri și alte unități de cazare și Restaurante* – ce arată specializarea economiei municipiului Zalău din anumite zone de servicii.

Remarcăm că activitățile comerciale cu amănuntul de produse alimentare și nealimentare, deși au un număr important de angajați la nivelul municipiului sunt subreprezentate comparat cu zona de referință.

De menționat că domenii precum Fabricarea mobilei, *Activități de protecție și gardă*, *Lucrări de construcții ale clădirilor* au pierdut un număr important de angajați după 2011 încoace, ceea ce s-a tradus în scăderea gradului de concentrare – în cazul unora dintre acestea coeficientul este totuși supraunitar, ceea ce arată o concentrare ridicată.

Variația diferențială

Variația diferențială a numărului de angajați reprezintă diferența între ratele de creștere sau declin ale unui sector sau domeniu local, comparativ cu creșterea sau declinul aceluiași sector din zona de referință, în cazul nostru declinul sau creșterea sectorului la nivel național.

Acest indicator ne permite să observăm sectoarele economiei locale care au performat mai bine decât la nivelul unității de referință (în acest caz, nivel național) pe parcursul unei anumite perioade de timp.

Variația diferențială este un indicator al dinamicii evoluției sectoarelor din moment ce se iau în considerare datele din 2 perioade diferite – în cazul nostru valorile perioadei curente comparativ cu cele ale anului 2011.

Principala motivație a alegerii acestor perioade este de a identifica și evoluția ulterioară crizei economice – există posibilitatea ca unele sectoare să fi fost mai puternic afectate la nivel local decât la nivel național, ori să aibă o revenire mai rapidă/ greoaie.

Principala menire a variației diferențiale este identificarea sectoarelor care pot avea un **avantaj competitiv** față de aria de referință. Variația diferențială arată dacă evoluția economiei locale (prin sectoarele și domeniile ei) are loc la o rată mai scăzută ori mai crescută decât cea așteptată.

Interpretarea datelor – valorile mai mari decât 0 ale coeficientului ne arată că domeniul poate prezenta un *avantaj competitiv* (ce poate fi explicat prin proximitate ridicată față de factorii de producție importanți) și se dezvoltă mult mai repede decât referința. Acest scor indică faptul că, în pofida trendului de la nivel național și de la nivelul ramurii respective, există la nivel local factori latenți care avantajează ramura respectivă în raport cu referința.

Valorile trebuie interpretate ținând cont de mai multe elemente - pot apărea coeficienți mai mari ca 0 în ariile unde declinul a fost mai puțin pronunțat decât cel al nivelului de referință, ceea ce nu presupune neapărat un avantaj competitiv.

Modul de calcul al indicatorilor permite controlul impactului economiei naționale, dar și al evoluției ramurii, și izolarea eventualului avantaj competitiv de la nivel local.

Analiza de față studiază performanța relativă a economiei orașului Zalău în raport cu economia națională, subliniind evoluțiile generate de recesiunea economică.

Variația diferențială la nivelul sectoarelor

	VD
Agricultura, silvicultura și pescuit	0
Industria prelucrătoare	-0,01
Producția și furnizarea de energie electrică și termică	-0,40
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor	-0,15
Construcții	-0,03
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea auto	-0,01

Transport și depozitare	-0,02
Hoteluri și restaurante	0,36
Informații și comunicații	0,11
Intermedieri financiare și asigurări	0,12
Tranzacții imobiliare	-0,13
Activități profesionale, științifice și tehnice	0,20
Activități de servicii administrative și suport	-0,18
Învățământ	-0,46
Sănătate și asistență socială	-0,04
Activități de spectacole, culturale și recreative	-0,26
Alte activități de servicii	-0,16

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor OJRC

Analiza asupra evoluției numărului de angajați ne permite a observa că în sectoarele majore ale economiei naționale nu putem identifica avantaje competitive, marea majoritate a angajaților sunt angrenați în sectoare cu variații diferențiale negative. Industria prelucrătoare, comerțul, transportul și depozitarea, construcțiile, toate au avut evoluții ale numărului de angajați sub ce s-a întâmplat în zona de referință, ceea ce se transpune în pierdere de competitivitate.

Deși au ponderi reduse în totalul angajaților municipiului, 4 sectoare de *Servicii* au avut o evoluție pozitivă (deși unele dintre ele sunt slab concentrate la nivel local) – *Hoteluri și restaurante, Informații și Comunicații, Activități profesionale, Științifice și tehnice, Intermedieri financiare*.

Sectorul activităților profesionale, științifice și tehnice este singurul cu un număr relativ important de angajați care și-a păstrat numărul de angajați în perioada de analiză. Sectorul *Informații și Comunicații* are un surplus de angajați în perioada analizată, dar are o pondere redusă, în timp ce ponderea sectorului de *Intermedieri Financiare* este infimă la nivelul economiei locale.

Tratăm cu reținere valorile de mai sus înregistrate de sectoare, ele pot fi influențate și de evoluții pe termen scurt în perioada 2010-2011; totodată la nivelul *Industriei prelucrătoare*, cifra de afaceri și nivelul profiturilor au crescut, atât în prețuri curente cât și constante, ceea ce, combinat cu scăderea numărului de angajați, s-a translatat într-o creștere a productivității angajaților.

Pentru a identifica reale avantaje și efecte competitive, analiza este extinsă la nivelul activităților economiei naționale (codduri CAEN). De menționat că am făcut observații asupra acelor sectoare care angrenează un număr rezonabil de angajați ai întreprinderilor active din mediul privat (sectoare precum cel agricol, tranzacții imobiliare, sănătate, activități culturale și alte activități de servicii angrenează un număr redus de persoane în mediul privat, subiect al analizei noastre).

Tabelul de mai jos arată valorile variației diferențiale obținute ca urmare a comparării evoluțiilor firmelor locale cu cele de la nivel național, pe fiecare cod în parte. În același tabel sunt disponibile și date referitoare la efectul competitiv generat de evoluția firmelor locale în termeni de locuri de muncă – numărul de locuri de muncă suplimentare ori pierdute, care se pot atribui condițiilor / evoluțiilor din economia locală, comparat cu zona de referință.

Se pot observa evoluții pozitive, dar și negative în cazul marilor jucători ai economiei locale, dar și evoluții pozitive în arii mai puțin vizibile.

Un efect competitiv important este generat de evoluția unei activități din domeniul agricol – *Cultivarea rădăcinoaselor* (ciuperci – Boglar Champ).

Se confirmă evoluții pozitive în activități precum operațiuni de *Mecanică generală și întreținerea și repararea autovehiculelor* – din sectorul *Serviciilor*, dar și în activitățile de *Construcții ale drumurilor și autostrăzilor* și unele *Activități comerciale*, care angrenează un număr important de persoane (*Comerț cu amănuntul al produselor alimentare*).

Variație Diferențială activități ale economiei (CAEN)

CAEN	Activitate	Salariați 2014	VD	Efect competitiv (locuri de muncă)
0113	Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor	342	1,12	197
1071	Fabricarea pâinii; fabricarea prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie	202	0,40	87
1413	Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)	253	0,12	27
1414	Fabricarea de articole de lenjerie de corp – Uniconf, Hanes/ Rosko	931	0,18	161
2211	Fabricarea anvelopelor și a camerelor de aer; reșaparea și refacerea anvelopelor - Michelin anvelope	1.153	-0,52	-624
2420	Producția de tuburi, țevi, profile tubulare și accesorii pentru acestea, din oțel - Silcotub	1.235	0,07	78
2511	Fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice	178	-0,18	-39
2562	Operațiuni de mecanică generală	141	0,03	4
2593	Fabricarea articolelor din fire metalice; fabricarea de lanțuri și arcuri - Michelin Cord	300	0,05	14
2814	Fabricarea de articole de robinetărie	389	0,37	142
4120	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	667	-0,14	-133
4211	Lucrări de construcții a drumurilor și autostrăzilor	226	0,05	14
4321	Lucrări de instalații electrice	231	0,29	59
4322	Lucrări de instalații sanitare, de încălzire și de aer condiționat	111	-0,09	-14
4520	Întreținerea și repararea autovehiculelor	256	0,06	17
4532	Comerț cu amănuntul de piese și accesorii pentru autovehicule	131	-0,16	-25
4634	Comerț cu ridicata al băuturilor	212	0,04	8
4639	Comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun	176	0,44	59
4671	Comerț cu ridicata al combustibililor solizi, lichizi și gazoși și al produselor derivate	186	-0,32	-89

4673	Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare	189	0,04	8
4711	Comerț cu amănuntul, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	516	0,07	34
4719	Comerț cu amănuntul, cu vânzare predominantă de produse nealimentare	137	-0,09	-14
4771	Comerț cu amănuntul al îmbrăcămintei, în magazine specializate	196	-0,19	-42
4773	Comerț cu amănuntul al produselor farmaceutice, în magazine specializate	120	-0,03	-4
4931	Transporturi urbane, suburbane și metropolitane de călători	171	0,02	4
4941	Transporturi rutiere de mărfuri	541	-0,04	-18
5510	Hoteluri și alte facilități de cazare similare	166	-0,13	-27
5610	Restaurante	266	0,11	25
5630	Baruri și alte activități de servire a băuturilor	142	-0,05	-11
7112	Activități de inginerie și consultanță tehnică legate de acestea	107	-0,18	-22
8010	Activități de protecție și gardă	289	-0,34	-149
8622	Activități de asistență medicală specializată	193	0,17	24
9200	Activități de jocuri de noroc și pariuri	151	-0,40	-62
9521	Repararea aparatelor electronice de uz casnic	177	-0,03	-5

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor OJRC

Din cele 4 domenii industriale care dețin un număr semnificativ de angajați (*Fabricarea lenjeriei de corp, Anvelope, Tuburi și țevi metalice, Articole din fire metalice*), putem identifica evoluții pozitive și avantaje competitive în ariile firmelor precum Uniconf, Rosko/Hanes, Silcotub și Michelin Cord – acestea dețin avantaje competitive și mai ales efecte competitive, deși ele nu sunt majore în toate cazurile. În interpretare trebuie să ținem cont și de valorile cifrelor de afaceri, dar și de tradiția în domeniu și caracterul de unicitate al acestor afaceri (ținând cont și de evoluția cifrei de afaceri).

Evoluția negativă a CAEN-ului aferent Michelin Anvelope poate fi atribuit parțial și unei formule circulare (în sensul în care în cazul acestui CAEN mare parte din angajații de la nivel național sunt angajații Michelin).

Alte activități foarte importante cu evoluții negative, transpuse în pierdere de competitivitate și pierdere de locuri de muncă sunt cele legate de *Transporturile rutiere de mărfuri, Activități de protecție* și un număr important de activități din domeniul *Comercial*.

Corelarea valorilor coeficientului locațional și a variației diferențiale a numărului de angajați. Identificarea sectoarelor competitive și a potențialului de clusterizare/angrenare.

Următorul pas al analizei este legat de corelarea celor doi coeficienți analizați până acum și identificarea sectoarelor și activităților în dezvoltare și cele în declin, dar și cele ce necesită atenție sporită sau cu potențial de evoluție.

Sectoare

	CL 2014	VD	?
Agricultură, silvicultură și pescuit	0,99	0	dezvoltare
Industria prelucrătoare	1,34	-0,01	transformare
Producția și furnizarea de energie electrică și termică	0,25	-0,40	<i>declin</i>
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor	0,40	-0,15	<i>declin</i>
Construcții	1,16	-0,03	transformare
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea auto	1,08	-0,01	transformare
Transport și depozitare	0,74	-0,02	<i>declin</i>
Hoteluri și restaurante	1,08	0,36	dezvoltare
Informații și comunicații	0,38	0,11	perspectivă
Intermedieri financiare și asigurări	0,19	0,12	perspectivă
Tranzacții imobiliare	0,51	-0,13	<i>declin</i>
Activități profesionale, științifice și tehnice	0,59	0,20	perspectivă
Activități de servicii administrative și suport	0,59	-0,18	<i>declin</i>
Învățământ	1,22	-0,46	transformare
Sănătate și asistență socială	1,56	-0,04	transformare
Activități de spectacole, culturale și recreative	1,19	-0,26	transformare
Alte activități de servicii	1,80	-0,16	transformare

Sursa datelor – OJRC, calcule proprii

Evoluții în perioada post-criză arată că principalele sectoare ale economiei locale sunt în transformare (concentrare ridicată și pierdere de competitivitate)– marea majoritate datorită mixului de evoluții ale diverselor activități parte a acestora.

Există un singur sector în dezvoltare (concentrare și evoluție pozitivă) – *Hoteluri și restaurante*, trei sectoare cu evoluții pozitive, dar cu grad de concentrare scăzut (perspectivă) și patru sectoare în declin (LQ subunitar, VD negativ).

Activități ale economiei naționale – CAEN

Identificarea veritabilelor motoare de competitivitate ale economiei locale este posibilă în tabelul de mai jos – e vorba de acele activități aflate în dezvoltare (coeficient locațional supraunitar și variație diferențială pozitivă).

CAEN	Activitate	LQ	VD	?
0113	Cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor - Boglar Champ	31,80	1,12	dezvoltare
1071	Fabricarea pâinii; fabricarea prăjiturilor și a produselor proaspete de patiserie	0,98	0,40	de perspectivă
1413	Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (exclusiv lenjeria de corp)	0,65	0,12	de perspectivă
1414	Fabricarea de articole de lenjerie de corp – Uniconf, Hanes/ Rosko	15,86	0,18	dezvoltare
2211	Fabricarea anvelopelor și a camerelor de aer; reșaparea și refacerea anvelopelor - Michelin anvelope	38,51	-0,52	transformare
2420	Producția de tuburi, țevi, profile tubulare și accesorii pentru acestea, din oțel - Silcotub	57,19	0,07	dezvoltare
2511	Fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice	1,24	-0,18	transformare
2562	Operațiuni de mecanică generală	2,99	0,03	dezvoltare
2593	Fabricarea articolelor din fire metalice; fabricarea de lanțuri și arcuri - Michelin Cord	24,68	0,05	dezvoltare
2814	Fabricarea de articole de robinetărie – Rominserv Valves	109,35	0,37	dezvoltare
4120	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	1,14	-0,14	transformare
4211	Lucrări de construcții a drumurilor și autostrăzilor	1,57	0,05	dezvoltare
4321	Lucrări de instalații electrice	1,94	0,29	dezvoltare
4322	Lucrări de instalații sanitare, de încălzire și de aer condiționat	0,87	-0,09	declin
4520	Întreținerea și repararea autovehiculelor	1,77	0,06	dezvoltare
4532	Comerț cu amănuntul de piese și accesorii pentru autovehicule	2,47	-0,16	transformare
4634	Comerț cu ridicata al băuturilor	5,86	0,04	dezvoltare
4639	Comerț cu ridicata nespecializat de produse alimentare, băuturi și tutun	1,41	0,44	dezvoltare
4671	Comerț cu ridicata al combustibililor solizi, lichizi și gazoși și al produselor derivate	8,36	-0,32	transformare
4673	Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare	1,52	0,04	dezvoltare
4711	Comerț cu amănuntul, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	0,76	0,07	de perspectivă
4719	Comerț cu amănuntul, cu vânzare predominantă de produse nealimentare	0,77	-0,09	declin
4771	Comerț cu amănuntul al îmbrăcăminte, în magazine specializate	2,41	-0,19	transformare
4773	Comerț cu amănuntul al produselor farmaceutice, în magazine specializate	0,84	-0,03	declin
4931	Transporturi urbane, suburbane și metropolitane de călători	1,30	0,02	dezvoltare
4941	Transporturi rutiere de mărfuri	1,27	-0,04	transformare

5510	Hoteluri și alte facilități de cazare similare	1,31	-0,13	<i>transformare</i>
5610	Restaurante	1,06	0,11	dezvoltare
5630	Baruri și alte activități de servire a băuturilor	1,34	-0,05	<i>transformare</i>
7112	Activități de inginerie și consultanță tehnică legate de acestea	0,66	-0,18	declin
8010	Activități de protecție și gardă	0,70	-0,34	declin
8622	Activități de asistență medicală specializată	2,55	0,17	dezvoltare
9200	Activități de jocuri de noroc și pariuri	1,38	-0,40	<i>transformare</i>

Se poate observa că, în condițiile în care evoluția sectoarelor locale nu este una pozitivă din perspectiva numărului de angajați, la nivelul activităților economice există suficiente surse de competitivitate și dezvoltare viitoare, în contextul integrării activităților ce ar permite reduceri de costuri ale producției și eficientizare a activității, ce vor permite ulterior creșterea numărului de angajați și revenirea cel puțin la situația de dinainte crizei economice. Pe lângă codurile CAEN prezentate mai sus (care rețin cei mai mulți angajați), există activități cu un număr mai mic de angajați care sunt competitive și pot reprezenta soluții pentru viitorul economic al comunității.

Factori strategici cheie

Acești factori au capacitatea de a influența profilul strategic al comunității pe termen lung. Construcția profilului strategic este în mod normal relaționată cu principalele zone de dezvoltare la nivelul municipiului.

Secțiunea „dezvoltare economică” din cadrul *Strategiei de dezvoltare durabilă a municipiului pentru perioada 2014-2020* identifică o serie de factori strategici-cheie, analiza de față venind cu un set de completări suplimentare, date de evoluțiile ulterioare.

Un prim factor cheie este diversificarea continuă a profilului economic al comunității - consolidarea „marilor jucători” existenți deja pe piața locală, dar și dezvoltarea unui sector IMM mult mai puternic și diversificat, atașat de comunitate și capabil să speculeze atuurile locale.

Asumarea strategică a rolului de coordonare metropolitană este un alt factor cheie; dezvoltarea pe termen lung nu poate fi concepută în afara unei zone de dezvoltare care să depășească limitele orașului Zalău – înființarea Zonei Metropolitane este un aspect pozitiv, funcționalizarea acesteia este o provocare majoră pentru viitor.

Un al treilea factor cheie este reprezentat de poziționarea strategică inteligentă a municipiului în cadrul național, regional și județean. Corelarea strategiilor la nivel de oraș și județ este esențială.

Calitatea vieții la nivelul comunității trebuie să fie o zonă de interes prioritar la nivelul administrației locale. Dezvoltarea economică a zonelor active din apropiere (precum Cluj-Napoca) poate duce la relocări semnificative de actori economici dacă orașul poate oferi calitate la nivelul indicatorilor specifici. Pe de altă parte, polul de dezvoltare economică din proximitate reprezintă o amenințare reală - dislocator de resursă umană bine pregătită.

Specularea unui avantaj competitiv unic la nivel internațional : existența în imediata apropiere a unei zone cu potențial de atracție turistică ridicat (Castrul Roman de la Porolissum) - Zalău poate deveni punctul cheie într-o zonă mai largă care să includă și alte puncte de interes turistic corelate.

Probleme strategice cheie

Diminuarea numărului de angajați față de perioada pre-criză (2008) cu peste 15% în sectorul privat (și cu 6% față de 2010).

La nivel general (incluzând toate tipurile de salariați) rata ocupării forței de muncă este de 50% (cu 5% mai redusă decât media de la nivel național în cazul municipiilor).

Venituri salariale sub media națională - peste 90% din forța de muncă este angajată în sectoare cu media veniturilor sub cea de la nivel național.

Concentrarea salariaților în sectoare cu venituri reduse - industrie și comerț (în mod natural veniturile salariale în aceste sectoare sunt mai mici decât salariul mediu național).

O problemă și mai importantă (din perspectiva celorlalte sectoare) este aceea că venitul salarial în industrie în județ este mai ridicat decât media județului (ceea ce arată salarii mult mai mici în celelalte domenii), în condițiile în care, la nivel național lucrurile stau invers.

Nivelul redus al veniturilor are un efect important asupra consumului și implicit asupra activităților comerciale – în special asupra comerțului cu amănuntul al produselor de larg consum – veniturile salariale în acest sector sunt cu 40% mai reduse decât valorile naționale (ceea ce are un efect important asupra câștigului salarial mediu județean, datorită numărului ridicat de angajați în acest sector).

Întreprinderile mijlocii suferă la capitolul competitivitate și pondere în economia locală – evoluțiile la nivelul microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici sunt pozitive, în schimb, întreprinderile mijlocii au valori ale cifrei de afaceri la jumătate în 2014 față de 2008, în condițiile în care numărul de salariați e mai mic cu 25%. Productivitatea angajaților întreprinderilor mijlocii este una diminuată semnificativ, de asemenea.

Sectorul financiar este subreprezentat la nivel local.

Sectorul industrial este în revenire după perioada anilor 2008-2010, din perspectiva veniturilor, dar în regres în ceea ce privește numărul de angajați. Evoluțiile pozitive au un efect benefic asupra valorilor medii ale sectorului privat local, însă există încă unele domenii care subperformează, domenii ce necesită atenție suplimentară și intervenții coordonate pentru a deveni competitive. Revenirea din criză este greoaie și pentru sectoarele *Comercial* și cel al *Transporturilor și depozitării*.

SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
- Sector industrial dezvoltat - Tradiție în industrie - Investiții străine importante în sectoarele tradiționale - Potențialul de polarizare zonal - Creșteri ale valorilor cifrei de afaceri și profiturilor firmelor locale, bazate în special pe valorile realizate în industrie (dublarea, în termeni reali a profiturilor / 2010 ca referință) - Creștere a productivității angajaților - Evoluție pozitivă a întreprinderilor mici și microîntreprinderilor, în termeni de venituri și profitabilitate - Aree de competitivitate ridicată în industrie - Evoluție a capacității de cazare și a numărului de turiști - Capacitate ridicată de absorbție a fondurilor europene/valoarea însemnată și creșterea continuă și accentuată a acestora a veniturilor provenite din fonduri europene;	- Nivel redus al veniturilor populației – veniturile salariale se situează sub media națională, atât la nivel general cât și la nivelul sectoarelor - Zonă cu PIB/locuitor scăzut - Scăderi ale efectivelor de salariați în perioada de după 2008 - Rata ocupării forței de muncă este sub nivelul mediu național - Înjumătățirea cifrei de afaceri a firmelor mijlocii, față de 2008 - Infrastructura de transport inadecvată nevoilor; - Sector al Transporturilor și depozitării în declin - Sector al intermediarilor financiare slab dezvoltat - Evoluție problematică a sectorului comercial – venituri foarte reduse ale gradul de utilizare a capacității de cazare încă foarte redus
Oportunități	Amenințări
- Urbanizarea ruralului înconjurător - Funcționalizarea zonei metropolitane - Finalizarea tronsonului de autostradă Câmpia Turzii – Borș; - Potențialul turistic al Castrului Roman de la Porolissum - Oportunități de finanțare externă pentru proiectele de dezvoltare cu impact în economia municipiului	- Concentrarea unui număr ridicat în sectoarele industrial și comercial - Dependența agenților economici mari de condițiile unor piețe externe - Potențialul de polarizare al municipiului Cluj-Napoca - Migrare a forței de muncă bine pregătită - Migrarea tinerilor (scopuri educaționale / stabilire în zone cu oportunități superioare)

Analiza cadrului strategic

Rezumat

Documentul de față reprezintă o analiză a cadrului strategic general, relevant pentru elaborarea unei strategii la nivelul municipiului Zalău. În demersul de față au fost considerate relevante următoarele documente:

Nivel	Document
European	(1) Strategia Europa 2020
Național	(2) Planul Național de Reformă 2016 (3) Poziția serviciilor Comisiei cu privire la dezvoltarea unui Acord de parteneriat și a unor programe în România în perioada 2014-2020. (4) Acordul de Parteneriat cu UE 2014-2020 Strategii sectoriale cu importanță deosebită (7) Strategia Națională pentru Competitivitate Economică 2014-2020 (8) Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014 – 2020 (9) Strategia formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020 (10) Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030
Regional	(11) Strategia Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest (variant finală - aprilie 2015)
Județean	(13) Strategia de dezvoltare a județului Sălaj
Local	(14) Strategia de dezvoltare a municipiului Zalău 2008-2013 (15) Planul de Acțiune pentru Eficiență Durabilă 2014 – 2020 (16) Planul de Mobilitate Urbană Durabilă Zalău 2016 - 2030

Structura documentului este următoarea:

- Principalele obiective strategice (ale fiecărui document);
- Principalele măsuri/programe de implementare/punere în aplicare;
- Concluzii, recomandări, oportunități (pentru fiecare document analizat);
- Concluzii generale (o sinteză a informațiilor relevante în relație cu strategia municipiului);

În cazul fiecărui document analizat am încercat să evidențiem acele informații care sunt relevante și prezintă un interes din perspectiva direcției de dezvoltare a municipiului Zalău.

Documente la nivel european

EUROPA 2020

Strategia Europa 2020 propune trei priorități care se susțin reciproc⁴⁷:

1. **Creștere inteligentă:** dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere și inovare;
2. **Creștere durabilă:** promovarea unei economii mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor, mai ecologice și mai competitive;
3. **Creștere favorabilă incluziunii:** promovarea unei economii cu o rată ridicată a ocupării forței de muncă, care să asigure coeziunea socială și teritorială.

UE trebuie să definească direcția în care vrea să evolueze până în anul 2020. În acest scop,

Comisia Europeană propune următoarele obiective principale pentru UE (5):

1. **Ocuparea forței de muncă**
 - a. o rată de ocupare a forței de muncă de 75 % în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani
2. **Cercetare și dezvoltare**
 - a. alocarea a 3% din PIB-ul UE pentru cercetare și dezvoltare
3. **Schimbări climatice și energie (20/20/20)**
 - a. reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră (sau chiar cu 30%, în condiții favorabile) față de nivelurile înregistrate în 1990
 - b. creșterea ponderii surselor de energie regenerabile până la 20%
 - c. creșterea cu 20% a eficienței energetice
4. **Educație**
 - a. reducerea abandonului școlar la sub 10%
 - b. creșterea la peste 40% a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul populației în vârstă de 30-34 de ani
5. **Sărăcie și excluziune socială**

⁴⁷ Informații detaliate se găsesc în strategia UE Europa 2020 disponibilă online la adresa:

http://ec.europa.eu/archives/growthandjobs_2009/pdf/complet_ro.pdf

- a. reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale

OBIECTIVE naționale: ROMÂNIA (sursa: PNR 2016, EUROSTAT)⁴⁸

Stat	Rata ocupării forței de muncă (%)	Cercetare și Dezvoltare ca % din PIB	Reducere emisii CO2	Surse regenerabile de energie	Eficiență energetică – reducerea consumului de energie în Mtoe	Părăsirea timpurie a școlii %	Învățământ terțiar %	Reducerea populației expuse riscului sărăciei sau excluziunii sociale în număr de persoane și procente
RO (ținte 2020)	70%	2%	19%	24%	20%	11,3%	26,7%	Reducere cu 580.000/ 8.310.000
RO (situație actuală)	66% (2014)	0,38% (2014)	56,02% (2013 – țintă atinsă)	26,27% (2014 țintă atinsă)	16,6 % ⁴⁹ (2013)	18,5% (2014)	23,8% - (2014)	40,7% ⁵⁰ (2013)

⁴⁸ Am decis utilizarea cifrelor raportate de către Guvern prin PNR 2015 deoarece acestea sunt mai noi comparative cu EUROSTAT (cu excepția datelor privind sărăcia). Acestea indică, în unele secțiuni, evoluții pozitive comparative cu cifrele existente la nivelul UE și sunt marcate cu verde. Evoluțiile negative comparativ cu anii precedent, au fost marcate cu roșu.

⁴⁹ Nu sunt disponibile date pentru 2014 –conform PNR 2016 (pag. 38)

⁵⁰ În prezent sunt aproape 9 milioane de oameni expuși la sărăcie. Acest număr trebuie redus cu 580.000. Cifrele raportate prin PNR 2015 (22,4%) difere substanțial de cele EUROSTAT unde este raportat pentru anul 2013 că 40,4% din populația României este expusă riscului sărăciei sau excluziunii sociale.

Situația la nivelul anului 2015⁵¹

Obiective strategice UE 2020 (RO)								
Țintă UE 2020 ⁵² : 75% din populația cu vârstă cuprinsă între 20-64 trebuie să fie angajată								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Țintă RO 2020
1. Rata de angajare/ocupare – vârsta 20-64	63,5	63,3	62,8	63,8	63,9	65,7	66	70
	Țintă UE 2020: Investițiile în cercetare și dezvoltare (R&D) să ajungă la 3% din PIB-ul UE							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Țintă RO 2020
2. Investiții în Cercetare și Dezvoltare ca procent din PIB	0,58	0,47	0,46	0,5 ^b	0,49	0,39	0,38	2
	Țintă UE 2020: atingerea obiectivului „20/20/20” (sau 30/20/20, în cazul respectării anumitor condiții) în domeniul schimbărilor climatice și al energiei – reducerea gazelor cu efect de seră cu 20% față de 1990/sursele de energie regenerabilă din totalul surselor de energie 20%/ creșterea eficienței energetice cu 20%							
	2009	2010	2011	2012	2012	2013	2014	Țintă RO 2020

⁵¹ Sursa datelor: PNR 2016 (aprilie 2016). Am decis utilizarea cifrelor raportate de către Guvern prin PNR 2016 deoarece acestea sunt mai noi, comparativ cu EUROSTAT. Acestea indică, în unele secțiuni, evoluții pozitive comparativ cu cifrele existente la nivelul UE și sunt marcate cu verde. Evoluțiile negative comparativ cu anii precedenți, au fost marcate cu roșu.

⁵² Aceste cifre fac referire la țintele de la nivel UE. Țintele pentru fiecare stat sunt diferite.

3.1. Emisii gaze cu efect de seră⁵³	48,44	46,81	49,08	47,96	47,96	56,02	Nu există date	Reducere cu 19% (țintă atinsă deja)
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Țintă RO 2020
3.2 Pondere % energie regenerabilă în consumul total de energie	20,4	22,6	23,2	21,2	22,9	23,9	26,27	24
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Țintă RO 2020
3.3 Reducerea consumului de energie % (eficiență energetică)⁵⁴	38,0	33,9	34,3	34,8	33,6	31	30,8	20
	Țintă UE 2020: rata părăsirii timpurii a școlii să nu depășească 10% iar ponderea populației cu studii superioare și vârsta între 30 și 34 de ani să fie cel puțin 40%;							
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Țintă RO 2020
4.1 Părăsirea timpurie a școlii⁵⁵ %	16,6	18,4	17,5	17,4	17,3	18,1	18,9 ⁵⁶	11,3

⁵³ Valorile indică procentul actual comparativ cu valoarea din anul 1990 (1990=100%). Conform ultimelor date disponibile⁷⁹ din Inventarul Național al Emisiilor de Gaze cu Efect de Seră, totalul emisiilor (excluzând LULUCF80) a scăzut cu 52,04% între 1990 și 2012 (de la 247,69 mil. tone CO2 echivalent la 118,79 mil. tone CO2 echivalent), iar totalul emisiilor de GES (incluzând LULUCF) a scăzut cu 56,02% între 1990 și 2012 (de la 223,43 mil. tone CO2 echivalent la 98,27 mil. tone CO2 echivalent).

⁵⁴ Numerele reprezintă echivalentul consumului de energie la nivel național exprimat în mil. tone de țiței

⁵⁵ Indicatorul face referire la persoanele cu vârstă cuprinsă între 18-24 de ani care au absolvit maxim o școală secundară (școală generală) fără niciun fel de altă pregătire educațională.

⁵⁶ Date provizorii Eurostat.

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ZALĂU
PIAȚA IULIU MANIU NR. 3
ZALĂU 450016

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Țintă RO 2020
4.2 Educația terțiară pentru persoanele cu vârsta între 30-34 de ani %	16,8	18,1	20,5	21,8	22,8	25	25,5% ⁵⁷	26,7
	Țintă UE 2020: reducerea cu 20 de milioane a numărului cetățenilor europeni amenințați de sărăcie (ceea ce ar corespunde reducerii cu 25% a numărului de persoane amenințate de sărăcie)							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Țintă RO 2020
5.1 Persoane expuse riscului de excluziune socială sau sărăciei %	44,2	43,1	41,4	40,3	41,7	40,4	39,5	Reducerea cu 20% (aprox 1,6 mil. oameni)

Sursa: date prelucrate pe baza informațiilor disponibile la nivelul Eurostat

⁵⁷ Date provizorii Eurostat.

Direcții strategice Europa 2020

I. Creștere inteligentă – îmbunătățirea performanței în următoarele domenii

1. **Educație** (încurajarea procesului de învățare și de îmbunătățire a competențelor)
2. **Cercetare și inovare** (crearea de noi produse și servicii care să genereze creștere economică și noi locuri de muncă și să ne ajute să facem față provocărilor de ordin social)
3. **Societatea digitală** (utilizarea tehnologiilor informației și comunicațiilor)

Ținte

1. **un nivel al investițiilor publice și private în cercetare și dezvoltare de 3% din PIB-ul UE**; condiții mai bune pentru cercetare, dezvoltare și inovare
2. **o rată de ocupare a forței de muncă de 75 %** în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani, până în 2020 (prin crearea de condiții favorabile inserției profesionale, în special pentru femei, tineri, persoane în vârstă sau necalificate și imigranți legali)
3. **rezultate mai bune pe plan educațional**, în special
 - reducerea abandonului școlar la mai puțin de 10%
 - creșterea până la cel puțin 40% a ponderii absolvenților de studii superioare sau echivalente în rândul populației în vârstă de 30-34 de ani

II. Dezvoltare/creștere durabilă – economie mai competitivă, ecologică, eficientă

1. să dezvoltăm o **economie mai competitivă, cu emisii scăzute de CO₂**, care să utilizeze resursele în mod eficient și durabil
2. **să protejăm mediul**, să reducem emisiile de gaze cu efect de seră și să stopăm pierderea biodiversității
3. să profităm de poziția Europei ca lider în dezvoltarea de **noi tehnologii și metode de producție ecologice**
4. să introducem **rețele electrice inteligente și eficiente**
5. **să valorificăm rețelele europene** pentru a le acorda întreprinderilor (în special micilor producători) un avantaj competitiv suplimentar
6. **să îmbunătățim mediul de afaceri**, în special pentru IMM-uri
7. **să-i ajutăm pe consumatori** să aleagă produse și servicii, în cunoștință de cauză.

Ținte

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ZALĂU
PIAȚA IULIU MANIU NR. 3
ZALĂU 450016

1. **reducerea cu 20%, până în 2020, a emisiilor de gaze cu efect de seră** față de nivelul din 1990 - UE este dispusă să reducă emisiile chiar și cu 30%, cu condiția ca și alte țări dezvoltate să își asume angajamente similare și ca țările în curs de dezvoltare să contribuie, în măsura posibilităților, în cadrul unui acord global.
2. creșterea **ponderii surselor de energie regenerabile până la 20%**
3. **creșterea cu până la 20% a eficienței energetice.**

III. Creșterea incluziunii – ocuparea forței de muncă, coeziune economică, socială și teritorială

1. o rată mai mare de ocupare a forței de muncă - **locuri de muncă mai bune și mai numeroase**, în special pentru femei, tineri și lucrători de peste 55 de ani
2. creșterea capacității de anticipare și gestionare a schimbării prin **investiții în formare profesională și îmbunătățirea competențelor**
3. **modernizarea** piețelor muncii și a sistemelor de protecție socială
4. garantarea **accesului tuturor la beneficiile creșterii economice.**

Ținte

1. **o rată de ocupare a forței de muncă de 75 % în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani** până în 2020 (prin crearea de condiții favorabile inserției profesionale, în special pentru femei, tineri, persoane în vârstă sau necalificate și imigranți legali)
2. **rezultate mai bune pe plan educațional**, în special
 - reducerea abandonului școlar la mai puțin de 10%
 - creșterea până la cel puțin 40% a ponderii absolvenților de studii **superioare sau echivalente** în rândul populației în vârstă de **30-34 de ani**
3. **reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale.**

IV. Guvernanță economică – intensificarea coordonării politicilor economice la nivelul UE

1. **consolidarea agendei economice printr-o supraveghere mai atentă din partea UE.** Acest pilon include: prioritățile politice și obiectivele stabilite în cadrul Strategiei Europa 2020, angajamentele suplimentare pe care și le-au asumat statele membre participante la Pactul euro plus, consolidarea supravegherii de către UE a politicilor economice și fiscale, ca parte a Pactului de stabilitate și creștere, dar și prin intermediul noilor instrumente menite să stopeze dezechilibrele macroeconomice, adoptarea unei noi metode de lucru - semestrul european - care permite discutarea priorităților economice și bugetare în aceeași perioadă a fiecărui an.

2. **asigurarea stabilității zonei euro.** În anul 2010, UE a reacționat la criza datoriei suverane prin crearea unor mecanisme temporare de sprijin pentru statele membre. Acestea vor fi înlocuite în 2013 de un mecanism permanent, respectiv Mecanismul european de stabilitate (MES). Aceste măsuri de sprijin sunt condiționate de aplicarea unor programe de reformă și consolidare fiscală și au fost elaborate în strânsă colaborare cu FMI.

3. **redresarea sectorului financiar**, prin acțiunile prezentate mai jos.

Semestrul european

Semestrul european include primele șase luni ale fiecărui an și reprezintă perioada pe durata căreia are loc coordonarea politicilor bugetare, macroeconomice și structurale ale statelor membre, pentru ca acestea să poată ține cont de recomandările UE în luarea deciziilor cu privire la bugetul național și la alte aspecte de interes economic.

Etapele principale ale semestrului european sunt următoarele:

În luna ianuarie, Comisia prezintă analiza anuală a creșterii, care stabilește prioritățile UE pentru anul următor, în materie de creștere economică și locuri de muncă.

În luna martie, șefii de stat și de guvern elaborează orientările UE pentru politicile naționale, pe baza analizei anuale a creșterii.

În luna aprilie, statele membre transmit planurile naționale privind garantarea finanțelor publice sănătoase (programele de stabilitate/convergență), precum și programele de reformă și măsurile pe care intenționează să le ia pentru a promova creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii (programele naționale de reformă).

În luna iunie, Comisia evaluează aceste programe și, dacă este cazul, formulează recomandări specifice pentru fiecare țară. Consiliul UE discută aceste recomandări, iar Consiliul European le aprobă.

La sfârșitul lunii iunie sau la începutul lunii iulie, Consiliul adoptă oficial recomandările adresate fiecărei țări.

Pactul de stabilitate și creștere

Este un set de reguli care încurajează statele membre să mențină viabilitatea finanțelor publice.

Pactul are două componente:

1. **componenta preventivă** invită statele membre să transmită anual programul de stabilitate (țările din zona euro) sau de convergență (celelalte state membre), odată cu programul național de reformă. Acest program prezintă modul în care statul membru intenționează să asigure și să mențină viabilitatea finanțelor publice pe termen mediu. Ulterior, Comisia poate oferi recomandări politice (în iunie, în cadrul semestrului

european) sau, dacă este necesar, poate înainta o propunere Consiliului pentru ca acesta să transmită un avertisment în cazul unui deficit excesiv.

2. **componenta corectivă** reglementează procedura în caz de deficit excesiv (PDE). În baza PDE, dacă deficitul bugetar al unui stat membru depășește limita de 3% (conform Tratatului), Consiliul va transmite recomandări privind redresarea situației. Nerespectarea acestor recomandări poate duce la impunerea de sancțiuni pentru statele din zona euro.

Corectarea dezechilibrelor macroeconomice

În ultimii zece ani, statele membre au făcut alegeri economice divergente, care au dus la accentuarea diferențelor în materie de competitivitate și la apariția unor dezechilibre macroeconomice la nivelul UE. Pentru ca această situație să nu se repete în viitor, Comisia a propus un nou mecanism de supraveghere, menit să identifice și să corecteze aceste aspecte, încă din faza incipientă. Prin acest mecanism, economiile statelor membre vor fi monitorizate în vederea depistării dezechilibrelor macroeconomice (ex. bule imobiliare, creșterea deficitului de cont curent sau a excedentelor, scăderea competitivității). Dacă statele membre depășesc „nivelurile de alertă”, Comisia va face analize aprofundate pentru a stabili dacă dezechilibrele sunt dăunătoare și, dacă este cazul, va face recomandări.

Pactul euro plus

Statele membre ale zonei euro au convenit asupra unui program suplimentar de reforme, cunoscut sub numele de „Pactul euro plus”, care constituie o reflecție a interdependenței dintre ele. Alte șase țări, care nu fac parte din zona euro, au decis să adere la acest pact: Bulgaria, Danemarca, Letonia, Lituania, Polonia și România. Pactul vizează patru domenii: competitivitate, ocuparea forței de muncă, viabilitatea finanțelor publice și consolidarea stabilității financiare.

Pactul a fost aprobat de liderii UE în martie 2011. Toate cele 23 de părți semnatare se angajează să implementeze reformele în detaliu. Cele patru state membre care nu au semnat pactul sunt libere să facă acest lucru oricând doresc. Angajamentele asumate în virtutea pactului se integrează în noul cadru de guvernare economică și sunt incluse în programele naționale de reformă ale statelor membre.

Remedierea sectorului financiar

UE a elaborat noi reglementări și a creat agenții cu scopul de a preveni din timp apariția problemelor și de a se asigura că toți actorii din sectorul financiar sunt supuși unor reglementări și monitorizări stricte. În prezent se întreprind și alte acțiuni, în special pentru a garanta că băncile europene au suficiente rezerve de capital pentru a face față, în viitor, șocurilor care afectează sistemul financiar și pentru a continua să funcționeze și să ofere credite întreprinderilor și persoanelor fizice.

Concluzii

Strategia Europa 2020 își propune obiective ambițioase pentru următorii 7 ani, documentul fiind focalizat pe 5 direcții majore:

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ZALĂU
PIAȚA IULIU MANIU NR. 3
ZALĂU 450016

1. Educație
2. Cercetare și dezvoltare
3. Dezvoltare economică
4. Dezvoltare socială
5. Schimbări climatice/mediu înconjurător/dezvoltare durabilă

În direcția educației, strategia are ca obiective creșterea ratei de finalizare a studiilor preuniversitare (reducere abandon școlar) și interdependent creșterea procentului absolvenților de studii superioare. În cazul României țintele sunt de 11% abandon (18,1% în 2014 și 18,9% în 2015) și 26% absolvenți studii superioare (25,% în 2015). Din acest punct de vedere trebuie subliniată evoluția negativă a abandonului școlar, în creștere cu aproape un procent în decurs de un an, evoluție negativă care se menține de peste 2 ani.

Ținând cont de ținta asumată de 11,3%, considerăm că fără măsuri consistente și programe naționale care să se focalizeze pe categoriile cele mai puternic afectate, această țintă este puțin probabil să fie atinsă. Este necesară o evaluare obiectivă asupra programelor implementate de Guvern în perioada 2013-2015 împreună cu o evaluare situațională pentru a determina pe de-o parte eficacitatea programelor guvernamentale din ultimii doi ani și pentru a identifica acele cauze care au stat la baza creșterii ratei de abandon școlar.

Pe de altă parte, merită remarcat progresul constant în zona educației terțiare pentru categoria de vârstă 30-34 de ani, cu o creștere semnificativă în ultimii 6 ani (peste 8 procente), ținta de 26,7% pentru anul 2020 fiind una realistă.

La nivelul municipiului Zalău se pot valorifica liniile de finanțare pentru proiectele din sectorul educație atât privind infrastructura cât și privind dezvoltarea resursei umane, în special liniile de finanțare incluse în **POCU - Axa Prioritară 6 - Educație și competențe**.

În direcția cercetării și dezvoltării principalele obiective sunt creșterea investițiilor și alocării de resurse pentru cercetare, dezvoltare, inovare (3% din PIB UE – aprox 288 mld. euro). Din perspectiva statelor membre oportunitatea principală va fi reprezentată de liniile de finanțare oferite în această sferă. România a alocat doar 0,38% din PIB pentru CDI (2014) în scădere de la 0,48% (2012), perspectivele fiind negative în continuare. Ținta națională conform Europa 2020 de 2% este nerealistă.

La nivelul municipiului Zalău pot fi identificate oportunități de finanțare pentru dezvoltarea tehnologiilor moderne în sectorul cu potențial de dezvoltare ridicat. Liniile de finanțare cuprinse în programul POCU:

- Axa Prioritară 1 - Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor
- Axa Prioritară 2 - Tehnologia Informației și Comunicației (TIC) pentru o economie digitală competitivă

În direcția dezvoltării economice obiectivele principale vizează consolidarea guvernantei economice la nivel macro european, supravegherea sectorului financiar și un control mai strict asupra cheltuielilor publice pentru evitarea dezechilibrelor macroeconomice prin intermediul pactului de stabilitate și creștere. Din punctul de vedere al statelor membre executivul este principalul stakeholder, politica macroeconomică și modalitatea de construcție a bugetului fiind instrumentele de interes.

La nivelul municipiului Zalău, controlul asupra acestor instrumente este redus singura oportunitate fiind *o susținere politică la nivel central pentru anumite proiecte de interes ale municipiului*. Totuși va exista posibilitatea realizării unor proiecte prin intermediul programului Programului Operațional Regional (POR):

- Axa prioritară 1: Promovarea transferului tehnologic
- Axa prioritară 2: Îmbunătățirea competitivității întreprinderilor mici și mijlocii
- Axa prioritară 6: Îmbunătățirea infrastructurii rutiere de importanță regională
- Axa prioritară 7: Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului

În direcția dezvoltării sociale obiectivele principale vizează reducerea excluziunii sociale și a numărului celor care trăiesc în condiții de sărăcie și creșterea ratei de ocupare a forței de muncă. În prezent România are un nivel de ocupare a forței de muncă –grupa de vârstă 20-64 de ani – de 66% (2015) cu o evoluție ușor pozitivă în ultimii ani. Obiectivul de 70% pentru anul 2020 pare unul realist dacă actualul trend se menține. Se remarcă în schimb un nivel extrem de ridicat al persoanelor expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială de aproape 40% din populația totală, la nivelul anului 2015. Ținta de reducere cu 20% a acestei categorii este ambițioasă, dacă actualul trend se păstrează, fiind nevoie de măsuri semnificative la nivel național pentru a stimula crearea de locuri de muncă și accesul la servicii de bază.

La nivelul municipiului Zalău, oportunitățile principale vin din sfera programelor de dezvoltare profesională – posibilitatea de a organiza diverse programe de instruire pentru categorii sociale specifice - femei, tineri, persoane necalificate – pentru a favoriza inserția profesională. De asemenea, pot fi sprijinite activitățile desfășurate de sectorul non-profit în furnizarea de servicii sociale.

Liniile de finanțare europeană prin Programul Operațional Capital Uman (POCU) urmăresc obiectivele specifice și acțiunile asumate de către România în domeniul resurselor umane. Cu privire la componenta de dezvoltare socială au o relevanță crescută următoarele axe de finanțare:

- Axa Prioritară 2 - Îmbunătățirea situației tinerilor din categoria NEETs⁵⁸
- Axa Prioritară 3 - Locuri de muncă pentru toți
- Axa Prioritară 4 - Incluziunea socială și combaterea sărăciei
- Axa Prioritară 5 - Dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității (DLRC)

⁵⁸ Not in Employment, Education or Training (tineri care nu sunt angajați sau nu studiază)

În direcția dezvoltării durabile și a mediului înconjurător, strategia are ca obiective creșterea eficienței energetice, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, încurajarea producției de energie regenerabilă. La nivel național, România are o rată de utilizare a energiei regenerabilă de 26,27% (2015) depășind astfel ținta de 24% stabilită pentru anul 2020, un index de reducere a emisiei gazelor cu efect de seră de 56,02% (2013) – ținta atinsă deja (reducerea cu 19% față de 1990). Conform unui studiu Erste (2011)⁵⁹ previziunile de investiție în sfera energiei regenerabile în România până în 2020 erau de 18,2 mld. euro după Polonia (46 mld) și Cehia (19.4 mld). De asemenea, conform unui studiu Ernst&Young (2013)⁶⁰ România ocupa locul 16 (33 mondial) la nivel european din perspectiva atractivității în sfera energie regenerabile. Astfel componenta de dezvoltare durabilă și mediu trebuie să reprezinte o prioritate pentru autoritățile locale deoarece oferă diverse oportunități de dezvoltare pe termen mediu și lung.

⁵⁹ Mai multe informații sunt disponibile la adresa web <http://www.romania-eoliene.ro/energia-eoliana/in-romania>

⁶⁰ Studiul se poate consulta la adresa web [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/RECAI_39_Nov_2013/\\$FILE/RECAI%20Issue%2039_Nov%202013.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/RECAI_39_Nov_2013/$FILE/RECAI%20Issue%2039_Nov%202013.pdf)

Documente la nivel național

Programul Național de Reformă 2016⁶¹

Programul Național de Reformă (PNR) constituie platforma-cadru pentru definirea reformelor structurale și a priorităților de dezvoltare care ghidează evoluția României până în anul 2020, în concordanță cu traiectoria de atingere a obiectivelor Strategiei Europa 2020. PNR 2016 a fost elaborat în conformitate cu orientările COM1, cu prioritățile stabilite prin Analiza Anuală a Creșterii 2016 (AAC), fiind luate în considerare recomandările specifice de țară 2015 (RST), precum și Raportul de țară al României 2016.

PNR 2016 vizează fructificarea potențialului de creștere prin stimularea competitivității și productivității, consolidarea coeziunii sociale și teritoriale, crearea de noi locuri de muncă – toate acestea urmărind reducerea decalajelor față de celelalte state membre ale Uniunii Europene (UE). Asumarea reformelor structurale-cheie pentru economia și administrația națională va permite concertarea eforturilor și resurselor naționale în direcția modernizării societății românești și este de natură să susțină convergența economico-socială.

Context macroeconomic

- În anul 2015, România a înregistrat o creștere economică de 3,8%, fiind al cincilea an de creștere după criza economică (1,1% în 2011, 0,6% în 2012, 3,5% în 2013 și 3,0% în 2014)
- În anul 2015, rata de ocupare a populației în vârstă de 20-64 ani a fost de 66,0% iar numărul total de salariați a crescut cu 3,6% comparativ cu anul 2014
- Rata șomajului BIM în anul 2015 s-a menținut la același nivel cu cel din anul 2014, respectiv 6,8%
- Rata anuală a inflației a înregistrat valori negative începând cu iunie 2015 (cel mai scăzut nivel după 1990) sub impactul extinderii sferei de aplicabilitate a cotei reduse de TVA de 9% la toate alimentele, băuturi nealcoolice și serviciile de alimentație publică (0,59% medie anuală a inflației)
- Creșterea economică potențială va fi în medie de 3,9% în perioada 2016-2019, susținută în principal de contribuțiile stocului de capital, ca urmare a reluării procesului investițional
- România și-a redus considerabil deficitul bugetar în ultimii șase ani, atingând în 2015 nivelul cash de 1,45% din PIB, care corespunde unui deficit ESA de 0,7% din PIB (conform datelor preliminare privind execuția bugetului general consolidat pe 2015)
- Datoria guvernamentală, conform metodologiei UE, s-a situat, la sfârșitul anului 2014, la 39,8% din PIB, nivel net inferior plafonului de 60% stabilit prin Tratatul de la Maastricht, iar pentru finele anului 2015, datele operative indică un nivel de 38,4% din PIB.

⁶¹ Document disponibil online la adresa http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2016/nrp2016_romania_ro.pdf. Informațiile cuprinse în această secțiune sunt preluate integral/parțial sau sunt adaptate din PNR 2016.

În clasamentul *Ease of Doing Business* din 2016, România se plasează pe poziția 37, deși înregistrează scăderi minore la toate capitolele, cele mai mari în ușurința de a demara o afacere (scădere 8 locuri) și obținerea autorizațiilor pentru construcții (4 locuri).

Doing Business Report 2015			
Indicatori	Poziție 2016	Poziție 2015	Evoluție
	37	37	
Crearea unei afaceri	45	37	-8
Autorizații construcție	105	101	-4
Acces/conectare electricitate	133	132	-1
Înregistrare proprietate	64	63	-1
Creditare	7	6	-1
Protecție investitori minoritari	57	54	-3
Plata taxelor	55	53	-2
Executarea contractelor	34	33	-1
Soluționarea insolvenței	46	46	Nicio schimbare

Sursa: Banca Mondială –Doing Business 2016 Report – Doing Business in Romania
[\(http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/romania/\)](http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/romania/)

În prezent, conform raportului *Innovation Union Scorecard (2015)*, Comisia Europeană⁶² plasează România în categoria inovatorilor modești, pe locul 27 din 27 (fiind depășită în ultimul an de Bulgaria și Letonia) cu un scor general de performanță în inovație de 0,20 (max . 1), cunoscând o scădere în ultimii ani, nivelul actual fiind semnificativ mai jos decât cel înregistrat în 2007. Din păcate, România se plasează semnificativ sub media UE27 la toate cele opt dimensiuni. Cele mai slabe performanțe se observă în zona parteneriatelor și antreprenoriatului (IMM-uri care inovează, colaborează pentru a inova), investiții ale firmelor private în zona R&D și a sistemelor de cercetare deschise, transparente și atractive. Semne pozitive se observă în zona resurselor umane (însă indicatorul e ridicat în special

datorită creșterii numărului de persoane care obțin diploma de doctor și a persoanelor cu educație terțiară/universitară) precum și în zona de *mărci comunitare* și *design comunitar*. Coroborat cu finanțarea redusă din ultimii 3 ani, pentru zona de CDI, acest sector rămâne o vulnerabilitate majoră pe termen mediu și lung pentru România, cu un impact asupra competitivității economice.

Indicatori	Scor RO (în relație cu media UE 27) ⁶³	Evoluție scor RO% (în relație cu media UE 27)
Resurse umane	79	5,1%
• Nr. absolvenți doctorat	100	+6%
• Absolvenți educație terțiară	62	+9,1%
• Tineri care au absolvit liceul	98	+0,5%
Sisteme de cercetare deschise, transparente, atractive	21	+3%
• Co-publicații științifice internaționale	52	+12%
• Publicații științifice în primele 10% cele mai citate jurnale	32	+3,2
• Studenți nivel doctorat non-UE	8	-5,1%
Finanțare și sprijin	26	-12%
• Cheltuieli R&D în sectorul public	38	-2%
• Investiții de tip venture capital	13	-20%
Investiții ale firmelor private	18	-11%
• Cheltuieli ale firmelor cu R&D	9	-5,6%
• Cheltuieli cu inovația non R&D	43	-17%
Parteneriate & antreprenoriat	9	+14%
• IMM-uri care inovează intern (in-house)	37	-7,3%
• IMM-uri care colaborează în inovație	12	-12%

⁶³ Performanță relativă la UE 27, care e considerat 100.

• Publicații public-privat	13	+14%
Bunuri intelectuale	27	+12%
• Aplicații pentru patente PCT	5	+1,5%
• Aplicații de patente PCT pentru provocări sociale	5	-1,19%
• Mărci comunitare (community trademarks)	32	+22%
• Design comunitar	17	+29%
Inovatori	31	-8,8%
• IMM-uri care introduc produse sau procese inovative	17	-17%
• IMM-uri care introduc inovații în marketing/organizaționale	50	-9,1%
• Firme inovative în creștere rapidă	89	+0,7%
Efecte economice	54	-0,9%
• Angajări în activități de cunoaștere intensivă/ridicăta	47	+2,2%
• Contribuția exporturilor produse inovative la balanța comercială	96	+4,5%
• Exporturi de servicii bazate pe cunoaștere intensivă/ridicăta	99	+2,1%
• Vânzări inovații noi pentru piață sau organizație	30	-21%
• Venituri externe din licențe și patente	10	+10%

Scenariu evoluției economice pentru perioada 2015-2018 conform PNR 2016⁶⁴

Indicatori	2015	2016	2017	2018	2019
PIB real	3,8%	4,2%	4,3%	4,5%	4,7%
PIB nominal	6,8%	6,2%	6,5%	6,7%	6,7%

⁶⁴ Preluat din PNR 2016 p. 7
PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ZALĂU
PIAȚA IULIU MANIU NR. 3
ZALĂU 450016

Componente PIB real (%)					
Cheltuieli consum privat	6,1	6,3	5,3	5,1	4,9
Cheltuieli guvernamentale	1,6	3,2	1,8	1,6	2,0
Formarea brută de capital fix	8,8	6,6	6,9	7,3	7,5
Exporturi bunuri și servicii	5,5	4,5	5,6	6,3	6,6
Importuri bunuri și servicii	9,1	8,7	7,8	7,9	7,8
Contribuții la creșterea PIB (%)					
Cererea internă finală	6,1	5,9	5,3	5,2	5,3
Modificare stocuri	-0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Export net	-1,5	-1,8	-1,0	-0,8	-0,6

Măsuri preconizate de reformă pentru anul 2016

Politica fiscal bugetară

- **Respectarea pragului de 3% a deficitului bugetar** pentru anul 2016, conform ESA 2010
- **Gestionarea eficientă a investițiilor publice** prin continuarea programului de consultanță cu BM care urmărește îmbunătățirea capacității autorităților privind prioritizarea strategică, pregătirea și selectarea proiectelor de investiții publice, dezvoltarea de criterii obiective de selecție, eficientizarea utilizării fondurilor Programului Național de Dezvoltare Locală (PNDL)
- **Gestionarea eficientă a cheltuielilor publice** prin implementarea unor mecanisme de transparentizare și eficientizare care vor contribui la creșterea spațiului fiscal pentru investiții, îmbunătățirea sustenabilității finanțelor publice pe termen mediu și lung, creșterea capacității de absorbție a fondurilor europene și creșterea predictibilității politicii bugetare pe termen mediu; Dezvoltarea capacității de administrare a datoriei publice guvernamentale prin utilizarea instrumentelor financiare derivate, MFP va beneficia de asistență tehnică din

partea BM, pentru a pune în practică politica adecvată și cadrul operațional în vederea folosirii instrumentelor financiare derivate

- Îmbunătățirea colectării taxelor și impozitelor prin reorganizarea administrației fiscale, prin rearanjarea portofoliului contribuabililor mari și mijlocii, restructurarea direcției de administrare a marilor contribuabili, înființarea Administrațiilor pentru contribuabili mijlocii la nivel de regiune și a unei Direcții de executare silită cazuri speciale; operaționalizare a Direcției Generale Anti-Fraudă (DGAF) și combaterea fraudei în domeniul TVA
- Combaterea muncii nedeclarate

Administrație publică

- Reformarea a trei componente esențiale la nivelul sistemului administrativ: (1) **reforma funcției publice** prin creșterea profesionalismului resurselor umane ocupate în cadrul funcției publice, stabilitatea cadrului instituțional și legal, eliminarea excepțiilor și derogărilor, consolidarea politicii preventive anti-corupție și diferențierea clară a funcțiilor de demnitate publică de cele de conducere executivă; (2) **reforma administrației publice centrale** prin creșterea eficienței, performanței și stabilității cadrului de politici publice și a celui fiscal-bugetar la nivel central, de a pune cetățeanul în centrul sistemului de furnizare a serviciilor publice, în special prin reducerea birocrăției și simplificare administrativă; (3) **reforma administrației publice locale** prin consolidarea capacității autorităților locale de a furniza și de a generaliza accesul cetățenilor la servicii publice de calitate și de a susține dezvoltarea economică locală
- Continuarea procesului de descentralizare și prioritizare politicilor guvernamentale și de planificare strategică (pentru a crește predictibilitatea procesului decizional)
- Asigurarea liberului acces la informații de interes public și creșterea transparenței decizionale prin inițierea unor dezbateri publice cu privire la oportunitatea modificării și completării Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public și a HG nr. 123/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a acestei legi
- Redefinirea cadrului strategic, normativ și instituțional în domeniul managementului funcției publice și al dezvoltării de competențe specifice personalului din administrație
- Creșterea calității reglementării prin introducerea unui mecanism de control al bunei reglementări
- Adoptarea Strategiei de Dezvoltare Teritorială a României și Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă a Deltei Dunării
- Creșterea capacității de absorbție a fondurilor europene prin monitorizarea îndeplinirii condiționalităților ex-ante, simplificarea ghidurilor pentru beneficiari, a procedurilor de implementare a proiectelor și standardizarea documentelor necesare prin implicarea tuturor instituțiilor relevante, finalizarea procesului de acreditare pentru autoritățile implicate în sistemul de gestionare al FESI
- Continuarea reformei sistemului de achiziții publice, instituțiile responsabile se vor concentra asupra implementării măsurilor³² cuprinse în Strategia națională în domeniul achizițiilor publice, aprobată prin HG nr. 901/2015

- În vederea reducerii și prevenirii fenomenului corupției la toate nivelurile administrației, printre prioritățile MJ din acest an se regăsește elaborarea, respectiv aprobarea Strategiei Naționale Anticorupție (SNA) 2016–2020.

Mediu de afaceri și competitivitate

- Finanțarea prin intermediul FESI 2014-2020 de investiții pentru dezvoltarea unei noi generații de ghișee unice electronice interoperabile de tipul *Open data*
- Dezvoltarea (de către MDRAP) sistemelor deja implementate prin proiectele Observatorul Teritorial și PICSUERD, cu ajutorul cărora, ulterior colectării datelor spațiale și validării acestora, se vor dezvolta, gradual, la nivel național, sistemele de e-Guvernare în domeniul Urbanismului și autorizării construcțiilor, se vor standardiza seturile de date aferente documentațiilor de amenajare a teritoriului și de urbanism, va fi elaborat proiectul codului amenajării teritoriului, urbanismului și construcțiilor și va fi creată o aplicație prin care să fie accesată legislația, reglementările tehnice, fluxurile de avizare și autorizare
- Îmbunătățirea activității cadastrale prin dezvoltarea Sistemului integrat de cadastru și carte funciară
- Creșterea competitivității întreprinderilor – are în vedere eliminarea, până în decembrie 2017, a barierelor anticoncurențiale identificate în legislația națională în domenii-cheie pentru creștere economică: procesarea produselor agro-alimentare, transport marfă (rutier și naval), construcții (materiale de construcții și proiectarea pe baze concurențiale a licitațiilor aferente lucrărilor de construcții civile)
- Diversificarea surselor de finanțare pentru IMM-uri prin deschiderea de noi linii de finanțare, granturi pentru micro-întreprinderi și creditare a start-up-urilor
- Dezvoltarea sectoarelor cu potențial de creștere economică prin finanțarea de investiții sau proiecte care se încadrează în cele 10 sectoare economice competitive (din Strategia Națională de Competitivitate Economică)
- Îmbunătățirea performanțelor întreprinderilor publice (ÎP) prin adoptarea și operaționalizarea liniilor directe strategice și tehnice în domeniul guvernantei corporative, inclusiv a documentelor și instrumentelor cadru pentru facilitarea aplicării unitare a cadrului normativ în domeniu, precum și mecanismul de monitorizare a implementării guvernantei corporative și a performanțelor ÎP, aplicabil într-o fază pilot la trei ÎP; Pentru asigurarea integrității și transparenței, va continua consolidarea capacității autorităților tutelare în aplicarea principiilor guvernantei corporative precum și continuarea procesului de restructurare/privatizare a ÎP⁶⁵

⁶⁵ Spre deosebire de PNR 2015, PNR 2016 nu conține o analiză SWOT și vizează doar două componente – corelarea activităților guvernului cu țintele naționale asumate în cadrul EUROPA 2020 și analiza contextului macroeconomic

Acord de parteneriat România-Comisia Europeană pentru perioada de programare 2014-2020⁶⁶

În anul 2012, Comisia Europeană a emis o poziție oficială cu privire la dezvoltarea unui Acord de Parteneriat pentru perioada 2014-2020. Acest document identifică principalele provocări, sugerează o serie de priorități de finanțare și indică factorii care pot influența îndeplinirea cu succes a obiectivelor.

Acordul de Parteneriat cu UE 2014-2020 prezintă liniile principale de acțiune privind activitățile finanțate din fonduri europene. Din acest motiv el reprezintă un document cheie, cu un potențial ridicat de impact la nivel județean. Autoritățile locale trebuie să acorde atenție în special Programelor Cadru de Implementare:

1. **Programul Operațional Capital Uman (POCU)** stabilește prioritățile de investiții, obiectivele specifice și acțiunile asumate de către România în domeniul resurselor umane
2. **Programul Operațional Ajutorarea Persoanelor Defavorizate (POAD)** asigură pe întreaga perioadă 2014 - 2020 distribuția gratuită de ajutoare alimentare în toate localitățile din țară în favoarea persoanelor dezavantajate. POAD este o continuare a Programului European de Ajutorare a Defavorizaților (PEAD) derulat în perioada 2007 -2013
3. **Programul Operațional Infrastructura Mare (POIM)** a fost elaborat pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare ale României identificate în Acordul de Parteneriat 2014-2020 și în acord cu Cadrul Strategic Comun și Documentul de Poziție al serviciilor Comisiei Europene
4. **Programul Operațional Asistență Tehnică (POAT)** 2014-2020 are drept scop asigurarea unui proces de implementare eficientă și eficace a Fondurilor Europene Structurale și de Investiții în România
5. **Programul Operațional Regional (POR)** 2014-2020 este succesorul Programului Operațional Regional 2007-2020 și unul dintre programele prin care România va putea accesa fondurile europene structurale și de investiții provenite din Fondul European pentru Dezvoltare Regională (FEDR), în perioada 2014-2020
6. **Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA)** va promova crearea unei administrații publice moderne, capabilă să faciliteze dezvoltarea socio-economică, prin intermediul unor servicii publice competitive, investiții și reglementări de calitate, contribuind astfel la atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020
7. **Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR)** program prin care se acordă fonduri nerambursabile de la Uniunea Europeană și Guvernul României pentru dezvoltarea economico – socială a spațiului rural din România

⁶⁶ Raportul integral poate fi găsit la următoarea adresă http://www.fonduri-ue.ro/res/filepicker_users/cd25a597fd-62/2014-2020/acord-parteneriat/Partnership_Agreement_2014RO16M8PA001_1_2_ro.pdf

Sectoare cu importanță deosebită

În continuare am inclus în analiza noastră o serie de documente strategice sectoriale pe acele domenii pe care le-am considerat de o importanță deosebită pentru dezvoltarea municipiului.

Domeniile sunt:

- Dezvoltare economică inteligentă
- Educație
- Mediu și schimbări climatice

Dezvoltare Economică Inteligentă

Strategia Națională pentru Competitivitate Economică 2014-2020

Strategia Națională pentru Competitivitate (SNC) reprezintă un document strategic al Ministerului Economiei, elaborat prin consultări atât cu mediul privat, cât și cu ministerele de linie (în special cu Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerul Educației Naționale, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice), pentru corelarea intervențiilor dedicate competitivității, având în vedere domeniile naționale de excelență, inclusiv din perspectiva dimensiunii teritoriale și a dezvoltării rurale.

Provocările cheie la care această Strategie încearcă să răspundă includ:

- Reglementarea mediului de afaceri;
- Încrederea (lipsa de colaborare) între actorii de pe piață (firme, instituții, autorități);
- Antreprenoriatul (demografia, structura, reziliența mediului de afaceri);
- Resursele umane și educația (masa critică și calitatea forței de muncă);
- Inovarea (cererea și oferta de produse ale cercetării, masa critică de cercetători și firme inovative);
- Creativitatea (cultura antreprenorială, comunitatea de inovare);
- Eficiența (utilizarea resurselor);
- Excelența (sectoare prioritare și competitivitate internațională).

Obiectivul SNC este să integreze aceste provocări într-o viziune coerentă, pe termen mediu, suport pentru pachetul de inițiative și acțiuni care vor conduce la implementarea ei în perioada 2014-2020, în concordanță cu domeniile prioritare strategice ale României, mai ales în direcțiile cercetării și inovării, ocupării și dezvoltării regionale prin activități agricole și industriale competitive.

Sectoare economice de specializare inteligentă

Analizele efectuate au condus la identificarea a 10 sectoare economice cu potențial de specializare inteligentă (tabelul de mai jos). Scopul acestui exercițiu de identificare a ramurilor cu potențial mare

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ZALĂU
PIAȚA IULIU MANIU NR. 3
ZALĂU 450016

de specializare inteligentă este de a sublinia importanța convergenței politicilor și inițiativelor publice și private în direcția dezvoltării acestor domenii în baza a trei motive principale, redate pe scurt astfel:

- Dinamica structurală a economiei, care a adus sectoare noi pe poziții competitive (pozițiile 1-3, categoria Dinamică competitivă);
- Dependența economiei în ceea ce privește ocuparea și valoarea adăugată de sectoare tradiționale cu avantaje competitive ridicate (cele din categoria Dinamică competitivă);
- Rolul în creștere al inovării și dezvoltării tehnologice în integrarea pe lanțuri de valoare globale (pozițiile 7-10 – categoria Inovare, dezvoltare tehnologică și valoare adăugată).

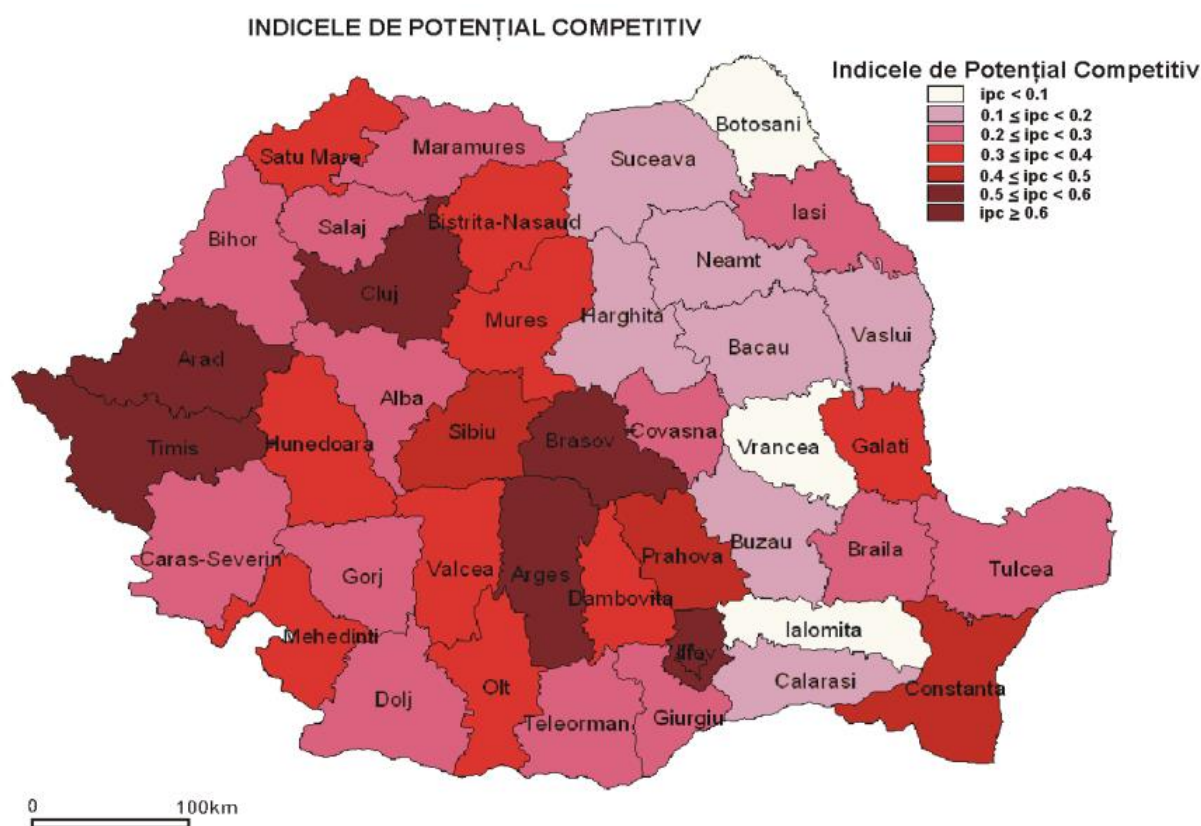
Domenii de specializare inteligentă		Bioeconomie	ITC, spațiu și securitate	Energie, mediu, schimbări climatice	Eco-nano tehnologii și materiale avansate	Sănătate
Strategia CDI						
Direcții de politică industrială						
Rol economic important, influență asupra ocupării	Turism/ecoturism	X		X		X
	Textile și pielărie				X	
	Lemn și mobilier				X	
	Industria creative		X		X	X
Dinamica competitivă	Industria auto și componente		X		X	
	Tehnologia informațiilor și comunicațiilor		X			
	Procesarea alimentelor și a băuturilor	X			X	X
Inovare, dezvoltare tehnologică	Sănătate și produse farmaceutice				X	X

și valoare adăugată	Energie și management de mediu		X	X		
	Bioeconomie (agricultură, silvicultură, pescuit și acvacultură), biofarmaceutică și biotehnologii	X		X	X	X

Sursa: Strategia pentru Competitivitate Economică 2014-2020, p. 13

Harta de mai jos prezintă o analiză la nivel de județ a performanței economice calculate pe baza unui indice compozit denumit Indice de Potențial Competitiv (IPC). IPC este construit prin agregarea unor indicatori simpli derivați (PIB/locuitori, Exporturi/populația ocupată) și a unui indicator compus (Indicele de dezvoltare tehnologică) fapt care oferă posibilitatea măsurării performanței economice a unei anumite unități teritoriale. Precizia și acuratețea acestui indice compozit vine din faptul că se bazează pe date statistice (și nu pe cele extrase din anchete sociale des folosite în studiile de specialitate).

VALOAREA MEDIE PE ȚARĂ= 0,31

Harta Potențialului Competitiv la nivelul județelor din România⁶⁷

Analiza hărții IPC relevă două aspecte:

- **O axă a județelor cu valori mari ale IPC, ce străbate aproape pe diagonală țara** și se suprapune celei mai complete infrastructuri din România (drumuri europene, naționale, căi ferate, aeroporturi).
- **Un aspect mozaicat al repartiției IPC** care se suprapune părții de vest, centru și sud. Estul țării se caracterizează printr-o repartiție omogenă a valorilor, fapt care se traduce în peisajul performanței economice printr-o incapacitate de valorificare judicioasă a capitalului natural și antropoc (transfer scăzut de tehnologie, capital redus, limitări în aria de polarizare a orașelor moldovene).
- **Nici un județ din regiunea NE nu se situează între primele 20 din clasament**, în timp ce trei județe prezintă un IPC cu valoare sub 0,1. Dintre cele mai puțin performante 20 de județe, 6 sunt situate în regiunea NE (Neamț, Bacău, Iași, Botoșani, Suceava, Vaslui), iar alte 5 județe fac parte din regiunea Sud-Muntenia (Călărași, Dâmbovița, Giurgiu, Ialomița, Teleorman). La nivelul acestei ultime regiuni se înregistrează și cele mai mari disparități intra-regionale, între cele 5 județe menționate anterior și județele cele mai performante - Argeș și Prahova.

⁶⁷ Sursa: The competitive potential of economic growth: guiding lines for a new industrial policy in Romania, http://www.ier.ro/sites/default/files/pdf/SPOS_4_site.pdf, p. 49

Viziunea Strategiei Naționale pentru Competitivitate

Dezvoltarea unui ecosistem competitiv de afaceri, bazat pe un mediu de reglementare stabil, centrat pe antreprenoriat, inovare și creativitate, care să pună accent pe încredere, eficiență și excelență și să plaseze România în primele 10 economii la nivel european.

Viziunea are la bază patru premise strategice:

1. Valorificarea celor mai bune avantaje de care dispune România, a specializărilor de vârf în producție și cercetare, precum și a resurselor locale de calificare, inițiativă antreprenorială și factori naturali.
2. Creșterea atractivității condițiilor pentru dezvoltarea competitivă a afacerilor prin reglementări transparente și stimulative pentru inovare.
3. Formularea direcțiilor de politică publică în jurul inițiativelor și realizărilor cu impact major asupra creării valorii adăugate în mediul de afaceri.
4. Corelarea inițiativelor de dezvoltare la nivel sectorial, teritorial și societal pentru formarea eficientă și integrată a avantajelor competitive.

Ținând cont de caracterul strategiei considerăm că principala provocare a României pe termen mediu și lung este dezvoltarea componentei CDI în primul rând prin alocarea unei finanțări mai mari (angajament și pentru strategia UE 2020) și prin crearea unor produse sau servicii cu un grad ridicat de transferabilitate din sfera "tehnică" (academică) în piață. Principala problemă în această direcție este finanțarea extrem de redusă (0, 38% din PIB pentru 2015) care este în scădere în ultimii 3 ani.

Un alt aspect important al strategiei vizează componenta etatică – sectorul public trebuie să creeze un mediu favorabil și atractiv pentru întreprinzători și pentru activități care pot genera ulterior inovație sau competitivitate. Este evident că o componentă care acționează ca o barieră este însuși statul datorită cadrului legal stufos și instabil, nivelului ridicat de birocrație și rezistenței inerente în fața schimbării. Statul trebuie să își concentreze eforturile în două direcții: (1) reglementare predictibilă care să încurajeze activitatea antreprenorială (transparență, participare, responsabilitate); (2) crearea unui mediu favorabil și care sprijină activitățile economice competitive (scheme de finanțare, parteneriate, sprijin prin alte resurse non-financiare).

România s-a angajat la respectarea unor ținte pe domeniile prioritare prin strategia UE 2020. În acest sens Guvernul trebuie să dezvolte atât documentele strategice asumate (menționate în PNR 2015) dar mai ales planurile operaționale care să cuprindă un mecanism de monitorizare și evaluare pe baza unor indicatori măsurabili.

În final, componenta economică trebuie dublată de rezolvarea provocărilor sociale, în special cele legate de sărăcie și excluziune socială, nivelul de ocupare, nivelul de pregătire educațională al populației (studii superioare, abandon școlar).

Relevanță pentru municipiul Zalău

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ZALĂU
PIAȚA IULIU MANIU NR. 3
ZALĂU 450016

La nivelul municipiului Zalău, principalul punct de interes îl reprezintă convergența de la nivel național și regional. Astfel, la nivel național, din perspectiva dezvoltării economice inteligente, documentul programatic este cel menționat mai sus - **Strategia Națională pentru Competitivitate Economică 2014-2020** - document care identifică 10 sectoare de interes major din perspectiva competitivității economice și dezvoltării inteligente. În prezent, la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest **nu există un document strategic privind dezvoltarea economică prin specializare inteligentă**. Odată apărut acest document, este necesară o analiză de compatibilitate între nivelul național și cel regional și ulterior adoptarea oricăror măsuri locale care privesc dezvoltarea economică în concordanță cu domeniile de specializare inteligentă identificate la nivelul regiunii.

Educație⁶⁸

Documente strategice analizate:

- Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014 – 2020
- Strategia formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020

Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014 – 2020⁶⁹ (SNCDI)

Viziune

În 2020, România va deveni competitivă la nivel regional și global, prin inovare alimentată de cercetare-dezvoltare, generând bunăstare pentru cetățeni. La baza competitivității se află un sistem de inovare în care cercetarea-dezvoltarea susține avansul pe lanțurile globale de valoare adăugată. În acest mediu, excelența și spiritul antreprenorial mobilizează o masă critică de operatori.

Reperete globale de excelență impun formarea de parteneriate pe termen lung, între organizații de cercetare și firme, și colaborarea în jurul unor infrastructuri și programe de cercetare de anvergură internațională în domenii de frontieră ale științei și tehnologiei.

Creativitatea, potențată în toate fazele și formele educației, activează antreprenoriatul bazat pe inovare. Exemple de succes antreprenorial generează modele credibile, care susțin formarea unei culturi a inovării și, în cele din urmă, dezvoltarea unei societăți pentru care inovarea devine principalul factor de creștere a competitivității, transformându-se într-un stil de viață.

Viziunea stabilește un set de principii de acțiune, sprijinite pe 3 piloni principali:

Pilonul 1. Afirmare la nivel regional, afirmare la nivel global: firmele devin operatori-cheie ai inovării.

⁶⁸ Deoarece educația a fost identificată ca un factor strategic cheie, au fost analizate separat două documente de planificare strategică la nivel național care pot influența evoluția acestui domeniu în cadrul județului

⁶⁹ Informațiile sunt preluate din documentul menționat în ceea ce privește viziunea, obiectivele și direcțiile strategice.

Documentul este accesibil la adresa: <http://www.research.ro/ro/articol/3343/strategia-nationala-de-cercetare-si-inovare-2014-2020>

Economia românească mobilizează IMM-uri inovatoare, cu orientare și perspective globale, care au interesul și capacitatea de a intra pe lanțurile de valoare adăugată regionale și mondiale.

Pilonul 2. Excelență prin internaționalizare: sectorul CDI ca spațiu de oportunitate

Sectorul CDI românesc se dezvoltă în jurul unor domenii strategice, este integrat internațional și oferă un mediu atractiv pentru membrii comunității științifice globale – pentru tineri, pentru cercetătorii de vârf din întreaga lume, pentru carierele duble în cercetare și antreprenoriat. Stabilitatea necesară este asigurată de fluxul predictibil de proiecte, de infrastructurile de cercetare naționale și europene.

Pilonul 3. „Leadership” regional la frontiera științei și în tehnologie: avansuri în domenii strategice

România se poziționează, prin CDI, alături de mari inițiative europene și internaționale, fie prin participare, fie prin asumarea unui rol de lider (în cazuri precum „Extreme Light Infrastructure – Nuclear Physics” – Măgurele sau Centrul internațional pentru cercetări avansate „Fluvii, Delte, Mări «Danubius»” – Tulcea), și prin stimularea concentrărilor tehnologice (clustere) de frontieră.

Observații

1. Viziunea SNCDI 2014-2020 este focalizată pe o serie de **concepte sau principii cheie: inovație, cercetare-dezvoltare, antreprenoriat, parteneriate centre cercetare-sector privat și internaționalizare**. Această viziune este transpusă în 3 obiective strategice dintre care cel puțin două se focalizează pe internaționalizare (competitivitate economică prin inovare la nivel regional/global și creșterea vizibilității cercetării românești la nivel internațional) în timp ce al treilea obiectiv este focalizat pe creșterea impactului rezultatelor CDI la nivelul societății prin dezvoltarea de parteneriate între centrele de cercetare și mediul economic (transfer tehnologic/științific). Deși obiectivele specifice subliniază o tendință de focalizare sau concentrare pe acele domenii care au un avantaj competitiv sau au un potențial de dezvoltare (inițiativă pozitivă) **acestea nu sunt specificate în mod expres în document** – această ambiguitate poate conduce la alocarea improprie de resurse către zone care au un potențial scăzut de dezvoltare sau progres.
2. Nu este foarte clară corelația între **obiectivele strategice-obiectivele specifice și obiectivele specifice transversale**. Un model logic sau o operaționalizare clară a nivelului strategic (obiective strategice) în proiecte și programe specifice (nivel operațional și tactic) ar ușura atât faza de implementare cât și activitatea de monitorizare și evaluare.
3. Documentul menționează principalii actori instituționali cu responsabilități în implementarea strategiei (principalul actor fiind MEN) dar **nu indică clar indicatorii care urmează să fie urmăriți; de asemenea nu sunt definite niciun set de ținte intermediare de atins**. Totuși, se precizează că activitatea de monitorizare și evaluare va fi subcontractată de MEN către o firmă specializată, fapt care poate explica lipsa acestor informații din documentul strategic.
4. Se remarcă anexa privind alocările bugetare pe perioada de planificare strategică (2014-2020) **care variază între 0,41% din PIB (2014) și 0,97% (2020) deși ținta națională conform strategiei EUROPA 2020 este de 2%**.

Strategia formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020⁷⁰

Strategia formării profesionale din România pentru perioada 2014 – 2020 este documentul cadru pentru politicile în domeniul formării profesionale inițiale și continue – considerate factori esențiali ai dezvoltării economiei europene, în contextul globalizării. Strategia formării profesionale propune dezvoltarea unui sistem competitiv, care să ofere un răspuns relevant și rapid la cerințele economiei, într-o abordare pro-activă și prin măsuri implementate în parteneriate variate.

Strategia formării profesionale pentru perioada 2014 – 2020 stabilește patru obiective strategice, realizate prin 17 direcții de acțiune și acțiuni specifice.

Principalele obiective ale strategiei sunt:

1. Îmbunătățirea relevanței sistemelor de formare profesionale pentru piața muncii
2. Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională
3. Îmbunătățirea calității formării profesionale
4. Dezvoltarea inovării și cooperării naționale și internaționale în domeniul formării profesionale

Observații

1. Se remarcă lipsa componentei de viziune a strategiei fapt care ar putea avea efecte negative la nivelul clarității; direcție – ce anume urmărește strategia dar mai ales cum ar trebui să arate acest domeniu (formarea profesională) precum și beneficiarii în viitorul apropiat (2020).

2. Se remarcă o corelare între cadrul strategic european (Europa 2020) și obiectivele strategice stabilite prin intermediul acestui document. Primele două obiective strategice răspund în mod direct Țintelor stabilite la nivel european privind rata de ocupare a populației cu vârste cuprinse între 20-64 de ani.

3. Operaționalizarea obiectivelor strategice în direcții și acțiuni este bine realizată și suficient de detaliată, reducând posibilitatea unor interpretări sau ambiguități în momentul implementării de programe specifice.

4. Lipsesc mențiuni cu privire la implementare, monitorizare și evaluare – deși documentul cuprinde un tabel cu secțiuni privind responsabilitățile instituționale, termene limită și sursa de finanțare (pp. 31-42), acestea nu sunt completate. Alături de stabilirea clară a rolurilor instituționale e necesar un document care să precizeze în mod clar: instituțiile responsabile cu implementarea (roluri, atribuții), procesul de monitorizare și evaluare (proceduri și indicatori de performanță, ținte intermediare) care să cuprindă o serie de evaluări intermediare în perioada de implementare pentru a aduce modificări strategiei și Țintelor stabilite în funcție de evoluția procesului de implementare.

⁷⁰ Informațiile sunt preluate din documentul menționat în ceea ce privește obiectivele strategice, direcțiile strategice și descrierea planurilor operaționale. Restul informațiilor incluse în analiză reprezintă fie o sinteză fie adaptări pornind de la informațiile incluse în document.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030⁷¹

Documentul stabilește 3 mari obiective pe termen scurt mediu și lung:

An țintă	Obiectiv strategic
2013	Încorporarea organică a principiilor și practicilor dezvoltării durabile în ansamblul programelor și politicilor publice ale României ca stat membru al UE.
2020	Atingerea nivelului mediu actual al țărilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltării durabile.
2030	Apropierea semnificativă a României de nivelul mediu din acel an al țărilor membre ale UE din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile.

Sursa: Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030, p. 4

Strategia stabilește direcțiile principale de acțiune pentru însușirea și aplicarea principiilor dezvoltării durabile în perioada imediat următoare⁷²:

- Corelarea rațională a obiectivelor de dezvoltare, inclusiv a programelor investiționale, în profil inter-sectorial și regional, cu potențialul și capacitatea de susținere a capitalului natural;
- Modernizarea accelerată a sistemelor de educație și formare profesională și de sănătate publică, ținând seama de evoluțiile demografice nefavorabile și de impactul acestora asupra pieței muncii;
- Folosirea celor mai bune tehnologii disponibile, din punct de vedere economic și ecologic, în deciziile investiționale din fonduri publice pe plan național, regional și local și stimularea unor asemenea decizii din partea capitalului privat; introducerea fermă a criteriilor de eco-eficiență în toate activitățile de producție sau servicii;
- Anticiparea efectelor schimbărilor climatice și elaborarea atât a unor soluții de adaptare pe termen lung, cât și a unor planuri de măsuri de contingență inter-sectoriale, cuprinzând portofolii de soluții alternative pentru situații de criză generate de fenomene naturale sau antropice;
- Asigurarea securității și siguranței alimentare prin valorificarea avantajelor comparative ale României în privința dezvoltării producției agricole, inclusiv a produselor organice; corelarea măsurilor de creștere cantitativă și calitativă a producției agricole în vederea asigurării hranei pentru oameni și animale cu cerințele de majorare a producției de

⁷¹ Documentul a fost realizat în anul 2008 iar în prezent (primăvara 2015) nu pare să fi suferit modificări care să țină cont de obiectivele Europa 2020 – pe site-ul Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice nu se menționează niciun fel de alt document sau vreo modificare în afara ședinței de aprobare din noiembrie 2008.

⁷² pp. 5-6

biocombustibili, fără a face rabat de la exigențele privind menținerea și sporirea fertilității solului, biodiversității și protecției mediului;

- Necesitatea identificării unor surse suplimentare de finanțare, în condiții de sustenabilitate, pentru realizarea unor proiecte și programe de anvergură, în special în domeniile infrastructurii, energiei, protecției mediului, siguranței alimentare, educației, sănătății și serviciilor sociale;
- Protecția și punerea în valoare a patrimoniului cultural și natural național; racordarea la normele și standardele europene privind calitatea vieții să fie însoțită de revitalizarea, în modernitate, a unor moduri de viață tradiționale, în special în zonele montane și cele umede.

Secțiunea a doua a strategiei cuprinde o analiză a situației prezente (anul de referință e 2008) pe 4 domenii considerate strategice: capital natural, capital antropic, capital uman și capital social. Pe baza acestei analize documentul identifică 7 provocări strategice pentru orizontul de timp delimitat și 2 provocări trans-sectoriale.

Începând cu 2011, prin Hotărârea nr. 741 din 20 iulie 2011, s-a constituit Comitetului interministerial pentru coordonarea integrării domeniului protecției mediului în politicile și strategiile sectoriale la nivel național, care conform art. 2 urmărește respectarea și implementarea obiectivelor și recomandărilor privind integrarea în politicile și strategiile sectoriale naționale, regionale și locale a domeniului dezvoltării durabile și al protecției mediului, așa cum sunt formulate în Strategia de dezvoltare durabilă a Uniunii Europene - revizuită, Strategia Europa 2020 - o strategie pentru creștere inteligentă, durabilă și incluzivă, obiectivele de dezvoltare ale mileniului, Strategia națională pentru dezvoltare durabilă - Orizonturi 2013 - 2020 - 2030, precum și în concordanță cu alte documente programatice sau politice adoptate la nivel comunitar și internațional în domeniul dezvoltării durabile și al protecției mediului.

Tot în anul 2011 a fost dezvoltată o bază de date cu Indicatori pentru Dezvoltare Durabilă (IDDR)⁷³. Indicatorii prezenți în baza de date urmăresc obiectivele țintă și modalitățile de acțiune la orizontul anilor: 2013, 2020, 2030, stabilite prin Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă și sunt construiți pe baza informațiilor care sunt disponibile în Institutul Național de Statistică, Ministerul Mediului și Pădurilor și instituțiile în subordinea sau coordonarea acestuia și a metodologiilor care sunt armonizate cu cele ale Uniunii Europene.

Din păcate indicatorii sunt actualizați doar până în anul 2011, astfel că pentru ultimii 4 ani nu există date cu privire la modul în care au evoluat. O actualizare a acestei baze de date e necesară pentru a putea ulterior actualiza și planurile strategice la nivel național sau județean, pe baza unor date empirice.

Concluzii pentru componenta de dezvoltare durabilă, mediu și schimbări climatice

⁷³ Indicatorii pot fi vizualizați și consultați la adresa http://www.insse.ro/cms/files/Web_IDD_BD_ro/index.htm. Informațiile privind setul de indicatori și scopul lor sunt preluate de pe aceeași adresă

1. Strategia de Dezvoltare Durabilă a României 2013-2020-2030 este elaborată în anul 2008. Deși prevede în mod oportun trei praguri strategice –imediat (2013), termen mediu (2020) și termen lung – (2030) – e foarte important ca strategia să fie actualizată. În prezent nu este clar care este stadiul de implementare și în ce măsură, pragul 2013, care a fost depășit temporal, a fost atins sau nu. Din acest punct de vedere se recomandă o evaluare asupra nivelului actual de implementare pentru a furniza date pentru reactualizarea strategiei.

2. Analiza pragurilor mediu și lung relevă un decalaj calculat, la momentul elaborării strategiei de aproximativ 12 ani⁷⁴ și recuperarea acestui decalaj până la momentul final 2030. O evaluare a stadiului de implementare, bazată pe setul de indicatori IDDR, ar putea oferi informații prețioase asupra măsurii în care recuperarea decalajului s-a produs conform calendarului strategiei.

⁷⁴ 5 din cele 7 obiective pentru orizontul de timp 2020 prevăd alinierea la valorile medii europene de la momentul prezent, adică momentul 2008.

Documente la nivel regional

Planul de Dezvoltare a Regiunii Nord Vest 2014-2020 (PDR NV)⁷⁵

Viziunea

„Comunitățile din Regiunea Nord-Vest (Transilvania de Nord) înțeleg să valorifice împreună, respectând principiile dezvoltării durabile, resursele naturale, materiale, umane, tradițiile istorice și interculturale în scopul unei dezvoltări susținute, constante care fac din Transilvania de Nord una dintre cele mai dinamice regiuni europene.

Regiunea Transilvaniei de Nord, prin amplasarea și dotările sale infrastructurale îndeplinește un rol strategic, de deservire logistică, a teritoriilor de la Vestul, Estul, Sudul și Nordul său. Domeniile de specializare inteligentă ale regiunii, care asigură o poziționare bună pe piețele europene a produselor regionale sunt⁷⁶:

- Sănătate;
- Tehnologii informaționale și de comunicații, spațiu și securitate;
- Eco-nano-tehnologii și materiale avansate;
- Bioeconomie.

Sectoarele economice regionale vizate de domeniile de specializare inteligentă menționate mai sus sunt:

- agricultura și industria alimentară;
- producția de mobilă;
- electronica și automatizări, mecatronica;
- producția de utilaje și echipament;
- serviciile de sănătate;
- serviciile IT&C;
- energia;
- turismul;
- construcțiile verzi.

⁷⁵ La data realizării acestui document, Planul de Dezvoltare Regională Transilvania Nord 2014-2020 se află într-o formă finală, varianta a treia de lucru, cu ultima actualizare aprilie 2015. Acest plan poate fi accesat la următoarea adresă: http://www.nord-vest.ro/Document_Files/Planul-de-dezvoltare-regionala-2014-2020/00001724/7r238_PDR_2014_2020.pdf

⁷⁶ De reținut lipsa domeniului energie și mediu considerat prioritar la nivel național. În plus există un proiect de dezvoltare a unui cluster de energii regenerabile TREC gestionat de ADR-Nord Vest. Totuși energia figurează la nivelul sectoarelor economice cu potențial de specializare inteligentă

Obiective strategice de dezvoltare pe termen mediu și lung ⁷⁷(2034)

- Dezvoltarea de avantaje comparative prin investiții în domeniile de specializare inteligentă ale regiunii.
- Racordarea Regiunii la fluxurile internaționale de mărfuri, turiști, investiții, informații și valori culturale și asigurarea rolului de deservire ca „regiune logistică”.
- Creșterea investițiilor în capitalul uman și social al regiunii, în vederea asigurării suportului pentru o dezvoltare durabilă.
- Creșterea eficienței economiei rurale, conservând totodată calitatea mediului și patrimoniul etnofolcloric extrem de bogat al regiunii.
- Transformarea centrelor urbane în spații de influență și de atracție regională și trans-regională.
- Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei.

Obiectiv General

Creșterea economiei regionale prin dezvoltare multidimensională și integrată pentru diminuarea disparităților intra- și inter-regionale, respectiv creșterea standardului de viață regional.

Obiectivul general este operaționalizat în 4 priorități majore care la rândul lor sunt operaționalizate în priorități de investiții și obiective specifice. Se remarcă de asemenea, un aspect pozitiv, corelarea acestor priorități regionale și priorități de investiții cu obiective tematice din cadrul strategiei EUROPA 2020, fapt care ar trebui să ușureze identificarea surselor de finanțare din fonduri europene.

Observații

Documentul strategic de la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest (ADR Nord Vest) are obiectivele strategice clar definite, în concordanță cu obiectivele și direcțiilor prioritare stabilite de UE prin intermediul strategiei Europa 2020. De asemenea documentul în forma actuală are trei secțiuni importante care vor fi utile în faza de implementare: (1) Prezentarea schematică a strategiei (pag. 161 din plan⁷⁸) care prezintă **corelarea strategiei regionale cu obiectivele tematice și țintele din Strategia Europa 2020** precum și secțiunea ulterioară (pp. 161-192) care explică odul în care au fost stabilite prioritățile, eventualele provocări și potențialele acțiuni; (2) o estimare a necesităților de finanțare, care totalizează 5,85 miliarde de euro (pag. 193) din care aproximativ 80% sunt fonduri europene (4,2 mld.) și (3) o secțiune care cuprinde un set de indicatori de realizare a obiectivelor strategice, (pag. 194); totuși acești indicatori sunt desemnați la orizontul de timp 2030 și e necesară defalcarea acestora pentru mai multe perioade prin stabilirea unor ținte intermediare (12-18 luni) pentru fiecare din cele 4 obiective strategice ale planului.

Nu în ultimul rând se remarcă existența secțiunilor vii sistem de implementare și viii monitorizare (pp. 210-211) însă acestea, în opinia noastră prezintă doar noțiuni și principii generale care ulterior

⁷⁷ PDR Nord Vest 2014-2020, p. 158

⁷⁸ documentul integral aici http://www.nord-vest.ro/Document_Files/Planul-de-dezvoltare-regionala-2014-2020/00001724/7r238_PDR_2014_2020.pdf

trebuie operaționalizate clar pentru a putea fi funcționale. Ultima secțiune ix proces partenerial prezintă modul în care s-au derulat consultările și interacțiunile între ADR NV și stakeholderii regionali. Ținând cont de implicarea acestor parteneri în procesul de dezvoltare a strategiei, aceștia ar trebui să continue colaborarea atât la partea de implementare și monitorizare.

Concluzii

În urma analizei Planului de dezvoltare a Regiunii Nord Vest pentru perioada 2014-2020, am ajuns la următoarele concluzii:

- 1. Există un grad ridicat de compatibilitate între obiectivele strategice de la nivelul regiunii NV și obiectivele strategiei Europa 2020.** Practic, pentru fiecare obiectiv strategic și prioritățile aferente de la nivel regional au fost identificate obiectivele tematice aferente din strategia Europa 2020, fapt care va facilita procesul de implementare prin creșterea posibilității de corelare a programelor operaționale regionale cu obiectivele tematice europene și implicit identificarea de surse de finanțare europene pentru acestea.
- 2. Se observă un grad ridicat de convergență între obiective strategice priorități și măsuri,** fapt care va ușura transpunerea acestora în programe operaționale.
- 3. Se remarcă utilizarea conceptului de calitate a vieții ca obiectiv strategic la nivel regional.** Trebuie însă remarcat că prioritățile sub umbrela acestui obiectiv nu includ și sfera serviciilor decât în mică măsură (turism, educație și sănătate – ultimele două din perspectiva modernizării sau dezvoltării infrastructurii, nu în mod direct a calității serviciilor).
- 4. Protecția mediului și utilizarea eficientă a resurselor** devine o prioritate la nivel regional. Ținând cont de potențialul energetic cât și de oportunitățile de finanțare la nivel comunitar în acest domeniu, precum și de importanța strategică a domeniului energetic la nivel global, este oportună definirea acestui palier ca prioritate strategică.

Documente la nivel județean

Strategia județului Sălaj 2015-2020⁷⁹

Strategia de dezvoltare a județului Sălaj este structurată pe 6 secțiuni

- Secțiunea A – Profilul Județului Sălaj (analiza situației curente la nivelul a 5 dimensiuni – dezvoltare economică, infrastructură, mediu, resurse umane, capacitate administrativă)
- Secțiunea B – Analiza SWOT
- Secțiunea C – Viziunea și misiunea
- Secțiunea D- Cadrul Strategic (proponeri de strategii sectoriale pe dimensiunile: transport, competitivitate, resurse umane, mediu, agricultură și dezvoltare rurală, dezvoltare urbană durabilă, capacitate administrativă)
- Secțiunea E – Portofoliul de proiecte
- Secțiunea F – Sistemul de monitoriare

Viziunea

”Sălajul va fi, la finalul perioadei 2015--2020, cu orizont 2030, un județ conectat la rețeaua majoră de transport din Europa Centrală, mai atractiv pentru investitori, antreprenori și turiști, care va oferi cetățenilor săi o calitate a vieții îmbunătățită, prin accesul nediscriminator la ocupare și servicii publice de calitate, beneficiind de o administrație eficientă și proactivă și respectând principiile dezvoltării durabile.”

Misiunea

- Printr-un parteneriat solid și de durată dintre cetățenii săi, administrația locală, mediul de afaceri și societatea civilă, Sălajul devine un spațiu deschis către prosperitatea și civilizația europeană;
- Prin poziția sa geografică și prin celelalte resurse ce constituie avantaje competitive, Sălajul este un spațiu cu potențial deosebit de dinamism economic și dezvoltare durabilă;
- Cetățenii județului, deja aliniați la rigorile și standardele europene, mai ales prin exercițiul multiculturalității și prin ethos-ul de muncă, sunt capabili să-și construiască o viață prosperă și demnă;
- Comunitățile din Sălaj vor coopera pentru dezvoltarea unei economii funcționale și competitive pe piața europeană, prin gestiunea inovativă a resurselor și managementul eficient al competențelor forței de muncă locale, cu precădere în următoarele domenii de specializare inteligentă: industria metalurgică, producția de mobilier, industria de prelucrare a cauciucului, bio agroalimentar, industria materialelor de construcții și turism.

Documentul nu cuprinde o operaționalizare a viziunii și misiunii în obiectivele strategice generale, optând pentru o structură pe *sectoare de importanță strategică*, anume:

⁷⁹ Documentul analizat (data mai 2016) nu reprezintă forma finală dar cuprinde elementele esențiale ale strategiei. Informațiile cuprinse sunt preluate integral sau reprezintă o sinteză a informațiilor din documentul analizat.

1. Transport
2. Competitivitate
3. Resurse umane
4. Mediu
5. Agricultură și dezvoltare rurală
6. Dezvoltare urbană durabilă
7. Capacitate administrativă

Concluzii și relevanță pentru municipiul Zalău

Strategia de dezvoltare a județului Sălaj 2015-2020 reprezintă un document programatic menit să ghideze activitatea Consiliului Județean în jurul unui set de priorități considerate strategice. Din perspectiva municipiului Zalău sunt importante două elemente: (1) un grad ridicat de complementaritate cu strategia județeană pentru a obține o dezvoltare coerentă (la ambele niveluri –local și județean); (2) elementele specifice care vizează nivelul municipiului.

Strategia este structurată pe 7 dimensiuni cheie pentru care vom prezenta relevanța la nivelul municipiului Zalău:

1. **Transport** – principala problemă este dată de conectivitatea relativă slabă cu restul orașelor mari, OS 1 adresând acest element - Asigurarea conectării județului Sălaj la infrastructura majoră TEN-T din România și Europa Centrală și de Est și la principalii poli urbani din regiune. De asemenea prezintă importanță OS 5 și OS 6 care vizează mijloacele de transport în comun sau alternativ, fapt care prezintă interes pentru minicipiul Zalău datorită problemei traficului în special în zonele centrale.
2. **Competitivitate** – în zona de competitivitate rămân de interes sectoarele cu specializare inteligentă care însă nu sunt definite (încă) la nivelul Regiunii Nord Vest. Totuși autoritățile locale pot utiliza Strategia pentru Competitivitate Economică 2014-2020 pentru a identifica aceste sectoare la nivel național și a le corela cu specificul local. Oportunitățile de dezvoltare vizează în special zona CDI (infrastructură, parteneriat public-privat) și transferul de tehnologie.
3. **Resurse umane** – în sfera resurselor umane se remarcă două obiective majore (1) accesul la educație și (2) rata de ocupare. Accesul vizează în special categoriile marginalizate. În acest sens există o compatibilitate ridicată cu nivelul regional, național și european.
4. **Mediu** – componenta de mediu este operaționalizată în 3 mari elemente: (1) managementul deșeurilor, (2) conservarea biodiversității și (3) reducerea poluării și diminuarea efectelor schimbărilor climatice.
5. **Agricultură și dezvoltare rurală** – componenta de agricultură și dezvoltare rurală se axează pe reducerea decalajelor economice dintre ruban și rural prin diversificarea economică și creșterea eficienței exploataților agricole. Ținând cont de gradul ridicat de ruralizare din jurul minicipiului Zalău, această componentă poate prezenta interes strategic în special în perspectiva comercializării de produse agro-alimentare din zonele limitrofe.

6. **Dezvoltare urbană durabilă** – componenta de dezvoltare durabilă este axată în principal pe reabilitarea infrastructurii de la nivelul județului. Majoritatea măsurilor vizează zone rurale (în special cele privind infrastructura edilitară).

7. **Capacitate administrativă** – această dimensiune este axată pe dezvoltarea resursei umane prin programe de profesionalizare precum și adoptarea unor instrumente manageriale moderne. Deși capacitatea administrativă este un element esențial în dezvoltarea locală, această dimensiune prezintă interes redus la nivelul municipiului Zalău deoarece programele de dezvoltare profesională trebuie finanțate de către autoritățile locale. Totuși, există posibilitatea unor parteneriate cu mediul privat/academic și cu autoritățile de la nivel județean.

Documente la nivel local

Strategia de Dezvoltare a Durabilă a Municipiului Zalău 2008-2013

Viziune

Municipiul Zalău ca unul dintre principalele centre de dezvoltare își va asigura creșterea rolului în regiune ca principal pol de creștere ce respectă principiile dezvoltării durabile. Toți cei ce trăiesc și muncesc aici se vor bucura de servicii publice bine dezvoltate, bazate pe infrastructură de calitate și un management articulat al acestora, un mediu curat caracterizat prin arhitectură urbană atractivă și echilibrată care să conserve și să pună în valoare patrimoniul istoric și natural într-un peisaj armonios.

Va avea un mediu economic activ, vibrant și în continuă mișcare ce va oferi condiții optime de dezvoltare a afacerilor existente și se va caracteriza prin cea mai rapidă creștere a indicelui antreprenorial dintre orașele din țară, iar forța de muncă va fi educată și capabilă să se adapteze rapid schimbărilor de pe piața muncii.

Va fi recunoscut național și internațional ca având o societate incluzivă, bazată pe acțiune pozitivă, nediscriminatorie, respect reciproc și bunăstare, oraș în care toate categoriile sociale, inclusiv cele defavorizate, beneficiază de întreaga gamă de servicii socio-medicale furnizate de prestatorii locali de servicii credibili și profesioniști, într-un mod echitabil spre demnitatea și satisfacția întregii comunități.

Va deveni unul din cele mai cunoscute orașe ale României în care viața culturală, cea asociativă și de voluntariat, ordinea publică, activitățile sportive și de timp liber să reprezinte repere ale regenerării sociale și catalizatori ai dezvoltării întregii comunități locale, fundamentate pe principiile:

- Parteneriat
- Siguranță publică
- Participare civică și coeziune

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ZALĂU
PIAȚA IULIU MANIU NR. 3
ZALĂU 450016

- Profesionalism
- Creativitate

Domenii strategice de dezvoltare

- Dezvoltare urbană durabilă
- Dezvoltare economică
- Social și medical
- Dezvoltare comunitară
- Capacitate instituțională

Concluzii privind Strategia de dezvoltare durabilă a municipiului Zalău 2008-2013

1. Conceptul de dezvoltare durabilă trebuie să fie mai bine conturat la nivelul obiectivelor sau măsurilor efective incluse în documentul strategic. Deși, conform titulaturii, conceptul de dezvoltare durabilă ar trebui să fie unul în jurul căruia strategia să fie construită, acesta se regăsește menționat doar ca și obiectiv specific - *Dezvoltarea urbanistică durabilă*, transpus în măsuri care vizează reabilitarea de clădiri. Pentru a valorifica beneficiile unei strategii construite în jurul dezvoltării durabile, acesta trebuia să ghideze întregul demers strategic (de la analiza situației actuale până la formularea viziunii și a obiectivelor strategice)
2. Descrierea metodologiei trebuie să ofere mai multe detalii pentru a urmări exact fiecare etapă pe parcursul documentului. De asemenea, anumite etape (consultarea comunității, analiza datelor din comunitate) nu sunt prezentate în documentul strategic. Structura este una simplă cu o secțiune descriptivă urmată de o analiză SWOT. Nu este clar în ce măsură informațiile cuprinse, în special în zona de identificare de probleme, riscuri, oportunități are un suport empiric.
3. Documentul nu are o abordare unitară pentru fiecare dimensiune strategică. În cazul anumitor dimensiuni există un număr foarte ridicat de obiective stabilite (23 de obiective dezvoltare urbană durabilă, 49 pentru dezvoltare comunitară) în timp ce alte dimensiuni au un număr mult mai redus (social medical – 4 obiective). De asemenea, se remarcă o discrepanță în formularea obiectivelor, unele fiind extrem de generale și greu de operaționalizat - *Îmbunătățirea infrastructurilor, ca suport pentru dezvoltarea economică și socială și îmbunătățirea standardelor de viață și a standardelor de mediu* – în timp ce altele sunt formulate specific și focalizat (în mod benefic) - *sprijinirea sportului de performanță la nivel local*.
4. Operaționalizarea obiectivelor în măsuri și indicatori este un punct pozitiv, însă nu este clar în ce măsură aceasta a fost utilizată pentru evaluarea sau revizuirea strategiei pe parcursul perioadei de implementare. Strategia trebuie completată, în sensul oferirii de informații cu privire la modul în care se va realiza evaluarea și informații privind monitorizarea implementării.

PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU ENERGIE DURABILĂ 2014-2020 AL MUNICIPIUL ZALĂU

Planul de acțiune pentru energie durabilă (PAED) 2014-2020 al Municipiul Zalău este construit pornind de la obiectivul strategiei EUROPA 2020 în domeniul schimbărilor climatice și a energie – mai exact reducerea cu 20% a emisiilor de CO₂ la nivel local până în anul 2020 prin investiții în proiecte de dezvoltare durabilă.

Viziunea la nivel local

”Municipiul Zalău va fi un oraș cu clădiri eficiente energetic, un transport durabil și o economie competitivă, un sistem sigur de alimentare cu energie prin producerea locală de energie atât din surse convenționale cât și din surse regenerabile, asigurând reducerea emisiilor de CO₂ cu cel puțin 20% până în 2020.”

Această viziune a fost transpusă într-un set de 4 priorități (sau linii de acțiune) la nivel local:

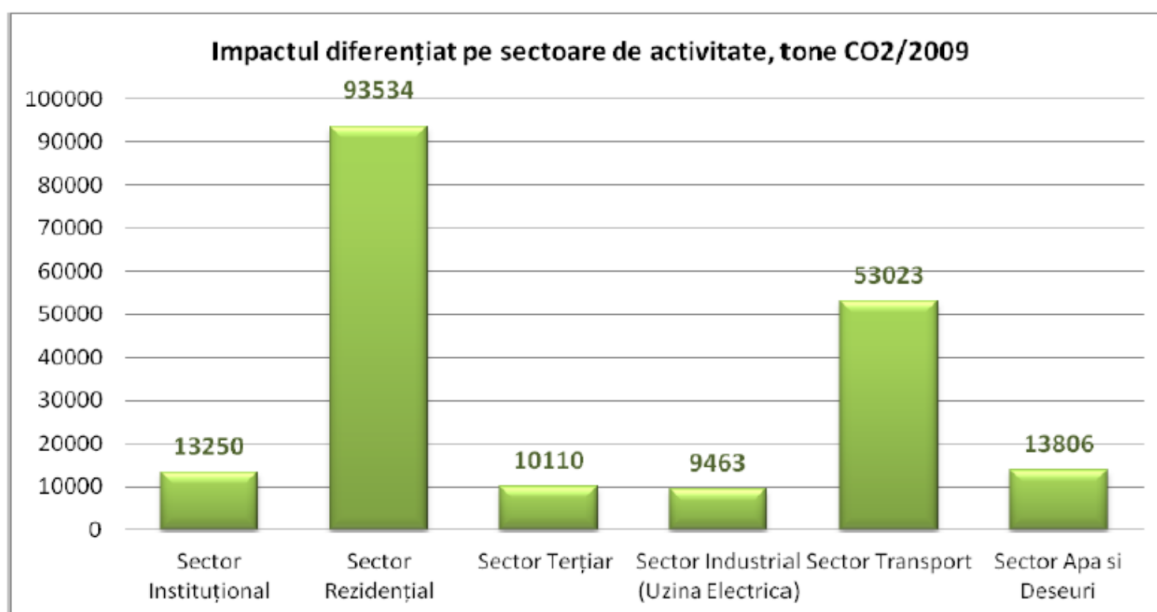
1. **Securitate energetică:** dobândirea securității energetice prin crearea unei infrastructuri de generare energie termică și electrică la nivel local inclusiv din surse regenerabile.
2. **Clădiri eficiente energetic:** reabilitarea termică și electrică a clădirilor și reducerea consumurilor de energie prin utilizarea echipamentelor eficiente energetic în sectorul rezidențial și instituțional.
3. **Mobilitate urbană durabilă:** crearea unei infrastructuri de transport urban eficientă, prin reabilitarea rețelei de străzi, dezvoltarea transportului public și eficientizarea energetică a acestuia, dezvoltarea de piste de biciclete și reabilitarea trotuarelor, un parc auto municipal ecologic și un sistem de management al traficului urban care să eficientizeze deplasarea.
4. **Planificare și dezvoltare urbană sustenabilă:** dezvoltare urbană luând în considerare reducerea nevoii de deplasare (o densitate adecvată și disponibilitatea serviciilor și facilităților, inclusiv transport în comun) dar și adaptarea unui profil al clădirilor care să reducă necesarul de energie; orientarea către măsuri de adaptare la efectele schimbărilor climatice prin dezvoltarea de spații verzi și perdele de arbori în vederea îmbunătățirii calității mediului; promovarea consumului și a producției durabile, creionarea unor infrastructuri locale de promovare a produselor locale și a unui management al deșeurilor eficient.

În urma unei analize a situației actuale, planul identifică 4 mari sectoare generatoare de CO₂:

- Clădiri, echipamente/instalații și industrii
- Transport
- Producerea locală de căldură
- Apă și deșeuri

Pentru calculul cantității de emisii de CO₂ precum și pentru stabilirea obiectivelor, anul 2009 a fost stabilit ca an de referință. Tabelul următor⁸⁰, indică nivelul emisiilor de CO₂ la nivelul municipiului pentru punctul de referință 2009:

⁸⁰ Preluat din PLANUL DE ACȚIUNE PENTRU ENERGIE DURABILĂ 2014-2020 AL MUNICIPIUL ZALĂU, p. 60
PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ZALĂU
PIAȚA IULIU MANIU NR. 3
ZALĂU 450016

Consum CO₂ la nivelul mun. Zalău în anul 2009

Conform PAED 2014-2020 obiectivul general de reducere a emisiilor de CO₂ trebuie să fie de cel puțin 20%⁸¹ până în anul 2020, acesta putând fi raportat atât ca și valoare absolută la totalul emisiilor determinate în anul de referință, sau ca reducere a emisiilor/capita, aceasta impunând determinarea amprente de carbon la nivelul localității exprimată ca total tone CO₂/an/capita.

Pornind de la anul de referință 2009, PAED 2014-2020 stabilește ținte specifice de reducere a emisiilor pentru toate cele 4 domenii menționate mai sus, după cum urmează⁸²:

SECTOARE și domenii evaluate, an referință 2009	Energia consumată, MWh/2009	Emisii de CO ₂ , tone CO ₂ /2009	Reducere prognozată (2020)
Număr de locuitori: 63975			
CLĂDIRI, ECHIPAMENTE/INSTALAȚII ȘI INDUSTRII	421,978	116,894	10593 tone CO ₂ /an
PRODUCERE ENERGIE TERMICĂ LOCALĂ	36,563	9,463	9,321 tone CO ₂ /an
TRANSPORT ⁸³	205,259	53,023	10,647 tone CO ₂ /an

⁸¹ Ținta de reducere se definește procentual în raport cu anul de referință (2009), obiectiv care se bazează pe o evaluare preliminară cantitativă a măsurilor de reducere prevăzute în planul de acțiune

⁸² Adaptat PAED 2014-2020, p. 61-62

⁸³ Obiectivele prevăzute pentru acest sector cumulează toate obiectivele prevăzute de către administrație în "Proiectul Planului de mobilitate urbană durabilă a Municipiului Zalău"

APĂ ȘI DEȘEURI	663,800	193,185	1,410 tone CO2/an
----------------	---------	---------	-------------------

De asemenea PAED 2014-2020 cuprinde un Plan de Acțiune structurat pe cele 4 domenii cu peste 53 de proiecte cu termen de finalizare ultim 2020, care totalizează aprox. 142 mil. euro și care vor conduce la diminuarea consumurilor de energie cu cca. 137.039 MWh respectiv reducerea cantității de CO2 până în anul 2020 cu 39.456 tone CO2, adică o reducere totală de 20.4% din valoarea de referință.

Sectoarele cel mai puternic generatoare de CO2 sunt **sectorul clădirilor rezidențiale** și cel al **transporturilor** astfel că eforturile municipalității ar trebui să se concentreze în special pe proiecte de reducere a consumului de energie la nivelul spațiilor rezidențiale (clădiri verzi, eficientizare energetică a clădirilor, anvelopare) și cel al mijloacelor alternative de transport.

PLANUL DE MOBILITATE URBANĂ DURABILĂ ZALĂU(PMUD) 2015-2030

Planul de Mobilitate Urbană Durabilă 2015-2030 constituie un document strategic și un instrument pentru dezvoltarea unor politici specifice, care are la bază un model de transport dezvoltat cu ajutorul unui software de modelare a traficului, având ca scop rezolvarea nevoilor de mobilitate ale persoanelor și întreprinderilor din oraș și din zonele învecinate, contribuind în același timp la atingerea obiectivelor europene în termeni de eficiență energetică și protecție a mediului.

PMUD urmărește crearea unui sistem de transport durabil, care să satisfacă nevoile comunităților din teritoriul său, vizând următoarele cinci obiective strategice:

1. **Accesibilitate** – Punerea la dispoziția tuturor cetățenilor a unor opțiuni de transport care să le permită să aleagă cele mai adecvate mijloace de a călători spre destinații și servicii-cheie. Acest obiectiv include atât conectivitatea, care se referă la capacitatea de deplasare între anumite puncte, cât și accesul, care garantează că, în măsura în care este posibil, oamenii nu sunt privați de oportunități de călătorie din cauza unor deficiențe (de exemplu, o anumită stare fizică) sau a unor factori sociali (inclusiv categoria de venit, vârsta, sexul și originea etnică);
2. **Siguranța și securitatea** – Creșterea siguranței și a securității pentru călători și pentru comunitate în general;
3. **Mediu** – Reducerea poluării atmosferice și fonice, a emisiilor de gaze cu efect de seră și a consumului energetic. Trebuie avute în vedere în mod specific țintele naționale și ale Comunității Europene în ceea ce privește atenuarea schimbărilor climatice;
4. **Eficiența economică** – Creșterea eficienței și a eficacității din punctul de vedere al costului privind transportul de călători și de marfă;
5. **Calitatea mediului urban** – Contribuția la creșterea atractivității și a calității mediului urban și a proiectării urbane în beneficiul cetățenilor, al economiei și al societății în ansamblu.

Planul este structurat pe 7 secțiuni distincte

- **Introducere** – prezentarea scopului documentației, încadrarea în prevederile documentelor de planificare strategic și spațială

- **Analiza situației existente** – context socio-economic, rețeaua stradală, transport public și de marfă, mijloace alternative de mobilitate, managementul traficului, zone cu nivel ridicat de complexitate
- **Modelul de transport** – analiză asupra componentei transport la nivel local și propunerea unui model integrat și durabil de transport pornind de la analiza situației existente
- **Evaluarea impactului actual al mobilității** – din perspectiva eficienței economice,, impact asupra mediului, accesibilitate, siguranță și calitatea vieții
- **Viziunea de dezvoltare pentru mobilitate urbană**
- **Direcții de acțiune și proiecte de dezvoltare a mobilității urbane**
- **Evaluarea impactului mobilității** din perspectiva celor 5 indicatori (eficiență economică, impact asupra mediului, accesibilitate, siguranță, calitatea vieții)
- **Cadrul de prioritizare a proiectelor pe termen scurt, mediu și lung**

În continuare vom sintetiza informațiile cuprinse în ultimele patru secțiuni deoarece acestea prezintă o relevanță deosebită pentru acest demers strategic.

Viziune

În anul 2030 municipiul Zalău este bine conectat la rețeaua de transport de interes European (TEN-T Comprehensive) prin intermediul autostrăzii A3. Legătura facilă cu restul statelor și orașelor din Uniunea Europeană este unul din motivele principale pentru care municipiul Zalău reprezintă un important centru de producție, deosebit de atractiv pentru localizarea de noi activități economice reușind astfel să recupereze din decalajul față de centrele regionale Cluj Napoca și Oradea. Nodul intermodal format din Gara CFR și noua autogară asigură o legătură esențială cu regiunea, reprezentând totodată una din principalele porți de intrare în oraș. Ca și centru economic de importanță supraregională, municipiul Zalău funcționează într-o relație de sinergie cu zona funcțională (mai ales zona Meetropolitană). Accesul persoanelor din zona funcțională la locurile de muncă și dotările de interes municipal este asigurată de servicii de transport în comun eficiente și atractive alături de o rețea de piste pentru biciclete.

Intervenții la nivelul comunității

Principalele disfuncționalități identificate urmare analizei problemelor existente se referă la:

- deficiențele existente la nivelul derulării mobilități pietonale și velo ;
- efectele negative generate de camioanele grele care utilizează rețeaua stradală ; și
- accesibilitate redusă a zonelor periferice către zona centrală, indusă de constrângerile induse rețelei stradale.

Strategia generală include trei direcții de acțiune:

- Dezvoltarea serviciilor și facilităților aferente mobilității pietonale și velo, cu scopul atingerii obiectivelor de sustenabilitate la nivelul mobilității urbane;
- Investiții pentru creșterea competitivității transportului public;

- Investiții în creșterea calității și/sau stării tehnice a infrastructurii rutiere, care oferă cea mai bună valoare a banilor și care îndeplinesc obiectivele operaționale.

Direcții de acțiune

Pornind de la analiza situației existente, documentul formulează trei scenarii posibile de dezvoltare a infrastructurii de transport din municipiul Zalău, ținând cont de următoarele ipoteze: (1) Orizontul de timp, (2) anvelopa financiară, (3) proiecte precondiție a elaborării scenariilor de mobilitate, (4) proiecte obligatorii, (5) proiecte care vizează axul nord-sud.

Scenariile alternative sunt caracterizate de orientari investitionale diferite:

- Scenariul 1 propune modernizarea infrastructurii rutiere existente, cu sustinerea unor proiecte complementare (PC) si proiecte suport (PS);
- Scenariul 2 propune dezvoltarea infrastructurii pentru traficul nemotorizat si sustinerea transportului in comun, oferirea de alternative pentru transportul rutier;
- Scenariul 3 propune in general interventii de perspectiva prin cresterea capacitatilor infrastructurii rutiere.

Investițiile identificate pornesc de la problemele de mobilitate, accesibilitate si siguranta identificate în prezent, precum si de la previziunile de dezvoltare a rețelei in perioada 2020-2030 și sunt structurate după cum urmează:

- Proiecte „Must-Do”;
- Intervenții pentru creșterea accesibilității către Autostrada Transilvania ;
- Intervenții corespondente axului central constituit de Bd. Mihai Viteazu;
- Investiții pentru creșterea accesibilității cartierelor;
- Investiții pentru infrastructura rutieră dedicată traficului de marfă
- Investiții pentru creșterea gradului de siguranță;
- Proiecte-suport

PLANUL URBANISTIC GENERAL AL MUNICIPIULUI ZALĂU –ACTUALIZARE 2010⁸⁴

Planul urbanistic general (PUG) reprezintă unul din instrumentele strategice de planificare și coordonare a dezvoltării locale, pe care autoritățile locale îl au la dispoziție. El este dublat de Strategia de Dezvoltare Urbană 2016-2030 (SIDU) și documentele strategice locale sectoriale - Planul de acțiune pentru energie durabilă 2014-2020 al municipiului Zalău (PAED) și planul de mobilitate urbană durabilă Zalău (PMUD) 2015-2030. Împreună, aceste instrumente oferă autorităților un control ridicat asupra modului în care comunitatea se dezvoltă pe termen mediu și lung.

PUG 2010 identifică (în urma unui proces de analiză a situației actuale și a consultării comunității) următoarele domenii de importanță strategică pentru procesul de dezvoltare locală: (1) demografie, (2) economie, (3) social, (4) cultură, (5) cadrul fizic, (6) mediu, (7) politic.

⁸⁴ Documentele care au stat la baza acestei sinteze sunt: Actualizare Plan Urbanistic General și Regulament Local de Urbanism Mun. Zalău, Jud. Sălaj (2010), Actualizare Plan Urbanistic General și Regulament Local de Urbanism Mun. Zalău, Jud. Sălaj (2010) –Memoriu General

Principalele probleme ale actualului PUG sunt (conform aceluiași document):

- **Arterele de circulație** – construcția de locuințe nu este realizată în concordanță cu o logică a fluxului de trafic
- **Utilități** – ritmul de construcție al locuințelor ridică provocări autorităților locale în a introduce structura de utilități în timp util (în aceste zone)
- **Instabilitatea terenurilor pe versanți** – cauza principală fiind tăierea livezilor plantate anterior tocmai pentru a preveni această problemă
- **Centrul istoric al orașului** – reglementare deficitară cu privire la delimitarea zonei care îngreunează intervențiile de reabilitare datorită stabilirii unei arii protejate de 100m împrejur pentru fiecare monument
- **Parcărite din cartiere** – insuficiența locurilor de parcare, fapt care ar impune construcția unor parcări sub/supra terane în cartiere, fără a diminua alte spații publice de interes (spații de joacă, spații verzi)

De asemenea documentul identifică **sectorul serviciilor industriale** ca un domeniu de importanță strategică datorită profilului economic local existent și specificului de forță de muncă la nivelul municipiului.

Concluzii

Autoritățile locale dispun în prezent de un set relativ comprehensiv de instrumente de planificare și coordonare a dezvoltării comunității – prin intermediul **PUG, SIDU 2016, PAED și PMUD**. Una dintre provocări este dată de abordarea acestui proces într-un mod integrat. Documentele menționate anterior au un caracter comprehensiv, sunt bogate în date empirice și într-o măsură relativ ridicată vizează aceleași domenii sau domenii complementare. E important ca în procesul de **implementare să existe o comunicare permanentă** între diferitele entități responsabile de fiecare dintre cele 4 instrumente pentru a asigura un **proces coerent și integrat de dezvoltare**.

Capacitatea de a utiliza instrumentele specifice construite în cadrul proceselor de planificare strategică (care au condus la elaborarea celor 4 documente), în special cele care vizează implementarea, monitorizarea și evaluarea procesului de dezvoltare, reprezintă un factor cheie în succesul acestui demers.

Analiza asupra sinergiei dintre Strategia de Dezvoltare a Durabilă a Municipiului Zalău (SDD) 2008-2013 și Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană 2016-2030.

În această secțiune vom urmări coerența procesului de planificare strategică (și de dezvoltare) la nivelul municipiului pentru ultimii 8 ani, analizând nivelul de sinergie și complementaritate/continuitate între anteriorul document de planificare strategică (SDD 2008) și actuala propunere (SIDU 2016).

SDD 2008-2013	SIDU 2016-2030
Viziune Municipiul Zalău ca unul dintre principalele centre de dezvoltare își va asigura creșterea rolului în regiune ca principal pol de creștere ce respectă principiile dezvoltării durabile. Toți cei ce trăiesc și muncesc aici se vor bucura de servicii publice bine dezvoltate, bazate pe infrastructură de calitate și un management articulat al acestora, un mediu curat caracterizat prin arhitectură urbană atractivă și echilibrată care să conserve și să pună în valoare patrimoniul istoric și natural într-un peisaj armonios. Va avea un mediu economic activ, vibrant și în continuă mișcare ce va oferi condiții optime de dezvoltare a afacerilor existente și se va caracteriza prin cea mai rapidă creștere a indicelui antreprenorial dintre orașele din țară, iar forță de muncă va fi educată și capabilă să se adapteze rapid schimbărilor de pe piața muncii. Va fi recunoscut național și internațional ca având o societate incluzivă, bazată pe acțiune pozitivă, nediscriminatorie, respect reciproc și bunăstare, oraș în care toate categoriile sociale, inclusiv cele defavorizate, beneficiază de întreaga gamă de servicii socio-medice furnizate de prestatorii locali de servicii credibili și profesioniști, într-un mod echitabil spre demnitatea și satisfacția întregii comunități.	Viziune Municipiul Zalău va fi un oraș prietenos și verde, ce valorifică participarea comunității în luarea deciziilor publice, cu o conectivitate crescută la nivel regional, cu o calitate a vieții superioară, o economie diversificată, un pol de dezvoltare capabil să integreze într-o manieră coerentă evoluția ruralului adiacent și avantajele competitive ale județului, un oraș cu un sistem de educație performant, o comunitate incluzivă și promotoare a egalității de șanse, cu o identitate comunitară bine definită.

Va deveni unul din cele mai cunoscute orașe ale României în care viața culturală, cea asociativă și de voluntariat, ordinea publică, activitățile sportive și de timp liber să reprezinte repere ale regenerării sociale și catalizatori ai dezvoltării întregii comunități locale.

SINERGIE VIZIUNE

Elementele de sinergie între viziunea 2013 și 2030 sunt: pol de dezvoltare la nivel microregional, economie diversificată, comunitate incluzivă. Există o evoluție cu privire la servicii publice de calitate precum și viața comunității (la nivel cultural, recreativ) care sunt incluse în noua viziune în conceptul de calitate a vieții. Ca element de noutate se remarcă două elemente: accentul pus pe educație ca factor strategic în dezvoltarea comunității și includerea ruralului adiacent ca element integrat în demersul de dezvoltare locală (fapt care are menirea de a nu crea disparități între zona urbană și cea rurală, oferind un caracter integrat)

Domenii strategice/Obiective strategice ⁸⁵ SDD 2008-2013	Obiective strategice SIDU 2016-2030
1. Dezvoltare urbană durabilă 2. Dezvoltare economică, resurse umane, educație 3. Social și medical 4. Dezvoltare comunitară (sport, tineret, ordine, mediu asociativ) 5. Capacitate instituțională	1. Economie locală diversificată și performantă 2. Calitatea vieții ridicată 3. Educație de calitate 4. Dezvoltare urbană coerentă 5. Zalău oraș verde 6. Pol de dezvoltare metropolitan și județean 7. Comunitate urbană integrată și incluzivă 8. Identitate comunitară conturată, asumată și consolidată

SINERGIE OBIECTIVE STRATEGICE

Analiza celor două documente relevă o sinergie destul de clară pe cel puțin două elemente – *dezvoltare urbană durabilă și dezvoltare economică*. Cele două se regăsesc ca și domenii strategice în SDD 2008 și ca obiective strategice în SIDU 2016. Există de asemenea un grad ridicat de continuitate cu privire la alte două domenii – social-medical și dezvoltare comunitară – acestea regăsindu-se și în documentul actual (SIDU 2016) sub forma unor obiective strategice distincte – Calitatea vieții ridicată, Comunitate urbană integrată și incluzivă, Zalău oraș verde, Educație de calitate. Se remarcă dispariția de la acest nivel a capacității instituționale ca obiectiv strategic, deși este presupusă în SIDU 2016. Componenta de

⁸⁵ În cazul SDD 2008-2013, structura utilizată a fost una diferită de cea a SIDU 2016-2030 de aceea comparația este realizată între domeniile strategice stabilite în SDD 2008 și obiectivele strategice din SIDU 2016.

noutate în noul document e dată de focalizarea pe conceptul mai larg de *calitate a vieții* precum și de introducerea ca și obiectiv strategic a construirii unei identități comunitare clare și asumate.

Analiza de compatibilitate a cadrului strategic

Pornind de la documentele strategice analizate am încercat să identificăm nivelul de complementaritate între obiectivele stabilite de acestea. Tabelul de mai jos prezintă succint relația dintre obiective, la fiecare nivel strategic:

Complementaritatea obiectivelor strategice						
UE	Național ⁸⁶	Regional ⁸⁷	Județean	Local	Comp ⁸⁸ .	Observații
Ocuparea forței de muncă	Ocuparea forței de muncă	P1. Creșterea competitivității economice a regiunii și stimularea cercetării și inovării	O.S.2. Creșterea ocupării în rândul persoanelor provenite din grupuri vulnerabile și creșterea calității resurselor de muncă din județ:	OS. 1 ECONOMIE LOCALĂ DIVERSIFICATĂ ȘI PERFORMANTĂ - 1.2. Sector IMM competitiv	100%	La nivel județean componenta de ocupare a forței nu vizează toate categoriile de populație ci doar grupurile defavorizate. La nivel local măsurile de stimulare a

⁸⁶ Obiective stabilite prin PNR 2015

⁸⁷ Draftul de proiect strategic de dezvoltare al ARD Nord Vest 2014-2020

⁸⁸ Complementaritate

						antreprenoriatului au ca externalitate pozitivă ocuparea forței de muncă
Cercetare și dezvoltare	Cercetare și dezvoltare	P1. Creșterea competitivității economice a regiunii și stimularea cercetării și inovării.	OS2.2 Dezvoltarea infrastructurii--- suport pentru activități de CDI, încurajarea parteneriatelor public--- private în domeniu și a transferului tehnologic	-	80%	La nivel local componenta de CDI nu se regăsește printre prioritățile strategice
Schimbările climatice și utilizarea durabilă a energiei	Schimbări climatice și energie	P4. Protecția mediului natural și antropoc, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante	O.S.5. Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestiunea adecvată a riscurilor PAED 2014-2020 cele 4 sectoare strategice (pe zona de eficiență energetică) – (1) Clădiri, echipamente/instalații și industrii, (2) Producere energie termică, (3) Transport, (4) Apă și Deșeuri	OS. 5 ZALĂU ORAȘ VERDE -5.2. Poluare redusă (fonică, aer și menajeră), 5.3. Clădiri eficiente energetic și 5.6. Adaptarea la schimbări climatice PAED 2014-2020, prioritățile 1 SECURITATE ENERGETICĂ și 2	100%	La nivel județean focalizarea este exclusiv pe managementul deșeurilor și schimbări climatice fără a include componenta energetică

				CLĂDIRI EFICIENTE ENERGETIC PMUD 2015-2030 Scenariul optim. 9.3 Surse alternative de mobilitate+ PLANUL DE ELECTROMOBILITATE (p. 250)		
Educație Reducere abandon școlar+creștere absolvenți studii superioare	Educație Abandon școlar+creștere absolvenți studii superioare	P3. Creșterea calității vieții locuitorilor din regiune. 3.1. Investiții în educație, servicii sociale și de sănătate și în îmbunătățirea calității serviciilor	O.S.1. Îmbunătățirea accesului populației la educație inițială de calitate, adaptată cerințelor de pe piața muncii: Prioritatea 1.1. Reducerea abandonului școlar în rândul copiilor și elevilor provenind din grupuri defavorizate, cu precădere romi din mediul rural	3. EDUCAȚIE DE CALITATE -3.4. Servicii de consiliere și orientare profesională/în carieră de calitate și suficiente și 3.5. Sistem funcțional de stimulare a performanței elevilor, studenților și cadrelor didactice	90%	La nivel județean componenta de educație nu se regăsește printre cele 7 domenii majore de dezvoltare. Unicul element care vizează educația se regăsește la dimensiunea de resurse umane (menționat în tabel)

		din aceste domenii				
Lupta împotriva sărăciei și a excluziunii sociale	Incluziunea socială / reducerea sărăciei	P3. Creșterea calității vieții locuitorilor din regiune. 3.3. Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei în zonele urbane și rurale	-	7. COMUNITATE URBANĂ INTEGRATĂ ȘI INCLUZIVĂ -7.1 Infrastructură și servicii accesibile persoanelor cu dizabilități, 7.2 Infrastructură și servicii de calitate pentru persoanele vârstnice și 7.3 Comunitate urbană incluzivă	80%	La nivel județean componenta de excluziune socială și sărăcie nu este inclusă printre cele 7 domenii prioritare

Perspective strategice privind dezvoltarea municipiului Zalău

În continuare am încercat să evidențiem principalele perspective strategice care se desprind din analiza cadrului strategic existent.

1. Europa 2020 este documentul de strategie care a influențat puternic cadrul strategic național. Strategia este bine conturată pe 5 direcții majore:

- Educație
- Cercetare și dezvoltare
- Dezvoltare economică
- Dezvoltare socială
- Schimbări climatice/mediu înconjurător/dezvoltare durabilă

Aceste direcții sunt transpuse într-o serie de ținte la nivelul fiecărui stat. Din perspectiva României, obiectivele cele mai dificil de atins, ținând cont de situația actuală (date 2014, vezi prima parte a analizei Strategiei Europa 2020) vor fi cele privind alocările financiare pentru CDI, părăsirea timpurie a școlii și reducerea populației expuse sărăciei și excluziunii sociale. Pe de altă parte, România a îndeplinit, în mare măsură țintele privind sursele regenerabile de energie și eficiența energetică precum și reducerea emisiilor de CO₂.

2. La nivel național, EUROPA 2020 se reflectă în prezent⁸⁹ în:

- Acordul de parteneriat cu UE 2014-2020,
 - Planul Național de Reformă 2014
- + o serie de documente strategice sectoriale:
- Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare, Inovare 2014-2020,
 - Strategia pentru consolidarea administrației publice 2014 - 2020,
 - Strategia pentru Competitivitate Economică 2014-2020,
 - Strategia Națională de Sănătate 2014-2020,
 - Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020,
 - Strategia Națională de reducere a părăsirii timpurii a școlii,
 - Strategia națională pentru învățământul terțiar (nu este finalizată, draft iulie 2014),
 - Strategia Energetică a României (draft de analiză preliminară, pus în dezbatere publică dec. 2014)⁹⁰,
 - Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă la orizontul anilor 2013–2020–2030 (elaborat în 2008, probabil necesită revizuirii).

⁸⁹ Decembrie 2014

⁹⁰ Poate fi accesat aici http://media.hotnews.ro/media_server1/document-2014-12-5-18755546-0-strategia-energetica-analiza-stadiului-actual.pdf

Ținând cont că Strategia Europa 2020 propune ținte clare, măsurabile, pentru fiecare stat este important ca și documentele strategice utilizate pentru atingerea obiectivelor să cuprindă ținte intermediare și mecanisme de monitorizare. De asemenea, aceste strategii sectoriale trebuie avute în vedere atunci când autoritățile locale își propun să realizeze planuri anuale sau multianuale pe domeniile principale de interes – educație, sănătate, infrastructură, mediu, economie, problem sociale. **Din perspectiva autorităților locale, putem spune că la nivel național vor găsi un cadru strategic stufos dar conectat la cadrul european, cu rezerva finalizării programelor operaționale europene care prezintă cel mai mare interes din perspectiva oportunităților de finanțare.**

3. Din punct de vedere al compatibilității propunerilor strategice de la nivel local cu nivelurile superioare (județean, regional, național și european) se observă un grad ridicat de compatibilitate pe toate cele cinci mari domenii vizate de strategia EUROPA 2020. Câteva observații merită reținute cu privire la compatibilitate:
 - a. Componenta de CDI nu se regăsește ca prioritate strategică la nivel local deși ea figurează ca și prioritate la toate celelalte niveluri
 - b. La nivel județean dimensiunile Educație și Excluziune socială nu se regăsesc printre priorități, astfel că, autoritățile locale vor fi nevoite să își compatibilizeze propunerile de măsuri și proiecte pe cele două dimensiuni cu nivelul regional sau național
 - c. Există un grad ridicat de compatibilitate în zona de Ocupare a forței de muncă, Mediu și schimbări climatice, Dezvoltare urbană durabilă. Astfel, autoritățile locale pot folosi acest fapt ca un argument pentru motivarea măsurilor și proiectelor pe aceste domenii, din perspectiva impactului pe termen mediu și lung.

Calitatea vieții în Zalău

Sondaj de opinie

Cercetarea cantitativă

Metodologie și eșantion

Ancheta sociologică a fost realizată în municipiul Zalău, fiind investigată populația adultă, neinstituționalizată. Culegerea datelor a fost realizată folosind metoda CATI. Obiectivul cercetării a vizat studiul percepției cetățenilor privind problemele municipiului Zalău.

Volumul **eșantionului a fost de 700** interviuri. Este vorba de un eșantion multistadial cluster, cu selecția probabilistică a persoanelor care au format eșantionul. Eșantionul a fost validat pe baza datelor INSSE 2009 și recensământul populației 2002. Eroarea tolerată este de 3.7%, la un nivel de probabilitate de 95%. Culegerea datelor a fost realizată în perioada 27 aprilie – 6 mai 2016.

Aspecte centrale desprinse din analiza datelor de sondaj:

- Evaluările privind calitatea vieții și direcția în care se îndreaptă municipiul sunt apreciate ca fiind pozitive sau extrem de pozitive de către majoritatea respondenților. Ponderea celor care cred că nivelul calității vieții este scăzut și foarte scăzut sau că în ultimii 7 ani calitatea vieții a scăzut se situează în jurul valorilor de 13 - 15 %. În jur de 50% dintre respondenți apreciază că următorii 7 ani vor aduce creșteri ale calității vieții în municipiul Zalău. Avem așadar aprecieri/percepții mai degrabă pozitive în ceea ce privește calitatea vieții și locuirii în municipiul Zalău. Aceleași ponderi le regăsim și la aprecierea direcției în care se îndreaptă orașul, 58 % dintre respondenți apreciază că direcția în care se îndreaptă orașul este o direcție bună. Cei care apreciază pozitiv și anticipează creșteri ale calității vieții sunt persoanele tinere, educate și cu venituri peste medie. Aceste categorii de public sunt și cele mai mobile pe piața muncii fiind cei mai predispuși să plece din oraș. Cu acest segment de public s-ar impune interacțiuni și proiecte care să-i vizeze direct, obiectivul final fiind acela de a reduce migrația acestei categorii de populație.
- Chiar dacă se înregistrează evaluări majoritar pozitive la nivelul calității vieții, aproape o treime dintre cei care locuiesc în Zalău își pun problema mutării în altă localitate. Este o pondere care poate genera și care generează probleme. Motivația plecării din Zalău este dată de următoarea configurație: venituri mai mari, locuri de muncă, aspecte de natură familială, modalitățile de petrecere a timpului liber, servicii medicale și educaționale mai bune.
- Operaționalizarea nivelului de satisfacție a vieții la nivel de municipiul devine problematică, înregistrăm cote de nemulțumire între 15-35%, atunci când facem referire la: conexiunea orașului cu alte zone din regiune sau din țară, serviciile educaționale, infrastructura de transport, apă-canalizare;

- Implicarea crescută din partea administrației locale și județene, existența unor strategii coerente și eficiente la nivel local sunt elementele care ar trebui să fie adoptate de către reprezentanții instituțiilor publice la nivel local, județean și chiar național;
- Capitolul investiții din municipiu ar trebui să aibă în vedere următoarele direcții: infrastructura, locuri de muncă și spații pentru socializare (tineri, copii, familie, sport și cultural);
- Instituțiile responsabile, percepute ca fiind motoare pentru dezvoltarea orașului sunt: școala (49%), primăria (43%), cetățenii (39%) și Consiliul Local (38%);
- Pentru mai multe detalii privind rezultatele sondajului de opinie, a se vedea Anexa 4 – Raport sondaj privind calitatea vieții în municipiul Zalău.

Viziunea

Viziunea presupune definirea "viitorului dezirabil" al unei comunități, oferind o proiecție mentală despre cum *ar trebui* să arate comunitatea în viitor. Viziunea trebuie să includă valorile fundamentale ale comunității precum și acele elemente distinctive care diferențiază comunitatea de alte comunități similare; ea trebuie să fie "scurtă și capabilă să inspire". Orice comunitate urbană modernă trebuie să asimileze și să promoveze o viziune strategică în ceea ce privește dezvoltarea sa viitoare. Lipsa unei asemenea viziuni duce la o activitate administrativă haotică, în cadrul căreia se pot rata oportunități și se consumă irațional resurse prețioase. Proiectele și programele operaționale funcționează cel mai bine atunci când fac parte dintr-un cadru coerent și când există o coordonare la nivel strategic. Stabilirea unei viziuni coerente se realizează prin dezbateri publice cu actori cheie ai comunității, se raportează atât la evoluția anterioară a comunității, cât și la schimbările majore apărute în mediu și vizează construcția unei identități a comunității pe termen mediu și lung. Pornind de la analiza situației existente a municipiului Zalău, cadrul strategic dat, precum și de la rezultatele sondajului de opinie și a interviurilor realizate în procesul de elaborare a *SIDU Zalău pentru perioada 2016 – 2030*, împreună cu reprezentanții celor trei grupuri de lucru constituite în scopul elaborării SIDU Zalău 2016 – 2030 a fost definită/stabilită următoarea viziune:

Municipiul Zalău va fi un oraș prietenos și verde, ce valorifică participarea comunității în luarea deciziilor publice, cu o conectivitate crescută la nivel regional, cu o calitate a vieții superioară, o economie diversificată, un pol de dezvoltare capabil să integreze într-o manieră coerentă evoluția ruralului adiacent și avantajele competitive ale județului, un oraș cu un sistem de educație performant, o comunitate incluzivă și promotoare a egalității de șanse, cu o identitate comunitară bine definită.

Atingerea viziunii presupune însă asumarea unor obiective strategice care converg înspre aceasta, mai exact a unor ținte înspre care vor fi concentrate eforturile pe termen mediu și lung și care, odată atinse în integralitatea lor, certifică atingerea viziunii și necesitatea definirii uneia noi. Astfel, în vederea atingerii viziunii de mai sus, împreună cu reprezentanții celor trei grupuri de lucru, au fost definite următoarele obiective strategice.

Obiective strategice:

1. **Economie locală diversificată și performantă** bazată pe tradiția industrială, antreprenariat, servicii, turism, parcuri industriale și tehnologice, prelucrarea produselor agricole din zona rurală adiacentă și, nu în ultimul rând, pe forță de muncă bine pregătită și bine remunerată.
2. **Calitatea vieții ridicată** axată pe servicii de sănătate de calitate, administrație locală eficientă și transparentă, viață culturală bogată, sentiment de siguranță al comunității, posibilități diverse de practicare a sportului și petrecere a timpului liber.
3. **Educație de calitate** prin creșterea nivelului educației preuniversitare, în special a celei tehnice și a celei axate pe meserii, precum și a învățământului pe tot parcursul vieții și a educației

universitare în domenii relevante pentru Zalău din perspectiva tradiției (educație tehnologică), dar și în domenii de perspectivă, în contextul economiei bazate pe cunoaștere (IT) și a potențialului turistic al județului.

4. **Dezvoltare urbană coerentă** prin extinderea controlată și planificată a orașului, dezvoltarea unei identități pentru zona centrală a orașului și accesibilizarea spațiului public prin proiecte inovative de mobilitate urbană și design urban care valorizează indivizii și nevoile lor.
5. **Zalău oraș verde** prin măsuri de creștere a calității mediului, în special în acele domenii care sunt în strânsă legătură cu calitatea vieții: creșterea suprafeței spațiilor verzi urbane de calitate și interconectarea acestora cu zonele verzi din împrejurimi, stimularea clădirilor verzi și creșterea eficienței energetice a clădirilor, utilizarea surselor alternative de energie, colectarea selectivă a deșeurilor și reducerea poluării fonice.
6. **Pol de dezvoltare metropolitan și județean** prin asumarea de către oraș a rolului de pol de dezvoltare. Municipiul Zalău trebuie să valorifice oportunitățile oferite de cadrul metropolitan, județean și de relația privilegiată cu ruralul de proximitate, să se racordeze la politicile naționale și europene care favorizează dezvoltarea rețelei de orașe medii. Consolidarea accesibilității și conectivității municipiului Zalău la nivel județean, regional și național.
7. **Comunitate urbană integrată și incluzivă** bazată pe calitate în serviciile de asistență și protecție socială, serviciile de îngrijire la domiciliu, serviciile pentru persoanele cu dizabilități și persoane aflate în nevoie (inclusiv măsuri ce țin de economia socială), și mai ales revitalizarea socială a comunităților defavorizate. Comunitatea trebuie să răspundă nevoilor actuale ale populației municipiului (și nu numai), dar mai ales provocărilor viitoare în acest domeniu.
8. **Identitate comunitară conturată, asumată și consolidată** prin dezvoltarea unei identități comunitare bine definite, bazată pe participare publică, brand propriu și marketing teritorial inteligent.

Având în vedere concluziile analizei preliminare (analiza situației existente pe sectoare) privind municipiul Zalău, precum și contextul/cadrul strategic dat, Zalăul are, în mod realist, **trei opțiuni strategice**:

- **Opțiunea 1:** Prima opțiune este aceea de **a nu face nimic determinant** în ceea ce privește dezvoltarea municipiului, lăsând lucrurile să evolueze de la sine. Reamintim care sunt principalele probleme identificate în cadrul analizei preliminare: de natură socială (îmbătrânirea populației, migrația, scăderea populației școlare, calitatea scăzută a serviciilor medicale - în special a celor de urgență, insuficiența serviciilor de asistență și îngrijire), urbanism și dezvoltare spațială (accesibilitatea limitată a municipiului, capacitatea limitată de polarizare a municipiului, dezvoltarea urbană haotică, transportul în comun ineficient și de slabă calitate, lipsă infrastructură pentru mijloace alternative de mobilitate), de mediu și petrecerea timpului liber (arhitectura peisagistică precară, calitatea spațiilor verzi și a celor de joacă, colectarea defectuoasă a deșeurilor, poluarea fonică, lipsa alternativelor de petrecere a timpului liber) și economică (diminuarea numărului de angajați, rata scăzută a ocupării forței de muncă, veniturile salariale reduse, concentrarea salariaților în sectoare cu venituri salariale reduse, reducerea ponderii IMM-urilor în economia locală). Această opțiune strategică (denumită și scenariul "If not") presupune lipsa unor acțiuni concrete și coerente care să corecteze aceste probleme în

perioada următoare, iar efectele se vor concretiza în continuarea emigrației tinerilor și forței de muncă înalt calificate, scăderea și îmbătrânirea populației și accentuarea problemelor de natură socială, medicală, de asistență și îngrijire etc.

- **Opțiunea 2:** O altă opțiune strategică este aceea în care în atingerea viziunii urmărite, toate eforturile se concentrează pe **valorificarea exclusivă a tradiției industriale** a municipiului Zalău și atragerea de investitori în domeniu. În acest scenariu, prioritară este dezvoltarea economică axată pe industria prelucrătoare, fără ca această dezvoltare să fie relaționată cu dezvoltarea celorlalte sectoare ale economiei locale. Dezavantajul acestei opțiuni strategice derivă din problemele deja identificate în cadrul analizei situației economice, respectiv nivelul redus al veniturilor salariale în industria prelucrătoare a cărui efect principal este puterea redusă de consum. De asemenea, în acest scenariu trebuie avută în vedere și experiența altor comunități în care activitatea economică s-a bazat în cea mai mare parte pe existența unor coloși industriali care au recrutat și angajat cea mai mare parte a resursei umane locale. În momentul în care resursa umană a fost insuficientă sau când costul acesteia a crescut sau în cazul unor recesiuni economice regionale sau globale, marile companii și-au mutat punctele de lucru în alte locații cu forță de muncă suficientă și ieftină ori și-au redus drastic numărul de angajați. Rezultatul a fost dezastruos (șomaj foarte ridicat, probleme sociale, migrație etc.) pentru comunitățile din care aceste companii s-au retras. Așadar, în cazul unei comunități care se bazează în cea mai mare parte pe activitatea economică a câtorva companii, riscul unei crize foarte mari este considerabil mai ridicat de cât în cazul unei economii locale diversificate, bazată nu doar pe companii mari, ci și pe IMM-uri locale competitive.
- **Opțiunea 3:** Cea de a treia opțiune strategică este aceea de a crește calitatea vieții locuitorilor municipiului Zalău, **valorificând tradiția industrială și avantajele competitive, dar, în același timp, sprijinind diversificarea economiei locale** prin stimularea dezvoltării IMM-urilor în sectoare cu potențial atât la nivel local. În această perspectivă de dezvoltare, esențială este abordarea integrată a dezvoltării locale, abordare în care dezvoltarea economică nu este separată de dezvoltarea comunității în ansamblul ei. Dezvoltarea municipiului trebuie gândită într-o **perspectivă metropolitană**. Având în vedere situația existentă și contextul strategic dat, această opțiune este cea mai potrivită pentru îndeplinirea viziunii de dezvoltare a municipiului Zalău, respectiv creșterea calității vieții locuitorilor.

Obiective strategice/generale și obiective cheie- specifice

1.ECONOMIE LOCALĂ DIVERSIFICATĂ ȘI PERFORMANTĂ

Se are în vedere o dezvoltare economică diversificată, capabilă să genereze o creștere a numărului de locuri de muncă, a veniturilor angajaților și firmelor, bazată pe industria tradițională existentă și pe forță de muncă bine pregătită, capabilă să asigure o bază solidă de creștere, dar și pe antreprenariat, servicii, turism, parcuri industriale și tehnologice și prelucrarea produselor din zona rurală adiacentă.

Obiective cheie-specifice

1.1. Sector industrial competitiv (creșterea cu 25%, în termeni reali, a cifrei de afaceri a firmelor industriale locale, coroborat cu o creștere a numărului de angajați în industrie cu 10%, până în anul 2030)

Acțiuni:

1.1.1. Sprijinirea dezvoltării activităților industriale cu tradiție și dezvoltarea de noi zone competitive;

Proiecte:

- Realizarea Parcului Industrial Zalău Nord;
- Realizarea Parcului Industrial Zalău Vest (în zona dintre stația de epurare a Municipiului Zalău și zona industrială a comunei Crișeni).

1.1.2. Sprijinirea dezvoltării și consolidării parteneriatelor între agenții economici din domeniul industriei și sectorul educațional în vederea dezvoltării programelor de formare și profesionalizare în domeniul tehnic a forței de muncă necesare;

Proiecte:

- Masă rotundă cu tema *Identificarea măsurilor locale și încheierea de parteneriate între agenții economici locali, AJOFM și Inspectoratul Școlar Sălaj în vederea dezvoltării programelor de formare și profesionalizare în domeniul tehnic a forței de muncă necesare*

1.1.3. Facilitatea dezvoltării unei rețele de furnizori locali de servicii pentru marii producători industriali în vederea externalizării serviciilor;

Proiecte:

- Construirea rețelei locale a furnizorilor de servicii pentru industria mare din municipiul Zalău și zona adiacentă (realizarea unei baze de date, întâlniri între furnizori și reprezentanții industriilor locale etc) ;

1.2. Sector IMM competitiv (creșterea cu 25%, în termeni reali, a cifrei de afaceri a IMM-urilor locale, coroborat cu o creștere a numărului de angajați cu 10%, până în anul 2030)

Prin atingerea acestui obiectiv se are în vedere diversificarea surselor de creștere potențială și reducerea vulnerabilității la factori exogeni prin stimularea antreprenoriatului local.

Acțiuni:

1.2.1. Sprijinirea incubării și accelerării afacerilor;

Proiecte:

- Incubator tehnologic în Municipiul Zalău (în sistem partenerial);
- Accelerator de afaceri în domeniul serviciilor în municipiul Zalău;

1.2.2. Stimularea antreprenoriatului prin finanțarea de inițiative specifice ale mediului privat și asociativ (scheme de susținere/ programe de dezvoltare a antreprenoriatului) ;

Proiecte:

- Crearea rețelei antreprenorilor;
- Structură de co-sharing la nivelul Camerei de Comerț și Industrie Sălaj (spații comune utilizate alternativ de firme);

- Program de educație antreprenorială;

1.2.3. Sprijinirea inițiativelor de economie socială;

Proiecte:

- Înființarea unor structuri de economie socială / ateliere protejate

1.2.4. Stimularea eficientizării și creșterii competitivității firmelor locale;

Proiecte:

- Schemă de ajutor de minimis pentru sprijinirea Întreprinderilor Mici și Mijlocii din municipiul Zalău (cu accent pe întreprinderi mijlocii – problema strategică identificată în analiza preliminară);
- Schemă de granturi/rambursare de cheltuieli pentru operațiuni precum reabilitarea clădirilor, reabilitare termică, modernizare spații verzi, instalare sisteme de încălzire etc.;
- Schemă de ajutor pentru microîntreprinderi din municipiul Zalău – creșterea capacităților „soft” – granturi / rambursare de cheltuieli pentru studii de marketing, creșterea capacității ITC, achiziția de servicii de consultanță, achiziții de utilaje, echipamente, mobilier etc.;
- Zonă expozițională permanentă în Zalău;

1.2.5. Sprijinirea clusterizării activităților economiei locale și funcționalizarea relațiilor între agenții economici;

Proiecte:

- Realizare studiu privind potențialul de clusterizare;
- Realizare cluster ca proiect pilot (de ex. în domeniul industriei prelucrării lemnului, metalurgiei, produselor bio etc).

1.2.6. Sprijinirea măsurilor de creștere a calității resursei umane prin programe educaționale comune cu mediul de afaceri, specializări noi în cadrul școlilor profesionale (în urma consultării agenților economici), programe de calificare și recalificare profesională;

1.2.7. Sprijinirea inițiativelor ce vizează prelucrarea produselor din ruralul adiacent în vederea valorificării potențialului de prelucrare și depozitare a produselor agricole, ecologice, tradiționale etc. din zona rurală adiacentă;

Proiecte:

- Funcționalizarea unei zone specifice de depozitare și prelucrare prin crearea unui agro-parc;
- Facilitarea agro-incubării afacerilor prin crearea unui agro-incubator;
- Facilitarea valorificării produselor eco, bio, de artizanat prin organizarea de târguri/expoziții de artizanat, produse agroalimentare, ecologice, artizanale etc.

1.3. Climat investițional atractiv și vizibil

Acțiuni:

1.3.1 Demararea unor acțiuni de internaționalizare și atragere a investitorilor;

Proiecte:

- Birou de relații cu investitorii - biroul în cadrul primăriei care să ofere informații agenților economici și să organizeze întâlniri periodice cu mediul de afaceri;
- Dezvoltare structură de parteneriat între mediul de afaceri, Camera de Comerț, APL – grup consultativ;
- Realizare strategie de marketing urban destinată investitorilor;
- Realizare bază de date cu terenuri și clădiri disponibile pentru investitori;
- Realizarea unui site web dedicat investitorilor;

2. CALITATEA RIDICATĂ A VIEȚII

Se urmărește creșterea calității vieții în domeniile relevante precum sănătate, administrație locală, cultură, sport, siguranță, petrecerea timpului liber.

2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată nevoilor (25% din infrastructura existentă pe sectoarele sănătate/culturală/administrație/recreere modernizată sau reabilitată până în anul 2030)

În afara infrastructurii tehnico-edilitare, este necesară modernizarea, extinderea și adaptarea infrastructurii ce deservește unitățile de învățământ, medicale, administrative, culturale, de recreere și sportive. În domeniul medical, este imperios necesară îmbunătățirea accesibilității locuitorilor (nu doar a celor din Zalău, ci ai celor din tot județul) la serviciile medicale de urgență.

Acțiuni:

2.1.1. Reabilitatea, modernizarea și echiparea infrastructurii unităților medicale și sanitare;

Proiecte:

- Crearea unui centru de asistență integrată comunitară cu profil de servicii medicale de urgență (adițional celui existent) pentru copii și adulți (include și servicii stomatologice);
- Reabilitarea și punerea în funcțiune a 3 cabinete medicale și 11 puncte sanitare din unitățile școlare din Municipiul Zalău;
- Crearea unui centru medical pentru îngrijiri paliative;

2.1.2. Reabilitatea, modernizarea și echiparea infrastructurii culturale;

Proiecte:

- Reabilitarea, modernizarea, dotarea și extinderea cinematografului Scala din municipiul Zalău, jud. Sălaj;
- Reabilitarea Căminului Cultural Stâna;
- Centru cultural și civic Ortelec (pe amplasamentul fostului cămin cultural)
- Echiparea amfiteatrului din Parcul Municipal Central Zalău pentru facilitarea derulării spectacolelor și asigurare condițiilor în perioadele reci (incl. echipamente proiecție filme, microfoane pentru instrumente);

2.1.3. Reabilitatea, modernizarea și echiparea infrastructurii ce deservește administrația publică locală;

Proiecte:

- Reabilitarea sediului Poliției Locale Zalău și dotarea cu echipamente specifice (1 autoutilitară de intervenție, mijloace de comunicare – stații de emisie recepție);
- Reabilitarea sediului DGADP Zalău și dotarea cu echipamente specifice (generator electric, echipamente IT, incl. soluții pentru gestionare locuri de veci);
- Amenajare puncte de lucru în cartiere pentru lucrătorii DGADP și SC Citadin SRL;

2.1.4. Reabilitarea, modernizarea și echiparea infrastructurii sportive;

Proiecte:

- Modernizarea, dezvoltarea și echiparea Stadionului Municipal Zalău;
- Construire stadion nou în Cartierul Dealu Morii, municipiul Zalău;
- Construirea unei Săli Polivalente în Dealu Morii, municipiul Zalău;
- Construirea unui bazin de înot acoperit în Dealu Morii, municipiul Zalău;
- Construirea unui bazin de înot acoperit în zona Oborului, municipiul Zalău;
- Reabilitarea și amenajarea de terenuri de sport în cartiere, municipiul Zalău;
- Amenajare grădină și terenuri de sport la Colegiul Național "Silvania", municipiul Zalău;

2.1.5. Reabilitatea, modernizarea și echiparea infrastructurii de recreere;

Proiecte:

- Amenajarea unui parc în Zona Dumbrava (str. I. Nechita), municipiul Zalău;
- Amenajare incintă Școala Generală "C. Coposu" pentru uzul public, municipiul Zalău;
- Amenajarea zonei verzi din jurul lacului de retenție situat pe str. Lacului, municipiul Zalău;
- Amenajarea unui parc în cart. Porolissum (zona fostului PT nr. 12), municipiul Zalău;
- Amenajare parc pe locul fostei cariere Cemacon, municipiul Zalău;
- Amenajarea unui parc în Dealu Morii, municipiul Zalău;
- Amenajarea unui parc-pădure în zona Grădina Poporului, municipiul Zalău;
- Amenajarea unui Parc de aventură în zona forestieră a municipiului Zalău;
- Amenajarea și dotarea spațiilor de joacă existente din municipiul Zalău (24 spații de joacă);
- Amenajarea a 6 locuri de joacă noi: ANL str. Viitorului, ANL str. Olarilor, str. Lt. Col. T. Moldoveanu, Str. Dumbrăvița, Str. Colinei, cart. Ortelec, municipiul Zalău;
- Amenajarea a cel puțin două zone de picnic (inclusiv cu terenuri de sport și loc de joacă), municipiul Zalău;

2.2. Servicii publice de calitate și eficiente (nivel de satisfacție al utilizatorilor ridicat sau foarte ridicat pt cel puțin 50% până în 2025, o creștere anuală a satisfacției cu minim 10% pe an, creșterea participării publice în procesele decizionale cu 25% față de termenul de referință 2016, până în 2030)

Se urmărește creșterea calității serviciilor publice precum cele de sănătate, administrație publică locală, cultură, sport etc. prin utilizarea eficientă a resurselor și valorificarea potențialului local. Trebuie avute în vedere măsuri de echipare, dotare, eficientizare, interconectare a serviciilor publice pentru ca acestea să răspundă mai bine nevoilor locuitorilor, contribuind la creșterea satisfacției acestora.

Acțiuni:**2.2.1. Creșterea accesului la servicii medicale de calitate;****Proiecte:**

- Amenajare locuințe de serviciu pentru personalul medical;

2.2.2. Sprijinirea programelor de prevenire a îmbolnăvirii/educație pentru sănătate**Proiecte:**

- Campanie publică privind alimentație sănătoasă/stil de viață sănătos;
- Program periodic de screening la nivelul populației școlare din Municipiul Zalău;

2.2.3. Creșterea transparenței, gradului de participare și a performanței administrației publice locale;**Proiecte:**

- Sistem de autoevaluare a calității vieții implementat (evaluare anuală);
- Refacerea site-ului primăriei și dezvoltarea unor sisteme/soluții de e-guvernare; site adaptat inclusiv pentru persoanele cu dizabilități;
- Diseminarea către cetățeni, anual, în formă grafică/vizuală simplificată, a progreselor realizate în ceea ce privește evoluția principalelor tipuri de infrastructură edilitară;
- Îmbunătățirea serviciilor de relații cu publicul (ex. ghișeu unic de relații cu publicul);
- Îmbunătățirea condițiilor de organizare a ședințelor de Consiliu Local și a dezbaterilor publice prin reamenajarea Sălii "A. Iancu" din Primăria Municipiului Zalău;
- Proiect pilot privind constituirea și funcționarea grupurilor consultative dintr-o zonă sau mai multe zone vizate de investiții în municipiul Zalău;
- Dezvoltarea unui program de audiențe a consilierilor locali ai Municipiului Zalău;
- Program de finanțare a asociațiilor de proprietari (pe bază de concurs) la nivelul municipiului Zalău;
- Curs pentru administratorii asociațiilor de proprietari din municipiul Zalău;
- Organizarea de cursuri de perfecționare profesională pentru angajații UAT;

- Îmbunătățirea sistemelor IT și de comunicare utilizate de angajații UAT;

2.2.4. Creșterea gradului de siguranță și liniște a orașului (prevenirea și sancționare fenomenelor de vandalism) ;

Proiecte:

- Creșterea gradului de acoperire a municipiului cu camere de monitorizare cu înaltă definiție și îmbunătățirea sistemului existent;
- Organizarea de cursuri de pregătire profesională în domeniul ordinii publice și a circulației rutiere pentru personalul Poliției Locale;
- Identificarea zonelor vulnerabile/cu grad ridicat de infracționalitate și fapte antisociale;

2.2.5. Îmbunătățirea serviciilor de salubritate stradală;

Proiecte:

- Achiziționarea de automăturătoare stradale;

2.2.6. Îmbunătățirea serviciilor de gestionare a câinilor fără stăpân;

2.3. Zalăul - un loc excelent pentru recreere și petrecere a timpului liber (minim 55% dintre cetățeni se declară satisfăcuți sau foarte satisfăcuți de facilitățile de recreere/petrecere timp liber la nivelul orașului până în 2030; 10% creștere anuală a participanților la evenimentele culturale; minim 20% dintre participanți la evenimentele culturale de anvergură nu au domiciliul în Zalău)

În vederea creșterii calității vieții și a nivelului de satisfacție al locuitorilor, trebuie sprijinită organizarea și dezvoltarea facilităților de petrecere a timpului liber. Creșterea posibilităților de recreere și petrecere a timpului liber în Zalău facilitează creșterea consumului local în schimbul consumului "exportat" spre centrele urbane mari din regiune precum Cluj-Napoca sau Oradea.

Acțiuni:

2.3.1. Sprijinirea organizării și dezvoltării facilităților de petrecere a timpului liber;

Proiecte:

- Organizarea Zilelor Tineretului (competiții sportive diverse pentru tineri – skateboarding, ciclism, cross, basket, volei, orientare turistică);
- Promovarea evenimentelor organizate în municipiul Zalău pentru creșterea gradului de participare prin Centrului Național de Informare și Promovare Turistică Zalău;
- Realizarea afișajelor publice în întreg municipiul Zalău;
- Concesionarea fostelor puncte termice pentru dezvoltarea de servicii recreative pentru copii, tineri și adulți;
- Crearea unei zone de outlet;
- Crearea unei zone de retail;

2.3.2. Identificarea (crearea) și sprijinirea a 2-3 evenimente anuale de anvergură, orientate atât spre rezidenții din Zalău și Zona Metropolitană, cât și înspre turiști (de ex. Festivalul mierii de albine)

2.3.3. Atragerea în municipiu a unor activități/evenimente itinerante: proiecții de film interioare și exterioare, festivaluri, concerte etc.;

2.3.4. Valorificarea spațiilor publice prin dotarea lor cu echipamente pentru recreere: echipamente de fitness exterioare, mese de șah exterioare, perete pentru escaladă, trambulină pentru skateboard etc.;

2.3.5. Amenajarea și modernizarea parcurilor și a zonelor de recreere; interconectarea acestora astfel încât să încurajeze activități multiple și pentru diferite grupe de vârstă (a se vedea și 5.1 și 5.2 în acest sens);

Proiecte:

- Asigurarea infrastructurii de comunicații în zonele publice (wi-fi);

- Amenajarea de piste de alergare și pentru biciclete de-a lungul culoarelor văilor;
- 2.3.6.** Multiplicarea posibilităților de agrement în zona Munților Meseș;
- 2.3.7.** Sprijinirea realizării de piste de biciclete la nivelul Zonei Metropolitane Zalău;

2.4. Sector nonguvernamental dezvoltat (10% creștere anuală a proiectelor care implică voluntari; centru de voluntaria funcțional până în 2020; bază de date informații voluntari funcțională și accesibilă până în 2020; număr minim de accesări a bazei de date – 50% din numărul total de ONG-uri au accesat cel puțin o dată baza de date, până în 2030)

Acțiuni:

2.4.1 Încurajarea și sprijinirea sectorului non-profit și a grupurilor informale de locuitori;

Proiecte:

- Centru virtual de resurse pentru ONG-urile din Zalău;
- Bază de date on-line a ONG-urilor;

2.4.2 Promovarea și sprijinirea acțiunilor de voluntariat;

Proiecte:

- Centru on-line de voluntariat/"Bancă" de voluntari;

3. EDUCAȚIE DE CALITATE

Obiective cheie-specifice

3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor (Reabilitarea și dotarea tuturor unităților de învățământ până în 2030)

Acțiuni:

3.1.1 Modernizarea infrastructurii educaționale, echiparea și dotarea școlilor cu echipament IT actual;

Proiecte:

- Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea Liceului Tehnologic "Voievod Gelu";
- Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea Liceului Tehnologic "Mihai Viteazul" din municipiul Zalău;
- Reabilitarea, modernizarea, extinderea, dezvoltarea și echiparea unității de învățământ Școala Gimnazială "Simion Bărnuțiu" din municipiul Zalău;
- Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea Școlii Gimnaziale "Iuliu Maniu" din municipiul Zalău;
- Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea unității de învățământ Școala Gimnazială "Corneliu Coposu" din municipiul Zalău;
- Reabilitarea, modernizarea, extinderea, dezvoltarea și echiparea unității de învățământ Școala Gimnazială "George Coșbuc" din municipiul Zalău;
- Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea unității de învățământ Școala Gimnazială "Porolissum" din municipiul Zalău;
- Reabilitarea Școlii Gimnaziale "Mihai Eminescu" – Corp B, sală de sport și amenajări exterioare;
- Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea grădiniței cu program prelungit "Căsuța cu Povești";
- Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea unității de învățământ preșcolar Grădinița cu program prelungit Nr. 12;
- Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea unității de învățământ preșcolar Grădiniței Nr. 5 din mun. Zalău;

- Grădiniță cu program prelungit și creșă, cart. Meseș, str. Al. Lăpușneanu din municipiul Zalău“;
- Construirea Creșei “Voinicel“;
- Îmbunătățirea dotărilor IT a liceelor din municipiul Zalău (9 licee, exceptând liceele tehnologice “M. Viteazul” și “Voievod Gelu”, dacă vor fi reabilitate prin POR 2014 - 2020);

3.1.2 Sprijinirea dotării, în parteneriat cu agenții economici de profil, a laboratoarelor cu profil tehnic;

3.1.3 Construirea și amenajarea de locuințe de serviciu pentru cadre didactice;

3.2. Educație de calitate, adaptată la cerințele pieței (Reducerea abandonului școlar cu 30%, Creșterea cifrei de școlarizare în școli profesionale cu 30%, Implementarea a minim 3 măsuri/acțiuni de inserție pe piața muncii a absolvenților/elevilor, Impelmentarea a minim 3 proiecte ce vizează calificarea și recalificarea forței de muncă - până în 2030)

Trebuie valorificată tradiția și îmbunătățită calitatea educației preuniversitare tehnice și de meserii, plecând de la cerințele pieței locale (și nu numai). În cazul educației universitare trebuie crescută calitatea în domenii relevante pentru Zalău din perspectiva tradiției (tehnologie/industrie prelucrătoare), dar și în domenii de perspectivă, în contextul economiei bazate pe cunoaștere (IT) și a potențialului turistic al județului, respectiv în domenii competitive la nivel regional, național și mondial. Trebuie creat și dezvoltat un sistem funcțional de educație pe tot parcursul vieții, bazat pe cerințele pieței. Trebuie dezvoltat de asemenea și sistemul educației non- formale.

Acțiuni:

3.2.1 Sprijinirea dezvoltării educației profesionale;

Proiecte:

- Târg educațional pentru promovarea școlilor profesionale deja existente;
- Târg de meserii;
- Concurs național de meserii;

3.2.2 Evaluarea periodică a nevoilor de formare profesională și facilitarea relației angajatori-potențiali angajați-AJOFM;

3.2.3 Sprijinirea dezvoltării școlilor de meserii;

3.2.4 Sprijinirea programelor de învățare pe tot parcursul vieții;

3.2.5 Facilitarea dezvoltării programelor de calificare și recalificare;

3.2.6 Sprijinirea dezvoltării centrului de excelență de la Colegiul Național Silvania;

3.2.7 Sprijinirea dezvoltării educației universitare, inclusiv în domenii cu potențial la nivel local (de ex. automată);

3.3. Parteneriat funcțional între sistemul de învățământ piața locală/agenții economici de pe plan local, părinți, APL și AJOFM (portal online până în 2020)

Acțiuni:

3.3.1 Sprijinirea comunicării interactive dintre părinți, cadrele didactice, APL, mediu de afaceri, AJOFM;

Proiecte:

- Crearea unui portal/catalog electronic în care părinții să poată discuta probleme și soluții, să poată fi informați cu privire la note și absențe;

3.4. Servicii de consiliere și orientare profesională/în carieră de calitate și suficiente (minim un o persoană responsabilă de consiliere și orientare profesională/în carieră angajată în cadrul fiecăruiliceu și școli profesionale din municipiu până în 2030)

Acțiuni:

3.4.1 Sprijinirea dezvoltării serviciilor de consiliere și orientare profesională în licee și școli profesionale;

Proiecte:

- Angajarea unei persoane responsabile de consiliere orientare profesională/în carieră în cadrul fiecărui liceu și școli profesionale;

3.5. Sistem funcțional de stimulare a performanței elevilor, studenților și cadrelor didactice (minim o competiție interșcolară pe domenii prioritare la nivel local – tehnic, meserii organizată în municipiu începând din 2019)

Acțiuni:

3.5.1 Sprijinirea organizării unor competiții intra și extrașcolare;

Proiecte:

- Organizarea Cupei liceelor – competiție sportivă;
- Organizarea unui concurs anual de cultură civică;
- Organizarea unui concurs anual de cultură generală;

3.5.2 Stimularea elevilor cu performanțe la învățătură;

Proiecte:

- Burse de studiu pe domeniile considerate prioritare la nivel local (de ex. cele cu profil tehnic și/sau de meserii);
- Tabere/excursii pentru elevii cu rezultate bune la învățătură;

3.5.3 Stimularea studenților cu performanțe;

3.5.4 Stimularea cadrelor didactice performante;

Proiecte:

- Premii de excelență pentru cadrele didactice performante;

4. DEZVOLTARE URBANĂ COERENTĂ

Planificarea urbană, bazată pe decizii predictibile și transparente ale autorităților locale, este instrumentul prin care orașele se dezvoltă coerent, asigurând astfel pentru locuitori condiții optime de locuit, infrastructură edilitară de calitate, spații publice sigure și oportunități de petrecere a timpului liber. Multe dintre obiectivele cheie specifice și acțiunile subsumate acestui obiectiv strategic se referă în mod direct la planificarea spațiului fizic. Cu toate acestea, organizarea spațiului fizic are în mod indirect efecte asupra modului în care indivizii socializează în spațiile publice, percep siguranța și indicatorii de calitate a vieții.

Obiective cheie-specifice

4.1. Infrastructură edilitară de calitate pentru toate zonele construite (creșterea gradului de acoperire cu infrastructură tehnico-edilitară a noilor zone rezidențiale 100% până în anul 2030; modernizarea în proporție de 100% a rețelelor tehnico-edilitare existente până în anul 2030)

Infrastructura edilitară este o componentă esențială a calității vieții, fiind corelată cu condițiile de locuit și incluziunea socială. Ea reprezintă de asemenea o precondiție importantă pentru atragerea de investiții la nivel local. Având în vedere că anumite servicii de utilități publice sunt concesionate și realizate de către operatorii economici, este important ca autoritățile locale să obțină feedback din partea cetățenilor/investitorilor vizând calitatea și satisfacția față de aceste servicii și să identifice modalități prin care să comunice rezidenților progresul realizat.

Acțiuni:

4.1.1 Extinderea rețelelor de canalizare menajeră și alimentare cu apă către zone nou construite și/sau nedeservite în prezent; reabilitarea rețelelor existente de canalizare menajeră și alimentare cu apă în vederea furnizării unor servicii de calitate;

Proiecte:

- Proiect regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată din județele Cluj și Sălaj, în perioada 2014-2020 (Anexa 8), cu următoarele componente:
 - 1.1.Reabilitarea rețelelor de canalizare;
 - 1.2.Construirea/extinderea rețelelor de canalizare (extindere conductă de refulare, stații de pompare noi, extindere rețele canalizare) ;
 - 1.3.Managementul deșeurilor nepericuloase (nămol) ;
 - 2.1.Construirea surselor de alimentare cu apă-conductă de aducțiune Cluj-Sălaj;
 - 2.2.Reabilitarea/modernizarea stațiilor de tratare a apei-echipament de monitorizare interioară de laborator;
 - 2.3.Reabilitarea sistemului de distribuție a apei-reabilitare rezervoare;
 - 2.4.Reabilitarea sistemului de distribuție a apei-reabilitarea stațiilor de pompare și a sistemului de distribuție;
 - 2.5.Construirea de stații de tratare a apei-reabilitarea sistemului de tratare a nămolului;
 - 2.6.Extinderea/Construirea sistemului de distribuție a apei: extindere rețele, stații de pompare noi, rezervoare de înmagazinare noi.
- Lucrări tehnico – edilitare pentru blocuri ANL Dumbrava Nord (Dealul Morii);
- Lucrări tehnico – edilitare pentru zone rezidențiale noi;

4.1.2 Reabilitarea și extinderea rețelei de canalizare pluvială; această acțiune trebuie să se deruleze în paralel cu investițiile noi ce vizează rețelele de apă și canalizare menajeră, precum și reabilitarea rețelei de drumuri locale;

4.1.3 Modernizarea rețelei de iluminat stradal/public și extinderea ei în zonele de locuit încă nedeservite în vederea creșterii siguranței și confortului rezidenților;

Proiecte:

- ***Extindere rețea de iluminat stradal cu 16 km (parte a contractului de delegare de gestiune);***
- ***Reabilitarea și extinderea sistemului de iluminat public din municipiul Zalău (reabilitare – 133,67 km; extindere - 31,9 km);***

4.1.4 Cadastrarea rețelelor tehnico-edilitare;

Proiecte:

- Cadastru tehnico-edilitar al municipiului Zalău

4.1.5 Introducerea rețelelor de cabluri în subteran;

Proiecte:

- Infrastructură subterană de telecomunicații în Municipiul Zalău (cca. 185,7 km);

4.1.6 Extinderea rețelei de furnizare a energiei electrice

Proiecte:

- Realizarea lucrărilor de extindere a rețelei de furnizare energie electrică în zonele neacoperite (ex. Str. Sărmaș, Merilor, Crângului, cartier Meseș, Str. M. Eminescu, Str. Iașului, Str. Aradului, cca. 40 km)

4.2. Zonă intravilană dezvoltată în acord cu reglementările de urbanism (minim 3 măsuri vizând creșterea gradului de informare și transparență în domeniul urbanismului dezvoltate,

implementate și evaluate până la finalul anului 2018; finalizarea noului PUG până la finele anului 2020)

Se are în vedere extinderea controlată și planificată a intravilanului, cu respectarea reglementărilor în domeniu și în concordanță cu posibilitatea municipalității de a furniza infrastructură edilitară; extinderea urmează să fie încurajată spre direcții/zone deja construite, cu evitarea zonelor cu risc de inundații și alunecări de teren.

Acțiuni:

4.2.1 Derularea din timp de către municipalitate a demersurilor necesare în vederea pregătirii realizării noului PUG;

Proiecte:

- Actualizarea PUG-ului Municipiului Zalău;

4.2.2 Realizarea unor informări non-tehnice și non-juridice pentru populație și investitori cu privire la regulile de urbanism și implicațiile acestora;

Proiecte:

- Ghid privind dezvoltarea urbană și reglementările de urbanism în municipiul Zalău (publicat pe site-ul primăriei);
- Sesiuni de informare în cartiere, la întâlnirile cu cetățenii precum și în cadrul unor întâlniri cu investitorii/mediul de afaceri;

4.2.3 Întărirea măsurilor de control în ceea ce privește respectarea regulilor de urbanism și disciplina în construcții;

4.2.4 Inventarierea și clarificarea regimului juridic al terenurilor și clădirilor din domeniul public al Municipiului Zalău; valorificarea unora dintre aceste clădiri/terenuri prin viabilizarea lor pentru investitori;

Proiecte:

- Inventar clădiri și terenuri din domeniul public disponibil online/la solicitarea celor interesați, care să conțină și nivelul echipării terenurilor cu infrastructură edilitară;
- Program asumat de Consiliul Local pentru dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare;

4.2.5 Inițierea de PUZ-uri de către primărie pentru acele zone identificate ca strategice pentru dezvoltarea socio-economică a comunității (ex. PUZ Zona Oborului);

4.2.6 Identificarea clădirilor lăsate în paragină/neutilizate și sancționarea proprietarilor acestora (aplicarea unor impozite pe proprietate crescute/diferențiate);

Proiecte:

- Listă de criterii pentru desemnarea clădirilor și terenurilor neutilizate și inventar actualizat anual cu aceste clădiri și terenuri;

4.2.7 Modernizare și amenajare integrată pentru obiective/sub-zone importante (de ex. piețe), cu accent atât pe aspecte funcționale cât și de estetică urbană

Proiecte:

- Modernizare Piața Astralis;
- Organizare concurs de soluții și implementarea soluțiilor vizând amenajarea și personalizarea fântânilor arteziene din municipiul Zalău;

4.2.8 Dezvoltarea cartierelor de o manieră auto-sustenabilă, prin delocalizarea unor centre comerciale, de recreere, administrativ-financiare, astfel încât să se elimine congestionarea zonei centrale;

4.3. Zonă centrală dezvoltată armonios (reabilitarea unui minim de 10 clădiri din zona centrului istoric până în anul 2030; crearea și implementarea unui regulament de estetică urbană până în 2020)

Zona centrală, în special în orașele cu tradiție istorică, este valorificată atât ca spațiu public esențial pentru propriii rezidenți, găzduind clădiri publice și facilități de petrecere a timpului liber, cât și ca modalitate de atragere a turiștilor, fiind practic prima zonă vizitată de aceștia într-un oraș. Chiar dacă la nivelul municipiului Zalău există o identitate urbanistică destul de limitată a zonei centrale, potențialul acesteia poate fi îmbunătățit prin planificare urbană atentă și prin punerea în valoare a unor clădiri istorice/cu arhitectură deosebită;

Acțiuni:

4.3.1 Reabilitarea centrului civic și istoric al municipiului Zalău;

Proiecte:

- Reabilitare clădire de patrimoniu – Primăria Municipiului Zalău;
- Reabilitarea imobilului situat pe str. Unirii 15 din Municipiul Zalău;
- Reabilitare clădire de patrimoniu, Piața Iuliu Maniu nr. 9;
- Reabilitare Clădire de patrimoniu – Colegiul Național SILVANIA;
- Reabilitare Piața 1 Decembrie 1918 (există varianta reabilitării în cadrul proiectului de amenajare a zonei pietonale);
- Reabilitare Piața Iuliu Maniu (există varianta reabilitării în cadrul proiectului de amenajare a zonei pietonale);
- Amenajare parcare și amenajare peisagistică pentru fosta piața agroalimentară din zona centrală;

4.3.2 Realizarea și adoptarea în cadrul unui proiect pilot a unui regulament de estetică urbană pentru zona centrală și axul principal de transport – cromatică fațade clădiri, mobilier urban, terase, publicitate exterioară/firme și afișaj etc.;

Proiecte:

- Regulament estetică urbană adoptat prin hotărâre de Consiliu Local;

4.3.3 Punerea în valoare a unor clădiri istorice cu arhitectură deosebită, monumente, statui prin renovarea/reabilitarea acestora (cu accent pe clădiri publice);

Proiecte:

- Reabilitare grup statuar Wesselenyi;
- Reparații capitale clădirea Transilvania, corp A și corp C;

4.3.4 Reabilitare fațade clădiri pentru ansambluri urbane (de ex. pe str. C. Coposu, 22 Decembrie 1918 și Piața I. Maniu);

Proiecte:

- Program de microcredite inițiat de Primăria municipiului Zalău pentru proprietari, pers. fizice;

4.4. Mobilitate urbană durabilă (creșterea la 90% a ponderii drumurilor modernizate și reabilite din municipiul Zalău până în 2030, creșterea cu 100% a numărului de bicicliști care folosesc zilnic bicicleta ca mijloc de deplasare în mediul urban, construirea a minim 8 km de piste de bicicliști până în anul 2030, creșterea satisfacției cetățenilor cu 35% față de calitatea transportului în comun până în anul 2030, creșterea cu 10% a locurilor de parcare în municipiu până în anul 2030)

În atingerea acestui obiectiv se are în vedere creșterea calității infrastructurii rutiere existente, promovarea mobilității urbane prin accesibilizarea anumitor zone/cartiere și interconectarea modală, limitarea dependenței față de automobil prin implementarea unui sistem de piste pentru bicicliști și creșterea calității transportului în comun.

Acțiuni:

4.4.1 Creșterea accesibilității și conectivității municipiului Zalău pe plan județean, național și regional, prin finalizarea conexiunii cu Autostrada Transilvania, a variantei ocolitoare a municipiului Zalău (etapa II) și a unui terminal intermodal gară-autogară;

Proiecte:

- Autostrada Transilvania Cluj – Borș;
- Variantă Ocolitoare (VO) Zalău Etapa II;
- Terminal intermodal Gara CF – Autogară, inclusiv amenajare trecere CF la nivel între DN1H și Mihai Viteazu în zona Gării Zalău;

4.4.2 Creșterea accesului între anumite cartiere precum și îmbunătățirea conexiunii cu viitoarea autostradă și șosea de centură prin modernizarea și/sau construirea de infrastructură rutieră;

Proiecte:

- Modernizare coridor integrat de mobilitate urbană axa sud: str. 22 Decembrie 1989;
- Modernizare Str. Vânătorilor și conexiune cu VO;
- Construcție drum legătura VO Zalău (str. Războieni) și modernizare Str. Andrei Mureșanu;
- Modernizare Str. Iașului – Constanței – Careiului – Meteorologiei;
- Modernizare Str. Avram Iancu (tronson fosta Muncitorilor), Olarilor, Pomilor, Dacia și Băii, amenajarea trotuarelor, introducerea pistelor de biciclete și a sensurilor unice;
- Modernizare Str. Traian, inclusiv modernizarea trotuarelor;
- Modernizare Str. Sărmaș;
- Modernizare Str. Crângului;
- Conexiune Str. Iașului – drum nou construit Valea Miții
- Creșterea accesibilității în zona de est prin crearea unei conexiuni rutiere între cartierele Meseș și Sărmaș
- Modernizare str. B. P. Hașdeu și M. Eminescu și introducerea pistei de biciclete
- Modernizarea străzilor neimpermeabilizate – etapa I
- Modernizarea străzilor neimpermeabilizate – etapa II
- Modernizarea alternativei rutiere vest pentru culoarul de mobilitate central – etapa I: Str. Cloșca
- Modernizarea alternativei rutiere vest pentru culoarul de mobilitate central: etapa a II-a – Str. Maxim Gorki, 1 Decembrie 1918, Str. Simion Oros, Parcului și George Coșbuc, modernizarea și/sau amenajarea de trotuare
- Modernizare coridor integrat de mobilitate urbană axa est – vest: Simion Bărnuțiu – Voievod Gelu
- Modernizare Str. T. Vladimirescu – tronson Mihai Viteazu – Porolissum
- Modernizare coridor integrat de mobilitate urbană axa est – vest: str. Corneliu Coposu – Avram Iancu
- Modernizare Str. Andrei Șaguna, inclusiv modernizarea trotuarelor și amenajarea spațiilor de parcare;
- Reabilitare Str. Gh. Lazăr
- Modernizare coridor integrat de mobilitate urbană axa est – vest: Str. Gh. Doja
- Modernizare DJ191C: Tudor Vladimirescu, Porolissum, Bujorilor, Moigradului și Cetății

4.4.3 Modernizarea axului central de transport prin amenajarea unor intersecții și străzi din municipiul Zalău, prin extinderea numărului de benzi pe fiecare sens, introducerea de piste pentru bicicliști și modernizarea/reabilitarea trotuarelor în vederea creșterii siguranței pietonilor;

Proiecte:

- Trotuare și pista de biciclete blvd. Mihai Viteazul;
- Pietonizare Str. Unirii;
- Amenajarea Str. 9 Mai și Crișan
- Achiziția de mijloace de transport în comun noi - etapa I extinsă -10 autobuze de 12m și 10 microbuze de 7m;

- Dezvoltarea capacității rutiere prin lărgirea la 3 benzi pe sens a tronsonului Bd. M. Viteazu între intersecția Voievod Gelu și Gara CFR Zalău;

4.4.4 Creșterea siguranței traficului în municipiul Zalău;

Proiecte:

- Reconfigurarea intersecției Corneliu Coposu - Avram Iancu;
- Reconfigurarea intersecției Lajos Kossuth - Andrei Șaguna;
- Reconfigurarea intersecției Andrei Șaguna - Gh. Lazar;
- Îmbunătățirea sistemului de management al traficului.

4.4.5 Dezvoltarea infrastructurii rutiere velo (piste de bicicliști sigure) și centre de închiriere pentru biciclete precum și rasteluri;

Proiecte:

- Amenajarea unor centre de închiriere/bike sharing și a rastelurilor de biciclete;
- Amenajarea Văii Zalăului pentru infrastructura velo;

4.4.6 Creșterea calității transportului în comun prin modernizarea și extinderea parcului auto, amenajarea și modernizarea stațiilor de transport în comun, informatizarea sistemului de transport public;

Proiecte:

- Optimizarea rețelei și serviciilor de transport public;
- Amenajarea și modernizarea stațiilor de transport public în comun;
- Informatizarea sistemului de transport în comun în municipiul Zalău - e-ticketing și extinderea sistem ITS cu prioritarizare pentru transportul public
- Achiziția de mijloace de transport în comun noi – etapa a II-a 10 autobuze 12 m;
- Modernizarea autobazei Transurbis, achiziția de echipamente și dotări pentru asigurarea mentenanței optime a materialului rulant;

4.4.7 Dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru transportul de marfă;

Proiecte:

- Construcția drumului Valea Mitii - conexiune Variantă Ocolitoare - Str. Simion Bărnuțiu, utilizând traseul la sud-est de Uzina Electrica Zalău;
- Modernizarea Str. Industriilor: dezvoltarea capacității rutiere prin extinderea la 3 benzi și amenajarea intersecției cu Simion Bărnuțiu și viitorul drum Valea Miții
- Modernizarea str. Fabricii, inclusiv amenajarea de trotuare

4.4.8 Introducerea și stimularea utilizării unor mijloace de transport nepoluante (inclusiv piste pentru bicicliști);

Proiecte:

- Promovarea transportului electric prin amplasarea de puncte de alimentare pentru mașinile electrice și hibride;
- Amenajarea și modernizarea CF pentru introducerea unei linii de tramvai ușor pe traseul Gara veche – Gara Zalău - Hereclean

4.4.9 Amenajarea parcarilor și eficientizarea modului de utilizare a spațiilor de parcare;

Proiecte:

- Îmbunătățirea sistemului de management al parcarilor;
- Amenajarea de noi spații de parcare (zonele Spitalul Județean, str. Crișan, str. S. Oros și Tribunalul Sălaj)

5. ZALĂU ORAȘ VERDE

Obiective cheie-specifice

5.1 Spații verzi funcționale, accesibile, interconectate valorificate și apreciate de către locuitori (creșterea gradului de satisfacție al locuitorilor în privința calității, funcționalității și accesibilității spațiilor verzi la de la 46%, la 70% până în 2021, modernizarea a minim 10 km de drumuri

forestiere, creșterea cu 10% a lungimii perdelelor vegetale cu rol de protecție de-a lungul drumurilor, amenajarea a minim 3 km de piste de alergare și/sau biciclete)

Se are în vedere creșterea suprafețelor verzi care sunt reabilitate/funcționale și pot fi utilizate în mod activ de populație; de asemenea, este necesară creșterea accesibilității populației la aceste spații verzi prin interconectarea lor prin intermediul pistelor de biciclete, alei/trasee special marcate, transport în comun etc. incluzând aici și spațiile verzi din afara orașului;

Acțiuni:

5.1.1 Valorificarea spațiilor și terenurilor neutilizate prin transformarea lor în spații verzi;

5.1.2 Realizarea infrastructurii de acces către spațiile verzi;

5.1.3. Îmbunătățirea amenajării peisagistice;

5.1.4 Asigurarea cu utilități de apă și canalizare a spațiilor verzi;

5.1.5 Reabilitarea și extinderea rețelei de drumuri forestiere;

Proiecte:

- Modernizarea și extinderea rețelei de drumuri forestiere din Municipiul Zalău;

5.1.6 Realizarea de perdele vegetale cu rol de protecție de-a lungul drumurilor;

5.1.7 Realizarea unor măsuri de punere în valoare a Văii Zalăului;

Proiecte:

- Realizarea de culoare verzi pe Valea Zalăului de la zona Scala până dincolo de gară și pe Valea Meseșului;

5.1.8 Realizarea de rețele coerente de canalizare pluvială de colectare;

5.1.9 Amenajarea de piste de alergare și pentru biciclete de-a lungul culearelor;

5.1.10 Multiplicarea posibilităților de agrement în zona Munților Meseș;

5.1.11 Realizarea demersurilor necesare în vedere valorificării unor terenuri ale fostei unități militare;

5.1.12 Valorificarea unor terenuri degradate;

Proiecte:

- Amenajării de spații verzi pe imobile abandonate sau degradate din municipiul Zalău – etapa I
- Amenajării de spații verzi pe imobile abandonate sau degradate din municipiul Zalău – etapa II
- Amenajării de spații verzi pe imobile abandonate sau degradate din municipiul Zalău – etapa III

5.2. Poluare redusă - fonică, atmosferă și menajeră (încadrarea în limitele stabilite de cadrul legal până în 2022).

Acțiuni:

5.2.1 Crearea unor perdele și buffere verzi în zonele cu o poluare fonică foarte mare;

5.2.2 Reducerea poluării fonice de-a lungul căilor de transport;

5.2.3 Optimizarea traficului rutier;

5.2.4 Încurajarea deplasării cu mijloace nemotorizate;

5.2.5 Reducerea poluării cursurilor de apă în vederea atingerii unei stări ecologice bune până în 2021;

Proiecte:

- Realizarea sistemelor de colectare ape uzate menajere pe traseul Văii Meseș (pentru eliminarea punctelor de deversare existente);

5.3. Clădiri eficiente energetic

Acțiuni:

5.3.1 Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale;

Proiecte:

- Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe A și B, 2A și 2C, B35 din municipiul Zalău;
- Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe D30-32 și D4
- Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe C2 și C3 din municipiul Zalău;
- Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe G24-G26-G28 și D22 din municipiul Zalău;
- Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe I58 și SB34 din municipiul Zalău;
- Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe S18, bl. 18, P15, M6 din municipiul Zalău;
- Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe P+8 și V1 din Municipiul Zalău;
- Creșterea eficienței energetice a blocului de locuințe A96 din Municipiul Zalău;
- Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Guliver și L din Municipiul Zalău;
- Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Bl. 80 și bl. Crișan 20 din municipiul Zalău
- Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe A16, Scala și SB15 din municipiul Zalău
- Creșterea eficienței energetice a blocului de locuințe T159 din Municipiul Zalău
- Creșterea eficienței energetice a blocului de locuințe G164 din Municipiul Zalău

5.3.2 Oferirea unor stimulente pentru noile clădiri vizând eficiența energetică și aspecte care țin de clădirile verzi (de ex. subvenții pentru achiziționare și montare panouri solare, scutire impozit clădiri eficiente energetic etc.);

5.3.3 Derularea unor programe pilot de creștere a eficienței energetice la clădirile publice, inclusiv școli și spitale;

Proiecte:

- Reabilitarea termică a blocului de locuințe sociale-Bloc C4;
- Reabilitarea termică a blocului de locuințe sociale C10-C11;
- Creșterea eficienței energetice a Liceului cu program sportiv “Avram Iancu”;
- Creșterea eficienței energetice a Lic. Pedagogic “Gheorghe Șincai” și Lic. Ortodox “Sf. Nicolae”;
- Creșterea eficienței energetice a Lic. Reformat “Wesseleniy”;
- Creșterea eficienței energetice a Lic. de Artă “Ioan Sima”;
- Creșterea eficienței energetice a Grădiniței Nr. 1;
- Creșterea eficienței energetice a Grădiniței “Pinochio”;
- Creșterea eficienței energetice a Grădiniței “Voinicel” (clădire existentă);
- Creșterea eficienței energetice a Grădiniței “Ion Creangă”;
- Creșterea eficienței energetice a Grădiniței “Piticii Isteți” (Nr. 11);
- Creșterea eficienței energetice a clădirilor administrative – sediu Poliția Locală, sediu DGADP, sediu Primărie;
- Crearea de acoperișuri și terase verzi pe măsura reabilitării clădirilor;
- Parc fotovoltaic în zona stației de epurare Zalău;

5.4. Sistem de colectare selectivă a deșeurilor 100% funcțional până în 2017

În vederea atingerii acestui obiectiv este necesară identificarea și implementarea de noi soluții privind punctele de colectare selectivă a deșeurilor (vandalizarea lor în cadrul sistemului integrat reprezintă o problemă majoră).

Acțiuni:

5.4.1 Sprijinirea în școli a campaniilor privind importanța reciclării deșeurilor;

5.4.2 Modernizarea punctelor de colectare a deșeurilor în zonele de condominii (containere îngropate);

Proiecte:

- Puncte subterane de colectare a deșeurilor menajere

5.4.3 Derularea unor măsuri stimulative de colectare selectivă în zona rezidențială de case;

5.5. Parteneriat funcțional pentru un oraș verde (minim 5 parteneriate cu asociațiile de locatari până în 2019, minim o campanie de informare și promovare organizată anual, minim 2 ONG-uri în domeniul mediului sprijinite și active începând din 2017)

Colaborarea între administrația publică locală, Agenția de Mediu Sălaj, operatorii de utilități, locali și regionali și asociațiile de proprietari (în vederea identificării nevoilor pe plan local precum și a surselor de finanțare pentru proiecte care includ/vizează municipiul Zalău) este imperios necesară în vederea atingerii dezideratului de oraș verde.

Acțiuni:

5.5.1 Realizarea unor parteneriate cu asociațiile de proprietari;

5.5.2 Realizarea de parteneriate cu unitățile de învățământ;

5.3.3 Stimularea voluntariatului de mediu;

5.3.4 Conectarea mediului privat, a ONG-urilor și a unităților de învățământ pentru orașul verde;

5.3.5 Organizarea de campanii de informare și promovare;

5.3.6 Stimularea dezvoltării ONG-urilor de mediu/din domeniul protecției mediului;

Proiecte:

- Program de finanțare pentru ONG-uri de mediu;

5.6. Adaptarea la schimbări climatice (minim 3 măsuri privind reducerea riscurilor de inundații implementate până în 2020, sistem de canalizare pluvială reabilitat în proporție de 100% până în 2032, realizarea hărților de hazard și de risc la inundații până în 2020)

Acțiuni:

5.6.1 Luarea măsurilor necesare prevenirii inundațiilor din centrul orașului;

5.6.2 Luarea de măsuri în vederea minimizării riscului inundațiilor asupra activităților economico-sociale și a infrastructurii din municipiu;

Proiecte:

- Introducerea hărților de hazard și de risc la inundații în Planul de Urbanism și de Dezvoltare Locală și actualizarea Regulamentelor Generale și Locale de Urbanism aferente, prin cuprinderea de prevederi pe termen mediu și lung cu privire la zonele de risc la inundații identificate prin hărțile de risc la inundații și adoptarea măsurilor cuprinse în P.M.R.I.;
- Amenajare torenți pentru reducerea scurgerii pe versanți și reținerea aluviunilor / sedimentelor;
- Măsuri de reducere a nivelului apei prin mărirea capacității de tranzitare prin redimensionarea podurilor;
- Măsuri de reabilitare și extindere a sistemului centralizat de canalizare pluvială și realizarea de noi acumulări nepermanente pentru atenuarea undelor de viitură pe afluenții necadastrați ai Văii Zalăului;

- Asigurarea pregătirii resurselor umane și materiale necesare gestionării în bune condiții a situațiilor de urgență generate de inundații; dotarea cu materiale și mijloace de intervenție la nivel local (Conform cerințelor legale: Ordinul ministrului administrației și internelor și ministrului mediului și pădurilor nr.192/1422/2012 – Anexa 12);
- Măsuri de stabilizare a albiei - recalibrări albiei, parapetei, ziduri de sprijin, apărări de mal, stabilizare pat albie “Apărare împotriva inundațiilor a municipiului și platformei industriale Zalău – reg. V. Zalău”: am. albie L = 4,5 km;
- Revizuirea Planului de apărare împotriva inundațiilor pentru municipiul Zalău până în anul 2018 (Conform cerințelor legale: Ordinul ministrului administrației și internelor și ministrului mediului și pădurilor nr.192/1422/2012);
- Realizarea de noi acumulări nepermanente de mici dimensiuni “Apărare împotriva inundațiilor a municipiului și platformei industriale Zalău – regularizare V. Zalău”, Capacitate totală: 12,8 km am. albie, 1,25 mil. mc ac.; Rest de exec.: Ac. amonte Zalău V=1,25 mil. mc;

5.6.3 Realizarea cursurilor de apă, respectiv lacuri de retenție pe cursurile de apă;

5.6.4 Realizarea rețele coerente de ape pluviale;

5.6.5 Amenajarea torenților de pe versanții din jurul orașului;

5.6.6 Amenajarea cursurilor de apă;

5.6.7 Măsuri pentru limitarea suprafeței impermeabile în zonele construite;

Proiecte:

- Promovarea de măsuri naturale de retenție a apei în zone urbane populate de tipul: Rigole “verzi”, canale și rigole, sisteme de drenaj etc., colectarea și stocarea apei de ploaie în rezervoare (îngropate), pavaje permeabile, acoperișuri verzi, zone de bioretenție, canale de infiltrație, spații verzi amenajate (inclusiv plantarea de arbori și arbuști pentru drenarea biologică a excesului de umiditate) etc.

6. POL DE DEZVOLTARE METROPOLITAN ȘI JUDEȚEAN

Dezvoltarea municipiului Zalău depinde și este condiționată de plasarea în sfera de influență a două centre urbane de la nivelul regiunii de Nord-Vest și anume Cluj-Napoca și Oradea. Pe de altă parte, municipiul poate și trebuie să valorifice în procesul de dezvoltare locală propria sa arie de influență/polarizare pe care o exercită asupra ruralului de proximitate/adiacent precum și aspra comunităților urbane din județul Sălaj. Obiectivele cheie specifice și acțiunile subsumate Obiectivului strategic 6 sunt de tipul “soft”, în principal deoarece realizarea impune o logică ce transcende granițele administrative ale unei singure comunități și impune configurarea dezvoltării municipiului Zalău în relație și cooperare cu toate nivelurile administrative și cu parteneri care aparțin nu doar de sectorul public ci și sectoarelor non-profit și profit. Accentul în cadrul obiectivelor cheie specifice și a acțiunilor este așadar pus pe elemente ce țin de guvernanță: crearea și dezvoltarea unor parteneriate între actorii publici și privați, între cei de la nivel local, metropolitan, județean și regional, îmbunătățirea și coordonarea proceselor de planificare strategică de la aceste niveluri, interconectarea unor strategii sectoriale etc.

Obiective cheie-specifice

6.1. Zonă metropolitană funcțională (Zona Metropolitană va avea o strategie de dezvoltare proprie și transport public funcțional până în anul 2030)

Dezideratul unei zone metropolitane funcționale presupune dezvoltarea la nivelul acestei zone a opțiunilor de extindere viitoare a municipiului, atât pentru partea rezidențială cât și pentru mediul de afaceri/investitori. Este necesară identificarea unor proiecte și modalități de cooperare cu comunitățile urbane din zona metropolitană, cu care relațiile directe de interconectare/interdependență sunt mai puțin dezvoltate. Se impune cultivarea unei relații de cooperare și nu de competiție cu toate comunitățile partenere din zona metropolitană(de tip câștig-câștig).

Acțiuni:

6.1.1 Planificarea strategică și organizarea serviciilor la nivelul Zonei Metropolitane;

Proiecte:

- Realizarea strategiei de dezvoltare a zonei metropolitane (cu indicarea/identificarea mai multor inele în cadrul ZM și a unor tipuri de acțiuni specifice pentru fiecare inel, în funcție de gradul de interconectare cu municipiul Zalău);
- Realizarea unui plan de amenajare teritorială pentru ZM;
- Realizarea la nivelul ZM a unui inventar cu terenuri potrivite pentru investiții private și publice de mare anvergură (terenuri de peste ½ ha); pregătirea terenurilor (infrastructură edilitară) în vederea investițiilor;

6.1.2 Oferirea unor servicii la nivel de zonă metropolitană – ex. transport în comun metropolitan;

6.2. Centru de promovare și coordonare a turismului la nivel zonal (creșterea cu 30% a numărului de înnopțiuni în structurile turistice, a numărului vizitatori ai obiectivelor și participanți la evenimente, până în anul 2023)

Turismul precum și valorificarea culturii în cadrul turismului reprezintă obiective asumate în prezent de numeroase orașe, ca modalitate de diversificare a activităților economice la nivel local. Pentru orașele mici provocarea este de a dezvolta capacități și obiective turistice și/sau culturale suficiente pentru turismul de weekend și de vacanță. Municipiul Zalău nu dispune singur de o ofertă turistică impresionantă dar aceasta poate fi consolidată prin cooperarea cu comunele și orașele din cadrul Zonei Metropolitane. De asemenea, în domeniul turismului, acțiunile de la nivel local trebuie coroborate cu acțiunea autorităților județene în vederea punerii în valoare a obiectivelor turistice din întregul județ: Castrul Roman Porolissum, Grădina Botanică Jibou, Stațiunea Balneoclimaterică Băile Boghiș, muzeele tradiționale și memoriale etc.

Acțiuni:

6.2.1 Consolidarea cooperării cu actorii de la nivel județean responsabili în domeniul turismului și culturii;

Proiecte:

- Rețeaua de informare și coordonare a turismului;
- Realizarea unei strategii sectoriale în domeniul culturii și turismului la nivelul Zonei Metropolitane.

6.2.2 Identificarea și promovarea unor rute culturale care cuprind obiective de la nivelul municipiului Zalău și din împrejurimi (intra-județean);

Proiecte:

- Pachete turistice integrate de tip "city-break" (1-4 zile);

- Amenajarea unor baze de recreere prin utilizarea apelor termale de la Crișeni și Meseșeni.

6.2.3 Sprijinirea valorificării potențialului turistic al Castrului Roman de la Moigrad-Porolissum;

6.2.4 Sprijinirea organizării și corelării evenimentelor culturale specifice la nivelul municipiului și a județului;

Proiecte:

- Zilele Cetății (zilele orașului);
- Festivalul Roman Zalău Porolissum.

6.2.6 Valorificarea zestrei etnografice a Țării Silvaniei;

Proiecte:

- Muzeu Etnografic Țara Silvaniei;

6.2.7 Organizarea unor festivaluri / evenimente periodice;

Proiecte:

- Semi-Maraton Zalău.

6.2.8 Dezvoltarea unui eveniment de anvergură care să atragă începând din anul 5 de organizare peste 5000 de participanți;

6.2.9 Diversificarea ofertei de cazare;

Proiecte:

- Reabilitarea Hotelului Stadion și transformarea în hostel;
- Amenajare unei zone de camping cu locuri pentru rulote și corturi;
- Amenajare tabără școlară în Munții Meseș.

6.2.10 Încurajarea și sprijinirea turismului sportiv;

Proiecte:

- Competiție de ciclism;
- Traseu pentru cycling / mountain biking în Zona Metropolitană.

7. COMUNITATE URBANĂ INTEGRATĂ ȘI INCLUZIVĂ

O atenție deosebită trebuie acordată măsurilor ce vizează serviciile de protecție socială, revitalizare socială a comunităților defavorizate, serviciilor medico-sanitare (integrate), servicii de îngrijire la domiciliu, servicii pentru persoanele cu dizabilități (inclusiv măsuri ce țin de economia socială), serviciile de asistență etc. Trebuie avute în vedere servicii medico-sociale integrate la nivel de municipiu, deoarece acestea îmbină rezolvarea problemelor medicale și a celor sociale. Pe fondul creșterii speranței de viață și a ponderii populației îmbătrânite în totalul populației, serviciile adresate acestor persoane trebuie create și dezvoltate corespunzător.

Obiective cheie-specifice:

7.1 Infrastructură și servicii publice accesibile persoanelor cu dizabilități (Centru Respiro funcțional, Centru de zi funcțional până în 2019, minim 3 ateliere protejate funcționale până în 2019, Servicii la domiciliu pentru persoane cu dizabilități funcțional până în 2021, minim 10 locuințe protejate până în 2022, Centru de activități sportive pentru persoane cu dizabilități până în 2023, Accesibilizarea instituțiilor publice în proporție de 100% până în 2018)

Acțiuni:

7.1.1 Dezvoltarea de structuri și servicii pentru persoanele cu dizabilități;

Proiecte:

- Crearea unui centru respiro pentru persoane cu dizabilități;

- Crearea unui centru de zi pentru persoanele adulte cu dizabilități;
- Amenajarea de ateliere protejate pentru persoane cu dizabilități;
- Dezvoltarea de servicii la domiciliu pentru persoane cu dizabilități;
- Crearea unui centru de zi cu servicii integrate pentru persoane adulte cu dizabilități neuropsihice severe sau multiple, de recuperare;
- Crearea unui centru de zi pentru copii cu dizabilități neuropsihice severe;
- Amenajarea de locuințe protejate pentru persoanele cu dizabilități;
- Crearea unui centru de activități sportive pentru persoane cu dizabilități;
- Amenajare Centrul de zi pentru persoane cu deficiențe de auz, în municipiul Zalău;
- Accesibilizarea instituțiilor publice.

7.1.2 Sprijinirea și oferirea de facilități agenților economici care angajează persoane cu dizabilități;

7.2 Infrastructură și servicii publice de calitate pentru persoanele vârstnice (realizarea unui centru de îngrijire în regim rezidențial până în 2020, crearea unui centru de zi până în 2021, dezvoltarea unui program de servicii socio-medicale la domiciliu până în 2021)

Acțiuni:

7.2.1 Dezvoltarea de structuri și servicii pentru persoanele vârstnice

Proiecte:

- Realizarea unui centru de îngrijire pentru persoanele vârstnice, în regim rezidențial;
- Crearea unui centru de zi pentru persoanele vârstnice din municipiul Zalău;
- Dezvoltarea unui program de servicii socio-medicale la domiciliu;

7.3 Comunitate urbană incluzivă (minim 3 blocuri de locuințe sociale reabilite până în 2023, minim 50 de locuințe sociale noi construite până în 2023, minim 2 măsuri vizând sănătatea publică, implementate până în 2020, adăpost de noapte până în 2023, minim 3 servicii funcționale pentru copii din familii nevoiașe până în 2023, Centrul de zi pentru copii până în 2023, cantină socială amenajată până în 2020, minim o campanie de CSR facilitată anual)

adăpost de noapte până în 2023, minim 3 servicii funcționale pentru copii din familii nevoiașe până în 2023, Centrul de zi pentru copii până în 2023, cantină socială amenajată până în 2020, minim o campanie de CSR facilitată anual)

Acțiuni:

7.3.1 Creșterea numărului și reabilitarea locuințelor sociale;

Proiecte:

- Transformarea Centrului Social de Urgență în bloc de locuințe sociale pentru persoane și familii cu loc de muncă și venituri stabile;
- Reabilitarea blocului de locuințe sociale-BI. C3;
- Reabilitarea blocului de locuințe sociale-BI. Astralis;
- Construirea/amenajarea de noi locuințe sociale;

7.3.2 Dezvoltarea sectorului de economie socială pentru grupuri vulnerabile;

Proiecte:

- Realizarea de anexe gospodărești pentru cantina socială a Municipiului Zalău;
- Realizarea de ateliere de mică producție pentru beneficiarii Adăpostului de noapte;
- Atelier de producție pentru tineri cu dizabilități medii, realizat de ANBR și APWR;
- Centrul de management al greutății, realizat de ANBR și APWR;
- Radioul NoRo – Vocea Pacientului, realizat de ANBR și APWR;
- Rețea de servicii integrate pentru persoanele afectate de boli rare;

7.3.3 Dezvoltarea de servicii pentru grupuri vulnerabile (persoane fără adăpost, bolnavi în faze terminale, copii, copii cu cerințe speciale, victime ale violenței, tineri, familii tinere etc);

Proiecte:

- Amenajarea unui nou adăpost de noapte în municipiul Zalău;

- Amenajare Centrul de zi pentru copii în municipiul Zalău;
- Amenajare Cantină socială în municipiul Zalău;
- Crearea unui centru pentru victimele violenței domestice;
- Dezvoltarea în municipiul Zalău de servicii de sprijin pentru copiii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate;
- Constituirea unui grup de sprijin pentru copiii din familiile nevoiaș;
- Realizarea în municipiul Zalău a unui centru de educație inclusivă pentru copii cu cerințe educative speciale;
- Construirea de blocuri ANL;
- Organizarea de servicii educativ-recreative pentru copii pe perioada vacanțelor;
- Strategie locală pentru diminuarea zonelor urbane în care trăiesc comunități marginalizate și pentru eliminarea riscului de apariție a unor noi zone;
- OASIS Zalău (proiect integrat pentru îmbunătățirea infrastructurii urbane și a serviciilor oferite în comunitatea marginalizată din mun. Zalău).

7.3.4 Facilitarea organizării proiectelor caritabile și a campaniilor de responsabilitate socială comunitară (CSR);

7.3.5 Încurajarea și sprijinirea dialogului și colaborării dintre cadrele didactice și părinții copiilor proveniți din comunități defavorizate/sărace (de ex. comunitățile de rromi);

7.3.6 Susținerea persoanelor dependente prin finanțarea de centre de îngrijire, programe de *day care*;

7.3.7 Sprijinirea și oferirea de facilități agenților economici care angajează persoane care provin din comunități dezavantajate;

7.3.8 Sprijinirea furnizării unor programe de calificare și reconversie profesională a persoanelor care nu au nicio calificare sau care nu au urmat nicio formă de învățământ în vederea inserției acestora pe piața muncii;

7.3.9 Facilitarea angajării de mediatori școlari în școlile în care învață copii proveniți din comunități dezavantajate;

7.3.10 Cooptarea ONG-urilor, a instituțiilor de cult și a agenților economici în măsurile ce vizează protecția socială, incluziunea socială și prevenirea abandonului școlar;

7.3.11 Sprijinirea inițiativelor ce vizează construirea și întreținerea caselor de tip familial;

8. IDENTITATE COMUNITARĂ DEFINITĂ, ASUMATĂ ȘI CONSOLIDATĂ

Obiective cheie-specifice

8.1. Brand local cunoscut și apreciat (studiu privind identitatea locală realizat până în 2019, brand local construit până în 2020, minim 2 campanii de promovare pe baza brandului până în 2023)

Acțiuni:

8.1.1 Dezvoltarea brandului;

Proiecte:

- Realizarea unui studiu privind identitatea locală;

8.1.2 Promovarea brandului local;

8.2. Politică de marketing eficientă (strategie de marketing dezvoltată până în 2020, minim 3 produse de marketing dezvoltate până în 2021, realizarea asociației "Produs în Zalău" până în 2020)

Acțiuni:

8.2.1 Identificarea celor mai bune soluții de marketing local;

Proiecte:

- Realizarea unei strategii de marketing local;

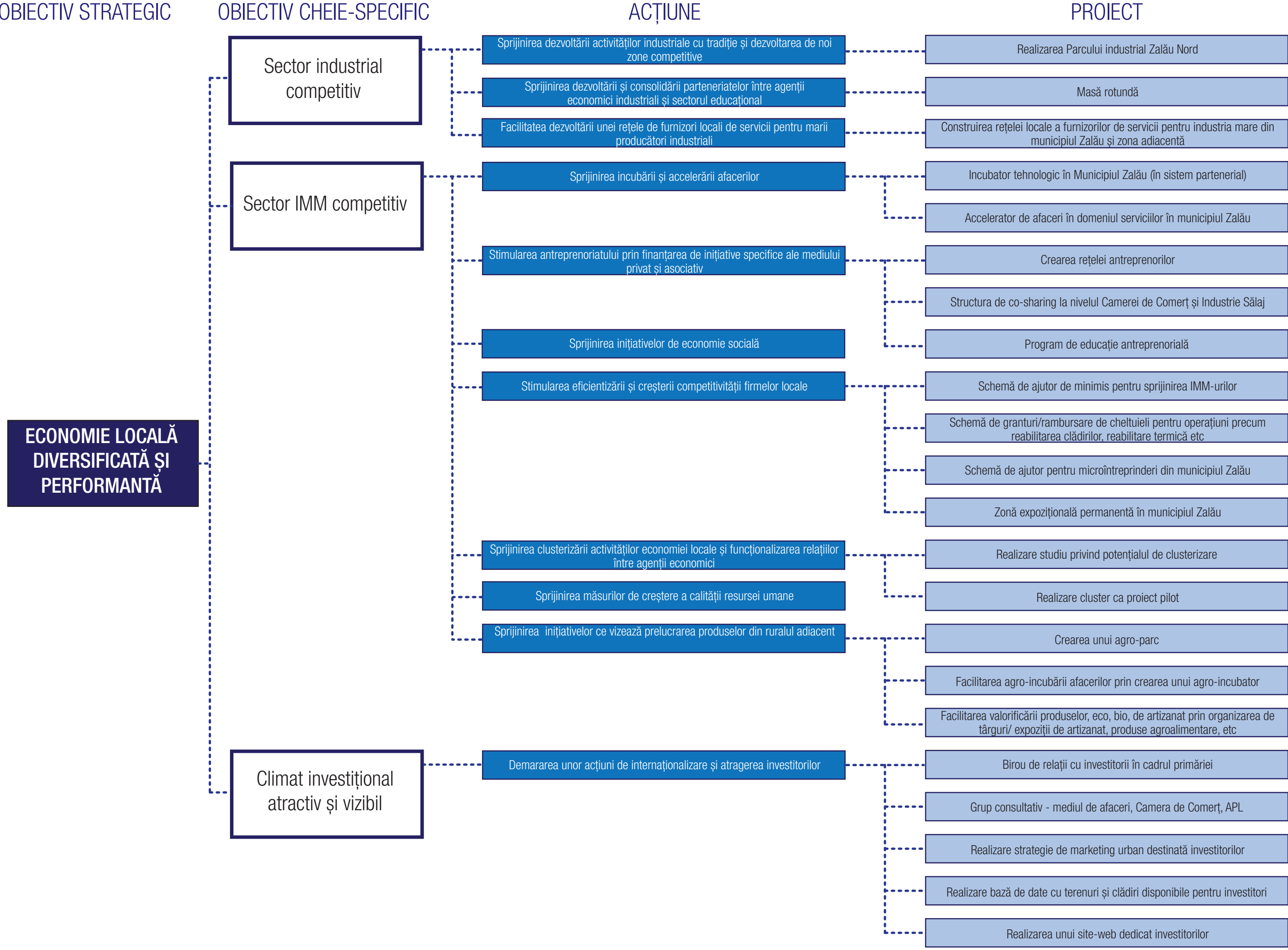
8.2.2 Dezvoltarea unor produse de marketing specifice (de ex. Castrul/Festivalul Roman Zalău-Porolisum, Grădina botanică, muzeul etnografic, produse/artefacte/suveniruri etc.);

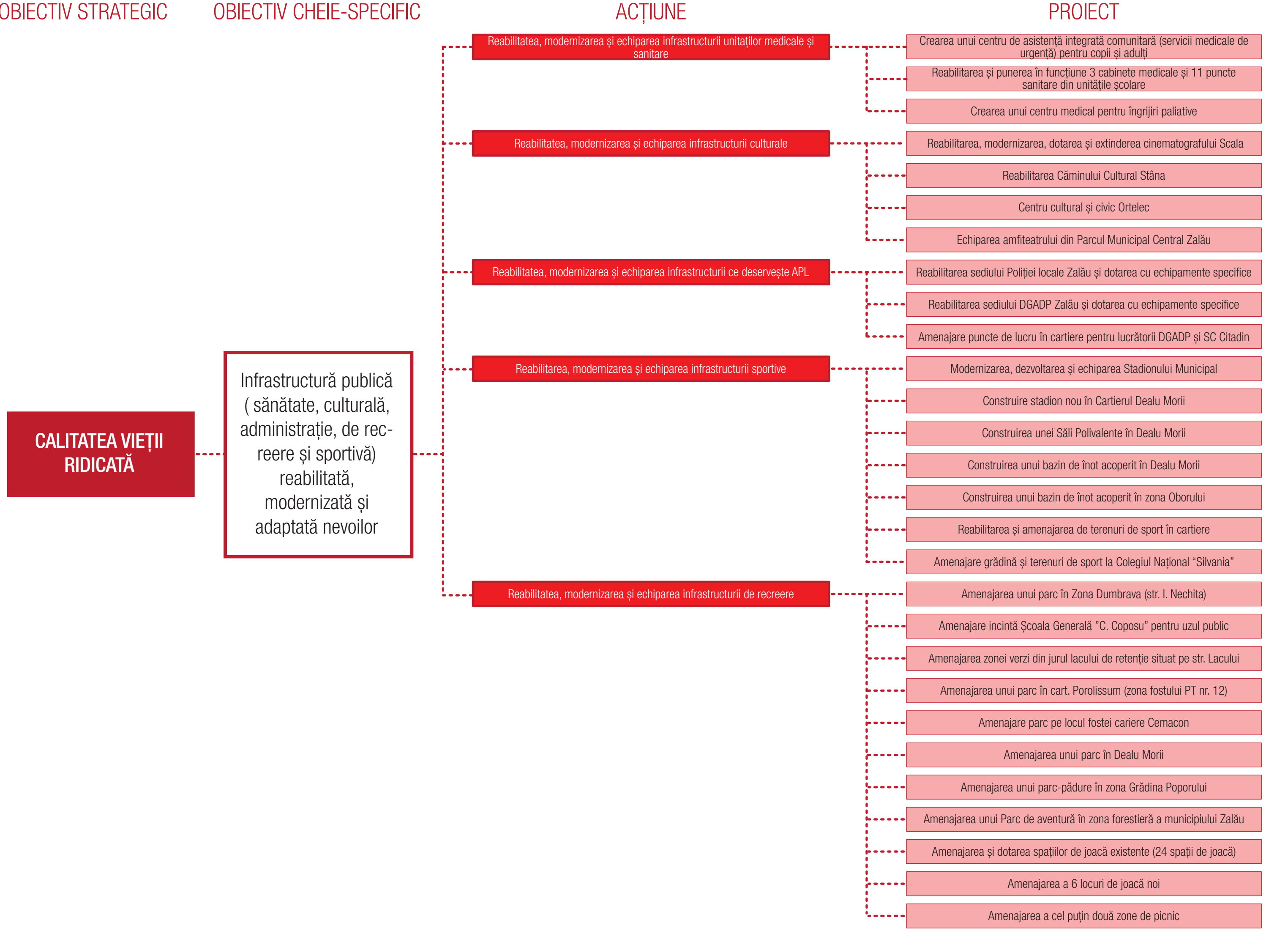
Proiecte:

- Realizarea unei asociații "Produs în Zalău" pentru promovarea producătorilor locali

8.2.3 Sprijinirea participării *Centrului național de informare și promovare turistică* Zalău la târguri de turism;

Logica intervenției

OBIECTIV STRATEGIC

OBIECTIV CHEIE-SPECIFIC

ACȚIUNE

PROIECT

EDUCAȚIE DE CALITATE

Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor

- Modernizarea infrastructurii educaționale, echiparea și dotarea școlilor cu echipament IT actual
- Sprijinirea dotării, în parteneriat cu agenții economici de profil, a laboratoarelor cu profil tehnic
- Construirea și amenajarea de locuințe de serviciu pentru cadre didactice

- Reabilitarea Liceului Tehnologic “Voievod Gelu”
- Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea unității de învățământ Liceului Tehnologic “Mihai Viteazul”
- Reabilitarea Școlii Gimnaziale “Simion Bărnuțiu”
- Reabilitarea Școlii Gimnaziale “Iuliu Maniu”
- Reabilitarea Școlii Gimnaziale “Corneliu Coposu”
- Reabilitarea Școlii Gimnaziale “George Coșbuc”
- Reabilitarea Școlii Gimnaziale “Porolissum”
- Reabilitarea Școlii Gimnaziale “Mihai Eminescu” – Corp B, sală de sport și amenajări exterioare
- Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea Grădiniței cu program prelungit “Căsuța cu Povești”
- Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea unității de învățământ preșcolar Grădinița cu program prelungit Nr. 12
- Reabilitarea Grădiniței Nr. 5
- Construirea Grădiniței “Meseș” și a Creșei “Meseș”
- Construirea Creșei “Voinicel”
- Îmbunătățirea dotărilor IT ale liceelor din Municipiul Zalău

Educație de calitate, adaptată la cerințele pieței

- Evaluarea periodică a nevoilor de formare profesională și facilitarea relației angajatori-potențiali angajați-AJOFM
- Sprijinirea dezvoltării școlilor de meserii
- Sprijinirea programelor de învățare pe tot parcursul vieții
- Facilitarea dezvoltării programelor de calificare și recalificare
- Sprijinirea dezvoltării centrului de excelență de la Colegiul Național Sylvania
- Sprijinirea dezvoltării educației universitare, inclusiv în domenii cu potențial la nivel local
- Sprijinirea dezvoltării educației profesionale

- Târg educațional pentru promovarea școlilor profesionale deja existente
- Târg de meserii
- Concurs național de meserii

Parteneriat funcțional între sistemul de învățământ, agenții economici de pe plan local, părinți, APL și AJOFM

- Sprijinirea comunicării interactive dintre părinți, cadrele didactice, APL, mediu de afaceri, AJOFM
- Sprijinirea dezvoltării serviciilor de consiliere și orientare profesională în licee și școli profesionale

- Crearea unui portal/catalog electronic în care părinții să poată posta probleme și soluții, să poată fi informați cu privire la note și absențe
- Angajarea unui consilier de consiliere orientare profesională în carieră în cadrul fiecărui liceu

Servicii de consiliere și orientare profesională de calitate și suficiente

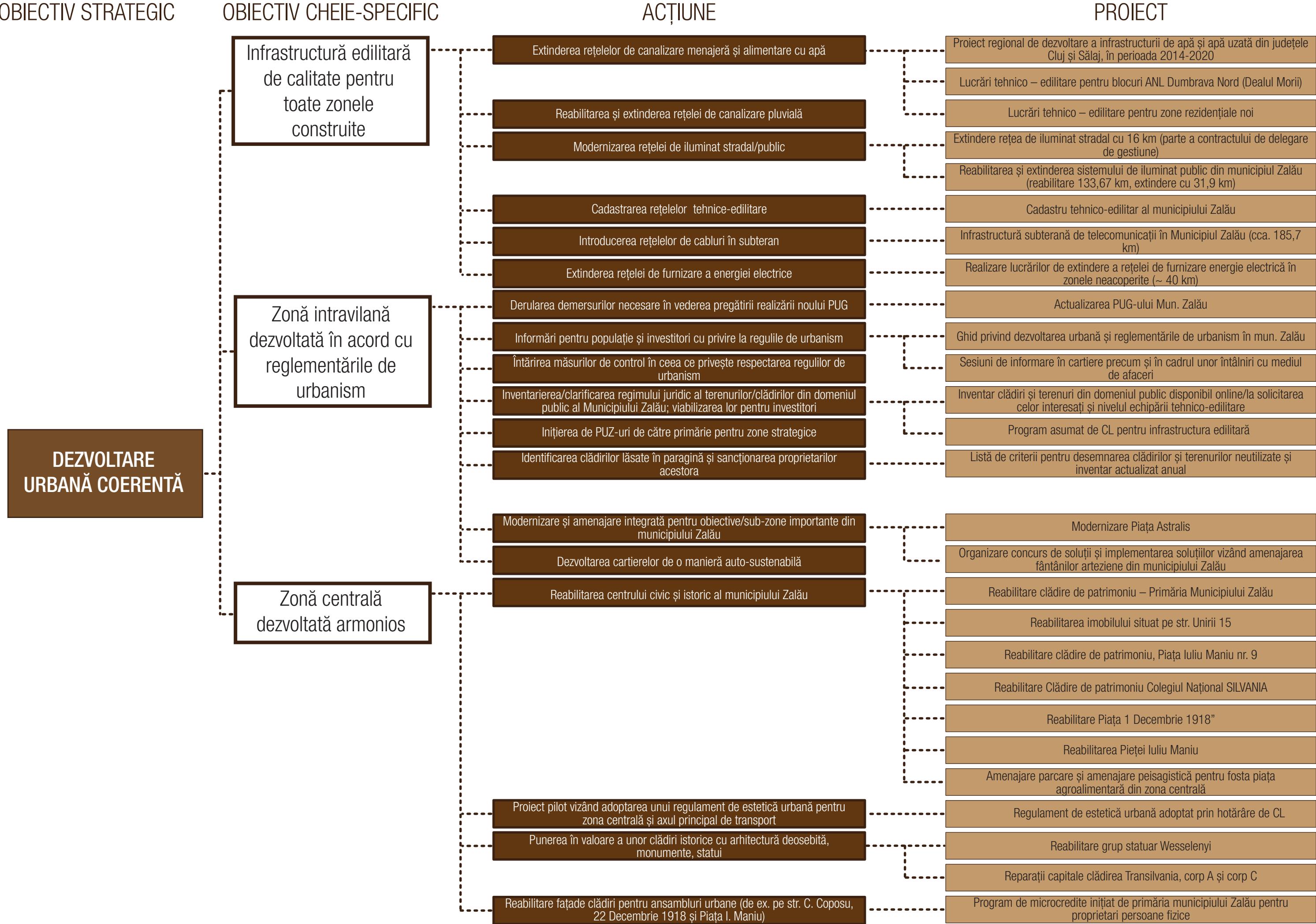
- Sprijinirea organizării unor competiții intra și extarșcolare

- Organizarea Cupei liceelor – competiție sportivă
- Organizarea unui concurs anual de cultură civică
- Organizarea unui concurs anual de cultură generală

Sistem funcțional de stimulare a performanței elevilor, studenților și cadrelor didactice

- Stimularea elevilor cu performanțe la învățătură
- Stimularea studenților cu performanțe
- Stimularea cadrelor didactice performante

- Burse de studiu pe domeniile considerate prioritare la nivel local
- Tabere/excursii pentru elevii cu rezultate bune la învățătură
- Premii de excelență pentru cadrele didactice performante

OBIECTIV STRATEGIC

OBIECTIV CHEIE-SPECIFIC

ACȚIUNE

PROIECT

DEZVOLTARE
URBANĂ COERENTĂ

Mobilitate urbană
durabilă

- Creșterea accesibilității și conectivității municipiului Zalău pe plan județean, național și regional
- Creșterea accesului între anumite cartiere precum și îmbunătățirea conexiunii cu viitoarea autostradă și șosea de centură
- Modernizarea axului central de transport
- Creșterea siguranței traficului în municipiul Zalău
- Dezvoltarea infrastructurii rutiere velo și centre de închiriere pentru biciclete precum și rasteluri
- Creșterea calității transportului în comun
- Dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru transportul de marfă
- Introducerea și stimularea utilizării unor mijloace de transport nepoluante
- Amenajarea parcărilor și eficientizarea modului de utilizare a spațiilor de parcare

- Variantă Ocolitoare (VO) Zalău Etapa II
- Terminal intermodal Gara CF – Autogară
- Modernizare DJ 191C
- Construcție drum legătură VO Zalău (str. Războieni) și modernizare Str. Andrei Mureșanu
- Modernizare Str. Iașiului – Constanței – Careiului - Meteorologiei
- Modernizare Str. Muncitorilor, Olarilor, Pomilor, Dacia și Băii, amenajarea trotuarelor, introducerea pistelor de biciclete și sensuri unice
- Modernizarea completă a axului central cu mai multe componente
- Pietonizare Str. Unirii
- Achiziția de mijloace de transport în comun noi - etapa I extinsă
- Modernizare Str. Andrei Șaguna, inclusiv modernizarea trotuarelor si amenajarea spațiilor de parcare
- Reconfigurarea intersecției Corneliu Coposu - Avram Iancu
- Reconfigurarea intersecției Lajos Kossuth - Andrei Șaguna
- Reconfigurarea intersecției Andrei Șaguna - Gh. Lazăr
- Amenajare trecere CF la nivel între DN1H și Mihai Viteazu în zona Gării Zalău
- Îmbunătățirea sistemului de management al traficului
- Amenajarea unor centre de închiriere/bike sharing și a rastelurilor de biciclete
- Optimizarea rețelei și serviciilor de transport public
- Amenajarea și modernizarea stațiilor de transport public in comun
- Informatizarea sistemului de transport în comun în municipiul Zalău
- Construcția drumului Valea Mitii - conexiune Variantă Ocolitoare - Str. Simion Bărnuțiu, utilizând traseul la sud-est de Uzina Electrică Zalău
- Promovarea transportului electric prin amplasarea de puncte de alimentare pentru mașinile electrice și hibride
- Îmbunătățirea sistemului de management al parcărilor
- Amenajarea de noi spații de parcare

OBIECTIV STRATEGIC

OBIECTIV CHEIE-SPECIFIC

ACȚIUNE

PROIECT

ZALĂU ORAȘ VERDE

Spații verzi funcționale, accesibile, interconectate valorificate și apreciate de către locuitori

Sistem de colectare selectivă a deșeurilor 100% funcțional

Parteneriat funcțional pentru un oraș verde

Adaptarea la schimbări climatice

- Valorificarea spațiilor și terenurilor neutilizate prin transformarea lor în spații verzi
- Realizarea infrastructurii de acces către spațiile verzi
- Îmbunătățirea amenajării peisagistice
- Asigurarea cu utilități de apă și canalizare a spațiilor verzi
- Reabilitarea și extinderea rețelei de drumuri forestiere
- Realizarea de perdele vegetale cu rol de protecție de-a lungul drumurilor
- Realizarea unor măsuri de punere în valoare a Văii Zalăului
- Realizarea de rețele coerente de canalizare pluvială de colectare
- Amenajarea de piste de alergare si pentru biciclete de-a lungul culoarelor
- Multiplicarea posibilităților de agrement în zona Munților Meseș
- Realizarea demersurilor necesare în vedere valorificării unor terenuri ale fostei unități militare
- Valorificarea unor terenuri degradate
- Sprijinirea în școli a campaniilor privind importanța reciclării deșeurilor
- Modernizarea punctelor de colectare a deșeurilor în zonele de condominii (containere îngropate)
- Derularea unor măsuri stimulative de colectare selectivă în zona rezidențială de case
- Stimularea dezvoltării ONG-urilor de mediu
- Realizarea de parteneriate cu unitățile de învățământ
- Stimularea voluntariatului de mediu
- Conectarea mediului privat, ONG-urilor și unităților de învățământ pentru orașul verde
- Organizarea de campanii de informare și promovare
- Realizarea unor parteneriate cu asociațiile de proprietari
- Luarea de măsuri în vederea minimizării riscului inundațiilor asupra activităților economico-sociale și infrastructurii din municipiu
- Luarea măsurilor necesare prevenirii inundațiilor din centrul orașului
- Amenajarea cursurilor de apă
- Realizarea cursurilor de apă, respectiv lacuri de retenție pe cursurile de apă
- Realizarea unor rețele coerente de ape pluviale
- Amenajarea torenților de pe versanții din jurul orașului
- Măsuri pentru limitarea suprafeței impermeabile în zonele construite

Modernizarea și extinderea rețelei de drumuri forestiere din Municipiului Zalău

Realizarea de culoare verzi pe valea Zalăului, de la zona Scala până dincolo de gară și pe Valea Meseșului

Puncte subterane de colectare a deșeurilor menajere

Program de finanțare pentru ONG-urile de mediu

Măsuri de reducere a nivelului apei prin mărirea capacității de tranzitare prin redimensionarea podurilor

Introducerea hărților de hazard și de risc la inundații în Planul de Urbanism și de Dezvoltare Locală si actualizarea Regulamentelor de Urbanism

Măsuri de reabilitare și extindere a sistemului centralizat de canalizare pluvială și realizarea de noi acumulări nepermanente

Asigurarea pregătirii resurselor umane și materiale necesare gestionării în bune condiții a situațiilor de urgență generate de inundații

Realizarea de noi acumulări nepermanente de mici dimensiuni

Măsuri de stabilizare a albiei

Revizuirea Planului de apărare împotriva inundațiilor pentru municipiul Zalău până în anul 2018

Amenajare torenți pentru reducerea scurgerii pe versanți și reținerea aluviunilor / sedimentelor

Măsuri naturale de retenție a apei în zonele urbane

OBIECTIV STRATEGIC

OBIECTIV CHEIE-SPECIFIC

ACȚIUNE

PROIECT

ZALĂU ORAȘ VERDE

Clădiri eficiente
energetic

Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale

- Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe A și B, 2A și 2C, B35
- Creșterea eficienței energetice a blocului de locuințe D30-32 și D4
- Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe C2 și C3
- Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe G24-G26-G28 și D22
- Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe I58 și SB34
- Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe S18, bl. 18, P15, M6
- Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe P+8 și V1
- Creșterea eficienței energetice a blocului de locuințe A96
- Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Guliver și L
- Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Bl. 80 și bl. Crișan 20
- Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe A16, Scala și SB15
- Creșterea eficienței energetice a blocului de locuințe T159
- Creșterea eficienței energetice a blocului de locuințe G164

OBIECTIV STRATEGIC

OBIECTIV CHEIE-SPECIFIC

ACȚIUNE

PROIECT

ZALĂU ORAȘ VERDE

Clădiri eficiente
energetic

- Oferirea unor stimulente pentru noile clădiri vizând eficiența energetică și aspecte care țin de clădirile verzi
- Derularea unor programe pilot de creștere a eficienței energetice la clădirile publice, inclusiv școli și spitale

- Reabilitarea termică a blocului de locuinte sociale-Bloc C4
- Reabilitarea termică a blocului de locuinte sociale C10-C11
- Reabilitarea Lic. Sportiv “Avram Iancu”
- Creșterea eficienței energetice a Lic. Pedagogic “Gheorghe Șincai” și Lic. Ortodox “Sf. Nicolae”
- Creșterea eficienței energetice a Lic. Reformat “Wesseleniy”
- Creșterea eficienței energetice a Lic. de Artă “Ioan Sima”
- Creșterea eficienței energetice a Grădiniței Nr. 1
- Creșterea eficienței energetice a Grădiniței “Pinochio”
- Creșterea eficienței energetice a Grădiniței “Voinicel” (clădire existentă)
- Creșterea eficienței energetice a Grădiniței Reabilitarea termică a Grădiniței “Ion Creangă”
- Creșterea eficienței energetice a Grădiniței “Piticii Isteți” (Nr. 11)
- Creșterea eficienței energetice a clădirilor administrative – sediu Poliția Locală, sediu DGADP, sediu Primărie
- Crearea de acoperișuri și terase verzi pe măsura reabilitării clădirilor
- Parc fotovoltaic în zona stației de epurare Zalău

Poluare redusă
(fonică, aer și
menajeră)

- Crearea unor perdele și buffere verzi în zonele cu o poluare fonică foarte mare
- Reducerea poluării fonice de-a lungul căilor de transport
- Optimizarea traficului rutier
- Încurajarea deplasării cu mijloace nemotorizate
- Reducerea poluării cursurilor de apă în vederea atingerii stării ecologice bune până în 2021

Realizarea sistemelor de colectare menajeră de-a lungul văilor pentru eliminarea punctelor de deversare existente

OBIECTIV STRATEGIC

OBIECTIV CHEIE-SPECIFIC

ACȚIUNE

PROIECT

POL DE DEZVOLTARE
METROPOLITAN ȘI
JUDEȚEAN

Zonă metropolitană
funcțională

Centru de promovare
și coordonare a
turismului la nivel
zonal

- Planificarea strategică și organizarea serviciilor la nivelul Z.M.
- Transport în comun metropolitan
- Consolidarea cooperării cu actorii de la nivel județean
- Identificarea și promovarea unor rute culturale care cuprind obiective de la nivelul Z.M.
- Sprijinirea valorificării potențialului turistic al Castrului Roman de la Moigrad-Porolissum
- Sprijinirea organizării și corelării evenimentelor culturale specifice la nivelul municipiului și a județului
- Valorificarea zestrei etnografice a Țării Silvaniei
- Organizarea unor festivaluri / evenimente periodice
- Dezvoltarea unui eveniment de anvergură care să atragă începând din anul 5 de organizare peste 5000 de participanți
- Diversificarea ofertei de cazare
- Dezvoltarea unei zone de camping cu locuri pentru rulote
- Încurajarea și sprijinirea turismului sportiv

- Realizarea strategiei de dezvoltare a zonei metropolitane
- Realizarea unui plan de amenajare teritorială pentru ZM
- Realizarea la nivelul ZM a unui inventar cu terenuri potrivite pentru investiții private și publice de mare anvergură
- Rețeaua de informare și coordonare a turismului
- Realizarea unei strategii sectoriale în domeniul culturii și turismului la nivelul Z.M.
- Pachete turistice integrate de tip "city-break" (1-4 zile)
- Amenajarea unor baze de recreere - utilizarea apelor termale de la Crișeni și Meseșeni
- Zilele Cetății (Zilele orașului)
- Festivalul Roman Zalău Porolissum
- Muzeu Etnografic Țara Silvaniei
- Semi-Maraton Zalău
- Reabilitarea Hotelului Stadion și transformarea în hostel
- Amenajare zonă de camping pentru rulote (caravane) și corturi
- Amenajare tabără școlară în Munții Meseș
- Competiție de ciclism
- Traseu pentru cycling / mountain biking în Z. M.

OBIECTIV STRATEGIC

OBIECTIV CHEIE-SPECIFIC

ACȚIUNE

PROIECT

COMUNITATE
URBANĂ INTEGRATĂ
ȘI INCLUZIVĂ

Infrastructură și
servicii publice
accesibile persoanelor
cu dizabilități

Dezvoltarea de structuri și servicii pentru persoanele cu
dizabilități

Crearea unui centru respiro pentru persoane cu dizabilități

Crearea unui centru de zi pentru persoanele adulte cu
dizabilități

Amenajarea de ateliere protejate pentru persoane cu
dizabilități

Dezvoltarea de servicii la domiciliu pentru persoane cu
dizabilități

Crearea unui centru de zi cu servicii integrate pentru
persoane adulte cu dizabilități neuropsihice severe sau
multiple, de recuperare

Crearea unui centru de zi pentru copiii cu dizabilități
neuropsihice severe

Amenajarea de locuințe protejate pentru persoanele cu
dizabilități

Crearea unui centru de activități sportive pentru persoane cu
dizabilități

Amenajare Centrul de zi pentru persoane cu deficiențe de
auz

Accesibilizarea instituțiilor publice

Sprijinirea și oferirea de facilități agenților economici care
angajează persoane cu dizabilități

Infrastructură și
servicii publice de
calitate pentru
persoanele vârstnice

Dezvoltarea de structuri și servicii pentru persoanele cu
dizabilități

Realizarea unui centru de îngrijire pentru persoanele
vârstnice, în regim rezidențial

Crearea unui centru de zi pentru persoanele vârstnice în
zona Dumbrava

Dezvoltarea unui program de servicii socio-medicale la
domiciliu

OBIECTIV STRATEGIC

OBIECTIV CHEIE-SPECIFIC

AȚIUNE

PROIECT

COMUNITATE
URBANĂ INTEGRATĂ
ȘI INCLUZIVĂ

Comunitate urbană
incluzivă

- Creșterea numărului și reabilitarea locuințelor sociale
- Dezvoltarea sectorului de economie socială pentru grupuri vulnerabile
- Dezvoltarea de servicii pentru grupuri vulnerabile
- Facilitarea organizării proiectelor caritabile și a campaniilor de CSR
- Încurajarea dialogului și colaborării dintre cadrele didactice și părinții copiilor din comunități defavorizate/sărace
- Susținerea persoanelor dependente prin finanțarea de centre de îngrijire, programe de day care
- Sprijinirea și oferirea de facilități agenților economici care angajează persoane din comunități dezavantajate
- Sprijinirea furnizării unor programe de calificare și reconversie profesională a persoanelor care nu au nicio calificare sau care nu au urmat nicio formă de învățământ
- Facilitarea angajării de mediatori școlari în școlile în care învață copii proveniți din comunități dezavantajate
- Cooptarea ONG-urilor, a instituțiilor de cult și a agenților economici în măsurile ce vizează protecția socială, incluziunea socială și prevenirea abandonului școlar
- Sprijinirea inițiativelor ce vizează construirea și întreținerea caselor de tip familial

- Transformarea Centrului Social de Urgență în locuințe sociale pentru persoane și familii cu loc de muncă și venituri stabile
- Reabilitarea blocului de locuințe sociale-BI. C3
- Reabilitarea blocului de locuințe sociale-BI. Astralis
- Construirea/amenajarea de noi locuințe sociale
- Realizarea de anexe gospodărești pentru cantina socială a Municipiului Zalău
- Realizarea de ateliere de mică producție pentru beneficiarii Adăpostului de noapte
- Atelier de producție pentru tineri cu dizabilități medii, realizată de ANBR și APWR
- Centrul de management al greutății, realizată de ANBR și APWR
- Radioul No-Ro - Vocea pacientului; proiect realizat de ANBR și APWR
- Rețea de servicii integrate pentru persoanele cu boli rare
- Amenajarea unui nou adăpost de noapte
- Amenajare Centrul de zi pentru copii
- Amenajare Cantină socială
- Crearea unui centru pentru victimele violenței domestice
- Dezvoltarea de servicii de sprijin pentru copiii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate
- Constituirea unui grup de sprijin pentru copiii din familiile nevoiașe
- Realizarea unui centru de educație incluzivă pentru copii cu cerințe educativ speciale
- Construirea de blocuri ANL
- Organizarea de servicii educativ-recreative pentru copii pe perioada vacanțelor
- Strategie locală pentru comunitățile marginalizate, cu risc de sărăcie și excluziune socială

IDENTITATE
COMUNITARĂ
DEFINITĂ, ASUMATĂ
ȘI CONSOLIDATĂ

Brand local cunoscut
și apreciat

Politică de marketing
eficace

Dezvoltarea brandului

Promovarea brandului

Identificarea celor mai bune soluții de marketing local

Dezvoltarea unor produse de marketing specifice

Sprijinirea participării Centrului național de informare
și promovare turistică Zalău la târguri de turism

Realizarea unui studiu privind identitatea locală

Realizarea unei strategii de marketing local

Realizarea unei asociații "Produs în Zalău" pentru
promovarea producătorilor locali

Plan de acțiune

PLAN DE ACȚIUNE ÎN VEDEREA IMPLEMENTĂRII SIDU ZALĂU 2016 – 2023/2030

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implemen- tare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
OBIECTIV STRATEGIC 1 - ECONOMIE LOCALĂ DIVERSIFICATĂ ȘI PERFORMANTĂ												
1.	Realizarea Parcului industrial Zalău Nord	OS 1. Ocuparea forței de muncă OS3. Cercetare, dezvoltare și inovare	Zonă Industrială Nord Zalău	Firme industriale, forță de muncă	1.1. Sector industrial competitiv	FP	2.580.000	2017-2019	x	x	PMZ	Cost calculat pt. o suprafață de 10-14 Ha / costurile cresc în funcție de achizițiile de terenuri și extinderi
2.	Masă rotundă cu tema <i>Identificarea măsurilor locale și încheierea de parteneriate între agenții economici locali, AJOFM și ISJ</i>	OS 1. Ocuparea forței de muncă	NA	Agenți economici, instituții deconcentrate	1.1. Sector industrial competitiv	FP	Nu există costuri	Continuă 2016-2020	NA	NA	PMZ, Camera de Comerț și Industrie Sălaj	NA
3.	Construirea rețelei locale a furnizorilor de servicii pentru industria mare din municipiul Zalău și zona adiacentă	OS 1. Ocuparea forței de muncă	NA	Agenți industriali mari, IMM din zona serviciilor	1.1. Sector industrial competitiv 1.2. Sector IMM competitiv	FP	2.000	2016	x	NA	Agenți economici, Camera de Comerț și Industrie Sălaj, PMZ	NA
4.	Incubator tehnologic în Municipiul Zalău (în sistem partenerial)	OS 1. Ocuparea forței de muncă OS3. Cercetare, dezvoltare și inovare	Zonă Industrială Nord Zalău	Agenți industriali mari, antreprenori industriali	1.2. Sector IMM competitiv 1.1. Sector industrial competitiv	FP	600.000	2019-2020	x	x POR POC (ANIMMC)	PMZ, Camera de Comerț și Industrie Sălaj	NA
5.	Accelerator de afaceri în domeniul serviciilor în municipiul Zalău	OS 1. Ocuparea forței de muncă OS3. Cercetare, dezvoltare și inovare	Va fi identificat	antreprenori	1.2. Sector IMM competitiv	FP	750.000		x	x POR POC (ANIMMC)	PMZ, Camera de Comerț și Industrie Sălaj	NA

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
6.	Crearea rețelei antreprenorilor	OS 1. Ocuparea forței de muncă OS3. Cercetare, dezvoltare și inovare	NA	IMM, antreprenori, ONG	1.2. Sector IMM competitiv 2.4 Sector nonguvernamental dezvoltat	FP	/	2016 - 2017	NA	NA	Camera de Comerț și Industrie Sălaj	
7.	Structura de co-sharing la nivelul Camerei de Comerț și Industrie Sălaj	OS 1. Ocuparea forței de muncă OS3. Cercetare, dezvoltare și inovare	CCI Salaj	IMM, antreprenori	1.2. Sector IMM competitiv	FP	15.000	2016-2020		x	Camera de Comerț și Industrie Sălaj	Echipare spatii
8.	Program de educație antreprenorială	OS 1. Ocuparea forței de muncă	Va fi identificat	Antreprenori , ONG	1.2. Sector IMM competitiv 2.4 Sector nonguvernamental dezvoltat	FP	8.500	2017-2020	x	x	Camera de Comerț și Industrie Sălaj, scoli	Suma anuala
9.	Schemă de ajutor de minimis pentru sprijinirea Întreprinderilor Mici și Mijlocii din municipiul Zalău (cu accent pe întreprinderi mijlocii)	OS 1. Ocuparea forței de muncă OS3. Cercetare, dezvoltare și inovare	NA	Întreprinderi mijlocii – 50-249 , salariați	1.2. Sector IMM competitiv	FP	180.000	2017-2020	x		PMZ	Valoare anuală
10.	Schemă de granturi/rambursare de cheltuieli pentru operațiuni precum reabilitarea clădirilor, reabilitare termică, modernizare spații verzi, instalare sisteme de încălzire etc.;	OS 1. Ocuparea forței de muncă OS3. Cercetare, dezvoltare și inovare	NA	Microîntreprinderi, întreprinderi mici	1.2. Sector IMM competitiv	FP	180.000	2017-2020	x		PMZ	Valoare anuală

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
11.	Schemă de ajutor pentru microîntreprinderi din municipiul Zalău – creșterea capacităților „soft” granturi / rambursare de cheltuieli pentru studii de marketing, creșterea capacității ITC, achiziția de servicii de consultanță, achiziții de utilaje, echipamente, mobilier etc.;	OS 1. Ocuparea forței de muncă OS3. Cercetare, dezvoltare și inovare	NA	Microîntreprinderi	1.2. Sector IMM competitiv	FP	18.000	2017-2020	x		PMZ	Valoare anuală
12.	Zonă expozițională permanentă în Zalău	OS 1. Ocuparea forței de muncă OS3. Cercetare, dezvoltare și inovare	Zonă Industrială Nord Zalău	Firme locale	1.2. Sector IMM competitiv 1.1. Sector industrial competitiv	FP	800.000	2020-2023		x	PMZ, CCI Sălaj	NA
13.	Realizare studiu privind potențialul de clusterizare	OS3. Cercetare, dezvoltare și inovare	NA	Camera de Comerț si Industrie Sălaj, asociațiile de afaceri/agenților economici	1.2. Sector IMM competitiv 1.1. Sector industrial competitiv	FP	20.000	2017		x	PMZ, Camera de Comerț și Industrie Sălaj	NA
14.	Realizare cluster ca proiect pilot (de ex. în domeniul industriei prelucrării lemnului, metalurgiei, produselor bio etc)	OS 1. Ocuparea forței de muncă OS3. Cercetare, dezvoltare și inovare	NA	Firme locale, Asociații întreprinzători	1.2. Sector IMM competitiv 6.1 Zonă metropolitană funcțională	FP	5.000	2017	x	x	Camera de Comerț și Industrie Sălaj, agenți economici, PMZ	NA
15.	Funcționalizarea unei zone specifice de depozitare și prelucrare prin crearea unui agro-parc	OS 1. Ocuparea forței de muncă OS3. Cercetare, dezvoltare și inovare	Zonă Industrială Nord Zalău	Firme și agricultori din zona metropolitană	1.2. Sector IMM competitiv 6.1 Zonă metropolitană funcțională	FP	1,900,000	2017-2022	x	x POR	PMZ, Asociația Zona Metropolitană	Cost calculat la o suprafață a halei de sub 3000mp si suprafață totală 30.000 mp

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
16.	Facilitarea agro-incubării afacerilor prin crearea unui agro-incubator	OS 1. Ocuparea forței de muncă OS3. Cercetare, dezvoltare și inovare	Zonă Industrială Nord Zalău	Firme și agricultori din zona metropolitană	1.2. Sector IMM competitiv 6.1 Zonă metropolitană funcțională	FP	600,000	2017-2018	x	x POR POC (ANIMMC)	PMZ, Asociația Zona Metropolitană	NA
17.	Facilitarea valorificării produselor eco, bio, de artizanat prin organizarea de târguri/ expoziții de artizanat, produse agroalimentare, ecologice etc	OS 1. Ocuparea forței de muncă	Va fi identificat.	Producători locali	1.2. Sector IMM competitiv 6.1 Zonă metropolitană funcțională	FP	30.000	Continuu din 2017	x	x	Camera de Comerț și Industrie Sălaj, Asociația Zona Metropolitană	Cost anual
18.	Birou de relații cu investitorii	OS 1. Ocuparea forței de muncă	Primăria Zalău sau un alt sediu in zona centrala	Administrație locală, agenți economici	1.3. Climat investițional atractiv și vizibil Municipiul Zalău 1.2. Sector IMM competitiv 1.1. Sector industrial competitiv	FP	15,000	2016-2017	x		PMZ	Costuri anuale
19.	Dezvoltare structură de parteneriat între mediul de afaceri, Camera de Comerț, APL – grup consultativ	OS 1. Ocuparea forței de muncă OS3. Cercetare, dezvoltare și inovare	NA	Administrație locală, agenți economici, CCI	1.3. Climat investițional atractiv și vizibil	FP	/	2016-2017	NA	NA	PMZ, Camera de Comerț și Industrie Sălaj, asociații ale agenților economici	NA
20.	Realizare strategie de marketing urban destinată investitorilor	OS 1. Ocuparea forței de muncă OS3. Cercetare, dezvoltare și inovare	NA	Investitori romani si străini, agenți economici locali	1.3. Climat investițional atractiv și vizibil 1.2. Sector IMM competitiv 1.1. Sector industrial competitiv 8.2 Politica de marketing eficace	FP	15.000	2016-2017		x	PMZ, Camera de Comerț și Industrie Sălaj,	Conexat cu strategia de marketing urban

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
21.	Realizare bază de date cu terenuri și clădiri disponibile pentru investitori	OS 1. Ocuparea forței de muncă OS3. Cercetare, dezvoltare și inovare	NA	Investitori	1.3. Climat investițional atractiv și vizibil	FP	/	Începând cu 2016 continuu	NA	NA	PMZ	NA
22.	Realizarea unui site-web dedicat investitorilor	OS 1. Ocuparea forței de muncă OS3. Cercetare, dezvoltare și inovare	NA	Agenți economici	1.3. Climat investițional atractiv și vizibil	FP	3.500	2017	x		PMZ	NA
OBIECTIV STRATEGIC 2 - CALITATEA VIEȚII RIDICATĂ												
23.	Crearea unui centru de asistență integrată comunitară cu profil de servicii medicale de urgență (adițional celui existent) pentru copii și adulți	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Va fi identificat	Cetățenii mun. Zalău	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată nevoilor	FP	1.000.000	2016-2019		POR - Axa Prioritară 8 - Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale	PMZ	Doar în eventualitatea finanțării pe POR sau alte surse atrase.
24.	Reabilitarea și punerea în funcțiune a 3 cabinete medicale și 11 puncte sanitare din unitățile școlare din Municipiul Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	În unitățile școlare.	Elevi	2.1 Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată nevoilor	FP		2016-2020	X	POR - Axa Prioritară 8 - Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale	DASC Zalău	

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
25.	Crearea unui centru medical pentru îngrijiri paliative;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Va fi identificat.	Cetățenii mun. Zalău	2.1 Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată nevoilor	FP	2.000.000	2016-2020	x	POR - Axa Prioritară 8 - Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale	PMZ, DSP, CAS, Fundația ACASA	Doar în eventualitatea finanțării pe POR sau alte surse atrase.
26.	Reabilitarea, modernizarea, dotarea și extinderea cinematografului Scala din municipiul Zalău, jud. Sălaj	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Str. S. Bărnăușiu	Cetățenii mun. Zalău	2.1Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată nevoilor	DALI	3.433.000	2016-2018	X	CNI	PMZ, CNI	Proiect depus spre finanțare.
27.	Reabilitarea Căminului Cultural Stâna	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Sat Stâna	Cetățenii mun. Zalău	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată nevoilor	FP	800.000	2017-2018	X	POR - Axa Prioritară 4 – Dezvoltarea urbana durabila	PMZ	
28.	Realizarea Centrului cultural și civic Ortelec (pe amplasamentul fostului cămin cultural)	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Ortelec	Cetățenii mun. Zalău	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată nevoilor	FP	1.200.000	2017-2018	X	POR - Axa Prioritară 4 – Dezvoltarea urbana durabila	PMZ	
29.	Echiparea amfiteatrului din Parcul Municipal Central Zalău pentru facilitarea derulării spectacolelor și asigurare condițiilor în perioadele reci (incl. echipamente proiecție filme, microfoane pentru instrumente);	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Parc Municipal Zalău	Cetățenii mun. Zalău	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată nevoilor 2.3. Zalăul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP	80.000	2017-2019	X	Sponsorizări	PMZ, Casa Mun. de Cultura Zalău	

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
30.	Reabilitarea sediului Poliției Locale Zalău și dotarea cu echipamente specifice (1 autoutilitară de intervenție, mijloace de comunicare – stații de emisie recepție)	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Sediul Poliției Locale	Angajații din cadrul Poliției locale	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată nevoilor	FP	250.000	2017-2019	X	Parțial POR Axa 3.1	PMZ	
31.	Reabilitarea sediului DGADP Zalău și dotarea cu echipamente specifice (generator electric, echipamente IT, incl. soluții pentru gestionare locuri de veci)	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Sediu DGADP	Angajații DGADP Zalău	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată	FP	250.000	2017-2019	X	Parțial POR Axa 3.1	PMZ, DGADP	
32.	Amenajare puncte de lucru în cartiere pentru lucrătorii DGADP și SC Citadin SRL	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Bradet, Pacii, Porolissum, Dumbrava, Dva. Nord	Angajații DGADP Zalău & SC Citadin SRL	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată	FP	400.000	2017-2019	X	SC Citadin	PMZ, DGADP, SC Citadin SA	
33.	Modernizarea, dezvoltarea și echiparea Stadionului Municipal Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune socială OS 1. Ocuparea forței de muncă	Stadion Municipal	Cetățenii Mun. Zalău	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată 2.3. Zalăul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP	1.500.000	2017-2020	X	POR - Axa Prioritară 4 - Dezvoltare urbană durabilă	PMZ	
34.	Construire stadion nou în Cartierul Dealu Morii, municipiul Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune socială OS 1. Ocuparea forței de muncă	Dealul Morii	Cetățenii Mun. Zalău	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată 2.3. Zalăul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP	20.000.000	2017-2021	X	POR - Axa Prioritară 4 - Dezvoltare urbană durabilă, CNI	PMZ, CNI	

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
35.	Construirea unei Săli Polivalente în Dealu Morii, municipiul Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	Dealul Morii	Cetățenii Mun. Zalău	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată 2.3. Zalăul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP	13.000.000	2017-2021	X	POR - Axa Prioritară 4 - Dezvoltare urbană durabilă, CNI	PMZ, CNI	
36.	Construirea unui bazin de înot acoperit în Dealu Morii, municipiul Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	Dealul Morii	Cetățenii Mun. Zalău	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată 2.3. Zalăul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP	8.000.000	2017-2021	X	POR - Axa Prioritară 4 - Dezvoltare urbană durabilă, CNI	PMZ, CNI	
37.	Construirea unui bazin de înot acoperit în zona Oborului, municipiul Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	Str. Oborului	Cetățenii Mun. Zalău	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată 2.3. Zalăul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP	1.500.000	2017-2021	X	POR - Axa Prioritară 4 - Dezvoltare urbană durabilă, surse private	PMZ, investitor privat	
38.	Reabilitarea și amenajarea de terenuri de sport în cartiere, municipiul Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă		Cetățenii Mun. Zalău	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată 2.3. Zalăul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP	1.000.000	2017-2021	X	POR - Axa Prioritară 4 - Dezvoltare urbană durabilă	PMZ	
39.	Amenajare grădină și terenuri de sport la Colegiul Național "Silvania", municipiul Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	Str. S. Oros, Gradina CNS	Elevii Colegiului Național Silvania, locuitorii mun.	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată	FP	300.000	2017-2021	X	POR - Axa Prioritară 4 - Dezvoltare urbană durabilă	PMZ, DGADP	

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
40.	Amenajarea unui parc în Zona Dumbrava (str. I. Nechita), municipiul Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	Str. I. Nechita	Cetățenii mun. Zalău	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată	FP	70.000	2017-2019	X	POR - Axa Prioritară 4 - Dezvoltare urbană durabilă	PMZ, DGADP	
41.	Amenajare incintă Școala Generală "C. Coposu" pentru uzul public, municipiul Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	Str. S. Bărnăuțiu 75	Elevii școlii C. Coposu, locuitorii cart. Dumbrava	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată	FP	200.000	2017-2019	X	POR - Axa Prioritară 4 - Dezvoltare urbană durabilă	PMZ, DGADP	
42.	Amenajarea zonei verzi din jurul lacului de retenție situat pe str. Lacului, municipiul Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	Str. Lacului	Locuitorii municipiului	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată 2.3. Zălaul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP	200.000	2017-2019	X	POR - Axa Prioritară 4 - Dezvoltare urbană durabilă	PMZ, DGADP	
43.	Amenajarea unui parc în cart. Porolissum (zona fostului PT nr. 12), municipiul Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	Str. Porolissum	Cetățenii mun. Zalău	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată 2.3. Zălaul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP	100.000	2017-2019	X	POR - Axa Prioritară 4 - Dezvoltare urbană durabilă	PMZ, DGADP	
44.	Amenajare parc pe locul fostei cariere Cemacon, municipiul Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	Cariera Tunari	Cetățenii mun. Zalău	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată 2.3. Zălaul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP	2.000.000	2023-2030	X	POR - Axa Prioritară 4 - Dezvoltare urbană durabilă	PMZ	

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
45.	Amenajarea unui parc în Dealu Morii, municipiul Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	Dealu Morii	Cetățenii mun. Zalău	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată 2.3. Zalăul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP	2.000.000	2017-2019	X	POR - Axa Prioritară 4 - Dezvoltare urbană durabilă	PMZ	
46.	Amenajarea unui parc-pădure în zona Grădina Poporului, municipiul Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă		Cetățenii mun. Zalău	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată 2.3. Zalăul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP	800.000	2017-2019	X	POR - Axa Prioritară 4 - Dezvoltare urbană durabilă	PMZ	
47.	Amenajarea unui Parc de aventură în zona forestieră a municipiului Zalău, municipiul Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	Munții Meseș	Cetățenii mun. Zalău	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată 2.3. Zalăul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP	500.000	2018-2020	X	POR - Axa Prioritară 4 - Dezvoltare urbană durabilă, surse private	PMZ, Ocolul Silvic Stejarul, investitori privați	
48.	Amenajarea și dotarea spațiilor de joacă existente din mun. Zalău (24 spații de joacă)	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	Cartiere	Copii sub 14 ani	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată 2.3. Zalăul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP	400.000	2017-2020	X	POR - Axa Prioritară 4 - Dezvoltare urbană durabilă	PMZ, DGADP	
49.	Amenajarea a 6 locuri de joacă noi: ANL str. Viitorului, ANL str. Olarilor, str. Lt. Col. T. Moldoveanu, Str. Dumbrăvița, Str. Colinei, cart. Ortelec, municipiul Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	Cartiere	Copii sub 14 ani	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată 2.3. Zalăul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP	120.000	2017-2020	X	POR - Axa Prioritară 4 - Dezvoltare urbană durabilă	PMZ, DGADP	

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
50.	Amenajarea a cel puțin două zone de picnic (inclusiv cu terenuri de sport și loc de joacă), municipiul Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	Se va identifica	Cetățeni mun. Zalău	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată 2.3. Zalăul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP	400.000	2018-2020	X	POR - Axa Prioritară 4 - Dezvoltare urbană durabilă	PMZ	
51.	Amenajare locuințe de serviciu pentru personalul medical	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	Se va identifica	Personal medical permanent Zalău	2.2. Servicii publice de calitate și eficiente	FP		2018-2021	X	POR - Axa Prioritară 8 - Dezvoltarea infrastructurii sanitare și sociale	Serviciul Investiții și Achiziții publice/Serviciul inspecția în construcții	
52.	Campanie publică privind alimentație sănătoasă/stil de viață sănătos	OS 5. Sărăcie și excluziune social	NA	Locuitorii municipiului	2.2. Servicii publice de calitate și eficiente	FP	3.000	2017-2023		Se vor identifica	DSP, Inspectorat școlar, ONGuri, Crucea Rosie	
53.	Program periodic de screening la nivelul populației școlare din Municipiul Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune social	Scoli	Elevi	2.2. Servicii publice de calitate și eficiente	FP	100.000	2017-2023	X	Bugetul DSP/Fonduri naționale alocate pt programe naționale de sănătate	DSP, PMZ, Inspectorat școlar, ONGuri	

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
54.	Sistem de autoevaluare a calității vieții implementat (evaluare din doi în doi ani)	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	Mun. Zalău	Locuitorii mun.	2.2. Servicii publice de calitate și eficiente	FP	5.000	2017-2030	X	POCA - Axa prioritară 2 - Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente (2.1)	PMZ	
55.	Refacerea site-ului primăriei și dezvoltarea unor sisteme/soluții de e-guvernare, site adaptat inclusiv pentru persoanele cu dizabilități	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	PMZ	Cetățeni, persoane fizice, juridice	2.2. Servicii publice de calitate și eficiente	FP	10.000	2016-2017	X	POCA - Axa prioritară 2 - Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente (2.1)	PMZ	
56.	Diseminarea către cetățeni, anual, în formă grafică/vizuală simplificată, a progreselor realizate în ceea ce privește evoluția principalelor tipuri de infrastructură edilitară	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	PMZ	Cetățeni, persoane fizice, juridice	2.2. Servicii publice de calitate și eficiente	FP	0	2017-2023	X	POCA - Axa prioritară 2 - Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente (2.1)	PMZ	Inclus in val. proiectului de refacere a site-ului PMZ.

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
57.	Îmbunătățirea serviciilor de relații cu publicul (ex. ghișeu unic de relații cu publicul)	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	PMZ	Cetățeni mun. Zalău	2.2. Servicii publice de calitate și eficiente	FP	100.000	2017-2018	X	POCA - Axa prioritară 2 - Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente (2.1)	PMZ	
58.	Îmbunătățirea condițiilor de organizare a ședințelor de Consiliu Local și a dezbaterilor publice prin reamenajarea Sălii "A. Iancu" din Primăria Municipiului Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	PMZ	Consilieri locali	2.2. Servicii publice de calitate și eficiente	FP	500.000	2017-2019	X	Nu s-a identificat sursă de finanțare	PMZ	
59.	Proiect pilot privind constituirea și funcționarea grupurilor consultative dintr-o zonă sau mai multe zone vizată/e de investiții în municipiul Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	Cartiere	Cetățeni mun. Zalău	2.2. Servicii publice de calitate și eficiente	FP	10.000	2017-2018	X	POCA - Axa prioritară 2 - Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente (2.1)	PMZ	

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
60.	Dezvoltarea unui program de audiențe a consilierilor locali ai Municipiului Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	NA	Cetățeni mun. Zalău	2.2. Servicii publice de calitate și eficiente	FP	0	2017-2018	X	POCA - Axa prioritară 2 - Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente (2.1)	PMZ, Consiliul Local Zalău	
61.	Program de finanțare a asociațiilor de proprietari (pe bază de concurs) la nivelul municipiului Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune social	Cartiere	Asociațiile de proprietari	2.2. Servicii publice de calitate și eficiente	FP	20.000	2017-2023	X	POCA - Axa prioritară 2 - Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente (2.1)	PMZ, Consiliul Local	Alocare anuala
62.	Curs pentru administratorii asociațiilor de proprietari din municipiul Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune social	PMZ	Administratori asociații de proprietari	2.2. Servicii publice de calitate și eficiente	FP	5.000	2017-2023 continuu	X	POCA - Axa prioritară 2 - Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente (2.1)	PMZ, furnizor de cursuri	Alocare anuala

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
63.	Organizarea de cursuri de perfecționare profesională pentru angajații UAT	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	NA	Angajați PMZ	2.2. Servicii publice de calitate și eficiente	FP	În funcție de alocările bugetare.	Continuu	x	POCA	PMZ	Alocare anuală pentru sumele din bugetul local
64.	Îmbunătățirea sistemelor IT și de comunicare utilizate de angajații UAT	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	NA	Angajați PMZ	2.2. Servicii publice de calitate și eficiente	FP	În funcție de alocările bugetare.	Continuu	x	POCA	PMZ	Alocare anuală pentru sumele din bugetul local
65.	Creșterea gradului de acoperire a municipiului cu camere de monitorizare cu înaltă definiție și îmbunătățirea sistemului existent	OS 5. Sărăcie și excluziune social	Mun. Zalău	Cetățeni mun. Zalău	2.2. Servicii publice de calitate și eficiente	FP	150.000	2017-2019	X	Nu s-a identificat sursă de finanțare	PMZ, Politia Locala	In eventualitatea unei surse de finanțare
66.	Organizarea de cursuri de pregătire profesională în domeniul ordinii publice și a circulației rutiere pentru personalul Poliției Locale	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	Nu s-a identificat	Personal Poliția locală	2.2. Servicii publice de calitate și eficiente	FP	15.000	2017-2018	X	POCA - Axa prioritară 2 - Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente (2.1)	PMZ, Politia Locala	
67.	Identificare a zonelor vulnerabile/cu grad ridicat de infracționalitate și fapte antisociale	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	Mun. Zalău	Cetățeni mun. Zalău	2.2. Servicii publice de calitate și eficiente	FP	NA	2017-2023	X	Nu s-a identificat sursă de finanțare	Politia Locala, Politia Mun. Zalău	
68.	Achiziționarea de automăturătoare stradale	OS 1. Ocuparea forței de muncă	NA	Cetățeni mun. Zalău	2.2. Servicii publice de calitate și eficiente	FP	200.000	2018-2019	X	Nu s-a identificat sursă de finanțare	PMZ, DGADP	

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
69.	Organizarea Zilelor Tineretului (competiții sportive diverse pentru tineri – skateboarding, concurs biciclete, cross, basket, volei, orientare turistică)	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	Nu s-a identificat.	Tineri (10-18 ani)	2.3. Zalăul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP	10.000	2017-2023 continuu	X	Nu s-a identificat sursa de finanțare	DJS, PMZ, CLT Zalău, CJE Sălaj	
70.	Promovarea evenimentelor organizate în Mun. Zalău pentru creșterea gradului de participare prin Centrului Național de Informare și Promovare Turistică Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	NA	Locuitorii mun., turiști	2.3. Zalăul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP	NA	2017-2018	X	POR - Axa Prioritară 7 - Diversificarea economiilor locale prin dezvoltarea durabilă a turismului	PMZ, CNIPT Zalău	
71.	Realizarea afișajelor publice în întreg municipiul Zalău	OS 1. Ocuparea forței de muncă	Municipiu	Cetățeni Mun. Zalău	2.3. Zalăul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP		2016-2017	X	Nu s-a identificat sursă de finanțare	PMZ, DGADP	
72.	Concesionarea fostelor puncte termice pentru dezvoltarea de servicii recreative pentru copii, tineri și adulți;	OS 5. Sărăcie și excluziune social	Cartiere	Locuitorii municipiului	2.3. Zalăul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP	800.000	2017-2020	X	POR - Axa Prioritară 4 - Dezvoltare urbană durabilă	PMZ	
73.	Crearea unei zone de outlet	OS 1. Ocuparea forței de muncă	Mun. Zalău	Locuitori județ și regiune	2.3. Zalăul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP	NA	2020 - 2023		Surse private	Investitor privat	
74.	Crearea unei zone de retail	OS 1. Ocuparea forței de muncă	Mun. Zalău	Locuitori județ și municipiu	2.3. Zalăul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP	NA	2020 - 2023		Surse private	Investitor privat	

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
75.	Asigurarea infrastructurii de comunicații în zonele publice (wi-fi)	OS 5. Sărăcie și excluziune social	Piața 1 decembrie 1918, Piața agroal. centrală, Piața Astralis, Parc Spital Jud., Parc Rotary, Piața Dumbrava	Cetățeni mun. Zalău	2.3. Zalăul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP	80.000	2017-2019	X	POC - Axa Prioritară 2 - Tehnologii a Informației și Comunicației (TIC) pentru o economie digitală competitivă	PMZ, furnizor privat	
76.	Amenajarea de piste de alergare si pentru biciclete de-a lungul culoarelor văilor	OS 3. Schimbări climatice și energie	Valea Zalăului și Valea Meseș	Cetățeni mun. Zalău	2.3. Zalăul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	FP	1.000.000	2023-2030	X	POR - Axa Prioritară 4 - Dezvoltare urbană durabilă	PMZ, SGA	
77.	Centru virtual de resurse pentru ONG-urile din Zalău	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	NA	ONG-uri active Zalău	2.3 Sector nonguvernamental dezvoltat	FP	NA	2017-2020	x	POCA - Axa prioritară 1 - Administrație publică și sistem judiciar eficiente (1.1)	PMZ, ONGuri	Se va adopta o variantă on-line, găzduită de site-ul primăriei.
78.	Bază de date on-line a ONG-urilor	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	NA	Firme private, cetățeni	2.3 Sector nonguvernamental dezvoltat	FP	0	2017-2018	x	POCA - Axa prioritară 1 - Administrație publică și sistem judiciar eficiente (1.1)	PMZ, ONGuri	Parte a activit. de la pctul 75.

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
79.	Centru de voluntariat on-line/"Bancă" de voluntari	OS 5. Sărăcie și excluziune social OS 1. Ocuparea forței de muncă	NA	ONG-uri active Zalău	2.3 Sector nonguvernamental dezvoltat	FP	0	2017-2019	x	POCA - Axa prioritară 1 - Administrație publică și sistem judiciar eficiente (1.1)	PMZ, ONGuri	Parte a activit. de la pctul 75.
OBIECTIV STRATEGIC 3 - EDUCAȚIE DE CALITATE												
80.	Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea Liceului Tehnologic "Voievod Gelu" din municipiul Zalău;	OS 4. Educație OS 5. Sărăcie și excluziune social	Mun. Zalău	Elevi, profesori	3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor	DALI	6.800.000	2017-2019	x	POR – Axa 4.1	PMZ	
81.	Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea unității de învățământ Liceului Tehnologic "Mihai Viteazul" din municipiul Zalău;	OS 4. Educație OS 5. Sărăcie și excluziune social	Mun. Zalău	Elevi, profesori	3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor	DALI	6.450.000	2017-2019	x	POR – Axa 4.1	PMZ	
82.	Reabilitarea, modernizarea, extinderea, dezvoltarea și echiparea unității de învățământ Școala Gimnazială "Simion Bărnuțiu" din municipiul Zalău;	OS 4. Educație	Mun. Zalău	Elevi, profesori	3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor	DALI	7.300.000	2017-2019	x	POR – Axa 10	PMZ	
83.	Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea Școlii Gimnaziale "Iuliu Maniu" din municipiul Zalău;	OS 4. Educație	Mun. Zalău	Elevi, profesori	3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor	DALI	2.800.000	2017-2019	x	POR – Axa 10	PMZ	
84.	Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea unității de învățământ Școala Gimnazială "Corneliu Coposu" din municipiul Zalău;	OS 4. Educație	Mun. Zalău	Elevi, profesori	3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor	DALI	2.500.000	2017-2019	x	POR – Axa 10	PMZ	
85.	Reabilitarea, modernizarea, extinderea, dezvoltarea și echiparea unității de învățământ Școala Gimnazială "George Coșbuc" din municipiul Zalău;	OS 4. Educație	Mun. Zalău	Elevi, profesori	3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor	DALI	530.000	2017-2019	x	POR – Axa 10	PMZ	
86.	Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea unității de învățământ Școala Gimnazială "Porolissum" din municipiul Zalău;	OS 4. Educație	Mun. Zalău	Elevi, profesori	3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor	DALI	1.380.000	2017-2019	x	POR – Axa 10	PMZ	
87.	Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea grădiniței cu program prelungit "Căsuța cu Povești"	OS 4. Educație	Mun. Zalău	Copii	3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor	DALI	1.154.000	2017-2019	x	POR – Axa 4.4	PMZ	

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
88.	Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea unității de învățământ preșcolar Grădinița cu program prelungit Nr. 12;	OS 4. Educație	Mun. Zalău	Copii	3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor	DALI	1.200.000	2017-2019	x	POR – Axa 4.4	PMZ	
89.	Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea unității de învățământ preșcolar Grădiniței Nr. 5 din mun. Zalău;	OS 4. Educație	Mun. Zalău	Copii	3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor	DALI	953.000	2017-2019	x	POR – Axa 4.4	PMZ	
90.	Grădiniță cu program prelungit și creșă, cart. Meseș, str. Al. Lăpușneanu din municipiul Zalău;	OS 4. Educație	Mun. Zalău	Copii	3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor	DALI	2.895.000	2017-2019	x	POR – Axa 4.4	PMZ	
91.	Construirea Creșei “Voinicel”;	OS 4. Educație	Mun. Zalău	Copii	3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor	DALI	1.120.000	2017-2019	x	POR – Axa 4.4	PMZ	
92.	Reabilitarea Școlii Gimnaziale “Mihai Eminescu” – Corp B, sală de sport și amenajări exterioare;	OS 4. Educație	Mun. Zalău	Elevi, profesori	3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor	FP	1.000.000	2019-2023	x	POR – Axa 4.4	PMZ	
93.	Îmbunătățirea dotărilor IT a liceelor din Mun. Zalău (9 licee, exc. liceele tehnologice “M. Viteazul” și “Voievod Gelu”, dacă vor fi reabilite prin POR 2014 - 2020);	OS 4. Educație	Mun. Zalău	Elevi, profesori	3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor	FP	1.800.000	2017-2019	x	Se va identifica.	PMZ	
94.	Târg educațional pentru promovarea școlilor profesionale deja existente;	OS 4. Educație	Mun. Zalău	Elevi	3.2. Educație de calitate, ancorată la cerințele pieței	FP	5.000	2017-2023 continuu		Bugete școli	Scoli, CLT	
95.	Târg de meserii;	OS 4. Educație	Mun. Zalău	Elevi	3.2. Educație de calitate, ancorată la cerințele pieței	FP	1.000	2017-2023	x	Bugete licee	Licee, AJOFM, CLT	
96.	Concurs național de meserii;	OS 4. Educație	Mun. Zalău	Elevi	3.2. Educație de calitate, ancorată la cerințele pieței	FP	10.000	2017-2023	x	Bugete licee, M. Educației, agenți economici	Inspect. Școlar, agenți economici, PMZ	
97.	Crearea unui portal/catalog electronic în care părinții să poată posta probleme și soluții, să poată fi informați cu privire la note și absențe;	OS 4. Educație	Mun. Zalău	Elevi, părinți, profesori	3.3. Parteneriat funcțional între sistemul de învățământ piața locală/agenții economici de pe plan local, părinți, APL și AJOFM	FP	Nu s-a identificat.	2017		Bugete unități de învățământ	Unități de învățământ	
98.	Angajarea unui consilier de consiliere orientare profesională/în carieră în cadrul fiecărui liceu	OS 4. Educație	Licee	Elevi	3.4. Servicii de consiliere și orientare profesională/în carieră de calitate și suficiente	FP	40.000	2017-2019	x	Nu s-a identificat.	DASC, PMZ, agenți economici	Alocare anuală
99.	Organizarea Cupei liceelor – competiție sportivă;	OS 4. Educație	Mun. Zalău	Elevi	3.5. Sistem funcțional de stimulare a performanței elevilor, studenților și cadrelor didactice	FP	10.000	2017-2023 continuu	x	DJS, agenți economici	DJA, CLT, agenți ec., cluburi sportive	Alocare anuală

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
100.	Organizarea unui concurs anual de cultură civică;	OS 4. Educație	Mun. Zalău	Elevi, profesori	3.5. Sistem funcțional de stimulare a performanței elevilor, studenților și cadrelor didactice	FP	3.000	2017-2023 continuu	x	Agenți economici	CLT, agenți economici	Alocare anuală
101.	Organizarea unui concurs anual de cultură generală;	OS 4. Educație	Mun. Zalău	Elevi, profesori	3.5. Sistem funcțional de stimulare a performanței elevilor, studenților și cadrelor didactice	FP	3.000	2017-2023 continuu	x	Agenți economici	CLT, agenți economici	Alocare anuală
102.	Burse de studiu pe domeniile considerate prioritare la nivel local (de ex. cele cu profil tehnic și/sau de meserii);	Mun. Zalău	Mun. Zalău	Elevi	3.5. Sistem funcțional de stimulare a performanței elevilor, studenților și cadrelor didactice	FP	20.000	2017-2023		Agenți economici	Licee, agenți economici	Alocare anuală
103.	Tabere/excursii pentru elevii cu rezultate bune la învățătură;	OS 4. Educație	Mun. Zalău	Elevi, profesori	3.5. Sistem funcțional de stimulare a performanței elevilor, studenților și cadrelor didactice	FP	10.000	2017-2023	x	Agenți economici, unități de învățământ	PMZ, agenți economici, unități de învățământ	Alocare anuală
104.	Premii de excelență pentru cadrele didactice performante;	OS 4. Educație	Mun. Zalău	Profesori	3.5. Sistem funcțional de stimulare a performanței elevilor, studenților și cadrelor didactice	FP	10.000	2017-2023		Agenți economici	Licee, agenți economici	Alocare anuală
OBIECTIV STRATEGIC 4 - DEZVOLTARE URBANĂ COERENTĂ												
105.	Proiect regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată din județele Cluj și Sălaj, în perioada 2014-2020	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău	4.1 Infrastructură edilitară de calitate pentru toate zonele construite	FP	21.100.000	2016-2023		POIM 2014-2020, Axa 3	Compania de Apă Someș SA – operator regional	
106.	Lucrări tehnico – edilitare pentru blocuri ANL Dumbrava Nord (Dealul Morii)	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Rezidenții din acele blocuri ANL	4.1 Infrastructură edilitară de calitate pentru toate zonele construite	DALI	6.230.000	2016-2018	x		PMZ	
107.	Lucrări tehnico – edilitare pentru zone rezidențiale noi	OS 3. Schimbări climatice și energie		Locuitorii din zonele rezidențiale noi	4.1 Infrastructură edilitară de calitate pentru toate zonele construite							
108.	Extindere rețea de iluminat stradal cu 16 km (parte a contractului de delegare de gestiune)	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău	4.1 Infrastructură edilitară de calitate pentru toate zonele construite	Contract de delegare	427.130	2016-2020	100%		SC Uzina Electrica SA	
109.	Reabilitarea și extinderea sistemului de iluminat public din municipiul Zalău (reabilitare – 133,67 km, extindere – 31,9 km)	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău	4.1 Infrastructură edilitară de calitate pentru toate zonele construite	DALI	31.000.000	2016-2030	x	POR, Axa 3.2	PMZ	

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
110.	Cadastru tehnico-edilitar al municipiului Zalău	OS 3. Schimbări climatice și energie	-	Locuitorii și operatorii economici din mun. Zalău	4.1 Infrastructură edilitară de calitate pentru toate zonele construite	FP	35.000	2017-2019	100%	Nu s-a identificat	PMZ	
111.	Infrastructură subterană de telecomunicații în Municipiul Zalău (cca. 185,7 km)	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii și operatorii economici din mun. Zalău	4.1 Infrastructură edilitară de calitate pentru toate zonele construite	SF	9.046.930	2017-2020	100%	Nu s-a identificat	PMZ	Se vor corela cu alte lucrări – de drumuri sau tehnico-edilitare.
112.	Realizare lucrărilor de extindere a rețelei de furnizare energie electrică în zonele neacoperite(cca -40km)	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din respectivele zone/cartiere	4.1 Infrastructură edilitară de calitate pentru toate zonele construite	FP	2.000.000 (130.000 lei/km si 198.000 lei post trafo-10buc, fara TVA)	2017-2020	x	buget operator distributie concesionar (Electrica Distribuție)	Direcția tehnică/Serviciul investiții, achiziții + Serviciul de monitorizare servicii comunitare de utilități publice	Conform Ordin ANRE 75/2013
113.	Actualizarea PUG-ului Mun. Zalău	OS 3. Schimbări climatice și energie	NA	Locuitorii mun. Zalău, mediul de afaceri	4.2 Zonă intravilană dezvoltată în acord cu reglem. De urbanism	nedemar at	60.000	2018-2020	100%	NA	PMZ	
114.	Ghid privind dezvoltarea urbană și reglementările de urbanism în mun. Zalău	OS 3. Schimbări climatice și energie	NA	Locuitorii mun. Zalău , mediul de afaceri	4.2 Zonă intravilană dezvoltată în acord cu reglem. de urbanism 2.2 Servicii publice de calitate	nedemar at	NA	2017	100%		PMZ	Nu presupune un buget distinct, se poate realiza în cadrul atribuțiilor zilnice
115.	Sesiuni de informare în cartiere precum și în cadrul unor întâlniri cu mediul de afaceri	OS 3. Schimbări climatice și energie	NA	Locuitorii mun. Zalău , mediul de afaceri	4.2 Zonă intravilană dezvoltată în acord cu reglem. de urbanism 2.2 Servicii publice de calitate	nedemar at	-	Program anual	100%		PMZ	Nu presupune un buget distinct, se poate realiza în cadrul atribuțiilor zilnice
116.	Inventar clădiri și terenuri din domeniul public disponibil online/la solicitarea celor interesați și nivelul echipării tehnico-edilitare	OS 3. Schimbări climatice și energie	NA	Locuitorii mun. Zalău , mediul de afaceri	4.2 Zonă intravilană dezvoltată în acord cu reglem. de urbanism 1.3 Climat investițional atractiv și vizibil	nedemar at	NA	2017 și apoi actualizat anual	100%		PMZ	Nu presupune un buget distinct, se poate realiza în cadrul atribuțiilor zilnice
117.	Program asumat de C.L pentru dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii mun. Zalău	4.2 Zonă intravilană dezvoltată în acord cu reglem. durbanism	Nedema rat	NA	2017-2023	100%		PMZ	Nu presupune un buget distinct, se poate realiza în cadrul atribuțiilor zilnice

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
118.	Listă de criterii pentru desemnarea clădirilor și terenurilor neutilizate și inventar actualizat anual și adoptarea unei hotărâri de C.L. cu stabilirea sancțiunilor și diseminarea ei la nivelul comunității	OS 3. Schimbări climatice și energie	-	Proprietarii de clădiri persoane fizice și juridice	4.2 Zonă intravilană dezvoltată în acord cu reglem. de urbanism	nedemar at	NA	2017 și apoi actualizare anuală inventar	100%		PMZ	Nu presupune un buget distinct, se poate realiza în cadrul atribuțiilor zilnice
119.	Modernizare Piața Astralis	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău, bdul. Mihai Viteazu	Locuitorii mun. Zalău	4.2 Zonă intravilană dezvoltată în acord cu reglem. de urbanism			2017-2020	100%		Direcția tehnică/Serviciul investiții, achiziții	
120.	Organizare concurs de soluții și implementarea soluțiilor vizând amenajarea fântânilor arteziene din mun. Zalău	OS 3. Schimbări climatice și energie	Zalău	Studenti de la arhitectura	4.2 Zonă intravilană dezvoltată în acord cu reglem. de urbanism	FP	20.000	2019-2020	x	AFCN, alte surse	PMZ, Univ. Tehnica Cluj N., Ordinul arhitecților	
121.	Reabilitare clădire de patrimoniu – Primăria Municipiului Zalău	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău, piața Iuliu Maniu	Locuitorii mun. Zalău	4.3 Zonă centrală dezvoltată armonios	DALI	1.650.000	2017-2019	x	POR Axa prioritară 3.1 - parțial	PMZ	Va fi posibila finanțarea unei părți a lucrărilor menționate în DALI-ul existent.
122.	Reabilitarea imobilului situat pe str. Unirii 15	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii mun. Zalău	4.3 Zonă centrală dezvoltată armonios	FP	600.000	2017-2020	x	POR Axa prioritară 5.1	PMZ	
123.	Reabilitare clădire de patrimoniu, Piața Iuliu Maniu nr. 9	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii mun. Zalău	4.3 Zonă centrală dezvoltată armonios	FP	300.000	2017-2020	100%		PMZ	
124.	Reabilitare Clădire de patrimoniu Colegiul Național SILVANIA	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii mun. Zalău	4.3 Zonă centrală dezvoltată armonios	DALI	2.100.000	2017-2020	x	Surse guvernamentale	PMZ	
125.	Reabilitare Piața 1 Decembrie 1918	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii mun. Zalău	4.3 Zonă centrală dezvoltată armonios	FP	500.000	2017-2020	x	POR Axa 4.1	PMZ	
126.	Reabilitare Piața Iuliu Maniu	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii mun. Zalău	4.3 Zonă centrală dezvoltată armonios	FP	800.000	2017-2020	x	POR Axa 4.1	PMZ	
127.	Amenajare parcare și amenajare peisagistică pentru fosta piața agroalimentară din zona centrală	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii mun. Zalău	4.3 Zonă centrală dezvoltată armonios	DALI	698.000	2017-2019	100%		PMZ	

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
128.	Regulament estetică urbană adoptat prin hotărâre de Consiliu Local	OS 3. Schimbări climatice și energie	-	Locuitorii Mun. Zalău și turiștii	4.3 Zonă centrală dezvoltată armonios	NA	NA	2017-2018	100%		PMZ	Nu necesită un buget separat
129.	Reabilitare grup statuar Wesselenyi	OS 3. Schimbări climatice și energie	Piața Iuliu Maniu	Locuitorii Mun. Zalău și turiștii	4.3 Zonă centrală dezvoltată armonios	FP	100.000	2017-2018	x		PMZ	
130.	Reparații capitale clădirea Transilvania, corp A și corp C	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău/Piața Iuliu Maniu	Locuitorii mun. Zalău	4.3 Zonă centrală dezvoltată armonios	DALI	500.000	2017-2020	100%		PMZ	
131.	Program de microcredite inițiat de primăria mun. Zalău pentru proprietari pers. fizice	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău/anu mite cartiere și zone	Proprietari persoane fizice	4.3 Zonă centrală dezvoltată armonios		250.000	2017-2020	x	Proprietari	PMZ, proprietari	Alocare pentru trei ani.
132.	Autostrada Transilvania Cluj – Borș	OS 3. Schimbări climatice și energie	Regiunea de NV	Locuitorii din reg. de nord - vest	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP/DALI		2017-2023		Buget de stat	CNADR	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse bugetare publice
133.	Variantă Ocolitoare (VO) Zalău Etapa II	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	43.000.000	2017-2023		POIM 2014-2020	CNADR/PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse bugetare publice
134.	Terminal intermodal Gara CF – Autogară, inclusiv amenajare trecere CF la nivel între DN1H și Mihai Viteazu în zona Gării Zalău	OS 3. Schimbări climatice și energie	Gara Zalău Nord	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	1.650.000	2020-2023	x	POR 2014-2020	PMZ, CFR	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
135.	Modernizare coridor integrat de mobilitate urbană sud: Str. 22 Decembrie 1989	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	DALI	3.030.000	2017-2019	x	POR 2014-2020 Axa 4	PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
136.	Modernizare Str. Vânătorilor și conexiune cu VO	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	DALI	1.550.000	2023-2030	100%		PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
137.	Construcție drum legătura VO Zalău (str. Războieni) și modernizare Str. Andrei Mureșanu	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	2.930.000	2023-2030	100%		PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
138.	Modernizare Str. Iașiului – Constanței – Careiului - Meteorologiei	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	1.700.000	2020-2023	100%		PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
139.	Modernizare Str. Traian, inclusiv modernizarea trotuarelor;	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	470.000	2020-2023	100%		PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
140.	Modernizare Str. Sărmaș	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	1.100.000	2020-2023	100%		PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
141.	Modernizare Str. Crângului	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	800.000	2023-2030	100%		PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
142.	Conexiune Str. Iașului – drum nou construit Valea Miții	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	1.400.000	2023-2030	100%		PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
143.	Creșterea accesibilității în zona de est prin crearea unei conexiuni rutiere între cartierele Meseș și Sărmaș	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	720.000	2023-2030	100%		PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
144.	Modernizare str. B. P. Hașdeu și M. Eminescu și introducerea pistei de biciclete	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	1.430.000	2023-2030	x	POR 2020+	PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
145.	Modernizarea străzilor neimpermeabilizate – etapa I	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	8.000.000	2017-2023	100%		PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
146.	Modernizarea străzilor neimpermeabilizate – etapa II	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	7.000.000	2024-2030	100%		PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
147.	Modernizarea alternativei rutiere vest pentru culoarul de mobilitate central – etapa I: Str. Cloșca	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	500.000	2017-2019	100%		PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
148.	Modernizarea alternativei rutiere vest pentru culoarul de mobilitate central: etapa a II-a – Str. Maxim Gorki, 1 Decembrie 1918, Str. Simion Oros, Parcului și George Coșbuc, modernizarea și/sau amenajarea de trotuare	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	1.700.000	2020-2023	x	POR 2014-2020 Axa 4	PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
149.	Modernizare coridor integrat de mobilitate urbană axa est – vest: Simion Bărnuțiu – Voievod Gelu	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	3.580.000	2017-2019	x	POR 2014-2020 Axa 4	PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
150.	Modernizare Str. Tudor Vladimirescu – tronson Mihai Viteazu – Porolissum	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	650.000	2020-2023	100%		PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
151.	Modernizare coridor integrat de mobilitate urbană axa est – vest: str. Corneliu Coposu – Avram Iancu	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	2.420.000	2017-2019	x	POR 2014-2020 Axa 4	PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
152.	Modernizare Str. Andrei Șaguna, inclusiv modernizarea trotuarelor si amenajarea spatiilor de parcare	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	610.000	2016-2017	100%		PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
153.	Reabilitare Str. Gh. Lazăr	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	800.000	2023-2030	100%		PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
154.	Modernizare coridor integrat de mobilitate urbană axa est – vest: Str. Gh. Doja	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	1.700.000	2017-2019	x	POR 2014-2020 Axa 4	PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
155.	Modernizare DJ191C: Tudor Vladimirescu, Porolissum, Bujorilor, Moigradului și Cetății	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	5.400.000	2020-2023	x	POR 2014-2020 Axa 4	PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
156.	Modernizare Str. Avram Iancu (tronson fostă Muncitorilor), Olarilor, Pomilor, Dacia și Băii, amenajarea trotuarelor, introducerea pistelor de biciclete și sensuri unice	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	1.200.000	2017-2020	100%		PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
157.	Trotuare și pista de biciclete blvd. Mihai Viteazul	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău/zonă centrală	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	DALI	1.500.000	2017-2019	x	POR 2014-2020 Axa 4	PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
158.	Pietonizare Str. Unirii	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău/zona centrală	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	2.500.000	2017-2019	x	POR 2014-2020 Axa 4	PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
159.	Amenajarea Str. 9 Mai și Crișan	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău/zona centrală	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	2.800.000	2020-2023	100%		PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
160.	Achiziția de mijloace de transport in comun noi - etapa I extinsa - 10 autobuze 12m si 10 microbuze 7m	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	5.800.000	2018-2020	x	POR 2014-2020 Axa 4	PMZ, SC Transurbus SA	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
161.	Dezvoltarea capacității rutiere prin lărgirea la 3 benzi pe sens a tronsonului Bd. M. Viteazu între intersecția Voievod Gelu și Gara CFR Zalău	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău/zona centrală	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	2.000.000	2025-2030	x	POR 2020+	PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
162.	Reconfigurarea intersecției Corneliu Coposu - Avram Iancu	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	200.000	2017-2018	100%		PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
163.	Reconfigurarea intersecției Lajos Kossuth - Andrei Șaguna	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	200.000	2017-2018	100%		PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
164.	Reconfigurarea intersecției Andrei Șaguna - Gh. Lazar	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	200.000	2017-2018	100%		PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
165.	Îmbunătățirea sistemului de management al traficului	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și din comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	200.000	2017-2030	100%		DGADP	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
166.	Amenajarea unor centre de închiriere/bike sharing și a rastelurilor de biciclete	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	1.250.000	2018-2020	x	POR 2014-2020 Axa 4	PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
167.	Amenajarea Văii Zalăului pentru infrastructura velo	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	1.000.000	2020-2023	x	POR 2014-2020 Axa 4	PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
168.	Optimizarea rețelei și serviciilor de transport public	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	30.000	2017-2018	100%	Buget transportator	SC Transurbis, PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale și ale operatorului
169.	Amenajarea și modernizarea stațiilor de transport public în comun	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	340.000	2018-2020	x	POR 2014-2020 Axa 4	PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale și ale operatorului
170.	Informatizarea sistemului de transport în comun în municipiul Zalău – e-ticketing și extindere sistem ITS cu prioritizare transport public	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	1.200.000	2018-2020	x	POR 2014-2020 Axa 4	PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
171.	Achiziția de mijloace de transport în comun noi – etapa a II-a 10 autobuze 12 m	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	5.150.000	2020-2023	x	POR 2014-2020 Axa 4	PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale și ale operatorului
172.	Modernizarea autobazei Transurbis, achiziția de echipamente și dotări pentru asigurarea mentenanței optime a materialului rulant	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	2.000.000	2020-2023	x	POR 2014-2020 Axa 4	PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale și ale operatorului

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
173.	Construcția drumului Valea Mitii - conexiune Variantă Ocolitoare - Str. Simion Bărnuțiu, utilizând traseul la sud-est de Uzina Electrica Zalău	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	1.500.000	2020-2023	100%		PMZ, agenți economici	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
174.	Modernizarea Str. Industriilor: dezvoltarea capacității rutiere prin extinderea la 3 benzi și amenajarea intersecției cu Simion Bărnuțiu și viitorul drum Valea Miții	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	1.500.000	2020-2023	100%		PMZ, agenți economici	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
175.	Modernizarea str. Fabricii, inclusiv amenajarea de trotuare	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	1.400.000	2020-2023	100%		PMZ, agenți economici	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
176.	Promovarea transportului electric prin amplasarea de puncte de alimentare pentru mașinile electrice si hibride	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	100.000	2017-2020		AFM	PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
177.	Amenajarea și modernizarea CF pentru introducerea unei linii de tramvai ușor pe traseul Gara veche – Gara Zalău - Hereclean	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	8.000.000	2023-2030		POR 2020 +	PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
178.	Îmbunătățirea sistemului de management al parcarilor	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	100.000	2017-2018	100%		DGADP, PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
179.	Amenajarea de noi spatii de parcare (zonele Spitalul Județean, str. Crișan, str. S. Oros și Tribunalul Sălaj)	OS 3. Schimbări climatice și energie	Mun. Zalău	Locuitorii din mun. Zalău și comunitățile învecinate	4.4 Mobilitate urbană durabilă	FP	2.800.000	2017-2020	100%		DGADP, PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
OBIECTIV STRATEGIC 5 - ZALĂU ORAȘ VERDE												
180.	Realizarea de culoare verzi pe Valea Zalăului de la zona Scala până dincolo de gară și pe Valea Meseșului;	OS 3. Schimbări climatice și energie	Culoarul Văii Zalăului	Locuitorii municipiului Zalău	5.1. Spații verzi funcționale, accesibile, interconectate valorificate și apreciate de către locuitori 2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată nevoilor	FP	-	2021-2023	-		PMZ	-
181.	Amenajare de spații verzi pe imobile abandonate sau degradate din municipiul Zalău – etapa I	OS 3. Schimbări climatice și energie	Municipiul Zalău	Locuitorii municipiului Zalău	5.1.Spații verzi funcționale, accesibile, interconectate valorificate și apreciate de către locuitori 2.1.Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată nevoilor	FP	2.300.000	2017-2023	x	POR 2014-2020 Axa 4	PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
182.	Amenajare de spații verzi pe imobile abandonate sau degradate din municipiul Zalău – etapa II	OS 3. Schimbări climatice și energie	Municipiul Zalău	Locuitorii municipiului Zalău	5.1.Spații verzi funcționale, accesibile, interconectate valorificate și apreciate de către locuitori 2.1.Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată nevoilor	FP	1.200.000	2020-2023	x	POR 2014-2020 Axa 4	PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
183.	Amenajare de spații verzi pe imobile abandonate sau degradate din municipiul Zalău – etapa III	OS 3. Schimbări climatice și energie	Municipiul Zalău	Locuitorii municipiului Zalău	5.1.Spații verzi funcționale, accesibile, interconectate valorificate și apreciate de către locuitori 2.1.Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată nevoilor	FP	1.200.000	2020-2023	x	POR 2014-2020 Axa 4	PMZ	Costurile de întreținere și operare vor fi finanțate din surse publice locale
184.	Realizarea sistemelor de colectare ape uzate menajere pe traseul Văii Meseș (pentru eliminarea punctelor de deversare existente)	OS 3. Schimbări climatice și energie	Culoarul Văii Meseș	Locuitorii din zona punctelor de deversare	5.2. Poluare redusă (fonică, aer și menajeră)	FP	-	2018-2019	-		PMZ	-
185.	Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe A și B, 2A și 2C, B35 din municipiul Zalău;	OS 3. Schimbări climatice și energie	bd.M.Vitea zu nr.1, Str.Unirii nr.2, str.Simion Barnutiu nr.7 si 11, Str. Armoniei 12	Locatarii blocurilor de locuințe A și B, 2A și 2C, B35 din municipiul Zalău	5.3 Clădiri eficiente energetic	DALI	520.000	2016-2020	40%	POR, Axa Prioritară 3	PMZ; Asociațiile de Proprietari	40% - co-finanțare - va fi asigurată din bugetul local și de către asociațiile de proprietari
186.	Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe D30-32 și D4	OS 3. Schimbări climatice și energie	Str. Gh. Doja, nr. 30-32, str. Gral. Dragalina	Locatarii bl. D30-32 și D4	5.3 Clădiri eficiente energetic	DALI	380.000	2016-2020	40%	POR, Axa Prioritară 3	PMZ; Asociațiile de Proprietari	40% - co-finanțare - va fi asigurată din bugetul local și de către asociațiile de proprietari
187.	Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe C2 și C3 din municipiul Zalău;	OS 3. Schimbări climatice și energie	Bd.M.Vitea zu nr. 22 si 24	Locatarii blocurilor de locuințe C2 și C3 din municipiul Zalău	5.3 Clădiri eficiente energetic	DALI	1.600.000	2016-2020	40%	POR, Axa Prioritară 3	PMZ; Asociațiile de Proprietari	40% - co-finanțare - va fi asigurată din bugetul local și de către asociațiile de proprietari

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
188.	Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe G24-G26-G28 și D22 din municipiul Zalău;	OS 3. Schimbări climatice și energie	Str. Victor Deleu nr.3, str. Dumbrava nr.49	Locatarii blocurilor de locuințe G24-G26-G28 și D22 din municipiul Zalău	5.3 Clădiri eficiente energetic	DALI	700.000	2016-2020	40%	POR, Axa Prioritară 3	PMZ; Asociațiile de Proprietari	40% - co-finanțare - va fi asigurată din bugetul local și de către asociațiile de proprietari
189.	Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe I58 și SB34 din municipiul Zalău;	OS 3. Schimbări climatice și energie	Str. Crisan nr.28, str. Simion Barnutiu nr.50	Locatarii blocurilor de locuințe I58 și SB34 din municipiul Zalău	5.3 Clădiri eficiente energetic	DALI	500.000	2016-2020	40%	POR, Axa Prioritară 3	PMZ; Asociațiile de Proprietari	40% - co-finanțare - va fi asigurată din bugetul local și de către asociațiile de proprietari
190.	Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe S18, bl. 18, P15, M6 din municipiul Zalău;	OS 3. Schimbări climatice și energie	Str.Sarmas nr.4, Str.Ghe. Doja nr.9, str.Pictor Ioan Sima nr.35, str.A.Iancu nr9	Locatarii blocurilor de locuințe S18, bl. 18, P15, M6 din municipiul Zalău	5.3 Clădiri eficiente energetic	DALI	400.000	2016-2020	40%	POR, Axa Prioritară 3	PMZ; Asociațiile de Proprietari	40% - co-finanțare - va fi asigurată din bugetul local și de către asociațiile de proprietari
191.	Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe P+8 și V1 din Municipiul Zalău;	OS 3. Schimbări climatice și energie	Str.Simion Barnutiu nr.25, str.Crisan nr.2	Locatarii blocurilor de locuințe P+8 și V1 din Municipiul Zalău	5.3 Clădiri eficiente energetic	DALI	600.000	2016-2020	40%	POR, Axa Prioritară 3	PMZ; Asociațiile de Proprietari	40% - co-finanțare - va fi asigurată din bugetul local și de către asociațiile de proprietari
192.	Creșterea eficienței energetice a blocului de locuințe A96 din Municipiul Zalău;	OS 3. Schimbări climatice și energie	Bd.M.Viteazu nr.18	Locatarii blocurilor de locuințe A96 din Municipiul Zalău	5.3 Clădiri eficiente energetic	DALI	450.000	2016-2020	40%	POR, Axa Prioritară 3	PMZ; Asociațiile de Proprietari	40% - co-finanțare - va fi asigurată din bugetul local și de către asociațiile de proprietari
193.	Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Guliver și L din Municipiul Zalău;	OS 3. Schimbări climatice și energie	Bd. M.Viteazu nr.64, str.9Mai nr.12	Locatarii blocurilor de locuințe Guliver și L din Municipiul Zalău	5.3 Clădiri eficiente energetic	DALI	450.000	2016-2020	40%	POR, Axa Prioritară 3	PMZ; Asociațiile de Proprietari	40% - co-finanțare - va fi asigurată din bugetul local și de către asociațiile de proprietari

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
194.	Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe Bl. 80 și bl. Crișan 20 din municipiul Zalău	OS 3. Schimbări climatice și energie	Str. Crișan nr. 1, Str. Crișan nr. 20	Locatarii blocurilor de locuințe bl. 80 și Crișan 20 din Municipiul Zalău	5.3 Clădiri eficiente energetic	FP	450.000	2016-2020	40%	POR, Axa Prioritară 3	PMZ; Asociațiile de Proprietari	40% - co-finanțare - va fi asigurată din bugetul local și de către asociațiile de proprietari
195.	Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe A16, Scala și SB15 din municipiul Zalău	OS 3. Schimbări climatice și energie	Str. Ritmului nr. 1, Str. S. Bărnuțiu nr. 2, Str. S. Bărnuțiu nr. 73	Locatarii blocurilor de locuințe A16, Scala și SB15 din Municipiul Zalău	5.3 Clădiri eficiente energetic	FP	600.000	2016-2020	40%	POR, Axa Prioritară 3	PMZ; Asociațiile de Proprietari	40% - co-finanțare - va fi asigurată din bugetul local și de către asociațiile de proprietari
196.	Creșterea eficienței energetice a blocului de locuințe T159 din Municipiul Zalău	OS 3. Schimbări climatice și energie	Str. Crișan nr. 20	Locatarii blocului de locuințe T159 din Municipiul Zalău	5.3 Clădiri eficiente energetic	FP	600.000	2016-2020	40%	POR, Axa Prioritară 3	PMZ; Asociațiile de Proprietari	40% - co-finanțare - va fi asigurată din bugetul local și de către asociațiile de proprietari
197.	Creșterea eficienței energetice a blocului de locuințe G164 din Municipiul Zalău	OS 3. Schimbări climatice și energie	Str. T. Vladimirescu nr. 39	Locatarii blocului de locuințe G164 din Municipiul Zalău	5.3 Clădiri eficiente energetic	FP	600.000	2016-2020	40%	POR, Axa Prioritară 3	PMZ; Asociațiile de Proprietari	40% - co-finanțare - va fi asigurată din bugetul local și de către asociațiile de proprietari
198.	Reabilitarea termică a blocului de locuințe sociale-Bloc C4;	OS 3. Schimbări climatice și energie	Str.Dumbrava	Locatarii blocului de locuințe sociale Bloc C4	5.3 Clădiri eficiente energetic 7.3 Comunitate urbană incluzivă	FP	250.000	2017-2020	40%	POR, Axa Prioritară 3	PMZ	
199.	Reabilitarea termică a blocului de locuințe sociale C10-C11;	OS 3. Schimbări climatice și energie	Str.Dumbrava	Locatarii blocului de locuințe sociale C10-C11	5.3 Clădiri eficiente energetic 7.3 Comunitate urbană incluzivă	FP	500.000	2017-2020	40%	POR, Axa Prioritară 3	PMZ	

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
200.	Creșterea eficienței energetice a Lic. cu program sportiv "Avram Iancu";	OS 3. Schimbări climatice și energie	Str. A Iancu nr. 38	Elevii și cadrele didactice de la Lic. Sportiv "Avram Iancu";	5.3 Clădiri eficiente energetic 3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor	DALI	2.423.000,00	2017-2020	40%	POR, Axa Prioritară 3	PMZ	
201.	Creșterea eficienței energetice a Lic. Pedagogic "Gheorghe Șincai" și Lic. Ortodox "Sf. Nicolae";	OS 3. Schimbări climatice și energie	Str. Crisan nr. 15A	Elevii și cadrele didactice de la Lic. Pedagogic "Gheorghe Șincai" și Lic. Ortodox "Sf. Nicolae"	5.3 Clădiri eficiente energetic 3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor	DALI	3.286.000	2017-2020	40%	POR, Axa Prioritară 3	PMZ	
202.	Creșterea eficienței energetice a Lic. Reformat "Wesselenyi";	OS 3. Schimbări climatice și energie	Bd. M.Viteazu nr. 56A	Elevii și cadrele didactice de la Lic. Reformat "Wesselenyi"	5.3 Clădiri eficiente energetic 3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor	DALI	930.000	2017-2020	40%	POR, Axa Prioritară 3	PMZ	
203.	Creșterea eficienței energetice a Lic. de Artă "Ioan Sima";	OS 3. Schimbări climatice și energie	Aleea Torentului nr.9	Elevii și cadrele didactice de la Lic. de Artă "Ioan Sima"	5.3 Clădiri eficiente energetic 3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor	DALI	1.500.000	2017-2020	40%	POR, Axa Prioritară 3	PMZ	
204.	Creșterea eficienței energetice a Grădiniței Nr. 1;	OS 3. Schimbări climatice și energie	Str. Ghe Doja	Copiii și personalul de la Grădinița Nr. 1	5.3 Clădiri eficiente energetic 3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor	FP	600.000	2017-2020	-	POR, Axa Prioritară 10	PMZ	
205.	Creșterea eficienței energetice a Grădiniței "Pinochio";	OS 3. Schimbări climatice și energie	Str. Pacii nr.4	Copiii și personalul de la Grădinița "Pinochio"	5.3 Clădiri eficiente energetic 3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor	FP	500.000	2017-2020	-	POR, Axa Prioritară 10	PMZ	
206.	Creșterea eficienței energetice a Grădiniței "Voinicel" (clădire existentă);	OS 3. Schimbări climatice și energie	Str. Sf.Vineri nr.3	Copiii și personalul de la Grădinița "Voinicel"	5.3 Clădiri eficiente energetic 3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor	FP	500.000	2017-2020	-	POR, Axa Prioritară 10	PMZ	

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
207.	Creșterea eficienței energetice a Grădiniței “Ion Creangă”;	OS 3. Schimbări climatice și energie	Str. Closca nr.37	Copiii și personalul de la Grădinița “Ion Creangă”	5.3 Clădiri eficiente energetic 3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor	FP	500.000	2017-2020	-	POR, Axa Prioritară 10	PMZ	
208.	Creșterea eficienței energetice a Grădiniței “Piticii Isteți” (Nr. 11);	OS 3. Schimbări climatice și energie	Str. Sf.Vineri nr.7	Copiii și personalul de la Grădinița “Piticii Isteți” (Nr. 11)	3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor 5.3 Clădiri eficiente energetic	FP	500.000	2017-2020	-	POR, Axa Prioritară 10	PMZ	
209.	Creșterea eficienței energetice a clădirilor administrative – sediu Poliția Locală, sediu DGADP, sediu Primărie;	OS 3. Schimbări climatice și energie	Bd.M.Vitea zu nr.23A, nr.68, Piata Iuliu Maniu nr.3	Agenții Poliției Locale, personalul DGAP, angajații Primăriei	5.3 Clădiri eficiente energetic 2.1 Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată, modernizată și adaptată nevoilor	FP	2.000.000	2017-2020	40%	POR, Axa Prioritară 3	PMZ	Exista DALI pt. reabilitarea totala a Primariei
210.	Crearea de acoperișuri și terase verzi pe măsura reabilitării clădirilor;	OS 3. Schimbări climatice și energie	-	Locuitorii clădirilor reabilite	5.3 Clădiri eficiente energetic	-	700.000	-	40%	POR, Axa Prioritară 3	PMZ; Asociațiile de Proprietari	
211.	Parc fotovoltaic în zona stației de epurare Zalău	OS 3. Schimbări climatice și energie	-	Locuitorii municipiului Zalău	5.3 Clădiri eficiente energetic	DALI	-	-	40%	POR, Axa Prioritară 3	PMZ	
212.	Puncte subterane de colectare a deșeurilor menajere	OS 3. Schimbări climatice și energie	-	Locuitorii din zona YY	5.4. Sistem de colectare selectivă a deșeurilor 100% funcțional	-	90.000	-	-	-	PMZ , Operator regional	
213.	Program de finanțare pentru ONG de mediu;	OS 3. Schimbări climatice și energie	-	ONG-urile în domeniu din municipiul Zalău	5.5. Parteneriat funcțional pentru un oraș verde	-	20.000	2018-	100%	-	PMZ	
214.	Realizarea de noi acumulări nepermanente de mici dimensiuni “Apărare împotriva inundațiilor a mun. și platformei industriale Zalău – regularizare V. Zalău”, Capacitate totală: 12,8 km am. albie, 1,25 mil. mc ac.; Rest de exec.: Ac. amonte Zalău V=1,25 mil. mc;	OS 3. Schimbări climatice și energie	Valea Zalăului (Y)	Locuitorii din zona YY	5.1. Adaptarea la schimbări climatice	-	-	-	-	POIM, Axa prioritară 5	-	
215.	Măsuri de stabilizare a albiei - recalibrări albiei, parapetei, ziduri de sprijin, apărări de mal, stabilizare pat albie “Apărare împotriva inundațiilor a mun. și platformei industriale Zalău – reg. V. Zalău”: am. albie L = 4,5 km;	OS 3. Schimbări climatice și energie	Valea Zalăului (Y)	Locuitorii din zona YY	5.6. Adaptarea la schimbări climatice	-	-	-	-	POIM, Axa prioritară 5	-	

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
216.	Revizuirea Planului de apărare împotriva inundațiilor pentru municipiul Zalău până în anul 2018;	OS 3. Schimbări climatice și energie	-	Locuitorii din zona YY	5.6. Adaptarea la schimbări climatice	-	-	-	-	POIM, Axa prioritară 5	-	
217.	Amenajare torenți pentru reducerea scurgerii pe versanți și reținerea aluviunilor / sedimentelor;	OS 3. Schimbări climatice și energie	Y	Locuitorii din zona YY	5.6. Adaptarea la schimbări climatice	-	-	-	-	POIM, Axa prioritară 5	-	
218.	Măsuri de reducere a nivelului apei prin mărirea capacității de tranzitare prin redimensionarea podurilor;	OS 3. Schimbări climatice și energie	Y	Locuitorii municipiului Zalău	5.6. Adaptarea la schimbări climatice	-	-	-	-	POIM, Axa prioritară 5	-	
219.	Modernizarea și extinderea rețelei de drumuri forestiere din Municipiul Zalău;	OS 3. Schimbări climatice și energie	Fondul forestier al municipiului Zalău	Locuitorii municipiului Zalău	5.6. Adaptarea la schimbări climatice 2.3. Zalăul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	SF	1.800.000	2016 - 2020	-	PNDR 2014-2020	PMZ , Ocolul Silvic	
OBIECTIV STRATEGIC 6 - POL DE DEZVOLTARE METROPOLITAN ȘI JUDEȚEAN												
220.	Realizarea strategiei de dezvoltare a zonei metropolitane	OS 1. Ocuparea forței de muncă OS 2. Cercetare, inovare, dezvoltare	NA	Cele 16 comunități locale urbane și rurale din zona metropolitană	6.1 Zonă metropolitană funcțională	nedemar at	30.000	2017-2018		Se va identifica o sursa de finanțare	Asoc. ZMZ, Uaturi membre	Vor fi vizate și comunele care desfășoară în prezent formalitățile pentru aderare la zona metropolitană Bugetul comunităților din ZM
221.	Realizarea unui plan de amenajare teritorială pentru ZM	OS 1. Ocuparea forței de muncă	-	Cele 16 comunități locale urbane și rurale din zona metropolitană	6.1 Zonă metropolitană funcțională	nedemar at	20,000	2017-2019	x	Se va identifica o sursa de finanțare	Asoc. ZMZ, Uaturi membre	Vor fi vizate și comunele care desfășoară în prezent formalitățile pentru aderare la zona metropolitană Bugetul comunităților din ZM

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
222.	Realizarea la nivelul ZM a unui inventar cu terenuri potrivite pentru investiții private și publice de mare anvergură (terenuri de peste ½ ha); Pregătirea terenurilor (infrastructură edilitară) în vederea investițiilor	OS 1. Ocuparea forței de muncă OS3. Schimbări climatice și energie	-	Mediul de afaceri	6.1 Zonă metropolitană funcțională	nedemar at	NA	2017-2019		Asoc. ZMZ	Asoc. ZMZ	Vor fi vizate și comunele care desfășoară în prezent formalitățile pentru aderare la zona metropolitană Bugetul comunităților din ZM
223.	Rețeaua de informare și coordonare a turismului	OS3. Schimbări climatice și energie	NA	Locuitorii din jud. Sălaj și turiștii	6.2 Centru de promovare și coordonare a turismului la nivel zonal	FP	NA	2017-2023/permanent	x		Asoc. ZMZ, CITuri, PMZ	Exista deja întâlniri realizate la nivelul centrelor de promovare turistica.
224.	Realizarea unei strategii sectoriale în domeniul culturii și turismului la nivelul Zonei Metropolitane	OS 1. Ocuparea forței de muncă. OS 5. Sărăcie și excluziune socială	-	Cele 16 comunități locale urbane și rurale din zona metropolitană	6.2 Centru de promovare și coordonare a turismului la nivel zonal	nedemar at	10.000	2017-2018		Asoc. ZMZ, se vor identifica alte surse	Asos. ZMZ, UATuri membre	Vor fi vizate și comunele care desfășoară în prezent formalitățile pentru aderare la zona metropolitană Bugetul comunităților din ZM
225.	Pachete turistic integrate de tip "city-break" (1-4 zile	OS 1. Ocuparea forței de muncă.	-	Turiștii	6.2 Centru de promovare și coordonare a turismului la nivel zonal	nedemar at	5.000	Începând cu anul 2018	x		Centre de informare turistica, Asoc. ZMZ	Bugetul comunităților din ZM
226.	Amenajarea unor baze de recreere prin utilizarea apelor termale de la Crișeni și Meseșeni	OS 2. Cercetare, dezvoltare, inovare	ZM – Crișeni și Meseșeni	Turiștii, micii operatori economici locali din domeniul turismului	6.2 Centru de promovare și coordonare a turismului la nivel zonal	FP	2.000.000	2020-2030		Investitori privați	UATurile respective, Asoc. ZMZ, investitor privat	

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
227.	Zilele Cetății (zilele Municipiului Zalău)	OS 1. Ocuparea forței de muncă	Mun. Zalău	Turiștii	6.2 Centru de promovare și coordonare a turismului la nivel zonal	NA		Anual	x	Sponsori	PMZ	
228.	Festivalul Roman Zalău Porolissum	OS 1. Ocuparea forței de muncă	Mun. Zalău	Turiștii	6.2 Centru de promovare și coordonare a turismului la nivel zonal	NA		Anual	x		PMZ	
229.	Muzeu Etnografic Țara Silvaniei	OS 1. Ocuparea forței de muncă	Mun. Zalău	Turiștii	6.2 Centru de promovare și coordonare a turismului la nivel zonal	FP	1,000,000	2019-2023	x	Se vor identifica surse.	PMZ, Muzeul Jud. de Istorie si Arta	
230.	Semi-Maraton Zalău	OS 3. Schimbări climatice și energie	Județele din regiunea de NV	Locuitorii din mun. Zalău și comunități învecinate precum și turiștii	6.2 Centru de promovare și coordonare a turismului la nivel zonal	FP	10.000	Începând cu 2018 anual	x	Sponsori, surse guvernamentale	PMZ, DJT	
231.	Reabilitarea Hotelului Stadion și transformarea în hostel	OS 1. Ocuparea forței de muncă	Mun. Zalău	Turiștii	6.2 Centru de promovare și coordonare a turismului la nivel zonal	FP	600.000	2019-2023	x	POR 2014-2020 Axa 3.1	PMZ	Parțial, lucrările ar putea fi acoperite prin POR.
232.	Amenajare unei zone de camping cu locuri pentru rulote și corturi;	OS 3. Schimbări climatice și energie	ZM	Turiștii	6.2 Centru de promovare și coordonare a turismului la nivel zonal	FP	1.000.000	2018-2020	x	Finanțare privată	PMZ, ADI ZMZ	
233.	Amenajare tabără școlară în Munții Meseș	OS 1. Ocuparea forței de muncă OS 4. Educație	Fosta tabără „Cabana Pionierilor”	Elevi din mun. Zalău și comunități învecinate precum și de la nivel regional	6.2 Centru de promovare și coordonare a turismului la nivel zonal	FP	500.000	2018-2020	x	Surse guvernamentale	PMZ, Inspect. Școlar	
234.	Competiție de ciclism	OS 3. Schimbări climatice și energie	ZM	Locuitorii din mun. Zalău și comunități învecinate precum și turiștii	6.2 Centru de promovare și coordonare a turismului la nivel zonal	FP	20.000	Începând cu 2018 anual	x	sponsorizări	ONGuri, ADI ZM	

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
235.	Traseu pentru cycling/ mountain biking în Zona Metropolitană	OS 3. Schimbări climatice și energie	ZM	Amatori ciclism din mun. Zalău și comunități învecinate precum și turiștii	6.2 Centru de promovare și coordonare a turismului la nivel zonal	FP	12.000.000	2020-2030	x	Se vor identifica surse	ADI ZM, UATuri componente	Bugetul comunităților din ZM
OBIECTIV STRATEGIC 7 - COMUNITATE URBANĂ INTEGRATĂ ȘI INCLUZIVĂ												
236.	Crearea unui centru respiro pentru persoane cu dizabilități;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane cu dizabilități	7.1 Infrastructură și servicii publice accesibile persoanelor cu dizabilități	FP	380.000	2018-2020		POR, Axa 8	Primăria Zalău, DASC, Parteneri	
237.	Crearea centrului de zi pentru persoanele adulte cu dizabilități;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane cu dizabilități	7.1 Infrastructură și servicii publice accesibile persoanelor cu dizabilități	FP	380.000	2018-2020	x	POR, Axa 8, Axa 9	Primăria Zalău, DASC, Fundația ACASĂ, alți Parteneri	
238.	Amenajarea de ateliere protejate pentru persoane cu dizabilități;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane cu dizabilități	7.1 Infrastructură și servicii publice accesibile persoanelor cu dizabilități	FP	350.000	2019-2020	x	POR, Axa 9	Primăria Zalău, DASC, Parteneri	
239.	Dezvoltarea de servicii la domiciliu pentru persoane cu dizabilități	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane cu dizabilități	7.1 Infrastructură și servicii publice accesibile persoanelor cu dizabilități	FP	200.000	2018-2020	x	POCU AXA 4	Primăria Zalău, DASC, Parteneri	
240.	Crearea unui centru de zi cu servicii integrate pentru persoane adulte cu dizabilități neuropsihice severe sau multiple, de recuperare;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane cu dizabilități	7.1 Infrastructură și servicii publice accesibile persoanelor cu dizabilități	FP	380.000	2017-2018	x	POR, Axa 8, Axa 9	Primăria Zalău, DASC	
241.	Crearea unui centru de zi pentru copiii neuropsihici cu dizabilități severe;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	copiii cu dizabilități	7.1 Infrastructură și servicii publice accesibile persoanelor cu dizabilități	FP	380.000	2017-2018	x	POR, Axa 8 Axa 9	Primăria Zalău, DASC	
242.	Amenajarea de locuințe protejate pentru persoanele cu dizabilități;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane cu dizabilități	7.1 Infrastructură și servicii publice accesibile persoanelor cu dizabilități	FP	700.000	2018-2020	x	POR, Axa 8	Primăria Zalău, DASC	
243.	Crearea unui centru de activități sportive pentru persoane cu dizabilități;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane cu dizabilități	7.1 Infrastructură și servicii publice accesibile persoanelor cu dizabilități	FP	380.000	2018-2020	x	POR, Axa 8, Axa 9	Primăria Zalău, DASC	
244.	Amenajare Centrul de zi pentru persoane cu deficiențe de auz, în municipiul Zalău;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane cu deficiențe de auz	7.1 Infrastructură și servicii publice accesibile persoanelor cu dizabilități	DALI	380.000	2017-2018	x	POR, Axa 8, Axa 9	Primăria Zalău, Asociația Națională a Surzilor	
245.	Accesibilizarea instituțiilor publice aflate în subordinea Consiliului Local Zalău și a spațiilor publice	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane cu dizabilități	7.1 Infrastructură și servicii publice accesibile persoanelor cu dizabilități	FP	1.000.000	2017-2020	x	POR, Axa 9	Primăria Zalău	
246.	Realizarea unui centru de îngrijire pentru persoanele vârstnice, în regim rezidențial;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoanele vârstnice	7.2 Infrastructură și servicii publice de calitate pentru persoanele vârstnice	FP	500.000	2018-2020	DA	Se va identifica sursa	Primăria Zalău, DASC	

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
247.	Crearea unui centru de zi pentru persoanele vârstnice în municipiul Zalău;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoanele vârstnice	7.2 Infrastructură și servicii publice de calitate pentru persoanele vârstnice	FP	380.000	2017-2018	x	POR, Axa 8, Axa 9, Axa 4	Primăria Zalău, DASC	
248.	Dezvoltarea unui program de servicii socio-medicale la domiciliu;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoanele vârstnice, persoane cu dizabilități	7.2 Infrastructură și servicii publice de calitate pentru persoanele vârstnice	FP	200.000		x	POCU Axa 4	Primăria Zalău, DASC, Parteneri	
249.	Transformarea Centrului Social de Urgență în bloc de locuințe sociale pentru persoane și familii cu loc de muncă și venituri stabile;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane defavorizate	7.3 Comunitate urbană incluzivă	FP	500.000	2018-2019	x	POR Axa 9	Primăria Zalău, DASC	
250.	Reabilitarea blocului de locuințe sociale-BI. C3;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane defavorizate	7.3 Comunitate urbană incluzivă	DALI	700.000	2018-2019		POR, Axa 9	Primăria Zalău, DASC	
251.	Reabilitarea blocului de locuințe sociale-BI. Astralis;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane defavorizate	7.3 Comunitate urbană incluzivă	DALI	700.000	2018-2019		POR, Axa 9	Primăria Zalău, DASC	
252.	Construirea/amenajarea de noi locuințe sociale;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane defavorizate	7.3 Comunitate urbană incluzivă	FP	700.000	2018-2019	x	POR, Axa 9	Primăria Zalău, DASC	
253.	Realizarea de anexe gospodărești pentru cantina socială a Municipiului Zalău;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane defavorizate	7.3 Comunitate urbană incluzivă	FP	100.000	2018	x	POR, Axa 9	Primăria Zalău, DASC	
254.	Realizarea de ateliere de mică producție pentru beneficiarii Adăpostului de noapte;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane defavorizate	7.3 Comunitate urbană incluzivă	FP	400.000	2018-2020	x	POR, Axa 9	Primăria Zalău, DASC	
255.	Atelier de producție pentru tineri cu dizabilități medii	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane cu dizabilități	7.3 Comunitate urbană incluzivă	FP	400.000	2018-2019	x	POR, Axa 9	Primăria Zalău, DASC, Parteneri	
256.	Centrul de management al greutății	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane cu dizabilități	7.3 Comunitate urbană incluzivă	Implementare	100.000 30.000/an	2016-2017	x	Mecanismul SEE	Alianța Națională a Bolilor Rare și Asociația Prader Wili România	Este necesară acreditarea centrului
257.	Radioul NoRo - Vocea pacientului	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane cu dizabilități	7.3 Comunitate urbană incluzivă	Implementare	10.000 20.000/an	2016-2017	x	Sponsorizări	Alianța Națională a Bolilor Rare și Asociația Prader Wili România	
258.	Rețea de servicii integrate pentru persoanele afectate de boli rare;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Zalău	pacienții cu boli rare și familiile acestora	7.3 Comunitate urbană incluzivă	Implementare, 500.000	500.000 1.000.000/an	2016-2019	x	Identificare	Asociația Prader Wili România	

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
259.	Amenajarea unui nou adăpost de noapte în municipiul Zalău;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane defavorizate	7.3 Comunitate urbană incluzivă	FP	500.000	2017-2018	x	POR, Axa 8, Axa 9	Primăria Zalău, DASC	
260.	Amenajare Centrul de zi pentru copii în municipiul Zalău;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane defavorizate	7.3 Comunitate urbană incluzivă	DALI	610.000	2017-2018	x	POR, Axa 8, Axa 9, Axa 4	Primăria Zalău, DASC	
261.	Amenajare Cantină socială în municipiul Zalău;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane defavorizate	7.3 Comunitate urbană incluzivă	DALI	425.631 + 10.000	2017-2018	x	POR, Axa 8, Axa 9	Primăria Zalău, DASC	
262.	Crearea unui centru pentru victimele violenței domestice;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	victime ale violenței domestice	7.3 Comunitate urbană incluzivă	FP	340 000 euro (Inet)	2018-2019	x	POR, Axa 8, Axa 9 EEA GRANTS	Primăria Zalău, DASC, Parteneri	
263.	Dezvoltarea de servicii de sprijin pentru copiii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate, în municipiul Zalău;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	copiii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate	7.3 Comunitate urbană incluzivă	FP	200.000	2018-2019	x	POCU AXA 4, Axa 6	Primăria Zalău, DASC, Parteneri	
264.	Constituirea unui grup de sprijin pentru copiii din familiile nevoiaș;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	copiii din familiile nevoiaș	7.3 Comunitate urbană incluzivă	FP	100.000	2018	x	POCU Axa 4, Axa 6	Primăria Zalău, DASC, Parteneri	
265.	Realizarea unui centru de educație inclusivă pentru copii cu cerințe educativ speciale, în municipiul Zalău;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	copii cu cerințe educativ speciale	7.3 Comunitate urbană incluzivă	FP	380.000	2018-2019	x	POR, Axa 8, Axa 9, Axa 4	Primăria Zalău, Inspectoratul școlar	
266.	Construirea de blocuri ANL;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane tinere cu resurse materiale scăzute	7.3 Comunitate urbană incluzivă	SF	6.457.418 euro	2017-2020	NA	PT și execuție Programul de Locuințe ANL	Primăria Zalău	
267.	Organizarea de servicii educativ-recreative pentru copii pe perioada vacanțelor (apare la 6.4);	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	elevi	7.3 Comunitate urbană incluzivă	FP	170.000	2017-2018	1-10%	EEA GRANTS	Primăria Zalău, DASC, Parteneri	

Nr. crt.	Titlu/descriere proiect	Obiectiv EUROPA 2020	Localizare	Grup țintă vizat	Obiective cheie-specifice vizate	Stadiu (FP, SF, DALI, PT)	Buget estimative -euro -	Perioada de implementare	Sursa de finanțare		Direcții/servicii/birouri si/sau alte organizații decât Primăria	Observații
									Buget local - %	Altă sursă - %		
268.	Strategie locală pentru diminuarea zonelor urbane în care trăiesc comunități marginalizate și pentru eliminarea riscului de apariție a unor noi zone;	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială	7.3 Comunitate urbană incluzivă	FP	50.000	2017-2018	x	POCU Axa 5/ PI 9/OS 5.1	Primăria Zalău Direcția tehnică-Serviciul Managementul proiectelor. Partenerii selectați în urma unui proces de selecție, conform programului.	
269.	OASIS Zalău (proiect integrat pentru îmbunătățirea infrastructurii urbane și a serviciilor oferite în comunitatea marginalizată din mun. Zalău).	OS 5. Sărăcie și excluziune socială	Mun. Zalău	persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială	7.3 Comunitate urbană incluzivă	FP	1.200.000	2017-2023	x	POR 2014-2023 Axa 4	PMZ, DASC	
OBIECTIV STRATEGIC 8 - IDENTITATE COMUNITARĂ DEFINITĂ, ASUMATĂ ȘI CONSOLIDATĂ												
270.	Realizarea unui studiu privind identitatea locală	OS 1. Ocuparea forței de muncă	Mun. Zalău	Comunitatea locală	8.1 Brand local cunoscut și apreciat	FP	20.000	2017	x	Nu s-a identificat sursă de finanțare	Primăria Zalău	
271.	Realizarea unei strategii de marketing local	OS 1. Ocuparea forței de muncă	Mun. Zalău	Comunitatea locală	8.1 Brand local cunoscut și apreciat	FP	20.000	2017	x	Nu s-a identificat sursă de finanțare	Primăria Zalău	
272.	Realizarea unei asociații "Produs în Zalău, produs în Sălaj" pentru promovarea producătorilor locali	OS 1. Ocuparea forței de muncă OS 3. Cercetare, dezvoltare, inovare	Mun. Zalău	Producătorii locali	8.1 Brand local cunoscut și apreciat	FP	300	2017-2018	x	Nu s-a identificat sursă de finanțare	Primăria Zalău, Parteneri	

Managementul și implementarea SIDU Zalău 2016 - 2030

Implementarea SIDU Zalău 2016 – 2030 necesită implicarea tuturor actorilor interesați/vizați. În vederea rezolvării problemelor identificate și a valorificării oportunităților pentru atingerea viziunii, este esențială **consolidarea parteneriatului administrației locale** cu actorii interesați/vizați. Cu toate că inițierea realizării SIDU Zalău 2016 - 2030 a aparținut Primăriei Municipiului Zalău, realizarea și implementarea acesteia presupune implicarea nu doar a structurilor acestei instituții sau subordonate Consiliului Local Zalău, ci a tuturor factorilor de interes de la nivel local. O bună parte dintre ei sunt membri ai grupurilor de lucru constituite în vederea realizării SIDU. Creșterea calității vieții locuitorilor depinde nu doar de implementarea proiectelor din planul de acțiune al SIDU, ci și de implementarea proiectelor de la nivel regional, județean și, bineînțeles, de dezvoltarea și creșterea competitivității economice a agenților economici ce desfășoară activități economice în oraș și în comunitățile din proximitatea acestuia.

În vederea asigurării managementului implementării SIDU Zalău 2016 – 2030, odată cu aprobarea acesteia, se va constitui, prin hotărâre a Consiliului Local Zalău, **Unitatea de management SIDU Zalău 2016 – 2030 (UM SIDU Zalău)**. UM SIDU Zalău va fi compus din:

- Viceprimar - în calitate de coordonator AM SIDU Zalău;
- Director executiv al Direcției tehnice din cadrul primăriei;
- Director executiv al Direcției economice din cadrul primăriei;
- Director executiv al Direcției de administrație publică locală din cadrul primăriei;
- Director executiv al Direcției de patrimoniu din cadrul primăriei;
- Reprezentant Serviciul Urbanism și amenajarea teritoriului din cadrul primăriei;
- Director executiv al Direcției de asistență socială și comunitară Zalău;
- 2 reprezentanți ai Consiliului Local Zalău;

Secretariatul AM SIDU Zalău va fi asigurat de către **Serviciul Managementul Proiectelor** din cadrul Primăriei Municipiului Zalău.

Componența, precum și regulamentul de organizare și funcționare a UM SIDU Zalău vor fi aprobate prin hotărâre a Consiliului Local Zalău. În vederea familiarizării membrilor UM SIDU Zalău cu structura, conținutul și monitorizarea SIDU Zalău 2016 – 2030, membrii acestuia vor beneficia de suportul Serviciului Managementul Proiectelor din cadrul Primăriei municipiului Zalău care, în maxim 30 de zile de la aprobarea prin HCL a UM SIDU Zalău vor organiza o ședință de aducere la cunoștință a structurii, conținutului și prevederilor SIDU Zalău 2016 – 2030.

Rolul UM SIDU Zalău este de evaluare periodică a acțiunilor concrete și a proiectelor necesare a fi realizate pentru a îndeplini obiectivele propuse, dar și oferirea de sprijin în elaborarea și implementarea proiectelor. Grupul va fi coordonat de o persoană nominalizată în acest sens de Consiliul Local Zalău, respectiv de către un viceprimar. În demersul de coordonare a implementării SIDU, coordonatorul UM SIDU Zalău va lucra îndeaproape cu serviciile și direcțiile din cadrul Primăriei municipiului Zalău ce au responsabilități directe în implementarea SIDU.

Până la sfârșitul lunii februarie a fiecărui an, UM SIDU Zalău va elabora **planul anual de implementare a SIDU** pentru anul în curs. Planul va putea fi revizuit de câte ori este necesar, cu aprobarea Consiliului Local.

UM SIDU Zalău se va **întreuni semestrial** în vederea evaluării stadiului implementării SIDU. Până la sfârșitul lunii februarie a fiecărui an, pentru anul anterior, UM SIDU Zalău va întocmi un **raport anual de monitorizare a implementării SIDU Zalău 2016 – 2030**. În vederea realizării raportului anual de monitorizare, ca instrument de lucru va fi utilizat *Graficul de monitorizare a implementării SIDU Zalău 2016 – 2030*, parte integrantă a SIDU Zalău. **Raportul anual de monitorizare va fi prezentat și dezbătut împreună cu membrii celor trei grupuri de lucru implicate în realizarea SIDU Zalău 2016 – 2030** (a se vedea anexa *Lista grupurilor de lucru implicate în realizarea SIDU Zalău 2016 – 2030*). Odată cu prezentarea raportului anual de monitorizare a implementării, AM SIDU va prezenta și supune dezbaterii și planul anual de implementare pentru anul în curs. După prezentarea către membrii grupurilor de lucru, raportul anual de monitorizare și planul de implementare pentru anul în curs va fi **adus la cunoștința Consiliului Local Zalău**.

În vederea **selectării/priorizării proiectelor** din cadrul SIDU Zalău 2016 – 2030 ce urmează a fi propuse spre finanțare în cadrul Axei prioritare 4 a POR 2014 - 2020 - Sprijinirea dezvoltării urbane durabile, până la sfârșitul anului 2016 se va constitui **Autoritatea Urbană Zalău (AUZ)**. În primele trei luni de la înființare, AUZ va realiza *Documentul justificativ pentru finanțarea intervențiilor din Fondurile ESI* care va include detalierea abordării propuse prin SIDU Zalău 2016 – 2030 pentru utilizarea fondurilor europene structurale și de investiții în perioada 2016-2030, inclusiv o listă a proiectelor prioritizate la nivel local pentru această perioadă.

În implementarea Axei prioritare 4 a POR - Sprijinirea dezvoltării urbane durabile, **AUZ** va avea următoarele **atribuții**:

1. La solicitarea Autorității de Management de Management pentru Programul Operațional Regional (AMPOR), participă la elaborarea procedurilor de selecție strategică a operațiunilor din cadrul Axei prioritare 4 a POR - Sprijinirea dezvoltării urbane durabile, a criteriilor de selecție strategică, a ghidului Condiții Generale de implementare a dezvoltării urbane durabile – Axa prioritară 4 a POR - Sprijinirea dezvoltării urbane durabile, precum și a ghidurilor specifice apelurilor de proiecte.
2. Organizează procesul de selecție strategică la nivel local și asigură transparența și imparțialitatea acestuia în conformitate cu prevederile procedurale, cu prevederile ghidului Condiții Generale de implementare a dezvoltării urbane durabile – Axa prioritară 4 a POR - Sprijinirea dezvoltării urbane durabile și/sau ale ghidurilor specifice, elaborate și aprobate de AM POR și răspunde de desfășurarea acestui proces.
3. Transmite periodic către AMPOR, conform procedurilor specifice, raportări privind stadiul procesului de selecție strategică a operațiunilor, precum și orice alte raportări/situații solicitate de AMPOR
4. La solicitarea AMPOR, are obligația reverificării anumitor etape ale procesului de selecție strategică a operațiunilor din cadrul Axei prioritare 4 a POR - Sprijinirea dezvoltării urbane durabile în conformitate cu prevederile procedurale privind verificarea atribuțiilor delegate, și/sau privind procesul de selecție strategică a operațiunilor, precum și cu recomandările emise în cadrul rapoartelor emise de structurile/instituțiile cu atribuții de verificare/auditare/control.

În vederea implementării cu succes a SIDU Zalău 2016 – 2030 și a facilitării managementului acesteia, **UM SIDU Zalău va colabora cu AUZ**, între acestea neexistând relații de subordonare. **Este de altfel posibil ca o parte a membrilor UM SIDU să fie membri ai AUZ, fără ca aceasta să reprezinte un conflict de interese.**

La propunerea AM SIDU Zalău, pe baza analizelor periodice și a expunerii de motive, **Consiliul Local Zalău va actualiza documentul de planificare strategică ori de câte ori este necesar.**

În continuare, **prezentăm Graficul de monitorizare a SIDU Zalău 2016 – 2030** care include indicatorii demonitorizare relevanți pentru obiectivele cheie specifice ale SIDU.

Riscuri în implementarea SIDU Zalău 2016- 2030 și măsuri de atenuare a acestora

În cadrul acestei secțiuni, pentru identificarea tipologiei riscurilor, am ales adaptarea tipologiei și clasificării utilizate în „Manualul de procedură pentru managementul riscurilor” - cod M03-17, disponibil la: www.madr.ro/docs/fep/2015/manuale-de.../M03-17-managementul-riscului.pdf).

Principalele tipuri de riscuri identificate în implementarea SIDU Zalău 2016 – 2030 sunt:

Riscul de reglementare:

- modificarea reglementărilor și cadrului legislativ (UE / național)

Riscul legat de finanțare:

- bugete inadecvate/ insuficiente

Riscul tehnologic:

- riscul legat de implementare / tehnologii utilizate/ operarea sistemelor etc.;

Riscul legat de necesitățile externe

- modificarea numărului și complexitatea acțiunilor / proiectelor propuse
- introducerea de noi activități prin acorduri și contracte care să nu fie corelate cu resursele umane, financiare, logistice și procedurale ale instituției.

Riscuri privind parteneriatele:

- relații insuficient dezvoltate suficient cu partenerii cheie
- coordonare/comunicare internă insuficient dezvoltată;

Riscul legat de resursele umane:

- angajații nu posedă abilitățile/calificările adecvate;
- lipsa unei strategii adecvate de dezvoltare a resurselor umane;
- numărul angajaților este insuficient/ inadecvat;
- lipsa planului de recrutare/ înlocuire a resurselor umane;

Riscul legat de eficacitatea fluxurilor și/sau a canalelor:

- rambursarea cu întârziere a cheltuielilor în cazul proiectelor cu finanțare nerambursabilă (fonduri europene sau bugetul de stat/programe naționale);

Riscul de autoritate:

- Lipsa autorității (structură organizațională corespunzătoare, fișe de post corespunzătoare, asigurarea respectării principiilor privind responsabilitatea și înlocuirea personalului, grupe de salarizare diferite, relații ierarhice definite);

Riscuri de eficiență:

- proceduri și procese ineficiente.

În ceea ce privește îndeplinirea primului obiectiv strategic, Economie locală diversificată și performantă, posibilele riscuri care pot duce la neîndeplinirea acestuia sunt atât interne, cât și externe. Probabilitatea apariției unor factori externi care să afecteze activitatea economică a industriei locale este una medie, iar impactul poate fi unul semnificativ. Declinul activităților conexe, ținând cont de faptul că producția

industrială este destinată în mare parte exportului, poate antrena evoluții defavorabile la nivel local, care pot, de asemenea declanșa apariția unor probleme ce țin de riscuri interne. Din acest motiv această strategie își propune diversificarea economiei locale. În ceea ce privește sectorul IMM, principalele riscuri sunt mai degrabă interne (riscuri legate de resurse umane – valabil și în cazul sectorului industrial dar și riscuri de eficiență – axarea pe procese ineficiente și, mai ales, riscuri legate de finanțarea activității operaționale).

Al doilea obiectiv strategic, Calitate ridicată a vieții, dată fiind complexitatea sa, numărul ridicat de obiective specifice, acțiuni și proiecte comportă un tip specific de risc legat de necesitățile externe: modificarea numărului proiectelor, creșterea complexității acțiunilor și proiectelor prevăzute a se realiza, dar și de completarea / introducerea de noi acțiuni odată cu actualizarea periodică a documentului strategic. Acest fapt atrage după sine existența unor riscuri legate de finanțare – bugete inadecvate ale autorităților locale, prioritizare ineficientă a proiectelor, dar și anumite riscuri de reglementare, în cazul finanțatorilor externi îndeosebi (modificare de reguli care să excludă de la finanțare anumite obiective prioritare municipiului).

Cel de al treilea obiectiv strategic – Educație de calitate - presupune existența unor riscuri de reglementare, ce vin în principal din exterior – modificarea legislației și a sistemului educațional – specificul economiei locale, bazată pe sector industrial a fost afectat de modificările structurale din sistemul educațional din ultimii ani. Acțiunile și proiectele de reabilitare și dotare ale obiectivelor / clădirilor școlilor presupun costuri importante, ceea ce atrage riscuri de finanțare, dar și riscuri tehnologice trendul general de scădere al populației școlare comportă de asemenea un alt tip de risc, legat de resursele umane (nu doar cele implicate în activitățile educaționale, ci mai ales cel legat de efectele ulterioare asupra pieței muncii și resurselor umane disponibile firmelor locale).

În cazul celui de-al patrulea obiectiv, Dezvoltare urbană coerentă, datorită faptului că acesta are un efect directă asupra calității vieții cetățenilor, dar și asupra competitivității economice locale, riscurile sunt unele complexe. Modernizarea infrastructurii edilitare și dezvoltarea armonioasă a zonei centrale presupune riscuri legate de finanțare, riscuri tehnologice – soluții tehnice inadecvate, dar și riscuri legate de necesități externe – modificări ale numărului proiectelor, creștere a complexității activităților și necorelarea cu resursele logistice ale instituțiilor responsabile. Dezvoltarea zonei intravilane presupune în principal existența unor riscuri legate de resursele umane ale instituției, din moment ce acțiunile prevăzute în cazul acestui obiectiv specific sunt mai degrabă de natură soft. Obiectivul specific legat de Mobilitate urbană comportă atât riscuri de finanțare, dar și riscuri de reglementare și riscuri tehnologice, parte din ele riscuri externe, ce nu pot fi controlate / adresate de autoritățile locale.

Atingerea celui de-al șaselea obiectiv, Zalău oraș verde este de asemenea supusă unor tipuri similare de riscuri, ca și celelalte obiective generale – riscuri legate de finanțare, tehnologice și necesități externe, dar și riscuri de procese ineficiente, datorită complexității acțiunilor și proiectelor propuse în cadrul acestui obiectiv. Atingerea obiectivelor specifice presupune obiective de investiții în infrastructură, dar și un larg cadru partenerial și campanii de informare, ceea ce presupune posibilitatea apariția unor riscuri de autoritate, dar și riscuri privind parteneriatele – coordonare, relații cu parteneri-cheie.

Riscurile presupuse de atingerea celui de-al șaselea obiectiv general Pol de dezvoltare metropolitan și județean sunt legate în principal de posibilitatea controlului asupra relațiilor de parteneriat cu

autoritățile locale partenere – Consiliul Județean, Consilii locale, Instituțiile Primarului. Funcționalizarea Zonei Metropolitane comportă un risc legat de eficacitatea fluxurilor și canalelor de comunicare, dar și riscuri de finanțare din această perspectivă – identificarea resurselor financiare dar și a modalităților fezabile de finanțare a proiectelor comune, ceea ce aduce după sine un risc suplimentar în gestionarea parteneriatelor (cel de autoritate).

În cazul obiectivului Comunitate urbană integrată și incluzivă, eforturile se axează în special pe măsuri ce vizează serviciile de protecție socială și revitalizare a comunităților defavorizate. Acțiunile și proiectele au o importantă componentă de investiții în infrastructură supuse riscurilor de finanțare și riscuri tehnologice, o componentă de furnizare de servicii prin intermediul unor instituții publice supuse riscului de reglementare – modificare a legislației, dar și prin intermediul unor parteneriate – riscuri legate de coordonarea activităților și fluența implementării măsurilor – riscuri privind parteneriatele.

Identitatea comunitară definită, asumată și consolidată, ca ultim obiectiv general se axează pe crearea unui brand local cunoscut și apreciat, dar și pe o politică de marketing eficace. În cazul acestui obiectiv riscurile sunt mai reduse, ținând mai degrabă de succesul / rezultatele propriu-zise ale soluțiilor de marketing create și implementate.

În vederea atenuării riscurilor implementării SIDU, următoarele **măsuri de atenuare a riscurilor** implementării trebuie luate:

Riscul de reglementare

- pregătirea profesională continuă a angajaților UAT Zalău;
- colaborare cu autoritățile responsabile, cele de reprezentare (ex. Asociația Municipiilor din România) și reprezentanții județului în Parlamentul României;
- colaborarea permanentă cu autoritățile de management și cu organismele intermediare responsabile de managementul programelor operaționale finanțate din fonduri europene.

Riscul legat de finanțare

- monitorizarea tuturor surselor de finanțare externe bugetului local;
- implementarea de măsuri și proceduri pentru îmbunătățirea eficienței utilizării bugetului local;
- realizarea unui program multi-anual de investiții din bugetul local;
- creșterea gradului de colectare a impozitelor locale;
- lărgirea bazei locale de impozitare;
- accesarea unor credite pentru investițiile cu prioritate ridicată;

Riscul tehnologic

- pregătirea profesională continuă a angajaților UAT Zalău;
- utilizarea și adaptarea de tehnologii inovative;

Riscul legat de necesitățile externe

- monitorizarea atentă a implementării SIDU, corelare cu capacitățile/resursele UAT;
- actualizarea SIDU în raport cu schimbarea contextului;
- urmărirea procedurilor prin care planul strategic poate fi actualizat;

Riscuri privind parteneriatele

- crearea unui cadru partenerial formalizat, cu responsabilități și drepturi clare;
- inițiere pe acțiuni și proiecte –pilot de mică anvergură, care pot crea sinergie între parteneri;

Riscul legat de resursele umane

- pregătirea profesională continuă a angajaților UAT Zalău, bazată pe un plan de dezvoltare a carierei axat pe nevoi identificate de pregătire;
- realizarea plan de recrutare bazat pe nevoile identificate ale instituțiilor;
- realizarea și implementarea unei strategii de dezvoltare a resurselor umane în baza unei diagnoze organizaționale;

Riscul legat de eficacitatea fluxurilor și/sau a canalelor

- respectare / adoptare standarde de calitate, eficientizarea activității instituțiilor;
- pregătirea la timp a documentației complete aferente cererilor de rambursare ;

Riscul de autoritate

- actualizarea fișelor de post a persoanelor implicate în implementarea, coordonarea, monitorizarea și evaluarea implementării SIDU;;
- definirea clară a relațiilor ierarhice în implementarea SIDU;

Riscuri de eficiență

- realizarea unui plan (multianual) de investiții de capital (accesarea unei finanțări POCA în acest sens);
- implementarea de măsuri și proceduri pentru îmbunătățirea eficienței utilizării bugetelor;
- actualizarea procedurilor privind achizițiile publice, urmărirea eficienței costurilor în proceduri;
- prioritizarea investițiilor;

Grafic de monitorizare a implementării SIDU Zalău 2016 – 2030

Obiective strategice	Obiective cheie-specifice	Indicatori de monitorizare	Valoare indicatori la sfârșitul anului 2016	Valoare anterioară indicatori	Observații și recomandări
1. ECONOMIE LOCALĂ DIVERSIFICATĂ ȘI PERFORMANTĂ	1.1. Sector industrial competitiv	- Cifra de afaceri în sectorul industrial - Nr. de angajați în sectorul industrial - Raportul salariului în industria prelucrătoare la nivel local și salariul în industria lucrătoare la nivel național - Productivitatea sectorului industriei prelucrătoare la nivel local raportat la productivitatea sectorului la nivel național - Nr. agenților economici din Parcul Industrial/ zonă industrială nouă - Valoarea cifrei de afaceri a întreprinderilor din Parcul Industrial/ / zonă industrială nouă - Nr. de angajați ai întreprinderilor din Parcul Industrial/ / zonă industrială nouă - Nr. de persoane care au absolvit/urmat programe de formare și profesionalizare în domeniul tehnic - Nr. agenților economici din rețeaua locală a furnizorilor de servicii pentru industria mare din municipiu - Nr. de angajați ai agenților economici din rețeaua locală a furnizorilor de servicii pentru industria mare din municipiu - Nr. de programe de formare și profesionalizare în domeniul tehnic derulate în baza parteneriatelor între agenții economici din domeniul industriei și sectorul educațional			
	1.2. Sector IMM competitiv	- Nr. de unități (firme) incubate/dezvoltate - Nr. membrilor rețelei locale de antreprenori - Structură de co-sharing existentă și funcțională la nivelul Camerei de Comerț și Industrie Sălaj - Program de educație antreprenorială existent și funcțional			

		• Nr. anual al absolvenților/ cursanților programului de educație antreprenorială • Nr. anual al beneficiarilor structurii/spațiului de co-sharing • Nr. anual al întreprinderilor nou create în cadrul incubatorului/ acceleratorului • Sporul antreprenorial anual • Nr. întreprinderilor de economie socială create • Nivelul productivității (angajaților) firmelor locale (valoarea aferentă anului calendaristic) • Creșterea procentuală a cifrei de afaceri la nivel de municipiu/ ramură • Creșterea procentuală a numărului de angajați la nivel de ramură • Nr. clustere înființate • Creșterea procentuală a cifrei de afaceri totale a clusterelor • Nr. de firme incubate în agro-incubator			
	1.3. Climat investițional atractiv și vizibil	• Birou de relații cu investitorii funcțional • Nr. de întâlniri periodice organizate de Biroul de relații cu investitorii • Parteneriat funcțional între mediul de afaceri, Camera de Comerț, APL – grup consultativ – nr. de evenimente/întâlniri/prezentări organizate anual • Strategie de marketing urban existentă • Bază de date cu terenuri și clădiri disponibile pentru investitori actualizată • Site-web dedicat investitorilor • Nr. accesări site-web dedicat investitorilor			
2. CALITATEA RIDICATĂ A VIEȚII	2.1. Infrastructură publică (sănătate, culturală, administrație, de recreere și sportivă) reabilitată,	• Nr. de servicii medicale nou înființate • Nr. de cabinete medicale și puncte sanitare școlare funcționale • Nr. unităților culturale reabilite și modernizate • Nr. unităților culturale echipate și dotate • Nr. evenimente culturale organizate la nivelul municipiului Zalău • Nr. de contravenții/ amenzi aplicate de Poliția Locală Zalău			

	modernizată și adaptată nevoilor	- Nr. de acte sociale îndreptate împotriva domeniului public - Nr. unități sportive construite - m² unități sportive construite - Nr. unităților sportive reabilitate și modernizate - m² sportivă reabilitată și modernizată - Nr. unităților sportive echipate și dotate - Nr. spații de recreere amenajate - m² spații de recreere amenajate - m² sportivă reabilitată și modernizată			
	2.2. Servicii publice de calitate și eficiente	- Nr. de locuințe de serviciu amenajate pentru personalul medical - Nr. de medici care folosesc locuințele de serviciu amenajate în acest sens - Gradul de satisfacție al persoanelor beneficiare de serviciile medicale - Nr. campaniilor privind alimentație sănătoasă/stil de viață sănătos - Nr. elevilor beneficiari ai programului de screening - Sistem de autoevaluare a calității vieții implementat (evaluare periodică) % locuitorilor care au o percepție pozitivă vizavi de gradul de transparență, participare și performanță al administrației publice locale - Nr. camere de monitorizare HD instalate; - Scădere % a actelor de vandalism - Scădere % a persoanelor sancționate pentru acte de vandalism - Creștere % a locuitorilor care au o percepție pozitivă vizavi serviciile de salubritate - Scăderea % a sesizărilor legate de câinii fără stăpân			
	2.3. Zalăul - o locație excelentă pentru recreere și petrecere a timpului liber	- nr. participanților la evenimentele recreative, de distracție și petrecere a timpului liber organizate în municipiu - zonă de outlet existentă - zonă de retail existentă - nr. zone de picnic amenajate corespunzător - m² suprafață de picnic amenajată corespunzător			

		• nr. evenimente anuale de anvergură organizate/ sprijinite • nr. participanților la evenimentele de anvergură sprijinite • nr. spații dotate și echipate pentru recreere • km pistă de bicicletă amenajată de-a lungul văilor • km pistă de alergare amenajată de-a lungul văilor • nr. spații publice dotate cu echipament ce permite conexiunea wi-fi • suprafață de agrement amenajată în zona Munților Meseș • km pistă de bicicletă la nivelul zonei metropolitane • puncte de închiriere biciclete la nivelul zonei metropolitane • nr. abonamente de închiriere biciclete la nivelul zonei metropolitane			
	2.4. Sector nonguvernamental dezvoltat	• valoarea sprijinului acordat de la bugetul local sectorului non-profit și grupurilor informale de locuitori • număr ONGuri, asociații de proprietari și grupuri informale finanțate • Centru Virtual pentru Voluntari Zalău • Nr. voluntarilor înscriși în baza de date a Centrului Virtual pentru Voluntari Zalău • nr. de programe de voluntariat derulate			
3. EDUCAȚIE DE CALITATE	3.1. Infrastructură educațională modernizată, echipată și adaptată nevoilor	• nr. unități școlare reabilite și modernizate • nr. unităților școlare echipate și dotate cu echipament IT performant • nr. laboratoare cu profil tehnic dotate în parteneriat cu agenții economici de profil • valoarea și % contribuției agenților economici la dotarea și echiparea laboratoarelor de profil tehnic • nr. de locuințe construite/amenajate pentru cadre didactice • nr. de cadre didactice beneficiare de locuințe de serviciu			
	3.2. Educație de calitate, ancorată la cerințele pieței	• 1 târg educațional pentru promovarea școlilor profesionale organizat anual • 1 târg de meserii organizat anual • 1 concurs anual de meserii			

		• Creștere % a nr. de absolvenți de școli profesionale și de meserii • Creștere nr. absolvenți de școli profesionale și de meserii • nr. de parteneriate funcționale între angajatori și unitățile de învățământ • nr. elevi care au efectuat stagii de practică profesională la angajatori/agenți economici în baza parteneriatelor existente • raport periodic (la 3 ani) privind nevoile de formare profesională • nr. de școli de arte și meserii • nr. de programe de învățare pe tot parcursul vieții derulate • nr. de absolvenți de programe de învățare pe tot parcursul vieții • nr. programe de calificare și recalificare acreditate derulate • nr. absolvenților programelor de calificare și recalificare derulate • % persoanelor care au reușit să se angajeze după absolvirea programelor de calificare și recalificare • nr. de persoane beneficiare ale Centrului de excelență de la Colegiul Național Silvania • % rezultate deosebite la olimpiadă sau concursuri naționale, internaționale obținute de beneficiarii Centrului de excelență de la Colegiul Național Silvania, comparativ cu nr. total • nr. de absolvenți ai programelor universitare ale extensiilor universitare din municipiu • nr. de extensii universitare existente la nivel local • nr. de specializări universitare existente pe plan local • nr. de specializări universitare noi			
	3.3. Parteneriat funcțional între sistemul de învățământ piața locală/agenții economici de pe	• 1 Portal electronic pentru părinți, mediu de afaceri, APL, AJOFM, unități de învățământ			

	plan local, părinți, APL și AJOFM				
	3.4. Servicii de consiliere și orientare profesională/în carieră de calitate și suficiente	- nr. total personal de consiliere orientare profesională/în carieră la nivelul municipiului - nr. elevi care au beneficiat de serviciile de consiliere și orientare profesională/în carieră			
	3.5. Sistem funcțional de stimulare a performanței elevilor, studenților și cadrelor didactice	- nr. de competiții școlare organizate în mun. Zalău - nr. de participanți la competițiile școlare organizate în mun. Zalău - nr. elevilor beneficiari de burse - valoarea bursei acordate elevilor cu performanțe la învățătură - nr. studenților beneficiari de burse - valoarea bursei acordate studenților cu performanțe la învățătură - nr. cadrelor didactice beneficiare de burse - valoarea bursei acordate cadrelor didactice performante			
4. DEZVOLTARE URBANĂ COERENTĂ	4.1. Infrastructură edilitară de calitate pentru toate zonele construite	- m.l. rețea canalizare menajeră nouă - m.l. rețea apă nouă - m.l. rețea canalizare menajeră reabilitată (inclusiv % din total rețea) - m.l. rețea apă reabilitată (inclusiv % din total rețea) - m.l. rețea canalizare pluvială reabilitată (inclusiv % din total rețea) - m.l. rețea canalizare pluvială extinsă - m.l. rețea iluminat stradal modernizat - km rețea iluminat stradal extinsă % economii realizate în urma modernizării rețelei de iluminat stradal % rețele tehnico-edilitare cadastrate - Km. rețele cabluri introduse în subteran % (din total rețele cabluri) rețele de cabluri introduse în subteran			

		Km. rețea de furnizare energie electrică extinsă			
	4.2. Zonă intravilană dezvoltată în acord cu reglementările de urbanism	- PUG actualizat - ghid privind dezvoltarea urbană și reglementările de urbanism în municipiul Zalău – disponibil și pe site-ul primăriei - nr. sesiuni de informare (în cartiere, la întâlnirile cu cetățenii precum, în cadrul unor întâlniri cu investitorii/mediul etc.) de afaceri privind regulile de urbanism și implicațiile acestora - nr. de participanți la sesiunile de informare (în cartiere, la întâlnirile cu cetățenii precum, în cadrul unor întâlniri cu investitorii/mediul etc.) de afaceri privind regulile de urbanism și implicațiile acestora - nr. sancțiuni pentru încălcarea regulilor de urbanism și disciplina în construcții - inventar clădiri și terenuri din domeniul public disponibil online/la solicitarea celor interesați și nivelul echipării terenurilor cu infrastructură edilitară - m2 suprafață viabilizată pentru investitori 1 listă de criterii pentru desemnarea clădirilor și terenurilor neutilizate - inventar al clădirilor și terenurilor neutilizate - m2 obiective/sub-zone importante modernizate și amenajate integrat			
	4.3. Zonă centrală dezvoltată armonios	- centrul civic și istoric al municipiului Zalău reabilitat % al locuitorilor care percep pozitiv reabilitarea centrului civic și istoric al municipiului Zalău 1 regulament de estetică urbană pentru zona centrală și axul principal de transport - nr. clădiri de patrimoniu reabilitate - nr. clădiri de patrimoniu cu fațade refăcute - nr. monumente și statui reabilitate/refăcute/reparate - nr. clădiri din ansambluri urbane cu fațade reabilitate			
	4.4. Mobilitate urbană durabilă	- m.l. infrastructură rutieră reabilitată/ modernizată - m.l. infrastructură rutieră nouă - m.l. piste de bicicletă construiți în mun. Zalău			

		• m.l. trotuare modernizate/reabilitate • nr. mijloace de transport în comun noi achiziționate • % mijloace de transport în comun înlocuite (autobuze și microbuze) • scădere % a nr. de accidente în municipiu Zalău • nr. de centre de închiriere pentru biciclete • nr. de biciclete din centrele de închiriere • nr. de abonați (persoane) care utilizează bicicletele din centrele de închiriere • nr. stații de transport în comun modernizate • nr. de persoane (abonați) ce utilizează mijloacele de transport în comun • nr. de bilete vândute • valoarea biletelor și abonamentelor vândute • km centuri/drumuri ocolitoare pentru transportul de marfă construiți • nr. puncte de alimentare mașini electrice amenajate • nr. utilizatori/prorietari de mașini electrice din municipiu • nr. locuri de parcare noi amenajate			
5. ZALĂU ORAȘ VERDE	5. 1 Spații verzi funcționale, accesibile, interconectate valorificate și apreciate de către locuitori	• m2 terenuri neutilizate amenajate/transformate în spații verzi • m.l. infrastructură de acces către spațiile verzi realizată • m² suprafețe îmbunătățite din punct de vedere al amenajării peisagistice • nr. (și %) spații verzi conectate la rețeaua de apă și canalizare • km drumuri forestiere reabilitați • km drumuri forestiere noi • m.l. perdele cu rol de protecție de-a lungul drumurilor • m.l. culoare verzi de-a lungul Văii Zalăului • m.l. rețea canalizare pluvială reabilitată • km piste de biciclete de-a lungul culearelor • km pistă de alergare de-a lungul culearelor • m² terenuri degradate valorificați			

	5.2. Poluare redusă (fonică, aer și menajeră)	• m.l. perdele și buffere verzi în zonele cu o poluare fonică foarte mare • scădere % a poluării fonice de-a lungul căilor de transport (dB) • scădere % a nr. de accidente • scădere % a nivelului de poluare			
	5.3. Clădiri eficiente energetic	• nr. apartamente beneficiare a lucrărilor de reabilitare termică • scădere % a consumului de gaze naturale al clădirilor rezidențiale reabilite • nr. clădiri publice reabilite din punct de vedere al eficienței energetice • scădere % a consumurilor de gaze naturale și energie electrică în cazul clădirilor publice reabilite			
	5.4. Sistem de colectare selectivă a deșeurilor 100% funcțional	• nr. campaniilor din școli privind importanța reciclării deșeurilor • nr. t (și modificarea procentuală de la an la an) a deșeurilor colectate selectiv în vederea reciclării • nr. containere îngropate amenajate			
	5.5. Parteneriat funcțional pentru un oraș verde	• nr. de parteneriate funcționale • nr. voluntari de mediu • nr. acțiuni/evenimente de voluntariat de mediu • nr. agenților economici parteneri în evenimente și acțiuni ce vizează protecția mediului • nr. ONG-urilor active din domeniul protecției mediului • nr. evenimentelor destinate orașului verde/protecției mediului organizate • nr. participanților la evenimentele destinate orașului verde/protecției mediului organizate • nr. campanii de informare și promovare a protecției mediului •			
	5.6. Adaptarea la schimbări climatice	• m2 lucrări de prevenire a riscului de inundații asupra activităților economico-sociale și infrastructurii din municipiu • m.l lucrări de retenție pe cursurile de apă			

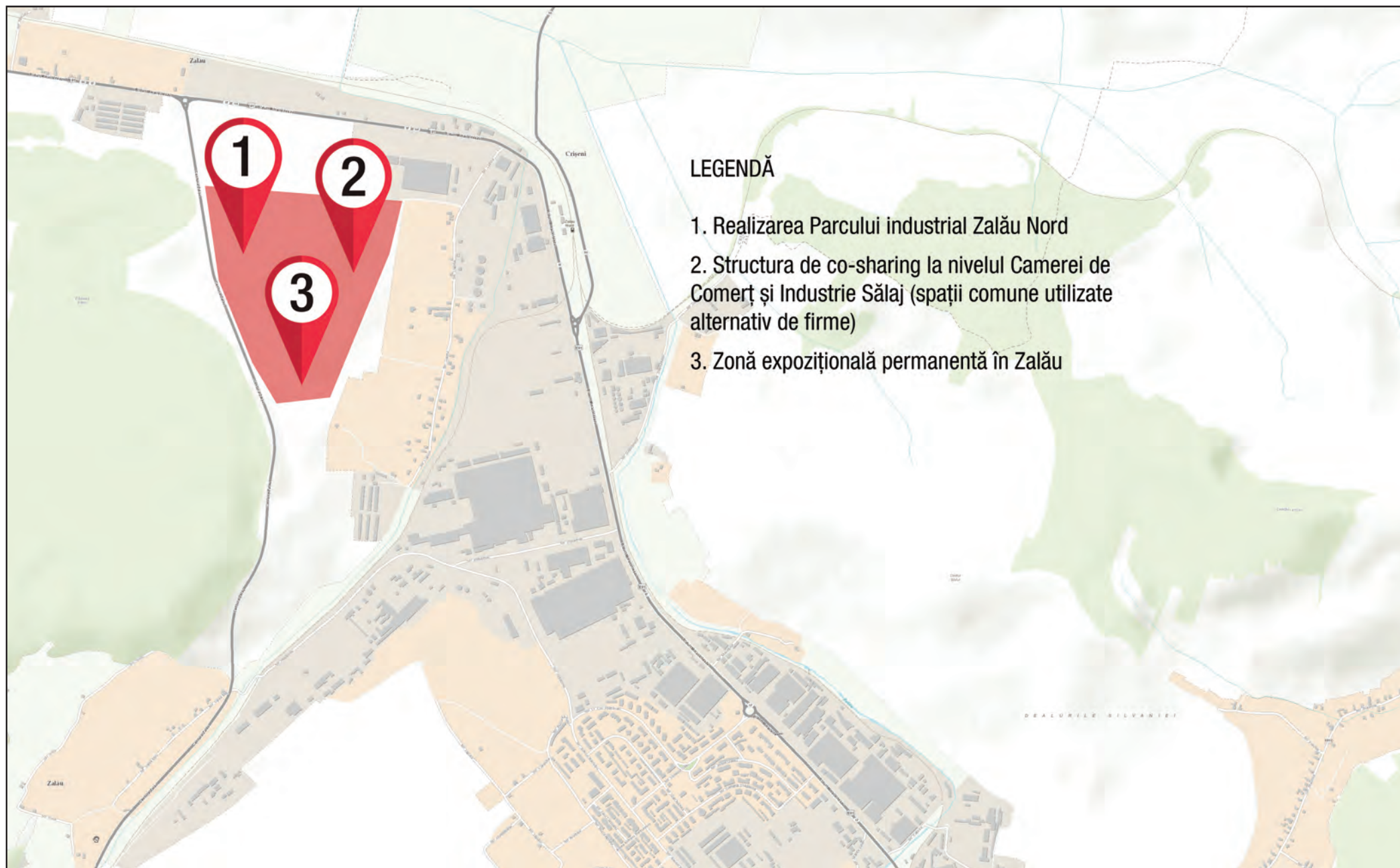
		• km rețele pluviale reabilitate • m.l. torenți și versanți din jurul orașului realizați • m.l. cursuri de apă amenajați • m² suprafețe permeabile în zonele construite			
6. POL DE DEZVOLTARE METROPOLITAN ȘI JUDEȚEAN	6.1. Zonă metropolitană funcțională	• 1 strategie de dezvoltare a zonei metropolitane • 1 plan de amenajare teritorială pentru ZM • 1 inventar cu terenuri potrivite pentru investiții private și publice de mare anvergură • m² suprafață reabilitată (cu utilități) pentru investitori • nr. servicii furnizate la nivel de ZM			
	6.2. Centru de promovare și coordonare a turismului la nivel zonal	• nr. de acțiuni comune ZM • 1 rețea de informare și coordonare a turismului la nivel județean • 1 strategie sectorială în domeniul culturii și turismului la nivelul Zonei Metropolitane • nr. pachete turistice integrate de tip "city-break" • nr. clienților pachetelor turistice integrate de tip "city-break" • 1 Muzeu Etnografic al Țării Silvaniei • nr. vizitatori muzeu • nr. festivaluri/ evenimente periodice organizate • eveniment de anvergură organizat • nr. participanți eveniment de anvergură • creșterea % a gradului de ocupare a capacității de cazare • nr. de acțiuni și evenimente sportive organizate • nr. participanților la evenimentele și acțiunile sportive organizate			
7. COMUNITATE URBANĂ INTEGRATĂ ȘI INCLUZIVĂ	7.1 Infrastructură și servicii accesibile persoanelor cu dizabilități	• nr. de structuri/ servicii nou create • nr. de personal ce deservește structurile de servicii pentru persoanele cu dizabilități • nr. de persoane ce beneficiază de serviciile structurilor create pentru persoanele cu dizabilități • nr. de agenți economici care angajează persoane cu dizabilități beneficiari de sprijin/facilități • nr. persoanelor cu dizabilități beneficiare în urma acestui sprijin • nr. de instituții publice accesibilizate			

		nr. de unități de economie socială pentru persoane cu dizabilități			
	7.2 Infrastructură și servicii de calitate pentru persoanele vârstnice	- nr. de structuri/ servicii nou create - nr. de persoane vârstnice beneficiare			
	7.3 Comunitate urbană incluzivă	- nr. servicii sociale noi înființate - nr. de servicii sociale îmbunătățite - nr. locuințe sociale nou-construite - nr. locuințe sociale reabilite % nr. persoanelor care locuiesc în locuințe sociale față de nr. solicitanți - nr. de unități de economie socială funcționale - nr. de persoane ce activează în unitățile de economie socială - nr. beneficiari serv. de adăpost de noapte - nr. de copii beneficiari ai serviciilor sociale tip "Școala după școală" - nr. de copii cu nevoi speciale beneficiari ai centrului integrat - nr. de victime ale violenței beneficiare ai serv. sociale - nr. de tinere familii beneficiare al bl. ANL - nr. de apartamente ANL construite - nr. de campanii de CSR sprijinite - nr. proiecte caritabile sprijinite - nr. beneficiarilor de proiecte caritabile sprijinite - nr. de programe day care sprijinite - nr. beneficiarilor de programe day care - nr. persoanelor care provin din comunități dezavantajate angajate de agenții economici - nr. agenți economici implicați			

		• nr. programe de calificare a persoanelor care nu au nici o calificare sau care nu au urmat nici o formă de învățământ sprijinite • nr. persoane beneficiare de programe de calificare • nr. mediatori școlari angajați • scăderea % a abandonului școlar • nr. de case de tip familial • nr. persoanelor care locuiesc în case de tip familial • 1 strategie CLLD elaborată și implementată			
8. IDENTITATE COMUNITARĂ DEFINITĂ, ASUMATĂ ȘI CONSOLIDATĂ	8.1. Brand local cunoscut și apreciat	• 1 brand al municipiului			
	8.2. Politică de marketing eficace	• nr. de produse de marketing dezvoltate			

Localizarea unora dintre proiectele propușe

Economie locală diversificată și performantă

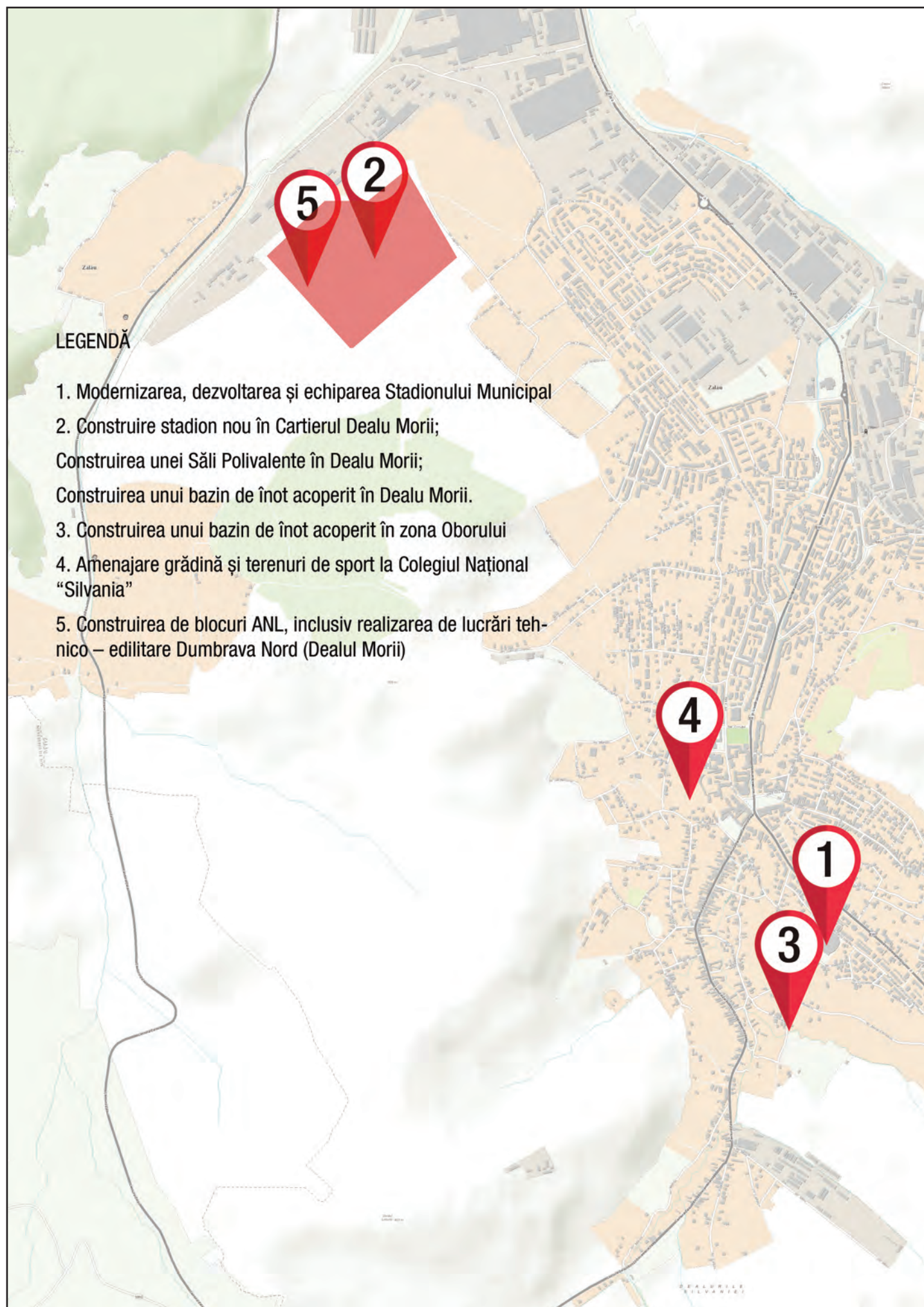
Calitatea vieții ridicată

Calitatea vieții ridicată

Calitatea vieții ridicată

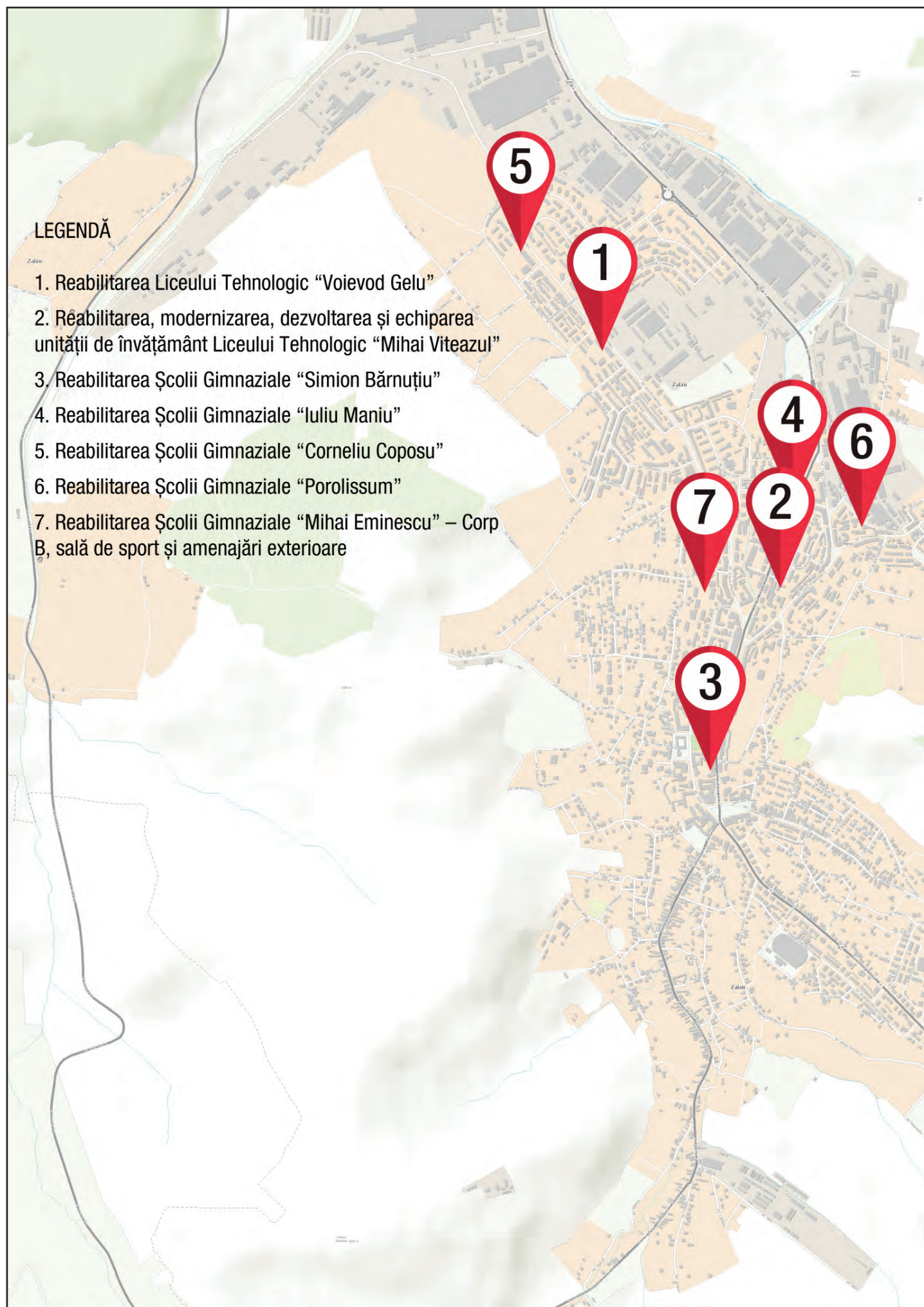
Calitatea vieții ridicată

LEGENDĂ

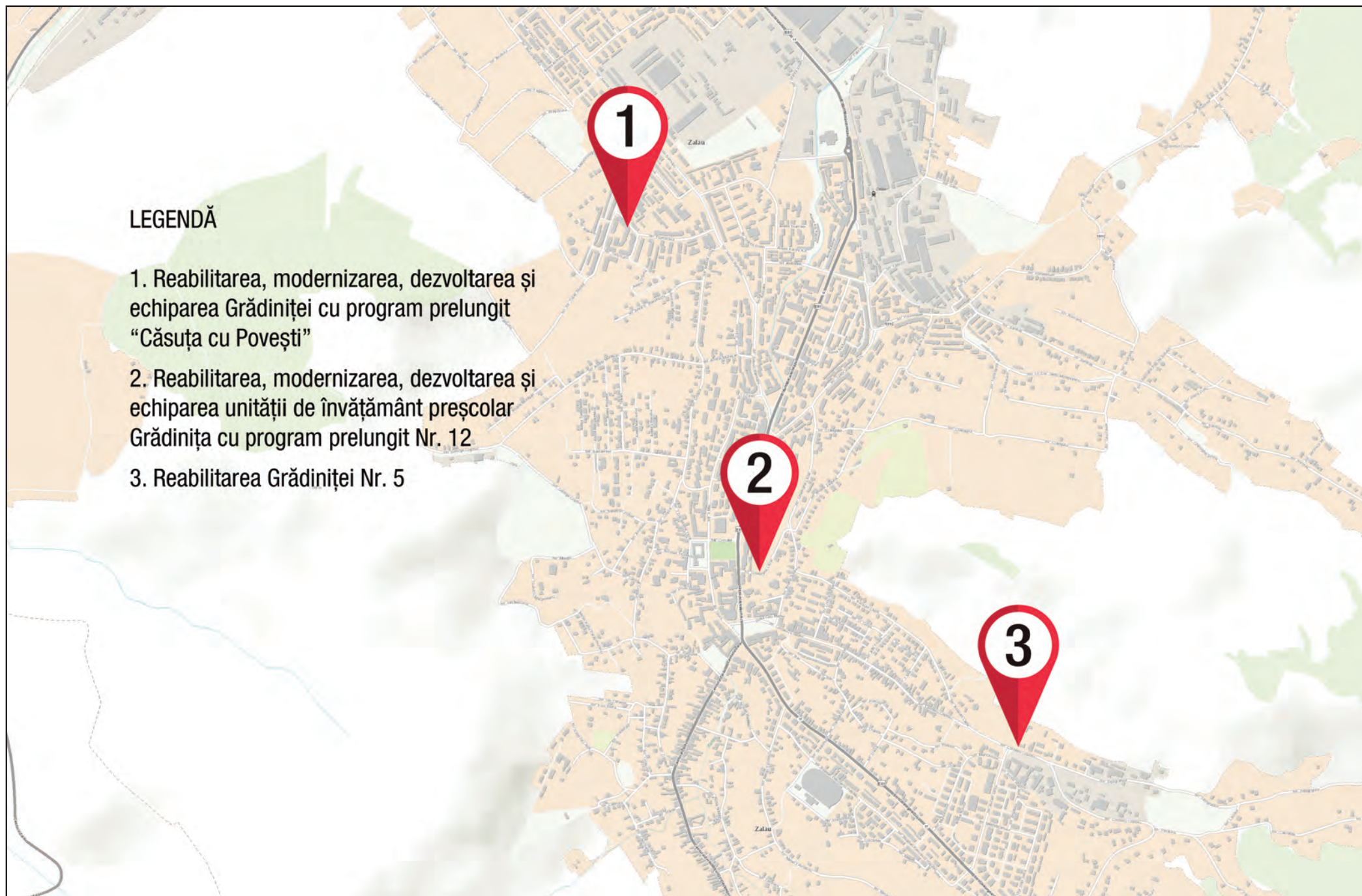
1. Amenajarea unui parc în Zona Dumbrava (str. I. Nechita)
2. Amenajare incintă Școala Generală "C. Coposu" pentru uzul public
3. Amenajarea zonei verzi din jurul lacului de retenție situat pe str. Lacului
4. Amenajarea unui parc în cart. Porolissum (zona fostului PT nr. 12)
5. Amenajare parc pe locul fostei cariere Cemacon
6. Amenajarea unui parc în Dealu Morii
7. Amenajarea unui parc-pădure în zona Grădina Poporului

Educație de calitate

Educație de calitate

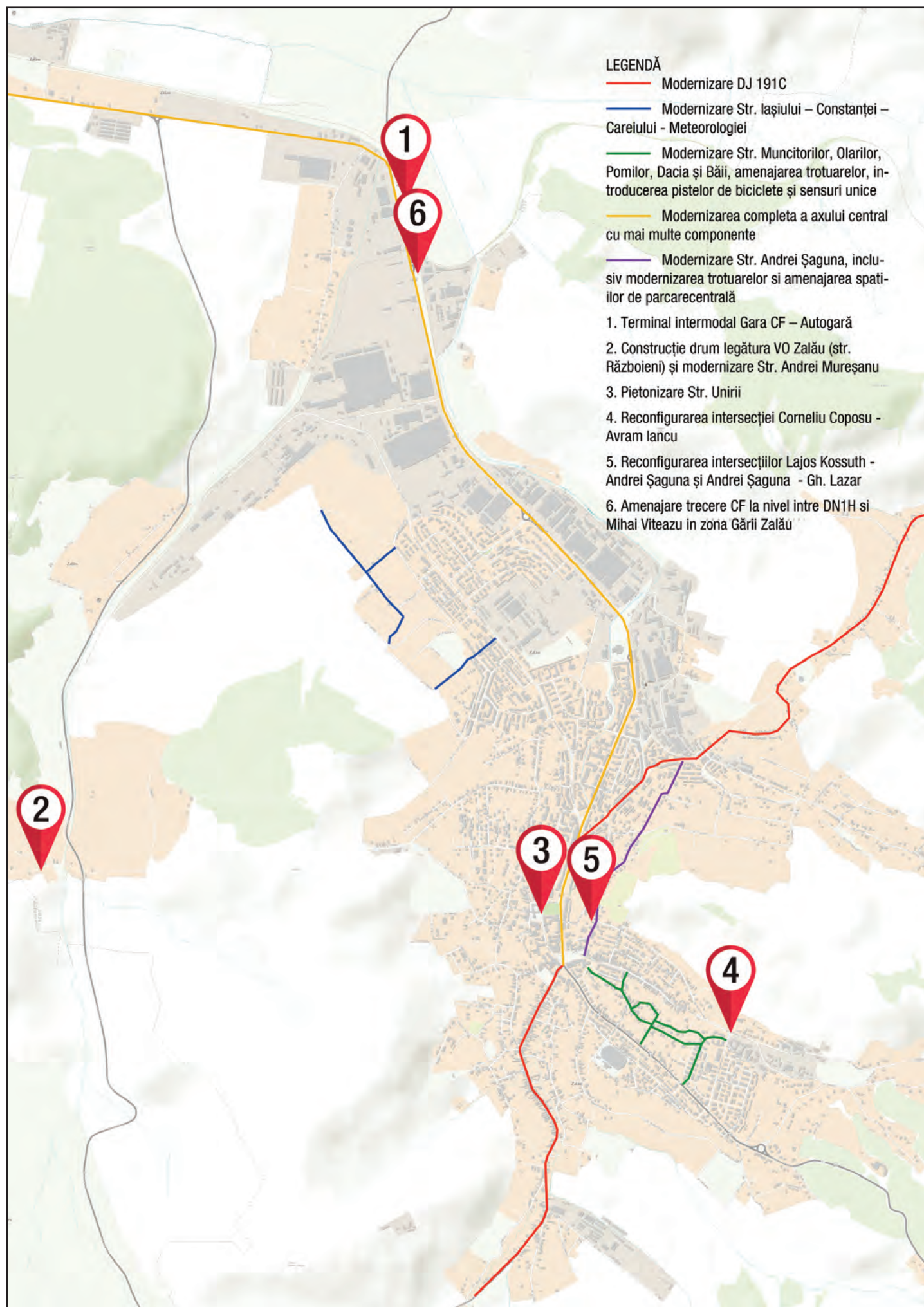
Dezvoltare urbană coerentă

LEGENDĂ

1. Modernizare Piața Astralis
2. Reabilitare clădire de patrimoniu – Primăria Municipiului Zalău
3. Reabilitarea imobilului situat pe str. Unirii 15
4. Reabilitare clădire de patrimoniu, Piața Iuliu Maniu nr. 9
5. Reabilitare Clădire de patrimoniu Colegiul Național SILVANIA
6. Reabilitarea Școlii Gimnaziale “Porolissum”
7. Reabilitarea Pieței Iuliu Maniu;
Amenajare parcare și amenajare peisagistică pentru fosta piața agroalimentară din zona centrală
- Reabilitare grup statuar Wesselenyi;
- Reparații capitale clădirea Transilvania, corp A și corp C

Dezvoltare urbană coerentă

Zalău oraș verde

Pol de dezvoltare metropolitan și județean/Comunitate urbană integrată și incluzivă

LEGENDĂ

1. Reabilitarea Hotelului Stadion și transformarea în hostel
2. Amenajare Centrul de zi pentru persoane cu deficiențe de auz
3. Transformarea Centrului Social de Urgență în bloc de locuințe sociale pentru persoane și familii cu loc de muncă și venituri stabile
4. Reabilitarea blocului de locuințe sociale - Bl. C3
5. Reabilitarea blocului de locuințe sociale-Bl. Astralis
6. Amenajare Centrul de zi pentru copii
7. Amenajare Cantină socială

Anexe

Componenta grupurilor de lucru implicate în realizarea SIDU Zalău 2016 – 2030

În realizarea SIDU Zalău 2016 – 2030 au fost implicate trei grupuri de lucru: *Economie și urbanism, Mediu și schimbări climatice, Social și demografie*. În alcătuirea acestora au intrat reprezentanți ai următoarelor organizații:

Grupul de lucru *Economie și urbanism*:

1. Primar
2. Direcția economică din cadrul Primăriei municipiului Zalău
3. Arhitect șef/ Serv. urbanism din cadrul Primăriei municipiului Zalău
4. Direcția Patrimoniu din cadrul Primăriei municipiului Zalău
5. Asociația Oamenilor de Afaceri SILVANIA
6. AJOFM Sălaj
7. Direcția Jud. de Cultură Sălaj
8. Camera de Comerț și Industrie Sălaj
9. S.C. Tenaris Silcotub S.A.
10. S.C. Michelin Silvania S.A.
11. Asociația pentru Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Zalău
12. Responsabil Management Proiecte: Maria Halmajan și Ramona Butcovan

Grupul de lucru *Mediu și schimbări climatice*:

1. Viceprimar
2. Direcția tehnică – Serviciul Monitorizare Servicii de utilități publice din cadrul Primăriei municipiului Zalău
3. Agenția de Protecție a Mediului Sălaj
4. Garda de Mediu Sălaj
5. SGA Sălaj
6. Ocolul Silvic Stejarul Zalău
7. S.C. AVE Sălaj
8. Asociația de Dezvoltare Intercomunitară ECODES
9. Asociația regională pentru dezvoltarea infrastructurii din bazinul hidrografic Someș Tisa
10. Direcția de Sănătate Publică Sălaj
11. S.C. Transurbis S.A.
12. Responsabil Management Proiecte: Simina Sampetean și Rodica Ciurte

Grupul de lucru *Social și demografie*:

1. Viceprimar
2. Serviciul monitorizare unități de învățământ și CFG din cadrul Primăriei municipiului Zalău
3. Direcția de Asistență Socială Comunitară Zalău

4. Inspectoratul Școlar Județean Sălaj
5. Direcția Județeană de Asistență Socială
6. Direcția de Sănătate Publică Sălaj
7. Direcția Județeană pentru Sport
8. Fundația ACASĂ
9. Societatea Handicapaților Zalău
10. Asociația Prader Willi din România
11. Casa Municipală de Cultură Zalău
12. Reprezentant al romilor – Partida Romilor
13. Responsabil Management Proiecte: Darius Porumb și Meda Georgescu

Secretariatul fiecărui grup de lucru a fost asigurat de reprezentanții *Serviciului Managementul Proiectelor* din cadrul Primăriei municipiului Zalău.

Programul întâlnirilor consultantului cu membrii grupurilor de lucru și reprezentanții Primăriei municipiului Zalău în realizarea SIDU Zalău 2016 – 2030

În realizarea SIDU Zalău 2016 – 2030, consultantul a avut următoarele întâlniri cu membrii grupurilor de lucru și reprezentanții Primăriei Municipiului Zalău:

Nr. ordine întâlnire	Data	Grupul de lucru/reprezentanți Primărie municipiului Zalău	Scopul întâlnirii
1	8.04.2016	Toate	Constituire grupuri, prezentarea planului de lucru de realizare a SIDU
2	11.05.2016	Întâlniri separate/în paralel ale celor trei grupuri	Prezentarea și dezbaterăa rezultatelor analizei datelor statistice
3	1.06.2016	Întâlniri separate/în paralel ale celor trei grupuri	Prezentarea și dezbaterăa rezultatelor anchetei sociologice și ale interviurilor, realizarea analizei SWOT pe domenii
4	8.06.2016	Câte 3 reprezentanți ai fiecărui grup de lucru	Prezentarea contextului urban/analizei preliminare și definirea viziunii de dezvoltare
5	15.06.2016	Câte 3 reprezentanți ai fiecărui grup de lucru	Definirea și dezbaterăa opțiunilor strategice; stabilirea opțiunii strategice alese; definirea obiectivelor aferente opțiunii strategice alese
6	22.06.2016	Toate	Prezentarea viziunii de dezvoltare, a opțiunii strategice alese și a obiectivelor definite
7	29.06.2016	Întâlniri separate/în paralel ale celor trei grupuri	Definirea obiectivelor cheie specifice și stabilirea calendarului de activități/acțiuni pentru fiecare obiectiv cheie specific în parte
8	06.07.2016	Reprezentanții Primăriei Municipiului Zalău	Prezentarea și dezbaterăa planului de acțiune a SIDU
9	13.07.2016	Toate	Prezentarea SIDU Zalău 2016-2030 membrilor grupurilor de lucru și reprezentanților Primăriei

Chestionar

Calitatea vieții în municipiul Zalău

Primăria Municipiului Zalău derulează o cercetare prin care urmărește să identifice percepția cetățenilor privind problemele municipiului. Această cercetare face parte dintr-un proces mai amplu de planificare strategică. Dacă sunteți de acord să răspundeți la întrebări, completarea chestionarului nu ar trebui să dureze mai mult de 7-10 minute. Răspunsurile dumneavoastră sunt confidențiale. Rezultatele acestei cercetări vor fi făcute publice doar ca date statistice cumulate și vor fi utilizate în procesul de elaborare a Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a municipiului Zalău (SIDU) 2016 - 2023.

Vă mulțumim pentru timpul acordat!

1. Cât de mulțumit sunteți de calitatea vieții dumneavoastră în prezent?

(vă rugăm marcați cu X căsuța corespunzătoare, pe o scală de la 1 la 5, unde 1 = deloc mulțumit, iar 5 = foarte mulțumit)

	1	2	3	4	5	NS/NR
Calitatea vieții dvs. în prezent?						

2. În ultimii 7 ani, calitatea vieții dumneavoastră (încercuiți varianta corespunzătoare):

- a) a crescut simțitor
- b) mai degrabă a crescut
- c) a rămas la fel
- d) mai degrabă a scăzut
- e) a scăzut simțitor
- f) nu știu/nu răspund

3. Cum credeți că va fi calitatea vieții dvs. peste 7 ani, comparativ cu cea din prezent (încercuiți varianta corespunzătoare):

- a) Cu siguranță va crește
- b) Probabil că va crește
- c) Va rămâne la fel
- d) Probabil va scădea
- e) Cu siguranță va scădea
- f) Nu știu/Nu răspund

4. Credeți că municipiul Zalău se îndreaptă într-o direcție bună sau o direcție greșită?

(vă rugăm marcați cu X căsuța corespunzătoare, pe o scală de la 1 la 5, 1= direcție greșită, 5= direcție bună)

1.	2.	3.	4.	5.	NS/NR

5. V-ați pus problema mutării domiciliului în altă localitate în următorii cinci ani?

(vă rugăm marcați cu X căsuța corespunzătoare)

DA	NU	Nu știu/Nu răspund
----	----	--------------------

Dacă ați răspuns NU la întrebarea 5 vă rugăm treceți la întrebarea 8

6. Dacă da, unde intenționați să vă mutați?

- a) Alt oraș/municipiu din România
- b) Localitate rurală din România
- c) În altă țară
- d) Nu știu/Nu răspund

7. Care sunt principalele trei motive pentru care intenționați să părăsiți municipiul Zalău? (vă rugăm marcați cu X în căsuțele corespunzătoare)

☐	Locuri de muncă în domeniul meu de pregătire	☐	Servicii medicale mai bune
☐	Locuri de muncă mai multe	☐	Calitatea serviciilor publice în general
☐	Venituri mai mari	☐	Motive care țin de familie
☐	Servicii educaționale mai bune	☐	Costul vieții mai mic
☐	Servicii medicale mai bune	☐	Mai multe posibilități de petrecere a timpului liber
☐	Pentru continuarea studiilor	☐	Pentru a-mi dezvolta propria afacere
☐	Alt motiv(vă rugăm precizați: _____)		

8. Dacă vă gândiți la venitul personal lunar, cât de mulțumit sunteți de nivelul acestuia? (Apreciați pe o scală de la 1 la 5, unde 1 = deloc mulțumit, 5 = foarte mulțumit, marcați cu X căsuța corespunzătoare)

1.	2.	3.	4.	5.	NS/NR
----	----	----	----	----	-------

9. Dacă vă gândiți la venitul personal lunar, ați spune că faceți față necesităților? (vă rugăm marcați cu X căsuța corespunzătoare)

1. Foarte dificil	2. Cu oarecare dificultate	3. Nici dificil, nici ușor	4. Mai degrabă ușor	5. Foarte ușor	6. Nu Știu/Nu răspund
☐	☐	☐	☐	☐	☐

10. Cât de mulțumiți sunteți de următoarele servicii / condiții de trai din municipiul Zalău?

(Apreciați pe o scală de la 1 la 5, unde 1 = deloc mulțumit, iar 5 = foarte mulțumit)

	1.	2.	3.	4.	5.	NS/NR
Condițiile de locuit (spațiu, amenajări interioare, confort)						
Eficiența energetică a imobilului în care locuiți						
Servicii medicale						
Servicii de educație						
Servicii sociale						
Transportul public în comun						
Infrastructura rutieră						
Servicii furnizare apă și canalizare						
Servicii furnizare gaz						
Servicii furnizare electricitate						
Situația economică a municipiului						
Siguranța în spațiile publice						
Locurile de muncă disponibile						
Spații verzi, parcuri						
Locuri de joacă pentru copii						
Activități culturale						
Alternativele de petrecere a timpului liber						
Acces la centre comerciale locale (supermarket)						
Nivelul salariilor						
Siguranța dumneavoastră și a bunurilor dumneavoastră						
Activitatea Primăriei Zalău						
Relațiile interetnice						
Calitatea aerului						
Calitatea apei						
Liniștea (nivelul de poluare sonoră)						
Calitatea aleilor și a trotuarelor						
Posibilitatea de a călători cu bicicleta și cu alte mijloace de transport non-motorizate						
Coerența dezvoltării urbane						

Conexiunea pe cale rutieră cu alte zone ale României						
Conexiunea pe cale feroviară cu alte zone ale României						
Accesul la cursuri de calificare și perfecționare pentru adulți, inclusiv pentru absolvenți cu studii superioare						
Varietatea domeniilor de calificare și perfecționare pentru adulți, inclusiv pentru absolvenți cu studii superioare						
Comportamentul locuitorilor în spațiul public/ privat						

11. Care considerați că sunt principalele cauze pentru problemele majore ale municipiului Zalău (menționate anterior la întrebarea 10):

(Apreciați pe o scală de la 1 la 5, unde 1 =deloc, iar 5 = în foarte mare măsură)

	1.	2.	3.	4.	5.	NS/NR
Lipsa banilor necesari investițiilor						
Managementul defectuos la nivel local						
Lipsa de interes a administrației locale						
Lipsa unei strategii în domeniu și au unui plan de măsuri						
Lipsa preocupării guvernului central pentru rezolvarea acestor probleme						
Corupția de la nivelul administrației publice locale						
Corupția de la nivelul administrației publice centrale						
Altele(vă rugăm menționați):						

12. În ce măsură apreciați că municipiul Zalău se confruntă cu o reală problemă în ceea ce privește incluziunea socială și combaterea sărăciei, în special pentru populația de etnie roma?

(Apreciați pe o scală de la 1 la 5, unde 1 =deloc, iar 5 = în foarte mare măsură, marcați cu X căsuța corespunzătoare)

1.	2.	3.	4.	5.	NS/NR
----	----	----	----	----	-------

13. Care considerați că sunt principalele probleme în ceea ce privește transportul public în municipiu (se trece cifra 1 în dreptul primei probleme menționate, 2 în dreptul celei de a doua și 3 în dreptul celei de a treia):

Timpul călătoriei	
Parcul auto (calitatea mijloacelor de transport)	
Frecvența cu care circulă mijloacele de transport în comun	
Traseele mijloacelor de transport public	
Aglomerarea în orele de vârf	

Imposibilitatea achiziționării electronice/on-line a biletelor și abonamentelor	
Alt motiv:	

14. Dacă ar exista piste de biciclete amenajate, în ce măsură ați fi dispus să vă deplasați cu bicicleta în oraș în schimbul autoturismului?

(Apreciați pe o scală de la 1 la 5, unde 1 =deloc, iar 5 = în foarte mare măsură, marcați cu X căsuța corespunzătoare)

1.	2.	3.	4.	5.	NS/NR

15. Care sunt, în opinia Dv., principalele 3 investiții/ tipuri de investiții necesare în Zalău?

16. În ce măsură sunteți de acord cu următoarele afirmații: (Apreciați pe o scală de la 1 la 5,unde 1=dezacord total, iar 5= acord total):

	1	2	3	4	5	NS/NR
Zalău este un oraș atractiv pentru investitori/întreprinzători						
Zalău oferă oportunități de dezvoltare a unei afaceri profitabile						
Zalău oferă multe oportunități/locuri de muncă						
Este ușor și rapid să îți deschizi o afacere în Zalău						
Zalău dispune de forță de muncă educată/calificată						
Costul forței de muncă este scăzut						
Calitatea serviciilor publice locale este ridicată.						
Există facilități fiscale pentru întreprinzători/investitori care fac municipiul atractiv economic						
Autoritățile locale sunt capabile să rezolve problemele cetățenilor						
Autoritățile locale au o viziune clară de dezvoltare a municipiului						
Gradul de corupție al autorităților locale este scăzut						
Birocrația este redusă						

Autoritățile încurajează participarea publică a cetățenilor						
Autoritățile locale se folosesc de internet pentru a furniza servicii și pentru a comunica cu cetățenii						
Localitatea este un oraș sigur, din punct de vedere al siguranței persoanei și proprietății						
Spiritul civic al locuitorilor este dezvoltat						

17. În ce măsură considerați că următoarele instituții au un rol important în dezvoltarea municipiului (*Apreciați pe o scală de la 1 la 5, unde 1= în foarte mică măsură, 5 într-o măsură foarte mare*)

	1	2	3	4	5	NS/NR
Primăria						
Consiliul Local						
Școala						
Biserica						
Sectorul non-profit/organizații non-guvernamentale						
Cetățenii						
Consiliul Județean						
Guvern						
Altceineva: _____						

18. Cât de frecvent călătoriți, pentru mai mult de o zi, în alte orașe din regiune?

- Cel puțin o dată pe săptămână
- De 2, 3 ori pe lună
- Cam o dată pe lună
- Cam o dată la 2, 3 luni
- O dată la șase luni
- Cam o dată pe an
- Mai puțin de o dată pe an

19. Unde vă deplasați cel mai frecvent când ieșiți din Zalău (în ce localitate/oraș) și care este motivul deplasării?

Localitate: _____

Motiv

- a) pentru cumpărături
- b) pentru rezolvarea unor probleme medicale/servicii medicale
- c) pentru servicii bancare
- d) pentru rezolvarea unor probleme administrative
- e) pentru petrecerea timpului liber
- f) la studii
- g) la serviciu/loc de muncă
- g) alt motiv (care) _____

Date demografice

Sex (marcați cu X căsuța corespunzătoare)	
Masculin	Feminin

Vârsta în ani împliniți (marcați cu X căsuța corespunzătoare):

18-25 ani	26-35 ani	36-40 ani	41-50 ani	51-60 ani	61-70 ani	Peste 70 ani
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	--------------

Status (marcați cu X căsuța corespunzătoare):

pensionar	Elev	Student	șomer (cu indemnizație)	șomer (fără indemnizație)	angajat la privat (loc de muncă stabil)	angajat la stat (loc de muncă stabil)	fără ocupație	Liber profesionist/ Patron
-----------	------	---------	-------------------------	---------------------------	---	---------------------------------------	---------------	-------------------------------

Ultima școală absolvită (marcați cu X căsuța corespunzătoare):

fără școală	școală elementară (1-4 clase)	gimnaziu (7,8,10 clase)	școală profesională	liceu	școală post-liceală	studii superioare
-------------	-------------------------------	-------------------------	---------------------	-------	---------------------	-------------------

Stare civilă (marcați cu X căsuța corespunzătoare):

Necăsătorit	Necăsătorit, dar într-o relație stabilă	Căsătorit	Divorțat	Văduv
-------------	---	-----------	----------	-------

Principala sursă de venit (în luna precedentă, marcați cu X o singură variantă):

Salariu loc de muncă	Pensie	Alocație copil	Ajutor social	Ajutor șomaj	Venituri din investiții	Venituri din chirii	Drepturi de autor/PFA
----------------------	--------	----------------	---------------	--------------	-------------------------	---------------------	-----------------------

Venitul dumneavoastră lunar este (marcați cu X căsuța corespunzătoare):

sub 500 lei	între 501 și 1.050 lei	Între 1.050 și 2.100 lei	Peste 2.100 lei
-------------	------------------------	--------------------------	-----------------

Venitul total lunar al gospodăriei dumneavoastră este (marcați cu X căsuța corespunzătoare):

sub 500 lei	între 501 și 1.050 lei	Între 1.050 și 2.100 lei	Între 2.100 și 3.500 lei	Peste 3.500 lei
-------------	------------------------	--------------------------	--------------------------	-----------------

Ghid de interviu privind problemele, provocările, nevoile și direcțiile de dezvoltare ale municipiului Zalău

1. Care credeți că sunt problemele și provocările pentru perioada viitoare în ceea ce privește calitatea vieții în municipiul Zalău?
2. În ce zone credeți că problemele semnalate, generează efecte negative/care sunt efectele problemelor semnalate?
3. Care sunt instituțiile/actorii care ar trebui să gestioneze/rezolve problemele semnalate? Cum vedeți relația acestor instituții cu cetățeni, firme etc/părți interesate? Cum ar trebui să fie această relație în mod ideal?
4. Care sunt atuurile municipiului Zalău pe care s-ar putea construi planuri de dezvoltare locală? Exemplificați? Proiecte recente, în lucru, de viitor etc?
5. Cum vedeți relația municipiului Zalău cu zonele cu potențial de dezvoltare ridicat de ex. Cluj-Napoca, Ungaria până internațional etc?
6. Într-un profil ideal al municipiului Zalău, care ar fi pe scurt, trei direcții pe care ar trebui să se dezvolte orașul? Spre ce ar trebui să se orienteze orașul?
7. Orice completări, observații, comentarii, propuneri aveți, vă rugăm să le spuneți.

Sinteza interviuri semi-structurate de profunzime

Zalău

Mai 2016

Direcții de dezvoltare locală

Interviurile au fost realizate în perioada 11 – 18 mai 2016, fiind intervievate 10 persoane considerate reprezentative sau experți în domeniile de interes pentru realizarea SIDU Zalău 2016 - 2030: reprezentanți ai agenților economici și ai sectorului nonguvernamental (Tenaris, Asociația Silvania, Centrul NoRo etc.), reprezentanți ai instituțiilor publice de la nivel local (Primăria Municipiului Zalău, Consiliul Județean Sălaj, Instituția Prefectului, reprezentantul ADR Nord-Vest în județul Sălaj, Camera de Comerț și Industrie Sălaj).

Interviurile au fost realizate în baza unui ghid de interviu semi structurat ce a cuprins 7 întrebări.

Principalele concluzii în urma realizării interviurilor sunt:

- Creșterea calității vieții prin viabilizarea/creșterea din punct de vedere economic a orașului. Dezvoltarea economică ar fi sursa cea mai importantă prin care să fie susținute investițiile care duc la îmbunătățirea calității vieții. Diversificarea economiei locale, respectiv a pieței muncii și sprijinirea dezvoltării sectoarelor de activitate în care se înregistrează venituri mari (deex. IT) reprezintă câteva dintre soluții.
- Migrația forței de muncă, în special a celei înalt calificate constituie o problemă strategică a municipiului.
- Lipsa alternativelor de petrecere a timpului liber, constituie o altă problemă și o cauză majoră a migrației tinerilor.
- Direcție la care de face trimitere în mod frecvent, este aceea de stimulare a înființării și dezvoltării IMM-urilor. Stimularea și asistarea antreprenoriatului, conectarea la rețele naționale sau europene, realizarea unor platforme public-privat prin care să fie oferite formule de integrare pentru tinerii din oraș pentru a reduce migrația în rândul acestei categorii de cetățeni.
- Nevoie unor proiecte specifice: dezvoltarea activităților economice în zone adiacente municipiului Zalău (Nușfalău, Hereclean, Crișeni): platforme logistice, comerț și industrie,

devierea traficului greu din oraș și refacerea/modernizarea infrastructurii rutiere, pietonale și pentru biciclete.

- Dezvoltarea de facilități pentru petrecerea timpului liber prin valorificarea potențialului de care dispune orașul și zona. Dezvoltarea pe termen scurt a unei politici care să vizeze activitățile de relaxare (itinerarii turistice pentru bicicliști, infrastructură sportivă etc.)
- Altă direcție frecvent invocată de subiecții intervievați ar fi componenta de pregătire/instruire/educație, investiții în infrastructura educațională și adaptarea ei la nevoile din piață. Centre de pregătire profesională pentru tinerii din rural angrenați în activități specific economiei rurale sau axate pe nevoile industriilor prezente în municipiu și în județ.
- Colaborarea dintre instituțiile administrației publice la nivel local, structurile administrative la nivel județean și mediul de afaceri, alături de eficientizare și transparență, apar ca cele mai frecvente preocupări în legătură cu performanța instituțiilor din zona administrației publice.
- Dezvoltarea unor activități medico-sociale de nișă: participarea la rețelele europene specializate pe îngrijirea persoanelor de vârstă treia. Accesarea unor rețele/centre de resurse la nivel European.
- Dezvoltarea rețelelor de transport regionale (construcția autostrăzii, a centurii ocolitoare) poate contribui semnificativ la stoparea migrației tinerilor prin facilitarea accesului rapid la locuri de muncă mai bine plătite și la spații de petrecere a timpului liber, fără a părăsi (a se muta din) municipiul.
- Este necesară construirea și consolidarea identității comunitare (mândria de a fi zălăuan) prin implicarea inclusiv a celor care au emigrat din Zalău.

Lista persoanelor intervievate pentru identificarea problemelor, provocărilor, nevoilor și direcțiilor de dezvoltare ale municipiului Zalău

Interviurile au fost realizate în perioada 11 – 18 mai 2016, în decursul procesului de elaborare a SIDU Zalău – 2016 – 2030. Au fost intervievate 10 persoane considerate reprezentative sau experte în domeniile de interes ale SIDU Zalău 2016 – 2030, după cum urmează:

1. Dorina Baboș – director Direcția de Asistență Socială Comunitară Zalău
2. Mircea Groza – membru fondator al Asociației Culturale pentru Promovarea Tradițiilor Populare NIȘTE ȚĂRANI
3. Camelia Arion – administrator SC IDAS GROUP SRL Zalău
4. Dorica Dan – președinte Asociația Prader Willi din România
5. Radu Căpîlnașiu –Primarul Municipiului Zalău
6. Paul Morar – director executiv CCI Sălaj
7. Ovidiu Ghiurco – reprezentantul ADR Nord-Vest, șef filiala Sălaj
8. Mircea Ciocian- reprezentantulul Instituției Prefectului Sălaj, șef serviciu
9. Olivera Iezdimir – reprezentantul SC Tenaris Silcotub SA, responsabil comunicare
- 10.Sergiu Șildan – președinte Asociația Clubul Oamenilor de Afaceri SILVANIA, general manager SC EUDIS SA

Lista lucrărilor privind rețelele de alimentare cu apă potabilă și cele de colectare și epurare a apelor uzate propuse a fi finanțate prin Programul Operațional Infrastructură Mare, Axa Prioritară 3 - Dezvoltarea infrastructurii de mediu în condiții de management eficient al resurselor

LISTA INVESTITII POIM - ZALAU- Studiu de Fezabilitate, Rev.4

Extindere rețea de alimentare cu apa

Nr.crt	Strada	Conducta proiectata	
		Diametru	Lungime
1	Str. Mihai Viteazul	200	2110
3	Str. Mihai Viteazul	110	100
4	Str. Mihai Viteazul	63	400
5	Str. Spicului	110	250
6	Zona industrială V. Miții	110	1927
7	R D-va – Str. Industriei	315	2417
8	Str. Constanței	160	400
9	Str. Constanței	110	300
10	Str. Brașovului	110	378
11	Str. Iașului	110	190
12	Str. Iașului	110	272
13	Str. Iașului	110	250
14	Str. Hunedoarei	110	980
15	Str. Făgetului	110	412
16	Str. București	110	452
17	Str. Aiudului	110	212

341

18	R D-va – R nou 1000 mc	125	870
19	R nou – distribuție	160	764
21	Str. Dunării	160	202
22	Str. Slt. Teodor Tuser	160	354
23	Str. Slt. Teodor Tuser	110	100
24	Str. Iuliu Coroian	110	50
25	Str. Romană	160	340
27	Str.Gh. Șincai	110	564
28	Str. Begoniilor	110	150
29	Str. Moigradului	160	180
30	Str. Luncii – Str. Deleni	110	900
31	Str. Sziksai Lajos	110	450
34	Str. Oborului	110	332
35	Str. Mihai Eminescu	110	318
38	Str. Matei Corvin	110	200
39	Str. Matei Basarab	110	277
42	C.D. Gherea	110	320
TOTAL			17421

Reabilitare rețea de alimentare cu apa

Nr.crt	Strada	Conducta proiectata	
		Diametru	Lungime
1	Str.Industriei	315	700
2	Str.Mihai Viteazul	324 OL	40
3	Str.Mihai Viteazul	315	160
4	Str.Mihai Viteazul	160	70
5	Str.Mihai Viteazul	110	120
6	Str.Mihai Viteazul	63	20

7	Str. Meteorologiei	110	297
8	Str. Dunării	160	172
9	Rez. D-va – SP stadion	315	4200
10	Str. Gheorghe Doja	250	500
11	Str. Vânătorilor	110	609
13	Str. Freziilor	110	151
14	Str. Mihai Eminescu	110	364
15	Str. Cetinei	110	492
16	Str. C. D. Gherea	110	414
20	Str. Pomilor	110	580
22	Str. Nouă	110	110
23	Str. Kossuth Lajos	200	52
24	Str. Kossuth Lajos	160	84
26	Str. Crângului	110	326
27	Str. Brândușelor	110	441
28	Str. Veronica de la Sălaj	110	338
29	Str. Gheorghe Șincai	110	330
30	Str. Petre Dulfu	110	150
31	Str. Romană	160	220
32	Str. Dudului	90	200
TOTAL			11140

Extindere rețea de canalizare menajera

Nr. Crt.	Strada	Conducta proiectata	
		Diametru	Lungime
1	Str. Lupului	PVC 250	1450
2	Str. Valea Miții	PVC 250	1801
3	Str. Iașului	PVC 250	1698

4	Str. Braşovului	PVC 250	376
5	Str. Constanţei	PVC 250	215
6	Str. Hunedoarei	PVC 250	1074
7	Str. Dunării	PVC 250	170
8	Str. Careiului	PVC 250	334
9	Str. Haţegului (Str. Bicaşului)	PVC 250	136
10	Str. Giurgiului + Bacaului	PVC 250	132
11	Str. Bucureştiului	PVC 250	310
13	Str. Armatei	PVC 250	170
14	Str. Slt. Teodor Tuser	PVC 250	495
17	Str. Anatol Bakonsky	PVC 250	450
18	Str. George Bacovia	PVC 250	300
19	Str. Digului	PVC 250	431
20	Str. Al. Sf. Vineri	PVC 250	347
21	Str. Andrei Mureşanu	PVC 250	436
22	Str. Cloşca	PVC 250	100
23	Str. Solomon Jozsef	PVC 250	201
24	Str. Alunului	PVC 250	161
25	Str. Emil Bota	PVC 250	300
26	Str. I. Caraion	PVC 250	200
27	Str. Brădetului	PVC 250	200
30	Str. Ion Agârbiceanu	PVC 250	247
32	Str. Merilor	PVC 250	884
34	Str. 22 Decembrie 1989	PVC 250	634
37	Str. Pădurii	PVC 250	596
38	Str. Câmpului	PVC 250	402
39	Str. B. N. Antal	PVC 250	182
41	Str. C. D. Ghenea	PVC 250	625

42	Str. Oborului	PVC 250	643
43	Str. Mihai Eminescu	PVC 250	1063
44	Str. Vânătorilor	PVC 250	821
45	Str. Freziilor	PVC 250	357
48	Aleea Dealului	PVC 250	200
49	Aleea Soarelui	PVC 250	200
50	Str. Cetinei	PVC 250	235
51	Str. B. P. Hașdeu	PVC 250	200
53	Str. Ciocârliei	PVC 250	340
54	Str. Meseș	PVC 250	420
55	Str. Ana Ipătescu	PVC 250	455
57	Str. Tipografilor	PVC 250	438
58	Str. Episcopiei	PVC 250	258
59	Str. Pomilor	PVC 250	400
60	Str. Pomilor	PVC 250	190
62	Str. Lajos Kossuth	PVC 250	900
63	Str. Andrei Șaguna	PVC 250	1334
64	Str. Gheorghe Lazăr	PVC 250	771
65	Str. Crângului	PVC 250	976
66	Str. Ghiocelor	PVC 250	285
67	Str. Mălinului	PVC 250	165
68	Str. Begoniilor	PVC 250	151
69	Str. Toporașilor	PVC 250	285
70	Str. Brândușelor	PVC 250	433
71	Str. Romană	PVC 250	500
72	Str. Gh. Pop de Băsești	PVC 250	575
75	Str. Drumul Sării	PVC 250	235
76	Str. Petre Dulfu	PVC 250	200

77	Str. Veronica de Sălaj	PVC 250	434
78	Str. Gheorghe Șincai	PVC 250	610
79	Str. Porolissum	PVC 315	1301
80	Str. Bujorilor	PVC 250	2110
81	Str. Dudului	PVC 250	318
82	Str. Părulei	PVC 250	232
84	Str. Plevnei	PVC 250	800
85	Str. Pădureni	PVC 250	220
86	Str. Moigradului	PVC 250	665
87	Str. Cimitirului	PVC 250	361
89	Str. Luncii	PVC 250	250
90	Str. Deleni	PVC 250	660
91	Str. Cetății	PVC 250	2105
93	Str. Măguricea	PVC 250	181
94	Str. Gării	PVC 250	200
TOTAL			38534

Reabilitare rețea de canalizare menajera

Nr. Crt.	Strada	Conducta proiectata	
		Diametru	Lungime
1	Mihai Viteazul	1000 PAFSIN	500
2	Mihai Viteazul	800 PAFSIN	330
3	Mihai Viteazul	600	30
4	Mihai Viteazul	800 PAFSIN	900

346

5	Mihai Viteazul	250	100
6	Mihai Viteazul	250	100
7	Mihai Viteazul	250	200
8	Mihai Viteazul	400	100
9	Mihai Viteazul	400	200
10	Aleea Tineretului	250	80
11	Aleea Tineretului	250	120
13	Str. Al. Astrei	250	120
14	Str. Voievod Gelu	315	330
17	Str. Lt. Col. Pretorian	250	680
18	Str. Ioan Nechita	250	200
19	Str. Ioan Nechita	250	230
20	Str. General Dragalina	250	140
21	Str. Simion Bărnuțiu	250	230
22	Str. Simion Bărnuțiu	250	210
23	Str. Simion Bărnuțiu	315	420
24	Str. Meteorologiei	250	280
25	Aleea Dumbrăvița	250	80
26	Aleea Pietriș	250	120
27	Aleea Pietriș	250	80
30	Str. Dumbrava	250	110
32	Str. Dumbrava	250	250
34	Str. Dumbrava	250	530
37	Str. Dumbrava	250	320
38	Str. Torentului	250	250
39	Str. Torentului	250	200
41	Str. Sfânta Vineri	250	400
42	Str. Sfânta Vineri	250	450

43	Aleea Toamnei	250	75
44	Aleea Ritmului	250	140
45	Str. Armoniei	315	120
48	Str. Armoniei	400	150
49	Str. Armoniei	250	50
50	Str. Crișan	250	250
51	Str. Crișan	250	190
53	Str. Crișan	250	400
54	Str. 9 Mai	250	130
55	Str. Cloșca	250	80
57	Str. Crinului	250	120
58	Str. Unirii	400	170
59	Str. Gheorghe Doja	400	200
60	Str. Gheorghe Doja	315	180
62	Str. B. P. Hașdeu	250	400
63	Str. Avram Iancu	250	250
64	Str. Avram Iancu	250	150
65	Str. Pictor I. Sima	250	320
66	Str. Cartier Brădet	250	400
67	Str. Mesteacănului	250	60
68	Aleea Bradului	250	260
69	Str. Corneliu Coposu	250	540
70	Str. Corneliu Coposu	400	1200
71	Str. Corneliu Coposu	250	335
72	Str. Tudor Vladimirescu	250	200
75	Str. Tudor Vladimirescu	315	230
76	Str. Tudor Vladimirescu	250	200
77	Str. Păcii	250	300

78	Str. Fabricii	315	100
79	Str. Porolissum	250	340
80	Str. Porolissum	250	210
	TOTAL		16040

PMUD Zalău Prioritizarea intervențiilor și sursele de finanțare preconizate

Descriere intervenție	Perioada de implementare	Sursa de finanțare	Codificare	Cost M euro	nivel
Autostrada Transilvania Cluj - Bors	2017-2023	Buget de Stat	zlo10		regional
VO Zalău Etapa II	2017-2023	POIM	zlo20	43	regional
Terminal intermodal Gara CF - Autogara, inclusiv amenajare trecere CF la nivel între DN1H și Mihai Viteazu în zona Gării Zalău	2020-2023	POR 2014-2020 Axa 4 (rezerva)	zlo30	1.65	regional
Modernizare coridor integrat de mobilitate urbana axa sud: Str. 22 Decembrie 1989	2017-2019	POR 2014-2020 Axa 4	zlo40a	3.03	regional / local
Modernizare str. Vanatorilor și conexiune cu VO	2023-2030	Buget local	zlo50	1.55	local
Construcție drum legatura VO Zalău (str. Razboieni) și modernizare Str. Andrei Muresanu	2023-2030	Buget local	zlo60	2.93	local
Trotuare și pista de biciclete blvd. Mihai Viteazul	2017-2019	POR 2014-2020 Axa 4 (rezerva)	zlo70	1,50	regional / local
Pietonizare Str. Unirii	2017-2019	POR 2014-2020 Axa 4 (rezerva)	zlo90	2.5	local
Amenajarea strazilor 9 Mai și Crisan	2020-2023	Buget local	zl100	2.8	local
Achiziția de mijloace de transport în comun noi - etapa I extinsa - 10 autobuze 12m și 10 autobuze 7m	2018-2020	POR 2014-2020 Axa 4	zl120	5.8	local
Amenajarea vail Zalăului pentru infrastructura velo	2020-2023	POR 2014-2020 Axa 4 (rezerva)	zl140	1	local
Dezvoltarea capacității rutiere prin lărgirea la 3 benzi pe sens a tronsonului Bd. Mihai Viteazu între intersecția Voievod Gelu și Gara CFR Zalău	2025-2030	POR 2020+	zlo71	2	local
Modernizarea alternativei rutiere vest pentru culoarul de mobilitate central - etapa a I: Str. Closca	2017-2019	Buget local	zl110a	0.5	local
Modernizarea alternativei rutiere vest pentru culoarul de mobilitate central - etapa a II-a: Str. Maxim Gorki, 1 Decembrie 1918, Str. Simion Oros, Parcului și George Cosbuc, modernizarea și/sau amenajarea de trotuare	2020-2023	POR 2014-2020 Axa 4 (rezerva)	zl110b	1.7	local
Modernizare coridor integrat de mobilitate urbana axa est-vest: Simion Barnutiu – Voievod Gelu	2017-2019	POR 2014-2020 Axa 4	zl160	3.58	local
Modernizare str. Tudor Vladimirescu - tronson Mihai Viteazul - Porolissum	2020-2023	Buget local	zl130	0.65	local
Modernizare coridor integrat de mobilitate urbana axa est-vest: str. Corneliu Coposu – Avram Iancu	2017-2019	POR 2014-2020 Axa 4	zl260	2.42	local
Reabilitarea Str. Gh. Lazar	2023-2030	Buget local	zl440	0.8	local
Modernizare coridor integrat de mobilitate urbana axa est-vest: Str. Gheorghe Doja	2017-2019	POR 2014-2020 Axa 4	zl240	1.70	local
Modernizare DJ191C: Tudor Vladimirescu, Porolissum, Bujorilor, Moigradului și Cetatii	2020-2023	POR 2014-2020 Axa 4 (rezerva)	zlo40b	5.4	local
Modernizare Str. Andrei Saguna, inclusiv modernizarea trotuarelor și amenajarea spațiilor de parcare	2016-2017	Buget local	zl400	0.61	local
Modernizare Str. Traian, inclusiv modernizarea trotuarelor	2020-2023	Buget local	zl410	0.47	local
Modernizare Str. Sarmas	2020-2023	Buget local	zl170	1.1	local

Descriere interventie	Perioada de implementare	Sursa de finantare	Codificare	Cost M euro	nivel
Modernizare Str. Crangului	2023-2030	Buget local	zl190	0.8	local
Modernizare Str. Iasiului - Constantei-Careiului-Meteorologiei	2020-2023	Buget local	zl200	1.7	local
Conexiune Str. Iasului - Drum nou construit Valea Mitii	2023-2030	Buget local	zl210	1.4	local
Creșterea accesibilității în zona de est prin crearea unei conexiuni rutiere între cartierele Meseș și Sârmaș	2023-2030	Buget local	zl220	0.72	local
Modernizare Str. Avram Iancu (tronson fosta Muncitorilor), Olarilor, Pomilor, Dacia si Baii, amenajarea trotuarelor, introducerea pistelor de biciclete si sensuri unice	2017-2020	Buget local	zl250	1.2	local
Modernizare str. B.P.Hasdeu si M.Eminescu si introducerea pistei de biciclete	2023-2030	POR 2020+	zl270	1.43	local
Modernizarea străzilor neimpermeabilizate - etapa I	2017-2023	Buget local	zl600a	8	local
Modernizarea străzilor neimpermeabilizate - etapa II	2024-2030	Buget local	zl600b	7	local
Constructia drumului Valea Mitii - conexiune VO - Str. Simion Barnutiu, utilizand traseul la sud-est de Uzina Electrica Zalău	2020-2023	Buget Local	zl290	1.5	regional
Modernizare Str. Industriilor: dezvoltarea capacitatii rutiere prin extinderea la 3 benzi si amenajarea intersectiei cu Simion Barnutiu si viitorul drum Valea Mitii	2020-2023	Buget Local	zl300	1.5	local
Modernizare str. Fabricii, inclusiv amenajarea de trotuare	2020-2023	Buget Local	zl310	1.4	local
Reconfigurarea intersectiei Corneliu Coposu - Avram Iancu	2017-2018	Buget local	zl330	0.2	local
Reconfigurarea intersectiei Lajos Kossuth - Andrei Saguna	2017-2018	Buget local	zl340	0.2	local
Reconfigurarea intersectiei Andrei Saguna - Gh. Lazar	2017-2018	Buget local	zl350	0.2	local
Amenajarea unor centre de închiriere/bike sharing și a rastelurilor de biciclete	2018-2020	POR 2014-2020 Axa 4 (rezerva)	zl470	1.25	local
Amenajarea si modernizarea CF pentru Introducerea unei linii de tramvai usor pe traseul Gara veche - Gara Zalău - Hereclean	2023-2030	POR 2020+	zl480	8	regional
Optimizarea rețelei si serviciilor de transport public	2017-2018	Buget local	zl490	0.03	local
Achizitia de mijloace de transport in comun noi - etapa II 10 autobuze 12m	2020-2023	POR 2014-2020 Axa 4 (rezerva)	zl500	5.15	local
Amenajarea si modernizarea statiilor de transport public in comun	2018-2020	POR 2014-2020 Axa 4	zl510	0.34	local
Informatizarea sistemului de transport in comun in municipiul Zalău - e-Ticketing si extindere sistem ITS cu priorizare pentru transportul public	2018-2020	POR 2014-2020 Axa 4	zl520	1.2	local
Modernizarea autobazei Transurbis, achizitia de echipamente si dotari pentru asigurarea mentenantei optime a materialului rulant	2020-2023	POR 2014-2020 Axa 4 (rezerva)	zl530	2	local
Imbunatatirea sistemului de management al parcarilor	2017-2018	Buget local	zl540	0.1	local
Amenajarea de noi spatii de parcare (zonele Spital, Crisan, Oros si Tribunal)	2017-2020	Buget local	zl550	2.8	local

Descriere interventie	Perioada de implementare	Sursa de finantare	Codificare	Cost M euro	nivel
Promovarea transportului electric prin amplasarea de puncte de alimentare pentru masinile electrice si hibride	2017-2020	AFM	z1560	0.1	local

Poze de la întâlnirile organizate cu grupurile de lucru în vederea realizării SIDU Zalău 2016 – 2030

Raport sondaj calitatea vieții

Sondaj de opinie
Calitatea vieții în municipiul Zalău

Metodologie si esantion

Ce?

Populatia adulta, neinstitutionalizata folosind metoda CATI.
Intrebari legate de perceptia cetătenilor privind problemele municipiului

Esantion

700 interviuri. Esantion multistadial cluster, cu selectia probabilistica a persoanelor. Esantionul a fost validat pe baza datelor INSSE 2009 si recensamantul populatiei 2002. Eroare tolerata 3.7%, la un nivel de probabilitate de 95%.

Unde?

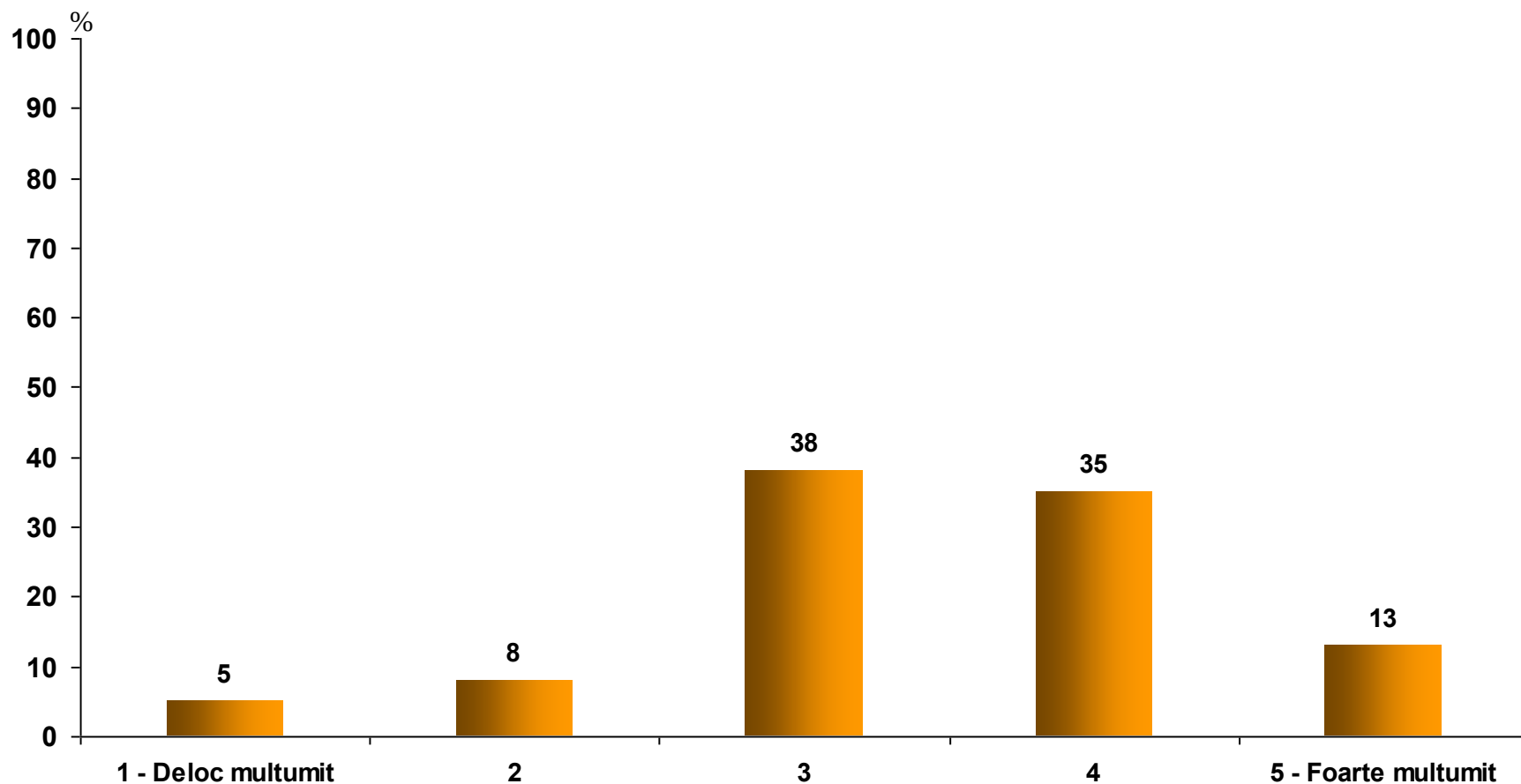
Municipiul Zalau

Cand?

27 Aprilie – 6 Mai 2016

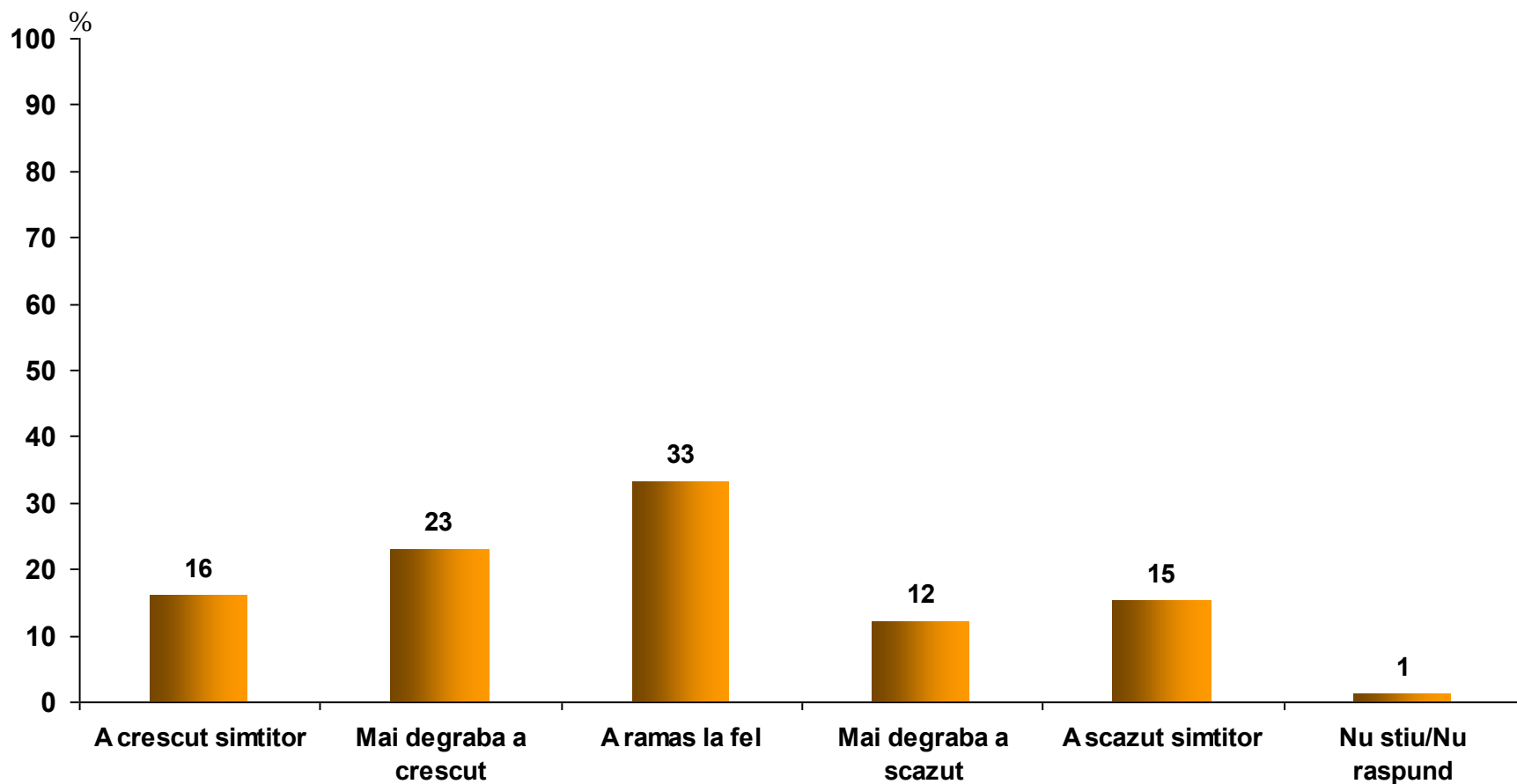
Satisfactie – calitatea vietii

Cat de multumit sunteti de calitatea vietii dumneavoastra în prezent? ... (% TOTAL Eșantion)

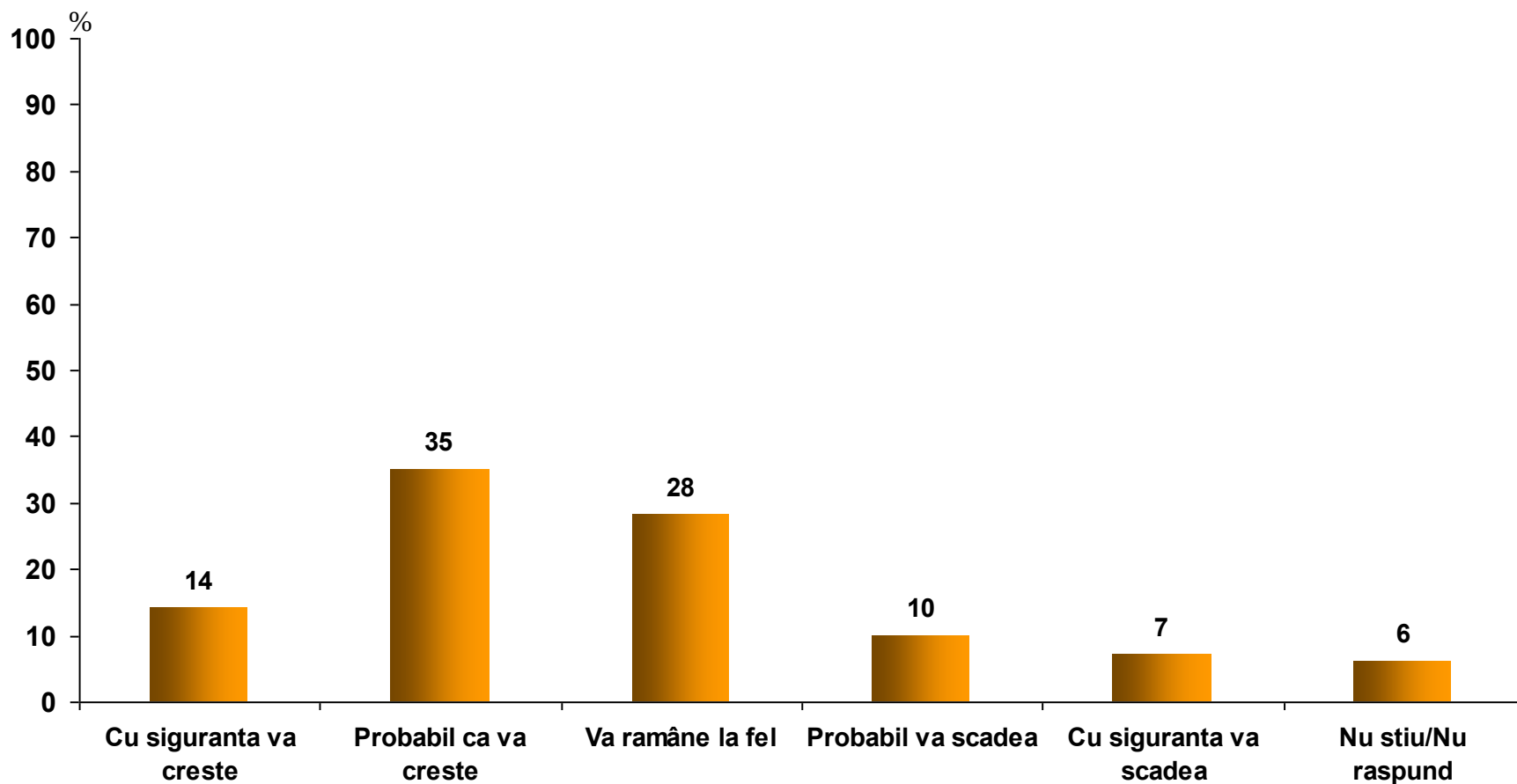
Calitatea vietii in ultimii 7 ani

În ultimii 7 ani, calitatea vietii dumneavoastra: ... (% TOTAL Eșantion)

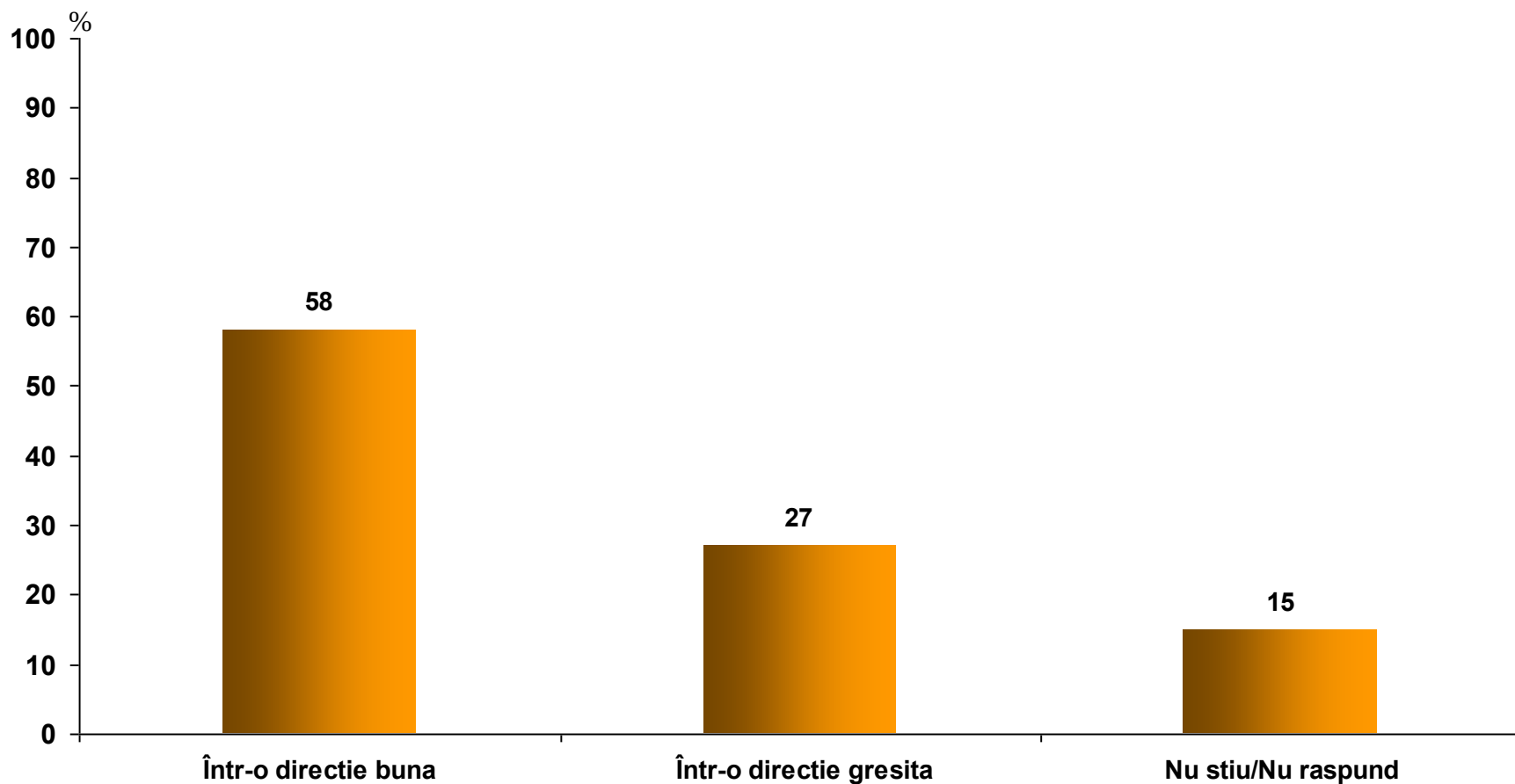
Calitatea vietii in urmatoarii 7 ani

Cum credeti ca va fi calitatea vietii dvs. peste 7 ani, comparativ cu cea din prezent: ...
(% TOTAL Eșantion)

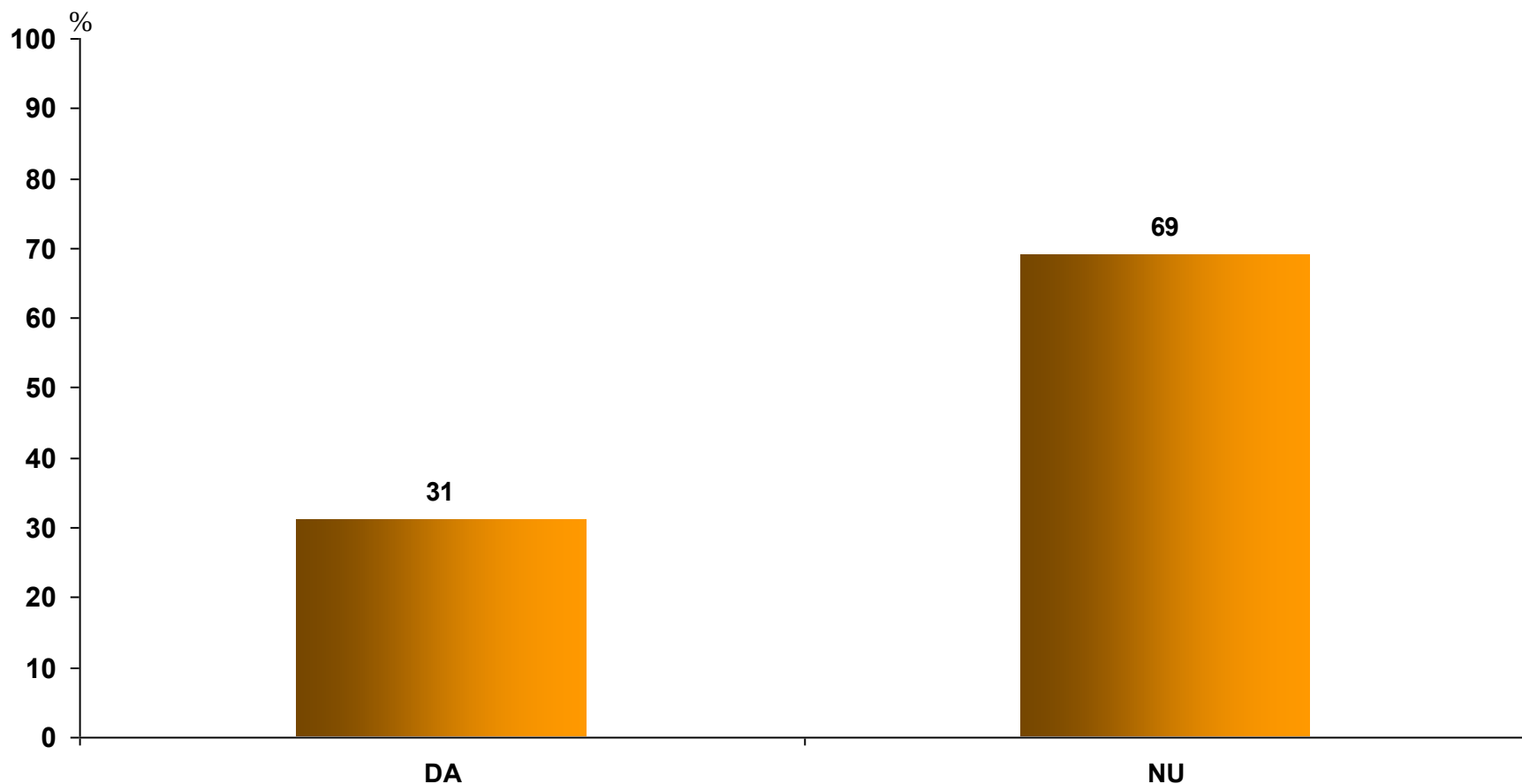
Directie municipiul Zalau

Credeti ca municipiul Zalau se îndreapta într-o directie buna sau o directie gresita? ...
(% TOTAL Eșantion)

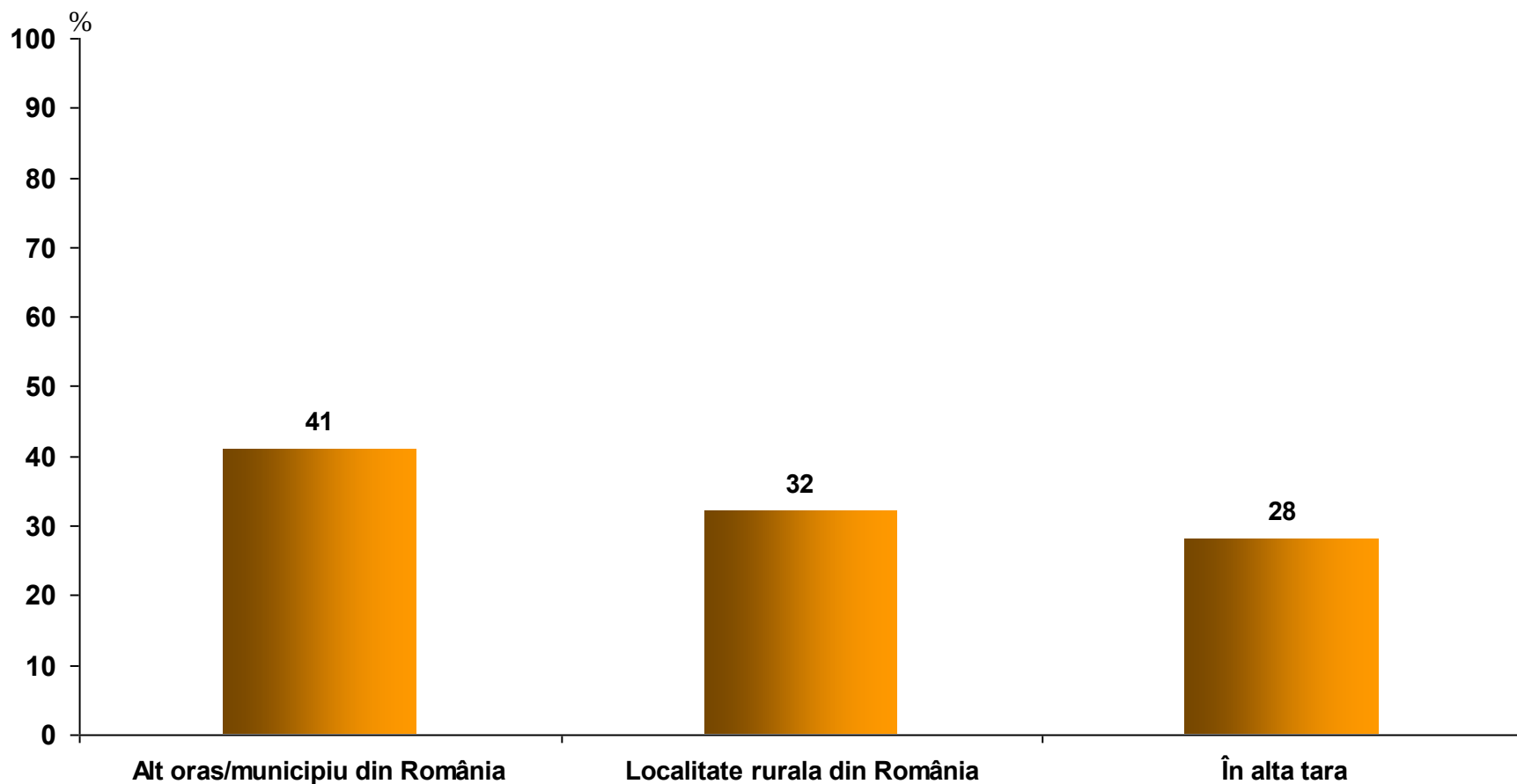
Posibilitate mutare in alta localitate

V-ati pus problema mutarii domiciliului în alta localitate în următorii cinci ani? ... (% TOTAL Eșantion)

Locatie

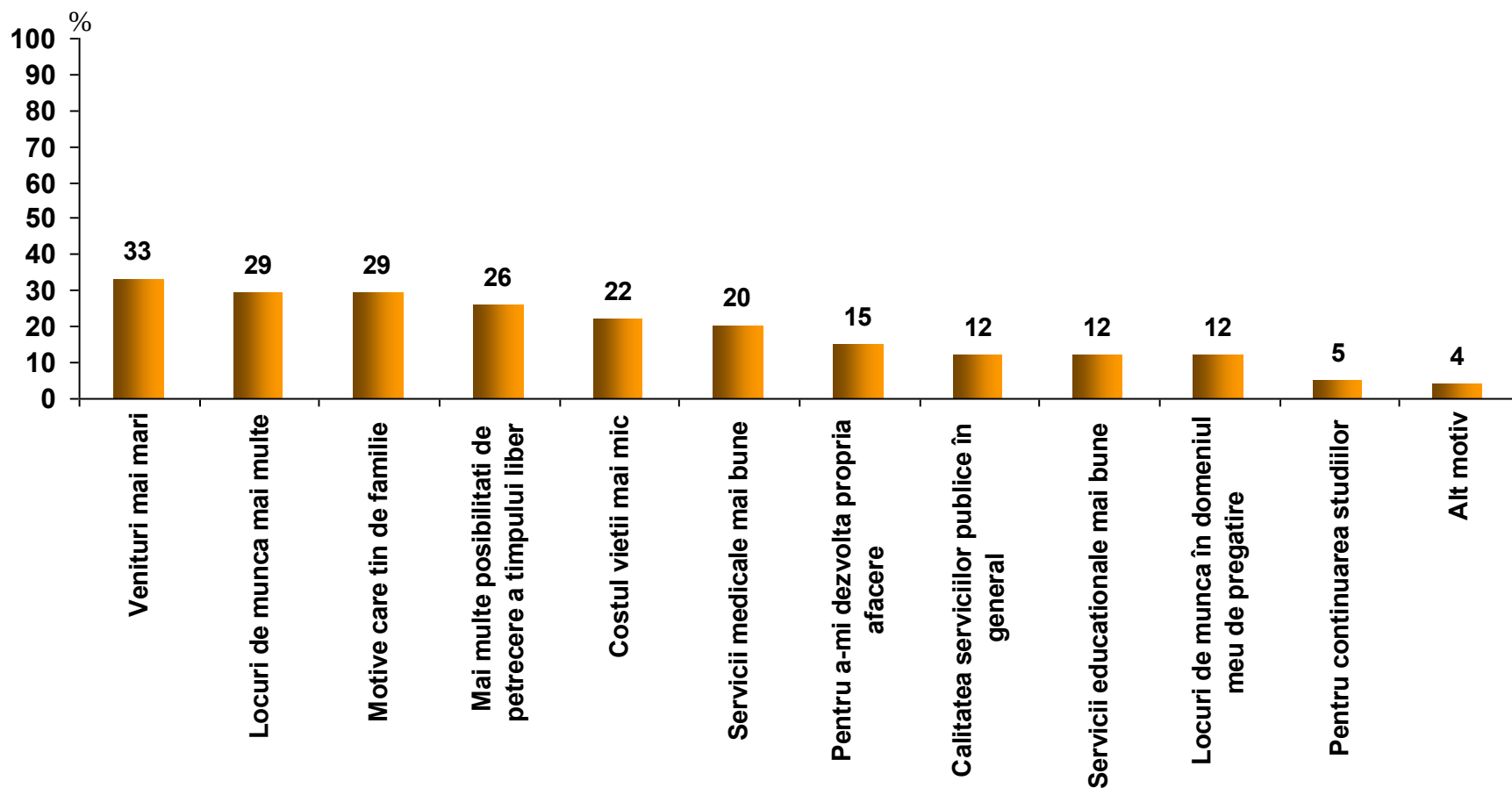
Daca da, unde intentionati sa va mutati? ... (% Respondenti care intentioneaza sa se mute in alta localitate in urmatoorii 5 ani)

Motive mutare

Care sunt principalele trei motive pentru care intentionati sa parasiti municipiul Zalau? ...

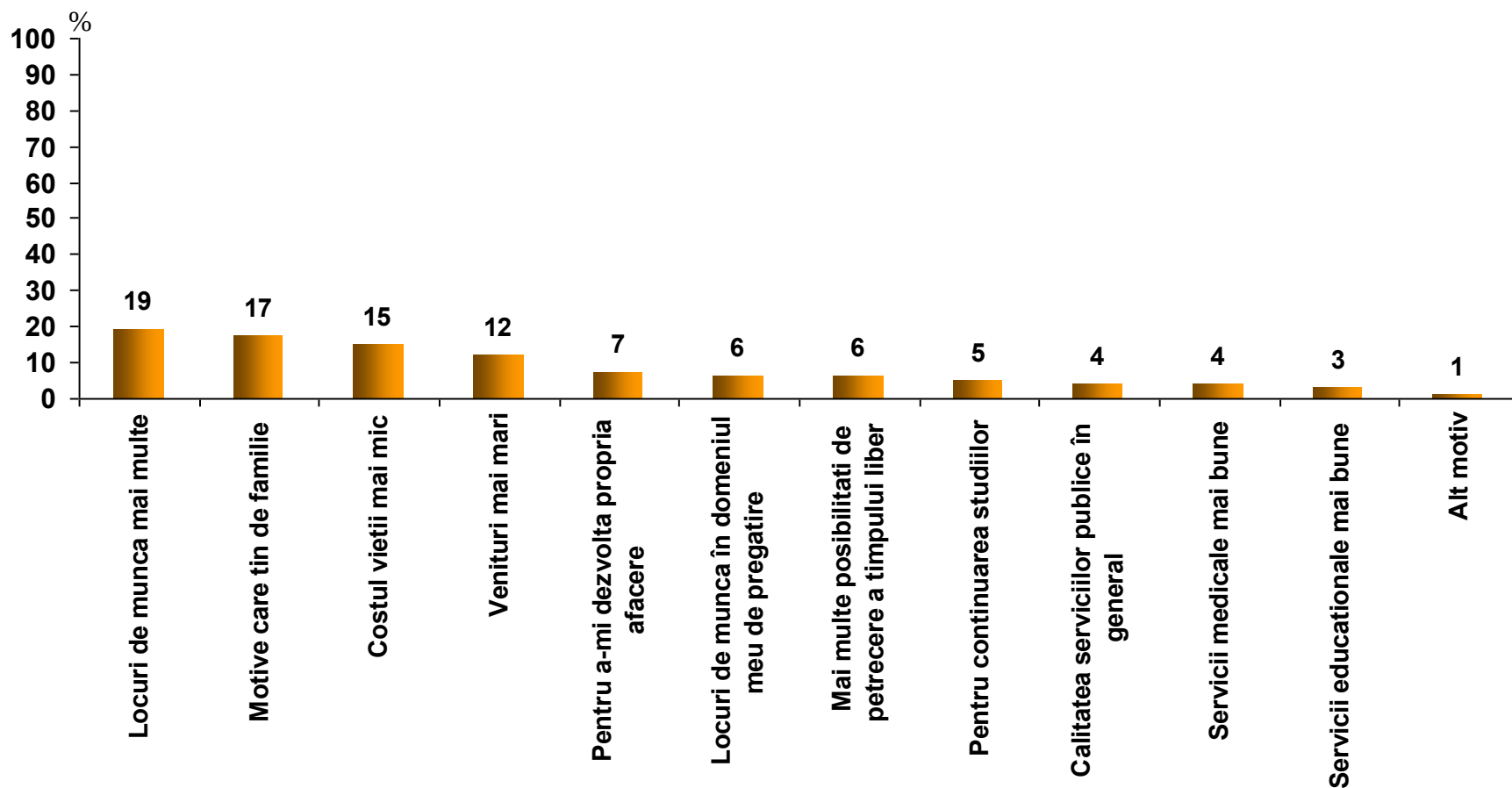
(% Respondenti care intentioneaza sa se mute in alta localitate in urmatoorii 5 ani)

Motive mutare - TOM

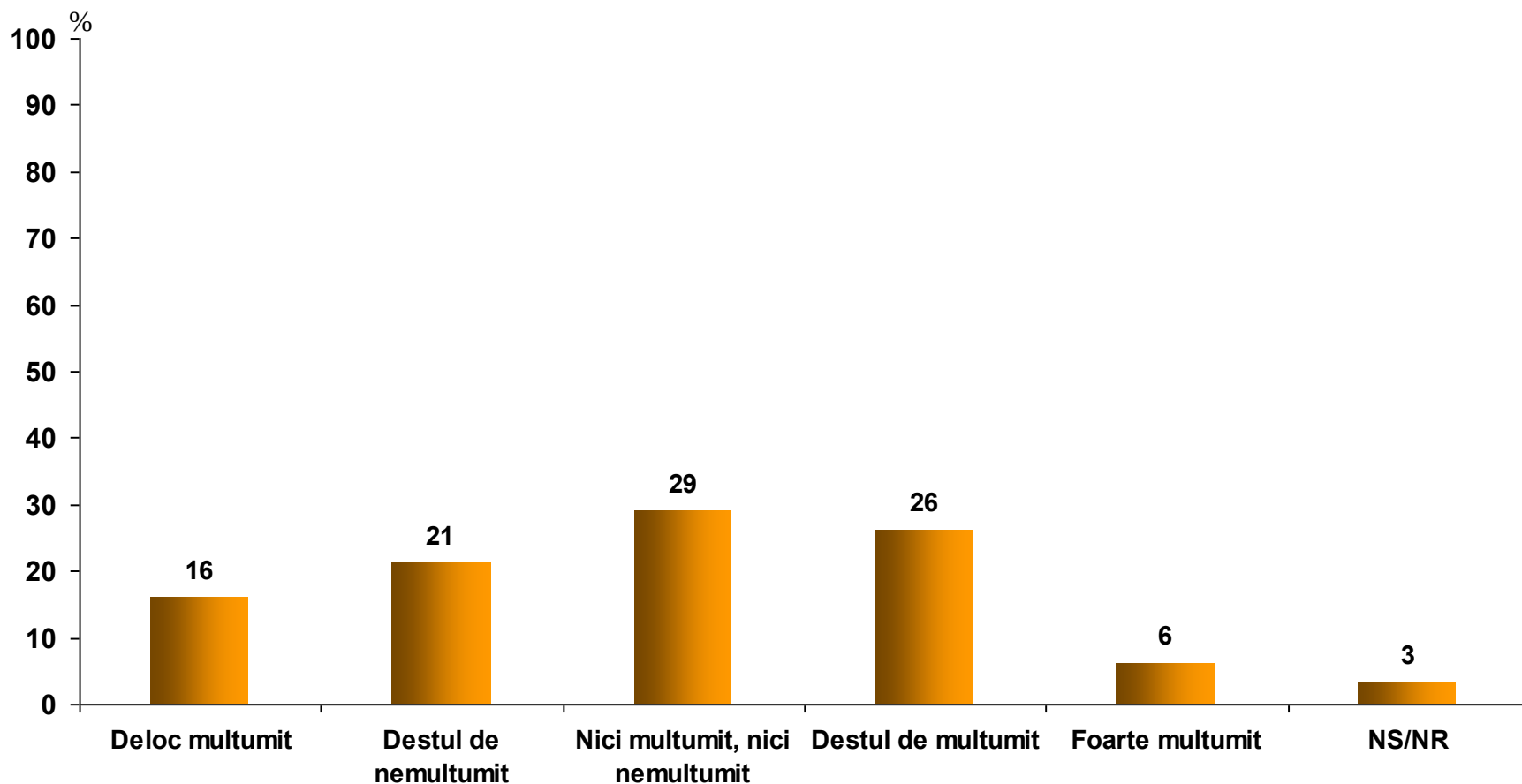
Care sunt principalele trei motive pentru care intentionati sa parasiti municipiul Zalau? ...

(% Respondenti care intentioneaza sa se mute in alta localitate in urmatoorii 5 ani)

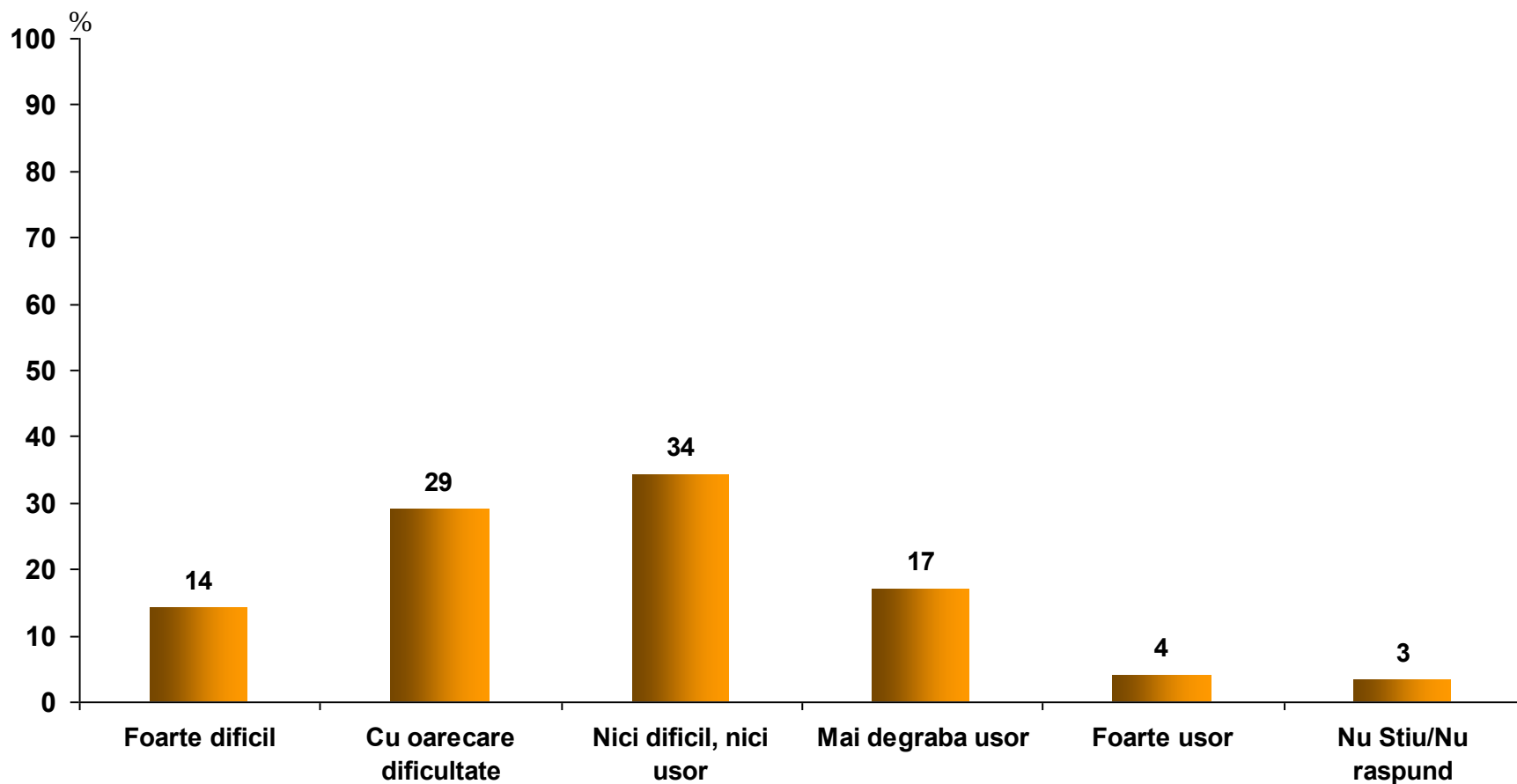
Satisfactie venit lunar

Daca va gânditi la venitul personal lunar, cât de multumit sunteți de nivelul acestuia? ...
(% TOTAL Eșantion)

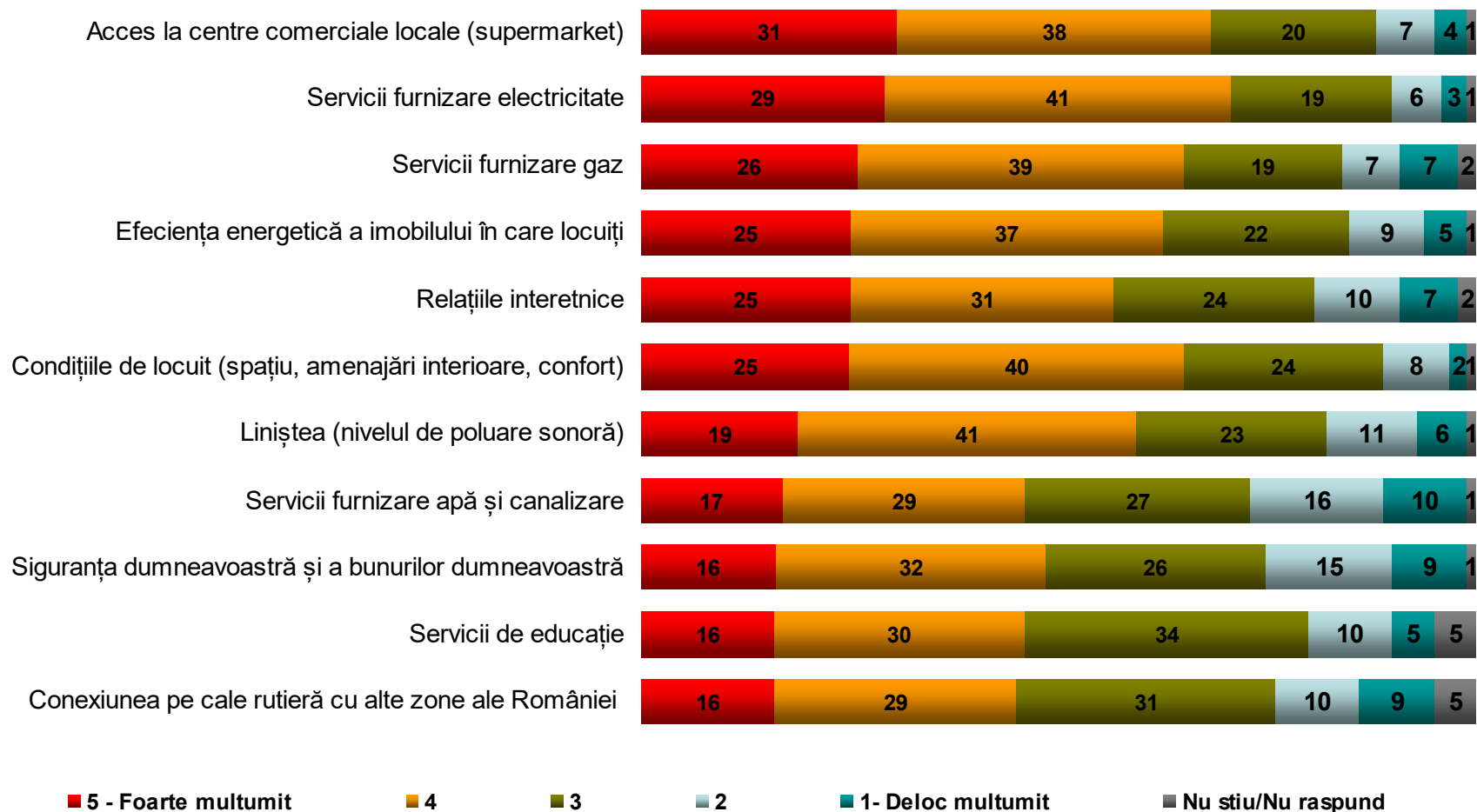
Satisfactie venit lunar

Daca va gânditi la venitul personal lunar, ati spune ca faceti fata necesitatilor? ...
(% TOTAL Eșantion)

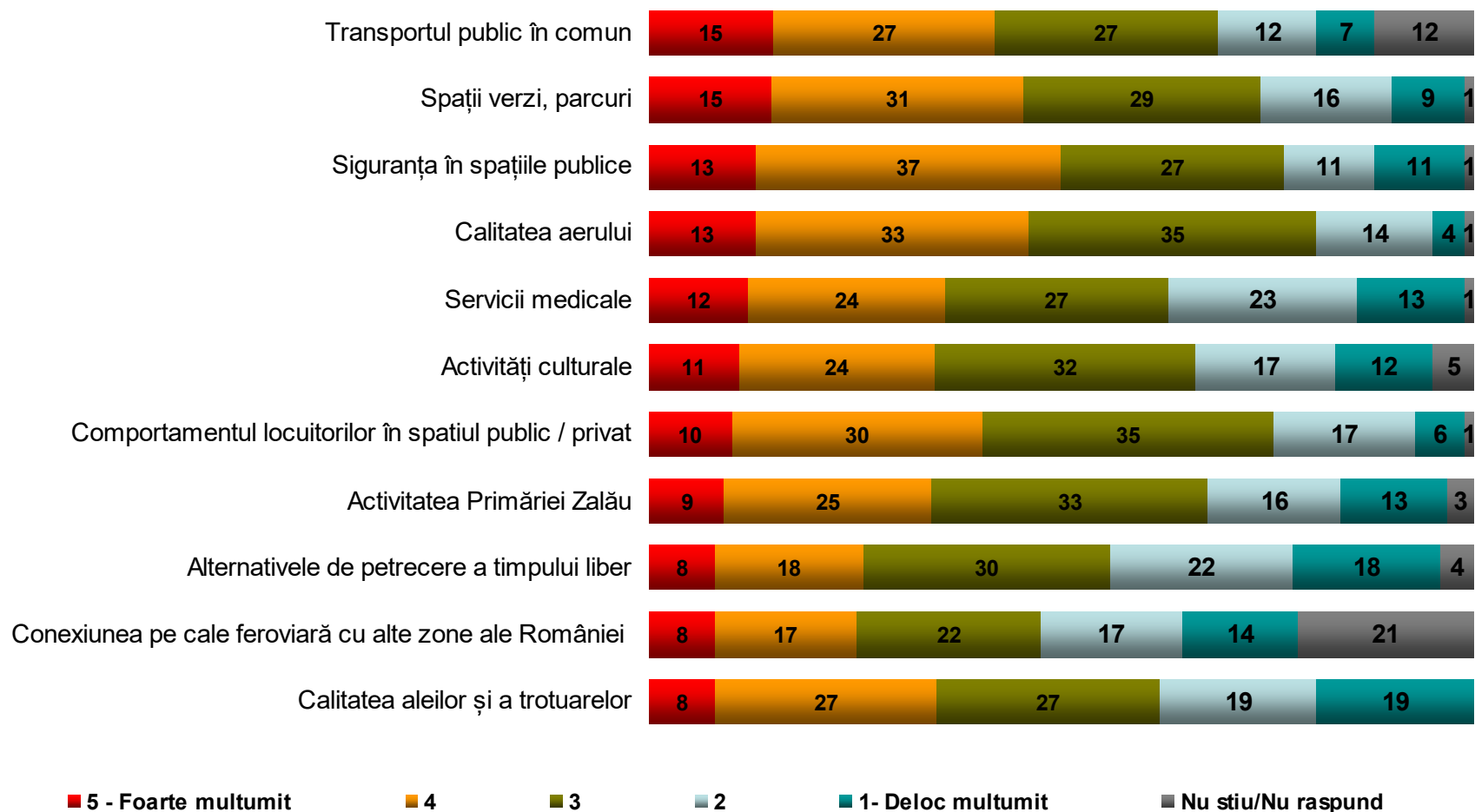
Satisfactie conditii de trai din Zalau - I

Cât de multumiti sunteți de următoarele servicii / conditii de trai din municipiul Zalau? ...
 (% TOTAL Eșantion)

Satisfactie conditii de trai din Zalau - II

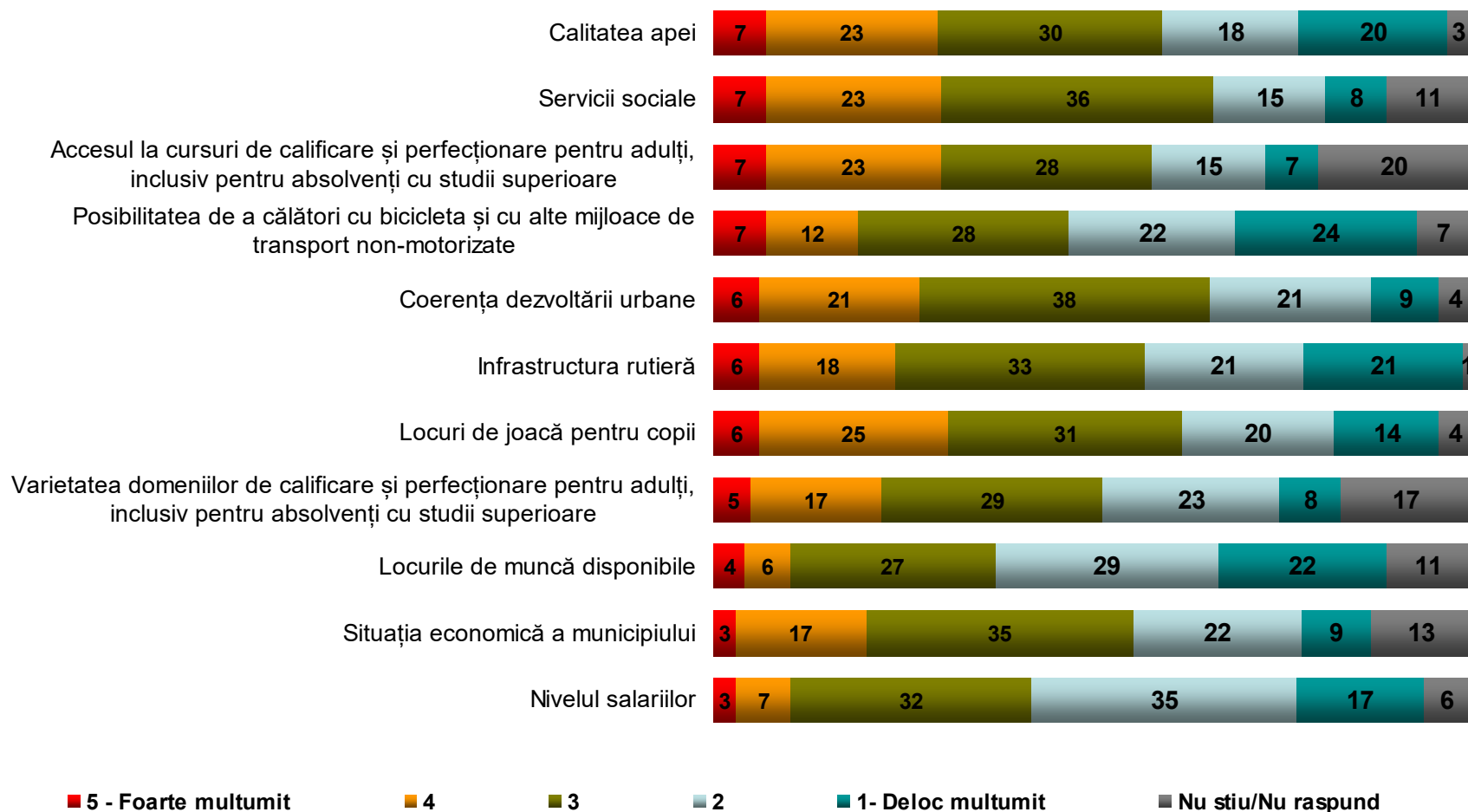
Cât de multumiti sunteți de următoarele servicii / conditii de trai din municipiul Zalau? ...
 (% TOTAL Eșantion)

Satisfactie conditii de trai din Zalau - III

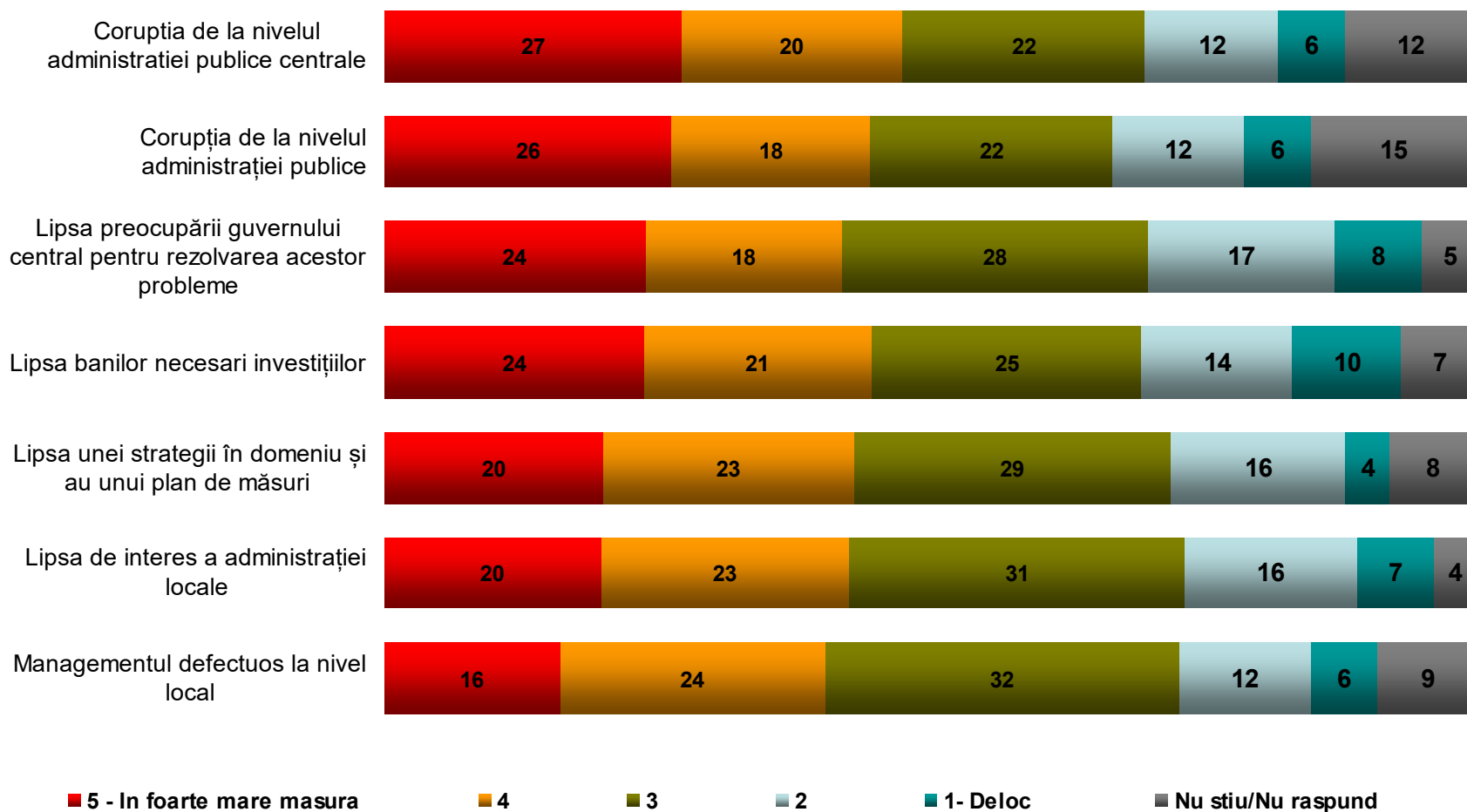
Cât de multumiti sunteți de următoarele servicii / conditii de trai din municipiul Zalau? ...

(% TOTAL Eșantion)

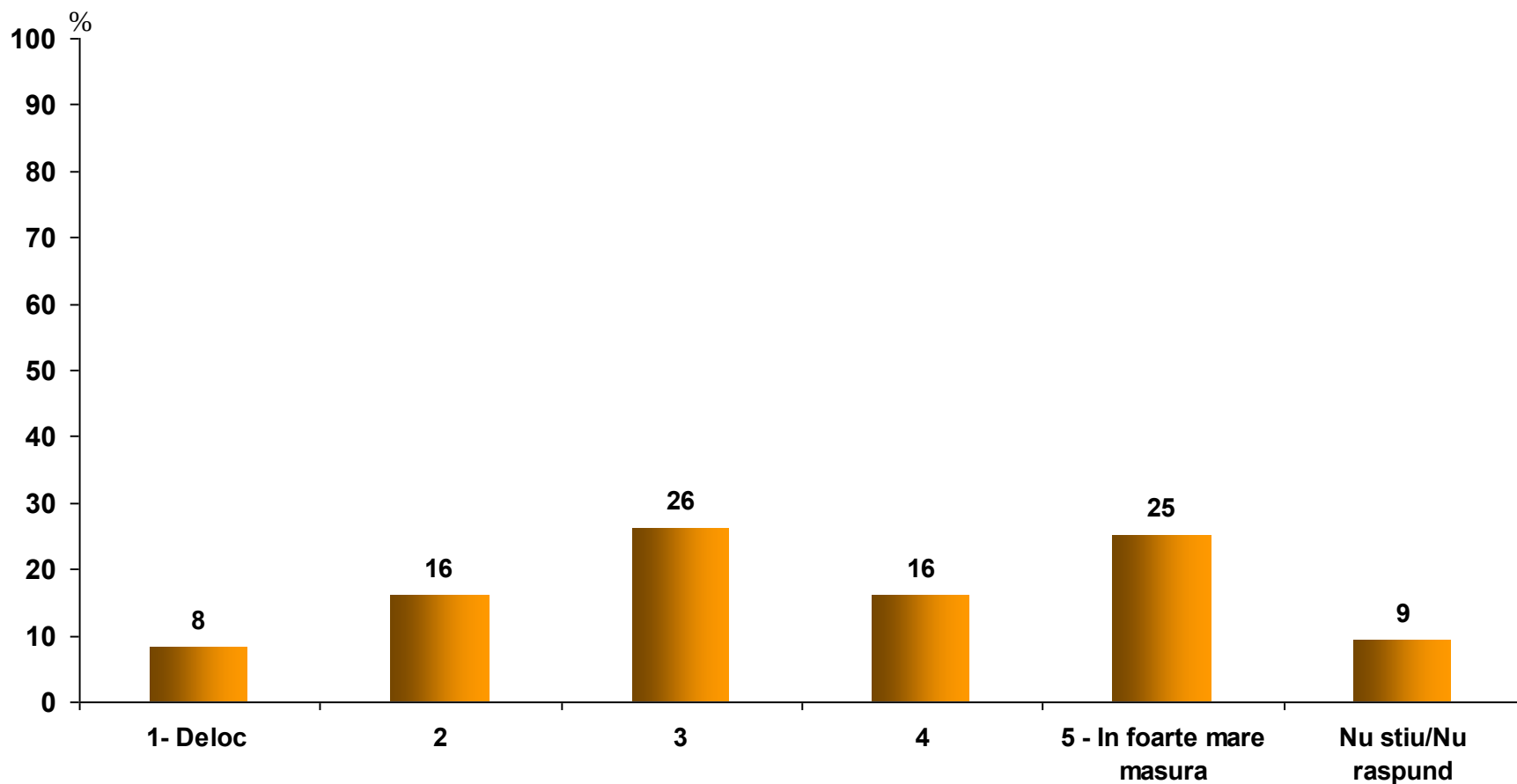
Cauze

Care considerați ca sunt principalele cauze pentru problemele majore ale municipiului Zalău (menționate anterior la întrebarea 10)? ... (% TOTAL Eșantion)

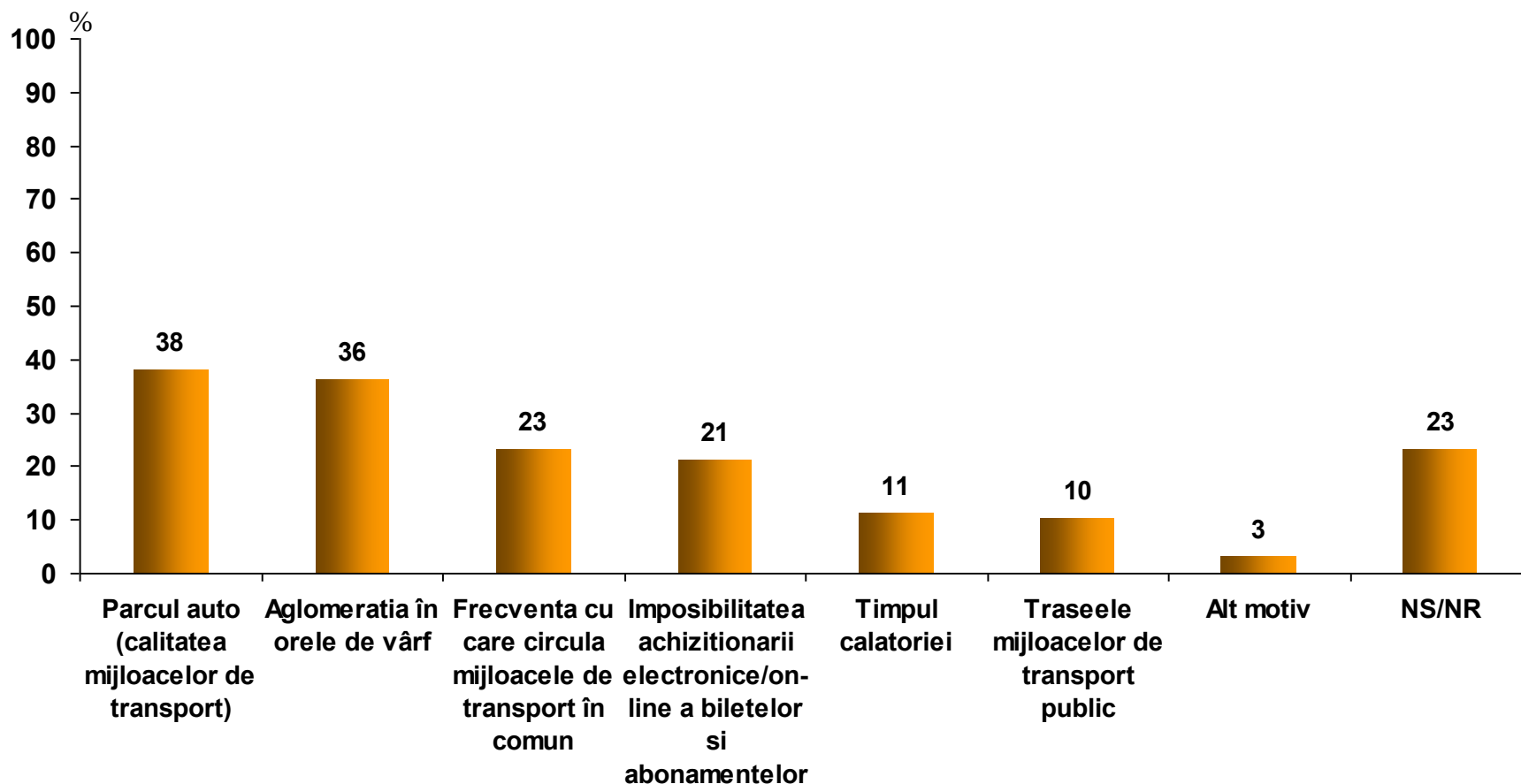
Incluziunea sociala

În ce masura apreciati ca municipiul Zalau se confrunta cu o reala problema în ceea ce priveste incluziunea sociala si combaterea saraciei, în special pentru populatia de etnie roma? ... (% TOTAL Eșantion)

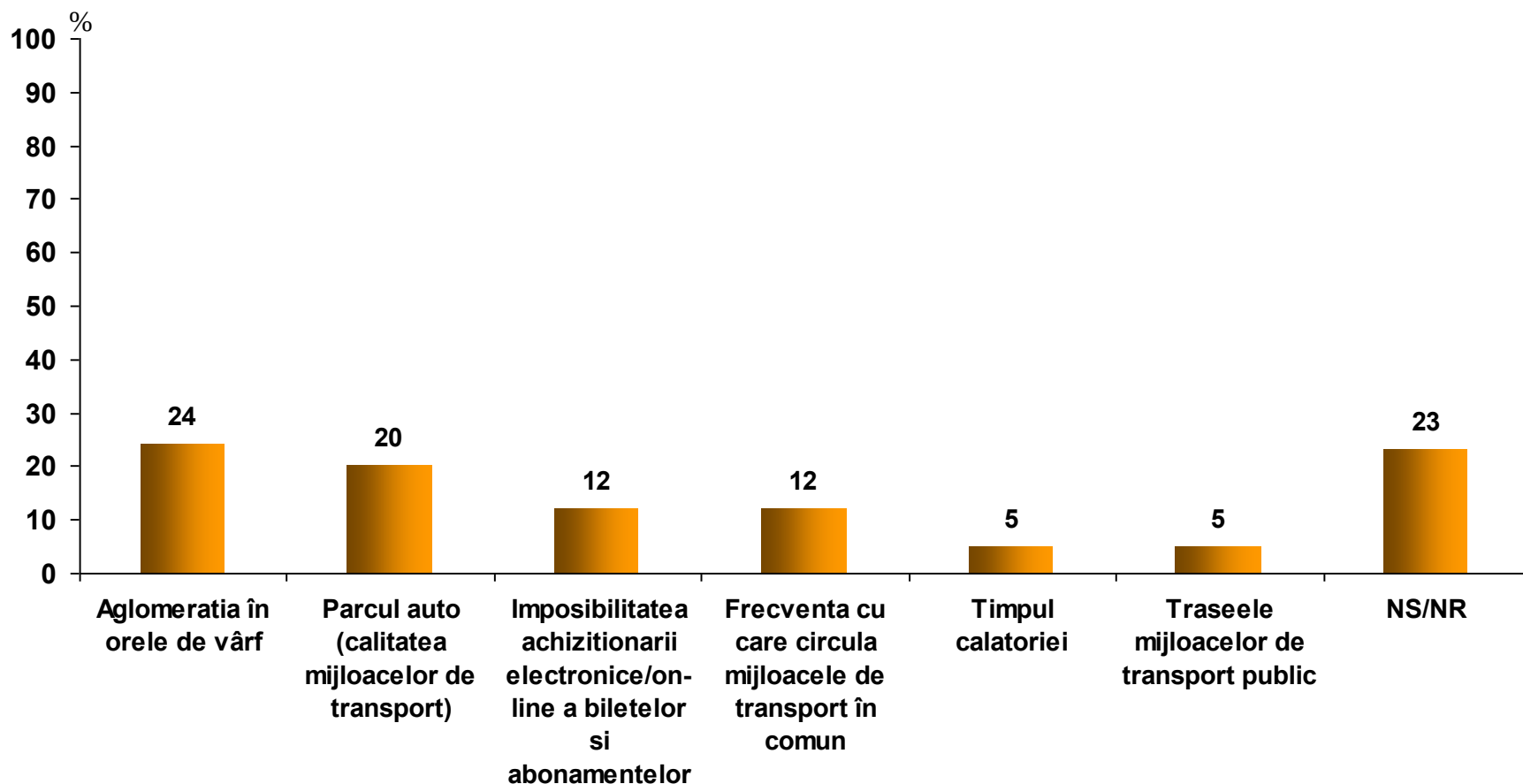
Probleme – transportul în comun

Care considerați ca sunt principalele probleme în ceea ce privește transportul public în municipiu?
... (% TOTAL Eșantion)

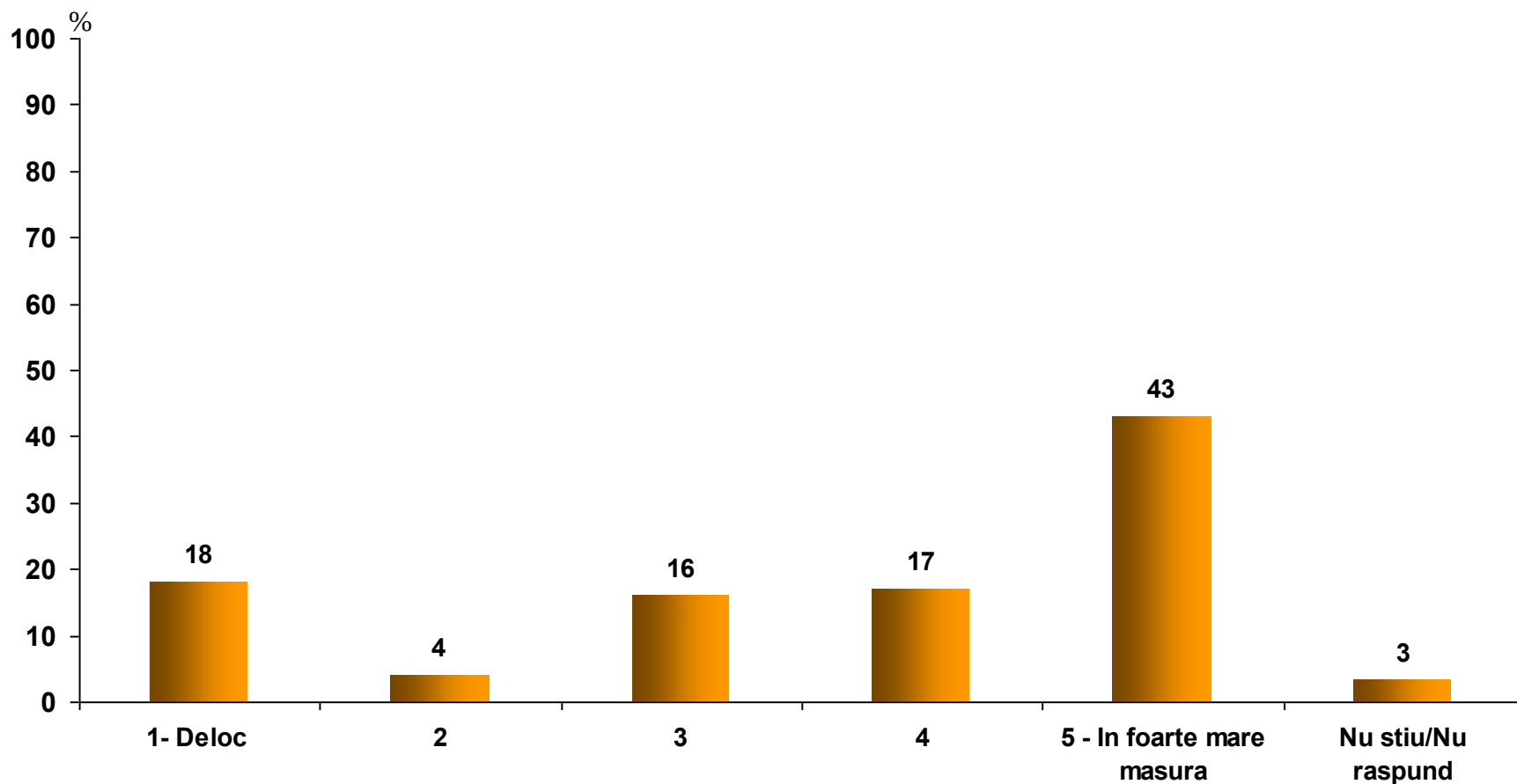
Probleme – transportul in comun - TOM

Care considerati ca sunt principalele probleme în ceea ce priveste transportul public în municipiu?
... (% TOTAL Eșantion)

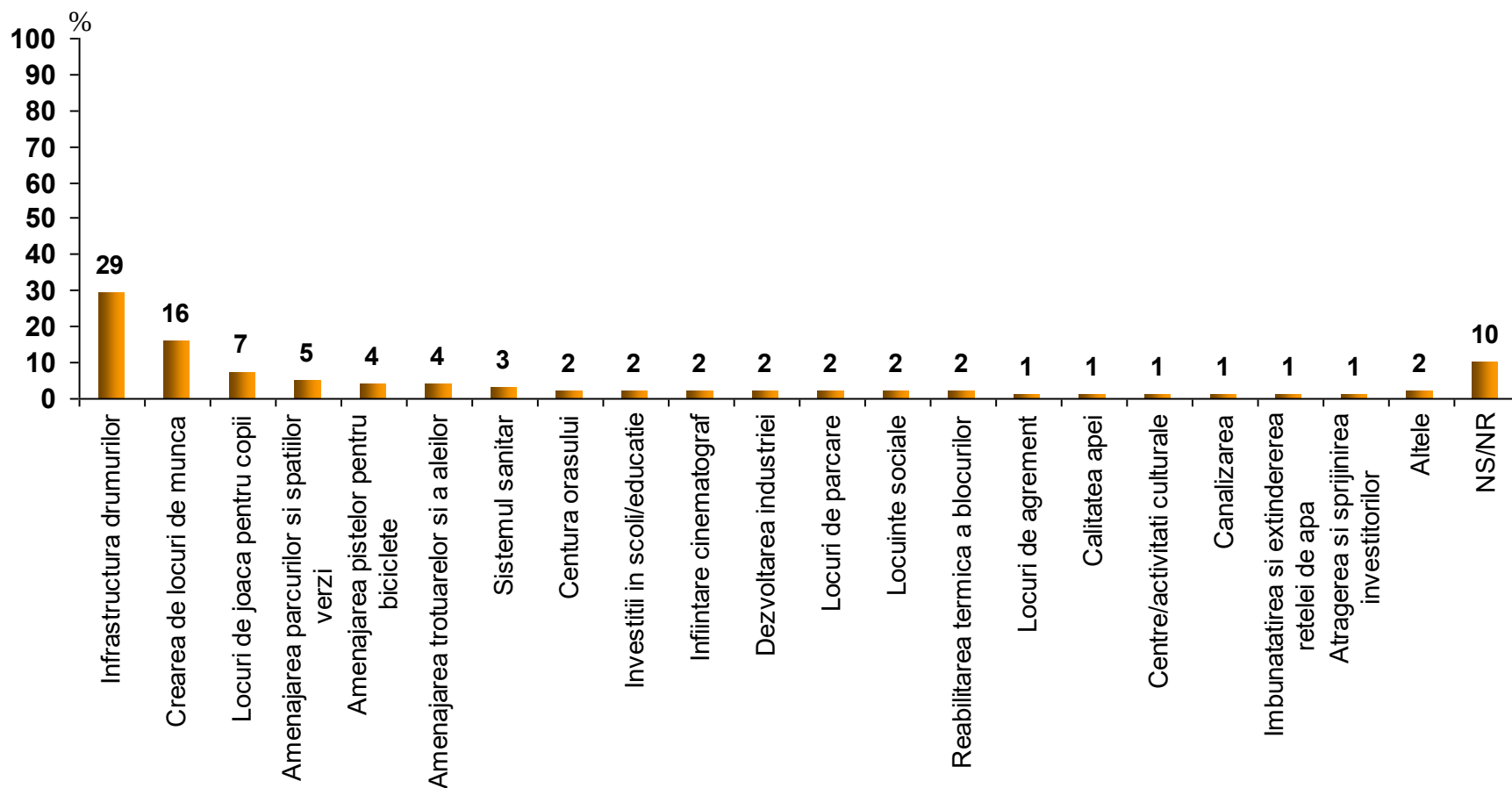
Deplasare cu bicicleta

Daca ar exista piste de biciclete amenajate, în ce masura ati fi dispus sa va deplasati cu bicicleta în oras în schimbul autoturismului? ... (% TOTAL Eșantion)

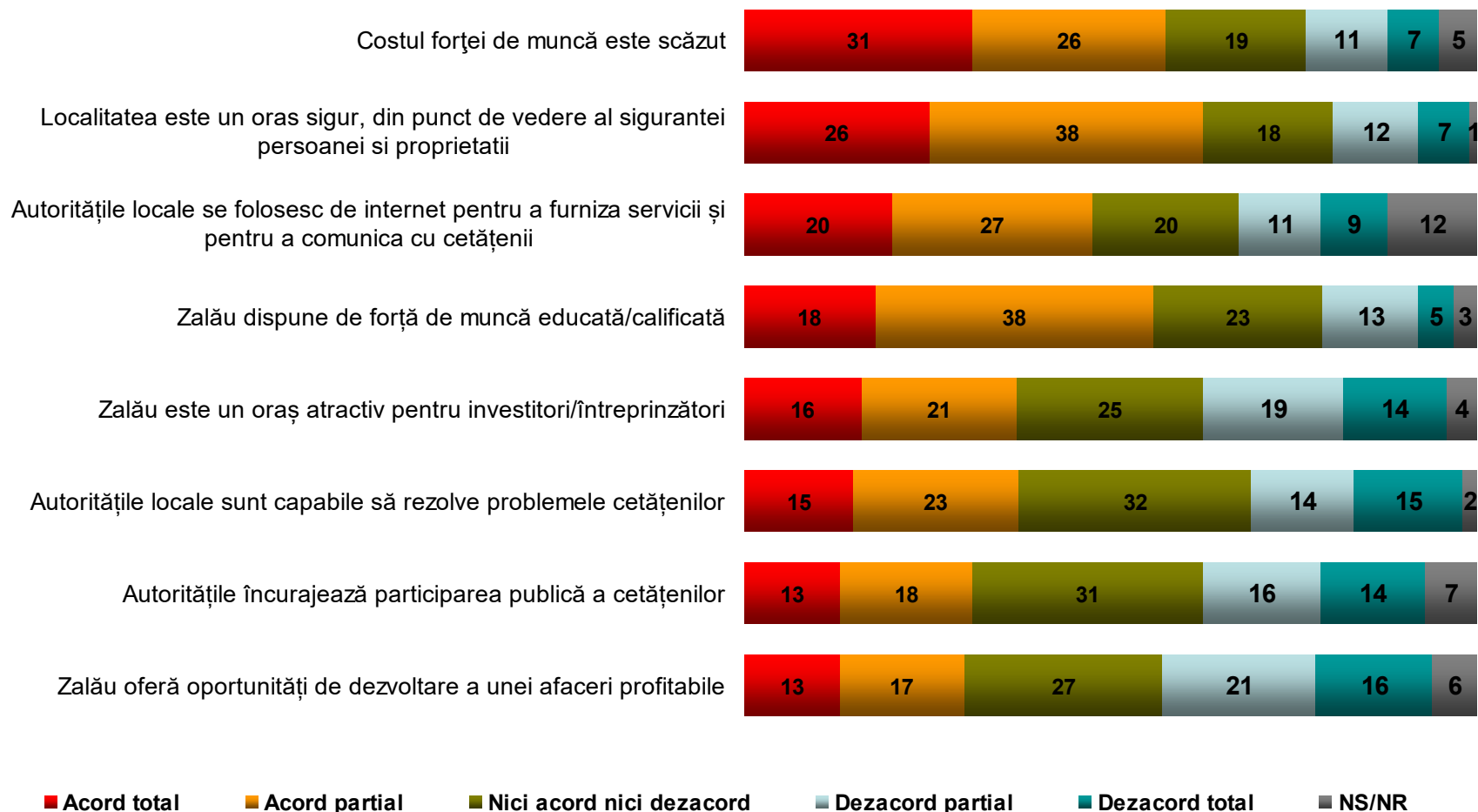
Investitii necesare in Zalau

Prima investitie mentionata ca necesara pentru Zalau: (intrebare deschisa) ... (% TOTAL Eșantion)

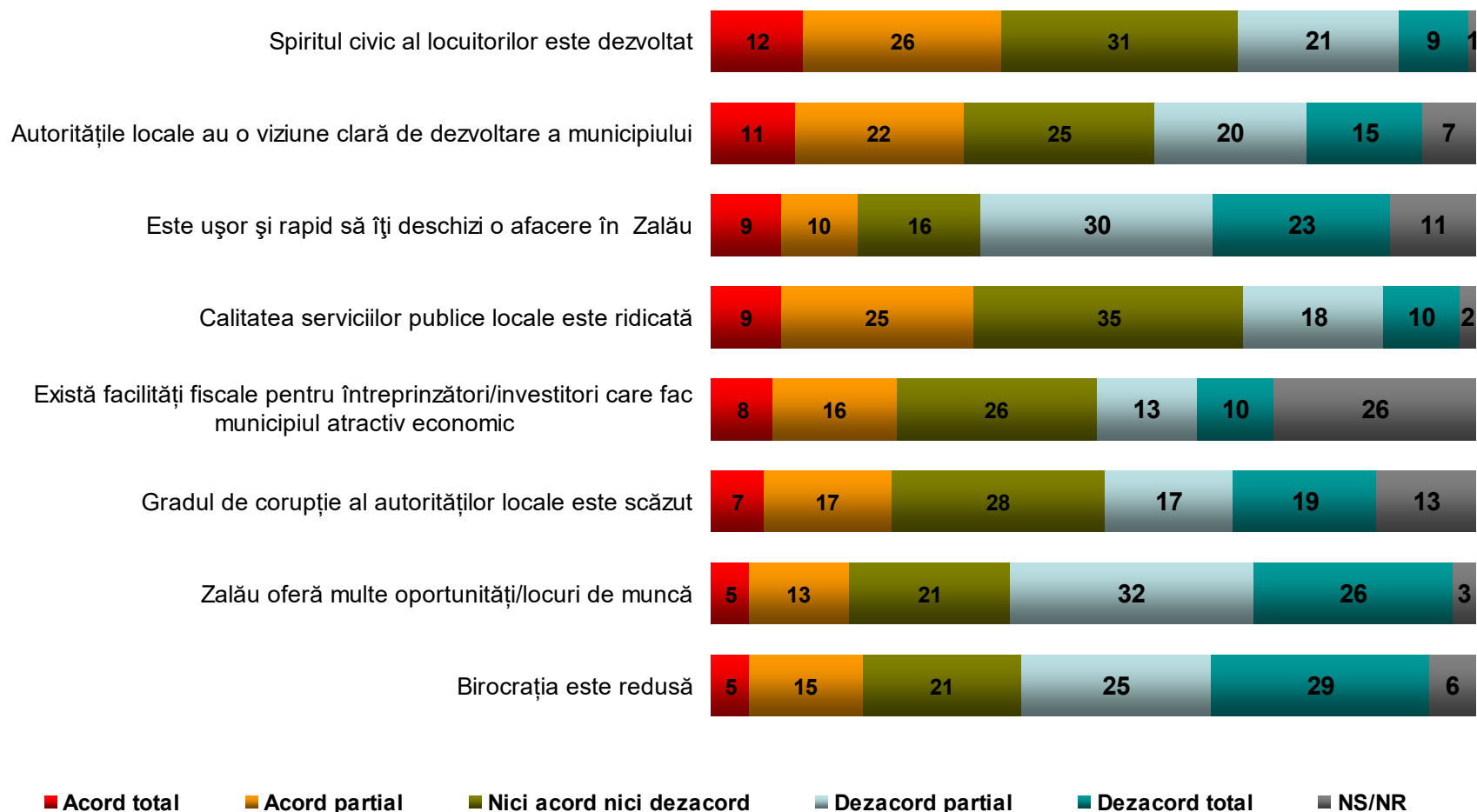
Afirmatii - I

În ce masura sunteti de acord cu urmatoarele afirmatii: ... (% TOTAL Eșantion)

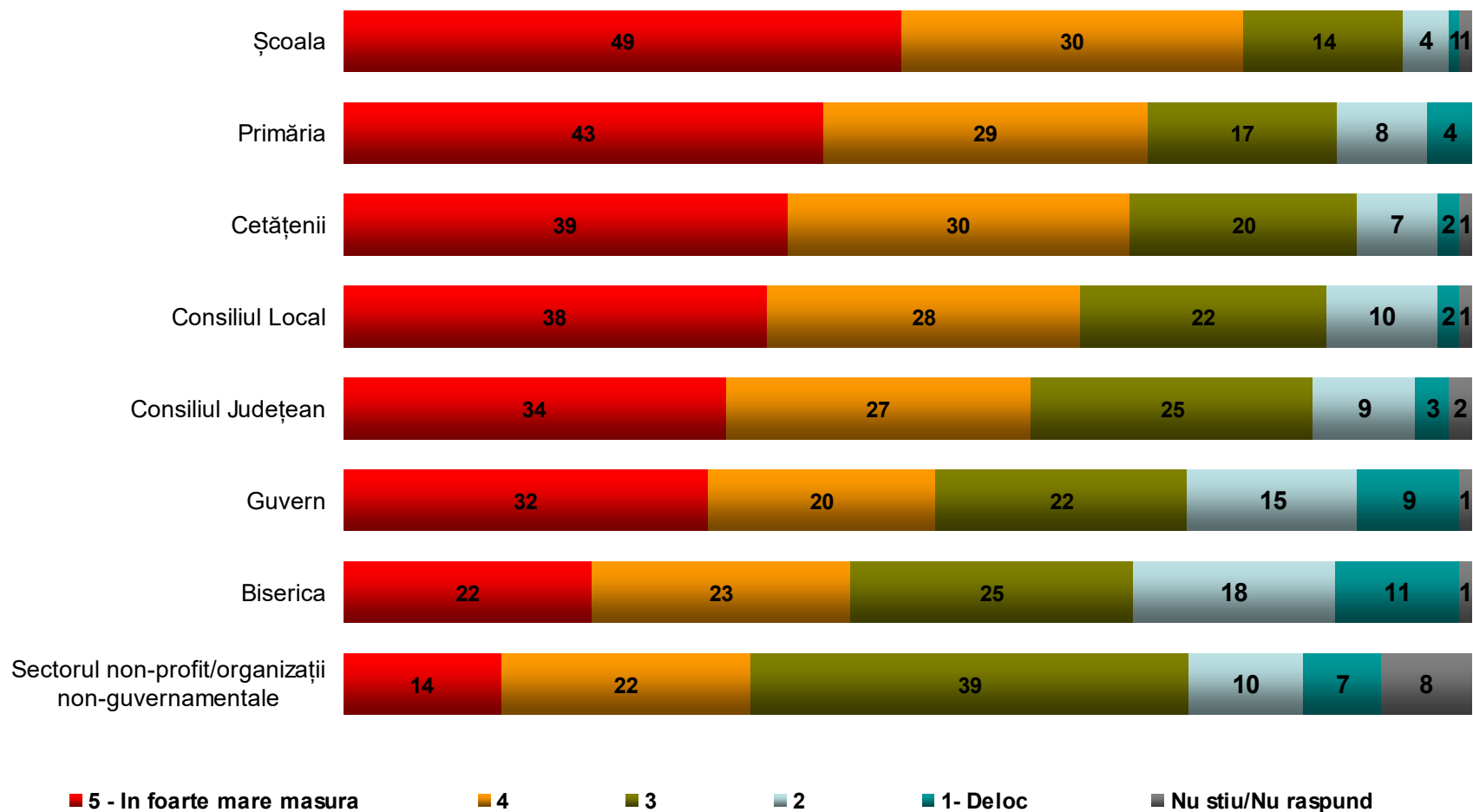
Afirmatii – II

În ce masura sunteti de acord cu urmatoarele afirmatii: ... (% TOTAL Eșantion)

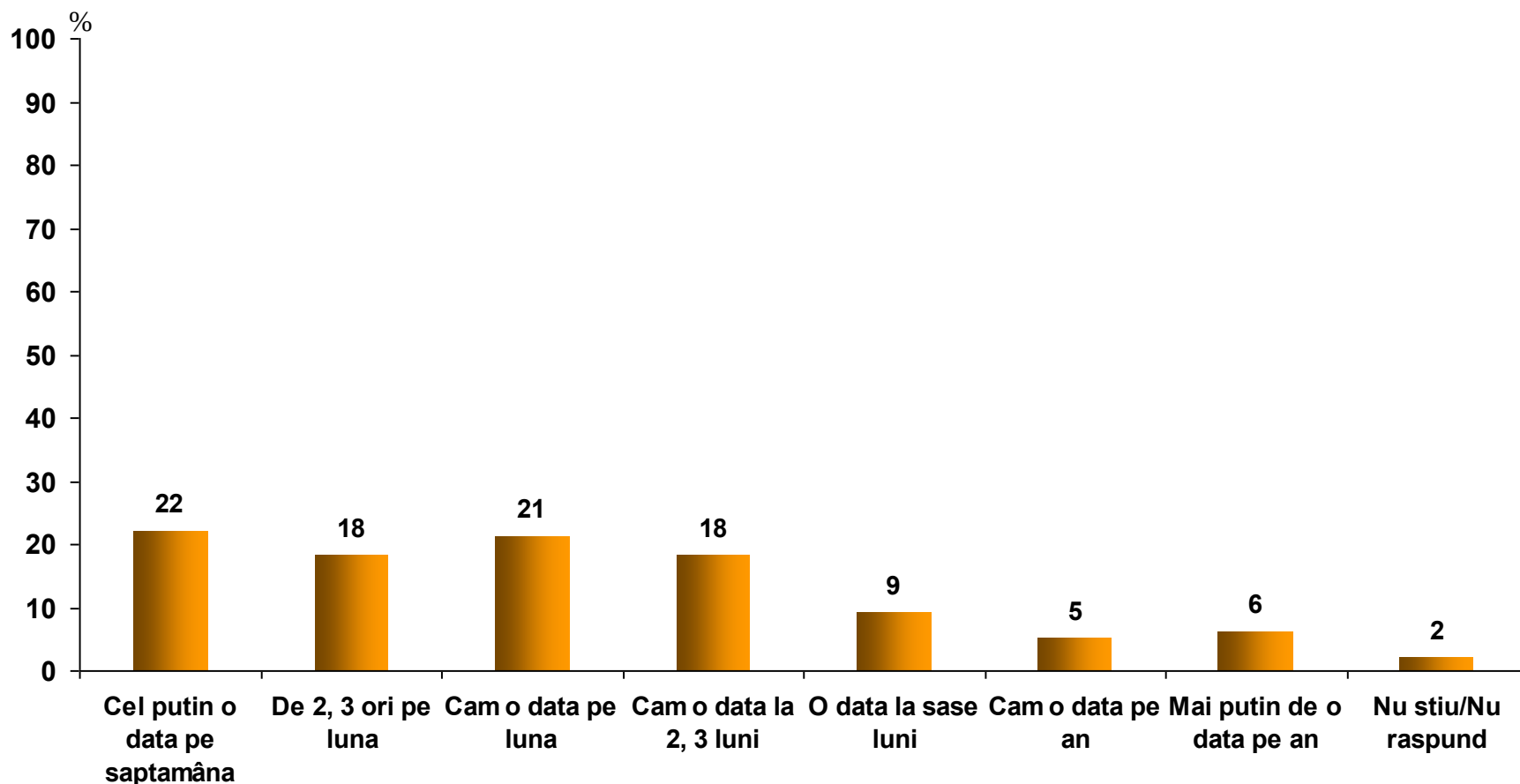
Rol institutii

În ce masura considerați ca următoarele institutii au un rol important în dezvoltarea municipiului : ... (% TOTAL Eșantion)

Frecventa calatorii

Cât de frecvent calatoriti, pentru mai mult de o zi, în alte orase din regiune? ... (% TOTAL Eșantion)

Motiv calatorii

Si care este motivul deplasarii? ... (% TOTAL Eșantion)

